

Hemelsche Verborgenheden

Band v

Hemelsche Verborgenheden

Die in de Heilige Schrift, of het Woord des Heeren

zijn, onthuld

Hier die in

Exodus

Tezamen met de wonderlijke dingen,
die gezien zijn in de wereld der geesten
en in den hemel der engelen

DERDE DEEL
BAND V

Vertaling (1964) in opdracht van het Swedenborg Genootschap.

Arcana Coelestia
QUAE IN
SCRIPTURA SACRA,
SEU
VERBO DOMINI

SUNT, DETECTA: Hic quae in

EXODO,

Una cum Mirabilibus

Quae visa sunt

In Mundo Spirituum, & in Coelo Angelorum.

PARS TERTIA.

MDCCLVI.

Colofon

Swedenborg Bibliotheek ©2017

Derde Deel

Exodus

Vijf En Twintigste Hoofdstuk

De Leer der Naastenliefde en des geloofs.

9443. Nu zal over de vergeving der zonden worden gesproken.

9444. De zonden die de mens doet, worden aan zijn leven zelf ingeworteld, en maken dat; weswege niemand daarvan wordt bevrijd, tenzij hij een nieuw leven opneemt uit den Heer, hetgeen geschiedt door de wederverwekking.

9445. Dat de mens uit zichzelf niet het goede kan doen, noch het ware denken, maar uit den Heer, staat vast bij Johannes: *“Een mens kan niet wat ook doen, tenzij het hem is gegeven uit den hemel”*, III: 27. *“Die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen”*, xv: 5. Daaruit blijkt, dat niemand een ander van de zonden kan afleiden, aldus die vergeven, dan alleen de Heer.

9446. De Heer vloeit aanhoudend bij den mens in met het goede der liefde en met de ware dingen des geloofs, maar die worden ongelijk opgenomen, anders door den een dan door den ander; door hen die zijn wederverwekt, goed; doch door hen die zich niet laten wederverwekken, boos.

9447. Zij die zijn wederverwekt, worden door den Heer aanhoudend in het goede des geloofs en der liefde gehouden, en dan afgehouden van de boze en valse dingen; zij die zich echter niet door den Heer laten wederverwekken, worden ook van het boze afgehouden, en in het goede gehouden; want uit den Heer vloeit aanhoudend het goede en het ware in bij ieder mens; maar de helse liefden, zijnde de liefden van zich en van de wereld, waarin zij zijn, staan in den weg en verkeren den invloed van het goede in het boze, en dien van het ware in het valse.

9448. Uit deze dingen staat vast wat de vergeving der zonden is: kunnen door den Heer gehouden worden in het goede der liefde en de ware dingen des geloofs, en afgehouden van de boze en de valse dingen, is de vergeving der zonden; en dan het boze en het valse schuwen, en zich daarvan afkeren, is de boetedoening. Maar deze dingen bestaan niet dan alleen bij hen die

een nieuw leven door de wederverwekking hebben opgenomen uit den Heer; want die dingen zijn van het nieuwe leven.

9449. De tekenen dat de zonden zijn vergeven, zijn de volgende: Zij gevoelen het verkwikkelijke in het vereren van God terwille van God; in het dienen van den naaste terwille van den naaste, aldus in het doen van het goede terwille van het goede, en in het geloven van het ware terwille van het ware; zij willen geen verdienste hebben door iets van naastenliefde en geloof; zij schuwen en zijn afkerig van de boze dingen, zoals vijandschappen, haatgevoelens, wraaknemingen, onbarmhartigheden, echtbreuken; in één woord: alle dingen die tegen God en tegen den naaste zijn.

9450. De tekenen echter dat de zonden niet zijn vergeven, zijn de volgende: Zij vereren God niet terwille van God, en dienen den naaste niet terwille van den naaste, aldus doen zij niet het goede en spreken niet het ware terwille van het goede en het ware, maar terwille van zich en van de wereld; door de daden willen zij verdienste hebben; zij verachten de anderen bij zichzelf vergeleken; zij gevoelen het verkwikkelijke in de boze dingen, zoals in vijandschap, in haat, in wraak, in wreedheid, in echtbreuken; en zij verachten de heilige dingen der Kerk, en ontkennen die in hun hart.

9451. Men gelooft dat de zonden zijn afgewist, en, zoals smerigheden het door water plegen te zijn, afgewassen, wanneer zij vergeven zijn; maar nochtans blijven zij bij den mens; dat zij afgewist worden geheten, is vanwege den schijn, wanneer de mens daarvan wordt afgehouden.

9452. De Heer verwekt uit de Goddelijke Barmhartigheid den mens weder, hetgeen geschiedt van zijn kindsheid af tot aan het laatste van zijn leven in de wereld, en daarna tot in het eeuwige; zo leidt Hij, uit de Goddelijke Barmhartigheid, den mens af van de boze en de valse dingen, en leidt Hij hem tot de ware dingen des geloofs en de goede dingen der liefde, en daarop houdt Hij hem in deze; en daarna verheft Hij hem, uit de Goddelijke Barmhartigheid, tot Zich in den Hemel, en maakt hem gelukzalig; dit zijn de dingen die worden verstaan onder de vergeving der zonden uit de Barmhartigheid. Zij die geloven dat de zonden op andere wijze worden vergeven, bedriegen zich ten zeerste; het zou immers der onbarmhartigheid zijn, een menigte van mensen in de hellen te zien, en hen niet te zaligen, indien het anders had kunnen geschieden; terwijl toch de Heer de Barmhartigheid zelf is, en den dood van niemand wil, maar dat hij leve.

9453. Zij dus die zich niet laten wederverwekken, aldus zich niet van de boze en de valse dingen laten afhouden, verwijderen die Barmhartigheden des

Heren van zich en verwerpen ze; vandaar is het, dat men er zelf schuld aan heeft, dat men niet kan worden gezaligd.

9454. Het zijn deze dingen die worden verstaan bij Johannes: *“Zo velen hebben aangenomen, dien heeft Hij mogendheid gegeven zonen Gods te zijn, hun die in Zijn Naam geloven, die niet uit de bloeden, noch uit den wil des vlezes, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn”*, I: 12, 13; uit de bloeden, zijn zij die tegen de goede dingen des geloofs en der naastenliefde zijn; uit den wil des vlezes, zijn zij die in de boze dingen zijn uit de liefden van zich en van de wereld; uit den wil des mans, zijn zij die in de valse dingen daaruit zijn; uit God geboren worden is wederverwekt worden. Dat niemand in den Hemel kan komen indien hij niet wordt wederverwekt, bij denzelfde: *“Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Tenzij dat iemand wordt wederverwekt opnieuw, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien. Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo iemand niet zal verwekt zijn uit water en geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan”*, III: 5; verwekt worden uit water, is door het ware des geloofs; en verwekt worden uit geest, is door het goede der liefde. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wie degenen zijn aan wie de zonden zijn vergeven, en wie degenen aan wie zij niet zijn vergeven.

Vijf En Twintigste Hoofdstuk.

1. En JEHOVAH sprak tot Moscheh, al zeggende:
2. Spreek tot de zonen Israëls, en laten zij Mij een inzameling nemen; van met elken man dien zijn hart vrijwillig beweegt, zult gij Mijn inzameling nemen.
3. En dit is de inzameling, die gij zult nemen van met hen, goud en zilver en brons.
4. En hemelsblauw, en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en byssuslinnen, en geitenwol.
5. En vellen van rode rammen, en vellen van dassen, en houten van Schittim.
6. Olie tot den luchter, specerijen tot de olie der zalving, en tot het reukwerk der specerijen.
7. Stenen van schoham, en stenen der vullingen tot den efod en tot den borstlap.
8. En laten zij Mij een Heiligdom maken, opdat Ik woon in het midden van hen.
9. Volgens al wat Ik u toon, den vorm van het Habitakel, en den vorm van alle vaten ervan, en aldus zult gijlieden maken.
10. En laten zij maken een ark van houten van Schittim, twee ellen en een halve haar lengte, en een el en een halve haar breedte, en een el en een halve haar hoogte.
11. En overtrekken zult gij haar met zuiver goud, van binnen en van buiten overtrekken zult gij haar, en maken zult gij op haar een rand van goud rondom.
12. En gij zult gieten voor haar vier ringen van goud, en zetten op haar vier hoeken; en twee ringen op haar ene zijde, en twee ringen op haar andere zijde.
13. En gij zult maken draagbomen van houten van Schittim, en overtrekken die met goud.
14. En gij zult steken de draagbomen in de ringen op de zijden der ark, om te dragen de ark daarin.
15. In de ringen der ark zullen de draagbomen zijn, ook zullen zij niet worden verwijderd daarvan.
16. En gij zult geven tot de ark de Getuigenis, die Ik geven zal tot u.
17. En gij zult maken een Verzoendeksel, van zuiver goud, twee ellen en een halve zijn lengte, en een el en een halve zijn breedte.

18. En gij zult maken twee Cherubim, van gedegen goud zult gij die maken, aan de twee uiteinden van het Verzoendeksel.
19. En maak één Cherub aan het uiteinde aan deze zijde, en één Cherub aan het uiteinde aan gene zijde; uit het Verzoendeksel zult gijlieden maken de Cherubim op de twee uiteinden ervan.
20. En de Cherubim zullen zijn uitbreidende de vleugels opwaarts, overdekkende met hun vleugels op het Verzoendeksel, en hun aangezichten van den man tot zijn broeder, tot het Verzoendeksel zullen zijn de aangezichten der Cherubim.
21. En gij zult geven het Verzoendeksel op de ark van boven, en tot de ark zult gij geven de Getuigenis, die Ik geven zal tot u.
22. En Ik zal samenkomen met u daar, en Ik zal spreken met u van boven het Verzoendeksel, van tussen de beide Cherubim, die op de Ark der Getuigenis, alles wat Ik u zal gebieden tot de zonen Israëls.
23. En gij zult maken een tafel van houten van Schittim, twee ellen haar lengte, en een el haar breedte, en een el en een halve haar hoogte.
24. En gij zult ze overtrekken met zuiver goud, en gij zult maken daaraan een rand van goud rondom.
25. En gij zult maken daaraan een lijst van een palm rondom; en gij zult maken een rand van goud voor haar lijst rondom.
26. En gij zult maken voor haar vier ringen van goud, en gij zult geven de ringen op de vier hoeken, die aan haar vier voeten zijn.
27. Tegenover de lijst zullen zijn de ringen tot huizen voor de draagbomen, om de tafel te dragen.
28. En gij zult maken de draagbomen van houten van Schittim; en gij zult die met goud overtrekken, en de tafel zal daarmede worden gedragen.
29. En gij zult maken haar schotels, en haar bekers, en haar schalen, en haar bezempjes, waarmede zij zal worden bedekt; van zuiver goud zult gij die maken.
30. En gij zult geven op de tafel het brood der aangezichten tot Mijn aangezichten bij voortduur.
31. En gij zult maken een Kandelaar van zuiver goud, massief zal de Kandelaar worden gemaakt, zijn schacht en zijn riet, zijn kelken, zijn granaatappelen, en zijn bloemen, uit dien zullen zij zijn.
32. En zes rieten uitgaande van zijn zijden, drie rieten des Kandelaars van zijn ene zijde, en drie rieten des Kandelaars van zijn andere zijde.

33. Drie amandelvormige kelken in één riet, een granaatappel en een bloem, en drie amandelvormige kelken in één riet, een granaatappel en een bloem, aldus voor de zes rieten uitgaande van den Kandelaar.
34. En in den Kandelaar vier amandelvormige kelken, zijn granaatappelen en zijn bloemen.
35. En een granaatappel onder twee rieten uit dien, en een granaatappel onder twee rieten uit dien, en een granaatappel onder twee rieten uit dien, voor de zes rieten uitgaande van den Kandelaar.
36. Hun granaatappelen, en hun rieten, uit dien zullen zij zijn, al zijn dingen, één massieve van zuiver goud.
37. En gij zult maken zijn zeven lampen; en men doe opgaan zijn lampen, en hij verlichte tegenover zijn aangezichten.
38. En zijn tangen, en zijn scheppen, van zuiver goud.
39. Een talent van zuiver goud zal men hem maken met al die vaten.
40. En zie en maak in hun vorm, dien gij zijt gemaakt te zien in den berg.

De Inhoud.

9455. In dit Hoofdstuk wordt beschreven de inzameling tot de Tent, tot de tafels daar, voorts tot de klederen van Aharon, alsmede de bouw van de ark, van de tafel voor de broden, en van den kandelaar, door welke dingen zouden worden uitgebeeld de Hemelen waar de Heer is, en alle hemelse en geestelijke dingen die uit den Heer daar zijn; door het Habitakel de Hemel zelf; door de Ark daar de binnenste Hemel; door de Getuigenis of de Wet in de Ark de Heer; door de broden der aangezichten op de tafel en door den Kandelaar de hemelse dingen, en door de Klederen van Aharon de geestelijke dingen, die uit den Heer in de Hemelen zijn.

De Inwendige Zin.

9456. Vers 1, 2. *En Jehovah sprak tot Moscheh, al zeggende: Spreek tot de zonen Israëls, en laten zij Mij een inzameling nemen; van met elken man dien zijn hart vrijwillig beweegt, zult Gij Mijn inzameling nemen.* En Jehovah sprak tot Moscheh, al zeggende, betekent de inlichting aangaande de heilige dingen des Hemels die moeten worden uitgebeeld; spreek tot de zonen Israëls, betekent de uitbeeldende Kerk; laten zij Mij een inzameling nemen, betekent de innerlijke dingen van den eredienst die zouden worden uitgebeeld, welke de vereiste dingen zijn; van met elken man dien zijn hart vrijwillig beweegt, betekent dat alle dingen uit de liefde, aldus uit het vrije zijn; zult gij Mijn inzameling nemen, betekent de vereiste dingen voor den eredienst.

9457. En Jehovah sprak tot Moscheh, al zeggende; dat dit betekent de inlichting aangaande de heilige dingen des Hemels die moeten worden uitgebeeld, staat vast uit de dingen die volgen, want de dingen die Jehovah tot Moscheh sprak, zijn de heilige dingen des Hemels die zouden worden uitgebeeld; er werd immers bij het Israëlietische volk een Kerk ingesteld, waarin zich in den uitwendigen vorm op uitbeeldende wijze zouden vertonen de hemelse dingen die van het goede der liefde zijn, en de geestelijke dingen die van het goede en het ware des geloofs zijn, zodanig als zij zijn in den Hemel, en zodanig als zij zullen zijn in de Kerk; uit welke dingen vaststaat, dat met: Jehovah sprak, de inlichting wordt aangeduid aangaande de heilige dingen des Hemels die moeten worden uitgebeeld. Aangezien de dingen die volgen uitbeeldend zijn voor de hemelse en de geestelijke dingen die uit den Heer in de Hemelen zijn, zal derhalve worden gezegd wat de uitbeeldende Kerk is en waarom zij er is. Er zijn drie Hemelen, de binnenste of derde, de middelste of tweede, en de laatste of eerste; in den binnensten Hemel regeert het goede der liefde tot den Heer, in den middelsten Hemel regeert het goede der liefde jegens den naaste, in den laatsten worden uitgebeeld de dingen die in den middelsten en in den binnensten Hemel worden gedacht, gezegd, en daar bestaan. De uitbeeldende dingen die daar zijn, zijn ontelbaar, zoals paradijzen, tuinen, wouden, akkers, velden, voorts steden, paleizen, huizen, alsmede kudden van klein- en grootvee, voorts dieren en vogels van verscheidene soorten, behalve ontelbare dingen meer; deze dingen verschijnen voor de ogen der engelijke geesten daar helderder dan eendere dingen in het middaglicht op den aardbol; en, wat wonderlijk is, het wordt ook waargenomen wat zij betekenen. Zulke dingen zijn ook aan de Profeten verschenen, wanneer hun innerlijk gezicht, zijnde het gezicht van den geest, was geopend; zoals de paarden aan Zacharia,

Hfdst. vi: 1 tot 9; de dieren die Cherubim waren, en daarna de Nieuwe Tempel met alle dingen ervan, aan Ezechiël, Hfdst. 1, ix, x, xl tot xlviii; de Kandelaar, de Tronen, de Dieren die ook Cherubim waren, de Paarden, Nova Hierosolyma, en verscheidene andere dingen, aan Johannes, waarover in de Apocalypse; evenzo de Paarden en de Wagens van vuur aan den knaap van Elisa, 2 Kon. vi: 17; eendere dingen verschijnen aanhoudend in den Hemel voor de ogen der geesten en der Engelen, en zij zijn de natuurlijke vormen, waarin de inwendige dingen des Hemels stilhouden, en waarin zij worden afgebeeld, en deze vertonen zich zo zichtbaar voor de ogen zelf. Deze dingen zijn uitbeeldingen. Een Kerk is dus uitbeeldend, wanneer de inwendige heilige dingen, die der liefde en des geloofs uit den Heer en tot den Heer zijn, zich door zichtbare vormen in de wereld vertonen; zoals in dit Hoofdstuk en in de volgende door de Ark, den Verzoendeksel, de Cherubim, door de Tafels daar, door den Kandelaar, en door de overige dingen van den Tabernakel; die Tabernakel immers werd aldus gebouwd, opdat hij de drie Hemelen, en alle dingen die daar waren, zou uitbeelden; en de Ark waarin de Getuigenis lag, den binnensten Hemel, en den Heer Zelf daar; weswege de vorm ervan aan Moscheh op den berg werd getoond, terwijl Jehovah toen zeide “*Dat zij Hem een heiligdom maken, en Hij in het midden van hen wone*”, Vers 8. Een ieder die over enig innerlijk vermogen van denken beschikt, kan doorvatten, dat Jehovah niet in een Tent kon wonen, maar in den Hemel; en dat die Tent niet het Heiligdom wordt geheten, tenzij deze den Hemel weergeeft, en de hemelse en de geestelijke dingen die daar zijn. Laat een ieder bij zichzelf denken wat het voor Jehovah den Schepper van den Hemel en de Aarde zou zijn, om te wonen in een klein habitakel, gemaakt van houten, overtrokken met goud, en rondom bedekt met gordijnen, als niet de Hemel en de dingen die des Hemels zijn, daar in een vorm waren uitgebeeld; de dingen immers die in een vorm worden uitgebeeld, verschijnen weliswaar in een dergelijken vorm in den laatsten of eersten Hemel voor de geesten die daar zijn, maar in de hogere Hemelen worden de inwendige dingen doorvat die worden uitgebeeld, welke, zoals is gezegd, de hemelse dingen zijn die der liefde tot den Heer zijn, en de geestelijke dingen die des geloofs in den Heer zijn. Het waren zulke dingen die den Hemel vervulden, toen Moscheh met het volk in het uitwendig heilige waren, en dit aanbaden zoals het Habitakel van Jehovah Zelf. Daaruit blijkt, wat het uitbeeldende is, voorts dat door hetzelfde de Hemel aanwezig was bij den mens, aldus de Heer. Er werd dus, toen de Oude Kerk ophield, een uitbeeldende Kerk gesticht bij het Israëlietische volk, opdat er door zulke dingen verbinding zou zijn van den Hemel, aldus van den Heer,

met het menselijk geslacht, want zonder de verbinding van den Heer door den Hemel, zou de mens vergaan; de mens immers heeft uit die verbinding zijn leven. Maar die uitbeeldende dingen waren alleen de uitwendige middelen der verbinding, waarmede de Heer op wonderbaarlijke wijze den Hemel heeft verbonden, n. 4311; doch toen eveneens de verbinding door die dingen verging, is de Heer in de wereld gekomen, en heeft Hij de inwendige dingen zelf geopend die werden uitgebeeld, zijnde die der liefde tot en des geloofs in Hem; deze dingen verbinden nu; maar nochtans is het enige middel der verbinding heden ten dage het Woord, aangezien dit aldus is geschreven, dat alle en de afzonderlijke dingen daar overeenstemmen, en vandaar de Goddelijke dingen die in de Hemelen zijn, uitbeelden en betekenen.

9458. Spreek tot de zonen Israëls; dat dit de uitbeeldende Kerk betekent, staat vast uit de uitbeelding van de zonen Israëls, zijnde de Kerk, in het bijzonder de geestelijke Kerk, waarover n. 8805, 9340; hier echter de uitbeeldende Kerk, omdat er wordt gehandeld over zulke dingen die de heilige dingen der Kerk en des Hemels zouden uitbeelden, zoals aangaande de Ark, den Verzoendeksel, de Cherubim, de Tafel waarop de broden der aangezichten lagen, den Kandelaar; en in de volgende dingen aangaande den Tabernakel, de Klederen van Aharon, aangaande het Altaar en de Slachtoffers, die alle uitbeeldend waren. Dat met de zonen Israëls de geestelijke Kerk wordt aangeduid, komt omdat zij door hen werd uitgebeeld. Dat echter bij dat volk de uitbeeldende Kerk niet heeft kunnen worden gesticht, maar slechts het uitbeeldende van een Kerk, zie men in n. 4281, 4288, 4311, 4444, 4500, 6304, 7048, 9320.

9459. Laten zij Mij een inzameling nemen; dat dit betekent de innerlijke dingen van den eredienst die zouden worden uitgebeeld, welke de vereiste dingen zijn, staat vast uit de betekenis van de inzameling, zijnde de vereiste dingen voor den eredienst, hier de innerlijke dingen die zouden worden uitgebeeld; zulke dingen immers worden aangeduid met de dingen die werden verzameld voor de Tent, voor de Tafels, en voor den Kandelaar, voorts voor de Klederen van Aharon, welke dingen waren goud, zilver, brons, hyacinth, purper, dubbelgedoopt scharlaken, byssus-linnen, geitenwol, en verscheidene andere dingen, zoals vaststaat uit de betekenis ervan, waarover in hetgeen volgt.

9460. Van met elken man dien zijn hart vrijwillig beweegt; dat dit betekent dat alle dingen uit de liefde, aldus uit het vrije zijn, staat vast uit de betekenis van hem dien het hart vrijwillig beweegt, zijnde uit het vrije. Dat het is uit de liefde, komt omdat al het vrije is der liefde, want dat wat de mens uit de liefde doet, doet hij uit het vrije; dat het hart is der liefde omdat het des wils is, zie

men in n. 7542, 8910, 9050, 9113, 9300; en dat al het vrije is der liefde of der aandoening, n. 2870 tot 2893, 3158, 9069; vandaar dat de eredienst zal zijn uit het vrije, n. 1947, 2880, 2881, 7349.

9461. Zult gij Mijn inzameling nemen; dat dit de vereiste dingen voor den eredienst betekent, staat vast uit de betekenis van de inzameling, zijnde de innerlijke dingen van den eredienst die zouden worden uitgebeeld, zijnde de vereiste dingen, waarover boven n. 9459.

9462. Vers 3 tot 7. *En dit is de inzameling, die gij zult nemen van met hen, goud en zilver, en brons. En hemelsblauw, en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en byssus-linnen, en geitenwol. En vellen van rode rammen, en vellen van dassen, en houten van Schittim. Olie tot den luchter, specerijen tot de olie der zalving, en tot het reukwerk der specerijen. Stenen van schoham, en stenen der vullingen tot den efod en tot den borstlap.* En dit is de inzameling die gij zult nemen van met hen, betekent dat die vereiste dingen er in elk geval zullen zijn; goud en zilver, betekent het inwendig goede en ware in het algemeen; en brons, betekent het uitwendig goede; en hemelsblauw, betekent de hemelse liefde van het ware; en purper, betekent de hemelse liefde van het goede; en dubbelgedoopt scharlaken, betekent de wederzijdse liefde; en byssus-linnen, betekent het ware daaruit; en geitenwol, betekent het goede daaruit; en vellen van rode rammen, en vellen van dassen, betekent de uitwendige ware en goede dingen, waardoor zij worden samengehouden; en houten van Schittim, betekent de goede dingen der verdienste die uit den Heer zijn, aldus van den Heer alleen; olie tot den luchter, betekent het inwendig goede dat in de wederzijdse liefde en in de naastenliefde is; specerijen tot de olie der zalving, betekent de inwendige ware dingen die van het inwijdende goede zijn; en tot het reukwerk der specerijen, betekent tot de aangename doorvatting; stenen van schoham en stenen der vullingen, betekent de geestelijke ware en goede dingen in het algemeen; tot den efod en tot den borstlap, betekent die tot een bedekking zijn voor de uitwendige en de inwendige hemelse dingen.

9463. En dit is de inzameling die gij zult nemen van met hen; dat dit betekent dat die vereiste dingen er in elk geval zullen zijn, staat vast uit de betekenis van de inzameling, zijnde de vereiste dingen, zoals boven n. 9459, 9461; dat het wil zeggen dat die er in elk geval zullen zijn, is omdat het hier voor de derde maal wordt gezegd, en de herhaling sluit de noodzakelijkheid in.

9464. Goud en zilver; dat dit het inwendig goede en ware in het algemeen betekent, staat vast uit de betekenis van het goud, zijnde het goede, en van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 113, 1551, 1552, 2954, 5658, 6112, 6914,

6917, 8932; dat zij het inwendig goede en ware zijn, komt omdat met het brons, dat volgt, het uitwendig goede wordt aangeduid.

9465. En brons; dat dit het uitwendig goede betekent, staat vast uit de betekenis van het brons, zijnde het natuurlijk goede, of, wat hetzelfde is, het uitwendig goede, waarover n. 425, 1551; het uitwendig goede is het goede van den uitwendigen of natuurlijke mens, het inwendig goede echter is het goede van den inwendigen of geestelijken mens.

9466. En hemelsblauw; dat dit de hemelse liefde van het ware betekent, staat vast uit de betekenis van hemelsblauw, zijnde de hemelse liefde van het ware; dat hemelsblauw dit is, komt omdat het van hemelse kleur is, en met die kleur het ware uit hemelsen oorsprong wordt aangeduid, zijnde het ware uit het goede der liefde tot den Heer; dit goede regeert in den binnensten Hemel, en het vertoont in den middelsten of tweeden Hemel een purperen en een hemelsblauwe kleur; het goede zelf de purperen kleur, en het ware daaruit de hemelsblauwe kleur. Er verschijnen immers in het andere leven, en in den Hemel zelf, de allerschoonste kleuren, en zij ontlene alle den oorsprong aan het goede en het ware; de sferen immers der aandoeningen van het goede en het ware vertonen zich waarneembaar voor de ogen der Engelen en der geesten ook door kleuren, en de specifieke dingen door verschillend gekleurde voorwerpen, en eveneens voor de neusgaten door geuren. Al het hemelse immers dat van het goede is, en al het geestelijke dat van het ware is, wordt in de lagere Hemelen door zulke dingen uitgebeeld die in de natuur verschijnen, zo voor de uitwendige zinnen zelf van de geesten en de Engelen daar. Dat de sferen der aandoening van het goede en het ware zich zichtbaar door kleuren vertonen, is ter oorzaak hiervan dat de kleuren modificaties van het hemelse licht zijn, aldus van het inzicht en de wijsheid, men zie n. 4530, 4677, 4742, 4922. Vandaar nu is het, dat onder de dingen die voor den Tabernakel en voor de Klederen van Aharon zouden worden verzameld, hemelsblauw, purper, dubbelgedoopt scharlaken, vellen van rode rammen waren; want door den Tabernakel werd de Hemel des Heren uitgebeeld, *en* door de dingen waaruit deze was opgebouwd en samengeweven, werden de hemelse en de geestelijke dingen uitgebeeld, zijnde de dingen van het goede en het ware; evenzo door de klederen van Aharon, n. 9457. Vandaar is het, dat de voorhang, waarbinnen de Ark der Getuigenis was, uit hemelsblauw, purper, dubbelgedoopt scharlaken, en fijn linnen was geweven, Exod. xxvi: 31; desgelijks de deksel voor de deur der tent, ald. Vers 36; alsmede de deksel voor de poort van den voorhof, Exod. xxvii: 16; voorts dat de striklisjes op de zomen van de gordijn *uit hemelsblauw* waren, Exod. xxvi: 4; vandaar was het ook, dat de efod van goud, hemelsblauw,

purper, dubbelgedoopt scharlaken, en fijn lijnwaad dooreengeweven was; en eveneens de borstlap des gerichts, Exod. xxviii: 6, 15. Met hemelsblauw wordt de hemelse liefde van het ware aangeduid, en met de klederen uit hemelsblauw de erkentissen van het ware uit die liefde, bij Ezechiël: “Fijn linnen in stiksel uit Egypte was uw uitbreidseel, dat het u tot een teken ware; *hemelsblauw* en *purper* uit de eilanden van Elischa was uw deksel; zij waren uw kooplieden met volmaaktheden, met *balen hemelsblauw en gestikt werk*, en met schatten van kostbare klederen”, xxvii: 7, 24; aldaar aangaande Tyrus, waarmede de erkentissen van het ware en het goede worden aangeduid, n. 1201; de wetenschap en het inzicht daaruit wordt beschreven met het stiksel uit Egypte, en met hemelsblauw en purper uit de eilanden van Elischa; het stiksel uit Egypte is het wetenschappelijke van het ware; hemelsblauw en purper uit de eilanden van Elischa, is het inzicht van het ware en het goede. Bij denzelfde: “Twee vrouwen, de dochters van één moeder; in de jeugd hoereerden zij in Egypte, Ohola en Oholiba; Ohola hoereerde onder Mij, en *beminde de nabije Assyriërs, bekleed met hemelsblauw*, overheden en leiders, ruiters, rijdende op paarden”, xxiii: 6; Ohola voor Samaria, en Oholiba voor Jeruzalem; Samaria is daar de verdraaide geestelijke Kerk; hoereren in Egypte is de ware dingen vervalsen door de wetenschappelijke dingen; de nabije Assyriërs beminnen, voor de redeneringen daaruit liefhebben; bekleed met hemelsblauw, voor de schijnbaarheden van het ware uit het goede, omdat het is vanuit den verdraaid ontvouwd den letterlijken zin des Woords. Evenzo bij Jeremia: “Uitgerekt zilver wordt uit Tharschisch gebracht, en goud uit Ufaz, een werk des werkmeesters en van de handen des smelters; *hemelsblauw en purper hun kleed*, een werk der wijzen gans en al”, x: 9; daar aangaande de afgoden van het huis Israëls, waarmede de valse leerstellige dingen worden aangeduid, bevestigd uit den slecht ontvouwd den uitwendigen zin des Woords, n. 9424; het werk des werkmeesters en van de handen des smelters, voorts het werk der wijzen gans en al, staat daarvoor dat zij uit het eigen inzicht zijn; zilver uit Tharschisch, en goud uit Ufaz, is het schijnbaar ware en goede in den uitwendigen vorm, aangezien zij uit het Woord zijn; evenzo het hemelsblauw en purper, die het kleed zijn. Bij Johannes: “Ik zag de paarden in het visioen, en die daarop zaten, hebbende vurige, en *hemelsblauwe*, en zwavelkleurige borstharnassen, door wie het derde deel der mensen werd gedood”, Apoc. ix: 17; de paarden en zij die daarop zaten, voor het omgekeerde en verdraaide verstand van het ware; de vurige, hemelsblauwe, en zwavelkleurige borstharnassen, voor de verdediging van de valse dingen die zijn uit de boze dingen der duivelse liefden; hier dus het vuur voor de helse liefde van het boze, en het hemelsblauw

voor de helse liefde van het valse, aldus in den tegengestelden zin; de meeste dingen immers in het Woord hebben een tegengestelden zin.

9467. En purper; dat dit de hemelse liefde van het goede betekent, staat vast uit de betekenis van het purper, zijnde de hemelse liefde van het goede; de oorzaak dat dit met purper wordt aangeduid, is deze dat met de rode kleur het goede der hemelse liefde wordt aangeduid; er zijn immers twee fundamentele kleuren, waaruit de overige zijn: de rode kleur en de witte kleur; de rode kleur betekent het goede dat der liefde is, en de witte kleur het ware dat des geloofs is; dat de rode kleur betekent het goede dat der liefde is, is omdat die nederdaalt uit het vuur, en het vuur is het goede der liefde; en dat de witte kleur het ware betekent dat des geloofs is, komt omdat die nederdaalt uit het licht, en het licht is het ware des geloofs. Dat het vuur het goede der liefde is, zie men in n. 5215, 6314, 6832, 6834, 6849, 7324, 9434; en dat het licht het ware des geloofs is, n. 2776, 3195, 3636, 3643, 3993, 4302, 4413, 4415, 5400, 8644, 8707, 8861, 9399, 9407; dat het rode het goede der liefde is n. 3300, en dat het witte het ware des geloofs is, n. 3993, 4007, 5319. Daaruit blijkt, wat de overige kleuren betekenen; voor zoveel als zij immers uit het rode trekken, betekenen zij het goede dat der liefde is, en voor zoveel als zij uit het witte trekken, betekenen zij het ware dat des geloofs is; alle kleuren immers die in den Hemel verschijnen, zijn modificaties van het hemelse licht en de hemelse vlam, op die twee vlakken. Het hemelse licht immers is werkelijk, en het is in zich het Goddelijk Ware, voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren; weswege de modificaties van dat licht en van die vlam de schakeringen van het ware en van het goede zijn, aldus van het inzicht en van de wijsheid. Uit deze dingen kan vaststaan, vanwaar het is, dat de voorhangen en de gordijnen der Tent, voorts de klederen van Aharon, waren samengeweven uit hemelsblauw, purper, dubbelgedoopt scharlaken, en fijn lijnwaad, Exod. xxvi: 4, 31, 36; Hfdst. xxvii: 16; Hfdst. xxviii: 6, 15; namelijk opdat door die dingen zouden worden uitgebeeld de hemelse dingen die van het goede zijn, en de geestelijke dingen die van het ware zijn, waarover in hetgeen volgt. Het goede uit hemelsen oorsprong wordt met purper ook aangeduid bij Ezechiël: “Fijn linnen in stiksel uit Egypte was uw uitbreidsel, *hemelsblauw en purper* uit de eilanden van Elischa was uw deksel”, xxvii: 7; daar aangaande Tyrus, waarmede de erkenenissen van het ware en het goede worden aangeduid; hemelsblauw en purper uw deksel, voor de erkenenissen van het ware en het goede uit hemelsen oorsprong. Eendere dingen worden met purper en fijn lijnwaad aangeduid bij Lukas: “Er was een zeker rijk mens, die *was gekleed met purper en fijn lijnwaad*, en zich dagelijks heerlijk verlustigde”, xvi: 19;

onder den rijken mens werd in den inwendigen zin verstaan de Joodse natie, en de Kerk aldaar, die rijk werd geheten vanwege de erkentissen van het goede en het ware uit het Woord, dat daar was; de klederen uit purper en fijn lijnwaad zijn die erkentissen, uit purper de erkentissen van het goede, uit fijn lijnwaad de erkentissen van het ware, de ene en de andere uit hemelsen oorsprong, omdat zij uit het Goddelijke zijn. Iets eenders wordt ook met purper aangeduid in de Apocalypse: “Een vrouw zittende *op een scharlakenrood beest*, bekleed met *purper en scharlaken*”, xvii: 3, 4; daar wordt over Babylon gehandeld, waarmede de Kerk wordt aangeduid, waar de heilige dingen des Woords worden aangewend tot profane nutten, die strekken tot heerschappijen in den Hemel en op de Aarde, aldus uit de helse zelf- en wereldliefde.

9468. En dubbelgedoopt scharlaken; dat dit de wederzijdse liefde betekent, staat vast uit de betekenis van scharlaken en van dubbelgedoopt, zijnde het hemels ware, dat hetzelfde is als het goede der wederzijdse liefde. Het zijn twee Rijken, waarin de Engellijke Hemel is onderscheiden, het hemels Rijk en het geestelijk Rijk; in het ene en het andere is een inwendige en een uitwendige; het inwendige in het hemels Rijk is het goede der liefde tot den Heer, en het uitwendige is het goede der wederzijdse liefde; het is dit goede dat met het dubbelgedoopte scharlaken wordt aangeduid; met het scharlaken het goede zelf, en met het dubbelgedoopte het ware ervan. In het geestelijk Rijk echter is het inwendige het goede der liefde jegens den naaste, en is het uitwendige het goede der gehoorzaamheid uit het geloof. Dat het dubbelgedoopt scharlaken het goede der wederzijdse liefde en het ware ervan is, is vanwege de verschijning ervan in het andere leven; wanneer immers de sfeer van dat goede en ware zich zichtbaar in den laagsten Hemel vertoont, dan verschijnt die scharlaken kleur; want dat wat uit den hemelsen Hemel nedervloeit, en beneden verschijnt, trekt de kleur uit het vlammege, en wordt beneden scharlaken tengevolge van de blankheid van het licht van den middelsten Hemel waar zij doorheen gaat; vandaar is het, dat *het dubbelgedoopte scharlaken* onder de andere kleuren werd gebezigd op de gordijnen van het Habitakel, Exod. xxvi: 1, “op den voorhang vóór de ark”, Exod. xxvi: 31; “op den deksel voor de deur der Tent”, Exod. xxvi: 36; “op den deksel tot de poort van den voorhof”, Exod. xxvii: 16; “op den efod”, Exod. xxviii: 6; “op den bandelier”, Exod. xxviii: 8; “op den borstlap des gericht”, Exod. xxviii: 15; “op de franjes van den mantel van den efod”, Exod. xxviii: 33. Dat het dubbelgedoopte scharlaken het goede der wederzijdse liefde betekent, zijnde het uitwendig goede van het hemels Rijk of van de hemelse Kerk, blijkt

hieruit, dat een doek van dubbelgedoopt scharlaken zou worden uitgespreid “over de tafel, waar de broden der aangezichten waren, en daarna dat het zou worden bedekt met een deksel van dassenvellen”, Num. iv: 8; de binnenste dingen immers, die van het hemels Rijk of van de hemelse Kerk zijn, werden aangeduid met de dingen die op de tafel waren, vooral met de broden; de uiterlijke dingen echter door de dingen die dekten; vandaar is het eveneens, dat de dingen die zouden worden verzameld, in zulk een orde worden opgesomd, namelijk de binnenste dingen het eerst, die het hemelsblauw en purper waren; in de tweede plaats de uiterlijke dingen, die het dubbelgedoopt scharlaken, het byssus-linnen en de geitenwol waren; en in de laatste plaats de geheel en al uitwendige dingen, die de vellen der rode rammen en de dassenvellen waren; evenzo overal in hetgeen volgt. Aangezien het hemels uitwendig goede en het ware ervan met het dubbelgedoopt scharlaken wordt aangeduid, wordt derderhalve het Woord ten aanzien van den uitwendigen zin en het leerstellige daaruit hiermede uitgedrukt; de oorzaak hiervan is deze, dat het Woord is het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren; en dit verschijnt als vlammig Licht in den binnensten Hemel, en als blank Licht in den middelsten; aldus wordt het Woord en het leerstellige uit het Woord uitgedrukt in het tweede Boek van Samuël: “David klaagde een klage over Schaul en over Jonathan, en hij schreef het in om den zonen van Jehudah den boog te leren; o dochters van Israëel, weent over Schaul, *die u kleeedde in het dubbelgedoopte* met verrukkelijke dingen, die een sieraad van goud legde op uw kleeed”, i: 17, 18, 24; in het dubbelgedoopte kleden, voor onderrichten aangaande de ware dingen die van het goede der wederzijdse liefde zijn, aldus aangaande de ware dingen uit hemelsen oorsprong; in die Profetische uitspraak wordt gehandeld over de leer des geloofs, gescheiden van de Leer der liefde en der naastenliefde, namelijk dat de ware dingen door gene afgescheiden leer worden uitgeblust, doch dat zij door deze, of door de Leer der liefde en der naastenliefde, worden hersteld. Met de Filistijnen immers, door wie Schaul en Jonathan waren gedood, worden degenen aangeduid die in de leer des geloofs gescheiden van de Leer der liefde en der naastenliefde zijn, n. 3412, 3413, 8093, 8096, 8099, 8313; en met de zonen van Jehudah den boog leren, wordt aangeduid degenen die in het goede der liefde en der naastenliefde zijn, onderrichten aangaande de ware dingen der leer; dat de zonen van Jehudah degenen zijn die in het goede der liefde zijn, zie men in n. 3654, 3881, 5583, 5603, 5782, 5794, 5833, 6363; en dat de boog de leer van het ware is, n. 2686, 2709. Bij Jeremia: “Gij derhalve, o verwoeste, wat zult gij doen, *al kleeddet gij u met het dubbelgedoopte*, al

versierdet gij u met sieraad van goud, tevergeefs zult gij u schoon maken”, iv: 30; daar wordt gehandeld over de verwoeste Kerk; zich kleden met het dubbelgedoopte, en versieren met sieraad van goud, is leraren de ware dingen der leer uit hemelsen oorsprong, en de goede dingen des levens, bijgevolg de ware en de goede dingen uit het Woord. Evenzo bij denzelfde: “Die lekkernijen eten, zijn verwoest in de straten; *die opgevoed waren op scharlaken*, hebben den drek omhelsd”, Klaagl. iv: 5; opgevoed worden op scharlaken, voor van de kindsheid aan onderricht worden in het goede der wederzijdse liefde uit het Woord. Aangezien de dingen die des Woords zijn in den uitwendigen zin, in den Hemel verschijnen van scharlaken kleur, vanwege de oorzaak waarover boven is gehandeld, wordt derhalve van hen die den uitwendigen zin des Woords aanwenden om te bevestigen de valse dingen uit de boze dingen der zelfen wereldliefde, aldus de dingen die strijdig zijn met de ware en de goede dingen der liefde tot den Heer en der wederzijdse liefde, gezegd dat zij zijn bekleed met purper en scharlaken; de uitwendige dingen immers verschijnen aldus omdat zij uit het Woord zijn, maar de inwendige dingen zijn profaan; zulke dingen worden met het scharlaken aangeduid bij Johannes: “Ik zag een vrouw, zittende *op een scharlaken beest*, vol van namen der lastering; *zij was bekleed met purper en scharlaken*”, Apoc. xvii: 3, 4; aldaar over Babylon, waaronder de godsdienst wordt verstaan waarmede de heilige dingen des Woords worden ontwijfd door de aanwending tot de valse dingen die de duivelse liefden begunstigen, zijnde de liefden van zich en van de wereld, aldus tot het heersen in de Hemelen en op de aarde; ook elders bij denzelfde: “De grote stad, *die bekleed was met fijn lijnwaad* en met *purper en scharlaken*, verguld met goud, en kostbaren steen, en paarden”, Apoc. xviii: 16; derhalve worden ook onder de koopwaren van Babylon opgesomd “*fijn lijnwaad, purper, scharlaken*”, Apoc. xviii: 12. Aangezien het uitwendige des Woords van scharlaken kleur in den Hemel verschijnt, en aangezien er uit den Hemel een invloed is in het geheugen van *den* mens, waarin de dingen die uit het Woord zijn, in zulk een kleur verschijnen, werd derhalve het scharlaken gebruikt bij de gedachtenissen aan een zaak, zoals bij Moscheh: “De zonen Israëls zullen zich franje maken op de slippers der klederen, en *zij zullen op de franje van de slip een scharlaken draad zetten*, opdat zij *daardoor gedenken* aan al de geboden van Jehovah, en die doen”, Num. xv: 38, 39. Uit dezelfde oorzaak was het ook in de oude tijden gebruikelijk, toen de aanduidende dingen in zwang waren, om een scharlaken draad vast te binden terwille van de herinnering of de gedachtenis aan een zaak; zoals men leest aangaande Perez, den zoon van Thamar, op wiens hand “*de vroedvrouw het dubbelgedoopte*

bond”, Gen. xxxviii: 28, 30; en aangaande de loonhoer Rachab “die aan het venster *een scharlaken draad* bond, opdat de verspieders aan de belofte zouden gedenken”, Jos. ii: 18, 21. Aangezien de mens niet van de boze en de valse dingen kan worden afgeleid dan door de ware en de goede dingen die bij den mens uit het Woord zijn, werd derhalve bij de reinigingen van de melaatsheid gebruikt “cederhout, *scharlaken*, en hysop”, Levit. xiv: 4 tot 7, 49 tot 52; de melaatsheid immers is het ware ontwijfd, aldus vervalst, n. 6963; daarvan gereinigt worden, is daarvan afgeleid worden door de ware en de goede dingen die uit het Woord zijn; evenzo werd gebruikt “*het scharlaken* tot de wateren der afzondering en der ontzondiging uit een rode koe”, Num. xix: 6; de wateren der afzondering en der ontzondiging betekenden ook de zuivering en de afvoering van de boze en de valse dingen door de ware en de goede dingen uit het Woord. Zoals de meeste dingen een tegengestelden zin hebben, aldus eveneens het dubbelgedoopte en het scharlaken, en dan betekenen zij de valse en de boze dingen, strijdig met de ware en de goede dingen, zoals bij Jesaja: “Al waren uw zonden *zoals dubbelgedoopt*, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood *zoals het scharlaken*, zij zullen zijn zoals wol”, i: 18. Het is hiermede evenzo gesteld als met het rood, met het bloed, met de vlam, met het vuur, die in den echten zin de goede dingen der liefde en des geloofs betekenen, in den tegengestelden zin echter de daarmede in strijd zijnde boze dingen.

9469. En byssus-linnen; dit betekent het ware daaruit, namelijk uit het goede dat uit hemelsen oorsprong is; dat linnen het ware is, zie men in n. 7601; en dat byssus [fijn lijnwaad] het ware uit het Goddelijke is, n. 5319, het ene en het andere ware in den natuurlijken mens; dat byssus-linnen het ware uit hemelsen oorsprong is, is vanwege de witheid en de zachtheid.

9470. En geitenwol; dit betekent het goede daaruit, namelijk uit het goede der wederzijdse liefde; dat de geitenwol dit goede is, komt omdat de geit betekent het goede der onschuld in den uitwendigen of natuurlijken mens, n. 3519, 7840, en vandaar is de wol het ware van dat goede; maar aangezien niet het ware maar het goede wordt aangeduid, wordt derhalve in de oorspronkelijke Taal niet gezegd geitenwol, maar alleen geiten; zoals ook elders, als in hetgeen volgt in Exodus: “Alle wijze vrouwen brachten het gesponnene, hemelsblauw, purper, het dubbelgedoopte scharlaken, fijn lijnwaad, en zij wier hart haar dreef, *sponnen geiten*”, xxxv: 25, 26; geiten spinnen, voor de geweven dingen uit geitenwol. Dat echter de wol het ware uit hemelsen oorsprong is, dat in zich het goede is, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar zij wordt genoemd, zoals bij Hoschea: “Zij zeide: Ik zal gaan achter mijn boelen, die

mijn brood en mijn wateren geven, *mijn wol* en *mijn linnen*; derhalve zal Ik wederkeren, en Mijn koren nemen op zijn tijd, en wegrukken *Mijn wol* en *Mijn linnen*”, II: 4, 8; daar wordt over de verdraaide Kerk gehandeld, die daar de moeder is; de boelen waarvan gezegd wordt dat zij met die hoereerde, zijn zij die de goede en de ware dingen verdraaien; het brood en de wateren zijn de inwendige goede dingen der liefde en de inwendige ware dingen des geloofs; de wol en het linnen zijn dezelfde dingen, maar uitwendig. Bij Daniël: “Ik was ziende totdat de tronen werden voortgeworpen, en de Oude der dagen Zich zette; Zijn kleed was wit zoals de sneeuw, en *het haar Zijns hoofds zoals reine wol*”, VII: 9; daar wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk ten aanzien van elk ware des geloofs, en over de herstelling ervan door den Heer; de volledige verwoesting wordt daarmee aangeduid dat de tronen werden voortgeworpen; de Oude der dagen is de Heer ten aanzien van het hemels goede, zodanig als het is geweest in de Oudste Kerk, die een hemelse Kerk is geweest, en in het Woord het Oude wordt genoemd; het uitwendig ware ervan wordt aangeduid met het kleed dat wit zoals sneeuw was, en het uitwendig goede ervan wordt aangeduid met het haar des hoofds dat zoals reine wol was. Evenzo bij Johannes: “In het midden van de zeven kandelaren Een, den Zoon des Mensen gelijk zijnde; *Zijn hoofd en haar wit zoals witte wol*, zoals sneeuw”, Apoc. I: 13, 14. Zulk een ware dat, omdat het de vorm van het hemels goede is, in zich het goede is, wordt ook met wol aangeduid bij Ezechiël: “Damaskus was uw koopvrouw in wijn van Chesbon en *wol van Zachar*”, XXVII: 18; en bij Jesaja: “Al waren uw zonden zoals dubbelgedoopt, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood zoals scharlaken, *zoals wol zij zullen zijn*”, I: 18. Aangezien door de klederen van Aharon zulke dingen werden uitgebeeld die van het geestelijk Rijk des Heren zijn, aldus de geestelijke dingen die van het ware zijn, waren derhalve zijn klederen der heiligheid uit linnen en niet uit wol; het linnen is immers het geestelijk ware, de wol echter het hemels ware, dat naar verhouding het goede is. Ter oorzaak hiervan wordt er bij Ezechiël gezegd: “De priesters Leviëten, de zonen van Zadoch, zullen, wanneer zij tot de poorten van den innerlijken voorhof binnentreden, *klederen van linnen aantrekken, wol zal ook niet op hen opkomen; tulbanden van linnen* zullen op hun hoofd zijn, *broeken van linnen* zullen op hun lenden zijn”, XLIV: 17, 18; dat ook de klederen van Aharon niet uit wol maar uit linnen zijn geweest, staat vast uit Levit. Hfdst. XVI: 4, 32. Uit deze dingen kan vaststaan, dat het linnen het geestelijk ware betekent, zijnde het ware van het goede des geloofs, de wol echter het hemels ware, zijnde het ware van het goede der liefde; en aangezien zij die in het laatstgenoemde ware zijn, niet in het eerstgenoemde

ware kunnen zijn, zij verschillen immers zoals het licht uit de zon, en het licht uit de sterren, was het derhalve verordend “dat niet zou worden aangetrokken *een kleed gemengd uit wol en linnen*”, Deut. xxii: 10, 11. Dat er tussen het hemelse en het geestelijke zulk een onderscheid is, en dat het ene en het andere niet in één subject tegelijk kan zijn, daarvoor zie men de aangehaalde dingen in n. 9277.

9471. En vellen van rode rammen, en vellen van dassen; dat dit betekent de uitwendige ware en goede dingen waardoor zij worden samengehouden, staat vast uit de betekenis van de vellen, zijnde de uitwendige dingen, waarover n. 3540; uit de betekenis van de rammen, zijnde *de* geestelijke dingen die van het ware zijn, waarover n. 2830, 4170; uit de betekenis van rood, zijnde het goede, waarover n. 3300; aldus zijn de vellen van rode rammen de uitwendige ware dingen die uit het goede zijn; en uit de betekenis van de dassen, zijnde de goede dingen; dat de dassen dit beteken, staat hieruit vast dat er in het Woord waar over het ware wordt gesproken, ook over het goede wordt gesproken terwille van het hemels huwelijk van het ware en het goede, n. 9263, 9314; vandaar beteken, omdat de vellen van de rossige rammen de uitwendige ware dingen beteken die uit het goede zijn, de dassenvellen de goede dingen zelf. Dat het de ware en de goede dingen zijn waardoor zij worden samengehouden, komt omdat alle uitwendige dingen de inwendige dingen samenhouden, hetgeen ook hier blijkt uit het gebruik van die vellen, namelijk dat zij van dienst waren tot deksels, de dassenvellen tot deksels over heiliger dingen dan de ramsvellen, Exod. xxvi: 14; Num. iv: 6, 8, 10, 11, 12, 14.

9472. En houten van Schittim; dat zij beteken de goede dingen der verdienste die uit den Heer zijn, aldus van den Heer alleen, staat vast uit de betekenis van de houten, zijnde het goede der verdienste, waarover n. 1110, 2784, 2812, 4943, 8740. Het goede der verdienste is het goede voortgaande uit het Goddelijk Menselijke des Heren, zijnde het Christelijk goede, of het geestelijk goede bij den mens; het is dit goede waardoor de mens wordt gezaligd; want het goede dat ergens anders vandaan voortgaat, is het goede niet, want het Goddelijke is niet daarin, aldus is ook niet de Hemel daarin, bijgevolg is niet het heil daarin. Het hout van Schittim was het hout van den voortreffelijksten ceder, en met den ceder wordt het geestelijke der Kerk aangeduid; dat het hout van Schittim een soort van ceder is geweest, staat vast bij Jesaja: “*Ik zal in de woestijn geven den ceder van Schittah, en de myrthe, en het hout der olie*”, xli: 19, waar de ceder van Schittah staat voor het geestelijk goede, het hout der olie voor het hemels goede. Omdat het

goede der verdienste, dat van den Heer alleen is, het enig goede is dat in den Hemel regeert en dat den Hemel maakt, was derhalve dit hout het enige hout dat werd gebruikt voor den bouw van den Tabernakel, waarmede de Hemel werd uitgebeeld; zoals voor *de Ark* zelf waarin de Getuigenis lag; voor *de Draagbomen* ervan; voor *de Tafel* waarop de broden der aangezichten lagen, en voor de Draagbomen van deze; voor *de planken* van het Habitakel; voor *de Draagbomen* en *de Kolommen* van den deksel; voorts voor *het Altaar* en de Draagbomen ervan; zoals vaststaat uit Vers 10, 13, 23, 28 van dit Hoofdstuk, en uit het volgende Hfdst. xxvi: 15, 26, 37; Hfdst. xxvii: 1, 6.

9473. Olie tot den lichter; dat dit betekent het inwendig goede dat in de wederzijdse liefde en in de naastenliefde is, staat vast uit de betekenis van de olie, zijnde het goede der liefde, waarover n. 886, 4582, 4638; en uit de betekenis van den lichter, zijnde de wederzijdse liefde en de naastenliefde; dat de lichter de wederzijdse liefde is, is vanwege de vlam, waardoor die liefde wordt aangeduid; en dat deze de naastenliefde is, is vanwege de warmte en het licht daaruit; de geestelijke warmte immers is het goede der naastenliefde, en het geestelijk licht is het ware des geloofs. Het zal hier in het kort worden gezegd wat is het inwendig goede in de wederzijdse liefde, en in de naastenliefde. Niets ontstaat uit zichzelf, maar uit iets dat eerder is dan hetzelfde; aldus ook het ware en het goede; dat waaruit iets anders ontstaat, is het inwendige, en dat wat ontstaat, is het uitwendige van dit. Het is met alle en de afzonderlijke dingen die ontstaan, zo gesteld als met de oorzaak en de uitwerking; er kan geen uitwerking ontstaan zonder een uitwerkende oorzaak; de uitwerkende oorzaak is het inwendige van de uitwerking, en de uitwerking is het uitwendige van die oorzaak; en het is daarmede zo gesteld als met het streven en de beweging; er kan geen beweging ontstaan zonder een streven, en wel dermate, dat wanneer het streven ophoudt, de beweging ophoudt; en daarom is het inwendige van de beweging het streven, of de bewegende kracht. Het is evenzo ermede gesteld als met het levende streven, zijnde de wil, en met de levende beweging, zijnde de handeling; er kan geen handeling ontstaan zonder den wil, en wel dermate, dat wanneer de wil ophoudt, de handeling ophoudt; en daarom is het inwendige van de handeling de wil. Uit deze dingen blijkt, dat er in alle en de afzonderlijke dingen een inwendige zal zijn opdat zij ontstaan, en opdat zij daarna blijven bestaan, en dat zij zonder het inwendige niets zijn. Aldus is het eveneens gesteld met het goede dat der liefde is; indien niet het inwendig goede daarin is, is het het goede niet; het inwendig goede in het goede des geloofs is het goede der naastenliefde, zijnde het geestelijk goede; het inwendig goede echter in het goede der naastenliefde

is het goede der wederzijdse liefde, zijnde het uitwendig hemels goede; doch het inwendig goede in het goede der wederzijdse liefde, is het goede der liefde tot den Heer, dat ook is het goede der onschuld; dit goede is het inwendig hemels goede; het inwendig goede echter in het goede der liefde tot den Heer of in het goede der onschuld, is *het Goddelijk Goede* zelf, voortgaande uit het Goddelijk Menselijke des Heren, bijgevolg de Heer zelf; dit goede zal in elk goede zijn, opdat het het goede zij; weswege er niet enig goede is, indien niet het inwendige ervan daaruit is; indien het inwendige ervan niet daaruit is, is het het goede niet, maar het boze; het is immers uit den mens zelf, en dat wat uit den mens voortgaat, is het boze; de mens immers beoogt zich in al het goede dat hij doet, en eveneens de wereld, aldus niet den Heer, noch den Hemel; indien de Heer en de Hemel door hem worden gedacht, zo zijn zij hem als middelen van dienst voor zijn eer en gewin; bijgevolg zijn die goede dingen zoals de gepleisterde graven, die van buiten schoon schijnen, van binnen echter vol zijn van doodsbeenderen en alle onreinheid, Matth. XXIII: 27, 29.

9474. Specerijen tot de olie der zalving; dat dit betekent de inwendige ware dingen die van het inwijdende goede zijn, staat vast uit de betekenis van de specerijen, zijnde de innerlijke ware dingen, welke de ware dingen van het inwendig goede zijn, waarover aanstonds; uit de betekenis van de olie, zijnde het goede der liefde, zoals boven n. 9473; en uit de betekenis van de zalving, zijnde de inwijding om uit te beelden; de dingen immers die de heilige dingen zouden uitbeelden, werden met aromatische olie gezalfd, en zo werden zij ingewijd, zoals vaststaat uit deze volgende dingen in Exodus: “Neem u *specerijen* van de voornaamste, edele *mirre, aromatische kaneel, welriekende kalmus, kassie, olijfolie*. Daarna maak ervan *een olie der zalving der heiligheid, een zalf der zalf, een olie der zalving der heiligheid zal het zijn*. waarmede gij zult zalven de *Tent* en al de vaten ervan, den *Kandelaar* en de vaten ervan, het *Reukaltaar*, het *Altaar* des brandoffers, en al de vaten ervan, en het *wasvat* en het voetstuk ervan; aldus zult gij ze heiligen, opdat zij het heilige der heiligen zijn. En *zalven zult gij Aharon en zijn zonen*”, xxx: 23 tot 31. Dat de dingen heilig waren wanneer zij gezalfd waren, was omdat zij dan de heilige dingen uitbeeldden; waaruit blijkt, dat de zalving de inwijding was om uit te beelden. Dat de zalving door de olie werd gedaan, was omdat de olie het hemels goede betekende, en het hemels goede is het goede der liefde uit den Heer, en vandaar het goede der liefde tot den Heer; dit goede is het wezenlijke zelf in alle en de afzonderlijke dingen van den Hemel en van het eeuwige leven. Dat die olie door specerijen geurig werd gemaakt,

was ter oorzaak hiervan dat het aangename zou worden uitgebeeld; want de geur betekent de doorvatting, en de verkwikkelijke en zoete geur de aangename doorvatting; men zie n. 925, 1514, 1517, 1518, 1519, 3577, 4624 tot 4634, 4748; en omdat alle doorvatting van het goede is door het ware, werden derhalve specerijen gebruikt, waarmede de innerlijke ware dingen worden aangeduid, n. 4748, 5621. Het zal nog in het kort worden gezegd, waarom de olie der zalving, en eveneens het reukwerk, zoetgeurig werden gemaakt; de olie betekent, zoals boven is gezegd, het goede der liefde, en de specerij het inwendig ware; het goede dat der liefde is, komt niet tot de doorvatting dan alleen door de ware dingen; het ware immers is de betuiging van het goede, en eveneens de onthulling van het goede, en het kan de vorm van het goede worden geheten; het is hiermede zo gesteld als met den wil en het verstand van den mens; de wil kan zich niet manifesteren dan alleen door het verstand, want het verstand neemt het goede des wils over, en verklaart dat; ook is het verstand de vorm van den wil; het ware behoort ook tot het verstand, en het goede tot den wil. Uit deze dingen kan vaststaan, waarom de olie der zalving aromatisch werd gemaakt, en eveneens het reukwerk; maar het verschil is dit, dat de aromatische olie der zalving het aangename der inwendige doorvatting betekent, doch het aromatische reukwerk het aangename der uitwendige doorvatting; het aromatische immers van de olie der zalving bood een zoeten geur zonder rook, aldus zonder uitwendigen schijn, doch het aromatische van het reukwerk bood dien met rook.

9475. En tot het reukwerk der specerijen; dat dit betekent tot de aangename doorvatting, staat vast uit de betekenis van het reukwerk, zijnde de dingen van den eredienst die aangenaam worden doorvat, zoals de belijdenissen, de aanbiddingen, de gebeden, en eendere dingen; en uit de betekenis van de specerijen, zijnde de ware dingen des geloofs, die aangenaam zijn omdat zij uit het goede zijn; de zoete geuren immers, zoals de aromatische zijn, betekenen het aangename; en al wat aangenaam is, is aangenaam vanwege het goede door de ware dingen. Vandaar is het, dat met het reukwerk der specerijen wordt aangeduid de aangename doorvatting, zijnde van het ware uit het goede. De specerijen waaruit dit reukwerk werd vervaardigd, worden opgesomd, en de bereiding ervan beschreven met deze woorden: *“Neem u specerijen, stacte en oniche, en galban, specerijen, en zuiveren wierook; gij zult daarvan een reukwerk maken, gezouten, zuiver, heilig; gij zult van hetzelfde klein stoten, en gij zult daarvan leggen vóór de Getuigenis in de Tent der Samenkomst; het heilige der heiligen zal het u zijn, een heilig reukwerk het zal u zijn voor Jehovah”*, Exod. xxx: 34 tot 38; het reukaltaar, en het roken zelf, wordt aldus

beschreven: “*Gij zult een Reukaltaar des reukwerks maken; gij zult het met zuiver goud overtrekken; gij zult het zetten vóór den voorhang die over de ark der Getuigenis voor het Verzoendeksel is, opdat Aharon daarop aansteke het reukwerk der specerijen, elken morgen, wanneer hij de lampen zal hebben toegericht, zal hij het aansteken, en tussen de avonden*”, Exod. xxx: 1 tot 10; Hfdst. xxxvii: 25 tot het einde; Hfdst. xl: 26, 27; en elders: “*Wanneer Aharon in het heilige zal binnentreden, zo zal hij een wierookvat vol kolen des vuurs nemen van op het altaar, en zijn vuisten vol reukwerk van fijn gestoten specerijen; dan zal hij het binnen den voorhang dragen, aldus opdat hij het reukwerk legge op het vuur vóór Jehovah, en de wolk van het reukwerk dekke het Verzoendeksel dat op de Getuigenis is*”, Levit. xvi: 12, 13. Aangezien met het reukwerk werden aangeduid zulke dingen van den eredienst die uit het goede door de ware dingen zijn, zoals alle dingen zijn die des geloofs uit het goede der liefde zijn, werd derhalve het vuur genomen van het altaar; met het vuur immers van het altaar werd het goede der Goddelijke Liefde aangeduid, n. 934, 4906, 5071 einde, 5215, 6314, 6832, 6834, 6849, 7324, 7852; weswege zij wanneer het vuur ergens anders vandaan was genomen, met een plaag werden getroffen en stierven, Levit. x: 1, 2, en vervolg; Num. xvii: 10 tot 13; met het vuur immers ergens anders vandaan, of met een vreemd vuur, werd de niet-Goddelijke liefde aangeduid. Dat zulke dingen die des geloofs zijn uit het goede der liefde en der naastenliefde, zoals de belijdenissen, de aanbiddingen, en de gebeden zijn, met de reukwerken worden aangeduid, staat vast bij David: “*Aanvaard zijn mijn gebeden, reukwerk voor U*”, Psalm cxli: 2. Bij Johannes: “*De vier dieren en de vierentwintig ouderen, zij vielen voor het Lam, hebbende een ieder citeren en gouden fiolen vol reukwerken, welke zijn de gebeden der heiligen*”, Apoc. v: 8. Bij denzelfde: “*Een Engel, hebbende een gouden wierookvat, en hem werden vele reukwerken gegeven, opdat hij ze met de gebeden van alle heiligen zou leggen op het gouden altaar, dat vóór den troon is; de rook des reukwerks klom op van de gebeden der heiligen*”, Apoc. viii: 3, 4. Dat zulke dingen met het reukwerk worden aangeduid, is ter oorzaak hiervan dat zij van de denking en vandaar van den mond zijn; de dingen echter die van de aandoening en vandaar van het hart zijn, worden aangeduid met het spijsoffer, bij Malachia: “*Van den opgang der zon tot aan den ondergang, zal de Naam van Jehovah groot zijn bij de natiën, en in elke plaats zal reukwerk Mijn Naam worden toegebracht, en een rein spijsoffer*”, 1: 11; en met het brandoffer bij Moscheh: “*De zonen van Levi zullen Jakob Uw gerichten leren, en Israël Uw wet; zij zullen reukwerk tot Uw neus leggen, en het brandoffer op Uw altaar*”, Deut. xxxiii: 10; het reukwerk staat daar voor zulke dingen die der denking

en des monds zijn, en betrekking hebben op de ware dingen des geloofs; het spijsoffer en het brandoffer voor zulke dingen die der aandoening en des harten zijn, en betrekking hebben op de goede dingen der liefde. Vandaar wordt in den tegengestelden zin de eredienst uit de valse dingen des geloofs verstaan onder “*aan andere goden roken*”, Jerem. I: 16; Hfdst. XLIV: 3, 5; onder “*aan de afgoden roken*”, Ezech. VIII: 11; Hfdst. XVI: 18; en onder “*reukwerken ontsteken voor de baals*”, Hosch. II: 13.

9476. Stenen van schoham, en stenen der vullingen; dat dit de geestelijke ware en goede dingen in het algemeen betekent, staat vast uit de betekenis van de stenen van schoham, zijnde de ware dingen des geloofs die uit de liefde zijn, of de geestelijke ware dingen; want de ware dingen die uit de liefde zijn, zijn geestelijke ware dingen; en uit de betekenis van de stenen der vullingen, zijnde de goede dingen des geloofs, of de geestelijke goede dingen. Dat de stenen der vullingen de goede dingen des geloofs zijn, en de stenen van schoham de ware dingen des geloofs zijn, is omdat de stenen der vullingen waren voor den borstlap, en met den borstlap op den efod werd het goede des geloofs of het geestelijk goede aangeduid; doch de stenen van schoham waren op de schouders van den efod, en met de schouders van den efod worden de ware dingen des geloofs of de geestelijke ware dingen aangeduid. Dat met de kostbare stenen in het Woord de ware en de goede dingen des geloofs worden aangeduid, of de geestelijke ware en goede dingen, zie men in n. 114, 643, 3858, 6335, 6640; en omdat de ware en de goede dingen des geloofs worden aangeduid met de kostbare stenen, wordt met die ook het inzicht en de wijsheid aangeduid, want het inzicht is uit de ware dingen des geloofs, en de wijsheid uit de goede dingen des geloofs; aldus bij Ezechiël: “Vol van wijsheid, en volmaakt in schoonheid; in Eden, den tuin Gods, zijt gij geweest; *alle kostbare steen was uw deksel*; robijn, topaas, diamant, tharschisch, *schoham*”, XXVIII: 12, 13, 15, aldaar aangaande den koning van Tyrus, met wien het inzicht uit de erkentissen van het ware des geloofs wordt aangeduid, n. 1201.

9477. Tot den efod en tot den borstlap; dat dit betekent die tot een bedekking zijn voor de uitwendige en de inwendige hemelse dingen, staat vast uit de betekenis van den efod, zijnde dat wat het hemels goede bedekt; door Aharon immers als hogepriester werd de Heer uitgebeeld ten aanzien van het goede der liefde, door zijn klederen, en vooral door den efod, werd uitgebeeld het ware des geloofs dat uit het goede der liefde is; het goede der liefde is het hemelse, en het ware des geloofs is de bedekking ervan, want de ware dingen bedekken de goede dingen; weswege de ware dingen met de klederen

worden aangeduid in het Woord, n. 4545, 5248, 5319, 5954, 9093, 9212; de hemelse dingen immers die van het goede der liefde zijn, worden in den Hemel naakt uitgebeeld, weswege zij die uit het hemels Rijk des Heren zijn, naakt verschijnen; zij die echter uit het geestelijk Rijk zijn, zijnde degenen die door de ware dingen des geloofs zijn binnengeleid uit den Heer in het goede der naastenliefde, verschijnen met klederen bekleed; dit Rijk is beneden het hemels Rijk, en dat wat beneden is, is een bedekking voor het hogere; het lagere immers is uiterlijk, en het hogere is innerlijk, n. 2148, 3084, 4599, 5146, 8325. Daaruit blijkt, wat met den efod wordt aangeduid, wanneer met Aharon de Heer ten aanzien van het Goddelijk hemelse wordt aangeduid. Dat de priesters den Heer hebben uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, en de koningen ten aanzien van het Goddelijk Ware, zie men in n. 6148. Doch men moet weten, dat met den efod de bedekking voor de uitwendige hemelse dingen is aangeduid, en met den borstlap de bedekking voor de inwendige hemelse dingen. Maar hierover meer in hetgeen volgt, waar zal worden gesproken over den efod, en over den borstlap, waarin de Urim en de Thummim waren.

9478. Vers 8, 9. *En laten zij Mij een Heiligdom maken, opdat Ik woon in het midden van hen. Volgens al wat Ik u toon, den vorm van het Habitakel, en den vorm van alle vaten ervan, en aldus zult gijlieden maken.* En laten zij Mij een Heiligdom maken, betekent het uitbeeldende van den Heer, aldus van den Hemel; opdat Ik woon in het midden van hen, betekent vandaar de tegenwoordigheid des Heren in de uitbeeldende Kerk; volgens al wat Ik u toon, den vorm van het Habitakel, betekent het uitbeeldende van den Hemel waar de Heer is; en den vorm van alle vaten ervan, betekent het uitbeeldende van alle hemelse en geestelijke dingen die uit Hem zijn; en aldus zult gij maken, betekent het uitbeeldende zeker en echt.

9479. Opdat zij Mij een Heiligdom maken; dat dit betekent het uitbeeldende van den Heer, aldus van den Hemel, staat vast uit de betekenis van het heiligdom, zijnde de Heer, en zijnde de Hemel, hier echter het uitbeeldende van den Heer en van den Hemel, aangezien het een Tabernakel was, gemaakt uit houten, en omdekt met gordijnen, hetgeen niet een heiligdom heeft kunnen zijn dan alleen door uitbeelding. Het Heiligdom immers is het Heilige zelf, en niets is heilig dan het Goddelijke alleen, aldus de Heer alleen, n. 9229. Dat de Hemel het Heiligdom is, komt omdat de Hemel de Hemel is vanwege het Goddelijke daar, want voor zoveel als de Engelen die daar zijn uit het Goddelijke des Heren hebben, voor zoveel maken zij den Hemel; voor zoveel als zij echter uit zich hebben, maken zij den Hemel niet; daaruit blijkt

hoe het wordt verstaan dat de Heer het al is in alle dingen des Hemels. Dat de Heer in het Zijne, aldus in het Goddelijke woont bij de Engelen, aldus in den Hemel, zie men in n. 9338, einde. Dat het Heiligdom in den hoogsten zin de Heer is, omdat Hij alleen Heilig is, en datgene alleen heilig is wat uit Hem voortgaat; voorts dat het Heiligdom de Hemel is, en eveneens de Kerk, en dat die dingen Heiligdommen zijn, die in den Hemel en in de Kerk uit den Heer zijn, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar gesproken wordt van het Heiligdom en van de heiligdommen, zoals bij Ezechiël: “De Heer Jehovih zeide: Ik zal hen verstrooien in de landen, en *Ik zal hun tot een klein heiligdom zijn* in de landen waarheen zij zullen komen”, xi: 16; daar staat het heiligdom voor den Heer zelf, want de Heer Jehovih en Jehovah in het Woord is de Heer, n. 9373. Bij Jesaja: *Schouw uit de Hemelen voort, en zie uit het Habitakel Uwer Heiligheid*”, lxiii: 15. Bij Jeremia: “Zoals een troon der heerlijkheid, een hoogte uit het eeuwige, *is de plaats des heiligdoms*”, xvii: 12, waar het habitakel der heiligheid en het heiligdom voor den Hemel staat. Bij Jesaja: “Er scheelt slechts weinig aan, of *zij zullen het volk Uwer heiligheid bezeten hebben; onze vijanden hebben Uw heiligdom vertreden*”, lxiii: 18. Bij Jeremia: “De natiën zijn gekomen in *Zijn heiligdom*”, Klaagl. i: 10; bij denzelfde: “De Heer heeft Zijn altaar verlaten, *Hij heeft Zijn heiligdom verafschuwd*”, Klaagl. ii: 7. Bij Ezechiël: “De Heer Jehovih zeide: Zie, Ik zal *Mijn heiligdom ontwijden*, de grootsheid uwer sterkte, het verlangen uwer ogen”, xxiv: 21. Bij Moscheh: “Ik zal uw steden tot woestheid stellen, en *uw heiligdommen verlaten maken*”, Levit. xxvi: 31; daar staat het Heiligdom voor de Kerk, en de Heiligdommen voor de dingen die van de Kerk zijn. Uit deze dingen staat vast, vanwaar het is dat de Tabernakel het Heiligdom wordt geheten, namelijk daarvandaan dat daardoor de Hemel en de Kerk is uitgebeeld geweest, en dat door de heilige dingen daar zijn uitgebeeld geweest de Goddelijke dingen die uit den Heer in den Hemel en in de Kerk zijn.

9480. Opdat Ik woon in het midden van hen; dat dit betekent vandaar de tegenwoordigheid des Heren in de uitbeeldende Kerk, staat vast uit de betekenis van wonen in het midden, wanneer het van den Heer wordt gezegd, zijnde Zijn tegenwoordigheid, want met wonen wordt aangeduid zijn en leven, n. 1293, 3613, 4451; vandaar is wonen in het midden tegenwoordig zijn en leven. Dat het is in de uitbeeldende Kerk, komt omdat de tegenwoordigheid des Heren bij dat volk niet is geweest in de inwendige dingen, die der liefde en des geloofs zijn, maar alleen in de uitwendige dingen, welke die inwendige dingen uitbeeldden; hoedanig die tegenwoordigheid is geweest, zie men in n. 4311, en de dingen die zijn aangehaald in n. 9320 einde, 9380.

948I. Volgens al wat Ik u toon, den vorm van het Habitakel; dat dit betekent het uitbeeldende van den Hemel waar de Heer is, staat vast uit de betekenis van den vorm van het Habitakel, zijnde het uitbeeldende van den Hemel; de vorm is immers het uitbeeldende, en het Habitakel is de Hemel; dat de vorm het uitbeeldende is, komt omdat de Goddelijke dingen in de Hemelen zich ook zichtbaar in een vorm vertonen; die zichtbare dingen zijn de uitbeeldende dingen; en dat het Habitakel de Hemel is waar de Heer is, zie men in n. 8269, 8309. Hoedanige uitbeeldende dingen verschijnen in den Hemel, staat vast bij de Profeten, zoals bij Johannes in de Apocalypse, “*Kandelaren*”, Hfdst. I: 12 en vervolg, “*een Troon met vierentwintig tronen rondom, en vier Dieren vóór den Troon*”, Hfdst. IV: 2 en vervolg; “*een Boek verzegeld met zeven zegelen*”, Hfdst. V; “*Paarden die uitgingen toen de zegelen werden geopend*”, Hfdst. VI; “*Engelen verschillend bekleed, met fiole*”, Hfdst. IX, X, XV; “*het Witte Paard*”, Hfdst. XIX; en ten slotte *Nova Hierosolyma*, welker muren, poorten, fundamenten, hoogte, breedte, en lengte worden beschreven, Hfdst. XXI; XXII; eendere dingen ook bij de andere Profeten. Al die dingen zijn uitbeeldend, zodanig als zij voor de Engelen aanhoudend in de Hemelen verschijnen, en zij vertonen in een zichtbaren vorm de Goddelijke hemelse dingen die van het goede der liefde zijn, en de Goddelijke geestelijke dingen die van het goede des geloofs zijn; zulke dingen waren, in het geheel genomen, uitgebeeld door den Tabernakel, en door de dingen die in den Tabernakel waren, zoals door de ark zelf, door de tafel waarop de broden waren, door het reukaltaar, door den kandelaar, en door de overige dingen; en omdat deze dingen de vormen waren van de Goddelijke hemelse en geestelijke dingen, vertoonden zich derhalve, als zij door het volk werden gezien wanneer dit in den heiligen eredienst was, in den Hemel dan zulke dingen die werden uitgebeeld, welke, als boven is gezegd, de Goddelijke hemelse dingen waren die zijn van het goede der liefde tot den Heer, en de Goddelijke geestelijke dingen die zijn van het goede des geloofs in den Heer. Een zodanige uitwerking in den Hemel hadden alle uitbeeldende dingen dier Kerk. Men moet weten, dat bij den mens altijd geesten en Engelen zijn, en dat de mens zonder die niet kan leven; desgelijks dat door hen de mens een verband heeft met den Heer, en dat zo het menselijk geslacht blijft bestaan, en eveneens de Hemel. Daaruit kan vaststaan, om welk doel de uitbeeldende dingen, en eveneens de rituele dingen der Kerk bij de Israëlitische natie waren ingesteld; voorts eveneens om welk doel het Woord er is, waarin alle dingen, die in den zin der letter zijn, overeenstemmen met de Goddelijke dingen die in den Hemel zijn, aldus waarin alle dingen uitbeelden, en alle woorden aanduiden. Vandaar is het,

dat de mens verband met den Hemel heeft, en door den Hemel met den Heer; zonder welk verband hij in het geheel geen leven zou hebben, want zonder het verband met het Zijn zelf des levens, uit Hetwelk alle Bestaan des levens is, heeft niemand het leven. Maar deze dingen kunnen degenen niet vatten die geloven dat het leven in den mens zelf is; en dat de mens zonder geesten en Engelen leeft, aldus zonder den invloed door den Hemel uit het Goddelijke; terwijl toch al wat zonder verband met het Goddelijke is, vergaat en teniet gaat, en niets kan ooit ontstaan zonder iets dat eerder is dan hetzelfde, aldus zonder het Goddelijke, zijnde het Eerste, en het Zijn zelf uit zich of Jehovah, bijgevolg ook niet kan blijven bestaan, want blijven bestaan is voortdurend ontstaan. Omdat het Habitakel den Hemel betekent waar de Heer is, betekent het ook het goede der liefde en des geloofs, want deze maken den Hemel; en omdat al het goede uit den Heer is, en de Hemel de Hemel wordt geheten vanwege de liefde en het geloof in den Heer, betekent vandaar ook het Habitakel in den hoogsten zin den Heer, zoals blijkt bij Jesaja, Hfdst. LXIII: 15; Jerem. Hfdst. XXV: 30; Ezech. Hfdst. XXXVII: 26, 27; Psalm XXVI: 8; Psalm XLIII: 3; Psalm XC: 1; Psalm XCI: 9; Exod. XV: 13; Deut. XII: 5, 11; en elders; daaruit staat vast, dat de Tabernakel het Heiligdom en het Habitakel van Jehovah was geheten uit hoofde hiervan dat deze de bovenvermelde dingen heeft uitgebeeld.

9482. En den vorm van alle vaten ervan; dat dit betekent het uitbeeldende van alle hemelse en geestelijke dingen die uit den Heer zijn, staat vast uit de betekenis van den vorm, zijnde het uitbeeldende, zoals nu boven n. 9481; en uit de betekenis van de vaten, zijnde de ware dingen, waarover n. 3068, 3079, 3316, 3318; hier de hemelse en de geestelijke dingen die uit den Heer zijn, want onder de vaten worden alle dingen verstaan die in den Tabernakel waren, en dien samenstelden; met welke dingen de hemelse en de geestelijke dingen worden aangeduid, wanneer met den Tabernakel zelf wordt aangeduid de Hemel waar de Heer is, n. 9479; en met de Getuigenis die in de Ark lag, de Heer zelf.

9483. En aldus zult gijlieden maken; dat dit betekent het uitbeeldende zeker en echt, staat vast uit de betekenis van aldus maken, wanneer het wederom wordt gezegd, en het besluit wordt, zijnde het zekere en echte.

9484. Vers 10 tot 16. *En laten zij maken een Ark van houten van Schittim, twee ellen en een halve haar lengte, en een el en een halve haar breedte, en een el en een halve haar hoogte. En overtrekken zult gij haar met zuiver goud, van binnen en van buiten overtrekken zult gij haar; en maken zult gij op haar een rand van goud rondom. En gieten zult gij voor haar vier ringen van goud, en*

zetten op haar vier hoeken; en twee ringen op haar ene zijde, en twee ringen op haar andere zijde. En gij zult maken draagbomen van houten van Schittim, en overtrekken die met goud. En gij zult steken de draagbomen in de ringen op de zijden der ark, om te dragen de ark daarin. In de ringen der ark zullen de draagbomen zijn, ook zullen zij niet worden verwijderd daarvan. En gij zult geven tot de Ark de Getuigenis, die Ik geven zal tot u. En laten zij maken een Ark, betekent den binnensten Hemel; van houten van Schittim, betekent de gerechtigheid; twee ellen en een halve haar lengte, betekent alles ten aanzien van het goede; en een el en een halve haar breedte, betekent het volle ten aanzien van het ware; en een el *en* een halve haar hoogte, betekent het volle ten aanzien van de graden; en overtrekken zult gij haar met zuiver goud, betekent dat al die dingen moeten worden gegrondvest op het goede; van binnen en van buiten zult gij haar overtrekken, betekent overal; en maken zult gij op haar een rand van goud rondom, betekent de begrenzing uit het goede, opdat zij niet worden genaderd en gekwetst door de boze dingen; en gieten zult gij voor haar vier ringen van goud, betekent het Goddelijk Ware verbonden met het Goddelijk Goede, die aan alle zijden rondom zijn; en zetten op haar vier hoeken, betekent de vastheid; en twee ringen op haar ene zijde, en twee ringen op haar andere zijde, betekent het huwelijk van het ware met het goede en van het goede met het ware; en maken zult gij draagbomen van houten van Schittim, betekent de macht daaruit; en overtrekken die met goud, betekent het goede aan alle zijden; en gij zult steken de draagbomen in de ringen, betekent de macht van de Goddelijke sfeer; op de zijden der ark, betekent in de laatste dingen; om te dragen de ark daarin, betekent aldus het bestaan en het blijven bestaan des Hemels; in de ringen der ark zullen de draagbomen zijn, betekent dat de macht zal stand houden krachtens de Goddelijke sfeer van het goede en het ware; niet zullen zij worden verwijderd daarvan, betekent voor altijd zonder verandering; en gij zult geven tot de Ark de Getuigenis, betekent het Goddelijk Ware, zijnde de Heer in den Hemel; die Ik geven zal tot u, betekent het uitbeeldende ervan.

9485. En laten zij maken een Ark; dat dit betekent den binnensten Hemel, staat vast uit de betekenis van de Ark, zijnde de binnenste Hemel, want met de Getuigenis of de Wet in de Ark wordt de Heer aangeduid, ter oorzaak hiervan dat de Getuigenis is het Goddelijk Ware, en het Goddelijk Ware is de Heer in den Hemel; men zie beneden n. 9503; vandaar nu betekent de Ark den binnensten Hemel; weswege zij hoogst heilig was, en door het volk werd vereerd als Jehovah; zij geloofden immers dat Jehovah daar en tussen de Cherubim woonde, zoals vaststaat bij David: “Wij hebben gehoord in

Efratha; wij zullen binnengaan in Zijn Habitakel; wij zullen ons nederbuigen voor de voetbank Zijner voeten; sta op, Jehovah, tot de rust; *Gij en de Ark Uwer sterkte*”, Psalm CXXXII: 6, 7, 8; daar wordt gehandeld over den Heer; Efratha is Bethlechem, waar de Heer geboren is, Micha v: 1; Matth. II: 6; het Habitakel is de Hemel waar de Heer is; Gij en de Ark Uwer sterkte, is de Heer en het uitbeeldende van Hem. Dat de Ark het uitbeeldende van den Heer is, blijkt bij Jeremia: “Ik zal u terugbrengen te Zion; *in die dagen zullen zij niet meer zeggen: De ark des verbonds*; ook zal zij niet opklimmen op het hart, ook zullen zij niet melding van haar maken, noch zullen zij haar verlangen, ook zal zij niet langer hersteld worden; te dier tijd zullen zij Hierosolyma noemen den Troon van Jehovah, en alle natiën zullen tot haar vergaderd worden, om den Naam van Jehovah, te Hierosolyma”, III: 14, 16, 17. Daar wordt gehandeld over de nieuwe Kerk; het uitbeeldende van de vorige Kerk, dat toen moest worden afgeschaft, wordt verstaan onder de ark waarvan niet meer gesproken zal worden, die ook niet zal opklimmen op het hart, en ook niet hersteld zal worden; Hierosolyma waartoe de natiën vergaderd zullen worden, is die nieuwe Kerk. Daaruit blijkt, dat met de ark het uitbeeldende van den Heer en van den erediens van Hem in de Kerk wordt aangeduid; iets eenders als met het gedurig brandoffer en met het Habitakel van het Heiligdom bij Daniël, Hfdst. VIII: 11. Dat de Ark als Jehovah door het Israëlietische en het Joodse volk werd vereerd, en dat men geloofde dat Hij daar en tussen de Cherubim woonde, blijkt uit het 2de Boek van Samuël: “*Opklimmen deed David de Ark Gods, welker naam wordt genoemd de Naam van Jehovah Zebaoth, zittende op de Cherubim over haar*”, VI: 2; en bij Moscheh: “Wanneer de Ark voorttrok, zeide Moscheh: *Sta op, Jehovah*, laten Uw vijanden verstrooid worden; wanneer zij rustte, zeide hij: *Kom weder, Jehovah*, de myriaden der duizenden van Israël, Num. x: 33 tot 36. Dat *de* binnenste Hemel met de Ark werd aangeduid, kwam omdat met den gansen Tabernakel of met de ganse Tent de algehele engellijke Hemel werd uitgebeeld; het laatste ervan met den Voorhof, het middelste ervan met het Habitakel waarde priester bediende, en het binnenste met het Habitakel binnen de voorhang, waar de Ark was waarin de Getuigenis lag.

9486. Van houten van Schittim; dat dit de gerechtigheid betekent, staat vast uit de betekenis van het hout van Schittim, zijnde het goede der verdienste dat van den Heer alleen is, waarover boven n. 9472, aldus eveneens de gerechtigheid, welke het goede der verdienste is. De Heer heeft immers uit eigen macht den algehelen Hemel in de orde teruggebracht, en de hellen onderjukt, en tegelijk toen het Menselijke in zich Goddelijk gemaakt; vandaar

heeft Hij de verdienste en de gerechtigheid, weswege het enige goede dat in den Hemel regeert, en dat den Hemel maakt, het goede der verdienste en de gerechtigheid des Heren is; aldus Zijn Goddelijk Menselijke, want Dit is de Verdienste en de Gerechtigheid geworden; dat die dingen door den Heer uit eigen macht zijn, staat vast bij Jesaja: *“Wie is Deze Die komt uit Edom; Ik ben het Die spreekt in Gerechtigheid, Groot om te zaligen. Ik heb de pers alleen getreden, en van de volken was er geen man met Mij; Ik heb rondom geschouwd, maar er was niemand die hielp; en Ik was verbaasd, maar er was niemand die ondersteunde; derhalve heeft Mijn arm Mij heil beschikt”*, LXIII: 1 tot 5. Bij denzelfde: *“Hij zag dat er geen man was, en Hij was verbaasd dat er niemand was die tussenkomst verleende; derhalve bracht Hem Zijn arm heil aan, en Zijn Gerechtigheid wekte Hem op; Hij trok de Gerechtigheid aan zoals een pantser”*, LIX: 16, 17. Bij Jeremia: *“Dit is Zijn Naam waarmede zij Hem zullen noemen: Jehovah onze Gerechtigheid”*, XXIII: 6; Hfdst. XXXIII: 15, 16. En bij Johannes: *“Ik leg Mijn ziel af, en Ik zal haar wederom nemen; niemand neemt haar van Mij, Ik leg haar van Mijzelf af; Ik heb de mogendheid haar af te leggen, en Ik heb de mogendheid haar wederom te nemen”*, x: 17, 18. Uit die dingen blijkt, dat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke de Verdienste en de Gerechtigheid uit Zichzelf is. Omdat met de Ark de Hemel wordt aangeduid waar de Heer is, werd derhalve tot den bouw ervan hout van Schittim gebruikt, waarmede dat goede wordt aangeduid. Met het hout immers wordt in het algemeen het goede aangeduid, n. 643, 3720, 8354; weswege zij die verdienste in de werken stellen, in het andere leven hout schijnen te zagen, waaronder iets van den Heer is, n. 1110, 4943, 8740; vandaar wordt met de houten van het brandoffer splijten aangeduid het goede der verdienste, of het goede dat der werken is, n. 2784, 2812.

9487. Twee ellen en een halve haar lengte; dat dit betekent alles ten aanzien van het goede, staat vast uit de betekenis van twee en een half, zijnde veel en het volle, en wanneer over het Goddelijke wordt gehandeld, zijnde alles; dat twee en een half veel en het volle is, komt omdat dit getal iets eenders betekent als vijf, als tien, als honderd, en als duizend; het dubbele immers van twee en een half is vijf, en het dubbele van vijf is tien, en tien maal tien is honderd; de verdubbelde en de vermenigvuldigde getallen immers betekenen iets eenders als de enkelvoudige waaruit zij zijn, n. 5291, 5335, 5708, 7973; dat het getal vijf veel en het volle is, zie men in n. 5708, 5956, 9102; dat evenzo tien het is, n. 3107, 4638; ook honderd, n. 2636, 4400; en duizend, n. 2575, 8715; vandaar is het, dat die getallen, wanneer over het Goddelijke wordt gehandeld, alles zijn; en uit de betekenis van de lengte, zijnde het goede, waarover n. 1613, 8898; dat

de lengte in het Woord het goede betekent, en de breedte het ware, kan een paradox schijnen, maar nochtans is het aldus; dit ontleent de oorzaak hieraan, dat alle en de afzonderlijke dingen in het Woord zulke dingen betekenen die des Hemels en die der Kerk zijn, aldus die betrekking hebben op het goede der liefde en op het ware des geloofs; met betrekking hiertoe kan niet worden gesproken van iets van ruimte zodanig als lengte en breedte insluiten, maar voor ruimte van een staat van Zijn, zijnde een staat van het goede, en vandaar van een staat van Bestaan, zijnde een staat van het ware; in den Hemel zijn de ruimten ook schijnbaarheden vanwege die staten, n. 4882, 9440; daaruit kan vaststaan dat er dingendoor maten en afmetingen worden aangeduid bij Ezechiël in Hfdst. XL tot XLVIII, waar wordt gehandeld over den Nieuwen Tempel en over de Nieuwe Aarde; bijgevolg hier waar wordt gehandeld over de Ark, over het Habitakel, en over den Voorhof, over de tafels daar, en over de Altaren; evenzo over den Tempel van Hierosolyma, en daarmede dat de heilige Hierosolyma, nederdalende uit den Hemel, vierhoekig was, zijn lengte even groot als zijn breedte, Apoc. XXI: 16, en Zach. II: 5, 6. Met Hierosolyma immers wordt de Nieuwe Kerk aangeduid, en met de meting ervan ten aanzien van de lengte de hoedanigheid van het goede, en ten aanzien van de breedte de hoedanigheid van het ware. Dat met de breedte het ware wordt aangeduid, blijkt duidelijk bij David: “In de benauwdheid heb ik Jah aangeroepen; *Hij heeft mij geantwoord in de breedte*”, Psalm CXVIII: 5. Bij denzelfde: “Gij hebt *mijn voeten in de breedte* doen staan”, Psalm XXXI: 9. Bij Jesaja: “De uitstrekkingen der vleugelen van Aschur zullen zijn *de volheid van de breedte der aarde*”, VIII: 8; bij Habakuk: “Ik opwekkende de Chaldeën, een bittere en snelle natie, *wandelende in de breedten der aarde*”, I: 6; wandelen in de breedten der aarde, wanneer over de Chaldeën wordt gehandeld, is de ware dingen des geloofs vernietigen.

9488. En een el en een halve haar breedte; dat dit betekent het volle ten aanzien van het ware, staat vast uit de betekenis van een en een half, zijnde het volle; dat dit nummer het volle betekent, komt omdat drie dit betekent; het halve getal betekent immers iets eenders als zijn dubbele, aangezien het vermenigvuldigde getal dezelfde betekenis behoudt als het enkelvoudige getal waaruit het door vermenigvuldiging oprijst, n. 5291, 5335; dat drie het volle is, zie men in n. 2788, 7718, 9198; en dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, n. 482, 487, 575, 647, 648, 755, 813, 1963, 1988, 2075, 2252, 3252, 4264, 4495, 4670, 5265, 5291, 5335, 5708, 7973, 6175; en uit de betekenis van de breedte, zijnde het ware, waarover vlak boven n. 9487.

9489. En een el en een halve haar hoogte; dat dit betekent het volle ten aanzien van de graden, staat vast uit de betekenis van de hoogte, zijnde de graden ten aanzien van het goede en ten aanzien van het ware; dat de hoogte dit is, is omdat al het goede en het ware daaruit voortgaat uit den Heer, en de Heer in het hoogste is, en derhalve de Hoogste wordt genoemd, n. 8153; Hij is immers de Zon des Hemels, n. 5097, 8812; en de Zon is boven de Hemelen, en zij is het middelpunt, uit hetwelk de algehele Hemel, die beneden is, ontstaat en blijft bestaan; alle hoogten in den Hemel, van zijn Zon als middelpunt uit, zijn verschillen van het goede en van het ware daaruit; vandaar zijn zij die in den binnensten Hemel zijn, den Heer nader, omdat zij in het goede der liefde tot Hem zijn, aldus in het goede meer dan de overigen; zij die in den middelsten Hemel zijn, staan vandaar verder af, omdat zij in een lager goede zijn; en nog meer zij die in den laatsten Hemel zijn. Zij die echter in de hel zijn, zijn geheel en al van den Heer verwijderd, omdat zij in het boze en het valse daaruit zijn; dezen schouwen zelfs niet tot de Zon, maar achterwaarts van de Zon af, weswege zij, wanneer zij door de Engelen worden aangezien, in een omgekeerde ligging verschijnen, met de voeten omhoog en met het hoofd naar beneden. Omdat nu de afstanden en de ruimten in het andere leven schijnbaarheden zijn volgens de staten van het goede en van het ware daaruit, n. 9440, betekent derhalve de hoogte in den geestelijken zin de graden ten aanzien van het goede en ten aanzien van het ware, of de graden van den Hoogste uit, Die de Heer is, aldus het Goddelijk Goede Zelf. Daaruit staat vast, wat met de hoogte wordt aangeduid in deze volgende plaatsen, zoals bij Jeremia: “Zij zullen komen en zingen *in de hoogte van Zion*, en samenvloeien *tot het goede van Jehovah*; en hun ziel zal zijn zoals een gewaterde tuin”, xxxi: 12; daar staat de hoogte van Zion voor het hemels goede, zijnde een goede boven het geestelijk goede; omdat de hoogte het goede is, wordt derhalve gezegd, dat zij samenvloeien tot het goede van Jehovah. Bij Ezechiël: “Aschur was een ceder in den Libanon; *hoog was zijn hoogte geworden*, en *lang geworden* waren zijn takken door vele wateren; hij was schoon in zijn grootheid, *in de lengte zijner takken*”, xxxi: 5, 7; Aschur staat voor het verlichte redelijke, de ceder in den Libanon voor de geestelijke Kerk, zijn hoogte voor den graad van het goede. Bij denzelfde: “*In den berg der hoogte Israëls* zal Ik hem planten”, xvii: 23; en bij denzelfde: “In den berg Mijner heiligheid, en *in den berg der hoogte Israëls* zullen zij Mij dienen, het gehele huis Israëls”, xx: 40; de berg der hoogte Israëls staat voor den hoogsten graad van het goede en van het ware daaruit bij hen die van de geestelijke Kerk zijn. Aangezien de meeste dingen in het Woord een tegengestelden zin

hebben, heeft aldus eveneens de hoogte dien, en in dien zin betekent zij het boze der zelfliefde, aldus den hoogmoed, zoals in Jesaja XIV: 14; Ezech. xxxi: 10, 14; Hfdst. xxxii: 5; Amos ii: 9; Daniël iv: 8, 17; en meermalen elders. Dat de hoogte is de graden ten aanzien van het goede en van het ware daaruit, is ook ter oorzake hiervan dat het hoge het inwendige betekent, en het goede volmaakt is volgens de graden naar de innerlijke dingen toe. Dat het hoge het inwendige is, zie men in n. 1735, 2148, 4210, 4599.

9490. En overtrekken zult gij haar met zuiver goud; dat dit betekent dat al die dingen moeten worden gegrondvest op het goede, staat vast uit de betekenis van overtrekken, wanneer er wordt gehandeld over den Hemel, die met de ark wordt aangeduid, zijnde grondvesten, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het goud, zijnde het goede, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917. Dat overtrekken is grondvesten, is omdat het goede voortgaande uit den Heer als Zon (de warmte immers uit die Zon is het goede der liefde), niet slechts den Hemel in het gemeen omgeeft, maar ook de hemelse gezelschappen die in den Hemel zijn, in het bijzonder, alsmede iederen Engel afzonderlijk, en zo beschermt tegen het binnenbreken van het boze uit de hel; wat in den Hemel omgeeft, dat grondvest, want hij steunt daarop zoals een huis op zijn fundament, en zoals de uiterste dingen van het lichaam op de lucht en den aether die rondom drukken; het is immers het begrenzende, insluitende, en samenhoudende, bijgevolg het schragende en ondersteunende. Uit deze dingen blijkt, dat met overtrekken wordt aangeduid grondvesten, en met overtrekken met goud grondvesten op het goede.

9491. Van binnen en van buiten overtrekken zult gij haar; dat dit betekent overal, staat vast uit de betekenis van van binnen en van buiten, zijnde overal, namelijk rondom, want er wordt gezegd: overtrekken zult gij haar; van binnen immers was het hout van Schittim, dat met goud werd overtrokken, en met het hout van Schittim wordt aangeduid het goede zelf voortgaande uit het Goddelijk Menselijke des Heren, n. 9472, 9486; van buiten echter en van binnen was goud, waarmede ook het goede wordt aangeduid, maar een zodanig goede dat voor den zin verschijnt, aldus betrekkelijk uitwendig. Onder overal rondom van binnen en van buiten, wordt, wanneer over den Hemel wordt gehandeld, die met de ark wordt aangeduid, de Hemel in het gemeen verstaan, en elk hemels gezelschap in het bijzonder; de Hemel in het gemeen is van buiten, en de hemelse gezelschappen zijn van binnen, omdat zij binnen den Hemel zijn.

9492. En maken zult gij op haar een rand van goud rondom; dat dit de begrenzing betekent uit het goede, opdat zij niet worden genaderd en

gekwetst door de boze dingen, staat vast uit de betekenis van den rand, zijnde de begrenzing, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het goud, zijnde het goede, waarover vlak boven n. 9490; dat het is opdat zij niet worden genaderd en gekwetst door de boze dingen, is omdat het goede voortgaande uit den Heer hen die in den Hemel zijn, beschermt opdat zij niet genaderd en gekwetst worden door de boze dingen die uit de hel zijn; de hellen immers dampen aanhoudend het boze uit, en streven daarnaar den Hemel te verwoesten, n. 8295; weswege daar als het ware een opbruising en als het ware een opborreling verschijnt, n. 8209; in de animi immers van hen die in de hellen zijn, zetelt de haat tegen den naaste en de haat tegen God, weswege zij in woede komen, wanneer zij de gezegendheid der rechtschapenen gewaar worden, n. 1974; maar het goede voortgaande uit den Heer, dat den Hemel omgeeft in het gemeen, en de hemelse gezelschappen en de afzonderlijken daar in het bijzonder, beschermt, en het stuit de aanvallen, en dit aanhoudend. Dat de sfeer der strevingen van het boze te doen en van te vernietigen voortdurend van de hellen uitgaat, en de sfeer der strevingen van het goede te doen en van te beschermen voortdurend van den Heer uitgaat, zie men in n. 8209; dit begrenzende goede, waarmede de Heer den Hemel beschermt, wordt aangeduid met den rand uit goud rondom de ark.

9493. En gieten zult gij voor haar vier ringen van goud; dat dit betekent het Goddelijk Ware verbonden met het Goddelijk Goede, die aan alle zijden rondom zijn, staat vast uit de betekenis van de ringen, zijnde de verbinding van het goede en het ware, hier van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede, omdat met de ark wordt aangeduid de Hemel waar de Heer is; men zie beneden n. 9496. Dat de ringen er vier waren, was omdat met dat getal de verbinding wordt aangeduid, n. 1686, 8877; en dat zij waren uit goud, was omdat met het goud het goede wordt aangeduid, n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914; en het is het goede waarmede het ware wordt verbonden, want het goede gedraagt zich zoals de grond, en het ware zoals het zaad.

9494. En zetten op haar vier hoeken; dat dit betekent de vastheid, staat vast uit de betekenis van de hoeken, zijnde de sterkte en de vastheid; dat de hoeken dit zijn, komt omdat daar de grootste weerstand is, en eveneens de samenschakeling van het ganse. Omdat de hoek de sterkte en de vastheid is, zodanig als die is van het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, wordt derhalve de Heer de Steen des Hoeks genoemd, bij David: *“De Steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, is tot een Hoofd des Hoeks geworden”*, Psalm cxviii: 22; Matth. xxi: 42. En bij Zacharia: *“Uit Jehudah zal de Hoek[steen] zijn, uit hem de nagel, en uit hem de boog des krijgs”*, x: 4; voorts bij Jesaja:

“De Heer Jehovih zal in Zion een Steen der beproeving grondvesten, een *Hoek* van prijs der gegroundveste grondvesting”, xxviii: 16. Evenzo staat de hoek voor de vastheid van de leer uit het ware dat uit het goede is, bij Jeremia: “*Ook zullen zij van u geen steen nemen voor een hoek*, en een steen der fundamenten”, li: 26. Omdat met de hoeken de vastheid wordt aangeduid, waren derhalve hoornen gesteld op de vier hoeken van het Altaar, waarover aldus hij Moscheh: “*Maken zult gij de hoornen des altaars op de vier hoeken; uit hetzelfde zullen zijn hoornen zijn*”, Exod. xxvii: 2. Dat de hoornen de macht van het ware uit het goede zijn, aldus de sterkte en de vastheid, zie men in n. 2832, 9081. Met de hoeken wordt ook de sterkte en de macht aangeduid bij Jeremia: “Een vuur is uitgegaan uit Chesbon, *dat de hoeken van Moab heeft verteerd*”, xlvi: 45; en bij Moscheh: “Een ster zal opkomen uit Jakob, en een scepter zal verrijzen uit Israël, *die de hoeken van Moab zal verbrijzelen*”, Num. xxiv: 17; Moab, wiens macht zou worden vernietigd, staat voor hen die de goede dingen der Kerk echtbreken, n. 2468; hun hoeken staan voor de macht van het valse uit verechtbreukte goede dingen. Omdat de hoeken de macht en de sterkte zijn, worden derhalve zij die niet in de macht van het ware uit het goede zijn, *de afgesnedenen van den hoek* genoemd, Jerm. ix: 26; Hfdst. xxv: 23. Wat met de hoeken wordt aangeduid, wanneer daaronder de streken of de winden worden verstaan, zie men beneden in n. 9642.

9495. En twee ringen op haar ene zijde, en twee ringen op haar andere zijde; dat dit betekent het huwelijk van het ware met het goede en van het goede met het ware, staat vast uit de betekenis van de ringen, zijnde de verbinding of het huwelijk van het goede met het ware, zoals boven n. 9493, welk huwelijk het wederkerige is, namelijk van het ware met het goede en van het goede met het ware; men kan een idee van dit huwelijk hebben uit de verbinding van het hart en de long; het hart verbindt zich met de long, en de long omgekeerd met het hart; want het hart zendt van zijn rechterdeel het bloed in de long, en de long zendt het omgekeerd in het hart, maar in zijn linkerdeel, en zo aanhoudend. Zodanig is ook de verbinding van het goede met het ware en van het ware met het goede in den Hemel, waar ook het hart overeenstemt met het goede dat der liefde is, en de long met het ware dat des geloofs is, n. 3883 tot 3896; 9300. Dat er twee ringen zouden zijn op de ene zijde, en twee ringen op de andere zijde, was omdat twee de verbinding betekent, n. 1686, 5194, 8423; en de zijde betekent het goede dat met het ware moet worden verbonden, opdat daaruit macht zij, waarover in het nu volgende artikel.

9496. En maken zult gij draagbomen van houten van Schittim; dat dit betekent de macht daaruit, staat vast uit de betekenis van de draagbomen,

zijnde de macht die van het ware uit het goede is, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de houten van Schittim, zijnde het goede der Verdienste dat van den Heer alleen is, waarover boven n. 9472, 9486. Hier moet nu worden gezegd vanwaar het is dat door de Ark en het Habitakel de Hemel heeft kunnen worden uitgebeeld, en dan door den rand der ark de begrenzing, door de hoeken de vastheid, door de ringen de verbinding van het goede met het ware, en door de draagbomen de macht. Het is getoond dat de algehele natuur, aldus alle en de afzonderlijke dingen die daar in de orde zijn, uitbeeldend zijn voor het Rijk des Heren, dat is, voor den Hemel en voor de hemelse dingen die daar zijn, n. 9280. Het is ook getoond, dat de algehele Hemel één Mens weergeeft, en dat derhalve de Hemel de Grootste Mens is geheten, n. 9276 einde; uit welke dingen nu volgt, dat alle vormen waardoor de hemelse dingen worden uitgebeeld, betrekking hebben op den menselijken vorm, en volgens de gelijkvormigheid daarmede aanduiden. Daaruit nu blijkt, vanwaar het is dat wanneer de Ark betekent den Hemel waar de Heer is, dat de rand daar de begrenzing betekent, de zijden het goede waarmede het ware moet worden verbonden, de hoeken de vastheid, de ringen zelfde verbinding, en de draagbomen de macht. De draagbomen immers hebben betrekking op de armen bij den mens, waarvandaan zij eveneens iets eenders als de armen betekenen; de ringen hebben betrekking op de scharniergewrichten of -holten waar de verbinding van de armen met de borst is; de hoeken op de uitstekken zelf waar die verbinding geschiedt; de zijden op het borstdeel of de borstkas, de rand op den omtrek waarin de begrenzing ligt. Daaruit kan vaststaan, dat met de draagbomen de macht wordt aangeduid zoals met de armen; dat de armen en de handen de macht zijn, zie men in n. 878, 4931 tot 4937, 5327, 5328, 6292, 6947, 7188, 7189, 7205, 7518, 7673, 8050, 8153, 8281, 9025, 9133; en dat met de zijden iets eenders wordt aangeduid als met het borstdeel of de borstkas van het lichaam, namelijk het goede, want daarin is het hart en de long, en met het hart wordt het hemels goede aangeduid, en met de long het geestelijk goede, n. 3883 tot 3896, 9300. Daaruit blijkt dat met de ringen iets eenders wordt aangeduid als met de scharniergewrichten of de gewrichten van de borst met de schouders, en van de schouders met de armen, namelijk de verbinding van het goede met het ware; en dat met de hoeken de vastheid wordt aangeduid, want daar strekt zich uit de sterkte van het lichaam, welks sterkte en macht tot ontstaan komt door de armen. Uit deze dingen kan vaststaan, vanwaar het is, dat de niet levende natuurlijke vormen eendere dingen uitbeelden als de levende vormen, of als de vormen in het menselijk lichaam, namelijk daarvandaan dat de Hemel één Mens weergeeft,

en de dingen die in den Hemel zijn, weergeven de dingen die bij den mens zijn, zoals men kan zien uit de dingen die aangaande de Overeenstemming van den mens met den Grootsten Mens of met den Hemel, uitvoerig zijn getoond; men zie de aangehaalde dingen in n. 9276. Zoals de draagbomen [*vectes*], waarmede de ark werd gedragen, de macht betekenden, aldus deden het eveneens de sluitbomen [of grendelen, *vectes*], waarmede de poorten der steden werden verstevigd, zoals vaststaat uit deze volgende plaatsen; bij Hoschea: “Het zwaard valt in zijn steden, *en verteert zijn grendelen*”, XI: 6; het zwaard voor het ware strijdende tegen het valse; de steden voor de leerstellige dingen; de grendelen voor de macht. Bij Jesaja: “Om ulieder wil heb Ik tot Babel gezonden, en *Ik zal alle grendelen nederwerpen*”, XLIII: 14. Bij Jeremia: “De sterken van Babel zitten in de vestingen, *hun macht is aan de vergetelheid overgegeven, haar grendelen zijn gebroken*”, LI: 30. Bij Amos: “*Ik zal den grendel van Damaskus breken*”, I: 5. Bij Jesaja: “Ik zal de poorten van brons verbreken, en *de grendelen van ijzer in stukken slaan*”, XLV: 2. Eender bij David, Psalm CVII: 16. Bij Jeremia: “Geen poorten, *geen grendelen hebben zij*, zij wonen eenzaam”, XLIX: 31. Bij Ezechiël: “Allen wonen zonder muur, *noch grendelen, noch poorten hebben zij*”, XXXVIII: 11. Bij Jeremia: “Haar poorten zijn in de aarde verzonken, *Hij heeft haar grendelen verdorven en verbroken*”, Klaagl. II: 9. Bij David: “Loof, Zion, uw God, *want Hij maakt de grendelen uwer poorten vast*”, Psalm CXLVII: 12, 13. In die plaatsen betekenen de steden de leerstellige dingen, n. 2449, 2712, 3216, 4492, 4493; de poorten de vastheid en de bescherming, en de grendelen de macht die is van het ware uit het goede. Dat alle macht is van het ware, maar van het ware dat uit het goede is, zie men in n. 6344, 6423, 8200, 8304, 9133, 9327, 9410.

9497. En overtrekken die met goud; dat dit het goede aan alle zijden betekent, staat vast uit de betekenis van overtrekken, zijnde omgeven, aldus aan alle zijden; en uit de betekenis van het goud, zijnde het goede, waarover boven n. 9490.

9498. En gij zult steken de draagbomen in de ringen; dat dit betekent de macht van de Goddelijke sfeer, staat vast uit de betekenis van de draagbomen, zijnde de macht, waarover vlak boven n. 9496; en uit de betekenis vande ringen, zijnde het Goddelijk Ware verbonden met het Goddelijk Goede, welke aan alle zijden rondom zijn, waarover ook boven n. 9493; aldus de Goddelijke sfeer, die omgeeft en omsluit den Hemel in het gemeen, en de hemelse gezelschappen en de Engelen zelf in het bijzonder, volgens de dingen die eerder in n. 9490, 9492 zijn getoond. Het Goddelijk Ware immers, voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, moet niet worden opgevat

zoals een spreken en de invloed ervan in het oor, maar gelijkerwijs de sfeer uit de Zon, die bij graden, al naar zij zich van de Zon verwijderd, afneemt in gloed en glans, en ten slotte aldus wordt getemperd, dat zij wordt aangepast aan de opneming der Engelen. Binnen deze sfeer, maar ver van de Zon vanwege den gloed en den glans, is de Engellijke Hemel; die sfeer strekt zich eveneens buiten den Hemel uit, tot in de hel toe, doch zij die daar zijn, nemen haar niet op geëvenredigde wijze op, maar verkeren haar in het tegendeel. Daaruit kan vaststaan, wat er wordt verstaan onder de Goddelijke sfeer, die den Hemel insluit en bevat, namelijk het Goddelijk Ware verbonden met het Goddelijk Goede, dat aan alle zijden rondom den Hemel is, en rondom hen die in den Hemel zijn. De Warmte voortgaande uit den Heer als Zon daar, is het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde, aangepast aan de opneming der Engelen die in den Hemel zijn; en het Licht voortgaande uit den Heer als Zon, is het Goddelijk Ware van Zijn Goddelijk Goede; het ene en het andere wordt evenwel genoemd het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer.

9499. Op de zijden der ark; dat dit betekent in de laatste dingen, staat vast uit de betekenis van de zijden der ark, zijnde de Goddelijke sfeer omgevende den Hemel in de laatste dingen, want de zijden zijn de begrenzingen, hier de begrenzingen van den Hemel. Maar de laatste dingen en de begrenzingen in den Hemel verschillen van de laatste dingen en de begrenzingen in de wereld hierin, dat zij in de wereld zijn met betrekking tot de ruimten, doch in den Hemel met betrekking tot de goede dingen verbonden met de ware dingen. Het Goddelijk Goede verbonden met het Goddelijk Ware, dat het laatste, het begrenzende, samensluitende, en samenvattende van den Hemel is, is vergelijkenderwijze zoals de atmosfeer in de wereld, die rondom den mens vloeit, en de gehele oppervlakte van zijn lichaam in zijn verband samenhoudt, opdat het niet vervloei; maar in de wereld is het het natuurlijke dat dit doet, en op het menselijk lichaam werkt, voor zover het stoffelijk is; doch in den Hemel is het het Goddelijk hemelse en het Goddelijk geestelijke uit den Heer, dat rondom den Engel werkt, en hem in zijn vorm en macht samenhoudt.

9500. Om te dragen de ark daarin; dat dit betekent aldus het standhouden en blijven bestaan des Hemels, staat vast uit de betekenis van dragen, zijnde aanhoudend in den staat van het goede en het ware zijn, aldus bestaan en blijven bestaan; want met de draagbomen in de ringen wordt de macht der Goddelijke sfeer aangeduid, of de macht van het Goddelijk Ware, verbonden met het Goddelijk Goede, n. 9498, aldus het bestaan en het blijven bestaan, want door die macht blijft de Hemel bestaan; en uit de betekenis van de ark, zijnde de Hemel, waarover n. 9485.

9501. In de ringen der ark zullen de draagbomen zijn; dat dit betekent dat de macht zal standhouden krachtens de Goddelijke sfeer van het goede en het ware, staat vast uit de betekenis van de ringen der ark, zijnde de Goddelijke sfeer van het goede en het ware; en uit de betekenis vande draagbomen, zijnde de macht, waarover boven n. 9498.

9502. Niet zullen zij worden verwijderd daarvan; dat dit betekent voor altijd zonder verandering, staat vast uit de betekenis van niet verwijderd worden, zijnde het ontstaan en het blijven bestaan voor altijd en zonder verandering, want door de Goddelijke sfeer van het goede en het ware omgevende en insluitende den Hemel in het gemeen en in het bijzonder, ontstaat de Hemel en is hij geschapen, en door deze sfeer blijft hij bestaan en wordt hij in stand gehouden; want het blijven bestaan is een voortdurend ontstaan, en de instandhouding is een voortdurende schepping; de voortdurendheid zonder verandering is uitgebeeld door de niet-verwijdering der draagbomen van de ark, en de eeuwige bescherming van den Hemel door de Goddelijke sfeer van het goede en ware uit den Heer is daarmede aangeduid dat de draagbomen zouden zijn onder de vleugels der Cherubim, en daardoor zouden worden bedekt, zoals vaststaat in Boek I der Koningen: *“De Cherubijn spreidden de vleugels uit over de plaats der Ark, aldus dat de Cherubim de Ark en haar draagbomen van boven overdekten.* De draagbomen werden weliswaar uitgeschoven, en de hoofden der draagbomen werden gezien vanuit het Heilige gekeerd naar de aangezichten van het binnenste heiligdom; buiten werden zij echter niet gezien”, VIII: 7, 8.

9503. En gij zult geven tot de ark de Getuigenis; dat dit betekent het Goddelijk Ware, zijnde de Heer in den Hemel, staat vast uit de betekenis van de ark, zijnde de Hemel, waarover boven; en uit de betekenis van de Getuigenis, zijnde het Goddelijk Ware, aldus de Heer in den Hemel, waarover aanstonds. Dat het Goddelijk Ware is de Heer in den Hemel, is omdat de Heer het Goede zelf en het Ware zelf is; het ene en het andere gaat immers uit Hem voort, en dat wat uit Hem voortgaat, is Hijzelf. Vandaar is het, dat de Heer de Hemel is; het Goddelijk Ware immers dat uit Hem is, en door de Engelen wordt opgenomen, maakt den Hemel. Vandaar is het, dat de Engelen hoe volmaakter zij het Goddelijk Ware dat uit den Heer is, aldus den Heer, opnemen, des te volmaakter menselijke vormen zijn, en ten slotte zó volmaakt, dat de schoonheid het geloof te boven gaat; wie het zal zien, zoals ik het gezien heb, zal zich verbazen; zij zijn immers hemelse liefden en naastenliefden in den vorm, die de waarlijk menselijke vorm is. De oorzaak, dat de Engelen menselijke vormen zijn, is deze dat het Goddelijke

in den Hemel de Heer is, en zij die het Goddelijk Ware in het goede uit Hem opnemen, zijn de beelden ervan. Wat de betekenis van de Getuigenis aangaat, er wordt in het Woord onderscheid gemaakt tussen de wetten, de inzettingen, de gerichten, de geboden, de getuigenissen, de woorden, de bevelen, de waarheden, de verbonden; zoals kan vaststaan uit zeer vele plaatsen, vooral bij David in Psalm CXIX, waar die alle worden genoemd, en *de Getuigenissen* in Vers 2, 14, 31, 46, 59, 88, 91, III, 119, 129, 138, 144, 168; desgelijks elders bij denzelfde: “*De wet van Jehovah* is volmaakt, verkwikkende de ziel; *de getuigenis van Jehovah* is vast, wijs makende den eenvoudige; *de bevelen van Jehovah* zijn recht, verblijdende het hart; *het gebod van Jehovah* is zuiver, verlichtende de ogen; *de gerichten van Jehovah* zijn waarheid, gerecht zijn zij tezamen”, Psalm XIX: 8, 9, 10; en eveneens bij Moscheh, Deut. IV: 45; Hfdst. VI: 17, 20; voorts bij Jeremia, Hfdst. XLIV: 23; en elders meermalen. Uit deze dingen kan vaststaan dat de Getuigenis het Goddelijk Ware is, dat getuigt aangaande den Heer, aldus het Woord; want dit handelt in den hoogsten zin over den Allenen Heer, en vandaar getuigt het in den inwendigen zin aangaande Hem, dat is, leert het Hem, en de ware dingen die des geloofs zijn en de goede dingen die der liefde zijn, welke uit Hem zijn. In dezen zin wordt het ook de Getuigenis geheten in de Apocalypse: “Die zijn gedood om *het Woord Gods*, en om *de Getuigenis*, die zij hadden”, VI: 9; en elders: “Zij hebben den draak overwonnen door het bloed des Lams, en door *het Woord hunner Getuigenis*”, XII: 11; het bloed des Lams is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, n. 7846, 7877, 9127, 9393; en het Woord der Getuigenis is het Goddelijk Ware opgenomen door den mens; evenzo daar Hoofdst. XII: 17; Hfdst. XIX: 10. Dat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer de Getuigenis wordt geheten deswege omdat het aangaande den Heer getuigt, staat vast uit de woorden des Heren Zelf bij Johannes: “Die uit den Hemel komt, is boven allen; hetgeen Hij heeft gezien en gehoord, *dit getuigt Hij*; een ieder die *Zijn Getuigenis* aanneemt, die heeft verzegeld dat God waarachtig is”, III: 31, 32, 33. Bij denzelfde: “Ik ben het *die van Mijzelf getuigt, en van Mij getuigt Hij* die Mij heeft gezonden, de Vader”, VIII: 18. Bij denzelfde: “Onderzoekt de Schriften, en die zijn het *die van Mij getuigen*”, V: 39. En bij denzelfde: “*De Parakleet*, de geest der waarheid, *die zal van Mij getuigen*”, XV: 26, 27. Uit deze dingen staat vast dat het Goddelijk Ware de Getuigenis wordt geheten, deswege omdat het aangaande den Heer getuigt; dit Ware is het Woord, want het Woord in den hoogsten zin, zoals boven is gezegd, handelt over den Allenen Heer; vandaar is het Woord Goddelijk, en vandaar het Heilige ervan. Ook zijn het de Tien Woorden of de Wet die van den berg Sinai werd afgekondigd, en op

de beide Tafelen geschreven, en nedergelegd in de ark, die hier *de Getuigenis* wordt genoemd; dat die Wet het Woord of het Goddelijke Ware voortgaande uit den Heer in de gehele samenvatting betekent, zie men in n. 9416. Dat het de Heer is uit Wien het Goddelijk Ware is, blijkt uit Zijn woorden tot Pilatus: “Pilatus zeide: Zijt Gij dan een Koning. Jezus antwoordde: Gij zegt het; Koning ben Ik; hiertoe ben Ik geboren, en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat *Ik der waarheid Getuigenis geve*”, Joh. XVIII: 37; met den Koning wordt in den inwendigen zin het Goddelijk Ware aangeduid; men zie n. 1672, 2015, 2069, 3009, 3670, 4581, 4966, 5044, 5068, 6148; weswege Hij zeide: Koning ben Ik, en hiertoe ben Ik geboren, opdat Ik der *waarheid* getuigenis geve, dat is, dat Hijzelf het Goddelijk Ware is. Uit deze dingen nu blijkt, dat met de Getuigenis in de ark het Goddelijk Ware wordt aangeduid, aldus de Heer in den Hemel.

9504. Die Ik geven zal tot u; dat dit het uitbeeldende ervan betekent, staat vast uit de uitbeelding van Moscheh, tot wien zij zou worden gegeven, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, waarover n. 9372.

9505. Vers 17 tot 22. *En gij zult maken een Verzoendeksel van zuiver goud, twee ellen en een halve zijn lengte, en een el en een halve zijn breedte. En gij zult maken twee Cherubim, van gedegen goud zult gij die maken, aan de twee uiteinden van het Verzoendeksel. En maak één Cherub aan het uiteinde aan deze zijde, en één Cherub aan het uiteinde aan gene zijde. Uit het Verzoendeksel zult gijlieden maken de Cherubim op de twee uiteinden ervan. En de Cherubim zullen zijn uitbreidende de vleugels opwaarts, overdekkende met hun vleugels op het Verzoendeksel; en hun aangezichten van den man tot zijn broeder; tot het Verzoendeksel zullen zijn de aangezichten der Cherubim. En gij zult geven het Verzoendeksel op de ark van boven, en tot de Ark zult gij geven de Getuigenis, die Ik geven zal tot u. En Ik zal samenkomen met u daar, en Ik zal spreken met u van boven het Verzoendeksel, van tussen de beide Cherubim, die op de Ark der Getuigenis, alles wat Ik u zal gebieden tot de zonen Israëls.* En gij zult maken een Verzoendeksel van zuiver goud, betekent de verhoring en de opneming van alle dingen die van den eredienst uit het goede der liefde zijn; twee ellen en een halve zijn lengte, betekent alles ten aanzien van het goede; en een el en een halve zijn breedte, betekent het volle ten aanzien van het ware; en gij zult maken twee Cherubim, betekent het binnenlaten en den toegang tot den Heer niet dan alleen door het goede der liefde; van gedegen goud zult gij die maken, betekent het uitbeeldende van dat goede; aan de twee uiteinden van het Verzoendeksel, betekent het hemels goede en het geestelijk goede; en maak één Cherub aan het uiteinde aan deze zijde, en één Cherub aan

het uiteinde van gene zijde, betekent den toegang voor het hemels goede en den toegang voor het geestelijk goede; uit het Verzoendeksel zult gijlieden maken de Cherubim op de twee uiteinden, betekent de opneming van alle dingen die van den eredienst uit die goede dingen zijn; en de Cherubim zullen zijn uitbreidende hun vleugels opwaarts, betekent de verheffing van het ware des geloofs; overdekkende met hun vleugels op het Verzoendeksel, betekent de geestelijke dingen die bedekken; en hun aangezichten van den man tot zijn broeder, betekent de verbinding van het ware en het goede; tot het Verzoendeksel zullen zijn de aangezichten der Cherubim, betekent de innerlijke dingen bij voortduur beschouwende het goede, aldus den Heer; en gij zult geven het Verzoendeksel op de ark van boven, betekent zo de verhoring en de opneming van alle dingen van den eredienst die uit het goede der liefde zijn; en tot de Ark zult gij geven de Getuigenis, betekent uit den Heer in den Hemel; die Ik geven zal tot u, betekent het uitbeeldende; en Ik zal samenkomen met u daar, betekent de verhoring en de opneming; en Ik zal spreken met u van boven het Verzoendeksel, betekent de verbinding; van russen de beide Cherubim, betekent waar het hemels goede en het geestelijk goede verbonden zijn; die op de Ark der Getuigenis, betekent met den Heer in den Hemel; alles wat Ik u zal gebieden tot de zonen Israëls, betekent den eredienst der uitbeeldende Kerk.

9506. En gij zult maken een Verzoendeksel van zuiver goud; dat dit betekent de verhoring en de opneming van alle dingen van den eredienst uit het goede der liefde, staat vast uit de betekenis van het Verzoendeksel, zijnde de reiniging van de boze dingen of de vergeving van de zonden, bijgevolg de verhoring de opneming van alle dingen die van den eredienst zijn, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het goud; zijnde het goede der liefde, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914. Dat het Verzoendeksel de reiniging van de boze dingen en de vergeving van de zonden is, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar Verzoening of Ontzondiging wordt gezegd; dat het ook de opneming van alle dingen van den eredienst is, komt omdat alleen zij die verzoend of ontzondigd zijn, dat is, gereinigd van de boze dingen, worden gehoord, en alleen hun eredienst door den Heer wordt opgenomen, niet echter zij die in de boze dingen zijn, dat is, die niet ontzondigd of verzoend zijn. Derhalve was het ook Aharon niet geoorloofd om tot het Verzoendeksel te naderen, voordat hij zich en het volk had gereinigd en ontzondigd. Dat vandaar het Verzoendeksel is de verhoring en de opneming van alle dingen die van den eredienst zijn, staat ook hieruit vast, dat Jehovah met Moscheh sprak op het Verzoendeksel tussen de Cherubim. Dat het de eredienst *uit het goede der*

liefde is die wordt opgenomen, komt omdat niemand in den Hemel wordt toegelaten, aldus tot den Heer, dan hij die in het goede is, namelijk in het goede der liefde tot den Heer, en in het goede der liefde jegens den naaste; men zie n. 8516, 8539, 8722, 8772, 9139, 9227, 9230, 9274, bijgevolg geen ander wordt gehoord en de eredienst van geen ander wordt opgenomen. Derhalve waren ook op het Verzoendeksel de Cherubim, want met de Cherubim wordt de Bewaking en de Voorzienigheid aangeduid opdat de Heer niet wordt genaderd dan alleen door het goede der liefde, aldus opdat geen anderen in den Hemel binnentreden dan alleen zij die in het goede zijn; voorts eveneens, opdat zij die in den Hemel zijn, niet worden genaderd en gekwetst door hen die in de hel zijn. Uit deze dingen kan vaststaan, wat het heeft betekend dat het Verzoendeksel was op de Ark, en dat op het Verzoendeksel de Cherubim waren; en dat het Verzoendeksel, alsmede de Cherubim, van zuiver goud waren; het goud immers betekent het goede der liefde, en de ark den Hemel waar de Heer is. Dat het Verzoendeksel de reiniging van de boze dingen betekent, aldus de vergeving van de zonden, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar gezegd wordt Verzoening of Ontzondiging; zoals bij David: “Jehovah, *ontzondig onze zonden* terwille van Uw Naam”, Psalm LXXIX: 9. Bij denzelfde: “Hij, barmhartig zijnde, *ontzondigde de ongerechtigheid*”, Psalm LXXVIII: 38. Bij denzelfde: “*Gij zult mij ontzondigen niet hysop, en ik zal rein worden; Gij zult mij wassen, en ik zal witter worden dan sneeuw*”, Psalm LI: 9. Bij Jesaja: “Over u zal een kwaad komen, dat gij niet zult weten af te bidden; er zal een onheil op u vallen *dat gij niet zult kunnen ontzondigen*”, XLVII: 11; en bij Moscheh: “Zingt, gij natiën, Zijn volk, Hem die het bloed Zijner knechten zal wreken, *en zal ontzondigen Zijn land, Zijn volk*”, Deut. XXXII: 43. *De ontzondigingen* geschieden door slachtoffers, en wanneer deze waren geschied, leest men *dat de priester hem zal ontzondigen van de zonde, en het hem zal worden vergeven*”, Levit. IV: 26, 31, 35; Hfdst. v: 6, 10, 13, 16, 18, 26; Hfdst. IX: 7; Hfdst. xv: 15, 30; het geschiedde ook “door zilver”, Exod. xxx: 16; Psalm XLIX: 8; vandaar “*de dag der ontzondigingen vóór het feest der Tabernakelen*”, Levit. xxiii: 27 tot 32. Doch men moet weten, dat die ontzondigingen geen werkelijke reinigingen van de boze dingen, of vergevingen van de zonden waren, maar dat zij die uitbeeldden; want al het rituële bij de Israëlietische en de Joodse natie was slechts een uitbeeldende van den Heer, van Zijn Rijk en Kerk, en van zulke dingen die des Hemels en der Kerk zijn; hoe de uitbeeldingen zulke dingen vertoonden voor de Engelen in den Hemel, zie men in n. 9229. Omdat de reiniging van de boze dingen, en de vergeving van de zonden, met het Verzoendeksel werd

aangeduid; werd derhalve ook aangeduid de verhoring en de opneming van alle dingen die van den eredienst zijn; want hij die van de boze dingen is gereinigd, wordt gehoord, en diens eredienst wordt opgenomen. Dit werd daarmede uitgebeeld, dat Jehovah op het Verzoendeksel sprak met Moscheh, en gebod wat de zonen Israëls zouden doen, zoals vaststaat uit het 22ste Vers van dit Hoofdstuk, waar wordt gezegd: *“Ik zal samenkomen met u daar, en Ik zal spreken met u van boven het Verzoendeksel, van tussen de beide Cherubim, die op de Ark der Getuigenis, alles wat Ik u zal gebieden tot de zonen Israëls”*; desgelijks elders: *“Wanneer Moscheh met Jehovah sprak, hoorde hij een stem spreken van boven het Verzoendeksel dat op de Ark der Getuigenis van tussen de twee Cherubim”*, Num. vii: 89. Dat de mens dan zou worden gehoord en zijn eredienst zou worden opgenomen, wanneer hij van de boze dingen was gereinigd, werd daarmede uitgebeeld dat Aharon niet zou ingaan in het Heilige binnen den voorhang vóór het Verzoendeksel, dan alleen indien hij tevoren zich en het volk had ontzondigd, hetgeen geschiedde door de wassing, door de slachtoffers, door het reukwerk, en door het bloed; en er wordt gezegd, *“dat hij aldus het heilige zal ontzondigen van de onreinigheden der zonen Israëls, en van hun overtredingen ten aanzien van al hun zonden”*, Levit. xvi: 2 tot 16; en dat Jehovah daar zal verschijnen in een wolk, ald. Vers 2; in een wolk is in het Goddelijk Ware aangepast aan de opneming en het bevattingsvermogen der mensen, zodanig als het Woord is in den zin der letter, n. 4060, 4391, 5922, 6343 einde, 6752, 8106, 8443, 8781.

9507. Twee ellen en een halve zijn lengte; dat dit betekent alles ten aanzien van het goede, staat vast uit hetgeen boven in n. 9487 is getoond.

9508. En een el en een halve zijn breedte; dit betekent het volle ten aanzien van het ware, zoals eveneens boven n. 9488.

9509. En gij zult maken twee Cherubim; dat dit betekent het binnenlaten en den toegang tot den Heer niet dan alleen door het goede der liefde, staat vast uit de betekenis van de Cherubim, zijnde de Bewaking en de Voorzienigheid opdat de Heer niet wordt toegegaan dan alleen door het goede der liefde. Omdat dit met de Cherubim werd aangeduid, werden zij derhalve gesteld op het Verzoendeksel dat op de Ark was, en waren zij derhalve gemaakt uit gedegen goud; want met de Ark wordt aangeduid de Hemel waar de Heer is, n. 9485; en met het goud het goede der liefde, n. 9490. Dat er geen toegang tot den Heer is dan door het goede der liefde, is ter oorzaak hiervan dat de liefde de geestelijke verbinding is, en al het goede is der liefde; zij die dus in het goede der liefde tot den Heer zijn, worden tot Hem in den Hemel binnengeleid, omdat zij met Hem zijn verbonden; evenzo zij die in het

goede der liefde jegens den naaste zijn, want de naaste is het goede van den medeburger, het goede van het vaderland, het goede van de Kerk, het goede van het ganse Rijk des Heren, en in den hoogsten zin de Heer Zelf, omdat uit Hem dat goede bij den mens is. Er zijn twee staten van den mens wanneer hij wordt wederverwekt, en de ene volgt op den anderen; de ene, die de eerste is, is er, wanneer de mens wordt geleid door de ware dingen des geloofs tot het goede der liefde; de andere is er, wanneer hij in het goede der liefde is; en wanneer hij daarin is, is hij in den Hemel bij den Heer. Daaruit blijkt, dat dit goede de Hemel zelf bij den mens is, omdat dit goede de Heer bij hem is; het is immers uit den Heer. Over die beide opeenvolgende staten bij den mens die wordt wederverwekt, zie men n. 7923, 7992, 8505, 8506, 8510, 8512, 8516, 8643, 8648, 8658, 8685, 8690, 8701, 9224, 9227, 9230, 9274; en dat de mens in den Hemel komt, wanneer hij in het goede is, dat is, wanneer hij door het goede wordt geleid van den Heer, n. 8516, 8539, 8722, 8772, 9139. Dat de Cherubim betekenen de Bewaking en de Voorzienigheid opdat de Heer, en ook de Hemel, niet wordt toegegaan dan alleen door het goede der liefde, dat is, dan alleen door hen die in het goede der liefde zijn, voorts eveneens opdat niet het goede dat uit den Heer is in den Hemel, en bij den mens, wordt gekwetst, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar de Cherubim worden genoemd, zoals in Hfdst. III van Genesis: “En Hij wierp den mens uit, *en Hu deed wonen uit het oosten tot den tuin van Eden de Cherubim*, en de vlam van het zich wendende zwaard, *om te bewaken* den weg van den boom der levens”, Vers 24; dat daar de Cherubim de Bewakingen zijn, is duidelijk, want er wordt gezegd *om te bewaken den weg* van den boom der levens; de boom der levens is het goede der liefde dat uit den Heer is, aldus de Heer; en het wordt daardoor bewaakt dat Hij niet wordt toegegaan dan alleen door het goede der liefde. Men gelooft dat de Heer kan worden toegegaan door de ware dingen des geloofs, maar door die gescheiden van het goede der liefde kan Hij niet worden toegegaan, zelfs niet de Hemel, maar zodra de afgescheiden ware dingen willen binnentreden, wordt de Hemel, aldus de weg tot den Heer, gesloten. En omdat het ware niet uit zich kan binnentreden, tenzij daarin het goede is, en door dit van het goede is geworden, kan zulks ook niet het verstandelijke, en te minder het wetenschappelijke gescheiden van het goede des wils. Omdat de Bewaking en de Voorzienigheid opdat de Heer niet wordt toegegaan, aldus ook niet de Hemel, dan alleen door het goede der liefde, wordt aangeduid met de Cherubim, wordt derhalve in het Woord gezegd dat Jehovah zit op de Cherubim, voorts dat Hij rijdt en woont op de Cherubim, zoals bij David: “o Herder Israëls, neem ter ore, *Die*

op de Cherubim zit, straal uit”, Psalm LXXX: 2. Bij denzelfde: “Jehovah zal regeren, de volken zullen geschokt worden; *Hij is zittende op de Cherubim*”, Psalm XCIX: 1. Bij denzelfde: “Jehovah reed op een Cherub, en Hij vloog”, Psalm XVIII: 11. En bij Jesaja: “*Jehovah Zebaoth, wonende op de Cherubim*”, xxxvii: 16. En derhalve “*waren er Cherubim op de gordijnen van het Habitakel, en op den voorhang*”, Exod. xxvi: 1, 31; Hfdst. xxxvi: 35; en eveneens “*op de wanden van den Tempel rondom, en op de deuren daar*”, 1 Kon. vi: 23 tot 29, 31 tot 35; evenzo *in den Nieuwen Tempel*, waarover bij Ezechiël, Hfdst. xli: 18, 19, 20. Dat er Cherubim waren op de gordijnen van het Habitakel, op den Voorhang, op de wanden van den Tempel, en op de deuren daar, betekende de Bewaking des Heren, opdat het Heilig Goddelijke niet zou worden toegegaan dan alleen door het goede der liefde; en dat er Cherubim waren op de ark, betekent dat de Heer Zelf niet dan door dat goede der liefde wordt toegegaan; derhalve waren de Cherubim eveneens gemaakt uit gedegen goud, en in den Hierosolymitaansen Tempel uit oliehout, want met goud en met olie wordt het goede der liefde aangeduid. Die Bewaking en Voorzienigheid des Heren wordt beschreven met de vier Dieren, waarvan een ieder vier aangezichten had, beneden den troon waar de Heer was, bij Ezechiël, Hfdst. 1: 1 tot het einde, en Hfdst. x: 1 tot het einde; en eveneens met de vier dieren rondom den troon waar de Heer was, bij Johannes in de Apocalypse, Hfdst. iv: 6 tot 10; Hfdst. v: 6, 8, 9, 14; met de vier dieren wordt aangeduid het goede onder verschillende gedaante voortgaande uit den Heer, en bewakende en beschermende, opdat niets anders wordt binnengelaten dat het goede der liefde tot den Heer, en het goede der liefde jegens den naaste; met den Troon waarop de Heer was, wordt de Hemel aangeduid.

9510. Van gedegen goud zult gij die maken; dat dit het uitbeeldende van dat goede betekent, staat vast uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914; dat het goud niet het goede der liefde is, maar het uitbeeldende ervan, is duidelijk; evenzo het oliehout, waaruit de Cherubim in den Hierosolymitaansen Tempel waren gemaakt, 1 Kon. vi: 23; dat het oliehout het goede der liefde is, zie men in n. 886; voorts dat de olie zelf het is, n. 3728, 4582, 4638.

9511. Aan de twee uiteinden van het Verzoendeksel; dat dit het hemels goede en het geestelijk goede betekent, staat vast uit de betekenis van den Cherub aan het ene uiteinde, zijnde de toegang door het hemels goede, en uit de betekenis van den Cherub aan het andere uiteinde, zijnde de toegang door het geestelijk goede; iets eenders wordt hier met de twee uiteinden aangeduid als met de rechter en de linker des Heren; met de rechter wordt het goede der

hemelse liefde aangeduid, zijnde het goede der liefde tot den Heer; en met de linker wordt het goede der geestelijke liefde aangeduid, zijnde het goede der liefde jegens den naaste. Vandaar stemmen eveneens alle dingen die aan het rechterdeel van den mens zijn, overeen met het hemels goede, en die welke aan het linkerdeel zijn, met het geestelijk goede; want alle dingen die bij den mens zijn, stemmen overeen met den Hemel. Zij die in die goede dingen zijn, worden verstaan onder zitten aan de rechteren aan de linkerzijden des Heren, bij Markus: *“Het zitten aan Min rechterzijden en aan Mijn linkerzijden staat bij Mij niet te geven, maar wien het bereid is”*, x: 40; geven aan hen wien het bereid is, betekent uit de Barmhartigheid verlenen aan hen die in het goede des levens en des geloofs zijn, n. 9305; aldus die in het hemels goede en in het geestelijk goede zijn.

9512. En maak één Cherub aan het uiteinde aan deze zijde, en één Cherub aan het uiteinde aan gene zijde; dat dit betekent den toegang voor het hemels goede en voor het geestelijk goede, staat vast uit de betekenis van den Cherub, zijnde het binnenlaten en de toegang tot den Heer door het goede der liefde, waarover boven n. 9509; en uit de betekenis van aan het uiteinde aan deze zijde en aan het uiteinde van gene zijde, zijnde het hemels goede en het geestelijk goede, waarover vlak boven n. 9511.

9513. Uit het Verzoendeksel zult gijlieden maken de Cherubim op de twee uiteinden; dat dit betekent de opneming van alle dingen die van den eredienst uit die goede dingen zijn, staat vast uit de betekenis van het Verzoendeksel, zijnde de verhoring en de opneming van alle dingen die van den eredienst uit het goede der liefde zijn, waarover n. 9506; uit de betekenis van de Cherubim, zijnde het binnenlaten en de toegang tot den Heer door dit goede, waarover n. 5909; en uit de betekenis van de twee uiteinden, zijnde het hemels goede en het geestelijk goede, waarover n. 9511; daaruit blijkt, dat met: uit het Verzoendeksel zult gijlieden maken de Cherubim op de twee uiteinden ervan, wordt aangeduid de opneming van alle dingen die van den eredienst uit die goede dingen zijn. Wat het hemels goede is, en wat het geestelijk goede, en wat het verschil, daarover zie men de aangehaalde dingen in n. 9277.

9514. En de Cherubim zullen zijn uitbreidende hun vleugels opwaarts; dat dit betekent de verheffing van het ware des geloofs, staat vast uit de betekenis van de vleugels, zijnde de ware dingen des geloofs, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de vleugels uitbreiden opwaarts, zijnde verheven worden; want aan de uitbreiding van de vleugels opwaarts is het streven in van zich te verheffen, en de daad ervan is de verheffing, waaruit blijkt, dat met de vleugels der Cherubim opwaarts uitgebreid de verheffing van het goede tot

den Heer door de ware dingen des geloofs wordt aangeduid, want met de Cherubim wordt de toegang tot Hem door het goede aangeduid. Hier zal in het kort worden gezegd, hoe het is gesteld met de verheffing van het goede door de ware dingen des geloofs; het zijn twee dingen, waarop alle dingen in den Hemel, en eveneens alle dingen in de wereld, betrekking hebben, namelijk het goede en het ware; het goede zonder het ware is het goede niet; ook is het ware zonder het goede het ware niet; want het goede zonder het ware heeft niet enig hoedanige, en het ware zonder het goede heeft niet enig zijn; het ware immers is de vorm zelf van het goede, en er zal de vorm zijn opdat er het hoedanige zij; en het goede is het zijn zelf, welks bestaan het ware is. Het goede verhoudt zich tot het ware geheel zo als de wil tot het verstand; de wil is ook bestemd tot de opneming van het goede, en het verstand tot de opneming van het ware; de wil ontvangt zijn hoedanige van het verstand, en het verstand zijn zijn van den wil; de wil wordt immers geformeerd in het verstand, en bekleedt zich zo met een hoedanige. Het goede verhoudt zich eveneens tot het ware, zoals het lichaam tot de armen en de voeten, en bij de gevleugelde wezens tot de vleugels; het lichaam zonder de armen en de voeten, of zonder de vleugels, kan zich niet bewegen, maar door die beweegt het zich; ook stemt het lichaam in het Woord overeen met het goede, en de armen en de vleugels met de ware dingen, voorts met de machten van het goede door de ware dingen. Uit deze vergelijkende dingen, die ook overeenstemmingen zijn, kan men weten hoe het is gesteld met de verheffing van het goede door de ware dingen des geloofs, die in het algemeen de geestelijke dingen worden genoemd. Dat de vleugels de ware dingen des geloofs zijn, zie men getoond boven in n. 8764.

9515. Overdekkende met hun vleugels op het Verzoendeksel; dat dit betekent de geestelijke dingen die bedekken, staat vast uit de betekenis van overdekken op het Verzoendeksel, zijnde bedekken het goede waardoor er toegang is tot den Heer; en uit de betekenis van de vleugels, zijnde de ware dingen des geloofs of de geestelijke dingen, waarover nu boven n. 9514, en n. 8764. Van de geestelijke dingen wordt gezegd dat zij bedekken, omdat het hemelse, dat het goede der liefde is, zich in den Hemel zoals naakt vertoont, maar door de geestelijke dingen, die de ware dingen des geloofs zijn, zoals bekleed.

9516. En hun aangezichten van den man tot zijn broeder; dat dit betekent de verbinding van het ware en het goede, staat vast uit de betekenis van het aangezicht, zijnde de innerlijke dingen, hier de aanblik en de verbinding, want wanneer de een den ander over en weer aanziet, verbinden zij zich ten aanzien van de innerlijke dingen; met het aangezicht worden ook de innerlijke

dingen aangeduid, n. 1999, 2434, 3527, 3573, 4066, 4796 tot 4805, 5102, 5165, 5168, 5695, 9306; en uit de betekenis van den man tot den broeder, zijnde wederderzijds, waarover n. 4725, aldus van het ware met het goede, want de man betekent het ware, n. 3134, 3309, 3459, 4725, 7716, 9007, en de broeder het goede, n. 367, 2360, 3303, 3803, 3815, 4121, 4191, 5409, 5686, 5692, 6756.

9517. Tot het Verzoendeksel zullen zijn de aangezichten der Cherubim; dat dit betekent de innerlijke dingen, bij voortduur beschouwende het goede, aldus den Heer, staat vast uit de betekenis van het Verzoendeksel, zijnde het goede der liefde, waaruit is de verhoring en de opneming van alle dingen die van den eredienst zijn, waarover boven n. 9506, aldus eveneens de Heer, aangezien al het goede der liefde is uit den Heer, en het de Heer Zelf is bij den Engel en den mens; uit de betekenis van de aangezichten, zijnde de innerlijke dingen, waarover vlak boven n. 9515; en uit de betekenis van de Cherubim, zijnde de Bewaking uit de Voorzienigheid opdat de Heer niet wordt toegegaan dan alleen door het goede der liefde, waarover n. 9509. Hiermede is het aldus gesteld: de Hemel en de Kerk, of de Engelen des Hemels en de mensen der Kerk, worden bewaakt door den Heer door middel van de verheffing van hun innerlijke dingen tot Hem, en wanneer zij worden verheven, zijn zij in het goede der liefde tot Hem, en in het goede der liefde jegens den naaste; dit brengt de verheffing tot den Heer met zich mede; aldus worden, zoals is gezegd, de Engelen des Hemels en de mensen der Kerk bewaakt. Zij die worden verheven door den Heer, keren aanhoudend het aangezicht tot den Heer, omdat de Heer hen aan Zich verbonden houdt door het goede der liefde; doch zij die niet worden verheven, keren het aangezicht van den Heer af. Uit deze dingen kan vaststaan, wat daarmede wordt aangeduid dat de aangezichten der Cherubim zouden zijn tot het Verzoendeksel; maar over die toekering tot den Heer zal, uit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, uit ondervinding elders worden gesproken.

9518. En gij zult geven het Verzoendeksel op de ark van boven; dat dit betekent zo de verhoring en de opneming van alle dingen van den eredienst die uit het goede der liefde zijn, staat vast uit de betekenis van het Verzoendeksel, zijnde de verhoring en de opneming van alle dingen van den eredienst die uit het goede der liefde zijn, waarover n. 9506; en uit de betekenis van de ark, zijnde de Hemel waar de Heer is, waarover boven; daaruit blijkt, dat met de verbinding van het Verzoendeksel met de ark wordt aangeduid de verhoring en de opneming van alle dingen die zijn van den eredienst uit het goede der liefde uit den Heer in den Hemel.

9519. En tot de ark zult gij geven de Getuigenis; dat dit betekent uit den Heer in den Hemel, namelijk de verhoring en de opneming van alle dingen die zijn van den eredienst uit het goede der liefde, staat vast uit de betekenis van de ark, zijnde de Hemel; en uit de betekenis van de Getuigenis, zijnde de Heer, waarover boven n. 9503.

9520. Die Ik geven zal tot u; dat dit het uitbeeldende betekent, zie men boven in n. 9504.

9521. En Ik zal samenkomen met u daar; dat dit de verhoring en de opneming betekent, staat vast uit de betekenis van samenkomen, wanneer het door Jehovah wordt gezegd, zijnde de verhoring en de opneming.

9522. En Ik zal spreken met u van boven het Verzoendeksel; dat dit de verbinding betekent, staat vast uit de betekenis van spreken, wanneer het door Jehovah geschiedt, zijnde de invloed, waarover n. 2951, 5481, 5743, 5797, 7270; aldus eveneens de verbinding, want waar invloed is, daar is verbinding.

9523. Van tussen de beide Cherubim; dat dit betekent waar het hemels goede en het geestelijk goede verbonden zijn, staat vast uit de betekenis van de beide Cherubim, zijnde het hemels goede en het geestelijk goede, waardoor de toegang tot den Heer is, waarover boven n. 9511; dat er toegang is waar het hemels goede en het geestelijk goede verbonden zijn, is omdat het hemels goede invloeit in het geestelijk goede, en het zo wordt vergemeenschap.

9524. Die op de Ark der Getuigenis; dat dit betekent met den Heer in den Hemel, staat vast uit de uitbeelding van de ark, zijnde de Hemel; en uit de betekenis van de Getuigenis, zijnde het Goddelijk Ware, aldus de Heer in den Hemel, waarover n. 9503.

9525. Alles wat Ik u zal gebieden tot de zonen Israëls; dat dit den eredienst der uitbeeldende Kerk betekent, staat vast uit de betekenis van gebieden, wanneer het geschiedt door Jehovah aan Moscheh, zijnde de dingen die van den eredienst zijn, want alle dingen die Jehovah aan Moscheh gebood tot de zonen Israëls, waren zulke dingen die den eredienst betroffen; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, zijnde de geestelijke Kerk, waarover n. 9340, hier de uitgebeelde geestelijke Kerk, want alle dingen die bij de zonen Israëls waren ingesteld, waren uitwendige dingen die de inwendige dingen der Kerk uitbeeldden, niet echter de inwendige dingen in hun wezen, over welke dingen men zie hetgeen is aangehaald in n. 9320, einde.

9526. Vers 23 tot 30. *En gij zult maken een tafel van houten van Schittim, twee ellen haar lengte, en een el haar breedte, en een el en een halve haar hoogte. En gij zult ze overtrekken met zuiver goud, en gij zult maken daaraan een rand van goud rondom. En gij zult maken daaraan een lijst van een palm rondom;*

en gij zult maken een rand van goud voor haar lijst rondom. En gij zult maken voor haar vier ringen van goud, en gij zult geven de ringen op de vier hoeken, die aan haar vier voeten zijn. Tegenover de lijst zullen zijn de ringen tot huizen voor de draagbomen, om de tafel te dragen. En gij zult maken de draagbomen van houten van Schittim, en gij zult die met goud overtrekken, en de tafel zal daarmede worden gedragen. En gij zult maken haar schotels, en haar bekers, en haar schalen, en haar bezempjes, waarmede zij zal worden bedekt; van zuiver goud zult gij die maken. En gij zult geven op de tafel het brood der aangezichten tot Mijn aangezichten bij voortduur. En gij zult maken een tafel, betekent het receptakel van de hemelse dingen die van het goede der liefde zijn; van houten van Schittim, betekent uit de Barmhartigheid; twee ellen haar lengte, betekent alles ten aanzien van de verbinding met het goede; en een el haar breedte, betekent iets ten aanzien van de verbinding met het ware; en een el en een halve haar hoogte, betekent het volle ten aanzien van de graden; en gij zult ze overtrekken met zuiver goud, betekent het uitbeeldende van dat goede uit de Barmhartigheid; en gij zult maken daaraan een rand van goud rondom, betekent de [begrenzing van de] sfeer van het goede uit het Goddelijk Goede des Heren; en gij zult maken daaraan een lijst van een palm rondom, betekent de verbinding daar met het Ware uit het Goddelijke; en gij zult maken een rand van goud voor haar lijst rondom, betekent de begrenzing van de sfeer van het Goddelijk Goede; en gij zult maken voor haar vier ringen van goud, betekent het laatste receptakel van het hemels huwelijk, hetwelk dat is van het Goddelijk Goede met het Goddelijk Ware; en gij zult geven de ringen op haar vier hoeken, betekent vandaar de vastheid; [die aan haar vier voeten zijn, betekent in de natuurlijke sfeer]; tegenover de lijst zullen zijn de ringen tot de huizen voor de draagbomen, betekent de macht daaruit; om de tafel te dragen, betekent tot het bestaan en het blijven bestaan; en gij zult maken de draagbomen van houten van Schittim, betekent de macht van het ware uit het goede; en gij zult die met goud overtrekken, betekent het uitbeeldende van het goede; en de tafel zal daarmede worden gedragen, betekent vandaar het standhouden; en gij zult maken haar schotels, haar bekers, en haar schalen, en haar bezempjes, waarmede zij zal worden bedekt, betekent de erkentissen van het hemels goede en ware; van zuiver goud zult gij die maken, betekent uit het goede; en gij zult geven op de tafel het brood der aangezichten, betekent daar den Heer ten aanzien van het hemels goede; tot Mijn aangezichten bij voortduur, betekent zo de tegenwoordigheid des Heren met den vrede en de hemelse vreugde uit de Barmhartigheid.

9527. En gij zult maken een tafel; dat dit het receptakel van de hemelse dingen betekent, staat vast uit de betekenis van de tafel, zijnde de Hemel ten aanzien van de opneming van zulke dingen die zijn uit den Heer daar, zijnde het goede der liefde en het goede des geloofs, en vandaar de gezegendheid en de gelukzaligheid; deze dingen worden met de tafel aangeduid, omdat met de spijzen worden aangeduid de hemelse dingen, die zijn van het goede der liefde en des geloofs, en vandaar de wijsheid en het inzicht, die in de gewone spraak ook hemelse spijzen worden genoemd, en eveneens onder de spijzen in het Woord worden verstaan; men zie n. 56 tot 58, 680, 681, 1480, 4459, 4792, 5293, 5340, 5342, 5576, 5579, 5915, 8562, 9003. Deze dingen vertonen zich ook somtijds uitbeeldend in den Hemel door een tafel, waarop spijzen van elk soort liggen. Daaruit blijkt, dat met de tafel het receptakel van de hemelse dingen wordt aangeduid, aldus de Hemel ten aanzien van de opneming van zulke dingen die uit den Heer zijn. Deze dingen worden eveneens met de tafel aangeduid bij Lukas: “Jezus zeide: Ik richt voor u toe, zoals voor Mij Mijn Vader het koninkrijk heeft toegericht, opdat *gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn koninkrijk*”, xxii: 29, 30; en bij Mattheus: “Velen zullen van het oosten en het westen komen, en *aanzitten* met Abraham, en Jischak, en Jakob, in het koninkrijk der Hemelen”, viii: 11; voorts bij David: “Ik zal voor mij het boze niet vrezen; *Gij zult vóór mij de tafel toerichten tegenover mijn vijanden*; Gij zult mijn hoofd vet maken met olie, mijn beker zal overvloeien; *het goede en de barmhartigheid* zullen mij volgen”, Psalm xxiii: 4, 5, 6. De tafel betekent echter in den tegengestelden zin het receptakel van zulke dingen die in de hel zijn, bij Jesaja: “Zij dolen door den sterken drank, zij dwalen onder de zienden, zij waggelen in het gericht; *alle tafels zijn vol van braaksel*; wien zal Hij wetenschap leren, en wien zal Hij het gehoorde doen verstaan”, xxviii: 7, 8. Bij denzelfde: “Gij die Jehovah verlaat, *die voor Gad een tafel toericht*, en voor Meni een drankoffer”, lxv: 11. En bij David: “Zij hebben gal tot mijn spijs gegeven, en in mijn dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven; *hun tafel worde vóór hen tot een strik*”, Psalm lxix: 22, 23.

9528. Van houten van Schittim; dat dit betekent uit de Barmhartigheid, staat vast uit de betekenis van de houten van Schittim, zijnde het goede der verdienste, dat van den Allenen Heer is, waarover n. 9472, 9486; en omdat het goede der verdienste *de Barmhartigheid* is, wordt derhalve deze ook met de houten van Schittim aangeduid. De Heer heeft immers uit de zuivere Liefde, aldus uit de zuivere Barmhartigheid, het Menselijke aangenomen, en de zwaarste verzoeking, en ten slotte het lijden van het kuis uitgehouden, opdat Hij het menselijk geslacht zou zaligen; vandaar heeft Hij de Verdienste

en de Gerechtigheid. Uit welke dingen blijkt, dat het goede der verdienste de Barmhartigheid is. De Barmhartigheid is de Goddelijke Liefde jegens hen die in ellenden zijn gesteld. Dat de Heer de zwaarste verzoeken heeft ondergaan, en zo den Hemel en de hel in orde heeft geschikt, en dat Hij heeft gestreden uit de Goddelijke Liefde, om degenen te zaligen die Hem met de liefde en het geloof opnemen, zie men in n. 1266, 1663, 1668, 1676, 1690, 1691 einde, 1737, 1787, 1789, 1812, 1813, 1820, 1921, 2083, 2159, 2574, 2649, 2776, 2795, 2813, 2816, 3318 einde, 4180, 4286, 4295, 5078.

9529. Twee ellen haar lengte, dat dit betekent alles ten aanzien van de verbinding met het goede, staat vast uit de betekenis van twee, zijnde de verbinding, en zijnde alle en de afzonderlijke dingen; dat het de verbinding is, zie men in n. 1686, 5194, 8423; en vandaar alle en de afzonderlijke dingen, n. 9166; en uit de betekenis van de lengte, zijnde het goede, waarover n. 9487; vandaar wordt met twee ellen de lengte aangeduid alles ten aanzien van de verbinding met het goede. Onder de verbinding met het goede wordt verstaan de verbinding van het receptakel, dat met de tafel wordt aangeduid, met het goede der liefde, dat met de broden der aangezichten op de tafel wordt aangeduid, waarover beneden. Het receptakel immers zal zijn aangepast aan de dingen die moeten worden opgenomen, en de dingen die moeten worden opgenomen, hebben betrekking op het goede en op het ware; de aanpassing en vandaar de verbinding wordt met de getallen beschreven, waarmee de lengte en de breedte wordt aangegeven; dat dingen met getallen worden aangegeven in het Woord, zie men in n. 9488.

9530. En een el haar breedte; dat dit betekent iets ten aanzien van de verbinding met het ware, staat vast uit de betekenis van de el of van één el, zijnde iets; het is immers de helft van het vorige, en wanneer het dubbele alles betekent, zo betekent de helft ervan iets, deswege iets tot verbinding; en uit de betekenis van de breedte, zijnde het ware, waarover n. 9487, 9488.

9531. En een el en een halve haar hoogte; dit betekent het volle ten aanzien van de graden, zoals boven n. 9489.

9532. En gij zult ze overtrekken met goud; dat dit betekent het uitbeeldende van dat goede uit de Barmhartigheid, staat vast uit de betekenis van overtrekken met goud, zijnde het uitbeeldende van het goede; met het goud wordt immers het goede der liefde aangeduid, n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917; weswege dat goede met het goud werd uitgebeeld, waar het werd aangebracht; dat het is uit de Barmhartigheid, komt omdat al het goede der liefde is uit de Barmhartigheid, die eveneens wordt aangeduid met het hout van Schittim, dat werd overtrokken met goud, n. 9528.

9533. En gij zult maken daaraan een rand van goud rondom; dat dit betekent de begrenzing van de sfeer van het goede uit het Goddelijk Goede des Heren, staat vast uit de betekenis van den rand van goud rondom, zijnde de begrenzing van de sfeer van het goede uit den Heer, opdat zij niet worden toegegaan en gekwetst door de bozen, waarover boven n. 9492.

9534. En gij zult maken daaraan een lijst van een palm rondom; dat dit betekent de verbinding daar met het ware uit het Goddelijke, staat vast uit de betekenis van de lijst, zijnde het laatste van de begrenzing, omdat zij buiten den rand was, aldus de verbinding met het ware en het Goddelijke. Dat dit met de lijst wordt aangeduid, kan men niet weten, indien men niet weet hoe het is gesteld met de uitbreiding en de begrenzing van de sfeer van het goede uit den Heer, die den Hemel omgeeft en zo beschermt; dat de sfeer van het Goddelijk Goede den Hemel, en alle gezelschappen die in den Hemel zijn, omgeeft, en zo beschermt tegen het binnenbreken van de boze dingen uit de hel, zie men boven in n. 9490, 9492, 9498; die Goddelijke sfeer strekt zich ook uit tot de hellen, en zij bewaakt eveneens die; vandaar is het, dat in de hellen ook de Heer regeert, maar met dit verschil, dat de Goddelijke sfeer die den Hemel omgeeft en beschermt, de sfeer is van het Goddelijk Ware verbonden met het Goddelijk Goede, maar dat die welke de hel bewaakt, de sfeer is van het Goddelijk Ware gescheiden van het Goddelijk Goede. De oorzaak dat deze sfeer is in de hel, is deze dat allen die daar zijn, het Goddelijk Goede, aldus de Barmhartigheid des Heren verwerpen; zulk een sfeer regeert in den uitwendigen vorm in de hel, maar nochtans regeert de sfeer van het Goddelijk Ware verbonden met het Goddelijk Goede in den inwendigen vorm; door deze worden zij daar bewaakt opdat de een den ander niet bovenmate het boze doet. Daaruit blijkt, dat de sfeer van het Goddelijk Goede in den uitwendigen vorm ophoudt waar de Hemel ophoudt, en de sfeer van het Goddelijk Ware gescheiden van het Goddelijk Goede aanvangt waar de hel aanvangt, en dat in de tussenruimte de verbinding is, die wordt aangeduid door de lijst van een palm rondom.

9535. En gij zult maken een rand van goud voor haar lijst rondom; dat dit betekent de begrenzing van de sfeer van het Goddelijk Goede, staat vast uit de betekenis van den rand van goud, zijnde de begrenzing van het Goddelijk Goede, zoals boven n. 9533; en uit de betekenis van haar lijst, zijnde de verbinding met het ware uit het Goddelijke, volgens hetgeen vlak boven in n. 9534 is getoond.

9536. En gij zult maken voor haar vier ringen van goud; dat dit betekent het laatste receptakel van het hemels huwelijk, hetwelk dat is van het Goddelijk

Goede met het Goddelijk Ware, staat vast uit de betekenis van de vier ringen van goud, zijnde het Goddelijk Ware verbonden met het Goddelijk Goede, die aan alle zijden rondom zijn, waarover boven n. 9493, aldus het laatste receptakel van het hemels huwelijk, hetwelk dat is van het Goddelijk Goede met het Goddelijk Ware.

9537. En gij zult geven de ringen op haar vier hoeken; dat dit betekent waarvandaan de vastheid, staat vast uit de betekenis van de hoeken, zijnde de vastheid, waarover boven n. 9494; namelijk krachtens de verbinding van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede in de laatste dingen, die met de vier ringen van goud wordt aangeduid, n. 9536.

9538. Die aan haar vier voeten zijn; dat dit betekent in de natuurlijke sfeer, staat vast uit de betekenis van vier, namelijk dat het de verbinding insluit, waarover n. 1686, 8877; en uit de betekenis van de voeten, zijnde het natuurlijke, waarover n. 2162, 3147, 3761, 3986, 4280, 4938 tot 4952, 5327, 5328. Dat het de vastheid in de natuurlijke sfeer is, komt omdat al het geestelijke stilhoudt in dat wat het natuurlijk ware wordt genoemd, en al het hemelse in dat wat het natuurlijk goede wordt genoemd, en zij daar blijven staan; vandaar is het, dat het natuurlijke het fundament is, bijgevolg het firmament voor dezelve; dat het aldus is, weten nog weinigen, weswege over deze zaak, uit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, uit ondervinding elders zal worden gesproken.

9539. Tegenover de lijst zullen zijn de ringen tot de huizen voor de draagbomen; dat dit de macht daaruit betekent, staat vast uit de betekenis van de lijst, waar tegenover de ringen zullen zijn, zijnde de verbinding in de laatste dingen met het Ware uit het Goddelijke, waarover n. 9534; uit de betekenis van de ringen, zijnde het receptakel ervan, waarover ook boven, n. 9536; en uit de betekenis van de draagbomen, zijnde de macht, waarover n. 9496; er wordt gezegd: tot de huizen, omdat er wordt gehandeld over het hemels goede en over de macht van het receptakel ervan; dit goede wordt immers met het brood der aangezichten aangeduid, en het receptakel ervan met de tafel waarop die broden lagen; met de huizen wordt ook dat goede in de laatste dingen aangeduid; dat het huis het goede is, zie men in n. 2233, 2234, 2559, 3652, 3720, 4982, 7848, 7929.

9540. Om de tafel te dragen; dat dit betekent tot het bestaan en het blijven bestaan, staat vast uit de betekenis van dragen, zijnde in den staat van het goede samenhouden, aldus bestaan en blijven bestaan, zoals boven n. 9500.

9541. En gij zult makende draagbomen van houten van Schittim; dat dit de macht van het ware uit het goede betekent, zie men boven in n. 9496, waar eendere woorden staan.

9542. En gij zult die met goud overtrekken; dat dit het uitbeeldende van het goede betekent, zie men boven in n. 9532.

9543. En de tafel zal daarmee worden gedragen; dat dit vandaar het standhouden betekent, staat vast uit de betekenis van gedragen worden, zijnde bestaan en blijven bestaan, waarover boven n. 9540; aldus ook standhouden; en uit de betekenis van de tafel, zijnde het receptakel van de hemelse dingen, waarover n. 9527. Aldus wordt de binnenste of derde Hemel beschreven ten aanzien van de opneming van het goede uit den Heer. De broden der aangezichten immers zijn het hemels goede dat uit den Heer is, en de tafel waarop die broden lagen, is het receptakel van dat goede. Maar het gaat niet aan om de afzonderlijke dingen naar den stand der zaak uiteen te zetten, aangezien de meeste dingen die in het hemels Rijk des Heren zijn, niet vallen in de idee van het menselijk denken, en nauwelijks in de idee van het denken der engellijke geesten die in den laatsten Hemel zijn. Alle dingen immers die in het hemels Rijk des Heren zijn, worden gegrondvest op het goede dat der liefde is, en niet op het ware dat des geloofs is; zij spreken ook onder elkander door de goede dingen die der liefde zijn, en niet door de ware dingen die des geloofs zijn, zoals zij die in het geestelijk Rijk des Heren zijn; men zie de aangehaalde dingen in n. 9277. Het hemels Rijk des Heren is de binnenste of derde Hemel, en het is bekend dat daarin onbegrijpelijke en onuitsprekelijke dingen zijn, of dingen die nooit zijn opgekomen in iemands gemoed, en die nooit een oog gezien, en nooit een oor gehoord heeft; weswege de dingen die in dezen Hemel bestaan, zich voor de geesten beneden vertonen door uitbeeldende dingen, waaruit enige idee wordt gevormd aangaande de onbegrijpelijke en de onuitsprekelijke dingen die daar zijn. Dezelfde dingen werden in de wereld uitgebeeld door de Ark, het Verzoendeksel, de Cherubim, de Tafel waarop de broden der aangezichten lagen, en door den Kandelaar; door die dingen werden alle dingen voorgesteld die in dat Rijk zijn; en door het Habitakel en den Voorhof der Tent, en door de gordijnen en de voorhangen daar, werden de dingen uitgebeeld die in het geestelijk Rijk des Heren zijn, dat de tweede of middelste Hemel is.

9544. En gij zult maken haar schotels, haar bekers, en haar schalen, en haar bezempjes, waarmee zij zal worden bedekt; dat dit betekent de erkentissen van het hemels goede en ware, staat vast uit de betekenis van de vaten in het algemeen, zijnde de wetenschappelijke dingen of de erkentissen, waarover n. 3068, 3079; aldus zijn de vaten in het bijzonder, die hier worden opgesomd, de erkentissen van het hemels goede en ware; het hemels goede is het goede der liefde tot den Heer, en het hemels ware is het goede der wederzijdse

liefde; de erkentnissen van die goeden worden aangeduid met die vaten; en omdat de erkentnissen worden aangeduid, en de erkentnissen zijn van het natuurlijk geheugen des mensen, en het natuurlijke het uitwendige is, wordt er derhalve gezegd: waarmede de Tafel zal worden bedekt; het natuurlijke immers wordt, omdat het buiten is, of beneden, en datgene dekt en sluit wat binnen of boven is, derhalve een deksel genoemd, n. 6377. Tot welk nut die vaten strekten, zie men in Levit. Hfdst. xxiv: 6, 7, en Num. iv: 7, 8.

9545. En gij zult geven op de tafel het brood der aangezichten; dat dit betekent daar den Heer ten aanzien van het hemels goede, staat vast uit de betekenis van de tafel, zijnde het receptakel van de hemelse dingen; uit de betekenis van het brood, zijnde in den hoogsten zin de Heer, en in den betrekkelijken zin het goede der liefde dat uit Hem is, aldus de Heer ten aanzien van het hemels goede, waarover n. 2165, 2177, 3464, 3735, 3813, 4211, 4217, 4735, 4976, 5915; en dat met het brood wordt aangeduid in het algemeen elke hemelse spijs, of de spijs die des mensen geestelijk leven voedt, n. 3478, 6118, 8410, 9323; en uit de betekenis van de aangezichten, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde al datgene wat uit de Goddelijke Liefde is, zoals de Onschuld, de Vrede, de Vreugde, aldus de Hemel zelf bij den mens en den Engel, n. 222, 223, 5585, 9306.

9546. Tot Mijn aangezichten bij voortduur; dat dit betekent zo de tegenwoordigheid des Heren met den vrede en met de hemelse vreugde uit de Barmhartigheid, staat vast uit de betekenis van de aangezichten van Jehovah of van den Heer, zijnde alle dingen die der Goddelijke Liefde of der Barmhartigheid zijn, zoals de Onschuld, de Vrede, de Vreugde, aldus de Hemel zelf bij hen die opnemen; met de aangezichten immers worden, wanneer over den mens en den Engel wordt gehandeld, aangeduid de innerlijke dingen, die des wils en daaruit des verstands zijn, aldus die der liefde en daaruit des geloofs zijn; men zie n. 1999, 2434, 3527, 3573, 4066, 4796, 4798, 5102, 5165, 5168, 5585, 5592, 6604, 6848, 6849, 9306. Daaruit kan vaststaan, dat met de aangezichten, wanneer over Jehovah of den Heer wordt gehandeld, de dingen worden aangeduid die der Goddelijke Liefde of der Barmhartigheid zijn, aldus al het hemels goede, n. 222, 223, 5585, 9306.

9547. *Vers 31 tot 39. En gij zult maken een Kandelaar van zuiver goud, massief zal de Kandelaar worden gemaakt, zijn schacht, en zijn riet, zijn kelken, zijn granaatappelen, en zijn bloemen, uit dien zullen zij zijn. En zes rieten uitgaande van zijn zijden, drie rieten des Kandelaars van zijn ene zijde, en drie rieten des Kandelaars van zijn andere zijde. Drie amandelvormige kelken in één riet, een granaatappel en een bloem; en drie amandelvormige kelken in één riet, een*

granaatappel en een bloem, aldus voor de zes rieten uitgaande van den Kandelaar. En in den Kandelaar vier amandelvormige kelken, zijn granaatappelen en zijn bloemen. En een granaatappel onder twee rieten uit dien, en een granaatappel onder twee rieten, uit dien, en een granaatappel onder twee rieten uit dien, voor de zes rieten uitgaande van den Kandelaar. Hun granaatappelen en hun rieten, uit dien zullen zij zijn, al zijn dingen, één massieve van zuiver goud. En gij zult maken zijn zeven lampen; en men doe opgaan zijn lampen, en hij lichte tegenover zijn aangezichten. En zijn tangen en zijn scheppen van zuiver goud. Een talent van zuiver goud zal men hem maken met al die vaten. En gij zult maken een Kandelaar, betekent den geestelijken Hemel; van zuiver goud, betekent uit het hemels goede; massief zal de Kandelaar worden gemaakt, betekent alles uit het goede; zijn schacht, en zijn riet, zijn kelken, betekent de geestelijke dingen in het natuurlijke; zijn granaatappelen, betekent de wetenschappelijke dingen van het goede; en zijn bloemen, betekent de wetenschappelijke dingen van het ware; uit dien zullen zij zijn, betekent dat zij zullen zijn uit het geestelijke dat uit het hemels goede is; en zes rieten uitgaande van zijn zijden, betekent alle dingen van het ware uit het goede in een samenvatting; drie rieten des Kandelaars van zijn ene zijde, en drie rieten des Kandelaars van zijn andere zijde, betekent het volle ten aanzien van het goede en het ware; drie amandelvormige kelken, betekent het volle ten aanzien van de wetenschappelijke dingen uit het goede; in één riet, betekent de macht van het ware uit het goede; een granaatappel en een bloem, betekent het wetenschappelijke van het goede en het wetenschappelijke van het ware; en drie amandelvormige kelken in één riet, een granaatappel en een bloem, betekent eendere dingen; aldus voor de zes rieten, uitgaande van den Kandelaar, betekent de macht van het ware uit het goede ten aanzien van alle dingen in den geestelijken Hemel; en in den Kandelaar, betekent het midden ervan waardoor de verbinding is, en waaruit de machten zijn; vier amandelvormige kelken, betekent de wetenschappelijke dingen van het ware uit het goede; zijn granaatappelen en zijn bloemen, betekent de wetenschappelijke dingen van het goede en van het ware; en een granaatappel onder twee rieten uit dien, en een granaatappel onder twee rieten uit dien, en een granaatappel onder twee rieten uit dien, betekent het wetenschappelijke van het goede voor de afzonderlijke ware dingen; voor de zes rieten uitgaande van den Kandelaar, betekent de macht van het ware uit het goede ten aanzien van alle dingen in den geestelijken Hemel; hun granaatappelen en hun rieten uit dien zullen zij zijn, al zijn dingen, betekent dat de wetenschappelijke dingen van het goede en de machten uit het Goddelijk geestelijke dat uit

den Heer is, zullen zijn; één massieve van zuiver goud, betekent ongerept en volmaakt, omdat het is uit hetzelfde goede; en gij zult maken zijn zeven lampen, betekent de heilige geestelijke dingen daaruit; en men doe opgaan zijn lampen, betekent het licht van den geestelijken Hemel; en hij verlichte tegenover zijn aangezichten, betekent uit het Goddelijk Goede van het Goddelijk Menselijke des Heren; en zijn tangen en zijn scheppen, betekent de middelen ter zuivering en ter uitleddiging in het natuurlijke; van zuiver goud, betekent ook uit het goede; een talent van zuiver goud zal men hem maken met al die vaten, betekent het hemels goede waaruit het geestelijk goede is tezamen met de wetenschappelijke dingen ervan.

9548. En gij zult maken een Kandelaar; dat dit den geestelijken Hemel betekent, staat vast uit de betekenis van den Kandelaar, zijnde het Goddelijk geestelijke in den Hemel en in de Kerk uit den Heer; dat met den Kandelaar het Goddelijk geestelijke wordt aangeduid, komt omdat met de tafel waarop de broden der aangezichten lagen, het Goddelijk hemelse wordt aangeduid, zoals in de voorafgaande dingen is getoond. Het Goddelijk hemelse is het goede der liefde, en het Goddelijk geestelijke is het ware des geloofs daaruit, het ene en het andere voortgaande uit den Heer. Dat de Kandelaar het Goddelijk geestelijke is, is vanwege de lichtgeving; want het Goddelijk Ware dat uit het Goddelijk Goede des Heren voortgaat, is dat wat licht in den Hemel; nergens anders vandaan hebben de Engelen het Licht. Vandaar komt het, dat de Heer in het Woord het Licht wordt genoemd, en dat met het licht wordt aangeduid het geloof, en het inzicht van het ware en de wijsheid van het goede, welke uit den Allenen Heer zijn; men zie n. 1053, 1521 tot 1533, 1619 tot 1632, 2776, 3094, 3138, 3167, 3190, 3195, 3222, 3223, 3337, 3339, 3341, 3636, 3643, 3862, 3993, 4060, 4180, 4302, 4408, 4414, 4415, 4419, 4527, 4598, 5400, 6032, 6313, 6315, 6608, 6907, 7174, 8644, 8707, 8861, 9399, 9407. Dat de Kandelaar is de geestelijke Hemel uit het Goddelijk Ware dat uit den Heer is, aldus eveneens de Kerk, en dat de Lamp is het geloof, en het inzicht van het ware en de wijsheid van het goede, die uit den Allenen Heer zijn, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar de Kandelaar en waar de Lamp worden genoemd, zoals bij Johannes: *“Ik zag zeven gouden Kandelaren; en in het midden van de zeven Kandelaren Een, den Zoon des Mensen gelijk; de zeven Kandelaren zijn de zeven Kerken”*, Apoc. I: 12, 13, 20; en bij denzelfde: *“Ik zal uw Kandelaar van zijn plaats verwijderen, indien gij niet boete doet”*, Apoc. II: 5. De Kerk wordt hier Kandelaar geheten vanwege het Goddelijk Ware dat daar uit den Heer is; er wordt immers gezegd: de zeven Kandelaren zijn de zeven Kerken; dat het is vanwege het Goddelijk Ware, blijkt hieruit

dat er wordt gezegd: Ik zal uw Kandelaar verwijderen, indien gij niet boete doet; dat dit is uit den Heer, blijkt ook; er wordt immers gezegd: In het midden der Kandelaren Een, den Zoon des Mensen gelijk; dat de Heer de Zoon des Mensen wordt geheten vanwege het Goddelijk Ware, zie men in n. 2803, 2813, 3704. Bij denzelfde: “Ik zal aan Mijn twee getuigen geven, dat zij profeteren duizend twee honderd zestig dagen; dezen zijn de twee olijven *en de twee Kandelaren*, voor den God der Aarde staande”, Apoc. xi: 3 tot 10; de twee getuigen zijn het Woord van het ene en het andere Testament, voorzover het getuigt aangaande den Heer; dit wordt een olijf geheten vanwege het Goddelijk Goede, en een Kandelaar vanwege het Goddelijk Ware, hetwelk uit den Heer is. Bij Zacharia: “De Engel zeide tot den Profet: Wat ziet gij; tot wien ik zeide: Ik zie, *en zie, een Kandelaar gans van goud*; zijn. oliekruikje op zijn hoofd, *en zijn zeven lampen daarop*, zeven pijpen tezamen voor *de lampen; twee olijven* daarnevens, een ter rechter van het oliekruikje, en een ter linker ervan”, iv: 2, 3; daar wordt gehandeld over Serubabel, die het huis Gods zou grondvesten, en dat zou vervolmaken, door wien de Heer wordt uitgebeeld, namelijk dat Hij zou komen en zou herstellen den geestelijken Hemel en de Kerk, welke de Kandelaar zijn; en de heilige ware dingen daar zijn de zeven lampen. Dat de Lamp het geloof is, en het inzicht van het ware, en de wijsheid van het goede, die uit den Allenen Heer zijn, staat vast bij Johannes: “De heilige Hierosolyma behoeft de zon niet, noch de maan, *opdat zij in haar schijne*; de heerlijkheid Gods zal haar verlichten, *en haar Lamp is het Lam*; de natiën die worden gezaligd, *zullen in Zijn Licht wandelen*”, Apoc. xxi: 23, 24; en verder: “Nacht zal daar niet zijn, en zij hebben geen lamp, noch het licht der zon van node, omdat *de Heer God hen verlicht*”, Apoc. xxii: 5; de lamp staat in de vorige plaats voor het Goddelijk Ware dat uit den Heer is, en het licht voor het geloof, aldus eveneens voor het inzicht en de wijsheid. Bij denzelfde: “*Het licht der lamp zal in u niet langer schijnen*, en de stem des bruidegoms en der bruid zal in u niet langer worden gehoord”, Apoc. xviii: 23. En bij Jeremia: “Ik zal doen ophouden de stem der vreugde en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem der molens, en *het licht der lamp*, opdat het ganse land zij tot verlaten, tot verwoesting”, xxv: 10, 11; daar wordt gehandeld over de uitblussing van het geloof, en vandaar van het inzicht in de geestelijke dingen, hetgeen daar wordt aangeduid met de lamp die niet zal zijn, en met het licht der lamp dat aan hen zal worden onttrokken. Desgelijks bij Job: “Hoe vaak *wordt de lamp der goddelozen uitgeblust*, en komt over hen de ondergang”, xxi: 17. Bij David: “*Gij verlicht mijn lamp*; Jehovah mijn God doet mijn duisternis blinken”, Psalm xviii: 29; II Sam. xxii: 29; Bij

denzelfde: “Uit Uw bevelen ben ik inzichtsvol geworden; *Uw Woord is een lamp voor mijn voet*, en een *licht* voor mijn pad”, Psalm CXIX: 104, 105. Bij Job: “Wanneer *God de lamp doet blinken op mijn hoofd*, bij het licht ervan zou ik wandelen in de duisternis”, XXIX: 3. Bij Mattheus: “*De lamp des lichaams is het oog*; indien uw oog rechtschapen is, zo zal uw ganse lichaam lichtvol zijn; doch indien uw oog boos zal geweest zijn, zo zal uw ganse lichaam verdonkerd zijn; indien dan het schijnsel dat in u is, duisternis is, hoe groot zal de duisternis zijn”, VI: 22, 23; Lukas VIII: 16; Hfdst. XI: 33 tot 36. Onder het oog hier wordt het geloof en daaruit het inzicht verstaan; dat deze dingen in den inwendigen zin het oog zijn, zie men in n. 4403 tot 4421, 4523 tot 4534, 9051; daaruit blijkt, wat daarmede wordt aangeduid dat indien uw oog rechtschapen is, het ganse lichaam lichtvol zal zijn, doch indien het oog boos is, het ganse lichaam verdonkerd zal zijn. Omdat het geloof en daaruit het inzicht en de wijsheid wordt aangeduid met de lamp, worden derhalve de koningen van Jehudah *de lampen voor David* genoemd, I Kon. XI: 36; XV: 4; II Kon. VIII: 19; en wordt David *de lamp Israëls* genoemd, II Sam. XXI: 16, 17. Niet dat de koningen van Jehudah Lampen waren, ook niet David, maar omdat met den koning wordt aangeduid het Goddelijk Ware dat uit den Heer is, n. 6148, en met David de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware waaruit het geloof, het inzicht, en de wijsheid is, n. 1888.

9549. Van zuiver goud; dat dit betekent uit het hemels goede, staat vast uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, of het hemels goede, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917. Hier zal in het kort worden gezegd, waarom de Kandelaar uit zuiver goud zou zijn; met den Kandelaar wordt het Goddelijk geestelijke aangeduid, of het Goddelijk Ware, dat uit den Heer in den Hemel en in de Kerk is, n. 9548; omdat dit ontstaat uit het Goddelijk Goede, was derhalve de Kandelaar uit goud, want, zoals is gezegd, het goud betekent het goede. Dit blijkt verder uit den invloed des Heren in de Hemelen; de binnenste of derde Hemel is hemels, de middelste of tweede is geestelijk; de Heer vloeit door den hemelsen Hemel, die in het goede der liefde tot Hem is, in den geestelijken Hemel in, die in het ware des geloofs in Hem is. Daaruit staat vast, waarom de Kandelaar gans uit zuiver goud zou zijn, alsmede eveneens de tien Kandelaren in den door Schalomon gebouwden tempel, I Kon. VII: 49; men zie ook beneden n. 9550 en 9568.

9550. Massief zal de Kandelaar worden gemaakt; dat dit betekent alles uit het goede, staat vast uit de betekenis van massief, zijnde gans en al, aldus alles uit het goede, hetwelk met het goud wordt aangeduid. Al het geestelijke immers, dat wordt aangeduid met den Kandelaar, voorzover het verlicht,

ontstaat uit het hemelse, en blijft eveneens aanhoudend door dit bestaan, zoals al het ware uit het goede; want indien gij het goede wegneemt, wordt het ware ogenblikkelijk uitgeblust; de ziel van het ware immers is het goede. Het is hiermede gesteld zoals met de aandoening die der liefde is, ten opzichte van het denken; indien de aandoening die der liefde is, wordt weggenomen, wordt terstond het denken uitgeblust; de aandoening immers is het leven zelf of de ziel van het denken; alle aandoening die der liefde is, is van het goede, en alle denken daaruit is van het ware; het ware dat uit het goede is, wordt het geestelijke genoemd, en het goede uit hetwelk het ware is, wordt het hemelse genoemd.

9551. Zijn schacht, en zijn riet, zijn kelken; dat dit de geestelijke dingen in het natuurlijke betekent, staat vast uit *de* betekenis van de schacht, het riet, en den kelk, die de verlengingen zijn uit den Kandelaar zelf, zoals de armen, de handen, en de palmen uit het lichaam, zijnde de geestelijke dingen in het natuurlijke; het natuurlijke immers wordt voortgebracht door en afgeleid van het geestelijke, zoals het geestelijke door en van het hemelse, n. 9549; daaruit blijkt, dat wanneer de Kandelaar het Goddelijk geestelijke betekent, de verlengingen en de afleidingen, die de schacht, het riet, en de kelken worden genoemd, de geestelijke dingen in het natuurlijke zijn.

9552. Zijn granaatappelen; dat dit de wetenschappelijke dingen van het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de granaatappelen, zijnde de wetenschappelijke dingen van het goede; er zijn wetenschappelijke dingen van het goede, en wetenschappelijke dingen van het ware; gene worden aangeduid met de granaatappelen, en deze met de bloemen waarmede de Kandelaar werd omgeven en versierd. Dat de wetenschappelijke dingen van het goede met de granaatappelen worden aangeduid, staat vast uit de plaatsen elders, waar zij worden genoemd, zoals bij Moscheh: “Een land van tarwe en gerst, en van wijnstok en vijgeboom en *granaatappel*”, Deut. VIII: 8. En bij Haggai: „Het zaad is nog niet in de schuur, en tot aan den wijnstok, en den vijgeboom, en den *granaatappel*”, II: 20; tarwe, gerst en zaad in de schuur betekenen de inwendige en de uitwendige hemelse dingen; de wijnstok, de vijgeboom en de granaatappel de geestelijke en de natuurlijke dingen in hun orde, waarvan de laatste de wetenschappelijke dingen zijn, die van den natuurlijke en den zinlijken mens zijn, weswege de granaatappel in de laatste plaats wordt genoemd. Bij Zefanja: “Jehovah zal Aschur verdoen; in het midden van haar zullen de kudden van kleinvee rusten, al het wilde dier der natie, *voorts zullen de roerdomp en de eend in haar granaatappelen vernachten*”, II: 13, 14; de roerdomp en de eend in de granaatappelen staat voor de valse

dingen van het boze in de wetenschappelijke dingen van het goede. Bij Amos: “Ik zag den Heer staande op het altaar, Die zeide: *Sla den granaatappel*, dat de posten sidderen; dit is, verdeel ze allen in het hoofd, de laatsten van hen zal Ik doden met het zwaard”, ix: 1; den granaatappel slaan staat voor de wetenschappelijke dingen van het goede vernietigen door de valse dingen van het boze; van de posten wordt gezegd dat zij dan sidderen, omdat de posten de ware dingen van het natuurlijke zijn, n. 7847; de laatsten doden met het zwaard, staat voor de laatste dingen zo vernietigen; het zwaard is immers het ware strijdende tegen het valse, en dat vernietigende, en omgekeerd; n. 2799, 4499, 6355, 7102, 8249.

9553. En zijn bloemen; dat dit de wetenschappelijke dingen van het ware betekent, staat vast uit de betekenis van de bloemen, zijnde de wetenschappelijke dingen van het ware; dat de bloemen die betekenen, komt omdat de bloemen uitspruitsels zijn die voorafgaan en op hun wijze de vruchten en de zaden voortbrengen; want het is bekend dat de bomen en de planten bloeien, voordat zij vrucht dragen; evenzo is het gesteld met den mens ten aanzien van het inzicht en de wijsheid; de wetenschappelijke dingen van het ware gaan vooraf, en brengen op hun wijze de dingen voort die der wijsheid zijn bij den mens; zij zijn immers zijn redelijke van dienst als objecten en zo als middelen om wijs te worden; vandaar komt het, dat de wetenschappelijke dingen van het ware zijn zoals de bloemen, en het goede des levens, zijnde het goede der wijsheid, is zoals de vrucht. Aangezien alle dingen die in de geestelijke wereld zijn, betrekking hebben op zulke dingen die bij den mens zijn, ter oorzaak hiervan dat de Hemel één Mens weergeeft, en overeenstemt met alle en de afzonderlijke dingen die bij den mens zijn, stammen derhalve ook alle dingen die in de natuurlijke wereld zijn, volgens de overeenkomst met zulke dingen die bij den mens zijn, overeen, beelden ze uit, en duiden ze aan, n. 9496. Daaruit nu kan vast staan, vanwaar het komt dat de bloemen de wetenschappelijke dingen van het ware betekenen, en in het algemeen de ware dingen, en de vruchten en de zaden de goede dingen. Dat de bloemen de wetenschappelijke dingen van het ware zijn, en in het algemeen de ware dingen, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: “Hun wortel zal zoals een uittering zijn, en *hun bloem zoals stof*, omdat zij de wet van Jehovah Zebaoth hebben geweigerd, en de rede van den Heilige Israëls hebben versmaad”, v: 24. Bij denzelfde: “In de toekomst zal Jakob wortel schieten, Israël zal *bloesemen* en *bloeien*, aldus dat zij de aangezichten van het wereldrond met inkomst zullen vervullen”, xxvii: 6. Bij denzelfde: “Wee de dronkenen van Efraïm, en de *afvallende bloem der heerlijkheid* en

des sieraads van hem”, xxviii: 1; de dronkenen staan voor hen die redeneren uit de valse dingen, n. 1072; Efraïm voor het verstandelijke der Kerk, hier het verdraaide, n. 5354, 6222, 6234, 6238, 6267; de heerlijkheid voor *het Goddelijk Ware*, n. 4809, 5922, 8267, 8427, 9429. Daaruit blijkt, dat de bloem het wetenschappelijke is waardoor het ware is. Bij denzelfde: “Het gras is verdord, *de bloem valt af*; het gras is het volk; maar het Woord onzes Gods blijft tot in het eeuwige”, xl: 6, 7, 8. Bij Nahum: “*De bloem van Libanon* verkwijnt”, i: 4; ook daar staat de bloem voor de wetenschappelijke dingen als de middelen om wijs te worden. Bij Daniël: “In den droom zag Nebuchadnezar, zie, een boom in het midden der aarde, zijn hoogte was groot, zijn blad was schoon, en *zijn bloem veel*; onder hem had het beest des velds schaduw, en in zijn takken woonden de vogelen des Hemels; en alle vlees werd gevoed. Maar de Heilige roepende van den Hemel, zeide: Houwt den boom af, kapt zijn takken af, schudt zijn blad af, verstrooit *zijn bloem*; laat het beest des velds onder hem vluchten, en de vogelen van zijn takken”, iv: 10, 12 tot 14; met den boom en zijn hoogte wordt de groei van het godsdienstige aangeduid, dat met Babel wordt aangeduid; dat godsdienstige is heilig in de uitwendige dingen, doch profaan in de inwendige dingen, n. 1182, 1283, 1304 tot 1308, 1321, 1322, 1326, 1295; het blad staat voor het wetenschappelijk ware in het algemeen, n. 885, de bloem voor het wetenschappelijke van het ware voorzover het van dienst is als middel om wijs te worden; daar echter voorzover het van dienst is als middel om waanzinnig te worden, want er wordt gezegd dat zij verstrooid zullen worden; het beest des velds zijn zij die in de aandoeningen van het goede zijn, en in den tegengestelden zin zij die in de aandoeningen van het boze zijn, n. 45, 46, 142, 143, 246, 714, 715, 719, 776, 1823, 2179, 2180, 3218, 3519, 5198, 7523, 9090, 9280; de vogelen des Hemels echter zijn zij die in de aandoeningen van het ware zijn, en in den tegengestelden zin zij die in de aandoeningen van het valse zijn, n. 3219, 5149, 7441; derhalve wordt er gezegd, dat onder de schaduw van dien boom het beest des velds woonde, en in zijn takken de vogelen des hemels woonden, en dat *alle vlees werd gevoed*; en daarna dat het beest des velds onder hem zou vluchten, en de vogelen van zijn takken.

9554. Uit dien zullen zij zijn; dat dit betekent dat zij zullen zijn uit het geestelijke dat uit het hemels goede is, staat vast uit de betekenis van den Kandelaar, waaruit de granaatappelen en de bloemen zullen zijn, zijnde het Goddelijk geestelijke dat uit het Goddelijk hemelse is, waarover boven n. 9548; daaruit blijkt, dat met: uit dien zullen zij zijn, wordt aangeduid uit het geestelijke dat uit het hemels goede is.

9555. En zes rieten uitgaande van zijn zijden; dat dit betekent alle dingen van het ware uit het goede in een samenvatting, staat vast uit de betekenis van zes, zijnde alle dingen in de samenvatting, waarover n. 3960 einde, 7973, 8148; en uit de betekenis van de rieten uitgaande van de zijden, zijnde de ware dingen uit het goede; want met de rieten uit den Kandelaar wordt iets eenders aangeduid als met de armen en de handen van den mens, aangezien alle en de afzonderlijke dingen die in de natuur zijn, betrekking hebben op den menselijken vorm, en vandaar aanduiden, n. 9496, 9553; de armen en de handen in den mens stemmen overeen met de ware dingen uit het goede, en met de macht daaruit, n. 878, 4931 tot 4937, 5327, 5328, 6292, 6947, 7188, 7189, 7205, 7518, 7673, 8050, 8153, 8281, 9025, 9133; uit welke dingen blijkt, dat met de zes rieten uitgaande van de zijden, alle dingen van het ware uit het goede in een samenvatting worden aangeduid.

9556. Drie rieten des Kandelaars van zijn ene zijde, en drie rieten des Kandelaars van zijn andere zijde; dat dit betekent het volle ten aanzien van het goede en het ware, staat vast uit de betekenis van drie, zijnde het volle, waarover n. 2788, 4495, 7715, 9198; uit de betekenis van de drie rieten van den Kandelaar, zijnde de ware dingen uit het goede, en de macht daaruit, waarover boven n. 9555; en uit de betekenis van: van de ene zijde en van de andere zijde, zijnde uit het goede en uit het ware daaruit; want met de dingen die in de rechterzijde van het lichaam zijn, worden de goede dingen aangeduid, en met de dingen die in de linkerzijde zijn, de ware dingen daaruit, zoals het rechterdeel van het aangezicht en het linkerdeel, het rechteroog en het linkeroog, het rechteroor en het linkeroor, de rechtervoet en de linkervoet, evenzo de overige dingen in het lichaam.

9557. Drie amandelvormige kelken; dat dit betekent het volle ten aanzien van de wetenschappelijke dingen uit het goede, staat vast uit de betekenis van drie, zijnde het volle, zoals nu boven n. 9556; uit de betekenis van de kelken, zijnde de wetenschappelijke ware dingen die uit het goede der naastenliefde zijn, waarover n. 5120; en uit de betekenis van de amandelen, zijnde de goede dingen des levens, overeenstemmende met de ware dingen van het innerlijk natuurlijk goede, waarover n. 5622; daaruit blijkt, dat met de drie amandelvormige kelken wordt aangeduid het volle ten aanzien van de wetenschappelijke ware dingen uit het goede.

9558. In één riet; dat dit de macht van het ware uit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van het riet, zijnde het ware uit het goede, en de macht daaruit, waarover boven n. 9555.

9559. Een granaatappel en een bloem; dat dit betekent het wetenschappelijke van het goede en van het ware, staat vast uit de betekenis van den granaatappel, zijnde het wetenschappelijke van het goede, waarover n. 9552; en uit de betekenis van de bloem, zijnde het wetenschappelijke van het ware, waarover n. 9553.

9560. En drie amandelvormige kelken, in één riet, een granaatappel en een bloem; dat dit eendere dingen betekent als nu boven n. 9557, 9558, 9559, staat zonder ontvouwing vast.

9561. Aldus voor de zes rieten uitgaande van den Kandelaar; dat dit betekent de macht van het ware uit het goede ten aanzien van alle dingen in den geestelijken Hemel, staat vast uit de betekenis van zes, zijnde alle dingen in een samenvatting, zoals boven n. 9555; uit de betekenis van de rieten, zijnde de ware dingen uit het goede, en de macht daaruit, waarover boven n. 9555, 9558; en uit de betekenis van den Kandelaar, zijnde de geestelijke Hemel, waarover ook boven n. 9548; daaruit blijkt, dat met de zes rieten uitgaande van den Kandelaar, wordt aangeduid de macht van het ware uit het goede ten aanzien van alle dingen in den geestelijken Hemel.

9562. En in den Kandelaar, dat dit betekent het midden ervan, waardoor de verbinding is, en waaruit de machten zijn, staat vast uit de betekenis van den Kandelaar, zijnde de geestelijke Hemel, waarover n. 9548; maar hier wordt, omdat wordt verstaan het middelste deel waarvan de zes rieten uitgingen, waarmede de machten worden aangeduid, n. 9558, derhalve het midden aangeduid waardoor de verbinding is, waaruit de machten zijn.

9563. Vier amandelvormige kelken; dat dit de wetenschappelijke dingen van het ware uit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van vier, zijnde de verbinding, waarover n. 8877; en uit de betekenis van de amandelvormige kelken, zijnde de wetenschappelijke dingen uit het goede, waarover boven n. 9557.

9564. Zijn granaatappelen en zijn bloemen; dat dit de wetenschappelijke dingen van het goede en van het ware betekent, staat vast uit de betekenis van de granaatappelen, zijnde de wetenschappelijke dingen van het goede, waarover n. 9552; en uit de betekenis van de bloemen, zijnde de wetenschappelijke dingen van het ware, waarover n. 9553.

9565. En een granaatappel onder twee rieten uit dien, en een granaatappel onder twee rieten uit dien, en een granaatappel onder twee rieten uit dien; dat dit betekent het wetenschappelijke van het goede voor de afzonderlijke ware dingen, staat vast uit de betekenis van den granaatappel, zijnde het wetenschappelijke van het goede, waarover n. 9552; en uit de betekenis van

de rieten, zijnde de ware dingen uit het goede, waarover n. 9555; dat het driemaal is herhaald, betekent de afzonderlijke dingen, en in den inwendigen zin de volledige verbinding; met drie immers wordt het volledige aangeduid, n. 2788, 4495, 7715, 9198; en met twee de verbinding, n. 1686, 5194, 8423.

9566. Voor de zes rieten uitgaande van den Kandelaar; dit betekent de macht van het ware uit het goede, ten aanzien van alle dingen in den geestelijken Hemel, zoals boven n. 9561.

9567. Hun granaatappelen en hun rieten, uit dien zullen zij zijn, al zijn dingen; dat dit betekent dat de wetenschappelijke dingen van het goede en de machten uit het Goddelijk Geestelijke, dat uit den Heer is, zullen zijn, staat vast uit de betekenis van den granaatappel, zijnde de wetenschappelijke dingen van het goede, waarover n. 9552; uit de betekenis van de rieten, zijnde de ware dingen uit het goede, en de machten daaruit, waarover ook boven n. 9555, 9558; en uit de betekenis van den Kandelaar, waaruit zij zullen zijn, zijnde het Goddelijk geestelijke dat in den Hemel en in de Kerk uit den Heer is, waarover n. 9548; daaruit blijkt, dat daarmede dat de granaatappelen en de rieten uit den Kandelaar zullen zijn, wordt aangeduid dat de wetenschappelijke dingen van het goede en de machten uit het Goddelijk geestelijke dat uit den Heer is, zullen zijn; hoe het met deze dingen is gesteld, zie men in hetgeen nu volgt.

9568. Eén massieve van zuiver goud; dat dit betekent ongerept en volmaakt, omdat het uit hetzelfde goede is, staat vast uit de betekenis van één massieve, zijnde gans en al, aldus alles uit het goede, dat met het goud wordt aangeduid, n. 9550, aldus ongerept en volmaakt; want dat wat gans uit het goede is, is ongerept en volmaakt. Onder gans uit het goede, aldus ongerept en volmaakt, wordt verstaan: wanneer het goede het al in alle dingen is, niet slechts in de ware dingen die met de rieten worden aangeduid, maar ook in de wetenschappelijke dingen die met de granaatappelen en met de bloemen worden aangeduid. Doch het zal worden gezegd, hoe het hiermede is gesteld: Het is het goede waaruit de ware dingen zijn, en het zijn de ware dingen uit het goede, waaruit de wetenschappelijke dingen zijn; aldus wordt het ene uit het andere afgeleid en door het andere voortgebracht, maar nochtans is het goede alles in de voortgebrachte en afgeleide dingen, omdat zij uit het goede zijn. Evenzo is het gesteld met het doel, de oorzaak, en de uitwerking; het doel is het al der oorzaak, en de oorzaak is het al der uitwerking; daaruit volgt dat het doel het al der uitwerking is, en wel dermate dat, indien het doel of de doeleindelijke oorzaak wordt weggenomen, er noch de uitwerkende oorzaak, noch de uitwerking is; evenzo volgen het hemelse, het geestelijke, en het natuurlijke op elkander; uit het hemelse is al het geestelijke, uit het geestelijke

is al het natuurlijke, dat is, uit het hemelse door het geestelijke; het hemelse bij den mens wordt al datgene geheten dat van het goede der liefde is, het geestelijke dat wat is van het ware des geloofs daaruit, en het natuurlijke dat wat van het wetenschappelijke is. Dat het wetenschappelijke het natuurlijke is, is omdat het wetenschappelijke het ware is, verschijnende in het licht der wereld; doch het ware des geloofs, voorzover het des geloofs is bij den mens, is in het licht des Hemels. Uit deze dingen nu kan vaststaan hoe het ene door het andere wordt voortgebracht en van het andere wordt afgeleid, en dat het eerste het al is in de voortgebrachte en de afgeleide dingen, en wel dermate, dat indien het eerste wordt weggenomen, de daaruit opeenvolgende dingen vergaan. Dat het Goddelijke het eerste van alle dingen is, kan een ieder weten die zich verheugt in enig vermogen van doorvatten; weswege Dit het al is in alle dingen van de orde der dingen, aldus in alle dingen van het goede en van het ware, die den Hemel maken, en die het leven des Hemels bij den mens maken. Bijgevolg is het goede uit het Goddelijke in alle ware dingen des geloofs; en indien het goede niet is het al daar, en indien niet het Goddelijke des Heren is het al in het goede, zo heeft de mens niets van den Hemel, bijgevolg niets van de Kerk in zich. Maar het Goddelijke des Heren is dan in alle dingen van het goede en daaruit in alle dingen van het ware bij den mens, wanneer hij wil uit de liefde en gelooft uit het geloof daaruit, dat al het goede en al het ware, aldus het al der liefde en het al des geloofs uit den Heer is, en volstrekt niets uit hemzelf; voorts dat hij voor zoveel van het ware des geloofs bezit, als hij van het goede uit den Heer opneemt; want, als gezegd, het goede is het al in alle dingen van het ware, en het ware zonder het goede is het ware zonder het leven. Uit deze dingen kan vaststaan, wat er wordt verstaan onder “ongerept en volmaakt, omdat het is uit hetzelfde goede”, hetgeen wordt aangeduid met één massieve van zuiver goud.

9569. En gij zult maken zijn zeven lampen; dat dit de heilige geestelijke dingen daaruit betekent, staat vast uit de betekenis van de lamp, zijnde het geloof en het inzicht van het ware, die uit den Allenen Heer zijn, waarover n. 9548, aldus het geestelijke, want het Goddelijk Ware, dat uit den Heer is, waardoor het geloof, het inzicht, en de wijsheid zijn, is geestelijk; en uit de betekenis van zeven, zijnde het heilige, waarover n. 395, 433, 716, 881, 5265, 5268. Dat de lampen zeven in getal waren, was omdat het Goddelijk Ware, waaruit het geloof, het inzicht en de wijsheid zijn, datgene is wat het heilige wordt genoemd, ter oorzaak hiervan dat het voortgaat uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde des Heren, en het het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde is dat heilig; vandaar was het, dat de heilighingen door de

olie geschieden, zoals de heiliging van de Tent, en van alle dingen die daar waren, van het Altaar, van Aharon en van diens zonen, en van hun klederen, daarna van de koningen, waarvandaan dezen de Gezalfden werden genoemd; de olie immers betekent het goede der liefde, n. 886, 3728, 4582, 4638.

9570. En men doe opgaan zijn lampen; dat dit het licht van den geestelijken Hemel betekent, staat vast uit de betekenis van de lampen doen opgaan, zijnde daar het licht ontsteken, opdat zij verlichten ;en omdat met den Kandelaar de geestelijke Hemel werd uitgebeeld, n. 9548, wordt derhalve met de lampen doen opgaan aangeduid het licht van den geestelijken Hemel. Het licht van den geestelijken Hemel is het Goddelijke Ware voortgaande uit den Heer, en vandaar het geloof en het inzicht van het ware en de wijsheid van het goede; men zie de aangehaalde dingen in n. 9548. Hoe het met het licht van den geestelijken Hemel is gesteld, zal in het kort worden gezegd; in het hemels Rijk des Heren, dat de binnenste of derde Hemel is, is een licht dat onmetelijk het licht te boven gaat dat in het geestelijk Rijk des Heren is, dat de middelste of de tweede Hemel is. Het licht van het hemels Rijk of van den binnensten Hemel, verschijnt niet zoals een licht, maar zoals een vlam; de oorzaak hiervan is deze, dat in dien Hemel het goede der liefde regeert, en het goede der liefde vertoont zich door een vlam in den Hemel; doch in het geestelijk Rijk des Heren, dat de middelste of tweede Hemel is, is een licht dat onmetelijk het licht der wereld te boven gaat, maar nochtans verschijnt het blinkend wit; de oorzaak hiervan is deze, dat in dien Hemel het ware des geloofs uit het goede der naastenliefde regeert, en het ware des geloofs uit dat goede vertoont zich door een blinkend wit licht in den Hemel; vandaar wordt eveneens met het licht in het Woord het ware aangeduid dat uit het goede is, en in den hoogsten zin het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat er wordt verstaan onder het licht van den geestelijken Hemel, en wat onder de vlam der lamp, waaruit dat licht is.

9571. En hij verlichte tegenover zijn aangezichten; dat dit betekent uit het Goddelijk Goede van het Goddelijk Menselijke des Heren, staat vast uit de betekenis van verlichten, zijnde het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren; dit immers is dat wat den Hemel verlicht, en de Engelen zelf daar, voorts de Kerk alsmede de mensen daar die in het geloof uit het goede zijn; de verlichting daaruit is de verlichting van het gemoed, waarvandaan is het inzicht en de wijsheid in de ware en de goede dingen des geloofs; het gemoed wordt verlicht door het Woord, omdat het Woord het Goddelijk Ware uit den Heer is; en uit de betekenis van de aangezichten,

wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde al datgene wat is uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde des Heren, waarover n. 9545, 9546; dat het is uit het Goddelijk Goede van het Goddelijk Menselijke des Heren, komt omdat het het Goddelijk Menselijke des Heren is, waaruit het licht in den Hemel is; het is immers de Zon des Hemels, waaruit het licht is, en het licht daaruit is het Goddelijk Ware; men zie n. 1053, 1521 tot 1533, 1619 tot 1632, 2776, 3094, 3138, 3167, 3190, 3195, 3222, 3223, 3337, 3339, 3341, 3636, 3643, 3862, 3993, 4060, 4180, 4302, 4408, 4414, 4415, 4419, 4527, 4598, 5400, 6032, 6313, 6315, 6608, 6907, 7174, 8644, 8707, 8861, 9399, 9407; en dat de Heer de Zon des Hemels is, n. 1053, 1521, 1529, 1530, 1531, 2441, 3636, 3643, 4321 einde, 5097, 7078, 7171, 7083, 7173, 8644, 8812; het is het Goddelijk Menselijke des Heren waaruit het licht in den Hemel is, aangezien het Goddelijke niet kan worden gezien dan onder den Menselijken vorm, hetgeen ook de Heer heeft geleerd bij Johannes: “*Niemand heeft ooit God gezien; de Eniggeboren Zoon, Die in den schoot des Vaders is, heeft Hem verklaard*”, i: 18; en bij denzelfde: “*Gif hebt de stem des Vaders nooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien*”, v: 37.

9572. En zijn tangen en zijn scheppen; dat dit de middelen ter zuivering en ter uitlediging in het natuurlijke beteken, staat vast uit de betekenis van de tangen en van de scheppen, zijnde de middelen ter afvoering, aldus de middelen ter zuivering en ter uitlediging; dat zij in het natuurlijke zijn, is omdat het natuurlijke ter afvoering is, aldus ter zuivering en uitlediging; alle dingen immers die van den inwendigen of geestelijken mens zijn, dalen neder tot in het natuurlijke, en worden gezuiverd, want daar worden de smerige en de overtollige dingen ontlast, en de overeenkomende dingen tot nutten geschikt; dat dit geschiedt in het natuurlijke, kan hieruit vaststaan, dat de inwendige of geestelijke mens, zolang hij in het lichaam is, denkt in het natuurlijke, en zijn gedachten uiteenzet of uitspreekt in het lichamelijke, en eveneens wil in het natuurlijke, en de dingen die hij wil, in het lichamelijke uitvoert; weswege daar de middelen ter uitlediging en afvoering zijn. Dit wordt aangeduid met de wassing van de voeten, waarover de Heer aldus spreekt bij Johannes: “*Die gewassen is, heeft niet van node dan ten aanzien van de voeten gewassen te worden, en hij is gans rein*”, XIII: 10; de wassing betekent de zuivering van den inwendigen mens, 3147, 5954 einde, 9088, en de voeten beteken het natuurlijke, n. 2162, 3147, 3761, 3986, 4280, 4938 tot 4952.

9573. Van zuiver goud; dat dit betekent ook uit het goede, staat vast uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, waarover boven n. 9549; waarom de zuiverende en de uitledigende dingen ook uit het goede zouden zijn, staat vast uit hetgeen boven in n. 9568 is getoond.

9574. Een talent van zuiver goud zal men hem maken met al die vaten; dat dit betekent het hemels goede waaruit het geestelijk goede is tezamen met de wetenschappelijke dingen ervan, staat vast uit de betekenis van het talent van zuiver goud, zijnde het ene goede waaruit alle dingen zijn; het talent immers is het ene, en het goud is het goede, n. 9549; en de vaten, die ook uit hetzelfde goede zullen zijn, zijn de wetenschappelijke dingen, n. 9557, 9559, 9560, 9563, 9564; dat de vaten in het algemeen de ware en de wetenschappelijke dingen zijn, zie men in n. 3068, 3079, 9394, 9544. Omdat het goede het al zal zijn in alle voortgebrachte en afgeleide dingen, aldus het hemels goede in de geestelijke goede dingen, en daaruit in de wetenschappelijke dingen, n. 9568, wordt er derhalve gezegd, dat de Kandelaar zal worden gemaakt uit massief zuiver goud, n. 9549, 9550, en dat de schacht, het riet, de kelken, de granaatappelen, en de bloemen, daaruit zullen zijn, n. 9551, 9552, 9553, 9554; en hier dat men uit een talent van zuiver goud hem met al die vaten zal maken.

9575. Vers 40. *En zie en maak in hun vorm, dien gij zijt gemaakt te zien in den berg.* En zie en maak in hun vorm, betekent het uitbeeldende van alle dingen; dien gij zijt gemaakt te zien in den berg, betekent die met de ogen des geestes zijn gezien in den Hemel.

9576. En zie en maak in hun vorm; dat dit het uitbeeldende van alle dingen betekent, staat vast uit de betekenis van den vorm, zijnde het uitbeeldende, zoals boven n. 9481, 9482; hier van den Hemel waar de Heer is, en van alle dingen des Hemels, of van alle dingen des Heren in den Hemel, want er wordt verstaan de vorm van de Ark, van het Habitakel, van de Tafel voor de broden der aangezichten, van den Kandelaar, en van de vaten, waardoor de Hemel waar de Heer is, en de hemelse dingen worden uitgebeeld.

9577. Dien gij zijt gemaakt te zien in den berg; dat dit betekent die met de ogen des geestes zijn gezien in den Hemel, staat vast uit de betekenis van zien, wanneer over de uitbeeldende dingen in den Hemel wordt gehandeld, zijnde zien met de ogen des geestes, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den berg Sinai, zijnde de Hemel, waarover n. 8805, 9420. Dat zien, wanneer er wordt gehandeld over de uitbeeldende dingen die in den Hemel verschijnen, is zien met de, ogen des geestes, dienaangaande moet men weten, dat de engelijke geesten, die in den laatsten of eersten Hemel zijn, aanhoudend zien vormen van dingen die eender zijn aan zulke dingen die in de wereld zijn, zoals paradijzen, de bomen daar met de vruchten, de bloemen, en de planten, voorts huizen, paleizen, alsmede dieren van verscheidene soorten, behalve ontelbare andere dingen, die in de wereld niet zijn gezien. Al die dingen zijn uitbeeldend voor de hemelse dingen die in de hogere Hemelen zijn; deze

vertonen zich daar in vorm aldus voor de ogen der geesten beneden, opdat de engellijke geest daaruit kan weten en doorvatten de afzonderlijke dingen die in de hogere Hemelen bestaan; want alle dingen ten aanzien van de meest afzonderlijke dingen beelden uit en duiden aan. Daaruit kan vaststaan, wat er wordt verstaan onder het uitbeeldende van den Hemel en van de hemelse dingen, die worden aangeduid met de Ark, de Cherubim, het Habitakel, de Tafels daar, en den Kandelaar. Zulke dingen kunnen niet worden gezien met de ogen van den mens, zolang hij in de wereld is, want die zijn geformeerd om de aardse en de lichamelijke, aldus de stoffelijke dingen te vatten; zij zijn derhalve zo grof, dat zij zelfs niet met het gezicht de innerlijke dingen der natuur kunnen vatten, zoals voldoende kan vaststaan uit de optische glazen, waarmede zij moeten worden gewapend om alleen die dingen te zien welke de innerlijke dingen der natuur het dichtst nabij zijn; in één woord, zij zijn uiterst stomp, en omdat zij zodanig zijn, kunnen door deze geenszins de uitbeeldende dingen worden gezien die aan de geesten in het andere leven verschijnen; maar indien zij hebben te verschijnen, zo moet aan de ogen het schijnsel der wereld worden weggenomen, en wanneer dit is weggenomen, worden de dingen gezien die in het licht des Hemels zijn; er is immers een licht des Hemels en er is een licht der wereld; het licht des Hemels is voor den geest van den mens, en het licht der wereld is voor zijn lichaam; en het is hiermede aldus gesteld: de dingen die in het licht des Hemels zijn, zijn in de donkerheid wanneer de mens uit het licht der wereld ziet; en omgekeerd zijn de dingen die in het licht der wereld zijn, in de donkerheid wanneer de mens in het licht des Hemels ziet; vandaar komt het, dat wanneer het licht der wereld aan het gezicht van het lichamelijke oog wordt ontnomen, dan de ogen van zijn geest worden geopend, en de dingen worden gezien die in het licht des Hemels zijn, aldus de uitbeeldende vormen, zoals boven is gezegd. Uit deze dingen kan men weten, vanwaar het is, dat de mens heden ten dage in de donkerheid is aangaande de hemelse dingen, en wel in zulk een grote mate, dat zij zelfs niet eens geloven dat er een leven na den dood is, aldus niet dat men tot in het eeuwige zal leven; de mens is immers heden ten dage zozeer ondergedompeld in het lichaam, aldus in de lichamelijke, aardse, en wereldlijke dingen, en vandaar in zulk een grof licht der wereld, dat de hemelse dingen voor hem volslagen donkerheid zijn, en dat derhalve het gezicht van zijn geest niet kan worden verlicht. Uit deze dingen nu blijkt, wat het is te zien met de ogen des geestes, waarmede Moscheh den vorm der Tent op den berg Sinai zag.

Over de aardbollen in den sterrenhemel, hier over den eersten aardbol daar gezien.

9578. *Ik werd door Engelen uit den Heer geleid tot een zekeren aardbol in het heelal, waar het gegeven werd een blik te slaan op den aardbol zelf, maar niet om met de inwoners daar te spreken, wel echter met de geesten die daarvandaan zijn; alle inwoners immers, of alle mensen van elken aardbol, worden geesten na het volbrachte leven in de wereld, en blijven rondom hun aardbol; uit hen wordt evenwel inlichting gegeven aangaande den aardbol, en aangaande den staat der inwoners daar; want de mensen die uit het lichaam heengaan, dragen het gehele vorige leven, en het gehele geheugen, met zich mede.*

9579. *Tot de aardbollen in het heelal geleid worden, is niet daarheen geleid en overgebracht worden ten aanzien van het lichaam, maar ten aanzien van den geest; en de geest wordt niet geleid door ruimten, maar door variëringen van staat van het innerlijk leven, die aan hen verschijnen zoals voortschrijdingen door de ruimten, n. 5605, 7381, 9440. De naderingen geschieden ook volgens de overeenkomsten of de gelijkenissen der staten, want de overeenkomst of de gelijkenis van staat verbindt, en de niet-overeenkomst of de niet-gelijkenis ontbindt. Daaruit kan vaststaan, hoe de overbrenging geschiedt ten aanzien van den geest, en de nadering ervan tot de afgelegen streken, terwijl nochtans de mens op zijn plaats blijft.*

9580. *Maar den geest leiden door variëringen van staat zijner innerlijke dingen buiten zijn wereldrond, en maken dat de variëringen geleidelijk voortschrijden, tot aan den staat die overeenkomt met of eender is aan den staat van hen tot wie hij wordt geleid, is in de macht van den Heer alleen. Er zal immers een aanhoudend richten zijn en een vooruitzien van het eerste tot het laatste, vooruit en achteruit, vooral wanneer dit geschiedt met een mens, die nog ten aanzien van het lichaam in de natuur der wereld is, en daardoor in de ruimte.*

9581. *Zij die in lichamelijk-zinlijke dingen zijn, en daaruit denken, kunnen niet daartoe worden gebracht om te geloven dat het aldus is geschied. De oorzaak hiervan is deze, dat de lichamelijk-zinlijke dingen niet de voortschrijdingen zonder ruimten kunnen vatten; doch nochtans kunnen zij die krachtens het zinlijke van hun geest enigermate verwijderd van, of onttrokken aan het zinlijke van het lichaam, aldus innerlijk in zich, denken, daartoe worden gebracht en het vatten, aangezien er in de idee van hun denken geen ruimte is, noch tijd, maar voor die in de plaats zulke dingen waaruit de ruimten en de tijden zijn.*

Voor dezen dus zijn deze dingen die volgen aangaande de aardbollen in den sterrenhemel, en niet voor genen, tenzij zij zodanig zijn dat zij zich laten onderrichten.

9582. *In den staat van wakker zijn werd ik ten aanzien van den geest door Engelen uit den Heer tot een zekeren aardbol in het heelal geleid, vergezeld door sommige geesten uit dit wereldrond; de voortschrijding geschiedde naar rechts, en hield twee uren aan. Omstreeks het einde van de wereld van onze zon verscheen eerst een wit blinkende, maar dichte wolk, en na die een vurige rook, opklimmende uit een grote kloof; het was een ontzaglijke afgrond, welke aan die zijde onze zonnewereld afscheidt van sommige werelden van den sterrenhemel; die vurige rook verscheen over een vrij groten afstand. Ik werd door dat midden heen gevoerd, en toen verschenen beneden in die kloof of in dien afgrond zeer vele mensen, die geesten waren; (de geesten immers verschijnen allen in den menselijken vorm, en zij zijn daadwerkelijk mensen, n. 322, 1881); ik hoorde hen ook onder elkander spreken; maar het werd niet gegeven te weten vanwaar zij waren, en hoedanig zij waren; een van hen evenwel zeide tot mij, dat zij wachten waren, opdat niet de geesten uit deze wereld overgaan tot een zekere andere wereld die in het heelal is, zonder daartoe gegeven verlof.*

9583. *Dat het aldus was, werd ook bevestigd; zekere geesten immers die onder de begeleiding waren, aan wie het niet was toegestaan om over te gaan, begonnen, toen zij aan die grote tussenruimte waren gekomen, luide te schreeuwen dat zij te gronde gingen; zij waren immers zoals degenen die in de zieltoging met den dood worstelen; en daarom bleven zij aan gene zijde van dien afgrond staan; zij konden ook niet verder worden overgebracht; de vurige rook immers die van den afgrond uitwasemde, overweldigde hen, en kwelde aldus. De vurige rook is het valse uit de boze dingen der begerigheden; aldus verschijnt dat valse.*

9584. *Het vervolg over den eersten aardbol, gezien in den sterrenhemel, aan het einde van het volgende Hoofdstuk.*

Exodus

Zes En Twintigste Hoofdstuk

De Leer der Naasteliefde en des Geloofs.

9585. Al datgene wordt Het Vrije genoemd wat des wils is, aldus wat der liefde is; waarvandaan het is dat het vrije zich manifesteert door het verkwikkelijke van willen en denken, en vandaar van doen en spreken; want al het verkwikkelijke is der liefde, en alle liefde is des wils, en de wil is het zijn van des mensen leven.

9586. Het boze doen uit het verkwikkelijke der liefde, schijnt het vrije, maar het is het slaafse, omdat het uit de hel is; het goede doen uit het verkwikkelijke der liefde, schijnt het vrije, en het is eveneens het vrije, omdat het is uit den Heer. Het is dus het slaafse, door de hel te worden geleid, en het vrije, door den Heer te worden geleid. Dit leert de Heer aldus bij Johannes: *“Al wie de zonde doet, is een dienstknecht der zonde; de dienstknecht blijft niet voor altijd in het huis; de Zoon blijft voor altijd; indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn”*, VIII: 34, 35, 36.

9587. De Heer houdt den mens in het vrije van denken, en voorzoveel als de uitwendige banden, zijnde de vrees voor de wet en voor het leven, en de vrees voor het verlies van de faam, de eer, en het gewin, het niet verhinderen, houdt Hij hem in het vrije van doen; maar door het vrije buigt Hij hem af van het boze, en door het vrije buigt Hij hem tot het goede, door hem zo zacht en stil te leiden dat de mens niet anders weet dan dat alles uit hemzelf voortgaat. Zo zaait de Heer in het vrije aan des mensen leven zelf het goede in en doet het daarin wortel schieten, welk goede tot in het eeuwige blijft. Dit leert de Heer aldus bij Markus: *“Het is met het Koninkrijk Gods gesteld gelijk als met een mens die het zaad in de aarde wierp; het zaad spruit uit en groeit, terwijl hijzelf het niet weet; de aarde draagt van zelve vrucht”*, IV: 26, 27, 28. Het Koninkrijk Gods is de Hemel bij den mens, aldus het goede der liefde en het ware des geloofs.

9588. Dat wat wordt ingezaaid in het vrije, blijft, omdat het is ingeworteld aan des mensen wil zelf, die het zijn van zijn leven is; doch dat wat wordt ingezaaid in het gedwongene, blijft niet, omdat het gedwongene niet is uit den wil des mensen, maar uit den wil van hem die dwingt. Vandaar is het, dat de eredienst uit het vrije den Heer behaagt, niet echter de eredienst uit

het gedwongene; de eredienst immers uit het vrije is de eredienst uit de liefde, want al het vrije is der liefde.

9589. Er is een hemels vrije, en er is een hels vrije, het hemels vrije is geleid worden door den Heer, en dit vrije is de liefde van het goede en het ware; het helse vrije echter is geleid worden door den duivel, en dit vrije is de liefde van het boze en het valse, eigenlijk de begerigheid.

9590. Zij die in het helse vrije zijn, geloven dat het het slaafse en het gedwongene is indien het niet is geoorloofd het boze te doen en het valse te denken naar believen; maar zij die in het hemels vrije zijn, huiveren daarvan het boze te doen en het valse te denken; en indien zij daartoe worden gedwongen, worden zij gekweld.

9591. Uit deze dingen kan vaststaan wat de Vrije Keuze is, namelijk uit de keuze of uit den wil het goede doen; en dat degenen in dit vrije zijn, die worden geleid door den Heer.

Zes en Twintigste Hoofdstuk.

1. En het Habitakel zult gij maken, tien gordijnen, van getweerd fijn lijnwaad en hemelsblauw; en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, met cherubim, het werk van een uitdenker zult gij die maken.
2. De lengte van één gordijn achtentwintig in de el, en de breedte vier in de el, één gordijn; één maat voor alle gordijnen.
3. Vijf gordijnen zullen verbonden zijn, een ieder tot het andere, en vijf gordijnen verbonden, een ieder tot het andere.
4. En gij zult maken striklisjes van hemelsblauw op den zoom van het ene gordijn, van het uiteinde tot de samenvoeging, en aldus zult gij doen in den zoom van het uiterste gordijn in de tweede samenvoeging.
5. Vijftig striklisjes zult gij maken in het ene gordijn, en vijftig striklisjes zult gij maken in het uiteinde van het gordijn dat in de tweede samenvoeging is; de striklisjes zullen opgenomen zijn, een ieder tot het andere.
6. En gij zult vijftig haakjes van goud maken, en gij zult verbinden de gordijnen, een ieder tot het andere, in de haakjes; en het zal één Habitakel zijn.
7. En gij zult maken gordijnen uit geiten tot een Tent over het Habitakel, elf gordijnen zult gij die maken.
8. De lengte van één gordijn dertig in de el, en de breedte vier in de el, één gordijn, één maat voor de elf gordijnen.
9. En gij zult verbinden vijf gordijnen bijzonder, en zes gordijnen bijzonder, en gij zult verdubbelen het zesde gordijn tegenover de aangezichten der Tent.
10. En gij zult maken vijftig striklisjes op den zoom van het ene gordijn, het uiterste in de samenvoeging, en vijftig striklisjes op den zoom van het gordijn der tweede samenvoeging.
11. En gij zult maken vijftig haakjes van brons, en gij zult de haakjes in de striklisjes doen, en gij zult samenvoegen de Tent, opdat zij één zij.
12. En het overhangend overtollige in de gordijnen der Tent, de helft van het overtollige gordijn zult gij doen overhangen op de achtergelegen dingen van het Habitakel.
13. En de el aan deze en de el aan gene zijde in het overtollige in de lengte van de gordijnen der Tent zal overhangende zijn op de zijden van het Habitakel aan deze en aan gene zijde, om dat te bedekken.
14. En gij zult maken een deksel voor de Tent van vellen van rode rammen, en een deksel van dassenvellen van boven.

15. En gij zult maken de planken voor het Habitakel, van houten van Schittim, staande.
16. Tien ellen de lengte van de plank en een el en een halve el de breedte van één plank.
17. Twee handen voor één plank, paarsgewijs verbonden, een ieder tot de andere; aldus zult gij het maken met alle planken van het Habitakel.
18. En gij zult maken de planken voor het Habitakel, twintig planken voor den hoek van den middag naar het zuiden.
19. En gij zult maken veertig voetstukken van zilver onder de twintig planken, twee voetstukken onder één plank voor haar twee handen; en twee voetstukken onder één plank voor haar twee handen.
20. En aan de andere zijde van het Habitakel tot den hoek van het noorden twintig planken.
21. En hun veertig voetstukken van zilver, twee voetstukken onder één plank, en twee voetstukken onder één plank.
22. En voor de twee benen van het Habitakel naar de zee zult gij maken zes planken.
23. En twee planken zult gij maken voor de hoeken van het Habitakel in de twee benen.
24. En zij zullen gepaard zijn van beneden, en tegelijk zullen zij gepaard zijn aan het hoofd ervan, tot één ring; aldus zal het zijn met die beide, tot de twee hoeken zullen zij zijn.
25. En er zullen acht planken zijn en hun voetstukken van zilver, zestien voetstukken, twee voetstukken onder één plank, en twee voetstukken onder één plank.
26. En gij zult maken grendelbomen van houten van Schittim, vijf voor de planken van de ene zijde van het Habitakel.
27. En vijf grendelbomen voor de planken van de andere zijde van het Habitakel, en vijf grendelbomen voor de planken van de zijde van het Habitakel tot de beide benen naar de zee.
28. En de middelste grendelboom in het midden der planken doorgaande van het uiteinde tot het uiteinde.
29. En de plank zult gij overtrekken met goud, en haar ringen zult gij maken van goud, huizen voor de grendelbomen, en gij zult overtrekken de grendelbomen met goud.
30. En gij zult oprichten het Habitakel volgens de wijze die gij zijt gemaakt te zien op den berg.

31. En gij zult maken een voorhang van hemelsblauw en purper en dubbelgedoopt scharlaken en getweernd fijn lijnwaad, van het werk van een uitdenker zal hij dien maken, met Cherubim.
32. En gij zult geven hem op vier kolommen van Schittim overtogen met goud, en hun haken van goud, op vier voetstukken van zilver.
33. En gij zult geven den voorhang onder de haakjes, en gij zult binnenbrengen daarheen van binnen den voorhang de Ark der Getuigenis; en de voorhang make ulieden een scheiding tussen het Heilige en tussen het Heilige der Heiligen.
34. En gij zult geven het Verzoendeksel op de Ark der Getuigenis in het Heilige der Heiligen.
35. En gij zult zetten de tafel van buiten den voorhang, en den kandelaar tegenover de tafel op de zijde van het Habitakel naar het zuiden, en de tafel zult gij geven aan de zijde van het noorden.
36. En gij zult maken een deksel voor de deur der Tent, van hemelsblauw, en purper, en dubbel gedoopt scharlaken, en getweernd fijn lijnwaad, van het werk van een borduurder.
37. En gij zult maken voor het deksel vijf kolommen van Schittim, en overtrekken die met goud; en haar haken van goud; en gij zult gieten voor haar vijf voetstukken van brons.

De Inhoud.

9592. In dit Hoofdstuk wordt uitgebeeld de tweede of middelste Hemel door het Habitakel en de Tent, en de hemelse en de geestelijke dingen daar worden uitgebeeld door de dingen waaruit zij werden gebouwd; en daarna wordt uitgebeeld het Bemiddelende Verenigend dezen Hemel en den binnensten Hemel, door den Voorhang tussen het Habitakel en de Ark der Getuigenis.

De Inwendige Zin.

9593. *Vers 1. En het Habitakel zult gij maken, tien gordijnen, van getweerd fijn lijnwaad, en hemelsblauw en purper en dubbelgedoopt scharlaken, met Cherubim, het werk van een werkmeester zult gij die maken.* En het Habitakel zult gij maken, betekent den tweeden of middelsten Hemel; tien gordijnen, betekent alle ware dingen waaruit deze is; van getweerd fijn lijnwaad, en hemelsblauw, en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, betekent de geestelijke en de hemelse dingen waaruit zij zijn; met Cherubim, betekent de Bewaking des Heren, opdat deze niet wordt toegegaan en gekwetst door de hellen; het werk van een uitdenker zult gij die maken, betekent het verstandelijke.

9594. En het Habitakel zult gij maken; dat dit den tweeden of middelsten Hemel betekent, staat vast uit de betekenis van het Habitakel, wanneer wordt gehandeld over het Goddelijke, zijnde de Hemel, eigenlijk den middelsten of tweeden Hemel. Het is bekend dat er drie Hemelen zijn; de binnenste, de middelste, en de laatste, of de derde, de tweede en de eerste; al die Hemelen werden uitgebeeld door den Tabernakel; door de Ark waar de Getuigenis was, de binnenste of derde Hemel; door het Habitakel waar de tafel voor de broden der aangezichten en de Kandelaar waren, de middelste of tweede Hemel; en door den Voorhof de laatste of eerste Hemel. Dat er drie Hemelen zijn, is ter oorzaak hiervan, dat er drie graden des levens zijn bij den mens (de mens immers die een Engel wordt na den dood, maakt den Hemel uit; nergens anders vandaan zijn de Engelen, noch ergens anders vandaan de Hemelen). De binnenste graad van zijn leven is voor den binnensten Hemel; de middelste graad des levens voor den middelsten Hemel; en de laatste voor den laatsten Hemel; en omdat de mens zodanig is, of aldus geformeerd, en uit het menselijk geslacht de Hemel is, zijn er derhalve drie Hemelen. Die graden des levens bij den mens worden achtereenvolgens geopend; de eerste graad door het leven volgens het billijke en het gerechte; de tweede graad door het leven volgens de ware dingen des geloofs uit het Woord en volgens de goede dingen der liefde jegens den naaste daaruit; en de derde graad volgens het goede der wederzijdse liefde, en het goede der liefde tot den Heer. Dit zijn de middelen waardoor achtereenvolgens worden geopend die drie graden des levens bij den mens, aldus de drie Hemelen bij hem. Maar men moet weten dat voor zoveel als de mens van het goede des levens terugtreedt, en op het boze des levens toetreedt, die graden worden gesloten, dat is, voor zoveel de Hemelen bij hem worden gesloten; want evenals het goede des levens die opent, evenzo sluit het boze des levens die. Vandaar is het, dat allen die in het boze zijn,

buiten den Hemel zijn, aldus in de hel. En omdat de Hemelen bij den mens achtereenvolgens worden geopend volgens het goede des levens van hem, zoals boven is gezegd, moet men weten dat derhalve bij sommigen de eerste Hemel wordt geopend, en niet de tweede, en bij sommigen de tweede Hemel wordt geopend, en niet de derde; en dat bij degenen alleen die in het goede des levens zijn uit de liefde tot den Heer, de derde Hemel wordt geopend. Dat de mens de Hemel in den kleinsten vorm is, en dat hij tot het beeld èn van den Hemel èn van de wereld is geschapen, zie men in de aangehaalde plaatsen in n. 9279. Het is dus de binnenste Hemel die wordt uitgebeeld door de Ark der Getuigenis, waarover in het voorafgaande Hoofdstuk, de middelste Hemel die wordt uitgebeeld door het Habitakel, waarover in dit Hoofdstuk, en de laatste Hemel die wordt uitgebeeld door den Voorhof, waarover in het volgende Hoofdstuk. De Hemel wordt het Habitakel Gods geheten deswege, omdat het Goddelijke des Heren daar woont; het is immers het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren dat den Hemel maakt, aangezien dit het leven geeft aan den Engel die daar is; en omdat *de* Heer in dat wat uit Hem is bij de Engelen woont, n. 9338 einde, wordt daarom de Hemel het Habitakel Gods geheten, en de Goddelijke Ware dingen zelf uit het Goddelijk Goede, waarvan de Engelen of de engellijke gezelschappen de opnemingen zijn, worden de Habitakels genoemd, zoals bij David: “Zend *Uw licht* en *Uw waarheid*, dat die mij leiden; dat die mij leiden tot den berg der heiligheid, en tot *Uw Habitakels*; opdat ik inschrijde tot het altaar Gods, tot God”, Psalm XLIII: 3, 4. Bij denzelfde: “De rivier welker beken de stad Gods zullen verblijden, *het heilige der Habitakels des Allerhoogsten*”, Psalm XLVI: 5. Bij denzelfde: “Ter aarde toe *hebben zij het Habitakel Uws Naams ontwijfd*”, Psalm LXXIV: 7. Bij denzelfde: “*Hoe liefelijk zijn Uw Habitakels, o Jehovah*”, Psalm LXXXIV: 2. Dat het de Goddelijke dingen zijn die voortgaan uit het Goddelijk Menselijke des Heren, die eigenlijk de Habitakels worden genoemd, en dat vandaar de Hemel zelf het Habitakel wordt genoemd, staat ook vast bij David: “Hij heeft Jehovah gezworen, hij heeft den Sterke Jakobs gelofte gedaan: Zo ik mijn ogen slaap zal gegeven hebben, totdat Ik voor Jehovah een plaats gevonden zal hebben, *Habitakels voor den Sterke Jakobs*; ziet, wij hebben van Hem gehoord in Efratah, wij hebben Hem gevonden in de velden des wouds; *wij zullen binnentreden in Zijn Habitakels*”, Psalm CXXXII: 2, 4 tot 7; de Sterke Jakobs is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, n. 6425; Efratah, waar Hij zou worden gevonden, is Bethlechem, waar Hij werd geboren, Gen. xxxv: 19; Hfdst. XLVIII: 7; Micha v: 1; Matth. II: 4, 6; de velden des wouds zijn de goede dingen der Kerk bij de natiën. Bij Ezechiël:

“Zij zullen wonen op het land dat Ik mijn dienstknecht Jakob heb gegeven; zij zullen daarop wonen, zijzelf en de zonen hunner zonen, tot in het eeuwige; en David Mijn dienstknecht zal vorst voor hen zijn tot in het eeuwige. Ik zal een verbond des vredes met hen maken; het zal een verbond der eeuwigheid met hen zijn, en Ik zal Mijn Heiligdom stellen in het midden van hen tot in het eeuwige; zo zal *Mijn Habitakel* bij hen zijn”, xxxvii: 25, 26, 27; David die vorst voor hen zal zijn, voor den Heer, n. 1888; het Heiligdom voor het Goddelijk Menselijke des Heren, aangezien uit Hem al het heilige is, n. 3210, 9229; aldus staat het Habitakel voor den Hemel, en voor de Kerk waar de Heer is. Bij Jeremia: “Zo zeide Jehovah, Zie, Ik ben terugbrengende de gevangenschap van *de tenten Jakobs*, en over *zijn Habitakels* zal Ik Mij ontfermen, opdat de stad worde gebouwd op haar hoop”, xxx: 18; de gevangenschap van de tenten Jakobs terugbrengen, voor herstellen de goede en de dingen der uitwendige Kerk, die waren teloor gegaan; zich ontfermen over zijn Habitakels, voor de ware dingen der inwendige Kerk herstellen; de stad die zou worde gebouwd op haar hoop, voor de leer van het ware, n. 2449, 2943, 3216, 4492, 4493. Hoe de Heer in de Hemelen woont, kan vaststaan uit de dingen die eerder over den Heer zijn getoond, namelijk dat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke de Zon is, waaruit de warmte en het licht in de Hemelen is; de warmte uit den Heer als Zon is de liefde, en het licht is het geloof; de Heer woont vandaar bij hen, die uit Hem het goede der liefde en het ware des geloofs opnemen, aldus de warmte en het licht des levens; de tegenwoordigheid van Hem is volgens den graad der opneming.

9595. Tien gordijnen; dat dit betekent alle ware dingen waaruit deze is, staat vast uit de betekenis van tien, zijnde alle dingen, waarover n. 4638; vandaar is het tiende deel, zijnde één gordijn, zoveel als genoeg is, n. 8468, 8540; en uit de betekenis van de gordijnen of de schermen, zijnde de innerlijke ware dingen des geloofs die van het nieuwe verstandelijke zijn; met het Habitakel immers wordt de middelste of tweede Hemel aangeduid, die de Hemel is krachtens de opneming van het Goddelijk Ware dat uit het Goddelijk Goede des Heren is, zoals boven in n. 9594 is getoond. Vandaar zijn de gordijnen of de schermen waarmede het werd gebouwd en bedekt, de ware dingen des geloofs die van het nieuwe verstandelijke zijn; dat het de innerlijke ware dingen zijn, is omdat de uiterlijke ware dingen worden aangeduid met de gordijnen uit geiten voor de Tent die rondom was, waarover ook in dit Hoofdstuk. Dat de gordijnen of de schermen de ware dingen des geloofs zijn die degenen hebben die in het geestelijk Rijk des Heren zijn, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar zij worden genoemd, zoals bij Jesaja: “Zing, gij onvruchtbare, die niet had

gebaard, omdat de zonen der verlatene meer zijn dan de zonen der getrouwde; *verruim de plaats uwer tent, en laten zij de schermen uwer habitakels uitspannen*; maak de koorden lang, omdat gij ter rechter en ter linker zult uitbreken; en uw zaad zal de natiën erven”, LIV: 1, 2, 3; daar wordt gehandeld over de bij de natiën te instaureren Kerk, die wordt geheten de onvruchtbare die niet heeft gebaard, deswege omdat zij zonder ware dingen uit het Woord waren, n. 9325; en er wordt gezegd dat haar zonen meer zullen zijn dan de zonen der getrouwde, omdat haar ware dingen meer zullen zijn dan de ware dingen der vorige verwoeste Kerk; de zonen immers zijn de ware dingen, n. 489, 491, 533, 1147, 3373, 3704; de plaats der tent verruimen, voor het heilige van den eredienst uit het goede der liefde, n. 3312, 4391, 4599; de schermen der habitakels uitspannen, voor het heilige van den eredienst uit de ware dingen des geloofs. Bij Jeremia: “Het ganse land is verwoest, plotseling zijn *Mijn tenten verwoest, in één ogenblik Mijn schermen*”, IV: 20; het land dat verwoest is, voor de Kerk, n. 9325; de verwoeste tenten voor het heilige van den eredienst uit het goede der liefde; de verwoeste schermen voor den heiligen eredienst uit de ware dingen des geloofs. Bij denzelfde: “*Mijn tent* is verwoest, en al Mijn koorden zijn verscheurd; Mijn zonen zijn van Mij uitgegaan, en zij zijn er niet; *er is geen meer die Mijn tent spant, en Mijn schermen opricht*, aangezien de herders dwaas zijn geworden”, X: 20, 21; evenzo. Bij denzeifde: “Staat op en klimt op tegen Arabië, en verwoest de zonen van het oosten; laten zij hun *tenten* en hun kudden van kleinvee nemen, laten zij *hun schermen* en al hun vaten, en hun kamelen, voor zichzelf wegnemen”, XLIX: 28, 29; Arabië en de zonen van het oosten staan voor hen die in de erkentenissen van het goede en het ware zijn, n. 3249; de tenten en de kudden van kleinvee nemen, voor de innerlijke goede dingen der Kerk, n. 8937; de schermen nemen, voor de innerlijke ware dingen der Kerk; hun vaten voor de uiterlijke ware dingen der Kerk, n. 3068, 3079; de kamelen voor de gemene wetenschappelijke dingen, n. 3048, 3071, 3143, 3145. Bij Habakuk: “Onder Aven zag ik de tenten van Kuschan, *de schermen van Middian schudden*”, III: 7; de schermen van Midian voor de ware dingen bij hen die in het eenvoudig goede zijn, n. 3242, 4756, 4788, 6773, 6775. Uit deze dingen blijkt wat er wordt verstaan bij David: “Jehovah, heerlijkheid en eer hebt Gij aangetrokken; Die Zich bedekt met het licht als het ware met een kleed; *Hij spant de Hemelen uit zoals een scherm*”, Psalm CIV: 1, 2; zich bedekken met het licht zoals met een kleed, voor de Goddelijke ware dingen; dat het licht het ware is, zie men in n. 9548; dat ook het kleed het is, n. 4545, 4763, 5319, 5954, 9093, 9212, 9216; vandaar is de Hemelen uitspannen zoals een scherm de Hemelen verruimen door den invloed van *het Goddelijk Ware*,

waarvandaan het inzicht en de wijsheid is; dat de Hemelen uitspannen en uitbreiden wordt gezegd met betrekking tot het nieuwe of wederverwekte verstandelijke, zie men in het nu volgende artikel 9596 aan het einde.

9596. Van getweerd fijn lijnwaad, en hemelsblauw, en purper, en dubbelgedoopt scharlaken; dat dit betekent de geestelijke ende hemelse dingen waaruit zij zijn, staat vast uit de betekenis van getweerd fijn lijnwaad, zijnde het ware uit hemelsen oorsprong, waarover n. 9469; uit de betekenis van hemelsblauw, zijnde de hemelse liefde van het ware, waarover n. 9466; uit de betekenis van het purper, zijnde de hemelse liefde van het goede, waarover n. 9467; en uit de betekenis van dubbelgedoopt scharlaken, zijnde het geestelijk goede of het goede van het ware, waarover n. 9468; in zulk een orde volgen op elkander de geestelijke ende hemelse dingen, of de ware ende goede dingen bij den mens en den Engel die in den middelsten of tweeden Hemel is. Het eerste immers is het ware uit hemelsen oorsprong, dat met het fijn lijnwaad wordt aangeduid; daarop is er de liefde of de aandoening van het ware, die het hemelsblauw is; daarna is er de liefde of de aandoening van het goede daaruit, zijnde het purper; en ten slotte is er het geestelijk goede, zijnde het dubbelgedoopte scharlaken. Omdat de geestelijke en de hemelse dingen in deze orde op elkander volgen, wordt derhalve het getweerd fijn lijnwaad hier in de eerste plaats genoemd; doch in den Voorhang, die was tussen het Habitakel en de Ark, of tussen het Heilige en het Heilige der Heiligen, waarover in Vers 31 van dit Hoofdstuk, in de laatste plaats. Dat in den Voorhang het getweerd fijn lijnwaad inde laatste plaats wordt genoemd, is omdat de Voorhang betekent het bemiddelende verenigende den binnensten Hemel met den middelsten; vandaar zal in dat bemiddelende het laatste zijn, opdat het in het volgende het eerste zij, terwille van de verbinding. Maar met het getweerd fijn lijnwaad wordt eigenlijk het verstandelijke aangeduid zodanig als de geestelijke mens dit heeft, of de Engel die in het geestelijk Rijk des Heren is; de oorzaak dat het verstandelijke met het getweerd fijn lijnwaad wordt aangeduid, is deze dat bij den geestelijken mens het nieuwe willijke door den Heer is ingeplant in zijn verstandelijk deel; men zie n. 863, 875, 895, 927, 1023, 1043, 1044, 1555, 2256, 4328, 4493, 5113; en omdat het verstandelijke van den geestelijken mens met het getweerd fijn lijnwaad wordt aangeduid, wordt derhalve het geestelijk ware eveneens daarmede aangeduid, want al het ware behoort tot het verstandelijk deel, en al het goede tot het willijk deel, n. 3623, 9300; het verstandelijke immers is het subject of het bevattende, en het ware is van hetzelfde, en die twee maken één. Uit deze dingen kan eveneens vaststaan, dat het verstandelijke zelf bij hen die

van het geestelijk Rijk des Heren zijn, het Habitakel is in den strikten zin, n. 9296, 9297, en dat dit wordt beschreven met het uitspannel uit gordijnen. Uit deze dingen kan men weten, wat er wordt aangeduid met de Hemelen uitbreiden en uitspannen in deze volgende plaatsen, zoals bij Jesja: “Jehovah is *uitspannende de Hemelen, uitbreidende de aarde*, gevende de ziel aan het volk op haar, en den geest aan degenen die daarop wandelen”, XLII: 5. Bij denzelfde: “Ik Jehovah ben makende alle dingen, *uitspannende de Hemelen, alleen, uitbreidende de aarde door Mijzelf*”, XLIV: 24. Bij denzelfde: “Ik heb *de aarde* gemaakt, en Ik heb den mens daarop geschapen; Ik, Mijn handen hebben *de Hemelen uitgespannen*”, XLV: 12. Bij Jeremia: “Die *de aarde* maakt door Zijn kracht, het wereldrond bereidt door Zijn wijsheid, en *door Zijn inzicht de Hemelen uitspant*”, LI: 15. Bij Zacharia: “Jehovah is *uitspannende de Hemelen*, en grondvestende *de aarde*, en formerende den geest des mensen in het binnenste van hem”, XII: 1. Dat met de Hemelen uitspannen en de aarde uitbreiden hier iets eenders wordt aangeduid als met het Habitakel uitspannen en uitbreiden door de gordijnen of de schermen, is duidelijk; en dat dit is den mens wederverwekken, en zo scheppen of formeren het nieuwe verstandelijke waarin het nieuwe willijke is, zijnde de Hemel zelf van den geestelijken mens, waarin de Heer bij dien mens woont. Dat het de wederverwekking is of de formering van het nieuwe verstandelijke en daarin van het nieuwe willijke, aldus van den nieuwen mens, die wordt aangeduid met de Hemelen uitspannen en de aarde uitbreiden, blijkt uit de ontvouwing zelf daar, want er wordt gezegd: *gevende de ziel aan het volk op haar, en den geest aan degenen die daarop wandelen; voorts formerende den geest des mensen in het midden van hem*. Dat de Hemel en de Aarde de inwendige en de uitwendige Kerk zijn, zie men in n. 1733, 1850, 2117, 2118, 3355, 4535; en dat de Aarde in het algemeen het Rijk des Heren en de Kerk is, n. 9334; hetgeen daar ook klaarblijkelijk verschijnt, want indien de Aarde dit niet betekent, wat zou dan zijn de aarde uitbreiden, en de aarde grondvesten, en den geest van den mens op haar formeren? Dat met de Hemelen uitspannen en de aarde uitbreiden hier iets eenders wordt aangeduid als met het Habitakel uitspannen en uitbreiden door de gordijnen of de schermen, staat vast uit de plaatsen elders waar dit nadrukkelijker wordt gezegd, zoals bij Jesaja: “*Jehovah, Die de Hemelen uitspant zoals een scherm, en ze uitbreidt zoals een tent, om te bewonen*”, XI: 22. Bij denzelfde: “*Verruim de plaats uwer Tent, en laten zij de schermen uwer Habitakels uitspannen*”, LIV: 2. En bij David: “Jehovah bedekt zich met het Licht als het ware met een kleed, *Hij spant de Hemelen uit als een scherm*”, Psalm CIV: 2. Uit deze dingen blijkt eveneens, wat er met het uitspannel wordt aangeduid in het Eerste Hoofdstuk

van Genesis: “God zeide: Er zij *een uitspansel in het midden der wateren*, en het zij onderscheid makende tussen de wateren voor de wateren; en *God maakte dat uitspansel*, en Hij maakte onderscheid tussen de wateren die *onder het uitspansel* zijn, en tussen de wateren die *boven het uitspansel* zijn, en *God noemde het uitspansel Hemel*”, Vers 6, 7, 8; in dit Eerste Hoofdstuk wordt de wederverwekking beschreven van den mens der hemelse Kerk, en zijn nieuwe willijke en verstandelijke, met het uitspansel; de wateren onder het uitspansel en boven het uitspansel zijn de ware dingen van den uitwendigen en den inwendigen mens; dat de wateren de ware dingen zijn, zie men in n. 2702, 3058, 3424, 4976, 8568, 9323.

9597. Met Cherubim; dat dit betekent de Bewaking des Heren, opdat de Hemel niet wordt toegegaan en gekwetst door de hellen, staat vast uit de betekenis van de Cherubim, zijnde de Bewaking en de Voorzienigheid, opdat de Heer niet dan alleen door het goede wordt toegegaan, en opdat het goede dat uit den Heer in den Hemel en bij den mens is, niet wordt gekwetst, waarover n. 9509; bijgevolg, opdat de Hemel niet wordt toegegaan en gekwetst door de hellen.

9598. Het werk van een uitdenker zult gij die maken; dat dit het verstandelijke betekent, staat vast uit de betekenis van den uitdenker, zijnde het verstandelijke, dit immers denkt en uit de gedachte handelt; dat het het verstandelijke is, dat de wijsheid, het inzicht, en de wetenschap heeft, staat vast in hetgeen volgt, waar dit wordt gezegd van Bezaleël; “Ik heb met name geroepen Bezaleël, en Ik heb hem vervuld met den geest Gods, ten aanzien *van de wijsheid*, ten aanzien *van het inzicht*, en ten aanzien *van de wetenschap*, en ten aanzien van alle werk, om *uit te denken denkingen*, om te maken in goud, in zilver, en in brons, en in steensnijding om in te vullen, en in houtsnijding om te maken *in alle werk van uitdenking*”, Exod. xxxi: 2, 3, 4, 5; Hfdst. xxxv: 30, 31, 32, 33. Dat het verstandelijke wordt aangeduid, staat ook vast uit hetgeen vlak boven in n. 9596 is getoond.

9599. Vers 2 tot 6. *De lengte van één gordijn achtentwintig in deel, en de breedte vier in de el, één gordijn; één maat voor alle gordijnen. Vijf gordijnen zullen verbonden zijn, een ieder tot het andere, en vijf gordijnen verbonden, een ieder tot het andere. En gij zult maken striklisjes van hemelsblauw op den zoom van het ene gordijn, van het uiteinde tot de samenvoeging, en aldus zult gij doen in den zoom van het uiterste gordijn in de tweede samenvoeging. Vijftig striklisjes zult gij maken in het ene gordijn, en vijftig striklisjes zult gij maken in het uiteinde van het gordijn dat in de tweede samenvoeging is; de striklisjes zullen opgenomen zijn, een ieder tot het andere. En gij zult maken vijftig haakjes van*

goud, en gij zult verbinden de gordijnen, een ieder tot het andere, in de haakjes; en het zal één Habitakel zijn. De lengte van één gordijn achtentwintig in de el, betekent het heilige van het ware uit het goede; en de breedte vier in de el, betekent het huwelijk van het ware met het goede; één gordijn, betekent aldus voor de afzonderlijke ware dingen; één maat voor alle gordijnen, betekent een eenderen staat der zaak; vijf gordijnen zullen verbonden zijn, een ieder tot het andere, en vijf gordijnen verbonden, een ieder tot het andere, betekent de bestendige vergemeenschapping van het ware met het goede, en van het goede met het ware; en gij zult maken striklisjes van hemelsblauw, betekent de verbinding door de hemelse liefde van het ware; op den zoom van het ene gordijn, van het uiteinde tot de samenvoeging, betekent van de ene sfeer met de andere; en aldus zult gij doen in den zoom van het uiterste gordijn in de tweede samenvoeging, betekent aldus wederkerig; vijftig striklisjes zult gij maken in het ene gordijn, betekent de volledige verbinding in de laatste dingen der sferen; en vijftig striklisjes zult gij maken in het uiteinde van het gordijn dat in de tweede samenvoeging is, betekent evenzo wederkerig; de striklisjes zullen opgenomen zijn, een ieder tot het andere, betekent de verbinding van beide zijden op elke wijze; en gij zult maken vijftig haakjes van goud, betekent het volledige vermogen der verbinding uit het goede; en gij zult verbinden de gordijnen, een ieder tot het andere, in de haakjes, betekent de wijze van verbinding overal; en het zal één Habitakel zijn, betekent den gansen Hemel aldus volstrekt één.

9600. De lengte van één gordijn achtentwintig in de el; dat dit het heilige van het ware uit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de lengte, zijnde het goede, waarover n. 1613, 8898, 9487; uit de betekenis van het gordijn, zijnde het innerlijk ware des geloofs, dat van het nieuwe verstandelijke is, waarover boven n. 9595; en uit de betekenis van achtentwintig, zijnde het heilige der verbinding; dat achtentwintig dit is, is omdat dit getal ontstaat uit de vermenigvuldiging van zeven met vier, en met zeven wordt het heilige aangeduid, n. 433, 716, 881, 5265, 5268; en met vier de verbinding, n. 1686, 8877; de vermenigvuldigde getallen betekenen immers iets eenders als de enkelvoudige waaruit zij zijn, n. 5291, 5335, 5708, 7973. Uit deze dingen blijkt, dat met de lengte van één gordijn achtentwintig in de el, het heilige van het ware uit het goede wordt aangeduid.

9601. En de breedte vier in de el; dat dit het huwelijk van het ware met het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de breedte, zijnde het ware, waarover n. 1613, 3433, 3434, 4482, 9487, aldus het huwelijk, want de verbinding van het ware en het goede wordt het hemels huwelijk geheten,

n. 2173, 2618, 2728, 2729, 2803. Dat vier de verbinding of het huwelijk is, is omdat dit getal ontstaat uit twee met zichzelf vermenigvuldigd, en twee is de verbinding, n. 5194, 8423; en de vermenigvuldigde getallen betekenen iets eenders als de enkelvoudige waaruit zij zijn, zoals vlak boven in n. 9600 is gezegd; dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, zie men in de aangehaalde plaatsen in n. 9488.

9602. Eén gordijn; dat dit betekent aldus voor de afzonderlijke ware dingen, staat vast uit de betekenis van het gordijn, zijnde het ware, waarover boven n. 9595; vandaar worden met één gordijn of ieder gordijn, de afzonderlijke ware dingen aangeduid.

9603. Eén maat voor alle gordijnen; dat dit een eenderen staat der zaak betekent, staat vast uit de betekenis van de maat, zijnde de staat der zaak ten aanzien van het ware, waarover n. 3104; vandaar is één maat voor alle gordijnen, een eendere staat der zaak voor alle ware dingen. Onder een eenderen staat der zaak wordt, wanneer het wordt gezegd van de ware dingen des geloofs in het geestelijk Rijk, verstaan dat zij alle het goede beschouwen, en door het goede den Heer beschouwen, uit Wien het is; want de ware dingen die niet aldus schouwen, zijn niet de ware dingen des geloofs, bijgevolg ook niet de ware dingen der Kerk of des Hemels. De ware dingen die ergens anders heen schouwen, kunnen weliswaar in den uitwendigen vorm zoals ware dingen verschijnen, maar zij zijn geen ware dingen, zij zijn immers zonder leven, want het leven van het ware is het goede, en het goede is uit den Heer, Die alleen het leven is; de ergens anders heen schouwende ware dingen zijn zoals de leden van een lichaam zonder ziel, die niet leden van enig lichaam zijn, omdat zij onbeziel en zo van geen nut zijn. Dat de maat den staat der zaak ten aanzien van het ware betekent, en eveneens den staat der zaak ten aanzien van het goede, blijkt uit de plaatsen in het Woord waar gehandeld wordt over de metingen van Nova Hierosolyma, en eveneens van den Nieuwen Tempel; met de Nieuwe of de Heilige Hierosolyma wordt des Heren Nieuwe Kerk aangeduid, evenzo met den Tempel; weswege met hun maten de staten ten aanzien van het ware en ten aanzien van het goede worden aangeduid; zoals bij Johannes: “De Engel had een gouden riet, *opdat hij de Heilige Hierosolyma zou meten*, en haar poorten, en haar muur, en *hij mat de stad met het riet* op twaalf duizend stadiën; *hij mat haar muur* honderd vierenveertig ellen, *welke is de maat eens mensen*, dat is, eens Engels”, Apoc. xxi: 15, 16, 17. Dat de maten hier de staten betekenen ten aanzien van het goede en het ware, blijkt duidelijk, want de Heilige Hierosolyma is des Heren Nieuwe Kerk; de poorten en de muren zijn de beschermende ware dingen des geloofs; twaalf duizend zijn

alle ware en goede dingen in een samenvatting; evenzo honderdvierenveertig, n. 7973; dit getal immers betekent iets eenders als het getal twaalf, omdat het oprijst uit twaalf met twaalf vermenigvuldigd; dat twaalf alle ware en goede dingen in een samenvatting is, zie men in n. 577, 2089, 2129 einde, 2130 einde, 3272, 3858, 3913; de maat eens mensen, dat is, eens Engels, betekent dat zodanig is de staat der Kerk en des Hemels ten aanzien van de goede dingen der liefde en van de ware dingen des geloofs; de mens immers is de Kerk, en de Engel is de Hemel. Tenzij het geweten werd wat de Heilige Hierosolyma is, wat haar poorten en muur, wat het getal twaalf duizend in stadiën, en de maat van den muur honderdvierenveertig, voorts wat de maat, wat de mens, en wat de Engel, wie zou ooit weten dat de maat der stad was twaalf maal duizend in stadiën, en dat de maat van den muur van 144 ellen was *de maat eens mensen*, dat is *eens Engels*. Iets eenders wordt met de meting aangeduid bij Zacharia: “Ik hief mijn ogen op en Ik zag, toen, zie, een man *in wiens hand een meetsnoer*; ik zeide: Waar gaat gij heen? En hij zeide: *Om Hierosolyma te meten*, opdat ik zie hoe groot haar breedte, en hoe groot haar lengte”, II: 5, 6. Voorts bij Ezechiël, waar een man was *die een meetriet had; hij mat de huizen van de nieuwe stad*, alsmede *den Tempel*, ten aanzien van de muren, de wanden, de poorten, de funderingen, de drempels, de vensters, de treden, waarover daar Hfdst. XL, XLI, XLII. Indien daar de metingen niet betekenden de staten der zaak ten aanzien van het ware en het goede, zouden zulke dingen geenszins zijn vermeld. Met meten in het gemeen wordt de staat van het ware en het goede aangeduid, bij Jeremia: “Zo zeide Jehovah: *Indien de Hemelen daarboven zullen worden gemeten*, en de fundamenten der aarde beneden doorvorst, zie, nochtans zal Ik het zaad Israëls verwerpen om alles wat zij hebben gedaan; zie, de dagen zijn komende *waarop de stad voor Jehovah zal worden gebouwd*, en *het meetlijn* zal wijders uitgaan op den heuvel Gareb, en omgaan tot Goah”, XXXI: 37, 38, 39; voorts bij Jesaja: “Wie heeft de wateren *gemeten* met de vuist, en de Hemelen afgemeten met de span, en *de bergen gewogen in een waag*, en *de heuvelen in een weegschaal*”, XI: 12.

9604. Vijf gordijnen zullen verbonden zijn, een ieder tot het andere, en vijf gordijnen verbonden, een ieder tot het andere, betekent de bestendige vergemeenschapping van het ware met het goede, en van het goede met het ware, staat vast uit de betekenis van vijf, zijnde alle dingen van het ene deel, want met tien worden alle dingen van het ganse aangeduid, n. 9595; en uit de betekenis van de gordijnen, zijnde de innerlijke ware dingen des geloofs die van het nieuwe verstandelijke zijn, waarover ook boven n. 9595; vandaar wordt, omdat uit de tien gordijnen er vijf en vijf verbonden waren,

derhalve met die de wederkerige vergemeenschapping van het ware en het goede, en van het goede en het ware, aangeduid; want er zullen wederkerige vergemeenschappingen zijn, opdat er de echtelijke verbinding van het ware en het goede zij. Met deze dingen worden eendere dingen aangeduid als met de dingen die van het linkerdeel en van het rechterdeel in den mens zijn; die welke van het rechterdeel in hem zijn, hebben betrekking op het goede waaruit het ware is, die echter welke van het linkerdeel zijn, hebben betrekking op het ware dat uit het goede is; en in het midden ervan is de vergemeenschapping van het goede met het ware, en van het ware met het goede, waarvandaan de voortdurende en bestendige verbinding is; zodanig zijn de dingen die worden aangeduid met deze woorden: vijf gordijnen verbonden, een ieder tot het andere, en vijf gordijnen verbonden, een ieder tot het andere.

9605. En gij zult maken strikklisjes van hemelsblauw; dat dit betekent de verbinding door de hemelse liefde van het ware, staat vast uit de betekenis van de strikklisjes, zijnde de verbinding; dat de strikklisjes de verbinding zijn, komt omdat de verbinding door die geschiedt; en uit de betekenis van hemelsblauw, zijnde de hemelse liefde van het ware, waarover n. 9466.

9606. Op den zoom van het ene gordijn, van het uiteinde tot de samenvoeging; dat dit betekent vande ene sfeer met de andere, namelijk de verbinding, staat vast uit de betekenis van den zoom van het gordijn van het uiteinde tot de samenvoeging, zijnde waar het ene ophoudt en het andere aanvangt, aldus de grenslijn waar de twee zich verbinden. Dat het de sfeer is die wordt aangeduid, komt omdat in den Hemel de sferen verbinden; er zijn immers sferen die voortgaan uit ieder engelijk gezelschap in den Hemel, en uit iederen Engel in het gezelschap; die sferen wasemen uit van het leven der aandoeningen van het ware en het goede van een ieder, en zij verspreiden zich over een afstand van daar uit; vandaar is het, dat de geesten en de Engelen op een afstand worden gekend hoedanig zij zijn; de Engelen en de engelijke gezelschappen worden volgens die sferen verbonden, en eveneens ontbonden; de eendere sferen immers verbinden, dat is, de eendere aandoeningen van het ware en het goede, en de niet eendere ontbinden; maar men zie hetgeen over die sferen eerder is getoond in n. 1048, 1053, 1316, 1504 tot 1520, 1695, 2401, 2489, 4464, 5179, 6206 einde, 7454, 6598 tot 6613, 8630, 8794, 8797, 9490, 9491, 9492, 9498, 9534. Of gij zegt de Engelen en de engelijke gezelschappen waaruit de sferen zijn, dan wel het ware en het goede, het is hetzelfde, want de sferen zijn uit de aandoeningen van het ware en het goede, waaruit de engelen Engelen zijn uit den Heer. Men moet weten, dat voor zoveel die sferen uit den Heer trekken,

voor zoveel verbinden zij, maar voor zoveel zij trekken uit het eigene van den Engel, voor zoveel ontbinden zij; daaruit blijkt, dat de Heer alleen verbindt.

9607. En aldus zult gij doen in den zoom van het uiterste gordijn in de tweede samenvoeging; dat dit betekent aldus wederkerig, namelijk dat de verbinding van de ene sfeer met de andere is door de hemelse liefde van het ware, staat zonder verdere ontvouwing vast.

9608. Vijftig strikklisjes zult gij maken in het ene gordijn; dat dit betekent de volledige verbinding in de laatste dingen der sferen, staat vast uit de betekenis van vijftig, zijnde het volle, waarover n. 2252; uit de betekenis van de strikklisjes, zijnde de verbinding, zoals vlak boven n. 9605; en uit de betekenis van den zoom van het gordijn, waar de strikklisjes waren, zijnde de sfeer van het ware waar deze ophoudt; waarover ook boven in n. 9606; aldus in de laatste dingen.

9609. En vijftig strikklisjes zult gij maken in het uiteinde van het gordijn, dat in de tweede samenvoeging is; dat dit betekent evenzo wederkerig, staat zonder ontvouwing vast.

9610. De strikklisjes zullen opgenomen zijn, een ieder tot het andere; dat dit de verbinding van beide zijden op elke wijze betekent, staat vast uit de betekenis van de strikklisjes, zijnde de verbinding, waarover boven n. 9605; en deze van beide zijden op elke wijze, wordt aangeduid met de opneming van het ene door het andere wederzijds en over en weer; wanneer immers de opneming wederzijds en over en weer geschiedt, zo geschiedt de verbinding op elke wijze.

9611. En gij zult maken vijftig haakjes van goud; dat dit het volledige vermogen der verbinding uit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van vijftig, zijnde het volledige, zoals boven n. 9608; uit de betekenis van de haakjes, zijnde het vermogen der verbinding, want het vermogen der verbinding is aan die in door den vorm, die omgebogen of ingekromd is; en uit de betekenis van het goud, zijnde het goede, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 9490, 9510.

9612. En gij zult verbinden de gordijnen, een ieder tot het andere [in de haakjes]; dat dit de wijze van verbinding overal betekent, staat vast uit de betekenis van de gordijnen door de haakjes verbinden, zijnde de wijze van verbinding, want wanneer met de vijftig haakjes het volledige vermogen der verbinding wordt aangeduid, dan wordt met de gordijnen verbinden, een ieder tot het andere door de haakjes, de wijze aangeduid.

9613. En het zal één Habitakel zijn; dat dit betekent den gansen Hemel aldus volstrekt één, staat vast uit de betekenis van het Habitakel, zijnde de Hemel, waarover n. 9594; dat deze één is wanneer hij aldus is verbonden, is duidelijk;

de Hemel bestaat immers uit myriaden van engellijke gezelschappen, en nochtans leidt de Heer hen zoals één Engel, of één mens; dat het aldus is, is ter oorzaak hiervan, dat onder allen de wederzijdse liefde uit de liefde des Heren is; wanneer die liefde tussen allen en in allen is, dan kunnen allen in den hemelsen vorm worden geschikt, die zodanig is, dat verscheidenen één zijn, en dat hoe meer het er zijn, des te sterker één zij zijn. Het is hiermede zo gesteld als met de ontelbare dingen in het menselijk lichaam, die, hoewel zij onderscheiden zijn en verschillend, nochtans één maken; de oorzaak hiervan is deze, dat zij in een eenderen vorm zijn als die waarin de Hemel is; zij stemmen immers overeen, zoals aan het einde van verscheidene Hoofdstukken is getoond; en krachtens de overeenstemming zijn zij in de wederzijdse liefde, en zo verbonden. Vandaar komt het, dat de mens die in het goede der liefde en des geloofs is, de Hemel in den kleinsten vorm is, n. 9279, en dat de ganse Hemel vóór den Heer zoals één Mens is, n. 9276 einde. De gehele verbinding van zoveel ontelbare engellijke gezelschappen in den Hemel, met de wijzen van hun verbinding, werd uitgebeeld in den vorm van den bouw van het Habitakel en van de Tent, waarover in dit Hoofdstuk wordt gehandeld. Maar de wijzen der verbinding, zodanig als zij in den Hemel zijn, kunnen niet van daar tot de idee van den mens komen, ter oorzaak hiervan dat de mens zelfs niet weet dat door het Habitakel de Hemel is uitgebeeld; en indien hij dit wist, weet hij nochtans niet dat de engellijke gezelschappen aldus door de liefde zijn verbonden dat zij een éne weergeven. Maar al die dingen vloeien ten volle in de idee der Engelen in, wanneer deze dingen aangaande het Habitakel worden gelezen; alle en de afzonderlijke dingen immers der beschrijving hebben een inwendigen zin, die, wanneer hij door den Heer vóór de Engelen is geopenbaard, den staat der verbinding voorstelt van allen van den gansen Hemel onder elkander door de liefde die uit den Heer is. De verbinding van de engellijke gezelschappen tot één Hemel heeft betrekking op deze wetten: 1. Dat elk éne in den vorm der Hemelen volgens de hemelse harmonie van verscheidene vergezelschaptent ontstaat. 2. Dat de liefde de geestelijke verbinding is, waarvandaan de hemelse harmonie is. 3. Dat er een universele band zal zijn, opdat de afzonderlijke dingen onder elkander verbonden worden gehouden. 4. Dat de universele band zal invloeden in de afzonderlijke banden, en die maken. 5. Dat de universele band de Heer is, aldus de liefde uit Hem, en vandaar de liefde tot Hem. 6. Dat de universele banden daaruit zijn, en dat zij die zijn van de wederzijdse liefde of van de liefde jegens den naaste. Het zijn deze wetten, waardoor de Hemel, bestaande uit ontelbare engellijke gezelschappen, nochtans zoals één mens is.

9614. Vers 7 tot 14. *En gij zult maken gordijnen uit geiten tot een Tent over het Habitakel, elf gordijnen zult gij die maken. De lengte van één gordijn dertig in de el, en de breedte vier in de el, één gordijn, één maat voor de elf gordijnen. En gij zult verbinden vijf gordijnen bijzonder, en zes gordijnen bijzonder, en gij zult verdubbelen het zesde gordijn tegenover de aangezichten der Tent. En gij zult maken vijftig striklisjes op den zoom van het ene gordijn, het uiterste in de samenvoeging, en vijftig striklisjes op den zoom van het gordijn der tweede samenvoeging. En gij zult maken vijftig haakjes van brons, en gij zult de haakjes in de striklisjes doen, en gij zult samenvoegen de Tent, opdat zij één zij. En het overhangend overtollige in de gordijnen der Tent, de helft van het overtollige gordijn zult gij doen overhangen op de achtergelegen dingen van het Habitakel. En de el aan deze en de el aan gene zijde in het overtollige in de lengte van de gordijnen der Tent zal overhangende zijn op de zijden van het Habitakel aan deze en aan gene zijde, om dat te bedekken. En gij zult maken een deksel voor de Tent van vellen van rode rammen, en een deksel van dassenvellen van boven. En gij zult maken gordijnen uit geiten tot een Tent over het Habitakel, betekent het uitwendige des Hemels, dat is uit de ware dingen die uit het uitwendig hemels goede zijn; elf gordijnen zult gij die maken, betekent alle ware dingen waaruit het is; de lengte van één gordijn dertig in de el, betekent het volle van het ware uit het goede; en de breedte vier in de el, betekent het huwelijk van het ware met het goede; één gordijn, betekent aldus voor de afzonderlijke ware dingen; één maat voor de elf gordijnen, betekent den eenderen staat der zaak; en gij zult verbinden vijf gordijnen bijzonder, en zes gordijnen bijzonder, betekent de bestendige vergemeenschapping van het ware met het goede, en van het goede met het ware; en gij zult verdubbelen het zesde gordijn tegenover de aangezichten der Tent, betekent de vergemeenschapping van alle dingen van dien Hemel met de uiterste dingen daar, en den invloed daaruit in den laatsten Hemel; en gij zult maken vijftig striklisjes op den zoom van het ene gordijn, het uiterste in de samenvoeging, betekent de volledige verbinding van de ene sfeer met de andere; en vijftig striklisjes op den zoom van het gordijn der tweede samenvoeging, betekent evenzo wederkerig; en gij zult maken vijftig haakjes van brons, betekent het volledige vermogen der verbinding door het uitwendig goede; en gij zult de haakjes in de striklisjes doen, betekent de wijze der verbinding; en gij zult samenvoegen de Tent, opdat zij één zij, betekent het uitwendige des Hemels aldus volstrekt één; en het overhangend overtollige in de gordijnen der Tent, betekent het voortgaande; de helft van het overtollige gordijn zult gij doen overhangen op de achtergelegen dingen van het Habitakel, betekent tot het laatste van*

dien Hemel; en de el aan deze en de el aan gene zijde in het overtollige in de lengte van de gordijnen der Tent zal overhangende zijn op de zijden van het Habitakel aan deze en aan gene zijde, om dat te bedekken, betekent de wijze waarop dat laatste voortgaat uit het goede, opdat de Hemel in veiligheid wordt gesteld; en gij zult maken een deksel voor de Tent, betekent den omtrek van dien Hemel; van vellen van rode rammen, betekent de uitwendige ware dingen uit het goede; en een deksel van dassenvellen van boven, betekent buiten die vanuit het uitwendig goede.

9615. En gij zult maken gordijnen uit geiten tot een Tent over het Habitakel; dat dit betekent het uitwendige des Hemels, dat is uit de ware dingen die uit het uitwendig hemels goede zijn, staat vast uit de betekenis van de gordijnen, zijnde de innerlijke ware dingen des geloofs, waarover n. 9595; hier de uiterlijke ware dingen des geloofs, omdat zij waren voor de Tent die over het Habitakel was; uit de betekenis van de wol der geiten waaruit die gordijnen waren, zijnde het uitwendig hemels goede, waarover n. 9470; en uit de betekenis van de Tent over het Habitakel, zijnde het uitwendige des Hemels, want met het Habitakel wordt de Hemel aangeduid, n. 9594, en met de Tent die dit overdekte, het uitwendige ervan. Daaruit blijkt, dat met de gordijnen uit geitenwol tot de Tent over het Habitakel, worden aangeduid de ware dingen die uit het uitwendig hemels goede zijn, waaruit het uitwendige des Hemels is. Maar hoe het met deze dingen is gesteld, kan men niet weten, tenzij men weet het inwendige en het uitwendige van iederen Hemel, en den invloed van het ene in het andere; de Heer vloeit immers in alle Hemelen zowel onmiddellijk als middellijk in, n. 9223, middellijk door den binnensten Hemel in den middelsten, en door het inwendige van dezen in het uitwendige ervan.

9616. Elf gordijnen zult gij die maken; dat dit alle ware dingen betekent waaruit het is, staat vast uit de betekenis van elf, zijnde alle dingen, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de gordijnen uit geiten, zijnde de ware dingen uit het uitwendig hemels goede, waarover vlak boven n. 9615. Dat elf alle dingen is, komt omdat de tien gordijnen de Tent zelf samenstelden, en het elfde als een overtollige over de achtergelegen dingen van het Habitakel heen hing, zoals kan vaststaan uit Vers 9, 12, 13 en vervolg; dat tien alle dingen is, zie men in n. 4638, 9595.

9617. De lengte van één gordijn dertig in de el; dat dit het volle van het ware uit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de lengte, zijnde het goede, waarover n. 9487; uit de betekenis van het gordijn, zijnde het ware uit het uitwendig hemels goede, waarover boven n. 9615; en uit de betekenis van dertig, zijnde het volle, waarover n. 9082.

9618. En de breedte vier in de el; dit betekent het huwelijk van het ware met het goede, zoals boven n. 9601.

9619. Eén gordijn; dit betekent aldus voor de afzonderlijke ware dingen, waarover ook boven n. 9602, waar eendere woorden staan.

9620. Eén maat voor de elf gordijnen; dat dit den eenderen staat der zaak betekent, staat vast uit hetgeen boven in n. 9603 is getoond.

9621. En gij zult verbinden vijf gordijnen bijzonder, en zes gordijnen bijzonder; dit betekent de bestendige vergemeenschapping van het ware met het goede, en van het goede met het ware, zoals boven in n. 9604.

9622. En gij zult verdubbelen het zesde gordijn tegenover de aangezichten der Tent; dat dit de vergemeenschapping betekent van alle dingen van dien Hemel met de uiterste dingen daar, en den invloed daaruit in den laatsten Hemel, staat hieruit vast, dat de verdubbeling van dat gordijn de uitspanning was over het uiterste van het Habitakel; door de gordijnen immers en de uitspanning ervan werd uitgebeeld de Hemel ten aanzien van de vergemeenschapping en den invloed; vandaar werd door de verdubbeling van het zesde gordijn en de uitspanning ervan over het uiterste van het Habitakel uitgebeeld de vergemeenschapping van alle dingen van dien Hemel met de uiterste dingen daar, en de invloed daaruit in den laatsten Hemel.

9623. En gij zult maken vijftig strikclisjes op den zoom van het ene gordijn, het uiterste in de samenvoeging; dat dit de volledige verbinding van de ene sfeer met de andere betekent; en vijftig strikclisjes op den zoom van het gordijn der tweede samenvoeging; dat dit betekent evenzo wederkerig, staat vast uit hetgeen eerder in n. 9605 tot 9609 is getoond.

9624. En gij zult maken vijftig haakjes van brons; dat dit het volledige vermogen der verbinding door het uitwendig goede betekent, staat vast uit de betekenis van vijftig haakjes, zijnde het volledige vermogen der verbinding, waarover boven n. 9611; en uit de betekenis van het brons, zijnde het natuurlijk of het uitwendig goede, waarover n. 425, 1551.

9625. En gij zult de haakjes in de strikclisjes doen; dat dit de wijze der verbinding betekent, staat hieruit vast, dat met de haakjes het vermogen der verbinding wordt aangeduid, waarover vlak boven n. 9624; met die in de strikclisjes doen, en zo de gordijnen verbinden, wordt de wijze der verbinding aangeduid, zoals eveneens met het verbinden van de gordijnen, een ieder tot het andere door haakjes, boven n. 9612.

9626. En gij zult samenvoegen de Tent, opdat zij één zij; dat dit betekent het uitwendige des Hemels aldus volstrekt één, staat vast uit de betekenis van de Tent, zijnde het uitwendige des Hemels, waarover n. 9615; dat het aldus

volstrekt één is, zie men in n. 9613, waar over het Habitakel wordt gehandeld, waarmede het inwendige des Hemels wordt aangeduid.

9627. En het overhangend overtollige in de gordijnen der Tent; dat dit het voortgaande betekent, staat vast uit de betekenis van het overhangend overtollige, zijnde het voortgaande, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de gordijnen der Tent, zijnde de ware dingen uit het uitwendig hemels goede, die het uitwendige des Hemels samenstellen, dat met de Tent wordt aangeduid, n. 9615. Dat het overhangend overtollige aan de gordijnen het voortgaande is, is omdat dit door het continue uit het uitspansel zelf voortgaat.

9628. De helft van het overtollige gordijn zult gij doen overhangen op de achtergelegen dingen van het Habitakel; dat dit betekent tot het laatste van dien Hemel, namelijk het voortgaande, staat vast uit de betekenis van het overhangend overtollige, zijnde het voortgaande, waarover vlak boven n. 9627; en uit de betekenis van de achtergelegen dingen van het Habitakel, zijnde het laatste des Hemels; het Habitakel immers is de Hemel, waarover hier wordt gehandeld.

9629. En de el van deze en de el aan gene zijde in het overtollige in de lengte van de gordijnen der Tent zal overhangende zijn op de zijden van het Habitakel aan deze en aan gene zijde, om dat te bedekken; dat dit betekent de wijze waarop dat laatste voortgaat uit het goede, opdat de Hemel in veiligheid wordt gesteld, staat vast uit de betekenis van het overhangende op de zijden van het Habitakel, dat is een el aan deze en een el aan gene zijde, zijnde het laatste voortgaande, waarover boven n. 9627; uit de betekenis van de lengte van de gordijnen der Tent, zijnde de ware dingen uit het goede, waarover boven n. 9617; en uit de betekenis van bedekken, zijnde beveiligen, want dat wat dekt, beveiligt tegen het aanvallende boze dat schade wil berokkenen. Uit deze dingen, tot één verzameld, vloeit deze zin voort, dat dit laatste voortgaande uit het goede er is opdat de Hemel in veiligheid wordt gesteld.

9630. En gij zult maken een deksel voor de Tent; dat dit den omtrek [van dien Hemel] betekent, staat zonder ontvouwing vast, want het deksel gemaakt van vellen van rode rammen maakte den omtrek over en rondom de Tent.

9631. Van vellen van rode rammen; dat dit de uitwendige ware dingen uit het goede betekent, staat vast uit hetgeen over de vellen van rode rammen in n. 9471 is gezegd en getoond.

9632. En een deksel van dassenvellen van boven; dat dit betekent buiten dien, namelijk den omtrek uit de ware dingen die uit het uitwendig goede zijn, staat vast uit de betekenis van het deksel, zijnde de omtrek, zoals vlak boven n. 9630; en uit de betekenis van de vellen, zijnde de uitwendige ware dingen,

waarover n. 947I; en uit de betekenis van de dassen, zijnde de goede dingen, waarover ook n. 947I. Er wordt van afgezien deze dingen die tot nu toe zijn gezegd over het Habitakel, de Tent ervan, en over deze beide deksels, verder te ontvouwen, aangezien zij zodanige zijn die vanwege de onwetendheid bezwaarlijk in de idee van het denken zouden vallen, wat waar onwetendheid is, daar is blindheid, aldus geen opneming van het licht, bijgevolg geen idee van die zaak; weinigen immers, zo al enigen, weten dat de Hemel wordt uitgebeeld en aldus beschreven door het Habitakel, en het uitwendige ervan door de Tent met haar beide deksels. Dat die dingen onbekend zijn, is ter oorzaak hiervan dat nauwelijks iemand weet, dat de hemelse dingen worden aangeduid met alle dingen die in het Woord zijn, aldus dat er een inwendige zin, die geestelijk is, is in de afzonderlijke dingen daar; en dat die zin niet verschijnt in de letter, maar alleen uit de letter aan hen die aangaande de overeenstemmingen zijn onderricht, en dan, wanneer zij het Woord lezen, in de verlichting zijn uit den Heer; ja zelfs weet nauwelijks iemand, dat de mens die in het goede der liefde en des geloofs is, de Hemel in kleinsten vorm is, en dat hij zowel ten aanzien van zijn innerlijke dingen als ten aanzien van zijn uiterlijke dingen met den Hemel overeenstemt, n. 9276. Indien deze dingen bekend waren geweest, zouden de geleerden in de Christelijke wereld, die zich enige kennis aangaande de vormen van het menselijk lichaam hebben verworven, in enig verstandelijk licht, bijgevolg in enige idee aangaande den Hemel hebben kunnen zijn, en dan hebben kunnen vatten welke dingen in den Hemel worden uitgebeeld door de Ark, den Verzoendeksel ervan, en de Cherubim daarop, en welke dingen door de Tafel waarop de broden der aangezichten lagen, en door den Kandelaar, en door het gouden Altaar voor het reukwerk; voorts welke dingen worden uitgebeeld door het Habitakel, de Gordijnen ervan, de planken, en de voetstukken, en daarna door de Tent, en door de beide deksels daar; eendere dingen immers komen bij den mens voor in diens inwendige en uitwendige dingen, en vertonen zich eveneens in den stoffelijken vorm in zijn lichaam, waarmede de inwendige dingen nauwkeurig overeenstemmen; want indien de uitwendige dingen, die de lichamelijke dingen zijn, niet nauwkeurig overeenstemden met de inwendige dingen, die de verstandelijke en de willijke dingen zijn, zo zou er niet enig leven in het lichaam zijn, aldus ook geen overeenstemmende handelingen. Er wordt gezegd, dat zulke dingen in den Tabernakel voorkomen als er bij den mens zijn, daar de uitbeeldende dingen in de natuur betrekking hebben op den menselijken vorm, en volgens de verhouding tot dien aanduiden, n. 9496. In de uitwendige dingen bij den mens zijn vier bedeksels, die alle innerlijke dingen

omgeven en omsluiten, en deze worden de vellen en de huiden genoemd; met welke inwendige dingen deze overeenstemmen, zie men uit ondervinding in n. 5552 tot 5559, 8980; eendere dingen werden uitgebeeld in de deksels die het uitspansel van den Tabernakel samenstelden. Daarvandaan kan het verstand zich enig licht aangaande de vormen des Hemels verschaffen; maar nochtans zou dit licht worden uitgeblust bij al degenen die geen duidelijk onderscheiden kennis hebben aangaande de dingen die in het menselijk lichaam zijn, en die niet tegelijk een duidelijk onderscheiden erkentenis hebben aangaande de geestelijke dingen die des geloofs zijn en aangaande de hemelse dingen die der liefde zijn, waarmede die dingen overeenstemmen. Omdat deze en gene dingen bij de meesten in de schaduw, ja zelfs in de donkerheid zijn, niet alleen vanwege geen erkentenis, maar ook vanwege geen geloof, is er derhalve van afgezien die dingen verder te ontvouwen; zij zouden immers, zoals boven is gezegd, in geen idee vallen vanwege het gemis aan verstandelijk licht in zulke dingen.

9633. *Vers 15 tot 30. En gij zult maken de planken voor het Habitakel, van houten van Schittim, staande. Tien ellen de lengte van de plank, en een el en een halve el de breedte van één plank. Twee handen voor één plank paarsgewijs verbonden, een ieder tot de andere; aldus zult gij het maken met alle planken van het Habitakel. En gij zult maken de planken voor het Habitakel, twintig planken voor den hoek van den middag naar het zuiden. En gij zult maken veertig voetstukken van zilver onder de twintig planken, twee voetstukken onder één plank voor haar twee handen, en twee voetstukken onder één plank voor haar twee handen. En aan de andere zijde van het Habitakel tot den hoek van het noorden twintig planken. En haar veertig voetstukken van zilver, twee voetstukken onder één plank, en twee voetstukken onder één plank. En voor de twee benen van het Habitakel naar de zee zult gij maken zes planken. En twee planken zult gij maken voor de hoeken van het Habitakel in de twee benen. En zij zullen gepaard zijn van beneden, en tegelijk zullen zij gepaard zijn aan het hoofd ervan, tot één ring; aldus zal het zijn met die beide, tot de twee hoeken zullen zij zijn. En er zullen acht planken zijn, en hun voetstukken van zilver, zestien voetstukken, twee voetstukken onder één plank, en twee voetstukken onder één plank. En gij zult maken grendelbomen van houten van Schittim, vijf voor de planken van de ene zijde van het Habitakel. En vijf grendelbomen voor de planken van de andere zijde van het Habitakel, en vijf grendelbomen voor de planken van de zijde van het Habitakel tot de beide benen naar de zee. En de middelste grendelboom in het midden der planken doorgaande van het uiteinde tot het uiteinde. En de planken zult gij overtrekken met goud, en haar ringen*

zult gij maken van goud, huizen voor de grendelbomen, en gij zult overtrekken de grendelbomen met goud. En gij zult oprichten het Habitakel volgens de wijze die gij zit gemaakt te zien op den berg. En gij zult maken de planken voor het Habitakel, betekent het goede dat dien Hemel ondersteunt; van houten van Schittim, betekent het goede der verdienste uit het Goddelijk Menselijke des Heren; tien ellen de lengte van de plank, betekent dat goede het al in alle dingen; en een el en een halve el de breedte van één plank, betekent het ware daaruit, verbindende voor zoveel als voldoende is; twee handen voor één plank, betekent de macht daaruit; paarsgewijs verbonden een ieder tot de andere, betekent vandaar de verbinding van den Heer met hen die in dien Hemel zijn; aldus zult gij het maken met alle planken van het Habitakel, betekent aldus overal; en gij zult maken de planken voor het Habitakel, twintig, betekent het goede ondersteunende den Hemel op elke wijze en geheel en al; planken voor den hoek van den middag naar het zuiden, betekent tot in de innerlijke en de binnenste dingen ervan, waar het ware in het licht is; en veertig voetstukken van zilver, betekent de volledige ondersteuning door het ware; onder de twintig planken, betekent dat voortgaat uit het goede dat uit het Goddelijk Menselijke des Heren is; twee voetstukken onder één plank, betekent de verbinding ervan met het goede; voor haar twee handen, betekent daarvandaan de macht; en twee voetstukken onder één plank voor haar twee handen, betekent aldus in alle en de afzonderlijke dingen; en aan de andere zijde van het Habitakel tot den hoek van het noorden, betekent naar de uiterlijke dingen van dien Hemel, waar het ware in het duister is; twintig planken, betekent het goede ondersteunende op elke wijze en geheel en al; en haar veertig voetstukken van zilver, betekent ook daar de volledige ondersteuning door het ware; twee voetstukken onder één plank, betekent door de verbinding met het goede; en twee voetstukken onder één plank, betekent overal; en voor de twee benen van het Habitakel naar de zee, betekent de verbinding met den Hemel waar het goede in het duister is; zult gij maken zes planken, betekent daar het goede uit het Goddelijk Menselijke des Heren op elke wijze; en twee planken zult gij maken voor de hoeken van het Habitakel in de twee benen, betekent het hoedanige der verbinding daar met het goede; en zij zullen gepaard zijn van beneden, en tegelijk gepaard aan het hoofd ervan, betekent de verbinding uit het uiterlijke en uit het innerlijke; tot één ring, betekent zo het standhouden; aldus zal het zijn met die beide, tot de twee hoeken zullen zij zijn, betekent een eendere verbinding overal; en er zullen acht planken zijn, en hun voetstukken van zilver, betekent op elke wijze de ondersteuning uit het goede door het ware

dat uit het goede is; zestien voetstukken, betekent de ondersteuning geheel en al; twee voetstukken onder één plank, en twee voetstukken onder één plank, betekent door de verbinding van het ware met het goede overal; en gij zult maken grendelbomen van houten van Schittim, betekent de macht van het ware uit het goede; vijf voor de planken van de ene zijde van het Habitakel, betekent waardoor het schouwt naar de innerlijke dingen des Hemels, waar het ware in het licht is; en vijf grendelbomen voor de planken van de andere zijde van het Habitakel, betekent de macht van het ware uit het goede, waardoor het schouwt naar de uiterlijke dingen, waar het ware in het duister is; en vijf grendelbomen voor de planken van de zijde van het Habitakel tot de beide benen naar de zee, betekent de macht van het ware uit het goede, waardoor het dien Hemel schouwt, waar de verbinding is met het goede dat in het duister is; en de middelste grendelboom in het midden der planken doorgaande van het uiteinde tot het uiteinde, betekent de primaire macht waaruit de machten overal worden voortgezet; en de planken zult gij overtrekken met goud, en haar ringen zult gij maken van goud, huizen voor de grendelbomen, en gij zult overtrekken de grendelbomen met goud, betekent het uitbeeldende van het goede, waaruit en waardoor alle dingen zijn; en gij zult oprichten het Habitakel volgens de wijze die gij zijt gemaakt te zien op den berg, betekent tot de streken volgens de staten van het goede en daaruit van het ware in den Hemel die wordt uitgebeeld.

9634. En gij zult maken de planken voor het Habitakel; dat dit betekent het goede dat dien Hemel ondersteunt, staat vast uit de betekenis van de planken, zijnde het ondersteunende goede, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het Habitakel, zijnde de middelste of tweede Hemel, waarover n. 9594. Dat de planken het ondersteunende goede zijn, is omdat zij uit hout waren, en de gordijnen ondersteunden zowel van het Habitakel als van de Tent, en eveneens de beide deksels op die; vandaar worden met de planken de stutten aangeduid, en omdat zij van hout waren, betekenden zij de dingen die uit het goede zijn; al wat immers van houten is, betekent het goede, tot de huizen zelf toe die van houten waren, n. 3720; het hoedanige van het goede wordt aangeduid met het hout van Schittim, waaruit zij waren. Aangezien alle uitbeeldende dingen, die in de natuur zijn, betrekking hebben op den menselijken vorm, en volgens de betrekking daarop aanduiden, n. 9496, doen dit aldus eveneens de planken van het Habitakel; deze stemmen overeen met het spier- of vleesdeel in den mens, dat de omringende vliezen en huiden ondersteunt; met het vlees wordt immers ook het goede aangeduid, n. 7850, 9127; vandaar is het, dat de planken van hout van Schittim waren, waarmede wordt aangeduid het goede

dat de Hemel ondersteunt, n. 9472, 9486; voorts dat zij waren overtrokken met goud, waarmede ook het goede wordt aangeduid.

9635. Van houten van Schittim; dat dit het goede der verdienste uit het Goddelijk Menselijke des Heren betekent, staat vast uit de betekenis van de houten van Schittim, zijnde het goede der verdienste uit het Goddelijk Menselijke des Heren, waarover n. 9472, 9486; dat dit goede het enige goede is dat in den Hemel regeert en dien ondersteunt, zie men in n. 9486.

9636. Tien ellen de lengte van de plank; dat dit betekent dat goede het al in alle dingen, staat vast uit de betekenis van tien, zijnde alle dingen, waarover n. 4638, 9595; en uit de betekenis van de lengte, zijnde het goede, waarover n. 1613, 8898, 9487, 9600; hier het ondersteunende goede, dat het goede der verdienste is; dit immers wordt aangeduid met de planken van het Habitakel gemaakt uit de houten van Schittim, n. 9635; dat dit goede het al is in alle dingen des Hemels, is omdat dat goede het Goddelijk Goede zelf is dat de Hemelen maakt en die ondersteunt, n. 9486; het goede immers dat bij de Engelen is, is dat goede zelf, want al het goede is uit den Heer; een goede ergens anders vandaan is het goede niet.

9637. En een el en een halve el de breedte van één plank; dat dit betekent het ware daaruit verbindende voor zoveel als voldoende is, staat vast uit de betekenis van een en een half, zijnde het volle, waarover n. 9487, 9488, 9489, aldus eveneens voor zoveel als voldoende is, want dit is het volle; dat dat ware daaruit is, dat is, uit het goede dat met de planken uit houten van Schittim wordt aangeduid, n. 9634, 9635, is omdat elk goede zijn ware heeft, en elk ware zijn goede heeft; het goede zonder het ware verschijnt niet, en het ware zonder het goede bestaat niet, want het ware is de vorm van het goede, en het goede is het zijn van het ware; het goede heeft het uit den vorm dat het verschijnt, en het ware heeft het uit het zijn dat het bestaat. Het is hiermede eender gesteld zoals met de vlam en het licht; de vlam zonder het licht verschijnt niet, weswege zij licht van zich uitzendt opdat zij verschijnt; en het licht zonder de vlam bestaat niet. Eender is het gesteld met het willijke van den mens en diens verstandelijke; het willijke verschijnt niet zonder het verstandelijke, en het verstandelijke bestaat niet zonder het willijke; evenzo als het gesteld is met het goede en het ware, of met de vlam en het licht, of met het willijke en het verstandelijke, is het ook gesteld met de liefde en het geloof, want al het goede is der liefde, en al het ware is des geloofs uit de liefde; en het willijke van den mens is bestemd voor de opneming van het goede dat der liefde is, en het verstandelijke voor de opneming van het ware dat des geloofs is; ook is de vlam of het vuur des levens de liefde, en is het licht des levens het geloof.

9638. Twee handen voor één plank; dat dit de macht daaruit betekent, namelijk door het ware uit het goede, staat vast uit de betekenis van de handen, zijnde de macht, waarover n. 878, 3387, 4931 tot 4937, 5327, 5328, 6292, 6947, 7011, 7188, 7189, 7518, 7673, 8050, 8153, 8281, 9133; en dat alle macht is door het ware uit het goede, n. 6344, 6423, 9327, 9410.

9639. Paarsgewijs verbonden een ieder tot de andere; dat dit betekent vandaar de verbinding van den Heer met hen die in dien Hemel zijn, staat vast uit de betekenis van paarsgewijs verbonden worden, wanneer er wordt gehandeld over de macht die met de handen wordt aangeduid, zijnde de verbinding door het ware uit het goede; allen immers die in den Hemel zijn, worden Machten genoemd, en eveneens zijn zij Machten daarvandaan dat zij de opnemingen zijn van het Goddelijk Ware dat uit den Heer is; derhalve worden eveneens met de Engelen in het Woord de *Goddelijk ware* dingen aangeduid, n. 8192. Het Goddelijk Goede voortgaande uit den Heer is het dat allen in den Hemel verbindt; want het universeel regerende in de Goddelijk ware dingen is het Goddelijk Goede, en dat wat universeel regeert, dit verbindt. Het is deze verbinding die wordt aangeduid met de paarsgewijze verbinding [*combinatio*] van de handen van iedere plank de ene tot de andere.

9640. Aldus zult gij het maken met alle planken van het Habitakel; dat dit betekent aldus overal, staat vast uit de betekenis van alle, wanneer over den Hemel wordt gehandeld, zijnde ook overal, want hetgeen daar met allen geschiedt, geschiedt overal; en uit de betekenis van de planken van het Habitakel, zijnde het goede dat den Hemel ondersteunt, waarover n. 9634.

9641. En gij zult maken de planken voor het Habitakel, twintig; dat dit betekent het goede ondersteunende den Hemel op elke wijze en geheel en al, staat vast uit de betekenis van de planken van het Habitakel, zijnde het goede dat den Hemel ondersteunt, waarover n. 9634; en uit de betekenis van twintig, zijnde het volle, aldus op elke wijze en geheel en al; dat twintig dit is, komt omdat de vermenigvuldigde getallen hetzelfde betekenen als de enkelvoudige waaruit zij zijn vermenigvuldigd, n. 5291, 5335, 5708, 7973, aldus het getal twintig hetzelfde als tien en als twee, waaruit het met elkander vermenigvuldigd zijnde, oprijst. Dat tien het volle en alles is, zie men in n. 3107, 4638; desgelijks twee, n. 9103, 9166.

9642. Planken voor den hoek van den middag naar het zuiden; dat dit betekent tot in de innerlijke en de binnenste dingen, waar het ware in het licht is, staat vast uit de betekenis van de planken van het Habitakel, zijnde het goede dat den Hemel ondersteunt, waarover n. 9634; uit de betekenis van den hoek, wanneer het wordt gezegd van de streken der wereld, zijnde waar die

staat is welke wordt aangewezen en aangeduid met de streek, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den middag [*meridies*] naar het zuiden [*austrum*], zijnde de innerlijke en de binnenste dingen, waar het ware in zijn licht is; met den middag wordt immers de staat des lichts aangeduid, die de staat van het inzicht uit de ware dingen is, aldus eveneens de innerlijke staat, want in de Hemelen groeit het licht, en met het licht het inzicht en de wijsheid naar de innerlijke dingen toe; verder van de innerlijke dingen af is het ware in de schaduw, welke staat van het ware wordt aangeduid met het noorden. Vandaar nu is het, dat met den hoek van den middag naar het zuiden wordt aangeduid tot aan de innerlijke en de binnenste dingen, waar het ware in het licht is. De zelfde dingen worden met den middag [*meridies*] en het zuiden [*austrum*] aangeduid bij Jesaja: “Ik zal zeggen tot *het noorden*: Geef, en tot *den middag*: Houd niet terug; breng Mijn zonen van verre, en Mijn dochters van het uiteinde der aarde”, XLIII: 6; daar wordt gehandeld over de Nieuwe Kerk; zeggen tot het noorden, is tot hen die in de duisternis zijn of in de onwetendheid aangaande de ware dingen des geloofs, zijnde de natiën buiten de Kerk; zeggen tot den middag, is tot hen die in het licht zijn krachtens de erkentnissen van het goede en het ware, zijnde zij die binnen de Kerk zijn; en daarom wordt tot dezen gezegd dat zij niet zouden terughouden, doch tot genen dat zij zouden geven. Bij Ezechiël: “Zet uw aangezichten tot *den weg van den middag*, en *drup naar den middag*, en profeteer tegen *het woud des velds tot den middag*, en zeg tot het *woud van den middag*: Zie, Ik ben een vuur ontstekende in u, hetwelk in u allen groenen boom zal verteren, en alle aangezichten zullen verbrand worden *van den middag tot het noorden*. Zet uw aangezichten naar Jeruzalem, en drup tegen de heiligdommen, en profeteer tegen het land van Israël”, xx: 46, 47; XXI: 2; de middag staat hier voor hen die in het licht van het ware uit het Woord zijn, aldus voor hen die van de Kerk zijn, maar die in de valse dingen zijn die zij bevestigen uit den zin der letter des Woords, averechts ontvouwd, weswege er wordt gezegd: het woud des velds tot den middag, en het woud van den middag; het woud is het regerende wetenschappelijke, de tuin echter is het regerende ware. Daaruit blijkt, wat er wordt aangeduid met de aangezichten zetten tot den weg van den middag, en druppen naar den middag, en profeteren tegen het woud des velds tot den middag; en daarna met: zet de aangezichten naar Jeruzalem, en drup tegen de heiligdommen, en profeteer tegen het land van Israël; Jeruzalem immers en het land van Israël is de Kerk, en de heiligdommen daar zijn de dingen die der Kerk zijn. Bij Jesaja: “Indien gij voor den hongerige uw ziel zult hebben tevoorschijn gebracht, en de verdrukte ziel zult hebben verzadigd, *zo zal uw*

licht in de duisternis opgaan, en uw donkerheid *zoals de middag*, LVIII: 10; de duisternis en de donkerheid staat voor de onwetendheid omtrent het ware en het goede; het licht en de middag voor het verstand ervan. Bij denzelfde: “Breng raad aan, houd gericht, stel uw schaduw zoals den nacht *in het midden van den middag*, verberg de verdrevenen, onthul den zwervende niet”, XVI: 3; in het midden van den middag staat voor in het midden van het licht van het ware. Bij Jeremia: “Heiligt den slag tegen de dochter van Zion, staat op en laat ons *opklimmen op den middag*, omdat de dag heengaat, omdat de schaduwen van den avond zich hebben geneigd”, VI: 4; opklimmen op den middag, voor tegen de Kerk, waar het ware is in het licht uit het Woord. Bij Amos: “*Ik zal de zon doen ondergaan op den middag, en Ik zal het land verduisteren in den dag des lichts*”, VIII: 9, voor: alle licht van het ware uitblussen dat uit het Woord is. Bij David: “Gij zult niet vrezen voor den schrik van den nacht, voor den pijl die *overdag* vliegt, voor de pest inde donkerheid, *voor den dood die verwoest in den middag*”, Psalm XCI: 5, 6; de schrik van den nacht staat voor de valse dingen van het boze die uit de hel zijn; de pijl die overdag vliegt, voor het valse dat openlijk wordt geleerd; de dood die verwoest in den middag, voor het boze waarin men openlijk leeft, waardoor het ware wordt vernietigd waar dit in zijn licht uit het Woord kan zijn. En bij Jesaja: “De profetische uitspraak van de woestijn der zee: *zoals de wervelwinden uit den middag* om door te gaan; uit de woestijn komt het, uit een verschrikkelijk land”, XXI: 1. Bij Daniël: “De geitebok maakte zich zeer groot, en *zijn hoorn groeide naar den middag*, en naar den opgang, en naar het sierlijke; en hij groeide tot aan het heir der hemelen, en hij wierp ter aarde neder van het heir, en van de sterren, en hij vertrad ze”, VIII: 8, 9, 10. Daar wordt gehandeld over den staat der toekomstige Kerk, en er wordt voorzeggd dat de Kerk zal vergaan door de leer aangaande het geloof gescheiden van het goede der naastenliefde; de geitenbok is zulk een geloof, n. 4169 einde, 4769; met den hoorn groeien naar den middag, staat voor de macht van het valse daaruit tegen de ware dingen; naar den opgang, voor tegen de goede dingen; naar het sierlijke, voor tegen de Kerk; tot het heir der hemelen, voor tegen alle goede en ware dingen des Hemels; ter aarde nederwerpen van het heir en van de sterren, voor die vernietigen, en de erkentnissen zelf van het goede en het ware, n. 4697. Bij denzelfden Profeet wordt de oorlog beschreven tussen *den koning van den middag* en den koning van het noorden, Hfdst. XI: 1 tot het einde; en met den koning van den middag wordt aangeduid het licht van het ware uit het Woord, en met den koning van het noorden de redenering aangaande de ware dingen uit de wetenschappelijke dingen; de wisselvalligheden die de Kerk zal

ondergaan totdat zij zal vergaan, worden beschreven met de verschillende wederwaardigheden van dien oorlog. Aangezien de middag het ware in het licht betekende, was het derhalve verordend, “dat de stammen van Ruben, Schimeon, en Gad *zouden legeren naar den middag*”, Num. II: 10 tot 15; de legeringen beeldden uit de ordening van alle dingen die in de Hemelen zijn volgens de ware en de goede dingen des geloofs en der liefde, n. 4236, 8103 einde, 8193, 8196; en de twaalf stammen die legerden, betekenden alle ware en goede dingen in een samenvatting, n. 3858, 3862, 3926, 3939, 4060, 6335, 6337, 6397, 6640, 7836, 7891, 7996, 7997; met den stam van Ruben werd aangeduid het ware des geloofs door de leer, n. 3861, 3866, 5542; met den stam van Schimeon het ware des geloofs door het leven daaruit, n. 3869, 3870, 3871, 3872, 4497, 4502, 4503, 5482; en met den stam van Gad werden de werken uit die ware dingen aangeduid, n. 6404, 6405. Daaruit blijkt, waarom zij naar den middag waren gelegerd; alle dingen immers die van het ware of van het geloof zijn, zijn van den middag, omdat zij van het licht zijn. Uit deze dingen nu staat vast wat met den hoek van den middag wordt aangeduid, namelijk waar de staat van het ware in het licht is; want alle staten van het goede der liefde en van het ware des geloofs worden aangeduid met de vier hoeken der aarde; de staten van het goede der liefde met den hoek van het oosten en met den hoek van het westen, en de staten van het ware des geloofs met den hoek van den middag en van het noorden; eender met de vier winden in de Apocalypse: “De Engelen waren staande *op de vier hoeken der aarde*, terughoudende *de vier winden der aarde*, opdat de wind niet zou waaïen op de aarde”, VII: 1; en elders: “De satan zal uitgaan om de natiën te verleiden *die in de vier hoeken der aarde zijn*”, XX: 7, 8. Bij Mattheus: “Hij zal zijn Engelen zenden, en zij zullen vergaderen de uitverkorenen *uit de vier winden*, van de grenzen der hemelen tot de grenzen ervan”, XXIV: 31; en bij Ezechiël: “*Van de vier winden kom, gij geest*, en blaas in de gedoden, opdat zij leven”, XXXVII: 9. Omdat met die winden, of met die streken, alle dingen van het goede en het ware werden aangeduid, aldus alle dingen des Hemels en der Kerk, en met den Tempel de Hemel of de Kerk werd aangeduid, was het derhalve van de oude tijden aan gebruikelijk om aan de Tempels een ligging te geven naar het oosten en het westen, aangezien het oosten het goede der liefde in zijn opkomen betekende, en het westen het goede der liefde in zijn ondergaan; dit ontleende den oorsprong aan de uitbeeldende dingen, waarin de ouden die van de Kerk waren, waren geweest.

9643. Veertig voetstukken van zilver; dat dit de volledige ondersteuning door het ware betekent, staat vast uit de betekenis van veertig, zijnde het

volledige, waarover n. 9437; uit de betekenis van de voetstukken, zijnde de ondersteuning; de voetstukken immers ondersteunen; en uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954, 5658, 6112, 6914, 6917, 7999. Dat de voetstukken van zilver waren, en de planken overtrokken met goud, was ter oorzaak hiervan, dat met de planken het goede wordt aangeduid, en met de voetstukken het ware; en het goede heeft macht en zo ondersteuning door het ware. Dat het goede macht heeft door het ware, zie men in n. 6344, 6423, 9327, 9410; en dat goud het goede is, en zilver het ware, n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 8932, 9490, 9510; dat het goede macht heeft door het ware, komt omdat het ware de vorm van het goede is, en het goede zo het hoedanige heeft, want waar het hoedanige is, daar is de vorm; aldus heeft het dat waardoor het kan werken op iets anders, op deze of gene wijze. Vandaar is het, dat het goede vermogen heeft, maar niet bepaald dan alleen door het ware; het bepaalde vermogen is de daadwerkelijke macht, deswege de ondersteunende macht. De voetstukken stemmen ook overeen met de voeten en de voetplanten in den mens, in het algemeen met de beenderen die al het vlezige in het lichaam ondersteunen, en met de voeten en met de beenderen wordt eender het ondersteunende ware aangeduid, en met het vlezige in het lichaam het goede dat zich door het ware ondersteunt. Dat alle dingen in de natuur betrekking hebben op den menselijken vorm, en volgens de verhouding tot dien aanduiden, zie men in n. 9496; dat het vlees het goede is, n. 3813, 6968, 7850, 9127; dat de voeten het natuurlijke zijn, aldus het ware in de macht uit het goede, n. 5327, 5328; dat het lichaam het goede is, n. 6135; en dat de beenderen het ondersteunende ware zijn, n. 3812 einde, 8005. Vandaar is het eveneens, dat het fundament, dat de gemene basis is, het ware des geloofs en het geloof zelf is, zoals kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar van fundament wordt gesproken, zoals bij Jesaja: “Weet gij niet, hoort gij niet, verstaat gij niet *de fundamenten der aarde*”, xl: 21. Wie niet weet wat wordt aangeduid met het fundament en wat met de aarde, vat het niet anders dan dat de laagste dingen van den aardbol daar onder de fundamenten der aarde worden aangeduid, hoewel hij, indien hij daarop let, kan doorvatten dat er iets anders wordt verstaan; wat zou het immers zijn, de fundamenten der aarde te weten, te horen, en te verstaan; daaruit kan vaststaan, dat met de fundamenten der aarde zulke dingen worden aangeduid die der Kerk zijn. Dat de aarde in het Woord de Kerk is, blijkt duidelijk uit de plaatsen in het Woord waar de aarde wordt genoemd; men zie de in n. 9325 aangehaalde plaatsen; en dat de fundamenten ervan de ware dingen des geloofs zijn, deze immers strekken de Kerk tot fundamenten, zoals eveneens kan vaststaan

nog uit de volgende plaatsen; bij David: “Zij erkennen niet, noch verstaan zij; zij wandelen in de duisternis; *alle fundamenten der aarde wankelen*”, Psalm LXXXII: 5. Dat niet de fundamenten der aarde wankelen, maar de ware dingen der Kerk voor hen die niet erkennen, niet verstaan, en in de duisternis wandelen, is duidelijk. Bij denzelfde: “De aarde werd geschud en beefde, *en de fundamenten der bergen daverden*, en bewogen zich”, Psalm XVIII: 8; de bergen zijn de goede dingen der liefde, n. 795, 4210, 6435, 8327; hun fundamenten zijn de ware dingen des geloofs. Bij Jesaja: “De sluizen uit de hoogte zijn geopend, en *de fundamenten der aarde zijn geschud*”, XXIV: 18. Omdat het fundament het ware des geloofs is, en de stad de leer ervan, wordt derhalve in het Woord ook van het fundament der stad gesproken, wanneer het ware der leer wordt verstaan, zoals bij David: “De kolken der wateren verschenen, en *de fundamenten der stad werden onthuld*, door het schelden van Jehovah”, Psalm XVIII: 16. Dat de stad de leer van het ware is, zie men in n. 402, 2449, 2943, 3216, 4492, 4493. Daaruit kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de fundamenten van de stad, van de Heilige Hierosolyma, bij Johannes: “De muur van de stad, van de Heilige Hierosolyma, *had twaalf fundamenten*, en in dezelve de namen der twaalf Apostelen des Lams; *de fundamenten van den muur* waren met elken kostbaren steen versierd”, Apoc. XXI: 14 tot 20. Wie niet weet wat de Heilige Hierosolyma, wat de stad, wat de muur, wat het fundament, en wat de twaalf Apostelen betekenen, kan niets zien van de verborgenheid die daar schuilt, terwijl toch onder de Heilige Hierosolyma wordt verstaan des Heren Nieuw Kerk, die op deze van ons zal volgen; onder de stad de leer, onder den muur het beschermende en verdedigende ware, onder de fundamenten de ware dingen des geloofs, onder de twaalf Apostelen alle goede dingen der liefde en alle ware dingen des geloofs in een samenvatting. Daaruit kan vaststaan, waarom er wordt gezegd dat er twaalf fundamenten zullen zijn, en die versierd met elken kostbaren steen; de kostbare steen immers is het ware des geloofs uit het goede der liefde, n. 114, 3858, 6640, 9476; en de twaalf Apostelen zijn alle dingen der liefde en des geloofs in een samenvatting, n. 3488, 3858 einde, 6397; daaruit blijkt, wat daar met de fundamenten wordt aangeduid, en eveneens met de fundamenten bij Jesaja: “Zie, Ik ben schikkende met spiesglans uw stenen, en *Ik zal uw fundamenten stellen in saffieren*”, LIV: 11; de saffieren zijn de innerlijke ware dingen, n. 9407. Bij denzelfde: “Jehovah zal Aschur slaan met een stok; dan zal elke overgang zijn *van den stok van het fundament*, op welken Jehovah zal doen rusten”, XXX: 31, 32; de stok van het fundament is de macht van het ware; dat de stok de macht is, zie men in n. 4013, 4015, 4876, 4936, 6947,

7011, 7026. En bij Jeremia: “Zij zullen van u geen steen nemen voor een hoek, of *een steen der fundamenten*”, LI: 26; de steen der fundamenten voor de ware dingen des geloofs. Bij Job: “Waar waart gij, *toen Ik de aarde grondvestte*; geef het te kennen indien gij inzicht kent; wie heeft *haar maten* gezet, indien gij het weet; *op wat zin haar voetstukken*, of wie heeft *haar hoeksteen* gelegd; toen de morgensterren tezamen zongen, en al de zonen Gods geschal maakten”, xxxviii: 4 tot 7. Wie niet weet, wat in den inwendigen zin betekent de aarde, haar maten, haar voetstukken, voorts wat de hoeksteen, de morgenster, en de zonen Gods, ziet daarin niets van de verborgenheid; hij zal geloven dat het de aarde is die wordt verstaan, voorts haar fundament, maten, voetstukken, en hoeksteen, en hij zal in het geheel niet weten wat het is dat de morgensterren zongen en de zonen Gods geschal maakten; maar degene zal uit de duisternis tot het licht komen, die weet dat de aarde de Kerk is, haar fundamenten het ware des geloofs, haar maten de staten van het goede en van het ware, de voetstukken de ondersteunende ware dingen zelf, de hoeksteen de macht van het ware, de morgensterren de erkentnissen van het goede en van het ware uit het goede, de zonen Gods de *Goddelijk ware* dingen; van deze wordt gezegd dat zij geschal maken, wanneer zij ontstaan, van gene dat zij zingen wanneer zij opkomen.

9644. Onder de twintig planken; dat dit betekent dat voortgaat uit het goede dat uit het Goddelijk Menselijke des Heren is, staat vast uit de betekenis van twintig, zijnde het volle, aldus op elke wijze en geheel en al, waarover boven n. 9641; en uit de betekenis van de planken van het Habitakel, zijnde het goede dat den Hemel ondersteunt, waarover n. 9634; dat dit goede het goede der verdienste is, aldus van het Goddelijk Menselijke des Heren, zie men in n. 7850, 9127; en dat dit het enige goede is dat in den Hemel regeert, n. 9486; dat het ware dat met de voetstukken wordt aangeduid, is voortgaande uit dat goede, wordt daarmede aangeduid dat de voetstukken onder de planken waren.

9645. Twee voetstukken onder één plank; dat dit de verbinding ervan met het goede betekent, staat vast uit de betekenis van twee, zijnde de verbinding, waarover n. 5194, 8423; uit de betekenis van de voetstukken, zijnde het ware waardoor de ondersteuning is, waarover n. 9643; en uit de betekenis van de plank, zijnde het ondersteunende goede, zoals boven n. 9644.

9646. Voor haar twee handen; dat dit daarvandaan de macht betekent, staat vast uit de betekenis van de handen, zijnde de macht” waarover n. 9638.

9647. En twee voetstukken onder één plank voor haar twee handen; dat dit betekent aldus in alle en de afzonderlijke dingen, staat hieruit vast dat

zulke voetstukken en handen aan iedere plank werden aangebracht, en dat de herhaling dit insluit; derhalve wordt er aangeduid dat het aldus zou zijn in alle en de afzonderlijke dingen. Men moet weten, dat het goede met de ware dingen aan zichzelf eender is in elk bijzondere bij den mens en den Engel, zodanig als het in het gemeen is, n. 920, 1040, 1316, 4345, aldus in alle en de afzonderlijke dingen.

9648. En aan de andere zijde van het Habitakel tot den hoek van het noorden; dat dit betekent naar de uiterlijke dingen van dien Hemel, waar de ware dingen in het duister zijn, staat vast uit de betekenis van het Habitakel, zijnde de Hemel, waarover n. 9594; en uit de betekenis van het noorden, zijnde de uiterlijke dingen, waar het ware in het duister is, waarover n. 3708; daaruit blijkt, dat met de zijde van het Habitakel tot den hoek van het noorden, wordt aangeduid naar de uiterlijke dingen des Hemels, waar het ware in het duister is. Er zijn vier staten, waarmede de vier streken in de wereld overeenstemmen, zijnde het oosten, het westen, de middag, en het noorden; het oosten stemt overeen met den staat van het goede in zijn opgang, het westen met den staat van het goede in zijn ondergang; de middag stemt overeen met den staat van het ware in zijn licht; het noorden echter met den staat van het ware in de schaduw, n. 3708; de staat van het goede waarmede het oosten overeenstemt, en de staat van het ware waarmede de middag overeenstemt, zijn innerlijke staten; en de staat van het goede waarmede het westen overeenstemt, en de staat van het ware waarmede het noorden overeenstemt, zijn uiterlijke staten; want hoe innerlijker elke staat is, des te volmaakter is hij, en hoe uiterlijker hij is, des te onvolmaakter, aldus duisterder. Vandaar komt het, dat de mens hoe hoger hij naar de innerlijke dingen kan worden verheven, des te meer in de doorvatting van het goede en in het licht van het ware komt; weswege de mens wanneer hij de lichamelijke dingen aflegt, die de uitwendige dingen zelf zijn, hetgeen geschiedt wanneer hij uit de wereld heengaat, indien hij het leven van het ware en het goede heeft geleefd, in het inzicht en de wijsheid, en zo in de doorvatting van alle gelukzaligheden komt, en in een des te grotere al naar hij zich door het leven van het goede uit de leer van het ware heeft laten verheffen naar de innerlijke dingen des Hemels.

9649. Twintig planken; dat dit betekent het goede ondersteunende op elke wijze en geheel en al, staat vast uit de betekenis van twintig, zijnde op elke wijze en geheel en al, waarover boven n. 9641; en uit de betekenis van de planken van het Habitakel, zijnde het goede dat den Hemel ondersteunt, waarover n. 9634.

9650. En haar veertig voetstukken van zilver, betekent ook daar de volledige ondersteuning door het ware, zoals boven n. 9643.

9651. Twee voetstukken onder één plank, betekent door de verbinding met het goede, zoals eveneens boven n. 9645.

9652. En twee voetstukken onder één plank, betekent overal, omdat het is voor alle en de afzonderlijke dingen, n. 9647, want dat wat voor alle en de afzonderlijke dingen is, dit is overal.

9653. En voor de twee benen van het Habitakel naar de zee, dat dit betekent de verbinding met den Hemel waar het goede in het duister is, staat vast uit de betekenis van twee, zijnde de verbinding, zoals boven n. 9645; uit de betekenis van de benen, zijnde de grenzen waar het goede naar het duistere neigt, waarover n. 7859; uit de betekenis van het Habitakel, zijnde de Hemel, waarover n. 9594; en uit de betekenis van het westen of van de zee, zijnde de staat van het goede in het duister, waarover n. 3708, 8615; dat met het westen die staat wordt aangeduid, komt omdat met de zon de Heer wordt aangeduid ten aanzien van het goede der liefde, n. 3636, 3643, 4060, 4321 einde, 7078, 7083, 7171, 8644, 8812; vandaar wordt met haar opgang aangeduid het goede der liefde uit den Heer in de heldere doorvatting, en met den ondergang het goede uit Hem in de duistere doorvatting; en omdat de mens en de Engel de heldere doorvatting heeft wanneer hij is opgeheven naar de innerlijke dingen, of in het licht des Hemels, en de duistere doorvatting wanneer hij in de uiterlijke dingen is, n. 9648, aldus wanneer hij in het licht der wereld is, wordt derhalve het westen ook de zee geheten; de zee immers betekent het wetenschappelijke in het gemeen, n. 28, 2850, en het wetenschappelijke is in den uitwendigen of natuurlijken mens, waar het goede in het duister is; al het wetenschappelijke is, omdat het van den natuurlijken mens is, in het licht der wereld.

9654. Zult gij maken zes planken; dat dit betekent waar het goede is uit het Goddelijk Menselijke des Heren op elke wijze, staat vast uit de betekenis van zes, zijnde alle dingen in een samenvatting, waarover n. 7973, aldus eveneens op elke wijze; en uit de betekenis van de planken van het Habitakel, zijnde het goede uit het Goddelijk Menselijke des Heren, dat den Hemel ondersteunt, waarover n. 9644.

9655. En twee planken zult gij maken voor de hoeken van het Habitakel in de twee benen; dat dit betekent het hoedanige der verbinding daar met het goede, staat vast uit hetgeen volgt, waar wordt gezegd dat de planken daar gepaard zullen zijn van beneden, en tegelijk gepaard aan het hoofd ervan tot één ring, zijnde het hoedanige der verbinding daar met het goede; met

twee immers wordt de verbinding aangeduid, n. 9645, met de planken het ondersteunende goede, n. 9634; met de hoeken van het Habitakel in de twee benen, de grenzen waar dat is, n. 9653.

9656. En zij zullen gepaard zijn van beneden, en tegelijk gepaard aan het hoofd ervan; dat dit betekent de verbinding uit het uiterlijke en uit het innerlijke, staat vast uit de betekenis van gepaard zijn, zijnde samenverbonden aangedreven worden; uit de betekenis van “van beneden”, zijnde uit het uiterlijke, want dat wat buiten is, wordt in het Woord uitgedrukt met beneden, en dat wat binnen is, met boven, n. 3084, 4599, 5146, 8325; vandaar zijn de diepe dingen de uiterlijke dingen, en zijn de hoge dingen de innerlijke dingen, n. 2148, 4210, 4599; en uit de betekenis van het hoofd, wanneer er wordt gezegd van beneden tot het hoofd, zijnde uit het innerlijke. Dat dit met het hoofd wordt aangeduid, komt omdat het hoofd boven het lichaam is, en met de hogere dingen de innerlijke dingen worden aangeduid, zoals nu is gezegd; en bovendien zijn de innerlijke dingen van den mens in zijn hoofd; daar immers zijn de beginselen der zinnen en der bewegingen, en de beginselen zijn de binnenste dingen, omdat daarvan de overige dingen worden afgeleid, want de beginselen zijn zoals de aderen der bronnen waaruit de beken vloeien. Vandaar komt het eveneens, dat de innerlijke dingen met het hoofd worden uitgedrukt in het Woord, zoals bij Jesaja: “Afhouwen zal Jehovah van Israël *het hoofd en den staart*, den tak en de bieze, op één dag”, ix: 13, 14. Bij denzelfde: “Er zal voor Egypte geen werk zijn dat maken zal *het hoofd en de staart*, de tak en de bieze”, xix: 15; daar wordt gehandeld over de Kerk, welker innerlijke dingen het hoofd zijn, en de uiterlijke dingen de staart. Bij denzelfde: “*Op al de hoofden* kaalheid, elke baard afgeschoren”, xv: 2; de kaalheid op de hoofden, voor niet het goede en het ware in de innerlijke dingen, de afgeschoren baard voor niet het goede en het ware in de uiterlijke dingen. Bij Jeremia: “Van Egypte zult gij beschaamd worden, zoals gij van Aschur beschaamd waart, en *uw handen zullen op uw hoofd zijn*; deswege dat Jehovah uw beschermingen heeft verafschuwd”, ii: 36, 37; aldus wordt de schaamte beschreven vanwege de goede en ware dingen der Kerk teloor gegaan door de wetenschappelijke dingen en door de redeneringen daaruit; Egypte is het wetenschappelijke, Aschur is de redenering daaruit; de handen op het hoofd, voor de innerlijke dingen vanwege de schaamte bedekken; evenzo elders bij denzelfde: “Zij waren beschaamd, en met schande aangedaan, *en zij hebben hun hoofd bedekt*”, xiv: 3, 4, en 2 Sam. xiii: 19.

9657. Tot één ring; dat dit zo het standhouden betekent, staat vast uit de betekenis van den ring, zijnde de verbinding, waarover n. 9493, 9495, hier

door de verbinding het stand houden, omdat er wordt gezegd dat de planken gepaard zullen zijn tot één ring.

9658. Aldus zal het zijn met die beide, tot de twee hoeken zullen zij zijn; dat dit een eendere verbinding overal betekent, staat vast uit de betekenis van beide of van twee, zijnde de verbinding, waarover boven n. 9655; omdat dit is van beide zijden, wordt een eendere verbinding overal aangeduid, want de tot de twee hoeken gepaarde planken schouwden tot elke streek; aldus bouwden zij het tweetal benen tot de twee hoeken, en schouwen tot elke streek is overal; en omdat het van beide zijden eender was, is het overal een eendere verbinding.

9659. En er zullen acht planken zijn, en hun voetstukken van zilver; dat dit betekent op elke wijze de ondersteuning uit het goede, en door het ware uit het goede, staat vast uit de betekenis van acht, zijnde op elke wijze, waarover aanstonds; uit de betekenis van de planken, zijnde het ondersteunende goede, waarover n. 9634; uit de betekenis van de voetstukken van zilver, zijnde de ondersteuning door het ware dat uit het goede is, waarover n. 9643. Dat acht is op elke wijze, is omdat met dit getal hetzelfde wordt aangeduid als met twee en met vier, want uit die, met elkander vermenigvuldigd, verrijst het, en met twee en vier wordt de verbinding ten volle aangeduid, n. 1594, 8423, 8877, en vandaar eveneens het volle, n. 9103, bijgevolg op elke wijze, want dat wat vol is, is ook op elke wijze. Met acht wordt ook het volle en op elke wijze aangeduid uit hoofde hiervan, dat met de week een volledige periode van het begin tot het einde wordt aangeduid, n. 2044, 3845; vandaar wordt met den achtsten dag de volle staat aangeduid, waaruit daarna een nieuw begin wordt gemaakt. Vandaar was het, dat de manlijken van acht dagen zouden worden besneden, Gen. xvii: 12; Hfdst. xxi: 4; met de besnijdenis immers werd de zuivering van de vuile liefden door het ware des geloofs aangeduid, n. 2039, 2046 einde, 2799, 3412, 3413, 4462; de voorhuid stemde overeen met de bezoedeling van het goede door die liefden, n. 4462, 7045, 7225; en het rotsstenen zwaard, waarmede de besnijdenis werd voltrokken, betekende het ware des geloofs waardoor de zuivering geschiedde, n. 2039 einde, 2046 einde, 2799, 7044. Het volle en op elke wijze wordt met acht na zeven ook aangeduid bij Micha: “Wanneer Aschur in ons land zal zijn gekomen, en onze paleizen zal hebben vertreden, zo zullen wij over hem stellen *zeven herders*, en *acht vorsten der mensen*, en zij zullen het land van Aschur weiden met het zwaard, en Hij zal bevrijden van Aschur”, v: 4, 5; Aschur staat voor de redenering aangaande de goede en de ware dingen der Kerk uit het eigen inzicht; de totale bevrijding of de bevrijding op elke wijze van de valsheid daaruit wordt aangeduid met

de acht vorsten der mensen die zullen vernietigen; de vorsten der mensen zijn de primaire ware dingen van het goede. Dat acht het volle en op elke wijze is, staat ook vast uit de ondervinding aangaande de binnenlating en de opneming van de gezelschappen in den Hemel, waarover men zie n. 2130; de gezelschappen die eerst werden opgenomen, verschenen tot twaalf toe, en daarna tot acht toe; zij immers die worden binnengelaten en opgenomen in den Hemel, zijn degenen die zijn gezuiverd van de aardse dingen, aldus van de liefden ervan, en daarop zijn onderricht; met het getal acht werd dan het volle aangeduid. Iets eenders wordt met acht aangeduid elders in het Woord, zoals daarmede dat het voorhuis der poort van het huis af acht ellen was, en dat er acht treden waren tot het huis, bij Ezechiël Hfdst. XL: 9, 31, 41; daar wordt gehandeld over het Nieuwe Huis, waarmede des Heren Nieuwe Kerk wordt aangeduid; de ware dingen leidende tot het goede, en van het goede tot de ware dingen, worden aangeduid met het voorhuis en met de treden. Wie niet weet, dat de getallen in het Woord dingen behelzen, kan nooit iets anders begrijpen, dan dat de maten en de getallen, waar over den Tabernakel, over den Tempel van Salomon, en daarna over het Nieuwe Huis, en over den Nieuwen Tempel, en over de Nieuwe Aarde, bij Ezechiël wordt gehandeld, van geen belang zijn en zo niets heiligs betekenen, terwijl toch in het Woord geen woordje ijdel is. Laat hij die inzicht heeft, de maten en de getallen bij Ezechiël van Hfdst. XL tot Hfdst. XLVIII in overweging nemen; voorts de maten en de getallen bij Johannes in de Apocalypse Hfdst. XXI, waar ook wordt gezegd *“dat de Engel den muur van Nova Hierosolyma mat, honderd vier en veertig ellen, en dat die maat de maat eens mensen, dat is, eens Engels is”*, Vers 17; ook elders: *“Die het inzicht heeft, rekene het getal van het beest; het is immers het getal eens mensen; zijn getal namelijk is zes honderd zes en zestig”*, Apoc. XIII: 18; behalve in vele plaatsen elders. Dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, zie men in n. 482, 487, 575, 647, 648, 755, 813, 1963, 1988, 2075, 2252, 3252, 4264, 4495, 4670, 5265, 5291, 5335, 5708, 7973, 6175; en in de plaatsen waar is getoond wat enige getallen in het bijzonder betekenen.

9660. Zestien voetstukken; dat dit betekent de ondersteuning geheel en al, staat vast uit de betekenis van zestien, zijnde geheel en al; zestien immers betekent iets eenders als acht, aangezien de vermenigvuldigde getallen iets eenders betekenen als de enkelvoudige waaruit zij zijn, n. 5291, 5335, 5708, 7973; dat acht het volle is, en op elke wijze, is nu boven in n. 9659 getoond; aldus eveneens geheel en al; en uit de betekenis van de voetstukken, zijnde de ondersteuning, waarover n. 9643.

9661. Twee voetstukken onder één plank, en twee voetstukken onder één plank; dat dit betekent door de verbinding van het ware met het goede overal, staat vast uit de betekenis van twee, zijnde de verbinding, waarover n. 1686, 3519, 5194, 8423; uit de betekenis van de voetstukken, zijnde het ondersteunende ware, waarover n. 9645; en uit de betekenis van de plank, zijnde het ondersteunende goede, waarover n. 9634; dat het aldus is voor alle en de afzonderlijke dingen, bijgevolg overal, ligt opgesloten in de herhaling, zoals eveneens eerder enige malen.

9662. En gij zult maken grendelbomen van houten van Schittim; dat dit de macht van het ware uit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de grendelbomen, zijnde de macht die van het ware uit het goede is, waarover n. 9491; uit de betekenis van het hout van Schittim, zijnde het goede der verdienste, dat van den Allenen Heer is, waarover n. 9472, 9486. Dat dit goede het enige goede is dat in den Hemel regeert, zie men in n. 9486; bijgevolg waaruit de ware dingen de macht hebben.

9663. Vijf voor de planken van de ene zijde van het Habitakel; dat dit betekent waardoor het schouwt naar de innerlijke dingen des Hemels, waar het ware in het licht is, staat vast uit de betekenis van vijf, zijnde alle dingen van dit deel, waarover n. 9604; uit de betekenis van de planken, zijnde de ondersteunende goede dingen, waarover n. 9634; en uit de betekenis van de zijde van het Habitakel, zijnde de streek des Hemels waarheen wordt geschouwd; het Habitakel immers is de Hemel, n. 9596; ende zijde is de streek waarheen wordt geschouwd; dat het is naar de innerlijke dingen waar het ware in het licht is, aldus naar den middag, komt omdat driemaal dezelfde dingen worden gezegd, en de derde of de laatste maal wordt gezegd: tot de beide benen naar de zee, en drie zijden worden vermeld, de eerste tot den middag, Vers 18, de tweede tot het noorden, Vers 20, en de derde tot de zee, Vers 22; dat tot den middag is tot de innerlijke dingen, waar het ware in het licht is, zie men in n. 9642; dat tot het noorden is naar de uiterlijke dingen, waar het ware in het duister is, n. 9648; en dat tot de zee is waar het goede in het duister is, n. 9653.

9664. En vijf grendelbomen voor de planken van de andere zijde van het Habitakel; dat dit betekent de macht van het ware uit het goede, waardoor het schouwt naar de uiterlijke dingen, waar het ware in het duister is, staat vast uit de dingen die nu boven in n. 9662, 9663 zijn ontvouwd.

9665. En vijf grendelbomen voor de planken van de zijde van het Habitakel tot de beide benen naar de zee; dat dit betekent de macht van het ware uit het goede, waardoor het tot dien Hemel schouwt waar de verbinding is met het

goede dat in het duister is, staat ook vast uit de dingen die boven in n. 9653, 9662, 9663 zijn ontvouwd.

9666. En de middelste grendelboom in het midden der planken doorgaande van het uiteinde tot het uiteinde; dat dit betekent de primaire macht, waaruit de machten overal worden voortgezet, staat vast uit de betekenis van den grendelboom, zijnde de macht, waarover n. 9496; uit de betekenis van het midden, zijnde het binnenste en het primaire, waarover n. 1074, 2940, 2973, 5897, 6084, 6103; uit de betekenis van doorgaan van het uiteinde tot het uiteinde, wanneer over den grendelboom wordt gehandeld, waarmede de macht wordt aangeduid, zijnde de daaruit afgeleide en overal voortgezette machten. Hoe het met deze dingen is gesteld, kan men niet weten, tenzij men weet hoe het is gesteld met de innerlijke dingen en met de uiterlijke dingen in de geestelijke wereld. De dingen die de beste en de zuiverste zijn, aldus die volmaakter zijn dan de overige, zijn in het binnenste; de dingen die daaruit naar de uiterlijke dingen voortgaan, zijn al naar de graden van de verwijdering van de binnenste dingen, minder volmaakt, en ten slotte zijn die welke in de uiterste dingen zijn, van alle het minst volmaakt, n. 9648. Die dingen worden minder volmaakt geheten, die gemakkelijker van hun vorm en schoonheid, aldus van hun orde, kunnen worden afgedraaid. Het is met die dingen gesteld zoals met de vruchten; het binnenst in die zijn de zaden, buiten deze is het vlees; de zaden zijn in een meer volmaakt staat dan het vlees, dat van buiten is, zoals hieruit kan vaststaan dat wanneer het vlees wegrot, nochtans de zaden ongerept blijven. Evenzo is het gesteld met de zaden; het binnenst in die is het teelkrachtige, dat in een meer volmaakt staat is dan de dingen die daar buiten zijn, want het teelkrachtige blijft in zijn ongereptheid, en brengt een nieuwen boom of een nieuwe plant voort, wanneer de uiterlijke dingen worden ontbonden. Evenzo is het gesteld in den Hemel; de binnenste dingen daar zijn, omdat zij den Heer dichterbij zijn, in een meer volmaakt staat dan de uiterlijke dingen; vandaar komt het, dat de binnenste Hemel in de wijsheid en in het inzicht is, en vandaar in de gelukzaligheid, meer dan de Hemelen die beneden zijn. Evenzo is het gesteld in liederen Hemel; het binnenste in die Hemelen is meer volmaakt dan de dingen die rondom zijn. Evenzo is het gesteld bij den mens die in het goede der liefde en in de ware dingen des geloofs is; het inwendige van hem is in een meer volmaakt staat dan het uitwendige, want de inwendige mens is in de warmte en het licht des Hemels, het uitwendige echter in de warmte en het licht der wereld. Evenzo is het gesteld in elken volmaakt vorm; het binnenste ervan is het beste. Het binnenste is dat wat onder het midden

wordt verstaan. Dat met het doorgaan van het uiteinde tot het uiteinde, wanneer het wordt gezegd van den grendelboom, de daaruit afgeleide en overal voortgezette macht wordt aangeduid, is omdat met van het uiteinde tot het uiteinde het eerste en het laatste einddoel wordt aangeduid, aldus van den aanvang tot het einde; het eerste einddoel immers is de aanvang. Vandaar is het, dat met de uiteinden alle dingen worden aangeduid en overal; zoals bij Jeremia: “Het zwaard van Jehovah is verterende *van het uiteinde der aarde tot het uiteinde ervan*”, XII: 12; het zwaard staat voor het ware strijdende tegen het valse, en dat vernietigende, en in den tegengestelden zin voor het valse strijdende tegen het ware en dat vernietigende, n. 2799, 4499, 6353, 7102, 8294; verterende van het uiteinde der aarde tot het uiteinde ervan, voor alle dingen der Kerk; de aarde immers is de Kerk, n. 9334. Bij David: “*Van het uiteinde der Hemelen is Zijn uitgang, en Zijn omloop tot de uiteinden ervan*”, Psalm XIX: 7; ook daar staat van het uiteinde der Hemelen tot de uiteinden ervan, voor alle dingen en overal. Bij Markus: “Hij zal Zijn Engelen zenden, en Hij zal Zijn uitverkorenen vergaderen uit de vier winden, *van het uiteinde der aarde tot het uiteinde des hemels*”, XIII: 27; het uiteinde der aarde en het uiteinde des hemels, voor alle uitwendige en inwendige dingen der Kerk; dat de aarde het uitwendige der Kerk is, en de hemel het inwendige ervan, zie men in n. 1733, 1850, 2117, 2118 einde, 3355 einde, 4535, waar wordt ontvouwd wat de nieuwe aarde en de nieuwe hemel is. Evenzo de uiteinden in het meervoud, bij Jesaja: “Ziet om tot Mij, opdat gij wordt gezaligd, *alle gij uiteinden der aarde*”, XLV: 22. Bij David: “O God onzes heils, o Vertrouwen *aller uiteinden der aarde*, en der ver gelegen dingen der zee”, Psalm LXV: 6. En eveneens in het enkelvoud, wanneer er wordt gezegd tot aan het uiteinde, bij Jesaja: “Mijn heil zij *tot aan het uiteinde der aarde*”, XLIX: 6. Bij denzelfde: “Jehovah zal het doen horen *tot aan het uiteinde der aarde*; zegt aan de dochter Zions: Zie uw heil komt”, LXII: 11. Bij Jeremia: “Een tumult zal komen *tot aan het uiteinde der aarde*, XXV: 31; tot aan het uiteinde, sluit in van het uiteinde tot het uiteinde. Wanneer echter onder het uiteinde slechts het uiterste of het laatste wordt verstaan, dan wordt daarmee datgene aangeduid wat het laatste des Hemels of der Kerk is, zoals bij Jesaja: “Zingt Jehovah een nieuw lied, Zijn lof, *het uiteinde der aarde*, afdalende tot de zee, en de volheid ervan, gij eilanden en de bewoners ervan”, XLII: 10; het uiteinde der aarde, afdalende tot de zee, staat voor het laatste der Kerk, waar het goede en het ware in het duister is; dat de zee dit is, zie men in n. 9653; de eilanden staan voor hen die verder zijn verwijderd van de ware dingen, en vandaar van den eredienst, n. 1158. Bij denzelfde: “Breng Mijn zonen aan *van verre*, en Mijn dochters *van*

het uiteinde der aarde”, XLIII: 6. De zonen van verre, zijn zij die in het duister zijn ten aanzien van de ware dingen, de dochters van het uiteinde der aarde zijn zij die in het duister zijn ten aanzien van de goede dingen, zodanig als de natiën waren. Dat de zonen degenen zijn die in de ware dingen zijn, en in den abstracten zin de ware dingen, zie men in n. 264, 489, 491, 1147, 2623, 2803, 2813, 3373, 3704; en dat de dochters degenen zijn die in de goede dingen zijn, en in den abstracten zin de goede dingen, n. 489, 490, 491, 2362, 3963, 8994. Daaruit blijkt ook, dat van het uiteinde wordt gesproken met betrekking tot het goede, en van de verte met betrekking tot het ware, zoals eveneens in Psalm LXV: 6, en Jesaja XIII: 5. Maar men moet weten, dat onder het uiteinde des hemels het niet het uiteinde der ruimte is dat wordt verstaan, maar de staat van het goede en het ware, want in den Hemel is geen ruimte, maar slechts de schijn ervan volgens den staat van het goede en het ware.

9667. En de plank zult gij overtrekken met goud, en haar ringen zult gij maken van goud, huizen voor de grendelbomen, en gij zult overtrekken de grendelbomen met goud; dat dit betekent het uitbeeldende van het goede, waaruit en waardoor alle dingen zijn, staat vast uit de betekenis van met goud overtrekken en van goud maken, zijnde het uitbeeldende van het goede, waarover n. 9510; met de planken wordt ook het ondersteunende goede aangeduid, n. 9634; met de ringen de verbinding van het goede en het ware, n. 9493, 9495; en met de grendelbomen de macht van het ware uit het goede, n. 9496. Dat alle dingen zijn uit het goede en door het goede, is omdat alle dingen die in het heelal zijn, betrekking hebben op het goede en op het ware, en het is het goede waaruit het ware is, aldus waaruit alles is. Het goede ontleent den oorsprong aan het Goddelijke zelf; de Goddelijke Liefde des Heren is het Goddelijk Goede, want al het goede is der liefde; de Goddelijke Liefde Zelf, aldus het Goddelijk Goede, is het Zijn Zelf dat Jehovah wordt genoemd, en eveneens de Heer; het Bestaan daaruit is het Ware; daaruit kan vaststaan dat uit het Goede alle dingen zijn.

9668. En gij zult oprichten het Habitakel volgens de wijze die gij zijt gemaakt te zien op den berg; dat dit betekent tot de streken volgens *de* staten van het goede en daaruit van het ware in den Hemel die wordt uitgebeeld, staat vast uit de betekenis van het Habitakel, zijnde het uitbeeldende van den Hemel, waarover n. 9594; uit de betekenis van volgens de wijze die gij zijt gemaakt te zien op den berg, zijnde tot de streken volgens de staten van het goede en daaruit van het ware in den Hemel, want dit wordt verstaan onder de wijze volgens welke het Habitakel zou worden opgericht. Dat de berg Sinai, waar het werd gezien, de Hemel is, zie men in n. 9420. Uit de beschrijving blijkt,

dat het Habitakel was opgesteld ten aanzien van de lengte van het oosten tot het westen, en dat aan het oosten de ingang was, en aan het westen de Ark; vandaar waren de zijden aan den middag en aan het noorden; de oostzijde van het Habitakel beeldde den staat van het goede uit in zijn opgang, de westzijde den staat van het goede in zijn ondergang; de zuidzijde den staat van het ware in zijn licht, en de noordzijde den staat van het ware in zijn schaduw. De ingang was aan de oostelijke streek, ter oorzaak hiervan dat de Heer binnentreedt door het goede der liefde in den Hemel; hetgeen ook kan vaststaan bij Ezechiël, waar gehandeld wordt over den Nieuwen Tempel, waar deze dingen staan: *“Hij leidde mij tot de poort die schouwende is naar het oosten; toen, zie, de heerlijkheid van den God Israëls kwam van den weg van het oosten; en de heerlijkheid van Jehovah trad binnen in het huis langs den weg der poort, waarvan de aangezichten zijn naar het oosten, en de heerlijkheid van Jehovah vervulde het huis”*, XLIII: 1 tot 6; en daarop: *“Jehovah zeide tot mij: De poort schouwende het oosten zal gesloten zijn; zij zal niet worden geopend, en geen man zal binnentreden door haar, maar Jehovah de God Israëls zal door haar binnentreden”*, XLIV: 1, 2; waaruit duidelijk blijkt, dat de Heer alleen binnentreedt in den Hemel door het goede der liefde, en dat het goede der liefde uit den Heer den Hemel vult en dien maakt. Het oosten betekent den Heer ten aanzien van het goede der liefde, ter oorzaak hiervan, dat de Heer de Zon des Hemels is, n. 3636, 3643, 7078, 7083, 7270. In den Hemel echter is het aldus gesteld: het oosten is waar de Heer als Zon verschijnt, zijnde naar voren tegenover het rechteroog, n. 4321 einde, 7078, 7171; naar het westen van daar, aldus in een rechte lijn uit het oosten en tot het westen, zijn zij die in het goede der liefde zijn; aan het zuiden [*austrum*] echter zijn zij die in het licht van het ware zijn, en aan het noorden zij die in de schaduw van het ware zijn. Allen die in den Hemel zijn, schouwen tot den Heer, want daar naar voren schouwen is tot Hem schouwen; niemand kan daar achterwaarts van Hem weg schouwen, hoe hij zich ook keert; men zie n. 4321 einde. Maar dit is een verborgenheid die de natuurlijke mens niet kan begrijpen. Zulke dingen zijn het die werden uitgebeeld met de door Moscheh op den berg geziene wijze, volgens welke het Habitakel zou worden opgericht.

9669. Vers 31, 32, 33. *En gij zult maken een voorhang van hemelsblauw en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en getweerd fijn lijnwaad, van het werk van een uitdenker zal hij dien maken, met Cherubim. En gij zult geven hem op vier kolommen van Schittim overtogen met goud, en hun haken van goud, op vier voetstukken van zilver. En gij zult geven den voorhang onder de haakjes, en gij zult binnenbrengen daarheen van binnen den voorhang de Ark der*

Getuigenis, en de voorhang make ulieden scheiding tussen het heilige en tussen het heilige der heiligen. En gij zult maken een voorhang, betekent het middel [*medium*] verenigende dezen Hemel en den binnensten, aldus het geestelijk goede met het hemels goede; van hemelsblauw, en purper, en dubbel gedoopt scharlaken, en getweerd fijn lijnwaad, betekent de goede dingen der liefde en des geloofs verbonden; van het werk van een uitdenker zal hij dien maken, betekent het verstandelijke; met Cherubim, betekent de Bewaking opdat zij niet worden vermengd; en gij zult geven hem op vier kolommen van Schittim, betekent het goede der verdienste, dat van den Heer alleen is, verbindende en ondersteunende; overtogen met goud, betekent daar het uitbeeldende; en hun haken van goud, betekent de wijzen der verbinding door het goede; op vier voetstukken van zilver, betekent de macht der verbinding door het ware; en gij zult geven den voorhang onder de haakjes, betekent het vermogen der verbinding en vandaar de daadwerkelijkheid; en gij zult binnenbrengen daarheen van binnen den voorhang de Ark der Getuigenis, betekent het bestaan van den binnensten Hemel binnen dat verenigende middel; en de voorhang make ulieden een scheiding tussen het heilige en tussen het heilige der heiligen, betekent tussen het geestelijk goede, zijnde het goede der liefde jegens den naaste en het goede des geloofs in den Heer, en tussen het hemels goede, zijnde het goede der liefde tot den Heer en het goede der wederzijdse liefde.

9670. En gij zult maken een voorhang; dat dit betekent het middel verenigende dezen Hemel en den binnensten Hemel, aldus het geestelijk goede met het hemels goede, staat vast uit de betekenis van den voorhang, namelijk dat hij was onderscheid makende tussen het Habitakel waar de Ark der Getuigenis was, en waar de Kandelaar was en de Tafel waarop de broden der aangezichten lagen, zijnde het middel verenigende den middelsten Hemel en den binnensten Hemel; met de Ark immers, waarin de Getuigenis was, werd de binnenste Hemel uitgebeeld, waar de Heer is, n. 9457, 9481, 9485; en met het Habitakel buiten den Voorhang werd de middelste Hemel uitgebeeld, n. 9594; en omdat het goede der liefde tot den Heer den binnensten Hemel maakt, en het goede der liefde jegens den naaste den middelsten Hemel maakt, wordt derhalve met den voorhang ook aangeduid het middel verenigende het geestelijk goede en het hemels goede; het geestelijk goede is het goede der liefde jegens den naaste, en het hemels goede is het goede der liefde tot den Heer; dat de Hemelen volgens die goeden worden onderscheiden, daarvoor zie men de aangehaalde dingen in n. 9277. Hieruit blijkt nu, wat de voorhang betekende zowel in den Tabernakel als in den Tempel. Die beide Hemelen, namelijk de

binnenste en de middelste, zijn aldus onderscheiden, dat men niet van den enen in den anderen kan binnentreden, maar nochtans stellen zij één Hemel samen door de bemiddelende engellijke gezelschappen, die van een zodanigen genius zijn dat zij tot het goede van den enen en den anderen Hemel kunnen toetreden; het zijn deze gezelschappen die het verenigende middel samenstellen dat door den voorhang werd uitgebeeld. Het werd ook gegeven om met de Engelen uit die gezelschappen enige malen te spreken. Hoedanig de Engelen van den binnensten Hemel zijn, en hoedanig naar verhouding de Engelen van den middelsten Hemel, kan vaststaan uit de overeenstemming. Met de Engelen van den binnensten Hemel stemmen die dingen bij den mens overeen welke tot de gebieden van het hart en welke tot die van het cerebellum behoren; met de Engelen echter van den middelsten Hemel stemmen de dingen bij den mens overeen, welke tot de gebieden van de longen en tot die van het cerebrum behoren; de dingen die van het hart en van het cerebellum zijn, worden de onwillekeurige en spontane genoemd, omdat zij aldus verschijnen; de dingen echter die van de longen en van het cerebrum zijn, worden de willekeurige genoemd. Hoedanig de volmaaktheid van den enen Hemel boven den anderen is, en hoedanig het verschil is, kan daaruit enigermate vaststaan. Met de bemiddelende Engelen echter die tot den enen en den anderen Hemel toetreden, en verbinden, stemmen overeen de hans- en longenvlechtsels, waardoor de verbinding van het hart met de longen geschiedt; voorts het verlengde merg, waar de vezel van het cerebellum met de vezel van het cerebrum wordt verbonden. Dat de Engelen die uit het hemels Rijk des Heren zijn, dat is, die in den binnensten Hemel zijn, het gebied van het hart in den Grootsten Mens samenstellen, en dat de Engelen die uit het geestelijk Rijk des Heren zijn, dat is, die in den middelsten Hemel zijn, het gebied van de longen daar samenstellen, zie men in n. 3635, 3886 tot 3890; en dat daarvandaan de overeenstemming van het hart en van de longen bij den mens is, n. 3883 tot 3896; evenzo is het gesteld met de overeenstemming van het cerebrum en van het cerebellum. Hoedanig de hemelsen zijn, of zij die in den binnensten Hemel zijn, en hoedanig de geestelijken, die in den middelsten zijn, en welk verschil er is, zie men in n. 2046, 2227, 2669, 2708, 2715, 2718, 2935, 2937, 2954, 3166, 3235, 3236, 3240, 3246, 3374, 3833, 3887, 3969, 4138, 4286, 4493, 4585, 4938, 5113, 5150, 5922, 6296, 6289, 6366, 6427, 6435, 6500, 6647, 6648, 7091, 7233, 7877, 7977, 7992, 8042, 8152, 8234, 8521. Daaruit kan blijken, hoedanig de bemiddelende Engelen zijn, die het verenigende middel samenstellen dat werd uitgebeeld door den Voorhang. Dat de Voorhang van den Tempel in twee delen werd verscheurd, toen de Heer het kruis leed,

Matth. xxvii: 51; Markus xv: 38; Lukas xxiii: 45, betekende de verheerlijking des Heren; toen de Heer immers in de wereld was, maakte Hij Zijn Menselijke het Goddelijk Ware, doch toen Hij uit de wereld heenging, maakte Hij Zijn Menselijke het Goddelijk Goede, uit Hetwelk daarna het Goddelijk Ware voortging; men zie de aangehaalde dingen in n. 9199 einde, 9315 einde. Het Goddelijk Goede is het Heilige der Heiligen. De verheerlijking van het Menselijke des Heren tot aan het Goddelijk Goede, dat Jehovah is, wordt ook in den inwendigen zin beschreven door het proces der ontzondiging, wanneer Aharon binnentrad in het Heilige der Heiligen binnen den Voorhang, waarover in Leviticus Hfdst. xvi: 1 tot einde, en in den betrekkelijken zin wordt door hetzelfde proces beschreven de wederverwekking van den mens tot aan het hemels goede toe, zijnde het goede van den binnensten Hemel. Dat proces was zodanig: Aharon zou een var van een os tot een slachtoffer nemen, en een ram tot een brandoffer, voor zich en voor zijn huis; en hij zou de klederen der heiligheid aantrekken, welke waren de rok van linnen, de onderbroek van linnen, de bandelier van linnen, en de tulband van linnen, en hij zou zijn vlees met water wassen. En hij zou een tweetal bokken nemen waarover hij het lot zou werpen, en een van deze zou aan Jehovah geofferd worden, en de andere zou in de woestijn worden heengezonden; dit voor de vergadering der zonen Israëls. Wanneer hij den var zou slachtofferen, zou hij reukwerk binnen den voorhang indragen, en van het bloed van den var en van den bok zou hij zevenmaal sprengen op het verzoendeksel naar den opgang; en eveneens zou hij bloed geven op de hoornen van het altaar. Daarna zou hij de zonden van de zonen Israëls belijden, die hij zou geven op den bok die in de woestijn zou worden heengezonden. Ten slotte zou hij de klederen van linnen uittrekken, en de zijne aantrekken, en hij zou het brandoffer maken voor zich en voor het volk; en de dingen afkomstig van de slachtoffers werden niet verbrand. Aldus zou aljaarlijks geschieden, wanneer Aharon zou binnentreden tot het Heilige der Heiligen binnen den voorhang. Het Priesterschap, waarmede Aharon was belast, beeldde den Heer uit ten aanzien van het Goddelijk Goede, zoals het Koningschap, dat daarna bij de koningen was, den Heer uitbeeldde ten aanzien van het Goddelijk Ware, n. 6148. Het proces der Verheerlijking van het Menselijke des Heren tot aan het Goddelijk Goede, wordt daar in den inwendigen zin beschreven. Dit proces werd aan de Engelen gemanifesteerd, wanneer Aharon die handelingen zou voltrekken en binnen den voorhang zou binnentreden, en het wordt eveneens nu aan de Engelen gemanifesteerd, wanneer dit in het Woord wordt gelezen. Met den var van een os tot het zondeslachtoffer, en met den bok tot het brandoffer,

wordt aangeduid de zuivering van het goede, een zuivering van de boze dingen in den uitwendigen en in den inwendigen mens; met den rok van linnen, den onderbroek van linnen, den bandelier van linnen, en den tulband van linnen, die hij zou aantrekken wanneer hij zou binnentreden, en met de wassing van zijn vlees, wordt aangeduid dat die zuivering zou geschieden door de ware dingen uit het goede; met de twee geitenbokken tot het zondeslachtoffer, en met het ram tot het brandoffer, en met den bok die werd geofferd, en met den anderen die werd heengezonden, wordt aangeduid de zuivering van het ware, een zuivering van de valse dingen in den uitwendigen mens; met het reukwerk, dat hij binnen den voorhang zou indragen, wordt de aanpassing aangeduid; met het bloed van den var en met het bloed van den bok, dat zevenmaal zou worden gesprengd op het verzoendeksel naar den opgang, en daarna op de hoornen van het altaar, wordt het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede aangeduid; met de belijdenis van de zonden over den levenden bok, die in de woestijn zou worden heengezonden, wordt aangeduid op elke wijze de scheiding en de uitwerping van het boze weg van het goede; met het uittrekken van de klederen van linnen, en het aantrekken van zijn eigen klederen, wanneer hij de brandoffers zou gaan maken, voorts met het wegbrengen van het vlees, van de huid, en van de mest der slachtoffers buiten het legerkamp, en met de verbranding ervan, wordt aangeduid het aantrekken van het hemels goede bij den wederverwekte, en de Verheerlijking van het Menselijke tot aan het Goddelijk Goede in den Heer toe, na verwerping van al de dingen die waren geweest van het menselijke uit de moeder, en wel dermate dat Hij niet langer haar zoon was; men zie de aangehaalde dingen inn. 9135 einde. Dit zijnde dingen die worden aangeduid met dat proces der zuivering, wanneer Aharon zou binnentreden tot het Heilige der Heiligen binnen den voorhang. Want na voltrekking van die handelingen beeldde Aharon den Heer uit ten aanzien van het Goddelijk Goede. Uit deze dingen kan vaststaan, dat met den Voorhang tussen het Heilige en het Heilige der Heiligen ook wordt aangeduid het verenigende midden van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede in den Heer.

9671. Van hemelsblauw en purper, en dubbel gedoopt scharlaken, en getweerd fijn lijnwaad; dat dit betekent de goede dingen der liefde en des geloofs daar verbonden, staat vast uit de betekenis van het hemelsblauw, zijnde de hemelse liefde van het ware, waarover n. 9466; uit de betekenis van het purper, zijnde de hemelse liefde van het goede, waarover n. 9467; uit de betekenis van het dubbel gedoopte scharlaken, zijnde het geestelijk goede, waarover n. 4922, 9468; en uit de betekenis van het getweerd fijn

lijnwaad, zijnde het ware uit hemelsen oorsprong, waarover n. 9469. Daaruit blijkt, dat met die vier worden aangeduid de goede dingen der liefde en des geloofs, in het verenigende midden verbonden. Met deze dingen is het aldus gesteld: Zij die in den Hemel betrekking hebben op het verenigende middel, dat door den Voorhang wordt uitgebeeld, hebben in zich de goede dingen der liefde en de goede dingen des geloofs verbonden; want door de goede dingen der liefde worden zij verbonden met den hemelsen die in den binnensten Hemel zijn, en door de goede dingen des geloofs met de geestelijken die in den middelsten Hemel zijn; want het goede der liefde tot den Heer wordt het hemels goede genoemd, en het goede des geloofs in Hem wordt het geestelijk goede genoemd. Zij die in den Hemel betrekking hebben op het verenigende middel, worden hemels-geestelijk en geestelijk-hemels genoemd; genen worden in het Woord uitgebeeld door Jozef, en dezen door Benjamin. Dat Jozef in den uitbeeldenden zin het hemels-geestelijke is, zie men in n. 4286, 4592, 4963, 5249, 5307, 5331, 5332, 5417, 5869, 5877, 6224, 6526; en dat Benjamin het geestelijk-hemelse is, n. 3969, 4592; en dat zo Jozef het inwendig verenigende middel is, en Benjamin het uitwendig verenigende middel, n. 4585, 4592, 4594, 5411, 5413, 5443, 5639, 5686, 5688, 5689, 5822. Wat het hemels-geestelijke is, en wat het geestelijk-hemelse, zie men in n. 1577, 1824, 2184, 4585, 4592, 4594. Ook uit de tegengestelden, die in de hellen zijn, wordt gekend hoedanig het verschil is tussen de hemelsen en tussen de geestelijken in *de* Hemelen; zij die in de hellen zijn tegengesteld aan de hemelsen, worden geniën genoemd, en zij die daar zijn tegengesteld aan de geestelijken, worden geesten genoemd. De geniën, die zijn tegengesteld aan de hemelsen, zijn aan den rug; de geesten echter, die zijn tegengesteld aan de geestelijken, zijn voor het aangezicht; en de middelsten zijn aan de zijden. De geniën zijn, omdat zij aan de hemelsen zijn tegengesteld, in een innerlijker boze dan de geesten; over dezen en genen uit ondervinding zie men n. 5977, 8593, 8622, 8625. De hel der geniën is geheel en al gescheiden van de hel der geesten, en wel dermate dat zij die in de ene zijn, niet tot de andere kunnen overgaan. Er zijn daar immers bemiddelenden die verbinden, en dezen zijn tegengesteld aan de bemiddelenden in de Hemelen.

9672. Van het werk van een uitdenker zal hij dien maken, betekent het verstandelijke, zoals boven n. 9598.

9673. Met Cherubim; dat dit betekent de Bewaking opdat zij niet worden vermengd, namelijk het geestelijk goede en het hemels goede, aldus de middelste Hemel en de binnenste Hemel, staat vast uit de betekenis van de Cherubim, zijnde de Bewaking en de Voorzienigheid opdat de Heer niet dan

door het goede wordt toegegaan, en opdat het goede dat uit den Heer in den Hemel en bij den mens is, niet wordt gekwetst, waarover n. 9509. Dat het ook is opdat het geestelijk goede en het hemels goede, aldus die beide Hemelen, niet worden vermengd, komt omdat het ene en andere goede, indien zij werden vermengd, gekwetst zou worden, en wel dermate dat de Hemelen zelf zouden vergaan. Dit kan vaststaan uit het verschil van het ene en het andere goede, aldus van den enen en den anderen Hemel, inde boven in n. 9670 aangehaalde plaatsen. Daarom zijn er in het midden gelegen engellijke gezelschappen die in het hemels-geestelijk goede, en in het geestelijkhemels goede zijn, door welke de verbinding geschiedt; n. 9671. Bij deze engellijke gezelschappen zijn die goeden ook niet verbonden, maar onder elkander onderscheiden. Uit deze dingen blijkt, dat die gezelschappen Bewakingen zijn opdat beiderlei goeden niet worden vermengd, en dat zo ook die Bewaking en Voorzienigheid des Heren met de Cherubim wordt aangeduid.

9674. En gij zult geven hem op vier kolommen van Schittim; dat dit betekent het goede der verdienste, dat van den Heer alleen is, verbindende en ondersteunende, staat vast uit de betekenis van vier, zijnde de verbinding, waarover n. 1686, 8877; dat vier de verbinding is, komt omdat dit getal oprijst uit twee met zichzelf vermenigvuldigd, en met de vermenigvuldigde getallen wordt hetzelfde aangeduid als met de enkelvoudige getallen waaruit zij zijn, n. 5291, 5335, 5708, 7973; dat twee de verbinding is, zie men in n. 5194, 8423; uit de betekenis van de kolommen, zijnde de ondersteuning, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het hout van Schittim, zijnde het goede der verdienste; dat van den Heer alleen is, waarover n. 9472, 9486. Dat dit goede het enige goede is dat regeert in den Hemel, zie men in n. 9486, aldus eveneens dat wat den Hemel ondersteunt. Dat de kolommen de ondersteuning betekenen, komt omdat zij den Voorhang ondersteunden, zoals de planken uit houten van Schittim de gordijnen van het Habitakel, n. 9634. Met de kolommen worden in den geestelijken zin de dingen aangeduid die den Hemel en de Kerk ondersteunen, zijnde de goede dingen der liefde en de goede dingen des geloofs uit den Heer. Deze worden met kolommen [of pilaren] aangeduid bij David: “Ik zal in rechtheden richten; de landen zijn versmeltende, en alle bewoners ervan, *Ik zal haar pilaren bevestigen*”, Psalm LXXV: 2, 3. Bij Job: “God die de aarde doet beven uit haar plaats, *zodat haarpilaren sidderen*”, IX: 6; de pilaren der aarde voor de goede en de ware dingen die de Kerk ondersteunen, want de Aarde in het Woord is de Kerk, n. 9325. Dat het niet de pilaren van den aardbol zijn die sidderen, is duidelijk. Bij Johannes: “Die overwint, *Ik zal hem maken tot een pilaar in den Tempel mijns Gods*, en hij zal niet langer

naar buiten uitgaan; en Ik zal op hem schrijven den Naam Mijns Gods, en den Naam der stad Mijns Gods, van Nova Hierosolyma, dat nederdaalt uit den Hemel van Mijn God, en Mijn nieuwen Naam”, Apoc. III: 12. De pilaar in den Tempel voor de goede en de ware dingen der Kerk, die ook zijn de Naam Gods en de Naam der stad Nova Hierosolyma; dat de Naam Gods al het goede en ware der Kerk is, of alles in een samenvatting waardoor de Heer wordt vereerd, zie men in n. 2724, 3006, 6674, 9310.

9675. Overtogen met goud; dat dit betekent daar het uitbeeldende van het goede, namelijk van dat wat met de kolommen van Schittim wordt aangeduid, staat vast uit de betekenis van overtrekken met goud en maken uit goud, zijnde het uitbeeldende van het goede, waarover n. 9510.

9676. En hun haken van goud; dat dit de wijzen der verbinding door het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de haken, zijnde de wijzen der verbinding; die betekenis hebben de haken vanwege den vorm; en uit de betekenis van het goud, zijnde het goede, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 9490.

9677. Op vier voetstukken van zilver; dat dit de macht der verbinding door het ware betekent, staat vast uit de betekenis van vier, zijnde de verbinding, waarover vlak boven n. 9674; uit de betekenis van de voetstukken, zijnde de macht, waarover n. 9643; en uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954, 5658, 6112, 6914, 6917, 7999.

9678. En gij zult geven den voorhang onder de haakjes; dat dit het vermogen der verbinding en vandaar de daadwerkelijkheid betekent, staat vast uit de betekenis van de haakjes, zijnde het vermogen der verbinding, waarover n. 9611; de daadwerkelijkheid daarvandaan is den voorhang onder die geven.

9679. En gij zult binnenbrengen daarheen van binnen den voorhang de Ark der Getuigenis; dat dit betekent het bestaan van den binnensten Hemel binnen dit verenigende middel, staat vast uit de betekenis van den voorhang, zijnde het middel verenigende de beide Hemelen, waarover n. 9670, 9671; en uit de betekenis van de Ark der Getuigenis, zijnde de binnenste Hemel, waarover n. 9485; het bestaan van dezen wordt aangeduid met de Ark daarheen binnenbrengen.

9680. En de Voorhang make ulieden een scheiding tussen het Heilige en tussen het Heilige der Heiligen; dat dit betekent tussen het geestelijk goede, zijnde het goede der liefde jegens den naaste en het goede des geloofs in den Heer, en tussen het hemels goede, zijnde het goede der liefde tot den Heer en het goede der wederzijdse liefde, staat vast uit de betekenis van het Heilige, zijnde het goede regerende in den middelsten Hemel; en uit de betekenis

van het Heilige der Heiligen, zijnde het goede regerende in den binnensten Hemel. Dat dit goede het goede der liefde tot den Heer en het goede der wederzijdse liefde is, en het eerstgenoemde, namelijk het goede regerende in den middelsten Hemel, het goede is der liefde jegens den naaste en het goede des geloofs in den Heer, blijkt uit al de dingen die over het ene en het andere goede, het hemelse en het geestelijke, in de aangehaalde plaatsen in n. 9670 zijn getoond. Het goede der liefde tot den Heer in den binnensten Hemel is het inwendig goede daar, doch het goede der wederzijdse liefde is het uitwendig goede daar; het goede echter der liefde jegens den naaste is het inwendig goede in den middelsten Hemel, en het goede des geloofs in den Heer is het uitwendig goede daar; in iederen Hemel is het inwendige en het uitwendige, zoals in de Kerk, en dat deze inwendig en uitwendig is, zie men in n. 409, 1083, 1098, 1238, 1242, 4899, 6380, 6587, 7840, 8762, 9375. Al het goede is heilig, en al het ware is het, voor zoveel het van het goede in zich heeft; het goede wordt heilig geheten vanwege den Heer, omdat de Heer alleen Heilig is, en uit Hem al het goede en al het ware is, n. 9229, 9479; daaruit blijkt, waarom het Habitakel het Heilige wordt geheten, en de Ark waarin de Getuigenis lag, het Heilige der Heiligen. De Getuigenis immers is de Heer Zelf ten aanzien van het Goddelijk Ware, n. 9503; en de Ark is de binnenste Hemel waar de Heer is, n. 9485; de Heer is ook in den middelsten Hemel, maar Hij is meer aanwezig in den binnensten Hemel; zij immers die met den Heer door het goede der liefde zijn verbonden, zijn met Hem; zij echter die met den Heer zijn verbonden door het goede des geloofs, zijn weliswaar met Hem, maar verder verwijderd. In den middelsten Hemel is de verbinding met den Heer door het geloof ingeplant aan het goede der liefde jegens den naaste. Uit deze dingen blijkt, waarom het Habitakel, dat buiten den Voorhang was, het Heilige wordt geheten, en het Habitakel dat binnen den Voorhang was, het Heilige der Heiligen. Dat het de Heer is, uit Wien al het Heilige is, en dat Hij het Heilige der Heiligen Zelf is, staat vast bij Daniël: “Zeventig weken zijn bestemd over Mijn volk, *om het Heilige der Heiligen te zalven*”, ix: 24; en in de Apocalypse: “Wie zou U niet vrezen, Heer, en Uw Naam niet verheerlijken, *omdat Gij alleen Heilig zijt*”, xv: 4; derhalve wordt ook de Heer *de Heilige Israëls* geheten, Jes. i: 4; Hfdst. v: 19, 24; Hfdst. x: 20; Hfdst. xii: 6; Hfdst. xvii: 7; Hfdst. xxix: 19; Hfdst. xxx: ii, 12, 15; Hfdst. xxxi: i; Hfdst. xxxvii: 23; Hfdst. xli: 14, 16, 20; Hfdst. xliii: 3, 14; Hfdst. xlv: ii; Hfdst. lx: 9, 14; Jerem. l: 29; Hfdst. li: 5; Ezech. xxxix: 7; Psalm lxxi: 22; Psalm lxxviii: 41; Psalm lxxxix: 19; 2 Kon. xix: 22; en elders. Al wat dus bij de zonen Israëls den Heer uitbeeldde, of het goede en

het ware die voortgaan uit Hem, werd na de inwijding het Heilige genoemd, ter oorzaak hiervan dat de Heer alleen Heilig is. De Heilige Geest in het Woord is eveneens het Heilige dat uit den Heer voortgaat.

9681. Vers 34 tot 37. *En gij zult geven het Verzoendeksel op de Ark der Getuigenis in het Heilige der Heiligen. En gij zult zetten de tafel van buiten den voorhang, en den kandelaar tegenover de tafel op de zijde van het Habitakel naar het zuiden, en de tafel zult gij geven aan de zijde van het noorden. En gij zult maken een deksel voor de deur der Tent, van hemelsblauw en purper en dubbel gedoopt scharlaken en getweerd fijn lijnwaad, van het werk van een borduurder. En gij zult maken voor het deksel vijf kolommen van Schittim, en overtrekken die met goud; en haar haken van goud; en gij zult gieten voor haar vijf voetstukken van brons.* En gij zult geven het Verzoendeksel op de Ark der Getuigenis in het Heilige der Heiligen, betekent de verhoring en de opneming van alle dingen die van den eredienst zijn uit het goede der liefde in den binnensten Hemel door den Heer; en gij zult zetten de tafel van buiten den voorhang, betekent den invloed door de hemelse dingen die der liefde zijn; en den kandelaar tegenover de tafel op de zijde van het Habitakel naar het zuiden, betekent de verlichting van het geestelijk Rijk door het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Menselijke des Heren voor hen die in het goede zijn; en de tafel zult gij geven aan de zijde van het noorden, betekent het goede in het duister; en gij zult maken een deksel voor de deur der Tent, betekent het middel verenigend den tweeden of middelsten Hemel met den eersten of laatsten Hemel; van hemelsblauw en purper en dubbel gedoopt scharlaken en getweerd fijn lijnwaad, betekent uit het goede der naastenliefde en des geloofs; van het werk van een borduurder, betekent de dingen die van het wetenschappelijke zijn; en gij zult maken voor het deksel vijf kolommen van Schittim, betekent de ondersteuning van het verenigende middel, voor zoveel als genoeg is, door het goede der verdienste dat van het Goddelijk Menselijke des Heren is; en overtrekken die met goud, betekent het uitbeeldende van het goede; en haar haken van goud, betekent de wijzen der verbinding door het goede; en gij zult gieten voor haar vijf voetstukken van brons, betekent de macht uit het uitwendig goede.

9682. En gij zult geven het Verzoendeksel op de Ark der Getuigenis in het Heilige der Heiligen; dat dit betekent de verhoring en de opneming van alle dingen die van den eredienst zijn uit het goede der liefde in den binnensten Hemel door den Heer, staat vast uit de betekenis van het Verzoendeksel, zijnde de verhoring en de opneming van alle dingen die van den eredienst uit het goede der liefde zijn, waarover n. 9506; uit de betekenis van de Ark der

Getuigenis, zijnde de binnenste Hemel waar de Heer is, waarover n. 9485; en dat de Getuigenis daar de Heer is, n. 9503; en uit de betekenis van het Heilige der Heiligen, zijnde waar het goede der liefde uit den Heer is, waarover boven n. 9680. Uit deze dingen blijkt, dat met: gij zult geven het Verzoendeksel op de Ark der Getuigenis in het Heilige der Heiligen, wordt aangeduid de verhooring en de opneming van alle dingen die van den eredienst zijn uit het goede der liefde in den binnensten Hemel door den Heer. Hoe het is gesteld met de tegenwoordigheid des Heren in den binnensten Hemel, en hoe met Zijn tegenwoordigheid in den middelsten Hemel, en eveneens in den laatsten, kan vaststaan uit de dingen die aangaande den invloed van het goede en het ware uit den Heer in vele plaatsen zijn getoond. De tegenwoordigheid des Heren geschiedt door den invloed, en de invloed gedraagt zich volgens het leven van het goede en het ware. Zij die in het goede der liefde tot den Heer zijn, zijn zij die het naast den invloed opnemen; zij echter die in het goede der liefde jegens den naaste zijn, nemen dien ook op, maar verder verwijderd, omdat het goede der liefde jegens den naaste verder is verwijderd van het goede zelf der liefde tot den Heer; zij die echter in het goede des geloofs zijn, nemen dien invloed weliswaar op, maar voor zoveel van het goede als het geloof in zich heeft; weswege zij die in het goede des levens zijn uit de ware dingen des geloofs, hem opnemen. De Heer immers is in het goede, omdat al het goede uit Hem is, en in het geheel niets uit den mens, noch uit de Engelen in den Hemel. Wat verder des Heren tegenwoordigheid in den Hemel, en door den Hemel, bij den mens, betreft, moet men weten dat de Heer boven de Hemelen is; Hijzelf immers is de Zon des Hemels, maar nochtans is Hij tegenwoordig door het Licht en de Warmte daaruit; het Licht daaruit is het Goddelijk Ware, hetwelk des geloofs is; en de Warmte daaruit is het Goddelijk Goede, hetwelk der liefde is. Dat wat uit den Heer voortgaat, is Hijzelf. Uit welke dingen blijkt, dat de Heer tegenwoordig is waar het goede dat uit Hem is, wordt opgenomen. Maar al deze dingen kunnen beter worden begrepen uit de dingen die over den invloed zijn getoond, namelijk dat het al des levens invloeit uit den Heer, aldus al het goede en het ware, aangezien deze het leven van den mens maken, en dat de dingen die invloeien, zich gedragen volgens de opneming bij een ieder, n. 2536, 2706, 2886 tot 2889, 2893, 3001, 3318, 3484, 3742, 3743, 4151, 5846, 5850, 5986, 6053 tot 6058, 6189 tot 6215, 6307 tot 6327, 6466 tot 6495, 6598 tot 6626, 6982, 6985, 6996, 7004, 7055, 7056, 7058, 7147, 7270, 7343, 8321, 8685, 8701, 8717, 8728, 9110, 9111, 9216; en dat de invloed uit den Heer onmiddellijk is, en eveneens middellijk door

de Hemelen, n. 5147, 6058, 6063, 6466, 6472, 6473, 6982, 6985, 6996, 7004, 7007, 7055, 7056, 7058, 7270, 8685, 8701, 8717, 8728, 9216.

9683. En gij zult zetten de tafel van buiten den voorhang; dat dit betekent den invloed door de hemelse dingen die der liefde zijn, staat vast uit de betekenis van de tafel waarop de broden der aangezichten lagen, zijnde de receptakel van de hemelse dingen, waarover n. 9527, 9545; en uit de betekenis van buiten den voorhang, zijnde buiten het verenigende middel, waardoor de middellijke invloed is; met den voorhang immers wordt het verenigende middel aangeduid, n. 9670; en omdat die tafel achter den voorhang was, wordt derhalve aangeduid de invloed door de hemelse dingen, die van den binnensten Hemel zijn, zijnde de goede dingen der liefde. Dat er uit den Heer een middellijken invloed door den binnensten Hemel is, en een onmiddellijken uit Hem, kan vaststaan uit de boven in n. 9682 aan het einde aangehaalde plaatsen. Met al het goede dat het hemelse leven, aldus het eeuwige leven, maakt bij den mens en bij den Engel, is het aldus gesteld: het binnenste van het goede is de Heer Zelf, bijgevolg het goede der liefde dat onmiddellijk uit Hem is; het naast daarop volgende is het goede der wederzijdse liefde, daarna het goede der liefde jegens den naaste, ten slotte het goede des geloofs; dit is de opeenvolgende orde van de goede dingen uit het binnenste. Daaruit kan vaststaan, hoe het is gesteld met den onmiddellijken en den middellijken invloed. In het algemeen: voor zoveel het in de orde opvolgende of uiterlijk goede het innerlijk goede in zich heeft, voor zoveel is het goed, want voor zoveel is het den Heer Zelf nader, Die het binnenste goede is, zoals is gezegd. Maar de schikking en de ordening van de innerlijke goede dingen in de opeenvolgende uiterlijke, wordt gevarieerd in alle en de afzonderlijke subjecten volgens de opneming, en de opneming is volgens het geestelijk en het zedelijk leven van een ieder in de wereld, want het leven in de wereld blijft een ieder tot in het eeuwige bij. De invloed des Heren is eveneens onmiddellijk bij een ieder, want zonder den onmiddellijken invloed werkt de middellijke niets uit. De onmiddellijke invloed wordt opgenomen volgens de orde waarin de mens of de Engel is, aldus volgens het Goddelijk Ware dat uit het Goddelijke is; dit is immers de orde, n. 1728, 1919, 2447, 4839, 5703, 7995, 8512, 8513, 8700, 8988. Het is dus de orde zelf bij den mens dat hij leve in het goede dat uit den Heer is, dat is, dat hij leve uit den Heer. Deze invloed is aanhoudend, en is aangeboden aan alle en de afzonderlijke dingen van den wil van den mens, en richt die dingen voor zoveel als het kan tot de orde; de eigen wil van den mens immers leidt aanhoudend af. Het is hiermede gesteld zoals met de willekeurige en de onwillekeurige dingen bij den mens;

de willekeurige dingen van hem leiden aanhoudend van de orde af, maar de onwillekeurige dingen leiden aanhoudend tot de orde terug. Vandaar komt het, dat de beweging van het hart, die onwillekeurig is, volledig is onttrokken aan den wil van den mens, evenzo de actie van het cerebellum, en dat de bewegingen van het hart en de krachten van het cerebellum de willekeurige dingen regeren opdat zij zich niet buiten de grenzen storten, en vóór den tijd het leven van het lichaam uitblussen. Daarom schrijden de aandrijvende beginselen uit de ene en de andere, namelijk zowel uit de onwillekeurige als uit de willekeurige dingen, in het ganse lichaam verbonden voort. Deze dingen zijn gezegd om enigmatische ideeën aangaande den onmiddellijken en den middellijken invloed van de hemelse dingen der liefde en van de geestelijke dingen des geloofs uit den Heer toe te lichten.

9684. En den Kandelaar tegenover de Tafel op de zijde van het Habitakel naar het zuiden; dat dit betekent de verlichting van het geestelijk Rijk door het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Menselijke des Heren voor hen die in het goede zijn, staat vast uit de betekenis van den Kandelaar, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, aldus het Goddelijk Ware voortgaande uit Zijn Goddelijk Menselijke, en vandaar de verlichting voor Zijn geestelijk Rijk, waarover aanstonds; uit de betekenis van de Tafel waarop de broden der aangezichten lagen, waartegenover de Kandelaar stond, zijnde de Heer ten aanzien van het hemels goede, aldus dat goede zelf, waaruit en waardoor de Heer in het geestelijk Rijk of in den middelsten Hemel invloeit, waarover ook aanstonds; en uit de betekenis van op de zijde van het Habitakel naar het oosten, zijnde in den Hemel waar het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Menselijke des Heren is in het grootste licht; het Habitakel immers buiten den voorhang, waar de Kandelaar stond, is de middelste Hemel, n. 9594; en het zuiden [*austrum*] of de middag [*meridies*] is waar het Goddelijk Ware is in zijn licht, n. 9642. Dat in het Habitakel nabij den voorhang de Kandelaar was, en eveneens de Tafel waarop de broden der aangezichten lagen, en dat de Kandelaar was aan de zijde naar het zuiden, en de Tafel aan de zijde naar het noorden, zijn verborgenheden des Hemels, die niet kunnen worden geopenbaard, indien men niet weet dat het Habitakel den Hemel heeft uitgebeeld, en de dingen die in het Habitakel waren de hemelse en de geestelijke dingen die in den Hemel zijn; wat de Kandelaar heeft uitgebeeld, is eerder in n. 9548 getoond; en wat de Tafel, waarop de broden der aangezichten lagen, n. 9527, 9545; en wat het zuiden of de middag betekent, n. 9642; en wat het noorden, n. 3708. Daaruit kan vaststaan, dat met den Kandelaar op de zijde van het Habitakel

naar het zuiden wordt aangeduid de verlichting van het geestelijk Rijk door het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Menselijke des Heren. Maar opdat de verborgenheden zelf uitkomen, zal het worden gezegd hoe het hiermede is gesteld in de Hemelen: De Heer verschijnt aan hen die van het hemels Rijk zijn, als Zon, doch aan hen die van het geestelijk Rijk zijn, als Maan; de Heer als Zon verschijnt op gemiddelde hoogte tegenover het rechteroog, en als Maan ook op gemiddelde hoogte tegenover het linkeroog. Uit den Heer als Zon hebben degenen het Licht die in Zijn hemels Rijk zijn, en uit den Heer als Maan hebben degenen het Licht die in het geestelijk Rijk zijn; over dat ene en dat andere Rijk zie men de aangehaalde plaatsen in n. 9277. Het licht in de Hemelen is het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Menselijke des Heren, welk licht, opgenomen door de Engelen die van het geestelijk Rijk zijn, wordt genoemd het ware des geloofs uit het goede der liefde jegens den naaste; uit dit goede en dat ware bestaat de middelste Hemel, die de geestelijke wordt genoemd. De Kandelaar in het Habitakel beeldde de Maan uit, waaruit zij die van het geestelijk Rijk zijn, het Licht hebben; aldus beeldde hij den Heer uit ten aanzien van het Goddelijk Ware daar; want, zoals er is gezegd, de Heer verschijnt aan hen die van dat Rijk zijn, als Maan. Uit deze dingen kan nu vaststaan waarom de Kandelaar was gezet naar het zuiden; het zuiden immers of de middag is waar het Goddelijk Ware in het licht is, n. 9642; en waarom de Tafel waarop de broden der aangezichten lagen, was gezet naar het noorden; het noorden is immers waar het Goddelijk Ware in het duister is, n. 3708, en evenzo dan het Goddelijk Goede, dat met de broden op die tafel wordt aangeduid. Dit goede wordt het geestelijk goede door de opneming van het Goddelijk Ware, zoals van het licht uit de Maan. Dit zijn de verborgenheden die worden aangeduid met den Kandelaar en den stand ervan naar het zuiden, en met de Tafel waarop de broden der aangezichten lagen, en den stand ervan naar het noorden. Dat de Kandelaar is het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Menselijke des Heren, staat vast uit de Apocalypse: *“Ik zag zeven gouden Kandelaren, en in het midden van de zeven Kandelaren Een, den Zoon des Mensen gelijk, bekleed met een talaar, en omgord aan de borsten met een gouden gordel”*, 1: 12, 13, 14. De Zoon des Mensen is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware uit Zijn Goddelijk Menselijke, n. 2803, 2813, 3704; en elders in hetzelfde Boek: *“De heerlijkheid Gods zal de Stad, Sancta Hierosolyma, verlichten, en haar Lamp is het Lam”*, XXI: 23; de heerlijkheid Gods is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, n. 9429; de lamp die het Lam is, dat is, de Heer, is het geloof, en vandaar het inzicht van het ware en de wijsheid

van het goede, welke uit den Heer alleen zijn, n. 9548. Nova Hierosolyma is des Heren Nieuwe Kerk, n. 2117. Dat de Heer de Zon is voor hen die in het hemels Rijk zijn, en als Maan verschijnt voor hen die van het geestelijk Rijk zijn, zie men in n. 1053, 1512, 1529, 1530, 1531, 3636, 3643, 5097, 7083, 7173, 7270, 8644, 8812; dat vandaar in het Woord met de Zon de Heer wordt aangeduid ten aanzien van het hemels goede, en met de Maan de Heer ten aanzien van het geestelijk goede, n. 1529, 1530, 2441, 2495, 4060, 4696, 7083, 8644; en dat de Heer als Zon verschijnt op gemiddelde hoogte tegenover het rechteroog, en als Maan ook op gemiddelde hoogte tegenover het linkeroog, n. 1531, 4321 einde, 7078, 7171. Vandaar komt het, dat het Oosten in den Hemel is waar de Heer als Zon verschijnt, en het Zuiden waar de Heer als Maan verschijnt; dat het Licht uit den Heer als Zon en Maan het Goddelijk Ware is, voortgaande uit Zijn Goddelijk Menselijke, n. 1053, 1521 tot 1533, 1619 tot 1632, 2776, 3094, 3138, 3167, 3190, 3195, 3222, 3223, 3337, 3339, 3341, 3636, 3643, 3862, 3993, 4060, 4180, 4302, 4408, 4414, 4415, 4419, 4527, 4598, 5400, 6032, 6313, 6315, 6608, 6907, 7174, 8644, 8707, 8861, 9399, 9407. En omdat het Licht uit den Heer als Zon en als Maan is het Goddelijk Ware voortgaande uit Hem, is derhalve de Warmte uit den Heer als Zon daar het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde, n. 3338, 3339, 3636, 3643, 5215, 6032. Daaruit kan vaststaan, hoedanig verschil er is tussen het hemels Rijk en het geestelijk Rijk des Heren ten aanzien van de opneming van het Goddelijk Ware, namelijk dat het is zoals tussen het licht uit de zon en tussen het licht uit de maan; dat derhalve zij die in het geestelijk Rijk zijn, naar verhouding in het duister zijn ten aanzien van het ware des geloofs en het goede der liefde, n. 2708, 2715, 2718, 2831, 2849, 2935, 2937, 3241, 3833, 6289, 6500, 6945, 7233; dat dezen vooral door de Komst des Heren inde wereld werden gezaligd, n. 2661, 2716, 3969, 6372, 6854, 6914, 7035, 7091, 7826, 7932 [b], 8018, 8054, 8159, 8321, 9596; en dat zij verlichting hebben in het Goddelijk Menselijke des Heren, n. 2716, 2833, 2834; doch dat degenen van de geestelijke Kerk worden gezaligd die in het goede des levens zijn door de ware dingen des geloofs, n. 2954, 6435, 6647, 6648, 7977, 7992, 8643, 8648, 8658, 8685, 8690, 8701.

9685. En de tafel zult gij geven aan de zijde van het noorden; dat dit het goede in het duister betekent, staat vast uit de betekenis van de tafel, waarop de broden der aangezichten lagen, zijnde het receptakel der hemelse dingen, waarover n. 9527; de broden zijn immers het hemels goede, dat uit den Heer is, n. 9545; en uit de betekenis van het noorden, zijnde het duistere ten aanzien van de ware dingen des geloofs, waarover n. 3708. En tegelijk wanneer het ware in het duister is, is ook het goede in het duister, want in het geestelijk

Rijk des Heren verschijnt het goede door het ware, en het ware wordt men gewaar als het goede wanneer het uit het verstand in den wil komt; dit goede is het goede der liefde jegens den naaste, en het wordt het geestelijk goede genoemd. Anders is het gesteld in het hemels Rijk des Heren; daar verschijnt het goede niet als het goede door het ware, maar het wordt doordat uit het goede zelf. Daaruit kan vaststaan, waarom die Tafel was gezet aan de zijde naar het noorden, en de Kandelaar aan de zijde naar het zuiden. Maar men zie de dingen die hierover vlak boven in n. 9684 zijn gezegd en getoond.

9686. En gij zult maken een deksel voor de deur der Tent; dat dit betekent het middel verenigend den tweeden of middelsten Hemel met den eersten of laatsten Hemel, staat vast uit de betekenis van het deksel, zijnde het middel verenigend dezen Hemel, die door de Tent der samenkomst wordt uitgebeeld, met den Hemel die door den Voorhof wordt uitgebeeld, waarover in het volgende Hoofdstuk; want zoals de Voorhang tussen het Heilige en het Heilige der Heiligen betekende het middel verenigend tussen den binnensten of derden Hemel en den middelsten of tweeden Hemel, aldus betekent dit deksel iets eenders tussen den middelsten of tweeden Hemel en den eersten of laatsten Hemel. Dat er drie Hemelen zijn, en dat een tweetal werd uitgebeeld door het Habitakel dat binnen den voorhang was, en door het Habitakel dat buiten den voorhang was, is boven getoond; en dat de derde of de laatste Hemel wordt uitgebeeld door den Voorhof, zal in het volgende Hoofdstuk, uit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, worden getoond. De ingang van den enen in den anderen wordt aangeduid met de deur waar het deksel was. Dat de deur de ingang is, zie men in n. 2145, 2152, 2356, 2385; en vandaar de vergemeenschapping, n. 8989; bijgevolg is het deksel daar, hetwelk in de plaats van de deur was, het vergemeenschappende en verenigende middel.

9687. Van hemelsblauw en purper en dubbel gedoopt scharlaken en getweernd fijn lijnwaad; dat dit betekent uit het goede der naastenliefde en des geloofs, staat vast uit de betekenis van het hemelsblauw, het purper, het dubbel gedoopt scharlaken, en het getweernd fijn lijnwaad, waar wordt gehandeld over den Voorhang, waarmede het middel wordt aangeduid verenigende tussen den binnensten en den middelsten Hemel, zijnde de goede dingen der liefde en des geloofs, waarover n. 9671; hier echter de goede dingen der naastenliefde en des geloofs, omdat er wordt gehandeld over het deksel waarmede het middel wordt aangeduid verenigende tussen den tweeden en den laatsten Hemel, n. 9686; in den binnensten Hemel immers regeert het goede der liefde tot den Heer, in den middelsten Hemel echter het goede der liefde jegens den naaste; en in den laatsten Hemel het goede des geloofs.

Vandaar komt het, dat met het hemelsblauw, het purper, het dubbel gedoopt scharlaken, en het getweernd fijn lijnwaad de in die Hemelen regerende goeden worden aangeduid.

9688. Van het werk van een borduurder; dat dit betekent de dingen die van het wetenschappelijke zijn, staat vast uit de betekenis van het werk van den borduurder of van het borduursel, zijnde het wetenschappelijke; in verscheidene plaatsen in het Woord wordt gesproken van het geborduurde en het borduursel, en overal wordt daarmee het wetenschappelijke aangeduid. Dit ontleent de oorzaak aan de uitbeeldende dingen in het andere leven; daar verschijnen klederen, op verschillende wijze geborduurd, en daarmee worden de wetenschappelijke ware dingen aangeduid. De wetenschappelijke ware dingen verschillen van de verstandelijke ware dingen zoals de uitwendige dingen van de inwendige dingen, of zoals het natuurlijke van het geestelijke bij den mens; de wetenschappelijke dingen immers zijn het verstand van dienst als objecten waaruit hetzelfde ware dingen concludeert. Het verstandelijke immers is het visuële van den inwendigen mens, en de wetenschappelijke dingen zijn de objecten ervan in den uitwendigen of natuurlijke mens; deze worden met het werk van den borduurder aangeduid, het eerstgenoemde echter met het werk van den uitdenker, n. 9598. Uitdenken immers is van het verstand, en borduren is van hem die weet en bewerkstelligt krachtens het verstand. Vandaar komt het, dat de dingen in het Habitakel die de inwendige dingen betekenden, *van het werk van een uitdenker* zouden zijn, zoals de gordijnen zelf daar, Vers 1, en de voorhang tussen het Heilige en het Heilige der Heiligen, Vers 31; doch dat de dingen die de uitwendige dingen betekenden, *van het werk van een borduurder* zouden zijn, zoals het deksel voor de deur der Tent en voor de poort van den Voorhof, Exod. xxxviii: 18; voorts ook de bandelier, Exod. xxxix: 29; de bandelier immers is het uitwendige dat alle inwendige dingen verbindt; de Voorhof is het laatste des Hemels, en de deur der Tent is waar de uitgang is uit den middelsten Hemel tot den laatsten. Dat het borduursel en het geborduurde het wetenschappelijke is dat van den uitwendigen of natuurlijke mens is, staat vast uit deze plaatsen in het Woord, bij Ezechiël: “*Fijn lijnwaad in borduursel uit Egypte* was uw uitbreidseel; hemelsblauw en purper uit de eilanden van Elischa was uw deksel; Syrië was uw handelaarster door de veelheid uwer werken, met chrysopraas, purper, en *het geborduurde*, en fijn lijnwaad. De handelaren van Scheba met balen van hemelsblauw en *geborduurde werk*”, xxvii: 7, 16, 24. Daar wordt gehandeld over Tyrus, waarmee degenen worden aangeduid die in de erkenissen van het ware en het goede zijn,

en in den abstracten zin die erkentnissen zelf, n. 1201; met het fijn lijnwaad in borduursel wordt het wetenschappelijke ware aangeduid, het fijn lijnwaad immers is het ware uit hemelsen oorsprong, n. 5319, 9469; en het borduursel is het wetenschappelijke; derhalve wordt er eveneens gezegd uit Egypte, omdat met Egypte het wetenschappelijke wordt aangeduid, n. 1164, 1186, 1462, 2588, 4749, 4964, 4966, 5700, 5702, 6004, 6015, 6125, 6651, 6679, 6683, 6692, 6750, 7779 einde, 9391; en eveneens uit Syrië en uit Scheba, omdat met Syrië de erkentnissen van het ware en het goede worden aangeduid, n. 1232, 1234, 3051, 3249, 3664, 3680, 4112; evenzo met Scheba, n. 1171, 3240; de erkentnissen van het ware en het goede zijn de wetenschappelijke dingen der Kerk. Een ieder die zich verheugt in het vermogen van verstandelijk te denken en van de dingen te overwegen, kan zien dat daar niet borduursel, noch fijn lijnwaad, noch hemelsblauw, noch purper wordt verstaan, maar dat met die dingen zulke dingen worden aangeduid die het Woord waardig zijn, aldus de geestelijke dingen die des Hemels en der Kerk zijn. Bij denzelfde: “Alle vorsten der zee zullen afdalen van op hun tronen, en hun mantels afwerpen, en *hun klederen van borduursel uittrekken*; met verschrikkingen zullen zij worden bekleed”, xxvi: 16; daar ook over Tyrus; de vorsten der zee zijn de primaire wetenschappelijke dingen, die dogma’s worden genoemd. Dat de vorsten de primaire dingen zijn, zie men in n. 1482, 2089, 5044, en de zee het wetenschappelijke in het algemeen, n. 28, 2850; de mantels zijn de uitwendige ware dingen; de borduursels zijn de wetenschappelijke ware dingen, die ook de uitwendige dingen zijn. Dat de klederen de ware dingen zijn, n. 2576, 4545, 4763, 5248, 5319, 5954, 6914, 6917, 6918, 9093, 9158, 9212, 9216. Bij denzelfde: “*Ik bekleedde u met geborduurd werk*, en Ik schoeide u met das; Ik gordde u aan met fijn lijnwaad, en bedekte u met zijde; zo waart gij versierd met goud en zilver, en uw klederen waren fijn lijnwaad, zijde, en *geborduurd werk*. Maar gij hebt *de klederen van uw geborduurd werk* genomen, en hebt de beelden bedekt, waarmee gij hebt gehoereerd”, xvi: 10, 13, 18. Daar aangaande Jeruzalem, waarmee de Kerk wordt aangeduid; de klederen van geborduurd werk, voor de wetenschappelijke ware dingen; de beelden bedekken, waarmee zij heeft gehoereerd, voor de valse dingen bevestigen; hoereren immers is de ware dingen verdraaien door aanplooingen aan valse of boze dingen. Wie ziet niet, dat onder fijn lijnwaad, zijde, en geborduurd werk, daar niet fijn lijnwaad, zijde, en geborduurd werk wordt verstaan; er wordt immers gehandeld over Jeruzalem; maar wat er wordt verstaan, dat vorst de Christelijke wereld niet uit, omdat zij de hemelse en de geestelijke dingen des Woords stelt in den letterlijken zin ervan, en de innerlijke dingen

mystiek noemt, om welke zij zich niet bekommert. Bij denzelfde: “Een grote arend, groot van vleugelen, lang van vlerken, vol van vederen, *die borduursel had*”, xvii: 3. Daar wordt gehandeld over het huis van Israël, waarmede de geestelijke Kerk wordt aangeduid, die een arend wordt geheten vanwege de doorvatting, n. 3901, 8764; die borduursel had, voor die het wetenschappelijke had. Bij David: “Gans heerlijk de dochter des Konings van binnen, uit vlechtsels van goud haar kleed, *in geborduurd werk wordt zij tot den Koning geleid*”, Psalm xlv: 14, 15; de dochter des Konings voor de aandoening van het ware; het geborduurd werk voor het wetenschappelijke van het ware. In het Boek der Richteren: “Zij delen den buit, een buit van kleuren voor Sisera, *een buit van kleuren van het gebuurde, kleur van borduursels*, aan de halzen van den buit”, v: 30; het lied van Deborah en Barak; het gebuurde daar voor het wetenschappelijke, dat van den natuurlijken mens is.

9689. En gij zult maken voor het deksel vijf kolommen van Schittim; dat dit betekent de ondersteuning van het verenigende middel, voor zoveel als genoeg is, door het goede der verdienste dat van het Goddelijk Menselijke des Heren is, staat vast uit de betekenis van het deksel voor de deur der Tent, zijnde het middel verenigende den tweeden of middelsten Hemel met den eersten of laatsten, waarover boven n. 9686; uit de betekenis van vijf, zijnde enig deel of iets, waarover n. 4638; en eveneens voor zoveel als genoeg is; uit de betekenis van de kolommen, zijnde de ondersteuning, waarover n. 9674; en uit de betekenis van het hout van Schittim, zijnde het goede der verdienste; dat van den Heer alleen is, waarover n. 9472, 9486; aldus Zijn Goddelijk Menselijke, want Dit heeft de verdienste, n. 9486.

9690. En overtrekken die met goud; dat dit betekent het uitbeeldende, namelijk van het goede, staat vast uit de betekenis van overtrekken met goud en maken van goud, zijnde het uitbeeldende van het goede, waarover n. 9510.

9691. En haar haken van goud; dit betekent de wijzen der verbinding door het goede, zoals boven n. 9676.

9692. En gij zult gieten voor haar vijf voetstukken van brons; dat dit de macht uit het uitwendig goede betekent, staat vast uit de betekenis van de voetstukken, zijnde de ondersteunende macht, waarover n. 9643; en uit de betekenis van het brons, zijnde het natuurlijk goede of het uitwendig goede, waarover n. 425, 1551.

Vervolg over den Eersten Aardbol in den Sterrenhemel.

9693. *Nadat ik over die grote kloof was heengebracht, bereikte ik ten slotte een plaats waar ik verwijlde; en toen verschenen mij geesten van boven, met wie het*

werd gegeven te spreken; uit hun spraak en de eigenaardige wijze van de dingen te ontwaren, en die uiteen te zetten, bemerkte ik helder dat zij van een anderen aardbol waren, want zij verschilden geheel en al van de geesten van de wereld van onze zon. Zij ook van hun kant ontwaarden uit mijn spraak dat ik van verre was.

9694. *Nadat wij voor een wijle over verschillende dingen hadden gesproken, vroeg ik welken God zij vereerden; zij zeiden dat zij een zekeren Engel vereerden, die aan hen verschijnt zoals een Goddelijk mens; hij glinstert immers van licht; en dat deze hen onderricht, en te doorvatten geeft wat er moet worden gedaan. Verder zeiden zij, dat de Grootste God is in de Zon van den engellijken Hemel, en dat Deze aan hun Engel verschijnt, en niet aan hen; en dat Hij te groot is dan dat zij Hem durven aanbidden.*

9695. *De Engel dien zij vereerden, was een engelijk gezelschap, waaraan het door den Heer was gegeven om over hen te staan, en hun den weg van het gerechte en het rechte te leren; derhalve hebben zij licht uit een zekere vlam, die gelijk als een fakkeltje verschijnt, tamelijk vurig en geel. De oorzaak komt daarvandaan, dat zij niet den Heer aanbidden; vandaar hebben zij niet het licht uit de Zon van den engellijken Hemel, maar uit een engelijk gezelschap; want een engelijk gezelschap kan, wanneer het door den Heer wordt gegeven, zulk een licht vertonen aan de geesten die in een lagere sfeer zijn.*

9696. *Overigens waren zij bescheiden, enigermate eenvoudig, maar nochtans dachten zij tamelijk goed. Uit het licht bij hen kon worden opgemaakt hoedanig verstandelijke zij hadden, want volgens de opneming van het licht dat in de Hemelen is, is het verstand, aangezien het het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer als Zon is dat daar schijnt, en aan de Engelen niet slechts geeft te zien, maar ook te verstaan.*

9697. *Hun werd gevraagd over de zon van hun wereld, die hun aardbol verlicht; zij zeiden dat de zon aan hen vlammig verschijnt; en toen ik de grootte der zon van onzen aardbol uitbeeldde, zeiden zij dat de hunne kleiner is; want de zon die zij hebben, is voor onze ogen een ster; en van de Engelen heb ik gehoord, dat zij een ster onder de kleinere is. Zij zeiden ook, dat van hun aardbol uit eveneens de sterrenhemel wordt gezien.*

9698. *Ik werd onderricht, dat de inwoners en de geesten van dien aardbol betrekking hebben in den Grootsten Mens op iets in de milt; hetgeen ook werd bevestigd door den invloed in de milt, toen zij met mij spraken.*

9699. *Daarna werd mij het gezicht geopend, opdat ik enigermate op den aardbol zelf kon schouwen; en er verschenen verscheidene weiden en wouden met loofrijke bomen, voorts woldragende schapen.*

9700. *Het vervolg over den Eersten Aardbol gezien in den Sterrenhemel, aan het einde van het volgende Hoofdstuk.*

Exodus

Zeven En Twintigste Hoofdstuk

De Leer der Naasteliefde en des Geloofs.

9701. Nu zal worden gesproken over den inwendigen en den uitwendigen mens.

9702. Zij die slechts een gewone voorstelling hebben aangaande den inwendigen en den uitwendigen mens, geloven dat het de inwendige mens is die denkt en die wil, en de uitwendige die spreekt en die handelt, aangezien denken en willen inwendig is, en daaruit spreken en handelen uitwendig.

9703. Maar men moet weten, dat niet slechts de inwendige mens denkt en wil, maar ook de uitwendige; anders echter wanneer zij verbonden zijn, en anders wanneer zij gescheiden zijn.

9704. Wanneer de mens inzichtsvol denkt en wijs wil, dan denkt en wil hij uit het inwendige; doch wanneer de mens niet inzichtsvol denkt en niet wijs wil, dan denkt en wil hij niet uit het inwendige. Bijgevolg, wanneer de mens goed denkt over den Heer, en over de dingen die des Heren zijn, en wanneer hij goed denkt over den naaste, en over de dingen die van den naaste zijn, en hun goed wil, zo denkt en wil hij uit het inwendige; doch wanneer de mens boos over hen denkt en hun boos wil, zo denkt en wil hij niet uit het inwendige. Goed denken is uit het geloof van het ware, en goed willen is uit de liefde van het goede; doch boos denken is uit het geloof van het valse, en boos willen is uit de liefde van het boze.

9705. In één woord: voor zoveel als de mens in de liefde tot den Heer is, en in de liefde jegens den naaste, voor zoveel is hij in den inwendigen mens, en denkt en wil hij uit dien, en spreekt eveneens uit dien, en handelt uit dien; doch voor zoveel als de mens in de zelfliefde, en in de liefde van de wereld is, voor zoveel is hij in den uitwendigen mens, alsmede, voor zoveel als hij het durft, spreekt en handelt hij uit dien.

9706. De oorzaak hiervan is deze, dat de mens is geschapen tot het beeld des Hemels, en tot het beeld der wereld, de inwendige mens tot het beeld des Hemels, en de uitwendige tot het beeld der wereld; weswege uit het inwendige denken en willen, is denken en willen uit den Hemel, dat is, door den Hemel uit den Heer; doch uit het uitwendige denken en willen, is denken en willen uit de wereld, dat is, door de wereld uit zichzelf.

9707. Er is aldus in voorzien en het is aldus geordend door den Heer, dat voor zoveel als de mens uit den Hemel, dat is, door den Hemel uit den Heer, denkt en wil, voor zoveel zijn inwendige mens wordt geopend; de opening is tot den Hemel tot aan den Heer Zelf toe; vandaar wordt andersom voor zoveel als de mens uit de wereld, dat is, door de wereld uit zichzelf, denkt en wil, voor zoveel de inwendige mens geloten, en wordt de uitwendige geopend; de opening is tot de wereld, en tot zichzelf.

9708. Opdat de uitwendige mens in de orde wordt teruggebracht, moet hij aan den inwendigen mens ondergeordend worden, en hij wordt dan ondergeordend wanneer hij gehoorzaamt; voor zoveel als dit geschiedt, is ook de uitwendige mens wijs. Dit wordt daaronder verstaan dat de oude mens met zijn begerigheden heeft te sterven, opdat de mens een nieuw schepsel worde.

9709. Zij bij wie de inwendige mens is gesloten, weten niet dat er een inwendige mens is, ook geloven zij niet dat er een Hemel is, en dat er een eeuwig leven is; en, wat wonderlijk is, zij menen nochtans dat zij wijzer denken dan de anderen, want zij hebben zich en hun eigen dingen lief, en zij aanbidden die. Anders zij, bij wie de inwendige mens is geopend naar den Hemel tot den Heer; dezen zijn immers in het licht des Hemels, aldus in de verlichting uit den Heer; genen echter zijn niet in het licht des Hemels, maar in het licht der wereld, aldus in de verlichting uit henzelf; zij die worden verlicht uit zichzelf, en niet uit den Heer, zien het valse als waar, en het boze als goed.

Zeven En Twintigste Hoofdstuk.

1. En gij zult maken het Altaar van houten van Schittim, vijf ellen de lengte, en vijf ellen de breedte; vierkant zal het Altaar zijn; en drie ellen zijn hoogte.
2. En gij zult maken zijn hoornen op zijn vier hoeken; uit hetzelfde zullen zijn hoornen zijn; en gij zult het overtrekken met brons.
3. En gij zult maken zijn kommen om het te ontassen, en zijn schoppen, en zijn bekkens, en zijn gaffels, en zijn tangen; voor al zijn vaten zult gij maken van brons.
4. En maken zult gij het een rooster, een netwerk, van brons; en gij zult maken op het net vier ringen van brons, op zijn vier uiteinden.
5. En geven zult gij het onder den omloop des Altaars van beneden; en het net zal zijn tot aan het midden van het Altaar.
6. En gij zult maken handbomen voor het Altaar, handbomen van houten van Schittim, en gij zult ze overtrekken met brons.
7. En zijn handbomen zullen in de ringen worden gedaan, en de handbomen zullen zijn op de twee zijden van het Altaar, bij het dragen ervan.
8. Een holte van panelen zult gij het maken, gelijk als het is gezien van u op den berg, aldus zullen zij maken.
9. En gij zult maken den Voorhof van het Habitakel, aan den hoek van den middag tot het zuiden; de tapijten voor den Voorhof, van getweernd fijn lijnwaad, honderd in de el de lengte aan den enen hoek.
10. En zijn kolommen twintig, en haar voetstukken twintig, van brons; de haken der kolommen en de banden ervan van zilver.
11. En aldus aan den hoek van het noorden in de lengte; de tapijten honderd in de lengte, en de kolommen ervan twintig, en haar voetstukken twintig, van brons; de haken der kolommen en haar banden van zilver.
12. Ende breedte van den Voorhof aan den hoek der zee, tapijten van vijftig ellen, de kolommen ervan tien, en de voetstukken van deze tien.
13. En de breedte van den Voorhof aan den hoek van het oosten naar den opgang, vijftig ellen.
14. En vijftien ellen de tapijten voor een vleugel, de kolommen ervan drie, en de voetstukken van deze drie.
15. En voor den anderen vleugel vijftien tapijten, de kolommen ervan drie, en de voetstukken van deze drie.
16. En voor de poort van den Voorhof een deksel van twintig ellen, van hemelsblauw en purper, en dubbel gedoopt scharlaken, en getweernd

- fijn lijnwaad, het werk van een borduurder; de kolommen ervan vier, en de voetstukken van deze vier.
17. Al de kolommen van den Voorhof rondom gegord met banden van zilver; hun haken van zilver, en hun voetstukken van brons.
 18. De lengte van den Voorhof honderd in de el, en de breedte vijftig in vijftig, en de hoogte vijf ellen, van getweernd fijn lijnwaad, en de voetstukken ervan van brons.
 19. En aangaande al de vaten van het Habitakel in allen dienst ervan, en al de pinnen ervan, en al de pinnen van den Voorhof, van brons.
 20. En gij zult den zonen Israëls gebieden, en laten zij nemen tot u olijfolie, zuivere, gestoten, voor den luchter, om te doen opgaan de lamp bij voortduur.
 21. In de Tent der samenkomst, van buiten den voorhang, die over de Getuigenis is, ordenen zal die Aharon en zijn zonen van den avond tot aan den morgen vóór JЕHOVAH; een inzetting der eeuw voor hun geslachten van met de zonen Israëls.

De Inhoud.

9710. Er wordt in dit Hoofdstuk in den inwendigen zin gehandeld over den Eredienst van den Heer uit het goede der Liefde; deze eredienst wordt aangeduid met het Altaar, en in het algemeen beschreven met alle dingen die van het Altaar zijn.

9711. Daarna wordt er gehandeld over den laatsten Hemel, die wordt uitgebeeld door en beschreven met den Voorhof.

9712. Ten slotte wordt er gehandeld over het goede der naastenliefde, waardoor de geestelijke Hemel in de ware dingen des geloofs wordt verlicht uit den Heer; deze dingen worden aangeduid met de olijfolie, en met den luchter.

De Inwendige Zin.

9713. Vers 1 tot 8. *En gij zult maken het Altaar van houten van Schittim, vijf ellen de lengte, en vijf ellen de breedte; vierkant zal het Altaar zijn; en drie ellen zijn hoogte. En gij zult maken zijn hoornen op zijn vier hoeken; uit hetzelfde zullen zijn hoornen zijn; en gij zult het overtrekken met brons. En gij zult maken zijn kommen om het te ontassen, en zijn schoppen, en zijn bekkens, en zijn gaffels, en zijn tangen, voor al zijn vaten zult gij maken van brons. En maken zult gij het een rooster, een netwerk, van brons; en gij zult maken op het net vier ringen van brons, op zijn vier uiteinden. En geven zult gij het onder den omloop des Altaars van beneden, en het net zal zijn tot aan het midden van het Altaar. En gij zult maken handbomen voor het Altaar, handbomen van houten van Schittim, en gij zult ze overtrekken met brons. En zijn handbomen zullen in de ringen worden gedaan, en de handbomen zullen zijn op de twee zijden van het Altaar, bij het dragen ervan. Een holte van panelen zult gij het maken, gelijk als het is gezien van u op den berg, aldus zullen zij maken.* En gij zult maken het Altaar, betekent het uitbeeldende van den Heer en van den Eredienst van Hem; van houten van Schittim, betekent de gerechtigheid; vijf ellen de lengte, en vijf ellen de breedte, betekent evengelijk uit het goede en uit het ware; vierkant zal het Altaar zijn, betekent zo het gerechte; en drie ellen zijn hoogte, betekent het volle ten aanzien van de graden; en gij zult maken zijn hoornen, betekent de macht; op zijn vier hoeken, betekent op elke wijze; uit hetzelfde zullen zijn hoornen zijn, betekent de macht uit het goede; en gij zult het overtrekken met brons, betekent het uitbeeldende van het goede; en gij zult maken zijn kommen om het te ontassen, betekent de te verwijderen dingen na de nutten; en zijn schoppen en zijn bekkens en zijn gaffels en zijn tangen, betekent de wetenschappelijke dingen die samenhouden en aan elk nut van dienst zijn; voor al zijn vaten zult gij maken van brons, betekent alle dingen uit het goede; en maken zult gij het een rooster, een netwerk, betekent het zinlijke, dat het laatste is; van brons, betekent ook uit het goede; en gij zult maken op het net vier ringen van brons, betekent de sfeer van het goede waardoor de verbinding is; op zijn vier uiteinden, betekent overal; en geven zult gij het onder den omloop des Altaars van beneden, betekent dit in de laatste dingen; en het net zal zijn tot aan het midden van het Altaar, betekent de uitbreiding van het zinlijke; en gij zult maken handbomen voor het Altaar, betekent de macht van samen te houden in den staat van het goede; handbomen van houten van Schittim, betekent het goede der gerechtigheid, en daaruit de macht; en gij zult ze overtrekken met brons, betekent het uitbeeldende van

het goede; en zijn handbomen zullen in de ringen worden gedaan, betekent de macht der sfeer van het Goddelijk Goede; en de handbomen zullen zijn op de twee zijden van het Altaar, betekent de macht van het goede door het ware, en van het ware uit het goede; bij het dragen ervan, betekent het bestaan en het blijven bestaan; een holte van panelen zult gij het maken, betekent de aanwending; gelijk als het is gezien van u op den berg, aldus zullen zij maken, betekent uit de overeenstemming der Goddelijke dingen in den Hemel.

9714. En gij zult maken het Altaar; dat dit betekent het uitbeeldende van den Heer en van den Eredienst van Hem, staat vast uit de betekenis van het Altaar dat diende voor de brandoffers en de slachtoffers, zijnde het uitbeeldende van den Heer; en omdat met de brandoffers en de slachtoffers alle dingen van den Eredienst van den Heer werden aangeduid, was derhalve eveneens het Altaar het uitbeeldende van den Eredienst van Hem; maar de Heer wordt niet vereerd door de brandoffers en de slachtoffers, maar door de dingen die werden uitgebeeld, zijnde de hemelse dingen der liefde en de geestelijke dingen des geloofs, n. 922, 923, 1823, 2180, 2805, 2807, 2830, 3519, 6905, 8680, 8936. Er waren twee dingen waardoor de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke werd uitgebeeld: de Tempel en het Altaar; dat Hij het werd door den Tempel, leert Hijzelf bij Johannes: “Jezus zeide: *Ontbindt dezen Tempel, in drie dagen evenwel zal Ik denzelve opwekken*; Hij sprak van *den Tempel Zijns Lichaams*”, II: 19, 20, 21. Dat Hij het werd door het Altaar, kan ook vaststaan uit de woorden des Heren waar Hij spreekt over den Tempel en tegelijk over het Altaar, bij Mattheus: “Gij dwazen en blinden, omdat gij zegt: Zo wie gezworen zal hebben *bij den Tempel*, dat is niets; zo wie echter gezworen zal hebben *bij het goud des Tempels*, die is verschuldigd; wat is groter, *het goud of de Tempel die het goud heiligt*? Desgelijks: zo wie gezworen zal hebben *bij het Altaar*, dat is niets; zo wie echter gezworen zal hebben *bij de gave die daarop is*, die is verschuldigd. Gij dwazen en blinden, wat is groter, *de gave, of het Altaar dat de gaven heiligt*? Wie gezworen zal hebben *bij het Altaar*, zweert *bij hetzelve en bij al wat daarop is*; en wie gezworen zal hebben *bij den Tempel*, zweert *bij denzelve en bij Hem Die daarin woont*; en wie gezworen zal hebben *bij den Hemel*, zweert *bij den Troon Gods en bij Hem Die daarop zit*”, XXIII: 16 tot 22. Daaruit blijkt, dat evenals de Tempel, aldus eveneens het Altaar het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke des Heren was, want van het Altaar wordt iets eenders gezegd als van den Tempel, namelijk dat dit het is wat de gave heiligt die daarop ligt, aldus dat het Altaar het subject is uit hetwelk de heiliging is, bijgevolg ook het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke des Heren, uit Hetwelk al het heilige voortgaat. Maar het Altaar

was het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van Zijn Goddelijk Goede, de Tempel echter ten aanzien van Zijn Goddelijk Ware, aldus ten aanzien van den Hemel, want het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer maakt den Hemel; derhalve wordt van den Tempel gezegd, dat hij die gezworen zal hebben bij den Tempel, zweert bij dien en bij Hem die daarin woont; en er wordt aan toegevoegd: die gezworen zal hebben bij den Hemel, zweert bij den Troon Gods, en bij Hem Die daarop zit. De Troon Gods is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, aldus de Hemel, en Hij Die daarop zit, is de Heer, n. 5313. Iets eenders als door den Tempel werd uitgebeeld, werd ook uitgebeeld door het Habitakel; de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware daar is de Getuigenis die in de Ark lag, n. 9503. Omdat met het Altaar werd uitgebeeld de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, was derhalve dit zelf het Heilige der Heiligen, en heiligde het alles wat het aanraakte, zoals kan vaststaan uit hetgeen volgt van dit Boek, zoals dat er wordt gezegd: “Zeven dagen *zult gij verzoening doen over het Altaar*, en zult het heiligen, *opdat het Altaar een Heilige der Heiligen zij, en al wat het zal hebben aangeroerd, zal worden geheiligd*”, Exod. xxix: 37; en derhalve “brandde het vuur voortdurend op het Altaar, en werd het nooit uitgeblust”, Levit. vi: 5, 6; en van dat vuur werd het vuur van het reukwerk genomen, en niet ergens anders vandaan, Levit. x: 1 tot 6; met het vuur van het Altaar werd immers het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde des Heren aangeduid, n. 5215, 6314, 6832, 6834, 6849. Dat het Altaar het uitbeeldende van den Heer is geweest, blijkt uit deze dingen bij David: “Laten Uw licht en Waarheid mij heenleiden tot den berg Uwer heiligheid, en tot Uw Habitakels, *opdat ik inschrijde tot het Altaar Gods, tot God*”, Psalm xliii: 3, 4; en bij denzelfde: “Ik was mijn handen in onschuld, en *ik omgeef Uw Altaar, o Jehovah*”, Psalm xxvi: 6, 7. Doch dat het Altaar het uitbeeldende is geweest van den Eredienst van den Heer, bij Jesaja: “Alle kudden vee van Arabië zullen voor U worden vergaderd; de rammen van Nebajoth zullen U dienen; *het klimt tot het welbehagen op Mijn Altaar*”, lx: 7. Bij Jeremia: “*De Heer heeft Zijn Altaar verlaten*, Hij heeft Zijn heiligdom verafschuwd”, Klaagl. ii: 7; het Altaar verlaten, voor het uitbeeldende van den eredienst van den Heer uit het goede der liefde uitdelgen; het heiligdom verafschuwen, voor het uitbeeldende van den eredienst van den Heer uit de ware dingen des geloofs uitdelgen. Bij Ezechiël: “*Uw Altaren zullen worden vernietigd; Ik zal uw beenderen verstrooien rondom uw Altaren; uw Altaren zullen verwoest en verlaten worden; en uw afgoden zullen worden verbroken, en zullen ophouden*”, vi: 4, 5, 6. Dat de Altaren worden vernietigd, verwoest, en verlaten, staat daarvoor dat aldus geschiedt met de uitbeeldende erediensten.

Bij Jesaja: “De ongerechtigheid van Jakob zal niet worden verzoend, *wanneer Hij al de stenen des Altaars zal hebben gesteld* zoals verstrooide kalkstenen”, xxvii: 9; de verstrooide stenen des Altaars, voor alle ware dingen van den eredienst. Bij denzelfde: “Te dien dage zal de mens schouwen tot zijn Maker, en zijn ogen tot den Heilige Israëls; *hij zal echter niet schouwen tot de altaren*, het werk zijner handen, en hetgeen zijn vingers hebben gemaakt”, xvii: 7, 8; de altaren het werk der handen, en hetgeen de vingers hebben gemaakt, voor den eredienst uit het eigen inzicht. Bij Hoschea: “*Efraim heeft de altaren vermenigvuldigd om te zondigen*”, viii: ii; de altaren vermenigvuldigen om te zondigen, voor het verzinnen van zinledige dingen van eredienst. Bij denzelfde “Distel en doorn zal klimmen *op hun altaren*”, x: 8; dit staat daarvoor, dat de boze en de valse dingen zullen binnentreden en den eredienst zullen maken. Bij Jesaja: “*In dien dag zal een Altaar zijn voor Jehovah* in het midden van Egypte”, xix: 19; een Altaar voor Jehovah, voor den eredienst van den Heer. Het Altaar waarover nu wordt gehandeld, was, omdat het draagbaar was, uit houten van Schittim gemaakt, en overtrokken met brons; maar het Altaar dat op zijn plaats zou blijven, was of uit aarde, of uit ongehouwen stenen; het Altaar uit aarde was het voornaamste uitbeeldende van den Heer uit het goede der liefde; dat uit ongehouwen stenen echter was het uitbeeldende van den Eredienst uit de goede en de ware dingen des geloofs, n. 8935, 8945; het draagbare Altaar echter, waarover hier, was het uitbeeldende van den Eredienst des Heren uit het goede der liefde; derhalve was het uit houten van Schittim, en overtrokken met brons.

9715. Van houten van Schittim; dat dit de gerechtigheid betekent, staat vast uit de betekenis van de houten van Schittim, zijnde het goede der verdienste en der gerechtigheid, die van den Heer alleen zijn, waarover n. 9472, 9486. Wat de gerechtigheid is, en wat de verdienste, die van den Heer alleen zijn, zal hier nu worden gezegd. Men gelooft, dat de Heer de Verdienste en de Gerechtigheid heeft gehad daardoor dat Hij alle dingen der Wet heeft vervuld, en dat Hij door het lijden des kruises het menselijk geslacht heeft gezaligd. Maar deze dingen worden niet onder des Heren Gerechtigheid en Verdienste verstaan in het Woord; maar onder Zijn Verdienste en Gerechtigheid wordt verstaan, dat Hij alleen heeft gestreden met alle hellen, en die heeft onderjukt, en zo alle dingen in de hellen in orde heeft gebracht, en tegelijk toen alle dingen in de Hemelen; want bij ieder mens zijn geesten uit de hel, en zijn Engelen vanuit den Hemel; de mens kan zonder die niet leven; indien de hellen niet door den Heer waren onderjukt, en de Hemelen in de orde teruggebracht, zo zou nooit enig mens hebben kunnen gezaligd

worden. Dit heeft niet kunnen geschieden dan door Zijn Menselijke, namelijk door worstelingen daarmede uit Zijn Menselijke; en omdat de Heer dit heeft gedaan uit de eigen macht, aldus alleen, heeft derhalve de Heer alleen de Verdienste en de Gerechtigheid; en derhalve is Hij het Alleen Die bij den mens nog de hellen overwint; want wie die eenmaal overwint, overwint ze tot in het eeuwige; weswege de mens volstrekt niets van verdienste en gerechtigheid heeft, maar hem wordt de Verdienste en de Gerechtigheid des Heren toegerekend, wanneer hij erkent dat niets is uit hemzelf, maar alles uit den Heer. Vandaar komt het, dat de Heer alleen den mens wederverwekt; want den mens wederverwekken, is van hem de hellen verjagen, bijgevolg de boze en de valse dingen die uit de hellen zijn, en in de plaats ervan den Hemel inplanten, dat is, de goede dingen der liefde en de ware dingen des geloofs; deze immers maken den Hemel. Door de aanhoudende worstelingen met de hellen heeft de Heer ook Zijn Menselijke verheerlijkt, dat is, Goddelijk gemaakt; want zoals de mens door de worstelingen, die de verzoekeningen zijn, wordt wederverwekt, aldus is de Heer door de worstelingen, die de verzoekeningen waren, verheerlijkt. Vandaar is de Verheelijking van het Menselijke des Heren uit de eigen macht ook de Verdienste en de Gerechtigheid, want daardoor is de mens gezaligd; daardoor immers worden alle hellen tot in het eeuwige door den Heer onderjukt gehouden. Dat het aldus is, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar wordt gehandeld over de Verdienste en de Gerechtigheid des Heren, zoals bij Jesaja: “Wie is Deze Die van Edom komt, besprenkeld van klederen uit Bozra, voortschrijdend in de veelheid Zijner sterkte; *Ik Die spreek in Gerechtigheid*, groot om te zaligen. Waarom zijt Gij rood aan Uw klederen, en zijn Uw klederen zoals van een die in de wijnpers treedt? *Ik heb de pers alleen getreden*, en van de volken geen man met Mij ; deswege heb Ik hen getreden in Mijn toorn; weswege hun overwinning is gesprengd op Mijn klederen, en al Mijn bekleedsel heb Ik bezoedeld; want de dag der wraak was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlossen was gekomen. *Ik schouwde rond, maar er was niemand die hielp, en Ik verbaasde Mij, maar er was niemand die ondersteunde; derhalve heeft Mijn arm Mij heil beschikt*, en heeft Mijn ontsteking Mij ondersteund; en Ik heb de volken getreden in Mijn toorn, en Ik heb hun overwinning ter aarde doen nederdalen; *derhalve is Hij tot Heiland geworden*”, LXIII: 1 tot 8. Dat deze dingen van den Heer worden gezegd, is bekend. *Zijn worstelingen met de hellen* worden daarmede beschreven dat Hij besprenkeld was van klederen, rood aan Zijn klederen, en dat de klederen waren zoals van een die in de wijnpers treedt; en met den dag der wraak. *De overwinningen en de*

onderjukkings van de hellen worden daarmee beschreven dat Hij hen heeft getreden in Zijn toorn, weswege hun overwinning is gesprengd op Zijn klederen, dat Hij de volken heeft getreden in den toorn, en hun overwinning ter aarde heeft doen nederdalen. *Dat de Heer die dingen heeft gedaan uit de eigen macht*, wordt daarmee beschreven dat Hij de pers alleen heeft getreden, en van de volken geen man met Hem, dat Hij rondom schouwde, maar er was niemand die hielp, Zich verbaasde en er was niemand die ondersteunde, dat Zijn arm Hem heil heeft beschikt. *Dat daarvandaan het heil is*, wordt daarmee beschreven dat Hij was voortschrijdend in de veelheid Zijner sterkte, groot om te zaligen, dat het jaar Zijner verlost was gekomen, en dat Hij hun derhalve tot Heiland is geworden. Dat al deze dingen der Gerechtigheid zijn, blijkt nog duidelijker elders bij denzelfden Profeet: “Hij zag dat er geen man was, en Hij verbaasde zich dat er niemand tussenkomst verleende; derhalve heeft Zijn arm Hem heil beschikt, en *Zijn gerechtigheid heeft Hem opgewekt; weswege Hij de Gerechtigheid heeft aangetrokken zoals een pantser*, en den helm des heils of Zijn hoofd; Hij trok de klederen der wraak aan, en bedekte zich met den IJver zoals met een mantel”, LIX: 16, 17. En bij denzelfde: “*Mijn Gerechtigheid is nabij*; Mijn heil is uitgegaan, en Mijn armen zullen de volken richten; op Mij zullen de eilanden hopen, en op Mijn arm zullen zij vertrouwen”, LI: 5; de arm die Hem heil heeft beschikt, en waarop zij zullen vertrouwen, is de eigen macht, waarmee Hij de hellen heeft onderjukt; dat de arm de macht is, zie men in n. 4932, 7205; daaruit blijkt, wat de Gerechtigheid, en wat de Verdienste is, die van den Heer alleen zijn. Evenzo elders bij denzelfde: „Wie heeft dengene uit het oosten opgewekt, *dien Hij in de Gerechtigheid heeft geroepen* tot Zijn gevolg; Hij heeft de natiën gegeven vóór Hem, en Hij heeft Hem over koningen doen heersen”, XLI: 2. Bij denzelfde: “*Ik heb Mijn Gerechtigheid doen naderen, zij is niet verre*; Mijn heil zal niet vertoeven”, XLVI: 13. Bij denzelfde: “Jehovah zal Mij bekleden *niet de klederen des heils, met den mantel der Gerechtigheid heeft Hij Mij gedekt*”, LXI: 10. Bij David: “Mijn mond zal Uw Gerechtigheid opsommen, den gansen dag Uw heil; ik ken de nummeringen niet. *Ik zal Uw Gerechtigheid vermelden*; verlaat mij niet totdat ik heb verkondigd Uw arm, Uw kracht, want Uw Gerechtigheid is tot aan de hoogte, Gij Die grote dingen hebt gedaan”, Psalm LXXI: 15, 16, 18, 19, 24. Bij Jeremia: “Zie, de dagen komen wanneer Ik aan David een gerechte spruit zal opwekken, Die als Koning zal regeren, en voorspoedig zijn, en Hij zal gericht en gerechtigheid doen op de aarde; in die dagen zal Jehudah worden gezaligd, en Israël zal zeker wonen; en dit zal Zijn Naam zijn waarmee zij Hem zullen noemen: *Jehovah onze Gerechtigheid*”,

xxiii: 5, 6; Hfdst. xxxiii: 15, 16. En bij Daniël: “Zeventig weken zijn besloten om de ongerechtigheid te verzoenen, *en om de gerechtigheid der eeuwen aan te brengen*”, ix: 24. Dat de onderjukking van de hellen, de ordening van de Hemelen door de Heer, en de verheerlijking van Zijn Menselijke, en vandaar het heil voor den mens die den Heer opneemt met de liefde en het geloof, de Gerechtigheid en de Verdienste zijn, die van den Allenen Heer zijn, kan uit de nu aangevoerde plaatsen vaststaan. Maar zij die niet weten, dat er geesten uit de hellen bij den mens zijn, en dat hij daarvandaan boze en valse dingen heeft, en eveneens dat er Engelen uit den Hemel bij hem zijn, en dat hij daarvandaan goede en ware dingen heeft, en dat zo het leven van den mens enerzijds aan de hellen is gebonden, en anderzijds aan de Hemelen, dat is, door de Hemelen aan den Heer, en aldus dat de mens geenszins had kunnen gezaligd worden tenzij de hellen waren onderjukt, en de Hemelen in de orde teruggebracht, en zo alle dingen aan den Heer onderworpen, kunnen deze zaak niet vatten. Uit deze dingen kan vaststaan, vanwaar het is, dat het goede der verdienste des Heren het enige Goede is dat in de Hemelen regeert, zoals boven in n. 9486 is gezegd. Het Goede der Verdienste immers is ook nu de aanhoudende onderjukking van de hellen, en zo de bescherming van de gelovigen. Dat Goede is het Goede der liefde des Heren, want uit de Goddelijke Liefde had Hij in de wereld gestreden en overwonnen; uit de Goddelijke macht in het Menselijke daarvandaan verkregen, strijdt Hij daarna alleen tot in het eeuwige voor den Hemel en voor de Kerk, aldus voor het algehele menselijke geslacht, overwint Hij, en zo zaligt Hij; dit nu is het goede der verdienste, dat de Gerechtigheid wordt genoemd, omdat het der Gerechtigheid is, de hellen die daarnaar streven het menselijk geslacht te verderven, in bedwang te houden, en de goeden en de gelovigen te beschermen en te zaligen. Over de worstelingen of de verzoekingingen des Heren toen Hij in de wereld was, zie men n. 1663, 1668, 1690, 1691 einde, 1692, 1737, 1787, 1812, 1813, 1820, 2776, 2786, 2795, 2803, 2814, 2816, 4287, 7193, 8273; en dat de Heer alleen voor het menselijk geslacht tegen de hellen strijdt, n. 1692 einde, 6574, 8159, 8172, 8175, 8176, 8273, 8969.

9716. Vijf ellen de lengte, en vijf ellen de breedte; dat dit betekent evangelijk uit het goede en uit het ware, staat vast uit de betekenis van vijf, zijnde het evangelijke, want wanneer een tweetal dingen eender zijn, zoals hier de lengte en de breedte, zo is het het evangelijke. Dat de lengte en de breedte van het Altaar vijf ellen waren, was omdat vijf ook iets eenders betekent als tien, als honderd, en als duizend, en met deze getallen wordt aangeduid het vele, het al, het volle, en in den hoogsten zin, waarin over den Heer wordt gehandeld,

het oneindige; aldus eveneens vijf; want de samengestelde getallen betekenen iets eenders als de enkelvoudige waaruit zij zijn, en zo de enkelvoudige iets eenders als hun samengestelde, n. 5291, 5335, 5708, 7973; dat tien, honderd, en duizend, is het vele, het al, en het volle, zie men in n. 3107, 2636, 4400, 4638, 8715; en eveneens vijf, n. 5708, 5956, 9102; en dat duizend, wanneer over het Goddelijke wordt gehandeld, het oneindige is, n. 2575; uit de betekenis van de lengte, zijnde het goede, waarover n. 1613, 9487; en uit de betekenis van de breedte, zijnde het ware, waarover n. 1613, 3433, 3434, 4482, 9487; daaruit blijkt, dat met de lengte van vijf ellen en de breedte van vijf ellen wordt aangeduid het evangelijke uit het goede en uit het ware. Het evangelijke uit het goede en uit het ware wordt gezegd, wanneer het ware is van het goede, en het goede is van het ware, aldus wanneer het ware en het goede één handelen, en een huwelijk vormen, zodanig als in den Hemel uit den Heer. Dit kan worden toegelicht met het verstandelijke en het willijke bij den mens; wanneer het verstandelijke één handelt met het willijke, dat is, wanneer de mens doorvat dat het ware is van het goede, en het goede is van het ware, dan zijn zij voor hem evangelijk uit het goede en uit het ware; het verstandelijke is ook bestemd voor de doorvatting van het ware uit het goede, en het willijke voor de doorvatting van het goede in het ware.

9717. Vierkant zal het Altaar zijn; dat dit betekent zo het gerechte, staat vast uit de betekenis van het vierkante, zijnde het gerechte, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het Altaar, zijnde het uitbeeldende van den Heer en van den Eredienst van Hem; vandaar wordt met vierkant zal het Altaar zijn, aangeduid het gerechte in den Heer, en vandaar in den Eredienst. De Eredienst wordt gerecht geheten, wanneer het goede en het ware, die daarin zijn, uit den Heer zijn, en niet uit den mens, want uit den Heer alleen is het gerechte, n. 9263. Dat het vierkante het gerechte is, ontleent den oorsprong aan de uitbeeldende dingen in het andere leven; daar vertonen zich de goede dingen als rond, en de goede dingen van den uitwendigen mens, die gerecht worden geheten, als vierkant; de ware en de rechte dingen echter vertonen zich als lijnig en driehoekig; vandaar nu is het, dat met het vierkante het gerechte wordt aangeduid, zoals ook *met het vierkante van het Reukaltaar*, Exod. xxx: 2; voorts *“met het verdubbelde vierkant van den borstlap des gericht’s”*, Exod. xxviii: 16; alsmede daarmede dat *Nova Hierosolyma vierhoekig was*, Apoc. xxi: 16; Nova Hierosolyma daar is des Heren Nieuwe Kerk, die op deze van ons zal volgen; het uitwendig goede ervan, zijnde het gerechte, wordt aangeduid met het vierhoekige.

9718. En drie ellen de hoogte; dat dit betekent het volle ten aanzien van de graden, staat vast uit de betekenis van drie, zijnde het volle, waarover n. 4495, 7715, 9488, 9489; en uit de betekenis van de hoogte, zijnde de graden, ten aanzien van het goede, waarover n. 9489.

9719. En gij zult maken de hoornen; dat dit de macht betekent, staat vast uit de betekenis van de hoornen, zijnde de macht van het ware uit het goede, waarover n. 2832, 9081.

9720. Op zijn vier hoeken; dat dit betekent op elke wijze, staat vast uit de betekenis van vier, zijnde de verbinding, waarover n. 9601, 9674; en uit de betekenis van de hoeken, zijnde de vastheid en de sterkte, waarover n. 9494; voorts alle dingen van het ware en het goede, n. 9642; vandaar wordt met de hoornen op de vier hoeken aangeduid de macht op elke wijze.

9721. En uit hetzelfde zullen de hoornen zijn; dat dit betekent de macht uit het goede, staat vast uit de betekenis van het Altaar, waaruit de hoornen zouden zijn, zijnde het uitbeeldende van den Heer en van den Eredienst van Hem uit het goede der liefde, waarover n. 9714; en uit de betekenis van de hoornen, zijnde de macht, zoals boven n. 9719; daaruit blijkt, dat met uit hetzelfde zullen de hoornen zijn, wordt aangeduid dat de macht zal zijn uit het goede; dat in de geestelijke wereld alle macht is van het goede door het ware, zie men in n. 6344, 6423, 9643.

9722. En gij zult het overtrekken met brons; dat dit het uitbeeldende van het goede betekent, staat vast uit de betekenis van het brons, zijnde het natuurlijk of het uitwendig goede, waarover n. 425, 1551; dat het overtrekken en het aanbrengen van brons het uitbeeldende van dat goede is, is duidelijk.

9723. En gij zult maken kommen om te ontassen; dat dit betekent de te verwijderen dingen na de nutten, staat vast uit de betekenis van de kommen om te ontassen, zijnde de te verwijderen dingen na de nutten; de as immers betekent zulke dingen in het natuurlijk of uitwendig geheugen van den mens, die na de nutten achterblijven, en die moeten worden verwijderd opdat zij niet verhinderen dat andere dingen waardoor wederom nutten worden betracht, opvolgen; de kommen zijn zulke dingen waardoor de verwijdering geschiedt, aangezien daardoor de ontassing plaats vindt. Opdat men wete, wat er wordt aangeduid met de as op het Altaar die achterbleef na het brandoffer of het slachtoffer, zal eerst worden gezegd hoe het is gesteld met de dingen die achterblijven na de nutten in den mens. De mens wordt van de kindsheid aan tot het einde van zijn leven in de wereld toe vervolmaakt ten aanzien van het inzicht en de wijsheid, en, indien het wel met het zal zijn, ten aanzien van het geloof en de liefde; de wetenschappelijke dingen zijn

voornamelijk bevorderlijk tot dit nut; de wetenschappelijke dingen worden geput door het gehoor, het gezicht, en het lezen, en zij worden weggelegd in het uitwendig of het natuurlijk geheugen; deze zijn het inwendig gezicht of het verstand van dienst als vlak van objecten, opdat het daaruit zulke dingen uitkiest en uithaalt waaruit het wijs wordt. Het innerlijk gezicht immers, of het verstand, schouwt uit zijn licht, dat uit den Hemel is, in dat vlak, of in dat geheugen, dat beneden hetzelfde is, en uit de verschillende dingen kiest en haalt het zulke dingen die overeenkomen met zijn liefde; het roept dezelve daaruit tot zich op, en legt ze weg in zijn geheugen, dat het inwendig geheugen is, waarover men zie n. 2469 tot 2494; daarvandaan is het leven van den inwendigen mens, en diens inzicht en wijsheid. Evenzo is het gesteld met de dingen die van het geestelijk inzicht en van de geestelijke wijsheid zijn, zijnde de dingen des geloofs en der liefde; om die dingen aan den inwendigen mens in te planten zijn de wetenschappelijke dingen insgelijks van dienst, maar dan de wetenschappelijke dingen uit het Woord of uit de leer der Kerk, die de erkentissen van het ware en het goede worden genoemd; deze in het geheugen van den uitwendigen mens weggelegde erkentissen zijn evenzo als objecten van dienst aan het gezicht van den inwendigen mens, die ziet uit het licht des Hemels, en uit die dingen zulke dingen kiest en haalt die met de liefde overeenkomen, want de inwendige mens ziet in den uitwendigen geen andere dingen; de dingen immers die de mens liefheeft, ziet hij in het licht; die echter welke hij niet liefheeft, ziet hij in de schaduw; deze verwerpt hij, gene echter kiest hij. Uit deze dingen kan vaststaan, hoe het is gesteld met de ware dingen des geloofs en met de goede dingen der liefde bij den mens die wordt wederverwekt, namelijk dat het goede dat der liefde is, voor zich de passende ware dingen des geloofs uitkiest, en door die zich vervolmaakt, en dat zo het goede der liefde op de eerste plaats is, en het ware des geloofs op de tweede, zoals met veel dingen tevoren is getoond, n. 3325, 3494, 3539, 3548, 3556, 3563, 3570, 3576, 3603, 3701, 4925, 4977, 6256, 6269, 6272, 6273. Nadat de wetenschappelijke dingen of de erkentissen van het goede en het ware in het geheugen van den uitwendigen mens dit nut hebben betracht, verdwijnen zij als het ware uit dat geheugen. Het is daarmede gesteld zoals met de onderrichtende dingen die den mens van de kindsheid aan van dienst zijn geweest als middelen om zijn zedelijk en burgerlijk leven te vervolmaken; nadat die dat nut hebben vervuld en de mens daaruit het leven heeft getrokken, vergaan zij uit het geheugen, en blijven alleen terug ten aanzien van de beoefening of het nut; aldus leert de mens spreken, leert hij denken, leert hij onderscheiden en oordelen, leert hij zedelijk verkeer, en

zich behoorlijk te gedragen; in één woord, leert hij talen, zeden, inzicht, en wijsheid. De wetenschappelijke dingen die aan deze nutten van dienst zijn geweest, worden aangeduid met de as die moet worden verwijderd; en de erkentissen van het ware en het goede waardoor de mens het geestelijk leven heeft, worden nadat zij aan het nut van dienst zijn geweest, dat is, het leven hebben doordrongen, met de as van het Altaar aangeduid, die ook moet worden verwijderd. Doch wanneer zij wordt verwijderd, wordt zij eerst nedergelegd naast het Altaar, maar daarna buiten het leger gebracht aan een reine plaats, terwijl het vuur van het Altaar steeds brandt tot nut van een nieuw brandoffer of slachtoffer, naar het door Moscheh beschreven proces in Leviticus: “De priester moet het brandoffer doen opklimmen op den haard op het Altaar den gansen nacht tot aan den morgenstond; daarna zal hij het kleed van linnen en de broek van linnen aantrekken, en de as opnemen waarin het vuur het brandoffer op het Altaar heeft verbrand; daarna zal hij zijn klederen uittrekken, en andere klederen aandoen; en hij zal de as tot buiten het leger uitdragen aan een reine plaats; het vuur echter op het Altaar zal branden, en ook niet worden uitgeblust; de priester zal daarop de houten aansteken elken morgenstond, en daarop het brandoffer schicken, en de vetten der slachtoffers daarop branden; het vuur zal bij voortduur op het Altaar branden, en ook niet worden uitgeblust”, vi: 9 tot 13. Deze afzonderlijke dingen behelzen verborgenheden des Hemels, en zij betekenen de Goddelijke dingen van den Eredienst van den Heer uit het goede der liefde. Wat dus de as is, werd boven gezegd. Dat er iets hemels wordt aangeduid met de as van het Altaar, kan voor een ieder vaststaan die daarover nadenkt; zoals dat de priester wanneer hij het Altaar zou ontassen, een kleed van linnen en een broek van linnen zou aantrekken, en daarna in andere klederen de as buiten het leger zou uitdragen, en het nederleggen aan een reine plaats. Geen ding in het Woord is zinledig, zelfs niet enig woord, aldus ook niet enig onderdeel van dit proces. Uit deze dingen kan enigermate vaststaan wat er wordt aangeduid met *de as van de verbrande rossige koe*, door middel waarvan het water der afzondering en der reiniging werd bereid, waarover Num. xix: 2 tot 11, 17; en wat in den tegengestelden zin met de as wordt aangeduid, namelijk het verdoemde dat achterblijft na de verbranding vanwege het vuur der zelfliefde. Dit wordt met de as aangeduid die zij op het hoofd droegen, en waarin zij zich wentelden bij den rouw vanwege de zonden, Jerem. vi: 26; Ezech. xxvii: 30; Jonas iii: 6.

9724. En zijn schoppen en zijn bekkens en zijn gaffels, en zijn tangen; dat dit betekent de wetenschappelijke dingen die samenhouden en aan elk nut van dienst zijn, staat vast uit de betekenis van de vaten in het algemeen, zijnde de

dingen van het uitwendig geheugen, of de wetenschappelijke dingen, waarover n. 3068, 3069; en in de heilige dingen zijnde de erkentnissen van het goede en het ware, die de middelen zijn van den Eredienst van den Heer, n. 9544; aldus eveneens de vaten van de bediening rondom het Altaar; maar ieder vat zal daar de wetenschappelijke dingen van een afzonderlijk nut betekenen; aldus alle vaten daar de wetenschappelijke dingen dienstig voor elk nut.

9725. Voor al zijn vaten zult gij maken van brons; dat dit betekent alle dingen uit het goede, staat vast uit de betekenis van de vaten, zijnde de wetenschappelijke dingen, waarover vlak boven n. 9724; hier alle dingen, omdat er wordt gezegd voor alle vaten; en uit de betekenis van het brons, zijnde het uitwendig of het natuurlijk goede, waarover n. 425, 1551.

9726. En maken zult gij het een rooster, een netwerk; dat dit het zinlijke betekent, dat het laatste is, staat vast uit de betekenis van den rooster van netwerk, zijnde het uitwendig zinlijke, aldus dat wat het laatste des levens bij den mens is; en omdat het het laatste was, was het derhalve ook rondom het Altaar gezet; dit zinlijke werd uitgebeeld door een rooster, aangezien het als het ware eerst zeeft en zift de dingen die bij den mens binnentreden, en zich aan het verstand en den wil vertonen, aldus de ware en de goede dingen; als het zinlijke uit het goede is, dan laat het niet dan alleen de goede dingen toe, en de ware dingen die uit het goede zijn, en dan verwerpt het de boze dingen en de valse dingen die uit het boze zijn. Het zinlijke immers is het perceptieve en het sensitieve zelf van de verstandelijke en de willijke dingen in uitersten, geheel en al tot de aandoeningen ervan geformeerd. Hoedanig dit is, kan door zeer vele dingen in het lichaam worden toegelicht; overal in de uiterste dingen des lichaams zijn netachtige vormen en als het ware roosters, die de uit de wereld aanspoelende dingen ziften, door de passende dingen toe te laten uit het verlangen, en door de nietpassende dingen te verwerpen uit den afkeer; zulke hoogst verfijnde vormen zijn in de maag, die volgens de verlangens vanwege de nuttigheden de passende dingen van de chijl in het bloed toelaten, en volgens den afkeer vanwege de nadeligheden, de niet-passende dingen verwerpen. Met het zinlijke, dat het laatste van des mensen leven is, is het evenzo gesteld; maar dit is bij den mens geheel en al te gronde gegaan, ter oorzaak hiervan dat dit het dichtst naar de wereld uitstaat, en derhalve het laatste is dat wordt wederverwekt, en tot aan dit toe nauwelijks iemand heden ten dage kan worden wederverwekt. Hoedanig dus bij dezen dat zinlijke is, daarvoor zie men hetgeen hierover eerder in n. 4009, 5077, 5081, 5084, 5094, 5125, 5128, 5580, 5767, 5774, 6183, 6201, 6310 tot 6318, 6564, 6598, 6612, 6614, 6622, 6624, 6844, 6845, 6948, 6949, 7442, 7645, 7693,

9212, 9216 is getoond; de mens wordt derhalve door den Heer uit dit naar de innerlijke dingen opgeheven, opdat hij de ware dingen die des geloofs zijn en de goede dingen die der liefde zijn, zie en vatte. Het zinlijke echter, dat met den rooster van netwerk rondom het Altaar wordt aangeduid, is het Zinlijke van het Goddelijke Menselijke des Heren; het Altaar immers is het uitbeeldende van den Heer en van den Eredienst van Hem uit het goede der liefde, n. 9714.

9727. Van brons; dat dit betekent ook uit het goede, staat vast uit de betekenis van het brons, zijnde het uitwendige of het natuurlijk goede, waarover n. 425, 1551; omdat met den rooster van netwerk rondom het altaar het Zinlijke van het Goddelijk Menselijke des Heren wordt aangeduid, n. 9726 einde, is derhalve het goede dat hier wordt aangeduid, het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde; alle dingen van het Goddelijk Menselijke des Heren zijn uit dat Goede.

9728. En gij zult maken op het net vier ringen van brons; dat dit betekent de sfeer van het goede waardoor de verbinding is, staat vast uit de betekenis van het net, zijnde het uiterste des levens, overeenstemmende met het innerlijke des levens, welk leven dat van het verstand en van den wil is, waarover vlak boven n. 9726; uit de betekenis van vier, zijnde de verbinding, waarover n. 1686, 8877, 9601, 9674; uit de betekenis van de ringen, zijnde de sfeer van het Goddelijk Goede en Ware, waardoor de verbinding is, waarover n. 9498, 9501; en uit de betekenis van het brons, zijnde het goede, zoals boven n. 9727.

9729. Op zijn vier uiteinden; dat dit betekent overal, staat vast uit de betekenis van de vier uiteinden, zijnde overal, waarover n. 9666.

9730. En geven zult gij het onder den omloop des Altaars van beneden; dat het betekent dit in de laatste dingen, staat vast uit de betekenis van den rooster van netwerk, dat zou worden gegeven onder den omloop des Altaars, zijnde het zinlijke, waarover boven n. 9726; uit de betekenis van den omloop, wanneer over het zinlijke wordt gehandeld, zijnde het laatste; dat het uitwendig zinlijke het laatste des levens bij den mens is, zie men in n. 9726; en uit de betekenis van beneden, zijnde naar buiten, want met de hogere dingen worden de innerlijke aangeduid, en met de lagere de uiterlijke, n. 6952, 6954, 7814 tot 7821, 8604; vandaar wordt met naar boven aangeduid naar binnen, en met naar beneden, naar buiten. Onder het uitwendig zinlijke wordt niet het zinlijke van het lichaam zelf verstaan, zoals zijn gezicht, gehoor, smaak, reuk, tast, maar dat wat daaruit het naastgelegen is; want een zinlijk mens wordt diegene geheten, die denkt en begeert volgens die zinnen des lichaams

en de appetijten ervan, en niet verder overweegt; wie verder overweegt en uitvorst wat het zinlijke begeert, en wat hijzelf uit het zinlijke denkt, van hem wordt gezegd dat hij boven het zinlijke wordt verheven, of aan dat wordt onttrokken, en innerlijk denkt; dit geschiedt bij hen heden ten dage die in het goede der naastenliefde en des geloofs zijn; wanneer dit geschiedt, rust het zinlijke, en wordt van zijn actieve leven beroofd, hetwelk het heeft uit de wereld en de objecten ervan. Er zijn twee bepalingen van de verstandelijke en van de willijke dingen bij den mens; de ene bepaling is naar buiten naar de wereld, en de andere is naar binnen naar den Hemel; bij de natuurlijke en de zinlijke mensen is de bepaling van de verstandelijke en van de willijke dingen, aldus van de denkingen en de aandoeningen, naar de wereld; doch bij de geestelijke en de hemelse mensen is de bepaling ervan naar den Hemel, en eveneens beurtelings naar de wereld; de spil der bepalingen wordt naar binnen gekeerd wanneer de mens wordt wederverwekt, en voor zoveel als zij dan naar binnen kan worden gekeerd, voor zoveel kan de mens door den Heer naar den Hemel tot Hemzelf worden verheven, en vandaar voor zoveel worden doordrenkt van wijsheid, geloof en liefde; want de mens leeft dan in den inwendigen mens, bijgevolg in zijn geest, en de uitwendige mens is aan hem ondergeordend. Doch indien de mens zich niet laat wederverwekken, blijven al de innerlijke dingen van hem bepaald naar de wereld, en dan is zijn leven in den uitwendigen mens, en de inwendige mens is aan hem ondergeordend, hetgeen geschiedt wanneer deze de redeneringen verstrekt die de boze begeerten begunstigen. Dezen worden natuurlijke mensen genoemd, en zij die het meest in de uitwendige dingen zijn, worden zinlijke mensen genoemd. Daaruit kan vaststaan, wat er wordt verstaan onder het zinlijke.

9731. En het net zal zijn tot aan het midden van het Altaar; dat dit de uitbreiding van het zinlijke betekent, staat vast uit de betekenis van het net, zijnde het zinlijke, waarover boven n. 9726; de uitbreiding ervan wordt daarmede aangeduid dat het tot het midden van het Altaar zou zijn. De verborgenheid die deze uitbreiding behelst, kan niet bevattelijk worden beschreven, tenzij men weet dat dit zinlijke, dat wordt aangeduid met den rooster van netwerk, zich bij den mens uitbreidt van het hoofd tot aan de lenden, en daar ophoudt. Het is deze uitbreiding, die werd uitgebeeld door de uitbreiding van het net tot aan het midden van het Altaar; want de uitbeeldende dingen die in de natuur zijn, hebben betrekking op den menselijken vorm, en zij duiden aan volgens de betrekking daarop, n. 9496; van de lenden af echter wordt bij den mens het naastgelegen innerlijk zinlijke voortgezet, hetwelk werd uitgebeeld

door het gemeenschappelijk overtrekken of aanbrengen van brons rondom het Altaar, waarover boven n. 9722.

9732. En gij zult maken handbomen voor het Altaar; dat dit betekent de macht van samen te houden in den staat van het goede, staat vast uit de betekenis van de handbomen, zijnde de macht, waarover n. 9496; dat zij de macht zijn van samen te houden in den staat van het goede, komt omdat de handbomen waren van het Altaar, en door het Altaar werd de Heer en de Eredienst van Hem uit het goede der liefde uitgebeeld.

9733. Handbomen van houten van Schittim; dat dit betekent het goede der gerechtigheid, en daaruit de macht, staat vast uit de betekenis van de handbomen, zijnde de macht, zoals boven n. 9732; en uit de betekenis van de houten van Schittim, zijnde het goede der verdienste, of het goede der gerechtigheid, waarover n. 9472, 9486; dat dit goede het goede is der liefde van het Goddelijk Menselijke des Heren, zie men in n. 9715.

9734. En gij zult ze overtrekken met brons; dit betekent het uitbeeldende van het goede, zoals boven n. 9722.

9735. En zijn handbomen zullen in de ringen worden gedaan; dat dit de macht der sfeer van het Goddelijk Goede betekent, staat vast uit de betekenis van de handbomen, zijnde de macht, zoals boven n. 9732; en uit de betekenis van de ringen, zijnde de sfeer van het Goddelijk Goede en Ware, waardoor de verbinding is, waarover ook boven n. 9728.

9736. En de handbomen zullen zijn op de twee zijden van het Altaar; dat dit betekent de macht van het goede waaruit het ware is, en van het ware uit het goede, staat vast uit de betekenis van de handbomen, zijnde de macht, zoals nu boven; en uit de betekenis van de twee zijden, zijnde het goede waaruit het ware is, en het ware uit het goede; aldus het huwelijk van het goede met het ware, en van het ware met het goede; dat het aldus is, is omdat de dingen die aan de rechterzijde bij den mens zijn, betrekking hebben op het goede waaruit het ware is, en de dingen die aan de linkerzijde zijn, betrekking hebben op het ware uit het goede; men zie n. 9604; en dat zo met de verbinding het huwelijk van het goede en het ware wordt aangeduid, n. 9495. Vandaar nu is het, dat eendere dingen met de zijden van het Altaar, waar de handbomen waren, worden aangeduid; want alle uitbeeldende dingen in de natuur hebben betrekking op den menselijken vorm, en zij duiden aan volgens de betrekking daarop, n. 9496.

9737. Bij het dragen ervan; dat dit het bestaan en het blijven bestaan betekent, staat vast uit de betekenis van dragen, zijnde samenhouden in den staat van het goede en het ware, aldus bestaan en blijven bestaan, waarover n. 9500; iets

eenders wordt met dragen aangeduid bij Jesaja: “Let op Mij, o huis van Jakob, en alle overblijfselen van het huis Israëls; *Ik heb u gedragen van de baarmoeder aan*, ook tot den ouderdom toe, Ik ben de Zelfde, en *tot de grijsheid toe zal Ik dragen*; Ik heb gemaakt, en *Ik zal dragen*, en Ik zal voeren”, XLVI: 3, 4; daar staat maken voor opdat het besta, dragen voor opdat het blijve bestaan, en voeren opdat het voortdurend ontsta.

9738. Een holte van panelen zult gij het maken; dat dit de aanwending betekent, staat vast uit de betekenis van de holte van panelen, wanneer over het Altaar wordt gehandeld, waarop de brandoffers zouden worden verbrand, en de vette dingen der slachtoffers zouden worden ontstoken, zijnde de aanwending; want het Altaar werd daardoor voor dit nut aanwendbaar gemaakt; vandaar wordt eveneens de aanwending aangeduid ten aanzien van de dingen die zijn van den Eredienst van den Heer uit het goede der liefde, die werden uitgebeeld door het Altaar, en door de brandoffers en de slachtoffers daarop, n. 9714.

9739. Gelijk als het is gezien van u op den berg, aldus zullen zij maken; dat dit betekent uit de overeenstemming der Goddelijke dingen in den Hemel, staat vast uit de betekenis van het Altaar gezien op den berg, zijnde de vorm overeenstemmende met de Goddelijke dingen in den Hemel; de berg Sinai immers is de Hemel, n. 8805, 9420; en de vormen die in de Hemelen verschijnen, stemmen geheel en al overeen met de Goddelijk hemelse en de Goddelijk geestelijke dingen zelf, welke zijn van het goede en het ware; dat deze dingen aldus aanschouwelijk worden gemaakt voor het inwendig gezicht der Engelen en der geesten, kan vaststaan uit al de dingen die over de uitbeelding van de hemelse dingen in de natuurlijke vormen eerder zijn gezegd en getoond, n. 1619, 1971, 1980, 1981, 2987 tot 3003, 3213 tot 3227, 3475, 3485, 6319, 9457, 9481, 9574, 9576, 9577; de Goddelijke dingen waarmede het Altaar overeenstemde, zijn die welke tot nu toe zijn beschreven.

9740. Vers 9 tot 19. *En gij zult maken den Voorhof van het Habitakel aan den hoek van den middag tot het zuiden; de tapijten voor den Voorhof, van getweerd fijn lijnwaad, honderd in de el de lengte aan den enen hoek. En zijn kolommen twintig, en haar voetstukken twintig, van brons; de haken der kolommen en de banden ervan, van zilver. En aldus aan den hoek van het noorden in de lengte; de tapijten honderd in de lengte, en de kolommen ervan twintig, en haar voetstukken twintig, van brons; de haken der kolommen en haar banden van zilver. En de breedte van den Voorhof aan den hoek der zee, tapijten van vijftig ellen, de kolommen ervan tien, en de voetstukken van deze tien. En de breedte van den Voorhof aan den hoek van het oosten naar den opgang, vijftig ellen. En vijftien*

ellen de tapijten voor een vleugel, de kolommen ervan drie, en de voetstukken van deze drie. En voor den anderen vleugel vijftien tapijten, de kolommen ervan drie, en de voetstukken ervan drie. En voor de poort van den Voorhof een deksel van twintig ellen, van hemelsblauw en purper, en dubbelgedoopt scharlakken, en getweerd fijn lijnwaad, het werk van een borduurder; de kolommen ervan vier, en de voetstukken van deze vier. Al de kolommen van den Voorhof rondom gegord met banden van zilver; hun haken van zilver, en hun voetstukken van brons. De lengte van den Voorhof honderd in de el, en de breedte vijftig in vijftig, en de hoogte vijf ellen, van getweerd fijn lijnwaad, en de voetstukken ervan van brons. En aangaande al de vaten van het Habitakel in allen dienst ervan, en al de pinnen ervan, en al de pinnen van den Voorhof, van brons. En gij zult maken den Voorhof van het Habitakel, betekent den laatsten Hemel; aan den hoek van den middag tot het zuiden, betekent die in het licht van het ware is; de tapijten voor den Voorhof, betekent de ware dingen van dien hemel; van getweerd fijn lijnwaad, betekent uit het verstandelijke; honderd in de el de lengte, betekent vol van het goede uit den Heer; aan den enen hoek, betekent waar de ware dingen in het licht zijn; en zijn kolommen twintig, betekent de goede dingen van het ware ten volle ondersteunende; en haar voetstukken twintig, van brons, betekent de ware dingen uit het goede, ook ten volle ondersteunende; de haken der kolommen en de banden ervan, van zilver, betekent de wijzen der verbinding door het ware; en aldus aan den hoek van het noorden, in de lengte, betekent waar het goede van het ware in het duister is; de tapijten honderd in de lengte, betekent ook vol van de ware dingen uit het goede; en de kolommen ervan twintig, betekent de goede dingen van het ware ten volle ondersteunende; en haar voetstukken twintig, van brons, betekent de ware dingen uit het goede, ook ten volle ondersteunende; de haken der kolommen en haar banden van zilver, betekent de wijzen der verbinding door het ware; en de breedte van den Voorhof aan den hoek der zee, betekent den staat van dien Hemel ten aanzien van de wetenschappelijke ware dingen; tapijten van vijftig ellen, betekent de ware dingen zoveel als nodig voor de nutten; de kolommen ervan tien, en de voetstukken van deze tien, betekent de goede dingen en daaruit de ware dingen ondersteunende ook zoveel als nodig voor de nutten; en de breedte van den Voorhof aan den hoek van het oosten naar den opgang, betekent den staat van het ware van dien Hemel, waar de goede dingen zijn; vijftig ellen, betekent zoveel als nodig voor de nutten; en vijftien ellen de tapijten voor een vleugel, betekent de ware dingen in het licht zoveel als genoeg is; de kolommen ervan drie, en de voetstukken van deze drie, betekent de goede dingen en daaruit de

ware dingen, ten volle ondersteunende; en voor den anderen vleugel vijftien tapijten, de kolommen ervan drie, en de voetstukken van deze drie, betekent eendere dingen waar de ware dingen in het duister zijn; en voor de poort van den Voorhof een deksel, betekent de binnenleiding tot dien Hemel, en de bewaking opdat niet worde binnengetreden dan door hen die zijn voorbereid; van twintig ellen, betekent tot het volle; van hemelsblauw en purper en dubbel gedoopt scharlaken en getweerd fijn lijnwaad, betekent de goede dingen der naastenliefde en des geloofs; het werk van een borduurder, betekent die in het wetenschappelijke zijn; de kolommen ervan vier, en de voetstukken van deze vier, betekent de goede dingen en daaruit de ware dingen, ondersteunende de verbinding; al de kolommen van den Voorhof rondom, betekent al het goede, ondersteunende den Hemel; gegord met banden van zilver, en hun haken van zilver, betekent alle wijzen der verbinding door het ware; en hun voetstukken van brons, betekent de ondersteuning door het goede; de lengte van den Voorhof honderd in de el, betekent het goede van dien Hemel ten volle; en de breedte vijftig in vijftig, betekent het ware zoveel als genoeg is; en de hoogte vijf ellen, betekent de graden van het goede en het ware, ook zoveel als genoeg is; van getweerd fijn lijnwaad, betekent uit het verstandelijke; en de voetstukken ervan van brons, betekent de ondersteuning van alle dingen door het goede; en aangaande al de vaten van het Habitakel in allen dienst ervan, betekent de wetenschappelijke ware en goede dingen, die van den uitwendigen mens zijn; en al de pinnen ervan, en al de pinnen van den Voorhof, van brons, betekent alle verbindende en bevestigende dingen van den enen en anderen Hemel, den middelsten en den laatsten, door het goede.

974I. En gij zult maken den Voorhof van het Habitakel; dat dit den laatsten Hemel betekent, staat vast uit de betekenis van den Voorhof van het Habitakel, zijnde het uitwendige des Hemels, aldus de laatste Hemel; er zijn immers drie Hemelen, de binnenste, de middelste en de laatste; *de* binnenste werd uitgebeeld door het binnenste van het Habitakel, waar de Ark der Getuigenis was; de middelste door het Habitakel buiten den voorhang; de laatste door den Voorhof, waarover nu wordt gehandeld. Deze Hemel wordt de Voorhof geheten, omdat daarin degenen zijn die in het goede des geloofs zijn, en nog niet in het goede der liefde jegens den naaste; zij die in het goede der naastenliefde zijn, zijn in den middelsten Hemel. Zij die in den laatsten Hemel zijn, welke de Voorhof wordt genoemd, worden Engelijke Geesten genoemd; zij die in den middelsten Hemel zijn, worden geestelijke Engelen genoemd; zij echter die in den binnensten Hemel zijn, hemelse Engelen. Het goede des geloofs zelf, zijnde het goede van den laatsten Hemel, is ook een

Voorhof, want door dit wordt de mens binnengeleid in het goede der liefde jegens den naaste, zijnde het goede van den middelsten Hemel. Men moet weten, dat het goede bij den mens den Hemel van hem maakt, en dat hij een zodanigen Hemel heeft hoedanig goede hij heeft. Er zijn drie goeden die in orde op elkander volgen: het Goede des geloofs, het Goede der liefde jegens den naaste, en het Goede der liefde tot den Heer. Het Goede des geloofs maakt den laatsten of eersten Hemel, zoals boven is gezegd; het Goede der liefde jegens den naaste maakt den middelsten of tweeden Hemel; en het Goede der liefde tot den Heer maakt den binnensten of derden Hemel. Opdat men nog beter wete, hoe het met de Hemelen is gesteld, zal het in het kort worden gezegd. De Hemelen worden onderscheiden in een tweetal Rijken, in het hemels Rijk en in het geestelijk Rijk; en in het ene en het andere Rijk is een Inwendige en een Uitwendige; in het Inwendige van het hemels Rijk zijn zij die in het Goede der liefde tot den Heer zijn, en in het Uitwendige ervan zijn zij die in het goede der wederzijdse liefde zijn; in het Inwendige echter van het geestelijk Rijk zijn zij die in het Goede der liefde jegens den naaste zijn, en in het Uitwendige ervan zijn zij die in het Goede des geloofs zijn, men zie n. 9680. Het is het Uitwendige van den enen en den anderen Hemel, dat de laatste of de eerste Hemel wordt genoemd, en dat werd uitgebeeld door den Voorhof. Vandaar is het, dat er een tweevoudige Voorhof rondom den Tempel was, een Uiterlijke en een Innerlijke; de uiterlijke Voorhof voor hen die in de uitwendige dingen van het geestelijk Rijk zijn, en de innerlijke Voorhof voor hen die in de uitwendige dingen van het hemels Rijk zijn. Aangaande de twee Voorhoven van den Hierosolymitaansen Tempel zie men 1 Kon. vi: 3, 36; II Kon. Hfdst. XXI: 5. Over den uiterlijken Voorhof van den Nieuwen Tempel bij Ezechiël Hfdst. XL: 17, 31, 34; Hfdst. XLII: 1 tot het einde; en over den innerlijken Voorhof daar, Hfdst. XL: 23, 28, 32, 44; Hfdst. XLII: 3; Hfdst. XLIII: 5. Daaruit blijkt, dat in den laatsten Hemel die werd uitgebeeld door den uiterlijken Voorhof des Tempels, het Goede des geloofs is dat dien maakt; en dat het in den laatsten Hemel die werd uitgebeeld door den innerlijken Voorhof, het goede der wederzijdse liefde is. Zij die in het Goede der wederzijdse liefde zijn, zijn in de aandoening van het goede terwille van het goede; zij echter die in het Goede des geloofs zijn, zijn in de aandoening van het ware terwille van het ware; want het Goede heerst in het hemels Rijk, het Ware echter in het geestelijk Rijk. Dat de laatste Hemel met de Voorhoven wordt aangeduid, blijkt uit de plaatsen in het Woord waar zij worden genoemd, zoals bij Ezechiël: “De heerlijkheid van Jehovah hief zich omhoog van boven den Cherub, op den dorpel van het Huis, en het Huis

werd vervuld van een wolk, en *de wolk vervulde den innerlijken Voorhof*, en *de Voorhof* was vol van den glans der heerlijkheid van Jehovah, en de stem van de vleugels der Cherubim werd gehoord *tot den uiterlijken Voorhof toe*”, x: 3, 4, 5. Omdat de Voorhof het uitbeeldende van den laatsten Hemel was, werd deze derhalve vervuld van een wolk en van den glans der heerlijkheid van Jehovah, zoals het Huis zelf; de wolk immers en de heerlijkheid is het Goddelijk Ware; dat de wolk dat is, zie men in n. 5922, 6343 einde, 6752, 8106, 8443; en eveneens de heerlijkheid, n. 8267, 8427, 9429; de stem der vleugels is het ware des geloofs uit het goede, n. 8764, 9514. Bij denzelfde: “De Geest hief mij op, en *hij leidde mij binnen in den innerlijken Voorhof des Tempels*; toen, zie, de heerlijkheid van Jehovah vervulde het Huis; en ik hoorde Een Die tot mij sprak uit het Huis, zeggende: Zoon des mensen, het is de plaats Mijns Troons, en de plaats der zolen Mijner voeten, waar Ik zal wonen in het midden der zonen Israëls tot in het eeuwige”, XLIII: 4 tot 7. Daar wordt de Tempel met den Voorhof de plaats van den Troon van Jehovah geheten, en de plaats der zolen Zijner voeten, omdat de Tempel met den Voorhof den Hemel uitbeeldde; de Troon van Jehovah is de geestelijke Hemel, n. 5313, 8625; de plaats der zolen Zijner voeten is de laatste Hemel. De laatste Hemel wordt ook met den Voorhof en met de Voorhoven aangeduid in deze volgende plaatsen; bij David: “Gezegend is hij dien Gij verkiest, en doet naderen; *hij zal wonen in Uw Voorhoven*; wij zullen verzadigd worden met het goede van Uw Huis, met het heilige van Uw Tempel”, Psalm LXV: 5. Dat in de Voorhoven wonen is in den Hemel wonen, is duidelijk. Bij denzelfde: “*Een dag in Uw Voorhoven is beter dan duizenden*; ik heb verkozen te staan aan de deur in het Huis Mijns Gods”, Psalm LXXXIV: II. Bij denzelfde: “Geeft Jehovah de heerlijkheid Zijns Naams, brengt gave, *en komt in Zijn Voorhoven*”, Psalm xcvi: 8. Bij denzelfde: “Looft den Naam van Jehovah, looft, gij dienstknechten van Jehovah, die staande zijt in het Huis van Jehovah, *in de Voorhoven van het Huis onzes Gods*”, Psalm cxxxv: I, 2. Bij Jesaja: “Zij zullen inzamelen het koren en den most, zij zullen eten en Jehovah loven, en *zij die zullen vergaderen, zullen dien drinken in de Voorhoven Miner heiligheid*”, LXII: 9. In die plaatsen staan de Voorhoven voor de laatste Hemelen, want de innerlijke Hemelen worden het Huis van Jehovah en Zijn Tempel genoemd, n. 3720. Bij Johannes: “De Engel zeide: Sta op, en meet den Tempel, en het Altaar, en degenen die daarin aanbidden, *maar den Voorhof die binnen den Tempel is, werp naar buiten uit*, en meet dien niet, omdat hij den natiën is gegeven, die de heilige stad zullen vertreden twee en veertig maanden”, Apoc. XI: I, 2. De Tempel en het Altaar, en zij die daarin aanbidden, zijn de Kerk en de Eredienst der Kerk; de Voorhof binnen den

Tempel is het goede der wederzijdse liefde, zoals boven is gezegd; de natiën aan wie het is gegeven om de heilige stad te vertreden, zijn de boze dingen der liefde van zich en van de wereld, die de Kerk vernietigen, n. 6306; twee en veertig maanden betekenen iets eenders als zes weken, en zes weken iets eenders als de zes dagen van één week, want zes met zeven vermenigvuldigd is twee en veertig; de week betekent een volledige periode, groter of kleiner, n. 2044, 3845; de zes dagen die den zevenden voorafgaan, welke de sabbath is, betekenen de vorige Kerk tot aan het einde, en de instauratie van de nieuwe; de sabbath is de verbinding van het goede en het ware, aldus de Kerk, n. 8495, 8510, 8890, 8893, 9274.

9742. Aan den hoek van den middag tot het zuiden; dat dit betekent die in het licht van het ware is, staat vast uit de betekenis van den middag tot het zuiden, zijnde waar het ware in het licht is, waarover n. 9642. Dat de Voorhof aan die zijde was, was ter oorzaak hiervan dat zij die in den Voorhof des Hemels zijn, dat is, die in den laatsten Hemel zijn, in het goede des geloofs zijn, en het goede des geloofs ontstaat door de verlichting uit het licht dat uit den Heer is; het licht dat uit den Heer is, is het ware des geloofs; wanneer dit des wils wordt, wordt het het goede des geloofs genoemd. Bij hen die in den uiterlijken Voorhof zijn, wordt een nieuw willijke geformeerd in het verstandelijk deel, n. 9596; en opdat dit wordt geformeerd, is het nodig dat zij in het licht van het ware zijn; vandaar is het, dat de Voorhof werd gemaakt aan het zuiden ten opzichte van het Habitakel.

9743. De tapijten voor den Voorhof; dat dit de ware dingen van *dien* Hemel betekent, staat vast uit de betekenis van de gordijnen of de voorhangen, zijnde de ware dingen, waarover n. 9595, 9596; aldus eveneens de tapijten; en uit de betekenis van den Voorhof, zijnde de laatste Hemel, waarover boven n. 9741.

9744. Van getweernd fijn lijnwaad; dat dit betekent uit het verstandelijke, staat vast uit de betekenis van het fijn lijnwaad, zijnde het ware uit hemelsen oorsprong, waarover n. 5319, 9469; vandaar is het getweernd fijn lijnwaad het verstandelijke, aangezien dit bestaat en als het ware is samengeweven uit ware dingen uit hemelsen oorsprong; er zijn immers twee dingen waarop alle dingen in het heelal betrekking hebben, het Ware en het Goede; derhalve heeft de mens een tweetal vermogens, het ene bestemd voor de opneming van het ware, het andere voor de opneming van het goede; het vermogen bestemd voor de opneming van het ware wordt het verstand genoemd, en het vermogen bestemd voor de opneming van het goede wordt de wil genoemd; voor zoveel dus het verstand is geformeerd uit de echte ware dingen, voor zoveel munt het uit, en voor zoveel is het getweernd fijn lijnwaad, want het

fijn lijnwaad is het ware uit het Goddelijke, n. 5319; dat het getweerd fijn lijnwaad vandaar het verstandelijke is, zie men ook in n. 9596.

9745. Honderd in de el de lengte; dat dit betekent vol van het goede uit den Heer, staat vast uit de betekenis van honderd, zijnde alles, veel, en het volle, waarover aanstonds; en uit de betekenis van *de* lengte, zijnde het goede, waarover n. 1613, 9487. Dat het het goede uit den Heer is, komt omdat het goede des geloofs, waarin degenen zijn die in den laatsten Hemel zijn, welke wordt uitgebeeld door den Voorhof van het Habitakel, uit den Heer is. Dat honderd alles, veel, en het volle is, komt omdat honderd van dezelfde betekenis is als tien, als duizend, en als myriaden, en dat met deze getallen zulke dingen worden aangeduid, zie men in n. 2575, 3107, 4638, 8715; en met honderd, n. 2636, 4400.

9746. Aan den enen hoek; dat dit betekent waar het ware in het licht is, staat vast uit de betekenis van den hoek van den middag tot het zuiden, welke hier de ene hoek is, zijnde waar het ware in het licht is, waarover boven n. 9742.

9747. En zijn kolommen twintig; dat dit betekent de goede dingen van het ware ten volle ondersteunende, staat vast uit de betekenis van de kolommen, zijnde de ondersteunende goede dingen des Hemels en der Kerk, waarover n. 9674; hier de goede dingen van het ware, omdat het wordt gezegd van den laatsten Hemel, die wordt ondersteund door het goede des geloofs, dat hetzelfde is als het goede van het ware; en uit de betekenis van twintig, zijnde ten volle, waarover n. 9641.

9748. En haar voetstukken twintig, van brons; dat dit betekent de ware dingen uit het goede, ook ten volle ondersteunende, staat vast uit de betekenis van de voetstukken, zijnde de ware dingen des geloofs uit het goede, waarover n. 9643; uit de betekenis van twintig, zijnde ten volle, zoals nu boven n. 9747; en uit de betekenis van het brons, zijnde het goede, waarover n. 425, 1551.

9749. De haken der kolommen en de banden ervan, van zilver; dat dit betekent de wijzen der verbinding door het ware, staat vast uit de betekenis van de haken en van de banden, zijnde de wijzen der verbinding; dat de haken dit zijn, zie men in n. 9676. Dat de banden het zijn, is door de aanwending; en uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954, 5658, 6112, 6914, 6917, 7999.

9750. En aldus aan den hoek van het noorden, in de lengte; dat dit betekent waar het goede van het ware in het duister is, staat vast uit de betekenis van den hoek van het noorden, zijnde waar het ware in het duister is; en uit de betekenis van de lengte, zijnde het goede, waarover n. 1613, 9487.

9751. De tapijten honderd in de lengte; dat dit betekent ook vol van het ware uit het goede, staat vast uit de betekenis van de tapijten van den Voorhof, zijnde de ware dingen van den laatsten Hemel, waarover boven n. 9743; uit de betekenis van honderd, zijnde het volle, waarover ook boven n. 9745; en uit de betekenis van de lengte, zijnde het goede, waarover n. 1613, 9487.

9752. En de kolommen ervan twintig; dit betekent de goede dingen van het ware ten volle ondersteunende, zoals boven n. 9747.

9753. En haar voetstukken twintig, van brons; dit betekent de ware dingen uit het goede, ook ten volle ondersteunende, zoals eveneens boven n. 9748.

9754. De haken der kolommen en haar banden van zilver; dit betekent de wijzen der verbinding door het ware, zoals ook boven n. 9749.

9755. En de breedte van den Voorhof aan den hoek der zee; dat dit betekent den staat van dien Hemel ten aanzien van de wetenschappelijke ware dingen, staat vast uit de betekenis van de breedte, zijnde het ware, waarover n. 1613, 3433, 3434, 4482, 9487; uit de betekenis van den Voorhof, zijnde de laatste Hemel, waarover boven n. 9741; en uit de betekenis van de zee, zijnde waar de verzameling van de wetenschappelijke dingen is, waaruit de redenering is over de ware dingen, aldus eveneens het natuurlijke en het zinlijke, want deze zijn het die samenhouden. Hier wordt onder den hoek der zee de hoek van het westen verstaan, en met het westen wordt het goede in het duister aangeduid; doch wanneer er niet wordt gezegd het westen, maar de zee, zo wordt het wetenschappelijke aangeduid, hetwelk ook naar verhouding in het duister is, omdat het wetenschappelijke is van den natuurlijken of uitwendigen mens, en de natuurlijke of uitwendige mens is in het licht der wereld, welk licht ten opzichte van het licht des Hemels, waarin de inwendige mens is, is zoals de schaduw bij ondergaande zon. Dit kan ook vaststaan uit de dingen die in het andere leven verschijnen; de Zon des Hemels, die de Heer is, verschijnt naar het rechteroog toe op gemiddelde hoogte; daarvandaan hebben de Engelen der Hemelen alle licht, en met het licht alle inzicht en wijsheid; de zon der wereld echter verschijnt niet, wanneer daarover wordt gedacht; maar in de plaats ervan verschijnt een duisterachtig iets uit het tegenovergestelde aan den rug; daar is ook het westen voor de Hemelen, want de Heer daar als Zon is het oosten. Daaruit kan vaststaan, dat met het westen het goede in het duister wordt aangeduid, en dat daarin de uitwendige of natuurlijke mens is, die, zoals is gezegd, in het licht der wereld is, welk licht ten opzichte van het licht des Hemels is zoals de schaduw bij ondergaande zon. Het ware echter van den natuurlijken mens wordt aangeduid met het water der zee; dat ware is het wetenschappelijke; want het ware in den natuurlijken of uitwendigen mens

is het ware met de wetenschap, doch het ware in den geestelijken of inwendigen mens is het ware des geloofs; want uit het ware met de wetenschap wordt het ware met het geloof, wanneer dit uit den natuurlijken of uitwendigen mens wordt opgeheven in den geestelijken of inwendigen mens. Vandaar is het, dat de ware dingen bij den mens in de knapen jaren de ware dingen met de wetenschap zijn, doch dat zij op volwassen leeftijd, indien hij zich laat wederverwekken, de ware dingen met het geloof worden; de inwendigen mens immers wordt geleidelijk tot aan dien leeftijd geopend. Dat de zee der verzameling der wetenschappelijke dingen is, is daarvandaan dat de wateren, de bronnen, en de rivieren, de ware dingen betekenen; vandaar zijn de verzamelingen ervan de zeeën. Dat het aldus is, staat ook vast uit de plaatsen in het Woord waar de zee en de zeeën worden genoemd; zoals bij David: “Van Jehovah is de aarde, en haar volheid, het wereldrond en die daarin wonen; *Hij heeft het op de zeeën gegrond, en op de stromen heeft Hij het gevestigd*”, Psalm xxiv: 1, 2; de aarde en het wereldrond staan voor de Kerk; de zeeën waarop Hij het wereldrond heeft gegrond, zijn de wetenschappelijke ware dingen; de stromen waarop Hij het heeft gevestigd, zijn de ware dingen des geloofs. Dat daar niet de aarde, het wereldrond, de zeeën, en de stromen worden verstaan, is duidelijk, want het wereldrond is niet op de zeeën gegrond, en op de stromen gevestigd. Bij denzelfde: “*Gij hebt met Uw sterkte de zee doorbroken, Gij hebt de koppen der walvissen op de wateren gebroken, Gij hebt de hoofden van Leviathan gebroken; Gij hebt hem tot spijs gegeven aan het volk der Ziim; Gij hebt de rivieren der sterkte uitgedroogd*”, Psalm lxxiv: 13, 14, 15; daar wordt in den inwendigen zin gehandeld over de wetenschappen die de ware dingen des geloofs vernietigen; de walvissen, welker hoofden worden gebroken, zijn de wetenschappelijke dingen in het gemeen, n. 42, 7293; evenzo Leviathan, n. 7293; het volk der Ziim, aan wie hij tot spijs werd gegeven, zijn zij die in de valse dingen zijn, of de valse dingen zelf. Daaruit blijkt wat de zee is, namelijk dat zij is het wetenschappelijke boos aangewend om de ware dingen te verzwakken en te vernietigen. Bij Habakuk: “*Gij betradt de zee met Uw paarden, het slijk veler wateren*”, III: 15; de zee betreden met de paarden, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, staat voor den natuurlijken mens onderrichten, die de wetenschappelijke dingen heeft. Bij Zacharia: “Te dien dage zullen levende wateren uitgaan van Hierosolyma, een deel van die *tot de oostzee*, en een deel van die *tot de achtergelegen zee*”, xiv: 8; de levende wateren uit Hierosolyma zijn de ware dingen des geloofs levende uit het goede der liefde; de oostzee en de achtergelegen zee zijn het natuurlijke en het zinlijke, waar de wetenschappelijke dingen zijn, die de verzamelingen der waarheden

zijn. Bij Hoschea: “Achter Jehovah zullen zij gaan, en *met eer zullen de zonen toetreden uit de zee*; met eer zullen zij komen zoals de vogel uit Egypte”, XI: 10, 11; de zonen uit de zee zijn de wetenschappelijke ware dingen die van den natuurlijken mens zijn; vandaar wordt er gezegd, dat zij zullen komen zoals de vogel uit Egypte; Egypte immers in het Woord is het wetenschappelijke, n. 9340, 9391. Bij Ezechiël: “Afdalen van op hun tronen zullen *alle vorsten der zee* en hun mantels afwerpen, en de klederen van hun borduursel uittrekken; zij zullen met verschrikkingen worden bekleed; zij zullen zeggen: Hoe zijt gij vergaan, *gij die bewoond waart in de zeeën*, de geprezen stad, die *sterk in de zee is geweest*”, XXVI: 16, 17; daar wordt gehandeld over de verwoesting van de erkentissen van het goede en het ware, zijnde Tyrus, waarvan daar sprake is, n. 1201. De erkentissen van het goede en het ware zijn de wetenschappelijke dingen der Kerk; de vorsten der zee zijn *de* primaire erkentissen, n. 1482, 2089, 5044; de mantels en de klederen van borduursel afwerpen, is de wetenschappelijke ware dingen, n. 9688; omdat die dingen met Tyrus worden aangeduid, wordt derhalve Tyrus geheten de bewoonde in de zeeën, en de sterke stad in de zee. Bij Jeremia: “*Over Babel is de zee geklommen, met de veelheid harer golven is zij overdekt*; haar steden zijn tot verlating teruggebracht”, LI: 42, 43; Babel staat voor den erediensdienst die in de uitwendige dingen heilig verschijnt, maar in de inwendige profaan is, n. 1182, 1326; de zee over Babel is het valse uit de wetenschappelijke dingen; haar golven zijn de redeneringen daaruit, en vandaar de ontkenningen; de steden die in verlating zijn, zijn de leerstellige dingen. Evenzo in de Apocalypse: “Alle stuurman en elk die *op de zeeën verkeert*, en de bootsgezellen, en allen *die ter zee* handel drijven, stonden van verre, ziende den rook der verbranding van Babylon, zeggende: Wee, wee, de grote stad, in dewelke zijn rijk geworden allen *die schepen hebben in de zee* vanwege haar kostelijkheid. Toen hief een Engel een steen op zoals een groten molensteen, en *wierp dien in de zee*, zeggende: Zo zal met onstuimigheid Babylon worden nedergeworpen”, XVIII: 17 tot 21; de schepen zijnde leerstellige dingen uit het Woord, n. 6385; vandaar blijkt, wat de stuurman is, en de bootsgezel, voorts de zee, en de handelaren ter zee; een steen zoals een molensteen is het ware waardoor het geloof is; in de zee geworpen worden, is in het valse der wetenschappelijke dingen. Er verschijnen in het andere leven zeeën, en eveneens schepen daarin: het is mij vaak gegeven deze en gene te zien; de zeeën daar betekenen in den slechten zin de valse dingen der wetenschappelijke dingen, en zij die op de schepen zijn, hen die zulke dingen opdringen, en onderrichten. Bij Jeremia: “Zo zeide Jehovah, gevende de zonen lichte des daags, de ordeningen der maan en der sterren ten lichte des

nachts, *schuddende de zee zodat haar golven bruisen*”, xxxi: 35; de zon ten lichte des daags, is het goede der liefde waaruit de ware dingen het licht hebben; de ordeningen der maan en der sterren ten lichte des nachts, zijn de goede dingen des geloofs en der erkennenissen, waaruit het licht van het ware in de duisternis is; de zee schudden zodat haar golven bruisen, is uiteenslaan de valse dingen der wetenschappelijke dingen waaruit de redeneringen over de ware dingen zijn. Bij Jesaja: “Is al afkortende Mijn hand afgekort, dat er geen verlossing is, of is er in Mij geen kracht om te ontrukken; zie, door Mijn scheiding *droog Ik de zee uit, stel Ik de rivieren tot een woestijn*; haar vis zal rotten deswege dat er geen water is, en hij sterft van dorst”, l: 2; de zee uitdrogen, voor het goede en het ware der wetenschappelijke dingen verdelgen; de rivieren stellen tot een woestijn, voor de ware dingen zelf verwoesten; de vis die zal rotten, is het wetenschappelijke dat van den natuurlijke mens is, n. 40, 991; deswege dat er geen water is, is dat het ware er niet is, n. 2702, 3058, 3424, 4976, 5668, 8568; evenzo elders bij denzelfde: “*De wateren uit de zee zullen ontbreken, en de rivier zal verdrogen en verdorren, en de stromen zullen terugtrekken, de rivieren van Egypte zullen verminderd worden en verdrogen*”, xix: 5, 6; de wateren uit de zee zullen ontbreken, voor: de ware dingen waar de verzameling ervan is; de rivieren van Egypte die moeten worden uitgedroogd, zijn de wetenschappelijke dingen. Bij denzelfde: “De aarde is vol van *de wetenschap van Jehovah, zoals de wateren de zee bedekken*”, xi: 9; de wateren voor de ware dingen, de zee voor de verzameling ervan, of voor de wetenschappelijke dingen; derhalve wordt er gezegd: de aarde is vol van de wetenschap van Jehovah. Bij Johannes: “De tweede Engel heeft gebazuind, en er werd als het ware een grote berg, van vuur brandende, in *de zee geworpen, en het derde deel der zee is bloed geworden*; waarvandaan is gestorven het derde deel der schepselen *die in de zee waren*, hebbende zielen, en het derde *deel der schepen is vergaan*”, Apoc. viii: 8, 9; de grote berg van vuur brandende is de zelfliefde; de zee waarin hij werd geworpen, is het wetenschappelijke in het algemeen; het bloed dat daaruit kwam, is het ware vervalst en ontwijfd, n. 4735, 4978, 7317, 7326; de daarvandaan gestorven schepselen zijn zij die in de leerstellige dingen van het ware zijn. Evenzo elders bij denzelfde: “De tweede Engel *goot zijn fiool uit in de zee*, en zij werd bloed zoals van een dode, *waarvandaan alle levende ziel is gestorven in de zee*”, Apoc. xvi: 3, 4; het wetenschappelijke dat aan de boze dingen van dienst is om de ware dingen te vernietigen, en om de valse dingen te bevestigen, is daar de zee. Bij denzelfde: “*Het beest opklimmende uit de zee, sprekende lasteringen*”, Apoc. xiii: 1 en vervolg; het beest uit de zee is het wetenschappelijke

vernietigende de ware dingen des geloofs. Uit deze dingen kan vaststaan, dat de zee daar de verzameling der wetenschappelijke dingen is, waaruit de redenering over de ware dingen des geloofs is. Omdat de zee dit betekent, wordt derhalve van Zebulon gezegd: “Dat hij zal wonen *aan de oever der zeeën*, en *aan de haven der schepen*”, Gen. XLIX: 13, en elders: “Dat hij *den toevloed der zee zal zuigen*, en de bedekte dingen der verborgen dingen des zands”, Deut. XXXIII: 19; onder Zebulon worden in den uitbeeldenden zin degenen verstaan die uit de wetenschappelijke dingen gevolgtrekkingen maken over de ware dingen des geloofs; derhalve wordt er gezegd, dat hij zou wonen aan den oever der zeeën. De zee is echter in den tegengestelden zin het wetenschappelijke dat de wereld beoogt; haar golven zijn dan de redeneringen uit de wereldlijke dingen aangaande de Goddelijke dingen; vandaar is ondergedompeld worden in de zee, ondergedompeld worden in de wetenschappelijke dingen uit de wereldlijke en de aardse dingen tot aan *de ontkenning van het Goddelijk Ware* toe, zoals bij Mattheus: “Wie een van de kleinen die in Mij geloven, zal geërgerd hebben, het ware hem beter dat een ezelsmolen aan zijn hals werd gehangen en *hij verzonken ware in de diepte der zee*”, XVIII: 6; de molen is het ware dat het geloof van dienst is; n. 4335, 7780; de ezel is het natuurlijke, omdat het een dienstbaarheid is, n. 2781, 5741, 5958, 6389, 8078; vandaar is de ezelsmolen het natuurlijk en het wereldlijk wetenschappelijke; de hals is de verbinding van de innerlijke en de uiterlijke dingen, n. 3542; daaraan opgehangen worden, is de afsluiting en de onderschepping van het goede en het ware, n. 3542, 3603; verzonken worden in de diepte der zee, is in het louter wereldlijke en lichamelijke, aldus in de hel. Deze dingen die de Heer sprak, zoals alle overige dingen, zijn aldus aanduidende dingen. Maar het wetenschappelijke wordt met de zee aangeduid volgens de dichtheid en de zwartheid van haar wateren, en omgekeerd volgens de teerheid en de doorschijnendheid ervan; vandaar is het, dat het wetenschappelijke dat den Hemel beschouwt, zijnde het geestelijke in den natuurlijken mens, “*de glazen zee*” wordt geheten, Apoc. xv: 1, 2. Dat niet de redenering over de ware dingen des geloofs uit de wetenschappelijke dingen, maar dat de ware dingen aan de harten zullen zijn ingeprent, wordt daarmede aangeduid “*dat de zee niet langer zal zijn*”, Apoc. XXI: 1.

9756. Tapijten van vijftig ellen; dat dit betekent de ware dingen zoveel als nodig voor de nutten, staat vast uit de betekenis van de tapijten van den Voorhof, zijnde de ware dingen zodanig als zij in den laatsten Hemel zijn, waarover boven n. 9743; en uit de betekenis van vijftig, zijnde alle dingen van één zijde, alsmede zoveel als genoeg is; want vijftig betekent iets eenders als

vijf; dat vijf dit is, zie men in n. 9604, 9689, aldus eveneens zoveel als nodig voor de nutten, want dit is zoveel als genoeg is.

9757. De kolommen ervan tien en de voetstukken van deze tien; dat dit betekent de goede dingen en daaruit de ware dingen ondersteunende, ook zoveel als nodig voor de nutten, staat vast uit de betekenis van de kolommen, zijnde de ondersteunende goede dingen, zoals boven n. 9747; uit de betekenis van de voetstukken, zijnde de ware dingen uit het goede, ook ondersteunende, waarover boven n. 9748; en uit de betekenis van tien, zijnde zoveel als genoeg is, of zoveel als nodig voor de nutten. Het is evenzo gesteld met de ondersteunende goede en ware dingen als met de ware dingen zelf die worden ondersteund, n. 9756; derhalve sluit tien hier iets eenders in als vijftig, of als vijf, namelijk zoveel als nodig voor de nutten; tien verrijst immers uit vijf door vermenigvuldiging; het is immers het dubbele ervan; en de vermenigvuldigde getallen betekenen iets eenders als de enkelvoudige waaruit zij zijn, n. 5291, 5335, 5708, 7973.

9758. En de breedte van den Voorhof aan den hoek van het oosten naar den opgang; dat dit betekent den staat van het ware van dien Hemel, waar de goede dingen zijn, staat vast uit de betekenis van de breedte, zijnde de staat van het ware, waarover n. 1613, 3433, 3434, 4482, 9487; uit de betekenis van den Voorhof, zijnde de laatste Hemel, waarover boven n. 9741; en uit de betekenis van het oosten en van den opgang, zijnde het goede der liefde, waarover n. 1250, 3249, 3708.

9759. Vijftig ellen; dit betekent zoveel als nodig voor de nutten, zoals boven n. 9756.

9760. En vijftien ellen de tapijten voor een vleugel; dat dit betekent de ware dingen in het licht zoveel als genoeg is, staat vast uit de betekenis van vijftien, zijnde zoveel als genoeg is; uit de betekenis van de tapijten, zijnde de ware dingen, waarover boven n. 9743; en uit de betekenis van den vleugel, zijnde waar het ware in het licht is; dat de vleugel dit is, is omdat met den vleugel wordt aangeduid één deel van de breedte van den Voorhof aan den hoek van het oosten; de breedte immers ervan was vijftig ellen, in het midden der breedte was de poort, welker deksel twintig ellen was, volgend Vers 16; de beide delen, het ene aan de rechterzijde der poort en het andere aan de linkerzijde, worden vleugels genoemd; de tapijten voor elke zijde bedroegen twintig ellen; vandaar was de ganse breedte, als gezegd, vijftig ellen; er blijkt dus, dat de ene vleugel was naar den middag, de andere echter naar het noorden; vandaar worden met de tapijten voor den vleugel naar den middag de ware dingen in het licht aangeduid; de middag immers is waar het ware in het licht is,

n. 9642; en met de tapijten voor den vleugel naar het noorden, waarover in het volgende Vers, worden de ware dingen in het duister aangeduid; het noorden immers is waar het ware in het duister is, n. 3708.

9761. De kolommen ervan drie, en de voetstukken van deze drie; dat dit betekent de goede dingen en daaruit de ware dingen, ten volle ondersteunende, staat vast uit de betekenis van de kolommen, zijnde de ondersteunende goede dingen, zoals boven n. 9747, 9757; uit de betekenis van de voetstukken, zijnde de ware dingen uit het goede, ook ondersteunende, waarover ook boven n. 9748; en uit de betekenis van drie, zijnde het volle, waarover n. 2788, 4495, 7715.

9762. En vijftien ellen de tapijten voor den vleugel, de kolommen ervan drie, en de voetstukken van deze drie; dat dit betekent eendere dingen waar de ware dingen in het duister zijn; het zijn immers dezelfde woorden als die welke nu boven zijn ontvouwd; dat echter met de tapijten voor dezen vleugel de ware dingen in het duister worden aangeduid, zie men vlak boven in n. 9760.

9763. En voor de poort van den Voorhof een deksel; dat dit betekent de binnenleiding tot dien Hemel, en de bewaking opdat niet worde binnengetreden dan door hen die zijn voorbereid, staat vast uit de betekenis van de poort, zijnde de vergemeenschapping en de binnenleiding, waarover n. 8989; uit de betekenis van den Voorhof, zijnde de laatste Hemel, waarover n. 9741; en uit de betekenis van het deksel, zijnde de bewaking opdat niet worde binnengetreden, want door het deksel wordt de poort bewaakt. Dat het de bewaking is opdat niet worde binnengetreden dan door hen die zijn voorbereid, is omdat niemand in den Hemel wordt binnengeleid indien hij niet is voorbereid. Het is hiermede aldus gesteld: zij die uit de wereld in het andere leven komen, hetgeen terstond na het overlijden geschiedt, dragen wereldlijke en aardse dingen met zich mede die niet samenstemmen met de geestelijke en de hemelse dingen, waarin de Engelen zijn; weswege zij die tot den Hemel moeten worden verheven, eerst worden voorbereid, hetgeen geschiedt door de afscheiding van de wereldlijke en de aardse dingen, die de mens met zich droeg; want indien hij eerder in den Hemel werd geheven, zou hij geenszins in de gezelschappen daar kunnen blijven; hij heeft immers smaak in en liefde voor grovere dingen dan die welke overeenkomen met de zuiverheid waarin de Engelen zijn; wanneer zij echter zijn voorbereid, dan worden zij door den Heer verheven en binnengeleid in den Hemel, en dan worden zij binnengelaten in die engellijke gezelschappen waarmede zij ten aanzien van de ware en de goede dingen des geloofs en der liefde samenstemmen. Uit deze dingen kan vaststaan, wat er wordt verstaan onder

de bewaking opdat de Hemel niet worde binnengetreden dan door hen die zijn voorbereid.

9764. Van twintig ellen; dat dit betekent tot het volle, staat vast uit de betekenis van twintig, zijnde het volle, waarover n. 9641.

9765. Van hemelsblauw en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en getweerd fijn lijnwaad; dat dit de goede dingen der naastenliefde en des geloofs betekent, staat vast uit hetgeen in n. 9687 is getoond, waar eendere dingen staan.

9766. Het werk van een borduurder; dat dit betekent die van het wetenschappelijke zijn, staat vast uit de betekenis van het werk van een borduurder, zijnde het wetenschappelijke, waarover n. 9688.

9767. De kolommen ervan vier, en de voetstukken van deze vier; dat dit betekent de goede dingen en daaruit de ware dingen, ondersteunende de verbinding, staat vast uit de betekenis van de kolommen en van de voetstukken, zijnde de goede dingen en daaruit de ware dingen, die ondersteunen, zoals boven n. 9761; en uit de betekenis van vier, zijnde de verbinding, waarover n. 8877, 9601, 9674.

9768. Al de kolommen van den Voorhof rondom; dat dit betekent al het goede, ondersteunende den Hemel, staat vast uit de betekenis van al de kolommen rondom, zijnde al het ondersteunende goede; dat de kolommen de ondersteunende goede dingen zijn, zie men in n. 9747, 9757; en uit de betekenis van den Voorhof, zijnde de laatste Hemel, waarover n. 9741.

9769. Gegord met banden van zilver, en hun haken van zilver; dat dit betekent alle wijzen der verbinding door het ware, staat vast uit de betekenis van de banden en de haken, zijnde de wijzen der verbinding, waarover n. 9749; en uit de betekenis van het zilver, zijnde het ware, waarover n. 1551, 2954, 5658, 6112, 6914, 6917, 7999.

9770. En hun voetstukken van brons; dat dit de ondersteuning door het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de voetstukken, zijnde de ondersteuning, waarover n. 9643; en uit de betekenis van het brons, zijnde het goede, waarover n. 425, 1551.

9771. De lengte van den Voorhof honderd in de el; dat dit betekent het goede van dien Hemel ten volle, staat vast uit de betekenis van de lengte, zijnde het goede, waarover n. 1613, 9487; uit de betekenis van den Voorhof, zijnde de laatste Hemel, waarover n. 9741; en uit de betekenis van honderd, zijnde ten volle, waarover boven n. 9745.

9772. En de breedte vijftig in vijftig; dat dit betekent het ware zoveel als genoeg is, staat vast uit de betekenis van de breedte, zijnde het ware, waarover

n. 1613, 3433, 3434, 4482, 9487; en uit de betekenis van vijftig, zijnde zoveel als genoeg is, waarover n. 9756.

9773. En de hoogte vijf ellen; dat dit betekent de graden van het goede en ware, ook zoveel als genoeg is, staat vast uit de betekenis van de hoogte, zijnde de graden ten aanzien van het goede, waarover n. 9489; en omdat het wordt gezegd met betrekking tot den laatsten Hemel, zijn het ook de graden ten aanzien van het ware, want deze Hemel is in het goede en het ware des geloofs; en uit de betekenis van vijf, zijnde zoveel als genoeg is, waarover n. 9689. Dat met de hoogte de graden ten aanzien van het goede en het ware worden aangeduid, is omdat met het hoge het inwendige wordt aangeduid, n. 1735, 2148, 4599; derhalve hoe hoger, des te innerlijker; het innerlijke in den Hemel is den Heer dichterbij, want de Heer is in het binnenste, en uit het binnenste gaan alle dingen voort; de afstanden uit het binnenste zijn de graden van het goede en het ware uit Hem. Omdat de Heer het binnenste is, is Hij ook het Hoogste; Hij is immers de Zon des Hemels, waaruit alle hoogte in de Hemelen is; vandaar is het, dat de Heer in het Woord de Hoogste wordt geheten.

9774. Van getweernd fijn lijnwaad; dat dit betekent uit het verstandelijke, staat vast uit de betekenis van het getweernd fijn lijnwaad, zijnde het verstandelijke, waarover n. 9596, 9744.

9775. En de voetstukken ervan van brons; dit betekent de ondersteuning van alle dingen door het goede, zoals boven n. 9770; dat zij het zijn van alle dingen, is omdat in dit Vers wordt gehandeld over alle dingen van den Voorhof.

9776. En aangaande al de vaten van het Habitakel in allen dienst ervan; dat dit betekent de wetenschappelijke ware en goede dingen, die van den uitwendigen mens zijn, staat vast uit de betekenis van de vaten, zijnde de wetenschappelijke dingen, waarover n. 3068, 3079, 9394, 9544; uit de betekenis van het Habitakel, zijnde de Hemel, waarover n. 9594, 9596, 9632; en uit de betekenis van den dienst, zijnde het uitwendige of het natuurlijke van den mens, waarover n. 3019, 3020, 5305, 7998. Dat het uitwendige of het natuurlijke van den mens de dienst is, is omdat dit van dienst moet zijn aan het inwendige of het geestelijke van den mens; de mens immers is geschapen tot het beeld des Hemels, en tot het beeld der wereld, de inwendige of de geestelijke mens tot het beeld des Hemels, en de uitwendige of natuurlijke mens tot het beeld der wereld, n. 9279; zoals de wereld den Hemel moet dienen, aldus moet het uitwendige of het natuurlijke van den mens het inwendige of het geestelijke van hem dienen; het eerstgenoemde is ook tot den

dienst geschapen, want het leeft niet uit zichzelf, aldus kan het uit zichzelf niets, maar uit het inwendige of het geestelijke, dat is, door dit uit den Heer. Daaruit blijkt eveneens, dat het uitwendige of het natuurlijke van den mens niets is tenzij het aan het inwendige of het geestelijke van dienst is; en dat het voor zoveel iets is als het van dienst is; van dienst zijn is gehoorzamen, en het gehoorzaamt dan, wanneer het uit het verstandelijke niet de redenen neemt die de boze dingen der liefden van zich en van de wereld begunstigen, maar wanneer het volgzaam is aan de rede en de leer der Kerk, die dicteren dat het goede en het ware niet moet worden gedaan terwille van zich en van de wereld als einddoelen, maar terwille van het goede en het ware zelf; aldus doet de Heer die dingen door den Hemel van den mens, dat is, door het inwendige van hem; want al het goede en ware is uit den Heer, en wel dermate, dat het goede en het ware bij den mens de Heer Zelf is. Uit deze dingen kan vaststaan, waarvandaan het is dat de uitwendige mens den inwendigen mens ten dienste zal zijn.

9777. Al de pinnen ervan, en al de pinnen van den Voorhof, van brons; dat dit betekent alle verbindende en bevestigende dingen van den enen en anderen Hemel, den middelsten en den laatsten, door het goede, staat vast uit de betekenis van de pinnen, zijnde de verbindende en de bevestigende dingen, waarover aanstonds; uit de betekenis van het Habitakel, dat hier wordt verstaan onder ervan, zijnde de Hemel, in het bijzonder de middelste Hemel, waarover n. 9594, 9596, 9632; uit de betekenis van den Voorhof, zijnde de laatste Hemel, waarover n. 9741; en uit de betekenis van het brons, zijnde het uitwendig goede, waarover n. 425, 1551. Dat de pinnen of de nagelen de verbindende en de bevestigende dingen zijn, komt omdat zij verbinden en bevestigen. Eendere dingen worden daarmede ook overal in het Woord aangeduid, zoals bij Jesaja: “Verruim de plaats uwer *tent*, en laten zij *de gordijnen uwer Habitakelen* uitbreiden, verhinder het niet; *maak uw koorden lang*, en *bevestig uw nagelen*”, LIV: 2; daar wordt gehandeld over de Nieuwe Kerk uit den Heer; de plaats der tent verruimen, en de gordijnen der Habitakelen uitbreiden, voor de leer van het goede en het ware, en den Eredienst daaruit, n. 9596; de lange koorden en de nagelen [spijkers] staan voor de aaneenschakeling en bevestiging in ruime mate van de waarheden. Dat ook de Voorhof koorden had, zie men in Exod. xxxv: 18; Num. III: 37; Hfdst. IV: 32. Bij denzelfde: “Schouwt Zion, uw ogen zullen Hierosolyma zien, het kalme Habitakel, de Tabernakel die niet wordt verstrooid; *de nagelen ervan zullen voor altijd niet worden verwijderd, en geen koorden ervan zullen worden verscheurd*”, xxxiii: 20; de nagelen en de koorden staan hier eveneens

voor de bevestigende en de verbindende dingen. De nagelen staan voor de bevestiging en de verbinding ook bij Jesaja, Hfdst. xli: 7, en bij Jeremia Hfdst. x: 4; maar daar wordt gehandeld over de afgoden, waarmede de leren van het valse worden aangeduid, omdat zij uit het eigen inzicht zijn, n. 894I, 9424. Met den nagel echter waaraan iets wordt opgehangen, wordt de aanhechting en de aanbinding aangeduid, bij Jesaja Hfdst. xxii: 23, 24, en bij Ezechiël Hfdst. xv: 3.

9778. Vers 20, 21. *En gij zult den zonen Israëls gebieden, en laten zij nemen tot u olijfolie, zuivere, gestoten, voor den luchter, om te doen opgaan de lamp bij voortduur. In de Tent der samenkomst, van buiten den voorhang, die over de Getuigenis is, ordenen zal die Aharon en zijn zonen van den avond tot aan den morgen vóór Jehovah; een inzetting der eeuw voor hun geslachten van met de zonen Israëls.* En gij zult den zonen Israëls gebieden, betekent aan de Kerk door het Woord uit den Heer; en laten zij nemen tot u olijfolie, betekent het goede der naastenliefde en des geloofs; zuivere, gestoten, betekent vandaar echt en doorzichtig; voor den luchter, betekent den geestelijken Hemel; om te doen opgaan de lamp bij voortduur, betekent daarvandaan het geloof, en door dat uit den Heer het inzicht van het ware en de wijsheid van het goede; in de Tent der samenkomst, betekent waar de tegenwoordigheid des Heren is; van buiten den voorhang die over de Getuigenis is, betekent waar is de vergemeenschapping en door het verenigende middel de verbinding met den Heer in den binnensten Hemel; ordenen zal die Aharon en zijn zonen, betekent den voortdurenden invloed uit den Heer; van den avond tot aan den morgen vóór Jehovah, betekent bij voortduur in elken staat; een inzetting der eeuw, betekent de Goddelijke orde; voor hun geslachten van met de zonen Israëls, betekent het eeuwige voor het geestelijk Rijk.

9779. En gij zult den zonen Israëls gebieden; dat dit betekent aan de Kerk door het Woord uit den Heer, staat vast uit de betekenis van Moscheh, die hier gij is, zijnde de Heer ten aanzien van het Woord, of het Woord dat uit den Heer is, waarover n. 4859 einde, 5922, 6752, 7014, 7089, 9372; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, zijnde de geestelijke Kerk, waarover n. 9340; daaruit blijkt, dat daarmede dat Moscheh den zonen Israëls zou gebieden, wordt aangeduid aan de Kerk door het Woord uit den Heer.

9780. En laten zij nemen tot u olijfolie; dat dit het goede der naastenliefde en des geloofs betekent, staat vast uit de betekenis van de olijfolie, zijnde het goede der hemelse liefde; waarover n. 886; hier echter het goede der geestelijke liefde, zijnde het goede der liefde jegens den naaste en het goede des geloofs; dat dit goede hier met de olijfolie wordt aangeduid, is omdat zij was voor den

luchter of kandelaar, en de kandelaar duidt den geestelijken Hemel aan, n. 9548; de geestelijke Hemel op aarde is de geestelijke Kerk. De olie en de olijf betekenen in het Woord zowel het hemels goede als het geestelijk goede; het hemels goede, waar wordt gehandeld over het hemels Rijk of de hemelse Kerk, en het geestelijk goede, waar wordt gehandeld over het geestelijk Rijk of de geestelijke Kerk; die Rijken of die Kerken worden onderscheiden door de goeden. De goede dingen van het hemels Rijk of van de hemelse Kerk zijn het goede der liefde tot den Heer, en het goede der wederzijdse liefde; en de goede dingen van het geestelijk Rijk of van de geestelijke Kerk zijn het goede der liefde jegens den naaste en het goede des geloofs, n. 9741. Over deze goede dingen en de ware dingen daaruit wordt overal in het Woord gehandeld, want het Woord is de Leer van het goede; het is immers de Leer van de liefde tot den Heer, en van de liefde jegens den naaste, Matth. xxii: 34 tot 39; en al het goede is der liefde, ook het goede des geloofs, want dit ontstaat uit het goede der liefde, en niet zonder dit. Omdat het Woord de Leer van het goede is, moet men daarom, opdat het Woord worde verstaan, weten wat het goede is; en niemand weet wat het goede is, tenzij hij leeft in het goede volgens het Woord; wanneer hij immers leeft in het goede volgens het Woord, dan boezemt de Heer het goede in zijn leven in; vandaar ontwaart de mens dit, en voelt hij dit, bijgevolg vat hij dit zodanig als het is; anders verschijnt het niet, omdat het niet wordt ontwaard. Daaruit kan vaststaan, in welken staat zij zijn die de dingen die in het Woord zijn, slechts weten, en zich overreden dat het aldus is, en het niet doen; dezen zijn in geen erkentenis aangaande het goede, bijgevolg in geen aangaande het ware; want het ware wordt gekend uit het goede; en nooit zonder het goede, tenzij zoals een wetenschappelijke van leven verstoken, hetwelk in het andere leven vergaat. Dat de olie en eveneens de olijf het goede zijn, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar zij worden genoemd, zoals bij Zacharia: “Ik zag een Kandelaar van goud, *twee olijven daarnevens*, een ter rechter van het kruikje, en een ter linker ervan; *deze zijn de twee zonen der olie* staande naast den Heer der ganse aarde”, iv: 2, 3, 14; de twee olijven en de twee zonen der olie, zijn het goede der liefde tot den Heer, zijnde aan Zijn rechterzijde, en het goede der liefde jegens den naaste, zijnde aan de linkerzijde. Evenzo bij Johannes: “De twee getuigen profeteerden duizend tweehonderd en zestig dagen; *dezen zijn de twee olijven* en de *twee kandelaren* voor den God der aarde staande”, Apoc. xi: 3, 4; de twee olijven en de twee kandelaren zijn diezelfde goeden, welke, omdat zij uit den Heer zijn, de twee getuigen worden genoemd. Bij denzelfde: “Ik hoorde een stem in het midden der vier dieren, zeggende: *Doe de olie en den win geen schade*

aan”, Apoc. vi: 6; de olie voor het goede der liefde en der naastenliefde, de wijn voor het goede en het ware des geloofs. Bij Jesaja: “Ik zal in de woestijn geven den ceder van Schittah, en den myrtheboom, en *het hout der olie*”, xli: 19. Bij Jeremia: “Zij zullen komen en zingen in de hoogte van Zion, en *zij zullen samenvloeien tot het goede van Jehovah*, tot de tarwe, en tot den most, en *tot de olie*”, xxxi: 12. Bij Joël: “Het veld is verwoest, het land treurt, omdat het koren verwoest is, de most verdroogd is, *de olie* verkwijnt”, i: 10. Bij denzelfde: “De dorsvloeren zijn vol van zuiver koren, en de perskuipen vloeien over van most en *olie*”, ii: 24. Bij Moscheh: “Ik zal den regen aan uw land geven te zijner tijd, opdat gij verzamelt uw koren, uw most, en *uw olie*”, Deut. xi: 14. Hier wordt gezegd koren, most, en olie, maar dat die dingen niet worden verstaan, kan voor een ieder vaststaan die hierover nadenkt; het Woord immers is, omdat het Goddelijk is, geestelijk, niet wereldlijk, aldus handelt het niet over koren, most, en olie der aarde, voor zover zij het lichaam van dienst zijn tot spijs, maar voor zover zij de ziel van dienst zijn, want alle spijzen in het Woord betekenen hemelse spijzen, zoals ook het Brood en de Wijn in het Heilig Avondmaal. Wat in de aangehaalde plaatsen het koren en de most betekenen, zie men in n. 3580, 5295, 5410, 5959; wat de olie betekent, blijkt daaruit. Evenzo is het gesteld met al de dingen die de Heer heeft gesproken, toen Hij in de wereld was, zoals wat Hij zeide aangaande den Samaritaan, dat hij, toetredende op den door rovers gewonde, diens wonden verbond, en *daarin olie en wijn goot*”, Lukas x: 33, 34; hier wordt niet olie en wijn verstaan, maar het goede der liefde en der naastenliefde, onder de olie het goede der liefde, en onder den wijn het goede der naastenliefde en des geloofs; er wordt immers gehandeld over den naaste, aldus over de naastenliefde jegens hem; dat *de* wijn dit is, zie men in n. 6377. Evenzo de dingen die de Heer sprak over de tien maagden, van wie er vijf haar lampen namen, en *niet tegelijk olie*, en vijf *ook olie*, en dat dezen in den Hemel werden toegelaten, genen echter werden verworpen, Matth. xxv: 3, 4 *en* vervolg. De olie in de lampen is het goede der liefde en der naastenliefde in de ware dingen des geloofs; de maagden die de lampen en geen olie namen, zijn zij die het Woord horen, dit lezen, *en* zeggen dat zij geloven, en toch deswege niets van het goede doen, en indien zij het doen, is het niet uit de liefde van het goede of van het ware, maar uit de liefde van zich en van de wereld. Omdat de olie het goede der naastenliefde betekende, werden derhalve ook de zieken met olie gezalfd, en werden zij genezen, zoals men leest aangaande des Heren discipelen die “uitgaande, de demonen uitwierpen, en *de zieken zalfden met olie*, en hen genazen”, Markus vi: 13. Bij David: “*Gij zult mijn hoofd vet maken met olie*,

mijn beker zal overvloeien”, Psalm xxiii: 5; het hoofd vet maken met olie, voor begiftigen met het hemelse goede. Bij Moscheh: “Jehovah spijzigde met de inkomst der velden, Hij deed hem honing zuigen uit de steenrots, en *olie uit den kei der rots*”, Deut. xxxii: 13; daar aangaande de Oude Kerk; olie zuigen uit den kei der rots, staat voor doordrenkt worden van het goede door de ware dingen des geloofs. Bij Habakuk: “De vijgeboom zal niet bloeien, ook geen inkomst in de wijnstokken, *het werk der olijf zal liegen*, ende velden zullen geen spijs brengen”, iii: 17. Hier worden niet de vijgeboom, noch de wijnstokken, noch de olijf, noch de velden verstaan, maar de hemelse dingen waarmede zij overeenstemmen; hetgeen ook een ieder uit zichzelf kan erkennen, die erkent dat het Woord handelt over zulke dingen die des Hemels en der Kerk zijn, aldus die der ziel zijn. Doch zij die niet dan alleen over de wereldlijke, de aardse en de lichamelijke dingen denken, zien die dingen niet, ja zelfs willen zij die ook niet zien, bij zichzelf zeggende: Wat zijn geestelijke dingen, wat hemelse dingen, aldus wat hemels voedsel? Dat het zulke dingen zijn die van het inzicht en van de wijsheid zijn, weten zij weliswaar wanneer het wordt gezegd, maar dat zij des geloofs en der liefde zijn, dit willen zij niet. De oorzaak hiervan is deze, dat zij het leven niet met zulke dingen doordrenken, en vandaar niet tot aan het inzicht en de wijsheid der hemelse waarheden en goedheden toekomen. Bij Ezechiël: “Ik wies u met wateren, en Ik spoelde uw bloeden van over u af, en *Ik zalfde u met olie*; Ik bekleedde u met het geborduurd; uw klederen waren fijn lijnwaad, zijde, en geborduurd werk; gij at meelbloem, en honing, *en olie*. Maar gij hebt uw geborduurd klederen genomen, en de beelden bedekt, en *Mijn olie* en Mijn reukwerk hebt gij gegeven vóór hen”, xvi: 9, 10, 13, 18. Wie kan niet zien, dat daar niet worden verstaan klederen uit geborduurd werk, fijn lijnwaad, en zijde, noch olie, honing, meelbloem, maar de Goddelijke dingen die des Hemels en der Kerk zijn, want er wordt gehandeld over Hierosolyma, waaronder de Kerk wordt verstaan; en derhalve worden onder de dingen die worden vermeld, zulke dingen verstaan die der Kerk zijn; dat onder de afzonderlijke dingen iets speciaals van de Kerk wordt verstaan, staat vast, want in het Woord, hetwelk Goddelijk is, is geen woord ijdel. Dat Hierosolyma de Kerk is, zie men in n. 3654; wat verder het geborduurd is, n. 9688; wat het fijn lijnwaad, n. 5319, 9469; wat de meelbloem, n. 2177; wat de honing, n. 5620, 6857; wat met wateren wassen, n. 3147, 5954 einde, 9088; en wat de bloeden afspoelen, n. 4735, 9127. Bij Hoschea: “Efraïm weidt zich met wind; zij maken een verbond met den Assyriër, en *de olie wordt nedergevoerd tot Egypte*”, xii: 2. Deze dingen worden in het geheel niet verstaan, indien men niet weet wat

Efraïm is, wat de Assyriër, en wat Egypte. Daar wordt evenwel het verstandelijke van den mens der Kerk beschreven, dat door de redeneringen uit de wetenschappelijke dingen wordt verdraaid; Efraïm immers is dit verstandelijke, n. 3969, 5354, 6222, 6238, 6267; de Assyriër de redenering, n. 1186; en Egypte het wetenschappelijke, n. 9391; vandaar is de olie tot Egypte nedervoeren, het goede der Kerk aldus bezoedelen. Dat de Heer zo vaak op *den Opberg* klom, Lukas XXI: 37; Hfdst. XXII: 39, was omdat de olie en de olijf het goede der liefde betekende, en eveneens de berg, n. 6435, 8758. De oorzaak hiervan was deze, dat in den Heer, toen Hij in de wereld was, alle uitbeeldende dingen van den Hemel waren; de algehele Hemel immers werd door die dingen aan Hem toegevoegd; weswege al wat Hij verrichtte en al wat Hij sprak, Goddelijk en hemels was, en de laatste dingen uitbeeldend waren. De Olijfberg beeldde den Hemel uit ten aanzien van het goede der liefde en der naastenliefde, zoals eveneens kan vaststaan bij Zacharia: “Jehovah zal uitgaan, en Hij zal strijden tegen de natiën; *Zijn voeten zullen te dien dage staan op den Olijfberg, die vóór de aangezichten van Hierosolyma is*; en *de Olijfberg* zal worden gespleten, zodat een deel ervan is naar den opgang en naar de zee, met een grote vallei, en een deel van den berg zal wijken naar het noorden, en een deel ervan naar den middag”, XIV: 3, 4. Daar wordt gehandeld over den Heer, en over Zijn Komst; met den Olijfberg wordt het goede der liefde en der naastenliefde aangeduid, aldus de Kerk, want die goede dingen maken de Kerk; dat de Kerk zou wijken van de Joodse natie, en bij de natiën zou worden geïnstaurerd, wordt daarmede aangeduid dat die berg zou worden gespleten naar den opgang, naar de zee, en naar het noorden en den middag; iets eenders als met des Heren woorden bij Lukas: “Gijlieden zult buiten uitgeworpen zijn; daarentegen zullen zij komen van de opgangen en van de ondergangen, en van het noorden en van den middag, aanzittende in het Rijk Gods”, XIII: 28, 29. In den universelen zin wordt daaronder dat Jehovah zal uitgaan en zal strijden tegen de natiën, en dat Zijn voeten zullen staan op den Olijfberg, die vóór de aangezichten van Hierosolyma is, verstaan dat de Heer uit de Goddelijke Liefde zou strijden tegen de hellen; de natiën immers zijn de boze dingen die uit de hellen zijn, n. 1868, 6306; en de Olijfberg waarop Zijn voeten zullen staan, is de Goddelijke Liefde.

9781. Zuivere, gestoten; dat dit betekent echt en doorzichtig, staat vast uit de betekenis van zuiver, wanneer wordt gehandeld over het goede dat met de olie wordt aangeduid, zijnde het echte, want hoe meer het goede hemels is, aldus hoe meer het echt is, des te zuiverder is het; en uit de betekenis van gestoten, wanneer gehandeld wordt over het goede dat met de olie wordt aangeduid,

zijnde doorzichtig. Het goede wordt doorzichtig geheten, wanneer het het ware wordt, want het goede verschijnt door het ware; het ware immers is de vorm van het goede, en het goede verschijnt niet in het licht tenzij in een vorm; in hoe beteren vorm zich dus het goede vertoont, des te meer doorzichtig verschijnt het; het goede zelf immers blinkt daaruit op, dermate dat het én het verstandelijke én tegelijk het willijke van den ander aandoet. Want zoals het is gesteld met het goede en het ware, aldus is het gesteld met den wil en met het verstand bij den mens; want de wil is bestemd voor de opneming van het goede, en het verstand is bestemd voor de opneming van het ware; de wil verschijnt ook niet in het licht dan alleen door het verstand; het is immers het verstand dat het willijke formeert en dit doorzichtig vertoont. Dat wat wordt geformeerd, wordt als het ware in de delen verdeeld, en tussen die analytisch vergezelschapte delen worden verschillende betrekkingen of verschillende verhoudingen opgesteld; aldus vertoont zich het goede in het verstand, en wordt doorzichtig gemaakt. Het goede dat in het verstand doorzichtig is gemaakt, is het ware van dat goede. Vandaar nu is het, dat de olie gestoten moest worden, zoals ook de wierook, waarvan wordt gezegd dat hij zuiver zal zijn en *dat van denzelve heel klein pulver zal worden gestoten*, en daarmee zo zal worden gerookt, Exod. xxx: 34, 35, 36. Iets eenders als met gestoten wordt aangeduid, wordt ook aangeduid met het vermaalde, zoals kan vaststaan uit de betekenis van de tarwe en van het tarwemeel; de tarwe betekent het goede, en de meelbloem het ware ervan. Zoals het gestotene en het vermaalde in den echten zin het doorzichtige betekent, aldus betekent het gestotene en het vermaalde in den tegengestelden zin het doorzichtige boze; dit wordt daarmee aangeduid, dat Moscheh *het gouden kalf stampte door het ter dege te vermalen, en het tot stof verdund* voortwierp in de beek die van den berg nederdaalt, Deut. ix: 21, waarover men zie n. 9391.

9782. Voor den luchter; dat dit den geestelijken Hemel betekent, staat vast uit de betekenis van den luchter, of van den Kandelaar, zijnde de geestelijke Hemel, waarover n. 9548.

9783. Om te doen opgaan de lamp bij voortduur; dat dit betekent daarvandaan het geloof, en door dat uit den Heer het inzicht van het ware en de wijsheid van het goede, staat vast uit de betekenis van de lamp, zijnde het geloof en daaruit het inzicht van het ware en de wijsheid van het goede, waarover n. 9548; dat de lamp het geloof is, is omdat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer het licht in de Hemelen is. Dit licht, door de Engelen daar of door den mens opgenomen, is zoals een lamp; het verlicht immers alle dingen des gemoeds, en geeft inzicht en wijsheid; het opgenomen licht is het

geloof. Maar men moet weten, dat het geloof niet een lamp is, of het gemoed verlicht, tenzij dit uit de naastenliefde is, aldus tenzij het de naastenliefde is. Het is met het geloof en de naastenliefde gesteld zoals met het ware en het goede; het ware is de vorm van het goede, of het goede geformeerd opdat het in het licht verschijne; aldus is het geloof de vorm der naastenliefde, of de geformeerde naastenliefde; tot het geloof ook behoort het ware, en tot de naastenliefde het goede; dat wat immers het ware is, wordt geloofd en wordt des geloofs, en dat wat het goede is, wordt geliefd en wordt der naastenliefde; het ware zelf en het goede zelf dat wordt geliefd, is de naaste, en de liefde ervan is de naastenliefde.

9784. In de Tent der samenkomst; dat dit de tegenwoordigheid des Heren betekent, staat daaruit vast dat de Tent deswege werd gemaakt, opdat de Heer daar zou samenkomen met Moscheh en Aharon, alsmede met de zonen Israëls; derhalve werd ook het heilige van den Eredienst daar ingesteld, zoals kan vaststaan uit deze volgende dingen in Exodus: *“Zij zullen een gedurig brandoffer maken aan de deur van de Tent der samenkomst vóór Jehovah, waar Ik met Wieden zal samenkomen om daar met u te spreken; en Ik zal daar samenkomen met de zonen Israëls; en het zal worden geheiligd door Mijn heerlijkheid; en Ik zal de Tent der samenkomst heiligen, en het Altaar; en Ik zal Aharon en zijn zonen heiligen, opdat zij Mij het priesterschap vervullen; en Ik zal wonen in het midden der zonen Israëls”*, xxix: 42 tot 45. En dat de Heer daar met hen samenkam, of daar tegenwoordig was, elders: *“Toen alle dingen voleindigd waren, bedekte de wolk de Tent der samenkomst, en de heerlijkheid van Jehovah vulde het Habitakel; ook kon Moscheh niet binnentreden in de Tent der samenkomst, deswege dat daarop de wolk woonde, en de heerlijkheid van Jehovah het Habitakel vulde; de wolk van Jehovah was op het Habitakel bij dag, en het vuur was bij nacht daarin, in de ogen van het gehele huis Israëls”*, Exod. xl: 33 tot het einde. Uit deze dingen kan vaststaan, dat met de Tent der samenkomst wordt aangeduid waar de tegenwoordigheid des Heren is; de oorzaak dat het aldus is, was deze dat de Tent den Hemel uitbeeldde, en de Hemel is de Hemel krachtens de tegenwoordigheid des Heren daar; derhalve wordt ook deze het Habitakel van Jehovah genoemd.

9785. Van buiten den voorhang die over de Getuigenis is; dat dit betekent waar is de vergemeenscapping en door het verenigende middel de verbinding met den Heer in den binnensten Hemel, staat vast uit de betekenis van den voorhang, zijnde het middel, verenigende den binnensten en den middelsten Hemel, waarover n. 9670, 9671; aldus waar de vergemeenscapping en de

verbinding is; en uit de betekenis vande Getuigenis, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware.

9786. Ordenen zal die Aharon en zijn zonen; dat dit den voortdurenden invloed uit den Heer betekent, staat vast uit de betekenis van ordenen, wanneer wordt gehandeld over den Heer, Die wordt uitgebeeld door Aharon, zijnde de invloed, want alle vergemeenschapping van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit den Heer, en alle verbinding met Hem, geschiedt door Invloed. De Engelen en de mensen zijn de opnemende vormen. Dat de voortdurende invloed wordt aangeduid, komt omdat er wordt gehandeld over de ordening van de lamp van den avond tot aan den morgen, waarmede wordt aangeduid bij voortduur en altoos. Dat het de invloed uit den Heer is, komt omdat door Aharon de Heer werd uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, en door zijn zonen ten aanzien van het Goddelijk Ware, waarover in hetgeen volgt.

9787. Van den avond tot aan den morgen vóór Jehovah; dat dit betekent bij voortduur in elken staat, staat vast uit de betekenis van den avond, zijnde het einde van den enen staat, waarover n. 8426; en uit de betekenis van den morgen, zijnde de aanvang van den anderen, waarover n. 8427; dat het is bij voortduur in elken staat, is omdat de avond elken staat van schaduw insluit, die wordt aangeduid met den volgenden nacht, en de morgen elken staat van licht insluit, die wordt aangeduid met den volgenden dag; want bij den Heer zijn de volgende en de toekomstige dingen tegelijk in het tegenwoordige; alles immers wat de Heer bij den mens en den Engel ordent, dat is, waarin Hij voorziet, is eeuwig. Uit deze dingen kan vaststaan, dat met de ordening van de lamp van den avond tot aan den morgen, de voortdurende invloed van het goede en het ware uit den Heer bij voortduur in elken staat wordt aangeduid.

9788. Een inzetting der eeuw; dat dit de Goddelijke orde betekent, staat vast uit de betekenis van de inzetting, zijnde de Goddelijke orde, waarover n. 7884, 7995, 8357; en uit de betekenis van de eeuw, zijnde het eeuwige; dat wat Goddelijk is, is ook eeuwig.

9789. Voor hun geslachten van met de zonen Israëls; dat dit betekent het eeuwige voor het geestelijk Rijk, staat vast uit de betekenis van de geslachten, zijnde het eeuwige, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de zonen Israëls, zijnde de geestelijke Kerk, waarover n. 9340; aldus eveneens het geestelijk Rijk, want het geestelijk Rijk des Heren in de Hemelen is de geestelijke Hemel; op aarde is het de geestelijke Kerk. Dat de geslachten het eeuwige zijn, komt omdat daaronder in den inwendigen zin de geslachten des geloofs en der naastenliefde worden verstaan, n. 613, 2020, 2584, 6239,

9042, 9079, aldus de dingen die des Hemels en der Kerk zijn, welke eeuwig zijn. Met de zonen Israëls, met betrekking tot wie van geslachten wordt gesproken, wordt ook de Kerk aangeduid, n. 9340. Dat met de geslachten het eeuwig wordt aangeduid, blijkt uit de volgende plaatsen in het Woord; bij Jesaja: “Mijn gerechtigheid zal *tot in het eeuwige zijn*, en Mijn heil *tot in de geslachten der geslachten*; ontwaak naar de dagen der ouden, *de geslachten der eeuwigheden*”, LI: 8, 9. Bij denzelfde: “Ik zal u stellen tot een grootheid der *eeuwigheden*, een vreugde van *geslacht* en van *geslacht*”, LX: 15. Bij denzelfde: “Tot in *het eeuwige* zal haar rook opklimmen, *van geslacht tot geslacht* zal zij woest zijn, *tot in de voortdurendheid der voortdurendheden* zal geen door haar doorgaan”, xxxiv: 10. Bij David: “De raad van Jehovah zal staan *tot in het eeuwige*, de denkingen des harten *tot in geslacht en geslacht*”, Psalm xxxiii: 11. Bij denzelfde: “Ik zal Uw naam loven *tot in het eeuwige* en voortdurende; *geslacht aan geslacht* zal Uw werken loven”, Psalm cxlv: 2, 3, 4. Bij denzelfde: “Zij zullen U vrezen met de zon, en vóór de maan, *van geslacht der geslachten*”, Psalm lxxii: 5. Bij Moscheh: “Dit is Mijn Naam *tot in het eeuwige*, en dit Mijn gedachtenis *tot in geslacht en geslacht*”, Exod. iii: 15, behalve meermalen elders. Er wordt gezegd tot in het eeuwige en tot in geslacht en geslacht, en van het eeuwige wordt gesproken met betrekking tot het Goddelijk Hemelse of Goede, en van geslacht met betrekking tot het Goddelijk Geestelijke of Ware. Er zijn immers in het Woord, vooral in het profetische, meestal twee uitdrukkingen aangaande een en de zelfde zaak, zoals in de aangevoerde plaatsen *tot in het eeuwige* en *tot in geslacht en geslacht*, en dit terwille van het hemels huwelijk in alle en de afzonderlijke dingen des Woords; het hemels huwelijk is het huwelijk van het Goede en het Ware, of de verbinding van den Heer en van den Hemel; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9263.

Vervolg over den eersten aardbol, gezien in den sterrenhemel.

9790. *Het werd ook gegeven ettelijke inwoners te zien, die van lageren stand waren; zij werden gezien in een kleed zodanig als waarin de boeren in Europa zijn gekleed; er werd ook een man met zijn vrouw gezien; deze verscheen schoon van gestalte en welvoegelijk van voorkomen; de man evenzo; maar tot min verwondering wandelde hij plechtstatig, met een als het ware hoogmoedigen tred; de vrouw daarentegen met een nederigen tred. Door de Engelen werd gezegd, dat zodanig de gewoonte op dien aardbol is, en dat de mannen die zodanig zijn, worden geliefd, omdat zij nochtans goed zijn. Verder werd gezegd, dat het hun niet is veroorloofd verscheidene echtgenoten te hebben, aangezien dit tegen de wetten is.*

9791. *De mens die in den geest is, kan, wanneer dit door den Heer wordt gegeven, de dingen schouwen die zich voordoen op den aardbol dien hij nabij is; want er is in het andere leven geen ruimte, aldus geen verte voor hen die in een een deren staat zijn, volgens de dingen die eerder zijn gezegd in n. 9579, 9580, 9581. Dit is op eendere wijze geschied, zoals met de geesten van zekere aardbollen in onze zonnewereld, wien het door den Heer werd gegeven door mijn ogen verscheidene dingen te zien op onzen aardbol, over welke aangelegenheid te voren enige malen is gehandeld.*

9792. *De vrouw die werd gezien, had vóór de borst een wijd bedeksel, waarachter zij zich kon verbergen; en dit was aldus gemaakt dat zij de armen daarin kon steken, en zich daarin hullen, en zo heengaan; dit kon aan den onderkant worden opgeslagen, en wanneer het was opgeslagen en aan het lichaam aangeplooid, verscheen het gelijk als een omslagdoek over de borst zodanig als de vrouwen van onzen aardbol dragen. Maar het zelfde kledingstuk was ook den man als bedeksel van dienst; het werd gezien dat hij het van de vrouw overnam en het over zijn eigen rug aandeed, en den onderkant losmaakte, die zo als een toga tot de voeten nederviel, en aldus bekleed wandelde hij voort.*

9793. *Daarna sprak ik met de geesten die van dien aardbol waren, aan wie ik verscheidene dingen van onzen aardbol vertelde, zoals dat hier wetenschappen zijn die niet elders zijn, zoals sterrenkunde, meet kunde, werktuigkunde, natuurkunde, scheikunde, geneeskunde, gezichtskunde, wasbegeerte, behalve kunsten die ook elders niet bekend zijn, zoals die van schepen bouwen, van metalen smelten, van schrijven op papier, en van dat door den druk verspreiden, en van het zo te eergemeenschappen met allen op den gansen aardbol, ook van het te bewaren tot het nageslacht van duizenden jaren; en dat aldus is geschied met het Woord, hetwelk uit den Heer is; en dat derhalve het onthulde Woord bestendig blijvende is op dezen aardbol; men zie n. 9350 tot 9360.*

9794. *Ten slotte werd mij de hel getoond van hen die van dien aardbol zijn; zij die van daar werden gezien, joegen den grootsten schrik aan; ik zou het niet wagen hun monsterlijke aangezichten te beschrijven. Ook werden daar magiëressen gezien, die afgrijpselijke kunstgrepen uitoefenen. Zij verschenen groen gekleed, en waren huiveringwekkend.*

9795. *Over den Tweeden Aardbol gezien in den Sterrenhemel, aan het einde van het volgende Hoofdstuk.*

Exodus

Acht En Twintigste Hoofdstuk.

De Leer der Naasteliefde en des Geloofs.

9796. Wanneer het bekend is, wat de Inwendige Mens, en wat de Uitwendige is, kan men weten vanwaar het verstand van het ware en de wil van het goede is.

9797. Voor zoveel als de inwendige mens is geopend naar den Hemel, aldus tot den Heer, voor zoveel is hij in het licht des Hemels, aldus voor zoveel in het verstand van het ware. Het licht des Hemels is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; door dit verlicht worden is het ware verstaan.

9798. Voor zoveel als de inwendige mens is geopend tot den Heer, en de uitwendige aan hem is ondergeordend, voor zoveel is hij in het vuur des Hemels, aldus voor zoveel in den wil van het goede; het vuur des Hemels is de Goddelijke Liefde voortgaande uit den Heer; door dit ontstoken worden, is het goede willen.

9799. Het is dus het verstand van het ware, de ware dingen uit het Woord te zien vanuit de verlichting uit den Heer; en het is de wil het goede, die dingen te willen vanuit de aandoening.

9800. Zij die in de liefde tot en in het geloof in den Heer zijn, en in de liefde jegens den naaste, zijn in het verstand van het ware en in den wil van het goede; want bij hen is de opneming van het goede en het ware, die uit den Heer zijn.

9801. Voor zoveel echter als de inwendige mens gesloten is naar den Hemel tot den Heer, voor zoveel is hij in de koude en in de donkerheid ten aanzien van de dingen die des Hemels zijn; en voor zoveel als dan de uitwendige mens geopend is naar de wereld, voor zoveel denkt hij het valse en wil hij het boze; en aldus is hij waanzinnig; het licht der wereld immers bij hem blust het licht des Hemels uit, en het vuur des levens der wereld blust het vuur des levens des Hemels uit.

9802. Zij die in de zelfliefde zijn, en in de overreding van het inzicht en van de wijsheid uit henzelf, zijn in zulk een koude en donkerheid.

9803. Daaruit blijkt, dat inzichtsvol en wijs zijn, niet is veel dingen die der wereld zijn, verstaan en daarin wijs zijn, maar de dingen die des Hemels zijn, verstaan en willen. Want er zijn er die veel dingen die der wereld zijn, verstaan en daarin wijs zijn, en toch niet de dingen die des Hemels zijn, geloven, noch

ze willen, aldus waanzinnig zijn. Dezen zijn het, van wie de Heer zegt, bij Mattheus: *“Ik spreek door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien, en horende niet horen, noch verstaan”*, XIII: 13. En bij Johannes: *“De wereld kan den Geest der waarheid niet ontvangen, aangezien zij Hem niet ziet, en Hem niet kent”*, XIV: 17.

Acht en Twintigste Hoofdstuk.

1. En gij, doe naderen tot u Aharon uw broeder, en zijn zonen met hem, uit het midden der zonen Israëls, om Mij het priesterschap te bedienen, Aharon, Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar, de zonen van Aharon.
2. En gij zult maken klederen der heiligheid voor Aharon uw broeder, tot heerlijkheid en tot sieraad.
3. En gij zult spreken tot alle wijzen van hart, die Ik heb vervuld met den geest der wijsheid, en zij zullen maken de klederen van Aharon, om hem te heiligen, om Mij het priesterschap te bedienen.
4. En dit zijn de klederen die zij zullen maken: een Borstlap, en een Efod, en een Mantel, en een geruite Rok, een Tulband, en een Bandelier; en zij zullen maken klederen der heiligheid voor Aharon uw broeder, en voor zijn zonen, om Mij het priesterschap te bedienen.
5. En zij zullen nemen goud, en hemelsblauw, en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en fijn lijnwaad.
6. En zij zullen maken den Efod van goud, hemelsblauw en purper, dubbelgedoopt scharlaken en getweerd fijn lijnwaad, van het werk eens uitdenkers.
7. Twee schouders verbonden zal hij hebben aan zijn twee uiteinden, en hij zal worden verbonden.
8. En de gordel zijns Efods, die op hem is, volgens zijn werk, zal uit denzelve zijn, van goud, hemelsblauw en purper, en dubbel gedoopt scharlaken en getweerd fijn lijnwaad.
9. En gij zult nemen twee stenen van schoham, en daarop graveren de namen der zonen Israëls.
10. Zes van hun namen op den enen steen, en de zes overige namen op den anderen steen, volgens hun geslachten.
11. Naar het werk van een steenbewerker, met de gravingen van een zegel zult gij graveren de twee stenen op de namen der zonen Israëls, omgeven met vattingen van goud zult gij ze maken.
12. En gij zult zetten de twee stenen op de schouders van den Efod, stenen der gedachtenis voor de zonen Israëls; en voeren zal Aharon hun namen vóór JEHOVAH op zijn twee schouders ter gedachtenis.
13. En gij zult maken vattingen van goud.
14. En twee ketentjes van zuiver goud, aan de grenzen zult gij die maken, met koordwerk; en gij zult geven de ketentjes der koorden op de vattingen.

15. En gij zult maken een Borstlap des Gerichts, een werk eens uitdenkers, zoals het werk des Efods zult gij dien maken, van goud, hemelsblauw en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en getweernd fijn lijnwaad, maken zult gij dien.
16. Vierkant zal hij zijn, verdubbeld, een span zijn lengte, en een span zijn breedte.
17. En vullen zult gij hem met een vulling van steen; vier rijen van steen, een rij, een Robijn, een Topaas, een Karbonkel, de ene rij.
18. En de tweede rij, een Chrysopraas, een Saffier, en een Diamant.
19. En de derde rij, een Cyaan, een Agaat, en een Amethist.
20. En de vierde rij, een Tharschisch, en een Schoham, en een Jaspis; ingevat met goud zullen zij zijn in hun vullingen.
21. En de stenen zullen zijn op de namen der zonen Israëls, twaalf op hun namen, met de graveringen van een zegel, voor een ieder op zijn naam, zij zullen zijn voor de twaalf stammen.
22. En gij zult maken op den Borstlap ketentjes der grens met koordwerk, van zuiver goud.
23. En gij zult maken op den Borstlap, twee ringen van goud, en gij zult geven de twee ringen op de twee uiteinden van den Borstlap.
24. En gij zult geven de twee koorden van goud op de twee ringen aan de uiteinden van den Borstlap.
25. En de twee uiteinden der twee koorden zult gij geven op de twee vattingen, en gij zult geven op de schouders van den Efod tegenover de aangezichten ervan.
26. En gij zult maken twee ringen van goud, en die zetten op de twee uiteinden van den Borstlap op den zoom ervan, die is aan deze zijde van den Efod inwaarts.
27. En gij zult maken twee ringen van goud, en gij zult die geven op de twee schouders van den Efod, beneden tegenover de aangezichten ervan, tegen de voege ervan boven den gordel van den Efod.
28. En zij zullen vastbinden den Borstlap uit zijn ringen aan de ringen van den Efod met een hemelsblauwen draad, om te zijn op den gordel van den Efod; ook zal de Borstlap niet wijken van op den Efod.
29. En dragen zal Aharon de namen der zonen Israëls in den Borstlap des Gerichts op zijn hart bij zijn binnentreden tot het Heilige, ter gedachtenis vóór JEHOVAH geduriglijk.
30. En gij zult geven tot den Borstlap des Gerichts de Urim en de Thumim, en zij zullen zijn op het hart van Aharon bij zijn binnentreden vóór

- JEHOVAH; en dragen zal Aharon het Gericht der zonen Israëls op zijn hart vóór JEHOVAH geduriglijk.
31. En gij zult maken den Mantel des Efods, gans van hemelsblauw.
 32. En er zal zijn een mond van deszelfs hoofd in het midden ervan; een lip zal er zijn voor deszelfs mond rondom, een werk eens wevers, zoals de mond van een pantser zal hij hebben, opdat hij niet worde gescheurd.
 33. En gij zult maken op deszelfs franjes granaatappelen van hemelsblauw en purper en dubbelgedoopt scharlaken op zijn franjes rondom; en schelletjes van goud in het midden van die rondom.
 34. Een schelletje van goud en een granaatappel, een schelletje van goud en een granaatappel, op de franjes van den Mantel rondom.
 35. En hij zal zijn op Aharon om te bedienen, en gehoord zal worden de stem ervan bij zijn binnentreden tot het Heilige vóór JEHOVAH, en bij zijn uitgaan, opdat hij niet sterve.
 36. En gij zult maken een plaat van zuiver goud, en graveren daarop met de graving van een zegel: HEILIGHEID voor Jehovah.
 37. En gij zult zetten dezelve op een hemelsblauwen draad, en zij zal zijn op den tulband, tegenover de aangezichten van den tulband zal zij zijn.
 38. En zij zal zijn op het voorhoofd van Aharon, en dragen zal Aharon de ongerechtigheid der Heilige dingen, welke zullen heiligen de zonen Israëls ten aanzien van al de gaven hunner heilige dingen; en zij zal zijn op zijn voorhoofd geduriglijk, tot een welbehagen hun vóór JEHOVAH.
 39. En geruit zult gij maken den rok van fijn lijnwaad, en gij zult maken den tulband van fijn lijnwaad, en een bandelier zult gij maken van het werk van een borduurder.
 40. En voor de zonen van Aharon zult gij maken rokken, en gij zult maken voor hen bandelieren, en tiaren zult gij maken voor hen tot heerlijkheid en tot sieraad.
 41. En bekleeden zult gij daarmede Aharon uw broeder, en zijn zonen met hem; en zalven zult gij hen, en vullen hun hand; en heiligen zult gij hen, en het Priesterschap bedienen zullen zij Mij.
 42. En maak voor hen onderbroeken van linnen om te bedekken het vlees der naaktheid, van de lenden en tot aan de dijen zullen zij zijn.
 43. En zij zullen zijn op Aharon, en op zijn zonen bij hun binnentreden tot de Tent der samenkomst, of bij hun toetreden tot het Altaar om te bedienen in het Heilige, opdat zij niet ongerechtigheid dragen en sterven; een inzetting der eeuw voor hem en voor zijn zaad na hem.

De Inhoud.

9804. Hier wordt gehandeld over de Klederen der Heiligheid waarmede Aharon en zijn zonen bekleed moesten worden, wanneer zij zouden bedienen; door het Priesterschap, dat Aharon met zijn zonen zouden bedienen, werd de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Hemelse, zijnde het Goddelijk Goede in den Hemel; en door zijn klederen werd uitgebeeld het Goddelijk Geestelijke, zijnde het Goddelijk Ware daaruit voortgaande.

De Inwendige Zin.

9805. Vers 1, 2. *En gij, doe tot u naderen Aharon uw broeder, en zijn zonen met hem, uit het midden der zonen Israëls, om Mij het priesterschap te bedienen, Aharon, Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar, de zonen van Aharon. En gij zult maken klederen der heiligheid voor Aharon uw broeder, tot heerlijkheid en tot sieraad.* En gij, doe naderen tot u Aharon uw broeder, betekent de verbinding van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede, in het Goddelijk Menselijke des Heren; en zijn zonen [met hem], betekent het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede voortgaande; uit het midden der zonen Israëls, betekent in den Hemel en in de Kerk; om Mij het priesterschap te bedienen, betekent het uitbeeldende van den Heer; Aharon, betekent ten aanzien van het Goddelijk Hemelse; Nadab en Abihu, betekent ten aanzien van het Goddelijk Geestelijke daaruit; Eleazar en Ithamar, betekent ten aanzien van het Goddelijk Natuurlijke; de zonen van Aharon, betekent welke uit het Goddelijk Hemelse voortgaan; en gij zult maken klederen der heiligheid voor Aharon uw broeder, betekent het uitbeeldende van het geestelijk Rijk, toegevoegd aan het hemels Rijk; tot heerlijkheid en tot sieraad, betekent om voor te stellen het Goddelijk Ware zodanig als het is in het geestelijk Rijk toegevoegd aan het hemels Rijk, in den inwendigen en den uitwendigen vorm.

9806. En gij, doe naderen tot u Aharon uw broeder; dat dit betekent de verbinding van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede in het Goddelijk Menselijke des Heren, staat vast uit de uitbeelding van Moscheh, die hier tot zich zou doen naderen Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, waarover n. 6752, 6771, 7014, 9372; uit de betekenis van naderen, zijnde de verbinding en de tegenwoordigheid, waarover n. 9378; uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den broeder, zijnde het goede, waarover n. 3303, 3803, 3815, 4121, 4191, 5686, 5692, 6756. Uit deze dingen blijkt, dat daarmede dat Moscheh tot zich zou doen naderen Aharon zijn broeder, wordt aangeduid de verbinding van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede in den Heer; dat het is in Zijn Goddelijk Menselijke, is omdat Dit Zelf het was, waarin die verbinding is geschied. De Heer immers had eerst Zijn Menselijke het Goddelijk Ware gemaakt, daarna het Goddelijk Goede; men zie de aangehaalde dingen in n. 9199, 9315. Dat Aharon was verkozen om het Priesterschap te bedienen, was ter oorzake hiervan, dat hij de broeder van Moscheh was; zo immers werd tegelijk het broederschap uitgebeeld van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede in den Hemel, want gelijk boven is

gezegd, door Moscheh werd het Goddelijk Ware uitgebeeld, en door Aharon het Goddelijk Goede. Alle dingen in het heelal, zowel in den Hemel als in de wereld, hebben betrekking op het goede en op het ware opdat zij iets zijn; het goede immers is het Zijn van het ware, en het ware is het Bestaan van het goede; weswege het goede zonder het ware niet Bestaat, en het ware zonder het goede niet Is. Daaruit blijkt, dat zij verbonden zullen zijn. De verbinding ervan wordt in het Woord uitgebeeld door twee echtelieden, en eveneens door twee broeders; door twee echtelieden, wanneer wordt gehandeld over het hemels huwelijk, zijnde dat van het goede en het ware, en over de opeenvolgende afleiding daaruit; door twee broeders, wanneer wordt gehandeld over de dubbele bediening, zijnde die van het Gericht en van den Eredienst. Zij die de Bediening van het Gericht vervulden, werden rechters genoemd, daarna koningen; degenen echter die de Bediening van den Eredienst vervulden, werden priesters genoemd. En omdat elk gericht geschiedt door het ware, en elke eredienst geschiedt uit het goede, wordt derhalve met de rechters in het Woord in den zin die los is van den persoon, het ware uit het goede aangeduid, met de koningen echter het ware waaruit het goede is; en met de priesters wordt het goede zelf aangeduid. Vandaar is het, dat de Heer in het Woord Rechter wordt geheten, voorts Profet, alsmede Koning, waar wordt gehandeld over het Ware, doch Priester, waar wordt gehandeld over het goede; desgelijks Christus, Gezalfde, of Messias, wanneer wordt gehandeld over het Ware, doch Jezus of Heiland, wanneer wordt gehandeld over het goede. Vanwege dit broederschap, hetwelk dat van het Ware is dat des Gerichts is, en van het Goede dat van den Eredienst is, werd Aharon de broeder van Moscheh, verkozen om het Priesterschap te bedienen. Dat met Aharon en zijn huis derhalve het goede wordt aangeduid, staat vast bij David: “*Israël*, vertrouw op Jehovah; Deze is hun hulp en hun schild; *Huis van Aharon*, vertrouw op Jehovah; Deze is hun hulp en hun schild. Jehovah is onzer gedachtig geweest, Hij zal *het huis van Israël* zegenen, Hij zal *het huis van Aharon* zegenen”, Psalm cxv: 9, 10, 12. Bij denzelfde: “Laat *Israël* nu zeggen dat tot in het eeuwige Zijn Barmhartigheid is; laten zij nu zeggen, *het huis van Aharon*, dat tot in het eeuwige Zijn Barmhartigheid is”, Psalm cxviii: 2, 3. Bij denzelfde: “O, *huis van Israël*, zegent Jehovah; o *huis van Aharon*, zegent Jehovah”, Psalm cxxxv: 19; het huis van Israël staat voor hen die in de ware dingen zijn, het huis van Aharon voor hen die in de goede dingen zijn; want waar in het Woord wordt gehandeld over het ware, wordt ook gehandeld over het goede, terwille van het hemels huwelijk, n. 9263, 9314. Dat het huis van Israël degenen zijn die in de ware dingen zijn, zie men in

n. 5414, 5879, 5951, 7956, 8234. Bij denzelfde: “Jehovah zond *Moscheh* Zijn dienstknecht, *Aharon* dien Hij had verkoren”, Psalm cv: 26; *Moscheh* wordt de dienstknecht geheten, omdat van dienstknecht wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen, n. 3409, en de verkorene wordt gezegd vanwege het goede, n. 3755 einde. Bij denzelfde: “Zie, hoe goed en verkwikkelijk is het dat *broeders tezamen wonen*; zoals goede olie op het hoofd, nederdalende tot den baard, den baard van *Aharon*, die nederdaalt op den mond zijner klederen”, Psalm cxxxviii: 1, 2, 3. Wie niet weet wat de broeder betekent, voorts wat de olie, wat het hoofd, wat de baard, wat de klederen, alsmede wat *Aharon* uitbeeldt, kan niet vatten waarom zulke dingen zijn vergeleken met de samenwoning van broeders, want wat heeft de olie die nederdaalt van het hoofd tot den baard van *Aharon*, en van daar tot diens klederen, voor gelijkenis met de samenstemming van broeders; maar de gelijkenis van de vergelijking blijkt uit den inwendigen zin, waarin wordt gehandeld over den invloed van het goede in de ware dingen, en aldus wordt hun broederschap beschreven; de olie immers is het goede; het hoofd van *Aharon* is het binnenste van het goede; de baard is het meest uitwendige ervan; de klederen zijn de ware dingen; nederdalen is de invloed; daaruit blijkt duidelijk, dat met die woorden de invloed van het goede wordt aangeduid van de innerlijke dingen tot de uiterlijke dingen in de ware dingen, en daar de verbinding. Wie kan zonder den inwendigen zin zien, dat aan die woorden deze hemelse dingen in zijn. Dat de olie het goede der liefde is, zie men in n. 886, 4582, 4638, 9780; dat het hoofd het binnenste is, n. 5328, 6436, 7859, 9656; dat de baard het meest uitwendige is, blijkt bij *Jesaja* Hfdst. vii: 20; Hfdst. xv: 2; bij *Jeremia* Hfdst. xlviii: 37; en bij *Ezechiël* Hfdst. v: 1. Dat de klederen de ware dingen zijn, n. 2576, 4545, 4763, 5319, 5954, 6914, 6917, 9093, 9212, 9216; dat *Aharon* het hemels goede is, zie men boven. Daaruit dat *Aharon* verkozen was om het Priesterschap te vervullen, aldus om de heiligste dingen te bedienen, kan men begrijpen, hoe het was gesteld met de uitbeeldende dingen in de Joodse Kerk, namelijk dat zij niet den persoon hebben beschouwd die uitbeelde, maar de zaak die werd uitgebeeld; aldus dat personen wier innerlijke dingen onrein, ja zelfs afgodisch waren, een heilige zaak, ja zelfs een allerheiligste zaak, konden uitbeelden, als slechts de uitwendige dingen, wanneer zij in den Eredienst waren, tot de heiligheid waren geschikt. Hoedanig *Aharon* was geweest, kan vaststaan uit deze dingen bij *Moscheh*: “*Aharon nam* uit de hand der zonen Israëls het goud, en formeerde dit met een griffie, en hij maakte het tot een gegoten kalf; en *Aharon bouwde* een altaar voor hetzelfde, en *Aharon riep uit*, en hij *zeide*: Een feest voor Jehovah morgen”, Exod. xxxii: 4, 5, 25. En elders

bij denzelfde: “*Tegen Aharon* was Jehovah zeer met toorn bewogen, om hem te verderven; maar ik bad ook voor Aharon te dien tijde”, Deut. ix: 20. Dat de uitbeeldende dingen der Kerk bij de Israëlitische en de Joodse natie niet de personen hebben beschouwd, maar de zaken zelf, zie men in de aangehaalde dingen in n. 9229.

9807. En zijn zonen [met hem]; dat dit betekent het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede voortgaande, staat vast uit de betekenis van de zonen, zijnde de ware dingen, waarover n. 489, 491, 533, 1147, 2623, 2803, 2813, 3373, 3704; hier het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, omdat zij de zonen van Aharon waren, en door Aharon werd, als Hogepriester, de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, gelijkewijs als vlak boven is getoond. Dat de zonen de ware dingen zijn, komt omdat alle dingen in den inwendigen zin des Woords geestelijke dingen zijn; en de zonen in den geestelijken zin zijn zij die opnieuw worden geboren uit den Heer, aldus die in de ware dingen uit het goede zijn; bijgevolg los van de personen, de ware dingen zelf die uit het goede zijn. Deze dingen dus zijn het die onder de zonen Gods, de zonen des konings, en de zonen des koninkrijks, in het Woord worden verstaan; zij zijn ook de zonen der nieuwe geboorte of der wederverwekking. De ware dingen ook en de goede dingen bij den wederverwekten of opnieuw uit den Heer geboren mens, gedragen zich zoals de familiën in een wijde en lange reeks uit één vader; er zijn er die daar betrekking hebben op zonen en dochters, die betrekking hebben op kleinzonen en kleindochters, op schoonzonen en schoondochters, en zo op aanverwantschappen van verscheidene graden, en aldus van verscheidene geslachten. Het zijn de aldus geschikte ware en goede dingen, die in den geestelijken zin de zonen, dochters, kleinzonen, kleindochters, schoonzonen, schoondochters, kortom de verwanten van verschillenden graad en vandaar van verschillend geslacht zijn. Dat de geestelijke geslachten in zulk een orde zijn, werd door levende ondervinding getoond, en tegelijk werd gezegd, dat derhalve de ware en de goede dingen bij den wederverwekten mens in zulk een orde zijn, omdat de Engellijke Gezelschappen in den Hemel in een zodanige orde zijn, en de ware en de goede dingen bij den mens met die Gezelschappen overeenstemmen; weswege ook de mens, wiens ware en goede dingen in zulk een overeenstemming zijn, de Hemel in kleinsten vorm is. Wie weet, dat met de zonen de ware dingen, en met de dochters de goede dingen worden aangeduid, kan verscheidene verborgenheden zien in het Woord, vooral in het profetische, welke anders verscholen zouden blijven; zoals ook wat in het bijzonder wordt verstaan onder den *Zoon des Mensen*, dien de Heer

Zich vaak in het Woord noemt. Dat wordt verstaan het Goddelijk Ware, voortgaande uit Zijn Goddelijk Menselijke, staat vast uit de plaatsen waar Hij wordt genoemd, welke plaatsen mogen worden aangevoerd, opdat tegelijk wordt bevestigd dat de Zoon het Ware is, zoals bij Johannes: “De schare zeide tot Jezus: Hoe zegt Gij: *De Zoon des mensen* moet worden verhoogd; *wie is deze Zoon des mensen*. Jezus antwoordde hun: Nog een korten tijd *is het Licht bij ulieden*; wandelt terwijl gij *het Licht* hebt, opdat de duisternis u niet bevange; terwijl gij *het Licht* hebt, *gelooft in het Licht, opdat gij zonen des Lichts moogt zijn*”, XII: 34, 35, 36. Uit deze dingen blijkt, dat met den Zoon des mensen iets eenders wordt aangeduid als met het Licht, want toen zij vroegen wie deze Zoon des mensen was, antwoordde de Heer dat Hijzelf het Licht was waarin zij zouden geloven; dat het Licht het Goddelijk Ware is, zie men in de aangehaalde dingen in n. 9548, 9684; aldus eveneens de Zoon des mensen. Bij Lukas: “Gezegend zijt gij, wanneer de mensen u haat toedragen *ter oorzake van den Zoon des mensen*”, VI: 22; ter oorzake van den Zoon des mensen is vanwege het Goddelijk Ware, dat uit den Heer voortgaat. Het Goddelijk Ware is het al des geloofs in en der liefde tot den Heer; ter oorzake daarvan gehaat worden, is de gezegendheid. Bij denzelfde: “De dagen zullen komen wanneer gij zult verlangen *één der dagen van den Zoon des mensen te zien* maar gij zult niet zien; dan zullen zij tot u zeggen: Zie hier, of zie daar; gaat niet heen, noch onderzoekt”, XVII: 22; verlangen één der dagen van den Zoon des mensen te zien, is één staat van *het Goddelijk Ware*, dat echt is. Daar wordt gehandeld over het einde der Kerk, wanneer er langer geen geloof is omdat er geen naastenliefde is, in welken tijd al het echte *Goddelijk Ware* zal vergaan; en omdat *het Goddelijk Ware* wordt aangeduid met den Zoon des mensen, wordt derhalve gezegd: Dan zullen zij zeggen: Zie hier, of zie daar; onderzoekt het niet; hetgeen kan worden gezegd van *het Goddelijk Ware* uit den Heer, niet echter van den Heer Zelf. Bij denzelfde: “Wanneer *de Zoon des mensen* komt, zal Hij geloof vinden op de aarde”, XVIII: 8; dat is, dat *het Goddelijk Ware* wanneer het zal worden onthuld uit den Hemel, niet zal worden geloofd. De Zoon des mensen is hier ook de Heer ten aanzien van *het Goddelijk Ware*, of *het Goddelijk Ware* voortgaande uit den Heer; de Komst des Heren is de onthulling van *het Goddelijk Ware* aan het einde der Kerk. Bij Mattheus: “Zoals de bliksem uitgaat van het oosten, *en* verschijnt tot aan het westen, *aldus zal de Komst van den Zoon des mensen* zijn; dan zal het teken verschijnen, en dan zullen al de stammen der aarde wenen, en zij zullen zien *den Zoon des mensen*, komende in de wolken des hemels met kracht en heerlijkheid”, XXIV: 27, 30; de Komst van den Zoon des mensen staat voor de

onthulling van *het Goddelijk Ware* in de voleinding der eeuw, dat is, aan het einde der Kerk; alle stammen der aarde die dan zullen wenen, zijn alle ware en goede dingen des geloofs en der liefde uit den Heer en zo in den Heer, in een samenvatting; de wolken des Hemels, waarin Hij zal komen, is de letterlijke zin des Woords; de kracht en de heerlijkheid is de inwendige zin, in welken zin het meest van binnen wordt gehandeld over den Allenen Heer; verder zie men die dingen ontvouwd in n. 4060. Evenzo elders bij denzelfde: “Ik zeg ulieden: Van nu aan zult gij zien *den Zoon des mensen*, zittende aan de rechterzijden der macht, en komende op de wolken des hemels”, xxvi: 64; en bij Lukas: “Van nu aan zal *de Zoon des mensen* zijn zittende aan de rechterzijden der kracht Gods”, xviii: 8. De Zoon des mensen staat voor het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; zitten aan de rechterzijden der macht, staat daarvoor dat Hij de Almacht heeft, want het Goddelijk Goede heeft de Almacht door het Goddelijk Ware. Dat er wordt gezegd, dat zij het van nu aan zouden zien, betekent dat het Goddelijk Ware in zijn almacht was, toen de Heer in de wereld de hellen had overwonnen, en alle dingen daar en in de Hemelen in de orde had gebracht; en dat zo degenen gezaligd zouden kunnen worden die Hem met het geloof en de liefde zouden opnemen; men zie n. 9715. Dat zitten aan de rechterzijden de Almacht is, zie men in n. 3387, 4592, 4933 einde, 7518, 8281, 9133; dat alle macht van het goede is door het ware, n. 6344, 6423, 8304, 9327, 9410, 9639, 9643; dat de Goddelijke Macht zelf het Goddelijk Ware is, n. 6948; dat de wolken waarin de Zoon des mensen, dat is, het Goddelijk Ware, zal komen, het Woord in de letter zijn, Voorrede tot Hfdst. xviii van Genesis, n. 4060, 4391, 5922, 6343, 6752, 8443, 8781; en dat de heerlijkheid het Goddelijk Ware zelf is, zodanig als het is in den inwendigen zin des Woords, Voorrede tot Hfdst. xviii van Genesis, n. 4809, 5922, 8267, 9429. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat er met deze dingen wordt aangeduid in de Apocalypse: “Ik zag, toen, zie, een witte wolk, en op de wolk *zittende een den Zoon des mensen gelijk*, hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon”, xiv: 14, en bij Daniël: “Ik was ziende in de visioenen des nachts, en zie, met de wolken der hemelen kwam Een zoals *de Zoon des Menschen*”, vii: 13. Bij Johannes: “De Vader heeft Hem gegeven ook gericht te houden, *omdat Hij de Zoon des mensen is*”, v: 27; aangezien alle gericht geschiedt uit het ware, wordt derhalve gezegd dat het aan den Heer is gegeven gericht te houden, omdat Hij de Zoon des mensen is. De Zoon des mensen is, als gezegd, het Goddelijk Ware; de Vader uit Wien het voortgaat, is het Goddelijk Goede, n. 2803, 3704, 7499, 8328, 8897. Omdat het tot het Goddelijk Ware behoort om gericht te houden, wordt derhalve gezegd “dat wanneer *de Zoon des*

mensen zal komen, Hij zal zitten op den troon Zijner heerlijkheid”, Matth. XIX: 28; Hfdst. XXV: 31; en “dat de Zoon des mensen een ieder zal vergelden volgens zijn daden”, XVI: 27. Bij Mattheus: “Die het goede zaad is *de Zoon des mensen*; de akker is de wereld, *het zaad zijn de zonen des koninkrijks*, het onkruid zijn *de zonen van den boze*”, XIII: 37, 38; het goede zaad is *het Goddelijk Ware*; daarom wordt gezegd dat de Zoon des mensen dit zaait; de zonen des koninkrijks zijn de *Goddelijke ware* dingen in den Hemel en in de Kerk; de zoon immers is het ware, n. 489, 491, 533, 1147, 2623; en in den tegengestelden zin het valse, dat ook de zoon van den boze is; het koninkrijk is de Hemel, alsmede de Kerk. Bij Johannes: “Niemand is opgeklommen in den hemel dan Die uit den hemel is nedergedaald, *de Zoon des mensen, Die in de hemelen is*”, III: 13. Dat de Zoon des mensen het Goddelijk Ware in de Hemelen is, blijkt daaruit; want dit daalt neder en klimt zo op; niemand immers kan in den Hemel opklimmen, tenzij het Goddelijk Ware tot hem is nedergedaald uit den Hemel, want de invloed is Goddelijk, niet echter andersom. Omdat de Heer dit Ware is, noemt Hij Zich derhalve de Zoon des mensen Die in de Hemelen is. Bij Mattheus: “De Zoon des mensen heeft niet waar Hij het hoofd nederlegge”, VIII: 20; de Zoon des mensen staat voor het Goddelijk Ware; niet hebben waar Hij het hoofd nederlegge, staat daarvoor dat er geen plaats ergens of bij enig mens te dien tijde voor Hetzelve was. *Dat de Zoon des mensen had te lijden*, en zou worden gedood, Matth. XVII: 12, 22; Hfdst. XX: 18; Hfdst. XXVI: 2, 24, 45; Markus VIII: 31; Hfdst. IX: 12, 31, en elders, sluit in dat aldus met het Goddelijk Ware is gedaan, bijgevolg met den Heer, Die het Goddelijk Ware Zelf was, hetgeen ook Hijzelf zegt bij Johannes: “Ik ben de Weg, en *de Waarheid*, en het Leven”, XIV: 6. Bij Jeremia: “Daar zal geen Man wonen, noch daarin *de Zoon des mensen* verwijlen”, XLIX: 18, 33; en bij denzelfde: “In de steden zal niet enig man wonen, noch zal door dezelve *de Zoon des mensen* doorgaan”, LI: 43. Hij die den geestelijken zin des Woords niet weet, zal geloven dat onder de steden hier steden worden verstaan, en onder den man en onder den zoon des mensen een man en een zoon; en dat de steden zo zullen worden verlaten zodat niemand daar zal zijn. Maar het is de staat der Kerk ten aanzien van de leer van het ware, die met deze dingen wordt beschreven; de steden immers zijn de leerstellige dingen der Kerk; men zie n. 402, 2449, 3216, 4492, 4493; de man is het ware zelf verbonden met het goede, n. 3134, 7716, 9007; aldus is de Zoon des mensen het Ware. Omdat met den Zoon des mensen het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer werd aangeduid, werden derhalve eveneens de Profeten, door wie dit werd onthuld, *zonen des mensen* genoemd, zoals

Daniël, Hfdst. VIII: 17 daar; en Ezechiël, Hfdst. II: 1, 3, 6, 8; Hfdst. III: 1, 3, 4, 10, 17, 25; Hfdst. IV: 1, 16; Hfdst. VIII: 5, 6, 8, 12, 15; Hfdst. XII: 2, 3, 9, 18, 22, 27; en meermalen elders. Zoals de meeste dingen in het Woord ook een tegengestelden zin hebben, aldus eveneens de betekenis van *den zoon des mensen*, die in dien zin is het valse tegengesteld aan het ware; zoals bij Jesaja: “Wat zijt gij dat gij u vreest voor den mens; hij sterft; en voor *den zoon des mensen*, wien gras wordt gegeven”, LI: 12; het gras gegeven aan den zoon des mensen, is het wetenschappelijke waardoor het valse is. Bij David: “Vertrouwt niet op vorsten, *op den zoon des mensen* die geen heil heeft”, Psalm CXLVI: 3; de vorsten zijn de primaire ware dingen, n. 2089, 5044, aldus in den tegengestelden zin de primaire valse dingen; en de zoon des mensen is het valse zelf.

9808. Uit het midden der zonen Israëls; dat dit betekent in den Hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van Israël, zijnde zij die van de Kerk zijn, aldus abstract genomen de Kerk zelf, waarover n. 4286, 6426, 6637, 6862, 6868, 7035, 7062, 7198, 7201, 7215, 7223, 8805, 9340; en omdat Israël de Kerk is, is hij ook de Hemel, want de Hemel en de Kerk maken één, en de Kerk is eveneens de Hemel des Heren op aarde; bij ieder mens der Kerk ook is de Hemel van binnen in hem, wanneer hij in het ware en tegelijk in het goede is uit den Heer.

9809. Om Mij het priesterschap te bedienen; dat dit het uitbeeldende van den Heer betekent, staat vast uit de betekenis van het priesterschap, zijnde in den hoogsten zin elk ambt dat de Heer als Heiland vervult; en al wat Hij als Heiland vervult, is uit de Goddelijke Liefde, aldus uit het Goddelijk Goede, want al het goede is der liefde. Vandaar eveneens wordt met het Priesterschap in den hoogsten zin aangeduid het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde des Heren. Er is het Goddelijk Goede, en er is het Goddelijk Ware. Het Goddelijk Goede is in den Heer, aldus is dit het Zijn van Hemzelf, hetwelk in het Woord Jehovah wordt genoemd; het Goddelijk Ware echter is uit den Heer, aldus is het het Bestaan uit dat Zijn; dit wordt in het Woord verstaan onder God. En omdat dat wat Bestaat uit Hemzelf, ook Hijzelf is, is derhalve de Heer eveneens het Goddelijk Ware, hetwelk Zijn Goddelijke in de Hemelen is; de Hemelen immers bestaan vanuit Hem; de Engelen immers daar zijn de opnemingen van Zijn Goddelijke, de hemelse Engelen de opnemingen van het Goddelijk Goede dat uit Hem is, de geestelijke Engelen echter de opnemingen van het Goddelijk Ware dat daaruit is. Uit deze dingen kan vaststaan wat er van den Heer werd uitgebeeld door het Priesterschap, en wat er van den Heer werd uitgebeeld door het Koningschap, namelijk met het

Priesterschap het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde, en met het Koningschap het Goddelijk Ware daaruit. Dat door het Priesterschap werd uitgebeeld het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde des Heren, aldus elk ambt dat de Heer vervult als Heiland, staat vast uit de volgende dingen in het Woord; bij David: “Het gezegde van Jehovah tot mijn Heer: Zit aan Mijn rechter, totdat Ik uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten; Jehovah zal den sceppter der sterkte zenden uit Zion; heers in het midden Uwer vijanden. Uw volk is van bereidwilligheden, op den dag Uwer onverschrokkenheid; in de eren der heiligheid. Uit de baarmoeder, uit den dageraad zal u de dauw Uwer geboorte zijn. Jehovah heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen. *Gij zijt Priester tot in het eeuwige*, naar Mijn woord, *Malkizedech*. De Heer is aan Uw rechter; Hij heeft ten dage Zijns toorns koningen geslagen; Hij heeft gericht onder de natiën; Hij heeft vervuld met lijken; Hij heeft het hoofd over veel land geslagen; uit den stroom op den weg zal hij drinken; deswege zal hij het hoofd omhoog heffen”, Psalm cx: 1 tot 7. Uit deze dingen blijkt, wat de Heer als Priester is, bijgevolg wat het Priesterschap in den Heer heeft uitgebeeld, namelijk al het werk der zaliging van het menselijk geslacht. Daar wordt immers gehandeld over de worstelingen van den Heer met de hellen, toen Hij in de wereld was, waardoor Hij voor Zich de Goddelijke Almacht over de hellen heeft verkregen, waardoor Hij het menselijk geslacht heeft gezaligd, en eveneens heden ten dage allen zaligt die Hem opnemen. Omdat deze zaliging is uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, is zij het krachtens welke van den Heer wordt gezegd: *Gij zijt Priester tot in het eeuwige*, naar *Mijn woord, Malkizedech*; Malkizedech is de Koning der Gerechtigheid; aldus werd de Heer geheten uit hoofde hiervan dat Hij de Gerechtigheid was geworden, en zo het Heil, volgens de dingen die in n. 9715 zijn getoond. Maar omdat de afzonderlijke dingen daar verborgenheden bevatten aangaande de worstelingen des Heren toen Hij in de wereld was, welke zonder den inwendigen zin niet kunnen worden onthuld, is het derhalve geoorloofd die kortelijk te ontvouwen. *Het gezegde van Jehovah tot mijn Heer*, betekent dat het is aangaande den Heer toen Hij in de wereld was; dat onder den Heer daar de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke wordt verstaan, staat vast bij Matth. Hfdst. xxii: 41, 42, 43; Markus xii: 36; Lukas xx: 42, 43, 44. *Zit aan Mijn rechter*, betekent de Almacht van het Goddelijk Goede door het Goddelijk Ware, dat de Heer toen was, en waaruit Hij heeft gestreden en overwonnen. Dat zitten aan de rechterzijden de staat van de macht is, en wanneer over het Goddelijke wordt gehandeld, de Almacht. zie men in n. 3387, 4592, 4933, 7518, 7673, 8281, 9133;

en dat alle macht van het goede is door het ware, n. 6344, 6423, 8304, 9327, 9410, 9639, 9643. *Totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten*, betekent totdat de boze dingen, die in de hellen en uit de hellen zijn, waren onderjukt, en aan Zijn Goddelijke Macht onderworpen. *Jehovah zal den scepter der sterkte zenden uit Zion*, betekent de macht alsdan uit het hemels goede; dat Zion dit goede is, zie men in n. 2362, 9055. *Heers in het midden Uwer vijanden*, betekent welk goede de heerschappij heeft over de boze dingen; de boze dingen zijn de vijanden, omdat zij tegen het Goddelijke zijn, in het bijzonder tegen den Heer; *Uw volk is van bereidwilligheden, op den dag Uwer onverschrokkenheid*, betekent de Goddelijke ware dingen dan strijdende; *in de eren der heiligheid*, betekent die uit het Goddelijk Goede zijn. *Uit de baarmoeder, uit den dageraad zal u de dauw Uwer geboorte zijn*, betekent de ontvangenis uit het Goddelijk Goede Zelf, waaruit Hij het Goddelijk Ware heeft. *Jehovah heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen*, betekent het vaste en het zekere. *Gij zijt Priester tot in het eeuwige*, betekent het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde in Hem; *Naar Mijn woord, Malkizedech*, betekent Zijn Goddelijk Menselijke eender; Malkizedech is Koning der gerechtigheid, aldus door de worstelingen en de overwinningen Jehovah Gerechtigheid geworden, n. 9715. *De Heer is aan Uw rechter*, betekent het Goddelijk Ware dan uit Hem, waardoor de Almacht, zoals boven. *Hij heeft ten dage Zijns toorns koningen geslagen*, betekent de vernietiging van de valse dingen dan; de dag des toorns was er toen Hij streed tegen de boze dingen en die vernietigde; de koningen zijn de ware dingen, en in den tegengestelden zin de valse dingen, n. 2015, 2069, 4575, 4581, 4966, 5044, 5068, 6148. *Hij heeft gericht onder de natiën*, betekent de verstrooiing van de boze dingen; de natiën immers zijn de goede dingen, en in den tegengestelden zin de boze dingen, n. 1259, 1260, 1849, 6005. *Hij heeft vervuld met lijken*, betekent aldus den geestelijken dood, zijnde de totale beroving van het ware en het goede. *Hij heeft het hoofd over veel land geslagen*, betekent de nederwerping van de helse liefde van zich tot de hellen, en de verdoemenis ervan. *Uit den stroom op den weg zal hij drinken; deswege zal hij het hoofd omhoog heffen*, betekent het streven om op te duiken door redeneringen aangaande de ware dingen. Dit is de zin dier woorden, die in den Hemel wordt doorvat wanneer dit Psalm door den mens wordt gelezen. Omdat het Priesterschap het uitbeeldende van den Heer is ten aanzien van het gehele werk der zaliging uit de Goddelijke Liefde, behoorde derhalve ook de gehele Goddelijke Eredienst tot het Ambt van den Priester, welke Eredienst toen voornamelijk bestond in het brengen van brandoffers, slachtoffers, en

spijsoffers, en in het schicken van de broden op de tafel der aangezichten, in het aansteken van de lampen dagelijks, en in het roken, bijgevolg in het verzoenen van het volk, en in het vergeven van de zonden; bovendien ook in het ontvouwen van *de Goddelijke Wet*, en in het leren, wanneer zij tevens Profeten waren. Dat Aharon met zijn zonen al deze dingen heeft vervuld, staat vast uit de instelling van het Priesterschap bij Moscheh. Dat al die dingen uitbeeldend waren voor des Heren werken der zaliging, is duidelijk. Derhalve werden eveneens uit de slachtoffers en de spijsoffers de dingen gegeven aan Aharon, die van Jehovah, dat is, van den Heer waren; evenzo de eerstelingen van verschillend geslacht, voorts de tienden; men zie Exod. xxix: 1 tot 36; Levit. vii: 35, 36; Hfdst. xxiii: 15 tot 22; Hfdst. xxvii: 21; Num. v: 6 tot 11; Hfdst. xviii: 8 tot 20, en 25 tot einde; Deut. xviii: 1 tot 4; ook de eerstgeboorten; doch in de plaats van alle eerstgeboorten uit de mensen de Levieten, en dat dezen als gave werden gegeven aan Aharon, zie men in Num. i: 47; Hfdst. iii: 9, ter oorzaak hiervan dat zij van Jehovah waren, Num. iii: 12, 13, 40 tot 45. Aangezien de Heer ten aanzien van het gehele werk der zaliging werd uitgebeeld door den Hoge priester, en het werk der zaliging zelf door diens ambt, dat het Priesterschap werd genoemd, werd derhalve aan Aharon en aan diens zonen geen erfenis en aandeel met het volk gegeven; er wordt immers gezegd dat Jehovah God hun tot erfenis en tot aandeel is, Num. xviii: 20; noch aan de Levieten, omdat zij van Aharon waren, Num. xxvi: 58 tot 63; Deut. x: 9; Hfdst. xviii: 1, 2; het volk immers beeldde den Hemel en de Kerk uit, Aharon echter met de zonen en met de Levieten het goede der liefde en des geloofs, hetwelk den Hemel en de Kerk maakt, aldus den Heer, uit Wien dit is. Derhalve viel aan het volk het land als erfenis ten deel, niet echter aan de Priesters; de Heer immers is in hen, niet echter tussen hen als één en onderscheiden. Iets eenders behelzen deze dingen bij Jesaja: “*Gij zult priesters van Jehovah worden genoemd, dienaren onzes Gods; men zal ulieden zeggen: Gij zult de schatten der natiën eten, en in haar heerlijkheid zult gij u beroemen*”, lxi: 6; de schatten der natiën eten, staat voor zich de goede dingen toeëigenen; zich beroemen in haar heerlijkheid, staat voor de ware dingen genieten, aldus voor de vreugde en de gelukzaligheid uit deze en gene dingen; dat de natiën de goede dingen zijn, zie men in n. 1259, 1260, 4574, 6005; en dat de heerlijkheid het ware uit het Goddelijke is, n. 9429. In het Woord worden hier en daar in één reeks Koningen en Priesters vermeld, voorts Koningen, Vorsten, Priesters, en Profeten; doch daar worden in den inwendigen zin met de *Koningen* de ware dingen in een samenvatting aangeduid; met de *Vorsten* de primaire ware dingen, met de *Priesters* de goede

dingen in een samenvatting, en met de *Profeten* de *Leren*; zoals in de Apocalypse: “Jezus Christus heeft ons gemaakt *Koningen* en *Priesters*”, 1: 6; Hfdst. v: 10. Bij Jeremia: “Zij zijn beschaamd, het huis Israëls, zij zelf, hun *Koningen*, hun *Vorsten*, en hun *Priesters*, en hun *Profeten*”, 11: 26. Bij denzelfde: “In dien dag zal vergaan *het hart des Konings*, en *het hart der Vorsten*, en *de Priesters* zullen zich verbazen, en *de Profeten* zullen zich verwonderen”, 14: 9. Bij denzelfde: “In dien tijd zullen zij uithalen de beenderen der *Koningen* van Jehudah, en de beenderen der *Vorsten* van hem, en de beenderen der *Priesteren*, en de beenderen der *Profeten*”, VIII: 1. Dat met de *Koningen* in den zin die los is van de personen, de ware dingen in een samenvatting worden aangeduid, zie men in n. 1672, 2015, 2069, 4581, 4966, 5044, 6148; en met de *Vorsten* de primaire ware dingen, n. 1482, 2089, 5044; dat de *Priesters* de goede dingen zijn, n. 1728, 2015 einde, 3670, 6148; en dat de *Profeten* de *leren* uit die dingen en aangaande die dingen zijn, n. 2534, 7269. Het Koningschap des Heren wordt ook aangeduid met Zijn Naam Christus, Gezalfde, Messias, en Zijn Priesterlijke met den naam Jezus, want Jezus betekent Heiland of Heil, waarover aldus bij Mattheus: “De Engel, aan Jozef verschijnende in den droom, zeide: Gij zult *Zijn Naam Jezus* noemen, omdat *Hij zal zaligen* Zijn volk van hun zonden”, 1: 21. Omdat dit was van het Priesterschap, werd derhalve iets eenders uitgebeeld met het ambt van den Hogepriester om het volk van de zonden te verzoenen, Levit. 14: 26, 31, 35; Hfdst. v: 6, 10, 13, 16, 18, 26; Hfdst. ix: 7; Hfdst. xv: 15, 30. Aangezien het boze geenszins aan het goede kan worden aangebonden, zij verafschuwen elkander immers wederzijds, waren derhalve zuiveringen van verschillend geslacht bevolen voor Aharon en zijn zonen, wanneer zij het priesterschap vervulden, hetzij aan het Altaar, hetzij in de Tent der samenkomst; zoals ook dat de Hogepriester niet dan alleen “een maagd tot echtgenote zou nemen, niet een weduwe, niet een verstotene, niet een hoer”, Levit. 21: 13, 14, 15; dat de onreinen onder de zonen van Aharon, “indien zij van de geheiligde dingen aten, zouden worden uitgerooid”, Levit. 22: 2 tot 9; “dat niemand uit het zaad van Aharon, in wien een gebrek was, het brood zou offeren”, Levit. 21: 17 tot 21; dat “de Hogepriester niet het hoofd zou scheren, niet de klederen verscheuren, niet zich over enigen dode bezoedelen, zelfs niet over zijn vader en moeder, noch uit het Heiligdom uitgaan”, Levit. 21: 10, 11, 12; deze en meer wetten werden, zoals is gezegd, gegeven ter oorzaak daarvan, dat de Hogepriester den Heer uitbeelde ten aanzien van het Goddelijk Goede, en het Goede is zodanig dat daaraan niet het boze kan worden aangebonden, want het goede schuwt het boze, en het boze gruwet van het goede, zoals de hel van den Hemel, weswege

er geen verbinding van die bestaat. Wat echter het ware aangaat, dit is zodanig dat daaraan het valse kan worden aangebonden, doch niet het valse waarin het boze is, maar waarin het goede is, zodanig als het is bij de kleine kinderen en de knapen en de meisjes als zij nog in de onschuld zijn, bij de rechtschapen natiën die in de onwetendheid zijn, en zodanig als het is bij allen die in den zin der letter des Woords zijn, en in de leer daaruit blijven, en nochtans het goede des levens ten doel hebben; dit goede immers verjaagt, als einddoel, al het booswillige van het valse, en door aanplooiing formeert het dat valse tot een zekere gelijkenis van het ware.

9810. Aharon; dat dit betekent ten aanzien van het Goddelijk Hemelse, namelijk het uitbeeldende van den Heer, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover boven n. 9806. Het Goddelijk Hemelse is het Goddelijke des Heren in den binnensten Hemel; de Engelen daar immers worden de hemelse Engelen genoemd, en zij zijn de opnemingen van het Goddelijk Ware in hun willijk deel; het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer dat in dit deel is opgenomen, wordt het hemels goede genoemd; doch opgenomen in het verstandelijk deel, wordt het geestelijk goede genoemd. Hoedanig het ene goede en het andere is, of het hemels goede en het geestelijk goede, en wat het verschil is, zie men in de aangehaalde plaatsen in n. 9277, 9543.

9811. Nadab en Abihu; dat dit betekent ten aanzien van het Goddelijk Geestelijke daaruit, staat vast uit de uitbeelding van de zonen van Aharon, zijnde het Goddelijk Ware, voortgaande uit het Goddelijk Goede, waarover boven n. 9807; het Goddelijk Geestelijke is het Goddelijk Ware, voortgaande uit het Goddelijk Hemelse, aldus het Goddelijke des Heren opgenomen in den middelsten of tweeden Hemel; dit wordt uitgebeeld door de beide eerstgeboren zonen van Aharon, aangezien dit voortgaat, en zo als het ware wordt geboren uit het hemels Goede dat in den binnensten Hemel is, zoals een zoon uit een vader. Doch door de beide jongere zonen van Aharon, die Eleazar en Ithamar zijn, worden, zolang als leefden de eerstgeboren Nadab en Abihu, het Goddelijke in den laatsten Hemel uitgebeeld, welke Hemel het naast op den vorigen of middelsten volgt, zijnde het Goddelijk Natuurlijke, waarover in het nu volgende artikel.

9812. Eleazar en Ithamar; dat dit betekent ten aanzien van het Goddelijk Natuurlijke, staat hieruit vast dat het de jongere zonen van Aharon waren, en door Aharon de Heer wordt uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Hemelse; derhalve wordt door zijn zonen de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijke dat in orde daarop volgt, aldus door de oudere de Heer

ten aanzien van het Goddelijk Geestelijke, en door de jongere ten aanzien van het Goddelijk Natuurlijke; in deze orde immers volgen de Goddelijke goede dingen in de Hemelen op elkander, ja zelfs volgen de Hemelen zelf, die in die goede dingen zijn, op elkander; het ene goede ontstaat ook door het andere, en blijft eveneens bestaan. Het Goddelijk Hemels Goede, dat den derden of binnensten Hemel maakt, is het goede der liefde tot den Heer; het Goddelijk Geestelijk Goede, dat den middelsten of tweeden Hemel maakt, is het goede der liefde jegens den naaste; en het Goddelijk Natuurlijk Goede, dat den eersten of laatsten Hemel maakt, is het goede des geloofs en der gehoorzaamheid. Tot het Goddelijk Natuurlijk Goede behoort ook het burgerlijk goede, dat het gerechte onder de burgers wordt genoemd, en eveneens het zedelijk goede, hetwelk dat van alle deugden is die van het eerbare zijn. Die drie goeden volgen in orde op elkander zoals het einddoel, de oorzaak, en de uitwerking; en zoals het einddoel de ziel der oorzaak is, en de oorzaak is al het uitwerkende in de uitwerking, aldus is het hemels goede ook de ziel van het geestelijk goede, en is het geestelijk goede het al in het natuurlijk goede. Dat wat de ziel is, en dat wat het al is in iets anders, dat is daaraan in zoals het streven aan de beweging, of zoals de wil aan de handeling. Dat de wil de ziel en het al in de handeling is, is duidelijk, want wanneer de wil ophoudt, houdt de handeling op. Uit deze dingen kan vaststaan, hoe het is gesteld met het hemelse, het geestelijke, en het natuurlijke, namelijk dat in het natuurlijk goede het binnenst het hemels goede zal zijn, dat is, het goede der liefde tot den Heer, hetgeen ook het goede der onschuld is.

9813. De zonen van Aharon; dat dit betekent welke uit het Goddelijk Hemelse voortgaan, staat vast uit de betekenis van de zonen, zijnde de dingen die uit een ander als vader worden geboren, aldus die voortgaan; en uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Hemelse, waarover vlak boven n. 9810; daaruit blijkt, dat met de zonen van Aharon de dingen worden aangeduid die voortgaan uit het Goddelijk Hemelse.

9814. En gij zult maken klederen der heiligheid voor Aharon uw broeder; dat dit betekent het uitbeeldende van het geestelijk Rijk, toegevoegd aan het hemels Rijk, staat vast uit de betekenis van de klederen, zijnde in het algemeen de ware dingen, en wel de ware dingen bekleedende het goede, waarover n. 5954, 9212, 9216. Dat de klederen de ware dingen zijn, ontleent de oorzaak aan den Hemel, waar de Engelen met klederen bekleed verschijnen volgens de ware dingen uit het goede, n. 165, 5248, 5954, 9212; vanwaar het kan vaststaan, dat door de klederen van Aharon werd uitgebeeld het geestelijk Rijk des Heren toegevoegd aan Zijn hemels Rijk; Aharon immers beeldde den Heer

uit ten aanzien van het Goddelijk Hemelse, n. 9810; vandaar beeldden de aan hem toegevoegde klederen het Goddelijk Geestelijke uit, toegevoegd aan het hemels Rijk, zoals de klederen aan het lichaam. Het Goddelijk Geestelijke is het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren; dit verschijnt in den Hemel als Licht, en het is eveneens het Licht dat verlicht het gezicht der Engelen, zowel het uitwendige als het inwendige. De modificatie van dit licht vertoont volgens de subjecten die opnemen, die de Engelen zijn, zichtbaar verschillende verschijnselen, zoals wolken, regenbogen, kleuren en glanzen van verschillend geslacht, en eveneens blinkende klederen rondom de Engelen. Daaruit kan vaststaan, dat het geestelijk Rijk des Heren werd uitgebeeld door de klederen der heiligheid van Aharon. Het zijn immers twee Rijken waarin de Hemelen zijn verdeeld, het hemels Rijk en het geestelijk Rijk, waarover men zie n. 9277. Zij die in het hemels Rijk zijn, verschijnen naakt; zij echter die in het geestelijk Rijk zijn, verschijnen gekleed; daaruit staat wederom vast, dat het Goddelijk Ware, of het Goddelijk Geestelijke, hetwelk als Licht verschijnt, dat is wat bekleedt. Maar wie kan ooit geloven dat binnen de Kerk, waar toch het Woord is, en vandaar verlichting aangaande de Goddelijke en de hemelse dingen, zulke een grote onwetendheid regeert, dat men niet weet dat de Engelen en de geesten in den menselijken vorm zijn, en aan zichzelf als mensen verschijnen, en eveneens dat zij elkander over en weer zien, horen, en onder elkander samenspreken; en dat men nog minder weet, dat zij met klederen bekleed verschijnen. Dat het aldus is, wordt niet slechts in twijfel getrokken, maar valt ook geheel en al in de ontkenning bij hen die zozeer in de uitwendige dingen zijn, dat zij geloven dat slechts het lichaam leeft, en dat datgene wat zij niet met de lichamelijke ogen zien, en met de lichamelijke handen aanraken, niets is; men zie n. 1881; terwijl toch de Hemelen vol zijn van mensen, die Engelen zijn, en dezen met verschillend blinkende klederen bekleed. Maar dezen kunnen in het geheel niet worden gezien door den mens op aarde met de ogen van zijn lichaam, maar met de ogen van zijn geest, wanneer die door den Heer worden geopend. De Engelen diwerden gezien door de Ouden, zoals door Abraham, Sarah, Loth, Jakob, Joshua, Gideon, voorts door de Profeten, werden ook niet gezien met de ogen van hun lichaam, maar met de ogen van hun geest, die toen geopend waren. Dat zij ook met bekleedselen zijn verschenen, staat vast uit de Engelen die zaten aan het graf des Heren, gezien door Maria Magdalena en Maria van Jakobus, in blinkende witte klederen, Matth. xxviii: 3; Markus xvi: 5; Lukas xxiv: 4; vooral uit den Heer, gezien door Petrus, Jakobus, en Johannes, in Zijn heerlijkheid, namelijk dat Hij toen een bekleedsel had, schitterend wit

en zoals het licht, Matth. xvii: 2; Lukas ix: 29; door welk bekleedsel ook het Goddelijk Geestelijke werd uitgebeeld, of het Goddelijk Ware dat uit Hem is. Daaruit kan vaststaan, wat met de witte bekleedselen wordt aangeduid in *de Apocalypse*: “Gij hebt weinige namen in Sardis, *die hun bekleedselen niet hebben bevlekt*; en zij zullen met Mij wandelen in witte, omdat zij waardig zijn; die zal hebben overwonnen, *die zal bekleed worden met witte bekleedselen*”, III: 4, 5; de bekleedselen zijn daar de geestelijke ware dingen, zijnde de ware dingen uit het goede, zoals boven is getoond; en het witte is het echte ware, n. 3301, 4007, 5319; evenzo elders: “Ik zag den Hemel geopend, toen, zie, een wit paard, en Die op hetzelfde zat, werd genoemd Getrouw en Waarachtig; Die in gerechtigheid oordeelt en strijdt; Zijn heirlegers in den Hemel volgden Hem, *bekleed met wit en rein fijn lijnwaad*”, XIX: 11, 14; en elders: “Op de tronen zag ik vier en twintig ouderen, *bekleed met witte bekleedselen*”, IV: 4.

9815. Tot heerlijkheid en tot sieraad; dat dit betekent om voor te stellen het Goddelijk Ware zodanig als het is in het geestelijk Rijk toegevoegd aan het hemels Rijk, in den inwendigen en den uitwendigen vorm, staat vast uit de betekenis van de heerlijkheid, zijnde het Goddelijk Ware, waarover de Voorrede tot Hfdst. XVIII van Genesis, en n. 5922, 9429; en uit de betekenis van het sieraad, zijnde ook het Goddelijk Ware, maar in den uitwendigen vorm, want de glans en schoonheid van het Goddelijk Ware verschijnende in de uitwendige dingen wordt verstaan onder het sieraad. Vandaar komt het, dat het Woord in den inwendigen zin de heerlijkheid wordt geheten, doch in den inwendigen zin ten opzichte van den glans ende schoonheid daaruit het sieraad. Bijgevolg is de geestelijke Hemel, die hier wordt verstaan onder de klederen der heiligheid, die tot heerlijkheid en sieraad zijn, de heerlijkheid voor zover daar het Goddelijk Ware in den inwendigen vorm is, en eveneens het sieraad. Iets eenders wordt met het sieraad aangeduid in deze volgende plaatsen; bij Jeremia: “In Zijn toorn bewolkt de Heer de dochter Zions; Hij heeft *het sieraad van Israël* uit den Hemel op de aarde nedergeworpen; ook heeft Hij niet gedacht aan de voetbank Zijner voeten”, Klaagl. II: 1. De dochter Zions staat voor de hemelse Kerk; het sieraad van Israël voor de geestelijke Kerk, die het sieraad wordt geheten vanwege den glans en de schoonheid van het Ware. Evenzo bij Jesaja: “Ik heb Mijn gerechtigheid doen naderen; zij is niet verre, en Mijn heil zal niet vertoeven; Ik zal het heil geven in Zion, *aan Israël Mijn sieraad*”, XLVI: 13. Bij denzelfde: “Schouw voort uit de Hemelen, uit het Habitakel Uwer Heiligheid en *van Uw sieraad*”, LXIII: 15. Het Habitakel der Heiligheid staat voor het hemels Rijk, en het Habitakel van het sieraad voor het geestelijk Rijk. Bij Daniël: “Er ging één hoorn uit

van den kleinen, en hij groeide zeer naar den middag, en naar den opgang, en naar *het sierlijke*”, VIII: 9; en elders bij denzelfde: “De koning van het noorden zal ook *staan in het land des sieraads*, en de voleinding zal in zijn hand zijn; en wanneer hij zal zijn gekomen *in het land des sieraads*, zullen velen neerstorten”, XI: 16, 41; het land des sieraads staat voor de Kerk des Heren waar *het Goddelijk Ware* of het Woord is.

9816. Vers 3, 4. *En gij zult spreken tot alle wazen van hart, die Ik heb vervuld met den geest der wijsheid, en zij zullen maken de klederen van Aharon, om hem te heiligen, om Mij het priesterschap te bedienen. En dit zijn de klederen die zij zullen maken: een Borstlap, en een Efod, en een Mantel, en een geruite rok, een Tulband en een bandelier; en zij zullen maken de klederen der heiligheid voor Aharon uw broeder, en voor zijn zonen, om Mij het priesterschap te bedienen.* En gij zult spreken tot alle wijzen van hart, betekent den invloed des Heren door het Woord in allen die in het goede der liefde zijn; die Ik heb vervuld met den geest der wijsheid, betekent aan wie het Goddelijk Ware is ingeschreven; en zij zullen maken de klederen van Aharon, betekent door wie het geestelijk Rijk is; om hem te heiligen, betekent zo het uitbeeldende van het Goddelijk Ware in dat Rijk; om Mij het priesterschap te bedienen, betekent het uitbeeldende van den Heer; en dit zijn de klederen die zij zullen maken, betekent de Goddelijke ware dingen in het geestelijk Rijk, in hun orde; een Borstlap, betekent het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede; en een Efod, betekent het Goddelijk Ware daar in den uitwendigen vorm, waarin de innerlijke dingen stilhouden; en een Mantel, betekent het Goddelijk Ware daar in den inwendigen vorm; en een geruite Rok, betekent het Goddelijk Ware daar het binnenst voortgaande onmiddellijk uit het Goddelijk hemelse; en een Tulband, betekent het inzicht en de wijsheid; en een Bandelier, betekent den gemenen band, opdat alle dingen tot één einddoel schouwen; en zij zullen maken klederen der heiligheid voor Aharon uw broeder, en voor zijn zonen, betekent zo het uitbeeldende van het geestelijk Rijk, toegevoegd aan het hemels Rijk; om Mij het priesterschap te bedienen, betekent het uitbeeldende van den Heer.

9817. En gij zult spreken tot alle wijzen van hart; dat dit betekent den invloed des Heren door het Woord in allen die in het goede der liefde zijn, staat vast uit de betekenis van spreken, zijnde de invloed, waarover n. 2951, 5481, 5743, 5797, 7270; en uit de betekenis van de wijzen van hart, zijnde zij die in het goede der liefde zijn, waarover aanstonds. Dat er wordt aangeduid de invloed des Heren *door het Woord*, komt omdat de Heer bij den mens der Kerk door dit vooral invloeit. De oorzaak hiervan is deze, dat het Woord

zodanig is, dat alle en de afzonderlijke dingen daar overeenstemmen met de Goddelijk geestelijke dingen en met de Goddelijk hemelse dingen, die in de Hemelen zijn; vandaar de vergemeenschapping van de aandoeningen en van de denkingen der mensen met de Engelen, en wel dermate dat zij als het ware één zijn. Vandaar komt het, dat de wereld met den Hemel is verbonden door het Woord, maar bij hen die in het goede des geloofs en der liefde zijn; uit welke dingen kan vaststaan dat de invloed des Heren bij den mens der Kerk is door het Woord, want de Heer is het al in de Hemelen; het Goddelijke immers voortgaande uit den Heer en opgenomen door de Engelen, maakt den Hemel. Dat de wijzen van hart degenen zijn die in het goede der liefde zijn, is omdat van de wijsheid wordt gesproken met betrekking tot het leven des Hemels bij den mens, voorts omdat met het hart het goede der liefde wordt aangeduid. Het leven des Hemels bij den mens wordt in het Woord uitgedrukt met den Geest en met het Hart; onder den geest wordt het leven van het verstandelijk deel verstaan, en onder het hart het willijk deel van den mens; tot het verstandelijk deel behoort het ware, tot het willijk deel echter behoort het goede; het eerstgenoemde is des geloofs, het laatstgenoemde echter is der liefde, want het verstand neemt de ware dingen op die des geloofs zijn, en de wil de goede dingen die der liefde zijn. Daaruit blijkt, dat met de wijzen van hart degenen worden aangeduid die in het goede der liefde uit den Heer zijn; het goede der liefde is het hemels goede, door hetwelk het geestelijk goede is; en het geestelijk goede is dat wat het hemels goede bedekt, zoals de klederen het lichaam; en omdat door de Klederen van Aharon werd uitgebeeld het geestelijk Rijk des Heren toegevoegd aan Zijn hemels Rijk, en het eerstgenoemde door het laatstgenoemde bestaat, wordt hier derhalve gezegd dat de wijzen van hart, dat is, zij die in het goede der liefde uit den Heer zijn, klederen voor Aharon en zijn zonen zouden maken, zoals volgt. Dat het hart het goede der liefde of het hemels goede is, zie men inn. 3635, 3880, 3883 tot 3896, 9050; en dat het derhalve de wil is, n. 2930, 3888, 7542, 8910, 9113, 9300, 9495.

9818. Die Ik heb vervuld met den geest der wijsheid; dat dit betekent aan wie het Goddelijk Ware is ingeschreven, staat vast uit de betekenis van den geest der wijsheid, wanneer gehandeld wordt over hen die in het hemels goede zijn, zijnde het Goddelijk Ware, waarover aanstonds; van dien geest wordt gezegd dat zij daarmee worden vervuld, wanneer dit ware ingeschreven blijft. Hiermede is het aldus gesteld: Zij die in het hemels Rijk des Heren zijn, weten de ware dingen niet uit de wetenschap en het geloof daaruit, maar uit de inwendige doorvatting; zij zijn immers in het goede der liefde uit den Heer,

en aan dit goede zijn alle ware dingen ingeënt; het goede zelf is ingeplant aan hun willijk deel, en het ware daaruit aan het verstandelijk deel; en het willijk en het verstandelijk deel bij hen treden geheel en al als één op, anders dan bij hen die van het geestelijk Rijk zijn. Vandaar is het dat zij die in het hemels Rijk des Heren zijn, uit hun verstandelijke deel de ware dingen niet weten maar doorvatten; het aan den wil ingeplante goede immers vertoont zich in zijn hoedanige en in zijn vorm in het verstand, en daar in een als het ware vlamig licht. De vorm van het goede en het hoedanige ervan is voor hen het ware, dat niet wordt gezien maar doorvat uit het goede. Vandaar is het, dat zij nooit enigen redetwist hebben over de ware dingen, en wel dermate dat zij wanneer er van ware dingen sprake is, zeggen dat het aldus of niet aldus is, en niet daarbovenuit, want indien iets daarbovenuit gaat, is het niet uit het goede. Dezen zijn het die worden verstaan bij Mattheus: “Laat uw rede zijn ja, ja; neen, neen; wat boven deze is, is uit het boze”, v: 37. Dat zij die in des Heren hemels Rijk zijn, zodanig zijn, zie men in n. 2715, 2718, 3246, 4448, 5113, 6367, 7877, 9166 einde, 9543. Welk verschil er is tussen hen die in het hemels Rijk zijn, en tussen hen die in het geestelijk Rijk zijn, zie men in de aangehaalde plaatsen in n. 9277. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat daaronder wordt verstaan dat de Goddelijk Ware dingen zijn ingeschreven. In vele plaatsen in het Woord wordt de Geest gezegd, en wanneer over den mens wordt gehandeld, wordt met zijn geest aangeduid het goede en het ware ingeschreven aan het verstandelijke deel, bijgevolg het leven van dit deel. Dat de geest, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot den mens, dit is, is omdat de mens ten aanzien van zijn innerlijke dingen een geest is, ook ten aanzien van de innerlijke dingen tezamen met de geesten; over welke zaak men de dingen zie die eerder overvloedig zijn getoond, namelijk: dat er geesten en Engelen bij den mens zijn, en dat de mens wordt geregeerd door hen uit den Heer, n. 50, 697, 986, 2796, 2886, 2887, 4047, 4048, 5846 tot 5866, 5976 tot 5993; dat de mens onder zodanige geesten en Engelen is als hijzelf is, n. 4067, 4073, 4077, 4111; dat ieder mens een geest heeft door wien zijn lichaam het leven heeft, n. 4622. Daaruit kan men weten, wat er wordt verstaan onder den geest, wanneer over den Heer wordt gehandeld, namelijk het Goddelijk Ware, voortgaande uit Zijn Goddelijk Goede, en dat dit Goddelijke, wanneer het bij den mens invloeit en door hem wordt opgenomen, is de Geest der Waarheid, de Geest Gods, en de Heilige Geest; het vloeit immers onmiddellijk uit den Heer in, en eveneens middellijk door de Engelen en de geesten; men zie de aangehaalde dingen in n. 9682. Dat de Geest der Waarheid, de Geest Gods, en de Heilige Geest dit is, zal men zien in hetgeen

volgt; eerst immers moet worden getoond dat de geest in het Woord, wanneer over den mens wordt gehandeld, is het goede en het ware ingeschreven aan zijn verstandelijk deel, bijgevolg dat deze het leven van dit deel is. Er is immers het leven van het verstandelijk deel, en er is het leven van het willijk deel; het leven van het verstandelijk deel is weten, zien en verstaan dat het ware waar is, en het goede goed is; het leven echter van het willijk deel is willen en liefhebben het ware terwille van het ware, en het goede terwille van het goede; dit leven wordt in het Woord het Hart genoemd, het eerstgenoemde leven echter de Geest. Dat het aldus is, staat vast uit de plaatsen in het Woord die volgen; bij Ezechiël: “Maakt ulieden een *nieuw hart*, en een *nieuwen geest*; waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls”, xviii: 31. En bij denzelfde: “Ik zal geven ulieden een *nieuw hart*, en een *nieuwen geest* zal Ik geven in het midden van u”, xxxvi: 26; een nieuw hart voor een nieuwen wil, en een nieuwen geest voor een nieuw verstand. Bij Zacharia: “Jehovah spant uit de Hemelen en Hij grondvest de aarde, en *Hij formeert den geest des mensen in het midden van hem*”, xii: 1; de Hemelen uitspannen en de aarde grondvesten, voor de nieuwe Kerk; dat deze de Hemel en de aarde is, zie men in n. 1733, 1850, 2117, 2118 einde, 3355 einde, 4535; den geest des mensen formeren in het midden van hem, staat voor wederverwekken ten aanzien van het verstand van het ware en het goede. Bij David: “*Een rein hart schep mij, o God, en een vasten geest vernieuw* in het midden van mij; verwerp mij niet van voor U, en *den Geest Uwer heiligheid* neem niet van mij; geef mij weder de vreugde Uws heils, en een *vrijmoedige geest* ondersteune mij. De slachtoffers Gods zijn een *gebroken geest*; een *gebroken en verslagen hart* veracht God niet”, Psalm li: 12, 13, 14, 19; het reine hart voor den wil verafschuwende de boze dingen, die onrein zijn; de vaste geest voor het verstand en het geloof van het ware; de gebroken geest en het gebroken hart, voor den staat der verzoeking en vandaar voor de vernedering van het ene en het andere leven. Dat de geest het leven is, blijkt uit de afzonderlijke dingen daar. Het Goddelijk Ware, waaruit dat leven is, is de geest der heiligheid. Bij denzelfde: “Een geslacht, het maakt *zijn hart* niet recht, ook is niet bestendig *zijn geest* met God”, Psalm lxxviii: 8; niet recht het hart, staat daarvoor dat niet recht de wil is; niet bestendig de geest met God, staat daarvoor dat niet bestendig zijn het verstand en het geloof van het *Goddelijk Ware*. Bij Moscheh: “Jehovah God had verzwaard *den geest van Sichon*, den koning van Chesbon, en *zin hart* verstokt”, Deut. ii: 30; daar ook staat de geest en het hart voor het ene en het andere leven, en dit wordt verstokt geheten, wanneer er geen wil is van te verstaan het ware en het goede, noch van die te doen. Bij Ezechiël: “*Elk hart zal versmelten*, en alle handen

zullen worden nedergelaten, en *alle geest zal inkrimpen*”, XXI: 7, evenzo. Bij Jesaja: “Jehovah gevende de *ziel* aan het volk op de aarde, en *den geest* aan degenen die daarop wandelen”, XLII: 5; de ziel geven aan het volk, voor het leven des geloofs; dat de ziel het leven des geloofs is, zie men in n. 9050; en den geest geven, voor het verstand van het ware. Bij denzelfde: “*Met mijn ziel* heb ik U verlangd in den nacht; ook heb ik *met min geest in het midden van mij* U verwacht in den morgen”, XXVI: 9; evenzo. Bij denzelfde: “Ontvangt stro, baart stoppelen, *het vuur zal uw geest eten*”, XXXIII: II; de geest dien het vuur zal eten, voor het verstand van het ware, aldus voor het inzicht; het vuur voor de begerigheid, welke, omdat zij uit het boze is, vernietigt. Bij Ezechiël: “Wee over de dwaze profeten, *die heengaan achter hun geest*”, XIII: 3. Bij denzelfde: “Dat wat opklimt *over uw geest*, zal nooit geschieden”, XX: 32. Bij Malachia: “Niet één heeft het gedaan, en de overigen, *die den geest hadden*; wat derhalve de een, zoekende het zaad Gods. En daarom, neemt u in acht door *uw geest*, opdat hij tegen de echtgenote uwer jeugd niet trouwelooslijk handelt”, II: 15. Bij David: “Gezegend de mens, wien Jehovah de ongerechtigheid niet toerekent, *als slechts in zijn geest geen arglist is*”, Psalm XXXII: 2. Bij Mattheus: “Gezegend *de armen van geest*, omdat hunner het Koninkrijk der Hemelen is”, v: 3. Bij denzelfde: “Jezus zeide tot de discipelen: Waakt en bidt, opdat gij niet in de verzoeking binnentreedt; *de geest is wel gewillig*, doch het vlees is zwak”, XXVI: 41. Dat in deze plaatsen onder den geest het leven van den mens zelf wordt verstaan, blijkt duidelijk; dat het het verstandelijk leven is, of het leven van het ware, kan hieruit vaststaan, dat onder den geest in den natuurlijken zin het leven van de ademhaling des mensen wordt verstaan; en de ademhaling, die van de longen is, stemt overeen met het leven van het ware, zijnde het leven des geloofs en vandaar des verstands, terwijl de polsslag, die van het hart is, overeenstemt met het leven van den wil, aldus met het leven der liefde; dat er die overeenstemming is van de longen en van het hart, zie men in n. 3883 tot 3896, 9300, 9495. Daaruit kan vaststaan, welk leven er in den geestelijken zin wordt verstaan onder den geest. Dat de geest in den gemenen zin het leven van de ademhaling des mensen is, blijkt duidelijk bij David: “Verbergt Gij Uw aangezichten, zij worden verstoord; *verzamelt Gij hun geest*, zij blazen den adem uit; zendt Gij *Uw geest*, zij worden geschapen”, Psalm CIV: 29, 30. Bij denzelfde: “Antwoord mij, Jehovah; *mijn geest is verteerd*; verberg Uw aangezichten niet van mij”, Psalm CXLIII: 7. Bij Job: “*Mijn geest is verteerd*, mijn dagen zijn uitgeblust”, XVII: 1. Bij Lukas: “Jezus greep de hand van het dode meisje, zeggende: Meisje, sta op. *Dus keerde haar geest terug*, en zij is terstond opgestaan”, VIII: 54, 55. Bij Jeremia: “Elk mens is dwaas

geworden door de wetenschap; een leugen is het gesneden beeld, *en er is geen geest in hetzelfde*", x: 14; Hfdst. LI: 17. Bij Ezechiël: "Hij leidde mij uit *in den geest van Jehovah*, en hij plaatste mij in het midden der vallei; en daar zeide de Heer Jehovih tot de dorre beenderen: Zie, *Ik zal den geest in u brengen* opdat gij leeft. Zo zeide de Heer Jehovih: *Kom van de vier winden, gij geest*, en *blaas* in deze gedoden; en *de geest kwam in hen*, en zij herleefden", xxxvii: 1, 5, 9, 10. In de Apocalypse: "De beide getuigen werden gedood door het beest opklimmende uit den afgrond; maar na drie dagen en een halven trad *de geest des levens* uit God in hen binnen, zodat zij stonden op hun voeten", xi: 7, 11. Uit deze plaatsen blijkt duidelijk, dat de geest het leven van den mens is. Dat het in het bijzonder het leven van het ware is, hetwelk het leven van het verstandelijk deel in den mens is, en het inzicht wordt genoemd, blijkt duidelijk bij Johannes: "De ure komt en is nu, wanneer de ware aanbidder den Vader zullen aanbidden *in Geest* en *in Waarheid*; God is een Geest; derhalve moeten zij die Hem aanbidden, *in Geest en Waarheid* aanbidden", iv: 23, 24. Bij Daniël: "Dat in hem *een voortreffelijke geest* was, en van wetenschap en *van inzicht*", v: 12, 14. Bij Lukas: "Johannes groeide, en *werd gesterkt in den geest*", i: 80; en aangaande den Heer: "De knaap Jezus groeide, *en werd gesterkt in den geest*, en vervuld met *wisheid*", ii: 40. Bij Johannes: "Dien de Vader heeft gezonden, Die spreekt de woorden Gods; *niet immers met mate gaf God Hem den geest*", iii: 34; hier staat de geest voor het inzicht en de wijsheid; de woorden Gods spreken is de Goddelijke ware dingen spreken. Uit deze dingen nu blijkt, wat er wordt aangeduid met den geest bij Johannes: "Jezus zeide tot Nicodemus: Zo iemand niet zal zijn verwekt *uit water en geest*, hij kan in het Koninkrijk Gods niet binnengaan; hetgeen geboren is uit vlees is vlees, *maar hetgeen verwekt is uit den geest, is geest*", iii: 5, 6; verwekt worden uit water is door het ware, en verwekt worden uit den geest, is daaruit het leven vanuit den Heer, welk leven het geestelijk leven wordt genoemd; dat het water het ware is, waardoor de wederverwekking geschiedt, zie men in n. 2702, 3058, 3424, 4976, 5668, 8568, 9323; het vlees echter is het eigene van den mens, waarin niets van het geestelijk leven is, n. 3813, 8409. Iets eenders wordt met den geest en het vlees aangeduid bij denzelfde: "*De geest is het die levend maakt, het vlees is niet tot wat ook nut*; de woorden die Ik tot u spreek, *zijn geest* en *zijn leven*", vi: 63. De woorden die de Heer sprak, zijn de Goddelijke ware dingen; het leven daaruit is de geest. Bij Jesaja: "Egypte is een mens, niet God, en *zin paarden zin vlees en niet geest*", xxxi: 3; Egypte staat voor de wetenschap in het gemeen; zijn paarden voor het wetenschappelijke uit het verstandelijke, dat vlees en niet geest wordt geheten, wanneer daaraan

niets van het geestelijke leven in is; dat Egypte de wetenschap is, zie men in de aangehaalde dingen in n. 9340, 9391; dat de paarden het verstandelijke zijn, n. 2761, 2762, 3217, 5321; en dat de paarden van Egypte de wetenschappelijke dingen uit het verstandelijke zijn, n. 6125, 8146, 8148. Wie niet weet, wat Egypte is, wat de paarden, voorts wat het vlees en de geest, kan nooit weten wat die woorden behelzen. Wanneer het bekend is, wat de geest bij den mens betekent, kan men weten wat met den geest wordt aangeduid, wanneer het wordt gezegd van Jehovah of den Heer, aan Wien alle dingen worden toegeschreven die de mens heeft, zoals een aangezicht, ogen, oren, armen, handen, alsmede een hart, een ziel; aldus eveneens de geest, die in het Woord wordt genoemd de Geest Gods, de Geest van Jehovah, de Geest Zijnsmonds, de Geest der Heiligheid, of de Heilige Geest. Dat onder dien wordt verstaan het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord. De oorzaak dat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer met den Geest Gods wordt aangeduid, is deze dat al het leven van den mens daaruit is, en het hemels leven voor hen die dat Goddelijk Ware met het geloof en de liefde opnemen; dat dit de Geest Gods is, leert de Heer Zelf bij Johannes: *“De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven”*, vi: 63; de woorden die de Heer sprak, zijn de Goddelijke ware dingen. Bij denzelfde: *“Jezus riep uit met een grote stem, zeggende: Zo iemand zal gedorst hebben, die kome tot Mij en drinke; al wie in Mij gelooft, zoals de Schrift heeft gezegd, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien. Dit zeide Hij van den Geest, Denwelke ontvangen zouden zij die in Hem geloven; de Heilige Geest immers was nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was”*, vii: 37, 38, 39. Dat onder den Geest denwelke ontvangen zouden uit den Heer zij die in Hem geloven, het leven wordt verstaan dat uit den Heer is, welk leven het leven des geloofs en der liefde is, blijkt uit de afzonderlijke dingen daar; dorsten immers en drinken betekent het verlangen van het ware te weten en te doorvatten; de stromen des levenden waters die uit den buik zullen vloeien, zijn *de Goddelijke ware* dingen. Daaruit staat vast, dat de Geest dien zij zouden ontvangen, welke ook de Heilige Geest wordt genoemd, het leven is uit het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, welk leven, als vlak boven gezegd, het leven des geloofs en der liefde wordt genoemd, en het geestelijk en hemels leven zelf bij den mens is. Dat er wordt gezegd dat de Heilige Geest nog niet was, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was, komt omdat de Heer toen Hij in de wereld was, Zelf het Goddelijk Ware leerde; doch toen Hij verheerlijkt was, hetgeen geschiedde na de wederopstanding, leerde Hij dat door de Engelen en de geesten; dat heilige, hetwelk voortgaat

uit den Heer, en invloeit door de Engelen en de geesten bij den mens, hetzij klaarblijkelijk, hetzij niet klaarblijkelijk, is daar de Heilige Geest; het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer immers is dat wat in het Woord het Heilige wordt genoemd, n. 9680; vandaar is het, dat de Heilige Geest wordt geheten “*de Geest der Waarheid*; en dat *Hij zal leiden in alle Waarheid*; en dat *Hij niet zal spreken uit zich, maar de dingen die Hij uit den Heer zal hebben gehoord*; en dat *Hij uit den Heer de dingen zal ontvangen*, dien Hij zal verkondigen”, Joh. xvi: 13, 14; Voorts dat de Heer, toen Hij van de discipelen heenging, “blies in hen, en zeide: *Ontvangt den Heiligen Geest*”, Joh. xx: 21, 22. De ademhaling betekent het leven des geloofs, n. 9229, 9281; vandaar betekent de inblazing van den Heer het gegeven vermogen van de Goddelijke ware dingen te doorvatten, en zo dat leven op te nemen; weswege eveneens de naam “geest” komt van “vlaag” en van “wind”, omdat hij komt van de ademhaling, en daarom wordt de geest enige malen wind genoemd. Dat de ademhaling, welke van de longen is, overeenstemt met het leven des geloofs, en de polsslag, die van het hart is, met het leven der liefde, zie men in n. 3883 tot 3896, 9300, 9495; iets eenders wordt met de inblazing aangeduid in het Boek Genesis: “*En Jehovah blies in de neusgaten van den mens de ziel der levens*”, ii: 7; vandaar wordt de Heer geheten: “*De Geest onzer neusgaten*”, Klaagl. iv: 20; en omdat het Goddelijk Ware de bozen verteert en verwoest, wordt vandaar bij David gezegd: “*Onthuld werden de fundamenten van het wereldrond door het geblaas van den Geest van Uw neus*”, Psalm xviii: 16; en bij Job: “*Van den adem Gods vergaan zij, en van den Geest van Zijn neus worden zij verteert*”, iv: 9. Bij David: “*Door het Woord van Jehovah zijn de Hemelen gemaakt, en door den Geest Zijnsmonds al hun heir*”, Psalm xxxiii: 6; het Woord van Jehovah is het Goddelijk Ware, evenzo de Geest Zijnsmonds; dat dit de Heer is, staat vast bij Johannes: “*In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God; alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt; en het Woord is Vlees geworden, en het heeft onder ons gewoond*”, i: 1, 2, 3, 14. Dat het Goddelijk Ware, waaruit het hemels leven van den mens is, de Heilige Geest is, blijkt ook uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: “*Er zal een roede uitgaan van den tronk van Jischaji; op Hem zal rusten de Geest van Jehovah, de geest der wijsheid en van het inzicht, de geest des raads, en der sterkte, de geest der wetenschap en der vreze van Jehovah*”, xi: 1, 2; die dingen worden gezegd van den Heer, in Wien het Goddelijk Ware, bijgevolg de Goddelijke Wijsheid en het Goddelijk Inzicht, de Geest van Jehovah wordt genoemd, en Deze wordt genoemd de Geest der wijsheid en van het inzicht, des raads, der sterkte, en der wetenschap. Bij denzeifde: “*Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven*;

Hij zal het *gericht* der natiën voortbrengen”, XLII: 1; ook daar wordt over den Heer gehandeld; de Geest van Jehovah op Hem, is het Goddelijk Ware, bijgevolg de Goddelijke Wijsheid en het Goddelijk Inzicht; het Goddelijk Ware wordt ook het Gericht genoemd, n. 2235. Bij denzelfde: “Hij zal komen zoals een ingedrongen stroom; *de Geest van Jehovah* zal de banier tot Hem oprichten”, LIX: 19. Bij denzelfde: “*De Geest van den Heer Jehovah is op Mij*; deswege heeft Mij Jehovah gezalft om den armen te evangeliseren”, LXI: 1; ook daar aangaande den Heer; het Goddelijk Ware dat in den Heer was toen Hij in de wereld was, en dat Hij toen Zelf was, is de Geest van Jehovah. Dat de Geest van Jehovah het Goddelijk Ware is, en daaruit het hemels leven is voor den mens die dit opneemt, blijkt nog uit deze plaatsen; bij Jesaja: “*Totdat over ulieden wordt uitgegoten de Geest uit de hoogte*; dan zal de woestijn tot een bouwland zijn; dan zal in de woestijn het gericht wonen”, XXXI: 15, 16. Daar wordt gehandeld over de wederverwekking; de Geest uit de hoogte is het Leven uit het Goddelijke, want dat de woestijn tot een bouwland zal zijn, en dat het gericht in de woestijn zal wonen, betekent het inzicht waar er tevoren geen was, aldus het nieuwe leven. Evenzo bij Ezechiël: “Opdat gij leert kennen *dat Ik Mijn Geest in ulieden zal geven, opdat gij leeft*”, XXXVII: 14. Bij denzelfde: “Dan zal Ik Mijn aangezichten niet langer voor hen verbergen, *omdat Ik Mijn Geest over het huis Israëls zal uitgieten*”, XXXIX: 29. Bij Joël: “*Ik zal Mijn Geest uitgieten* over alle vlees, en over de dienstknechten, en over de dienstmaagden; in die dagen *zal Ik Mijn geest uitgieten*”, III: 2. Bij Micha: “Ik ben vervuld van kracht *met den Geest van Jehovah*, en van gericht en van sterkte om Jakob te verkondigen zijn overtreding, en Israël zijn zonde”, III: 8. Bij Zacharia: “De paarden uitgaande naar het land van het noorden, *hebben Mijn Geest doen rusten* in het land van het noorden”, VI: 8. Bij Jesaja: “Ik zal de wateren uitgieten op den dorstige, en beekjes op het droge; *Ik zal Mijn Geest uitgieten over uw zaad*”, XLVI: 3. Dat in deze plaatsen de Geest van Jehovah het Goddelijk Ware is, en door dit het leven des geloofs en der liefde, is duidelijk. Dat dit onmiddellijk uit den Heer invloeit, en middellijk door de geesten en de Engelen uit Hem, zie men in n. 9682 einde. Evenzo elders bij Jesaja: “Te dien dage zal Jehovah Zebaoth zijn tot een kroon van versiering, en tot een tulband des sieraads voor de overgeblevenen Zijns volks, en *tot een Geest des gericht*s voor hem die over het gericht zit, en tot een sterkte voor hen”, XXVII: 5, 6. De kroon van versiering staat voor de wijsheid die van het goede is, de tulband des sieraads voor het inzicht dat van het ware is; de Geest des gericht's voor het Goddelijk Ware, want van het gericht wordt gesproken met betrekking tot het ware, n. 2235, 6397, 7206, 8685, 8695, 9260, 9383. Bij

denzelfde: “De Engel der aangezichten van Jehovah heeft hen bevrijd, vanwege Zijn liefde en goedertierenheid heeft Deze hen verlost; toch zijn zij wederspanning geworden, en *zij hebben den Geest der Heiligheid van Hem verbitterd*; vandaar is Hij hun tot een vijand verkeerd. Hij heeft in het midden van Hem *den Geest Zijner Heiligheid* gesteld; *de Geest van Jehovah heeft Hem geleid*”, LXIII: 9, 10, 11, 14; de Geest der Heiligheid daar is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, aldus het Goddelijk Ware dat uit den Heer is. De Engel der aangezichten is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, want het aangezicht van Jehovah is de Liefde, de Barmhartigheid, en het Goede. In de Apocalypse: “De Getuigenis van Jezus *is de Geest der profetie*”, XIX: 10; de Getuigenis van Jezus is het Goddelijk Ware dat is uit Hem en aangaande Hem, n. 9503. Bij David: “Jehovah God *maakt Zijn Engelen geesten*, en Zijn dienaren tot een vlammend vuur”, Psalm CIV: 4; de Engelen geesten maken, staat voor opnemingen van het Goddelijk Ware; hen tot een vlammend vuur maken, voor opnemingen van het Goddelijk Goede of van de Goddelijke Liefde. Bij Mattheus: “Johannes zeide: Ik doop u met water tot boetedoening; Die echter na mij zal komen, Die zal u *dopen met den Heiligen Geest en met vuur*”, III: 11; dopen is wederverwekken; met den Heiligen Geest, is door het Goddelijk Ware; en met vuur, is uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde; dat dopen is wederverwekken, zie men in n. 5120 einde, 9088; en dat het vuur is het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, n. 4906, 5215, 6314, 6832, 6834, 6849, 7324. Bij Lukas: “Indien gij die slecht zijt, aan uw kinderen goede dingen weet te geven, hoeveel te meer zal de Vader Die in den Hemel is, *den Heiligen Geest geven* dengenen die Hem bidden”, XI: 13; den Heiligen Geest geven, is verlichten met het Goddelijk Ware, en met het leven daaruit begiftigen, zijnde het leven van het inzicht en van de wijsheid. In de Apocalypse: “De zeven lampen van vuur brandende voor den troon, *zijn de zeven Geesten Gods*”, IV: 5, en verder: “In het midden van de ouderen stond een Lam, hebbende zeven hoornen en zeven ogen, *dewelke zijn de zeven Geesten Gods*, uitgezonden tot de gehele aarde”, V: 6. Dat de geesten daar niet geesten zijn, blijkt hieruit dat de lampen en de ogen des Lams Geesten Gods worden geheten; de lampen immers zijn de Goddelijke ware dingen, n. 4638, 7072; de ogen zijn het verstand van het ware, en wanneer over den Heer wordt gehandeld, het Goddelijk Inzicht en de Goddelijke Wijsheid, n. 2701, 4403 tot 4421, 4523 tot 4534, 9051; daaruit blijkt, dat de Geesten Gods de Goddelijke ware dingen betekenen. Wanneer het dus bekend is, dat de Heilige Geest is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, hetwelk het Heilige zelf is, kan men den Goddelijken zin des Woords weten overall waarde

Geest Gods en de Heilige Geest wordt genoemd, zoals in deze volgende plaatsen; bij Johannes: “Ik zal den Vader bidden dat Hij u een anderen Parakleet geve, opdat Hij met u blijve tot in het eeuwige; *den Geest der Waarheid*, dien de wereld niet kan ontvangen, aangezien zij Hem niet ziet, noch Hem kent; gij echter kent Hem, omdat Hij bij u blijft en in u zal zijn. Ik zal u niet wezen laten. *De Parakleet, de Heilige Geest*, Dien de Vader zal zenden in Mijn Naam, Die zal u alle dingen leren, en zal u indachtig maken alle dingen die Ik u heb gezegd”, xiv: 16, 17, 18, 26; en elders: “Wanneer *de Parakleet* zal gekomen zijn, Dien Ik u zal zenden van den Vader, *de Geest der waarheid*, Die van den Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen, en gij zult getuigen”, xv: 26; en nog elders: “Ik zeg u *de waarheid*: Het is u nut dat Ik heenga; indien Ik niet zal heengegaan zijn, zo zal de *Parakleet niet* tot u komen; indien Ik echter zal zijn heengegaan, zo zal Ik hem tot u zenden”, xvi: 7. Uit deze dingen blijkt wederom, dat het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede, dat de Vader is, de Parakleet en de Heilige Geest is, weswege het ook de Geest der waarheid wordt genoemd; en daarvan wordt gezegd, dat Hij in hen zal blijven, dat Hij alle dingen zal leren, dat Hij van den Heer zal getuigen; van den Heer getuigen is in den geestelijken zin Hem leren. Dat er wordt gezegd dat de Parakleet, die de Heilige Geest is, wordt gezonden van den Vader in den Naam des Heren, en daarna dat de Heer Hem zal zenden van den Vader, en daarna dat de Heer Zelf Hem zal zenden, komt omdat de Vader betekent het Goddelijke Zelf dat in den Heer is, en vandaar dat de Vader en Hijzelf één zijn, zoals de Heer klaarblijkelijk zegt bij Johannes Hfdst. x: 30; Hfdst. xiv: 9, 10, 11. Bij Mattheus: “Alle zonde en lastering zal den mensen worden vergeven, *de lastering echter van den Geest* zal den mensen niet worden vergeven; zo wie een woord zal hebben gezegd tegen den Zoon des mensen, het zal hem worden vergeven; *maar zo wie het zal hebben gezegd tegen den Heiligen Geest*, het zal hem niet worden vergeven, noch in deze eeuw, noch in de toekomstende”, xii: 31, 32. Een woord zeggen tegen den Zoon des mensen, is tegen *het Goddelijk Ware* dat nog niet aan het leven van den mens is ingeplant of ingeschreven; dat de Zoon des mensen het Goddelijk Ware is, zie men boven in n. 9807; doch het zeggen tegen den Heiligen Geest, is tegen het Goddelijk Ware aan het leven van den mens ingeplant of ingeschreven, vooral tegen het Goddelijk Ware aangaande den Heer Zelf; iets zeggen tegen dit of hetzelfde ontkennen, wanneer het eenmaal erkend is geweest, is de ontwijding, en de ontwijding is zodanig, dat zij de innerlijke dingen van den mens geheel en al vernietigt; vandaar wordt er gezegd dat deze zonde niet kan worden vergeven. Wat de ontwijding is, zie

men in n. 3398, 3898, 4289, 4601, 6348, 6960, 6963, 6971, 8394, 8882, 9298. En bij denzelfde: “Jezus zeide tot de discipelen: Gaat, doopt *in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes*”, xxviii: 19; de Vader daar is het Goddelijke Zelf, de Zoon is dat Goddelijke Zelf in den menselijken vorm, en de Heilige Geest is het Goddelijke voortgaande; aldus is het één Goddelijke, en nochtans Drievuldig. Dat de Heer het Goddelijke Zelf onder den menselijken vorm is, leert Hijzelf bij Johannes: “*Van nu aan hebt gij den Vader gekend, en hebt Hem gezien; die Mij ziet, ziet den Vader; Ik in den Vader, en de Vader in Mij*”, xiv: 7, 9, 10.

9819. En zij zullen maken de klederen van Aharon; dat dit betekent door wie het geestelijk Rijk is, staat vast uit de betekenis van de klederen van Aharon, zijnde het uitbeeldende van het geestelijk Rijk des Heren, toegevoegd aan Zijn hemels Rijk, waarover boven n. 9814. Dat de wijzen van hart, vervuld met den geest der wijsheid, die klederen zouden maken, is omdat onder hen degenen worden verstaan die in het hemels Rijk zijn, en omdat het geestelijk Rijk dat is wat daaruit is, en zo dat wat dit dekt, zoals het kleed het lichaam, zoals eveneens kan vaststaan uit hetgeen in n. 9818 is gezegd.

9820. Om hem te heiligen; dat dit betekent zo het uitbeeldende van het Goddelijk Ware in dat Rijk, staat vast uit de betekenis van geheiligd worden, zijnde doordrenkt worden van het Goddelijk Ware uit den Heer; het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer immers is dat wat in het Woord het Heilige wordt geheten, ter oorzaak hiervan dat alleen de Heer Heilig is, aldus al wat uit Hem voortgaat; men zie n. 9680; vandaar is het, dat het uit Hem voortgaande Heilige, de Heilige Geest wordt geheten, zoals vlak boven in n. 9818 is getoond, over welke zaak men ook de dingen zie die zijn aangevoerd in de in n. 9229 aangehaalde plaatsen. Daaruit blijkt, hoe het moet worden verstaan dat de Engelen, de Profeten, en de Apostelen heiligen worden geheten; de Engelen, Matth. xxv: 31; Markus viii: 38; Lukas ix: 26; de Profeten, Apoc. xvi: 6; Hfdst. xviii: 24; en de Apostelen, Apoc. xviii: 20; niet dat zij heilig waren uit zichzelf, maar uit den Heer; de *Engelen*, omdat zij zijn de opnemingen van het Goddelijk Ware dat uit den Heer is, en derhalve met hen in het Woord de *Goddelijke ware* dingen worden aangeduid, en in het algemeen iets van den Heer, n. 1925, 2821, 4085, 4295; de *Profeten* echter, omdat met hen het Woord wordt aangeduid, zijnde het Goddelijk Ware, en in het bijzonder de Leren uit het Woord, n. 2534, 3652, 7269; en de *Apostelen*, omdat met hen wordt aangeduid al het ware dat des geloofs is, en al het goede dat der liefde is, in een samenvatting, n. 3488, 3858 einde, 6397. Dat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer het Heilige Zelf is, aldus de

Heer uit Wien dat is, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord; het is geoorloofd nu alleen des Heren woorden bij Johannes aan te voeren: “Vader, heilig hen *in Uw Waarheid; Uw Woord is Waarheid. Voor hen heilig Ik Mijzelf, opdat ook zij geheiligd zin in de Waarheid*”, xvii: 17, 19. Daaruit blijkt, dat het de Heer is, Die heiligt den mens, den geest, en den Engel, omdat “*Hij alleen Heilig is*”, Apoc. xv: 4; en dat zij voor zoveel heilig zijn als zij van den Heer opnemen, dat is, voor zoveel als zij uit Hem van het geloof tot en van de liefde in Hem opnemen.

9821. Om Mij het priesterschap te bedienen; dat dit het uitbeeldende van den Heer betekent, staat vast uit de dingen die boven in n. 9809 zijn getoond.

9822. En dit zijn de klederen die zij zullen maken; dat dit betekent de Goddelijke ware dingen in het geestelijk Rijk in hun orde, staat vast uit de betekenis van de Klederen van Aharon, zijnde het aan het hemels Rijk toegevoegde geestelijk Rijk, waarover boven n. 9814; dat het de Goddelijke Ware dingen daar zijn, komt omdat de klederen de ware dingen betekenen; men zie n. 5954, 9212, 9216; en dat Rijk wordt het geestelijk Rijk geheten vanwege de Goddelijke ware dingen daar. Er zijn immers twee Rijken, waarin de Hemel is onderscheiden: het hemels Rijk en het geestelijk Rijk; in het hemels Rijk regeert het goede en in het geestelijk Rijk het ware, het ene en het andere uit den Heer; en omdat de Klederen van Aharon dat Rijk uitbeelden, en die klederen waren de Efod, de Mantel, en de Rok, worden derhalve daarmede de Goddelijke ware dingen daar in hun orde aangeduid.

9823. Een Borstlap; dat dit betekent het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede, staat vast uit de betekenis van den Borstlap, zijnde het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede, hier in de laatste dingen opeenvolgend van de binnenste dingen in de Hemelen af; want de Efod, waarop die Borstlap was, beeldde de laatste dingen van het geestelijk Rijk uit, bijgevolg de laatste dingen des Hemels. Dat de Borstlap dat betekent, komt omdat deze was vastgemaakt op de borst waar het hart is, en ingevuld met kostbare stenen; en het hart stemt overeen met het hemels goede, zijnde het goede der liefde tot den Heer uit de Heer, en de twaalf kostbare stenen stemmen overeen met de Goddelijke ware dingen daaruit. Vandaar wordt met den Borstlap in den hoogsten zin aangeduid het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede des Heren. Dat het hart overeenstemt met het hemels goede, of met het goede der liefde tot den Heer uit den Heer, zie men in n. 170, 172, 176, 3635, 3883 tot 3896, 7542, 9050, 9300, 9494; en dat de twaalf kostbare stenen overeenstemmen met de Goddelijke ware dingen die uit het Goddelijk Goede zijn, zal men zien in de volgende dingen van dit Hoofdstuk, waar deze

Borstlap uitvoerig wordt beschreven, en genoemd de Borstlap des Gerichts, en de Urim en Thumim, vanwege de twaalf kostbare stenen waarmede deze was gevuld. Dat deze was vastgemaakt op de borst waar het hart is, staat vast uit de beschrijving ervan beneden, waar dit openlijk wordt gezegd met deze woorden: “Dragen zal Aharon de namen der zonen Israëls in den Borstlap des Gerichts *op zijn hart*”, Vers 29; en verder: “*Zij zullen zijn op het hart van Aharon* bij zijn binnentreden vóór Jehovah, en dragen zal Aharon het Gericht der zonen Israëls *op zijn hart* vóór Jehovah bij voortduur”, Vers 30. Dat het Gericht ook is het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, zie men in hetgeen volgt.

9824. En een Efod; dat dit betekent het Goddelijk Ware daar in den uitwendigen vorm waarin de innerlijke dingen stilstonden, staat vast uit de betekenis van den Efod, zijnde het Goddelijk Ware in den uitwendigen vorm; dat dit met den Efod wordt aangeduid, is omdat door de klederen der heiligheid van Aharon werden uitgebeeld de Goddelijke ware dingen in het geestelijk Rijk in hun orde; men zie boven n. 9822; en de Efod was het laatste der drie klederen, want de klederen van het Priesterschap van Aharon waren de Efod, de Mantel, en de geruite Rok. Dat wat het uiterste is, houdt niet slechts de innerlijke dingen samen, maar de innerlijke dingen houden ook daarin stil. Aldus is het gesteld in het menselijk lichaam, bijgevolg ook in de Hemelen, waarmede die dingen welke van het menselijk lichaam zijn, overeenstemmen; evenzo met de ware en de goede dingen, want deze en gene maken de Hemelen. Omdat de Efod het meest uitwendige van het geestelijk Rijk des Heren uitbeelde, was deze derhalve meer dan de overige klederen heilig, en in denzelfde was de Borstlap, waarin de Urim en de Thumim waren, door welke de antwoorden uit het Goddelijke werden gegeven. Dat het meest uitwendige heiliger is dan de inwendige dingen, komt omdat het uitwendige alle innerlijke dingen samenhoudt in hun orde, en in den vorm en het verband, en wel dermate, dat indien het uitwendige werd verwijderd, de inwendige dingen zouden worden verstrooid; de inwendige dingen immers houden daar niet slechts stil, maar zij zijn daar ook tezamen. Dat het aldus is, kunnen degenen weten, die weten hoe het is gesteld met de opeenvolgende en met de gelijktijdige dingen, namelijk dat de opeenvolgende dingen die in hun orde voortgaan en op elkander volgen, zich nochtans ook in de laatste dingen tezamen vertonen. Tot voorbeeld diene het einddoel, de oorzaak, en de uitwerking; het einddoel is het eerste in de orde, de oorzaak is het tweede, en de uitwerking is het laatste; aldus schrijden zij eveneens achtereenvolgens voort, doch nochtans vertoont zich in de uitwerking, die het laatste is, de

oorzaak tegelijk, en het einddoel in de oorzaak; vandaar is de uitwerking de aanvulling, waarin de innerlijke of de eerdere dingen ook zijn verzameld en gehuisvest. Evenzo is het gesteld met willen, denken en doen bij den mens; willen is het eerste, denken is het tweede, en doen is het laatste, dat ook de uitwerking is, waarin de vorige of de innerlijke dingen tegelijk bestaan, want voor zoveel als doen in zich bevat dat wat de mens denkt, en wat hij wil, voor zoveel worden de innerlijke dingen in den vorm en in het verband samengehouden. Vandaar is het, dat er in het Woord wordt gezegd dat de mens moet worden geoordeeld volgens zijn daden of volgens zijn werken, hetgeen betekent dat hij moet worden geoordeeld volgens zijn denken en willen, want deze zijn in de daden zoals de ziel in haar lichaam. Omdat nu de innerlijke dingen zich in het laatste tezamen vertonen, wordt derhalve, zoals is gezegd, het laatste, indien de orde volmaakt is, voor heiliger gehouden dan de innerlijke dingen; daar is immers de heiligheid der innerlijke dingen volledig. Omdat in de laatste dingen de innerlijke dingen tezamen zijn, zoals, als gezegd, in de daden of werken het denken en willen van den mens, of, in de geestelijke dingen, het geloof en de liefde van hem, werd derhalve Johannes meer dan de overige discipelen geliefd door den Heer, en lag hij aan de borst van Hem, Joh. XIII: 23; Hfdst. XXI: 20, 22; ter oorzake hiervan, dat deze discipel de werken der naastenliefde uitbeeldde; men zie de Voorrede tot Hfdst. XVIII, en tot Hfdst. XXII van Genesis, voorts n. 3934. Daaruit blijkt eveneens, waarom het uitwendige of het laatste, dat in de volmaakte orde is, heiliger is dan de inwendige dingen, afzonderlijk beschouwd; wanneer immers de Heer in het laatste is, is Hij tegelijk in alle dingen, en wanneer Hij in dat laatste is, worden de innerlijke dingen samengehouden in hun orde, verband, en vorm, en in Zijn toezicht en leiding naar Zijn welbehagen. Dit is de verborgenheid die werd verstaan in n. 9360, welke men zie. Dit nu is de oorzaak dat de Efod, omdat hij het uitbeeldende was van het laatste in het geestelijk Rijk des Heren, voor heiliger werd gehouden dan de overige klederen van het Priesterschap; weswege de Efod het voornaamste priesterlijke kledingstuk was, en gemaakt “uit draden van goud in het midden van hemelsblauw, purper, dubbel gedoopt scharlaken, en getweerd fijn lijnwaad”, Exod. XXXIX: 3; doch voor de overige priesters waren de Efods van linnen, 1 Sam. II: 18; Hfdst. XXII: 18; en derhalve werd de Efod genomen voor de gehele kleding van den Priester, en er werd van hem gezegd dat hij “den Efod droeg”, waarmede werd aangeduid dat hij een Priester was; 1 Sam. II: 28; Hfdst. XIV: 3. Derhalve was ook de Borstlap vastgehecht aan de Efod, en door de Urim en de Thumim daar werden de antwoorden gegeven,

ter oorzaak hiervan, dat dit kledingstuk het uitbeeldende was van het laatste in het geestelijk Rijk des Heren, en de Goddelijke antwoorden opkwamen in de laatste dingen; zij gingen immers achtereenvolgens door alle innerlijke dingen heen, en werden daar gedichteerd, omdat zij daar stilhielden. Dat er antwoorden werden gegeven, wanneer zij met den Eford waren bekleed, staat vast uit 1 Sam. xxiii: 6 tot 13, en Hfdst. xxx: 7, 8, en eveneens bij Hoshea: “Vele dagen zullen de zonen Israëls zitten, geen koning en geen vorst, en geen slachtoffer en geen opgericht beeld, *en geen Eford en Therafim*”, iii: 4; de Therafim betekenen de Goddelijke antwoorden, want door die werden zij oudtijds gegeven, Zach. x: 2; ook is in de oorspronkelijke Taal de Eford geheten naar het insluiten van alle innerlijke dingen, zoals blijkt uit de betekenis van dit woord, Exod. xxix: 5, en Levit. viii: 7.

9825. En een mantel; dat dit betekent het Goddelijk Ware daar in den inwendigen vorm, staat vast uit de betekenis van den mantel, zijnde het midden van het geestelijk Rijk, aldus het ware zelf dat daar is, want door de klederen van Aharon werd het geestelijk Rijk des Heren uitgebeeld, n. 9814, aldus de ware dingen die daar in hun orde zijn, n. 9822; en omdat dat Rijk in drie graden is onderscheiden, in een binnenste, een middelste, en een uitwendige, werd derhalve met den mantel datgene aangeduid wat in het midden van dit Rijk is. Dat dit Rijk in drie graden is onderscheiden, komt omdat het binnenste daar gemeenschap heeft met het hemelse, en het uitwendige met het natuurlijke, en het middelste zo evenveel ontleent aan het ene en aan het andere. Opdat ook iets volmaakt zij, zal het zijn onderscheiden in drie graden; aldus is de Hemel het, en aldus zijn het de goede en de ware dingen daar. Dat er drie Hemelen zijn, is bekend; bijgevolg zijn daar drie graden van de goede en de ware dingen daar. Iedere Hemel wordt ook in drie graden onderscheiden, want het binnenste ervan zal onmiddellijk gemeenschap hebben met den hogeren, het uitwendige met den lageren, en het middelste zo door gene met den enen en den anderen; daarvandaan is de volmaaktheid ervan. Evenzo is het gesteld met de innerlijke dingen van den mens, welke in het algemeen zijn onderscheiden in drie graden, namelijk in den hemelsen, den geestelijken, en den natuurlijken; desgelijks een ieder van deze in zijn drie graden; want de mens die in het goede des geloofs en der liefde tot den Heer is, is de Hemel in kleinsten vorm overeenstemmende met den Grootsten, n. 9279. Aldus is het eveneens gesteld in alle dingen der natuur; dat het natuurlijke van den mens in drie graden is onderscheiden, zie men in n. 4570; en in het algemeen alle innerlijke en alle uiterlijke dingen van hem, n. 4154. De oorzaak, dat het aldus is, is deze dat er overal een einddoel, een oorzaak, en een uitwerking

zal zijn; het einddoel zal het binnenste zijn, de oorzaak het middelste, en de uitwerking het laatste, opdat een zaak volmaakt zij. Vandaar is het, dat drie in het Woord het volledige van den aanvang tot het einde betekent, n. 2788, 4495, 7715, 9198, 9488, 9489. Uit deze dingen kan men weten, waarom de Kleederen der heiligheid van Aharon waren de Efod, de Mantel, en de Rok; en dat de Efod het uitwendige heeft uitgebeeld, de Mantel het middelste, en de Rok het binnenste daar. Omdat de Mantel het middelste in het geestelijk Rijk uitbeeldde, en het middelste trekt uit het ene en het andere, wordt deze derhalve op uitbeeldende wijze voor dit Rijk zelf genomen; zoals in het eerste Boek van Samuël: “Samuël keerde zich om, om heen te gaan, maar *Schaul greep een slip van zin mantel*, en zij scheurde; weswege Samuël zeide: Jehovah zal heden het koninkrijk van Israël van over u afscheuren, en dat geven aan uw genoot, die beter is dan gij”, xv: 27, 28. Uit deze dingen blijkt, dat het scheuren van de slip van den mantel van Samuël het afscheuren van het koninkrijk van Israël van Schaul betekende; het koninkrijk van Israël immers betekent het geestelijk Rijk des Heren; men zie n. 4286, 4598, 6426, 6637, 6862, 6868, 7035, 7062, 7198, 7201, 7215, 7223, 8805. Evenzo in het zelfde Boek: “David sneed *een slip van den mantel* van Schaul in het verborgene; en toen hij die aan Schaul toonde, zeide Schaul: Nu weet ik dat gij al regerende zult regeren, en het koninkrijk van Israël zal bestaan in uw hand”, xxiv: 5, 6, 12, 21. Ook toen Jonathan een verbond met David aanging: “*ontdeed hij zich van den mantel*, en gaf dien aan David, tot het zwaard, den boog en den gordel toe”, 1 Sam. xviii: 3, 4; waardoor werd uitgebeeld dat Jonathan, die de erfgenaam was, afstand deed van het koninkrijk van Israël, en dit overdroeg op David. Omdat de Mantel het geestelijk Rijk uitbeeldde, beeldde deze aldus eveneens de ware dingen van dit Rijk uit in het algemeen; het zijn de ware dingen van dit Rijk die de geestelijke ware dingen worden genoemd, welke in het verstandelijk deel van den mens zijn; deze worden met de mantels aangeduid bij Ezechiël: “Alle vorsten der zee zullen afdalen van op hun tronen, en *hun mantels afwerpen*, en de klederen van hun borduursel uittrekken”, xxvi: 16; daar wordt gehandeld over Tyrus, waarmede de erkentissen van het goede en het ware worden aangeduid, n. 1201; haar verwoesting in de Kerk wordt daar beschreven; de mantels die zij zullen afwerpen, zijn de ware dingen des geloofs die in het verstandelijk deel zijn; de klederen van borduursel echter zijn de wetenschappelijke dingen die in het natuurlijke zijn, n. 9688. De oorzaak dat die ware dingen worden aangeduid, is deze dat in het geestelijk Rijk des Heren het ware regeert dat des verstands is, doch in het hemels Rijk het goede dat des wils is. Bij Mattheus: “De schriftgeleerden en de farizeeën doen al

hun werken om van de mensen gezien te worden; en *zij maken de franjes van hun mantels groot*”, xxiii: 5, 6; de franjes van de mantels groot maken, staat voor de ware dingen op hoogdravende wijze spreken, alleen opdat zij van de mensen worden gehoord en gezien. Dat zulke dingen met den mantel worden aangeduid, zal nog beter vaststaan uit de beschrijving ervan in de volgende dingen van dit Hoofdstuk, Vers 31, 32, 33, 34, 35.

9826. En een geruite rok; dat dit betekent het Goddelijk Ware daar, het binnenst voortgaande onmiddellijk uit het Goddelijk Hemelse, staat vast uit de betekenis van den rok, zijnde het natuurlijk ware; doch wanneer over Aharon wordt gehandeld, wiens klederen de ware dingen van het geestelijk Rijk des Heren uitbeelden, n. 9814, 9822, is de Rok het binnenste Goddelijk Ware in dit Rijk, aldus wat het naastgelegen voortgaat uit het Goddelijk Hemelse, zijnde het Goddelijk Goede des Heren in den binnensten Hemel. Dat zulke dingen met de Rokken worden aangeduid, zie men in n. 4677. Er zijn immers drie Hemelen, de binnenste die de hemelse wordt genoemd, de middelste die de geestelijke wordt genoemd, en de laatste die op het natuurlijke toetreedt. In den binnensten Hemel regeert het goede der liefde tot den Heer, in den middelsten het goede der liefde jegens den naaste, en in den laatsten het goede des geloofs; die Hemelen zijn onderling ten strengste onderscheiden, en wel dermate, dat hij die in den enen is, geenszins kan overgaan tot een anderen; doch deze zijn één Hemel; zij worden verbonden door bemiddelende engellijke gezelschappen; aldus gaat de ene Hemel uit den anderen voort. Aangezien dus de klederen van Aharon den geestelijken Hemel uitbeelden, en aldus de ware dingen daar in hun orde, zo blijkt dat door het binnenste kleeft, dat de geruite Rok wordt genoemd, wordt uitgebeeld het binnenst ware daar voortgaande onmiddellijk uit het Goddelijk Hemelse; geruit wordt deze geheten, omdat hij geweven was, zoals blijkt uit hetgeen volgt in het Boek Exodus: “Zij maakten *Rokken van fijn lijnwaad, het werk eens wevers*, voor Aharon en voor zijn zonen”, xxxix: 27; dat zij uit fijn lijnwaad waren, was ter oorzaak hiervan dat het ware uit hemelen oorsprong zou worden uitgebeeld; dat dit ware met het fijn lijnwaad wordt aangeduid, zie men in n. 9469.

9827. En een tulband; dat dit het inzicht en de wijsheid betekent, staat vast uit de betekenis van den tulband, zijnde het inzicht en de wijsheid; dat de tulband dit is, komt omdat deze een hoofddekseel is, en met het hoofd worden de innerlijke dingen van den mens aangeduid, die van het inzicht en van de wijsheid zijn, n. 9656. Alle bedekselen ontleen de betekenis aan dat lichaamsdeel dat zij bedekken, gelijkewijs als het bedeksel dat de borst bedekt, zoals de borstlap; dat de lendenen bedekt, zoals de broek; dat de

voeten bedekt, zoals de kousen; dat de voetzolen bedekt, zoals de schoenen; aldus eveneens dat wat het hoofd bedekt, zoals de tulband, de tiaar, de hoed. Dat het aldus is, staat vast uit de uitbeeldende dingen in het andere leven; wanneer daar aan de geesten de wijsheid en het inzicht wordt afgenomen, hetgeen geschiedt wanneer de Engellijke Gezelschappen van hen worden verwijderd, dan schijnt hun het hoofddekseel te worden afgenomen; nadat dit is geschied, wordt de geest stompzinnig, en heeft hij geen doorvatting van het ware en goede; en opdat daarna het inzicht en de wijsheid terugkeert, wordt het hoofd wederom bedekt. Doch de hoofdbedekselen betekenen daar niet zozeer de wijsheid die van het goede is, maar het inzicht dat van het ware is. De tulband echter die Aharon had, betekent ook de wijsheid, aangezien hij uit fijn lijnwaad was, en de bekroning der heiligheid daaraan was bevestigd, welke een plaat uit zuiver goud was, waarin was gegraveerd: Heiligheid voor Jehovah, waarover in de volgende dingen van dit Hoofdstuk, Vers 37, 39; voorts Exodus xxix: 6; Hfdst. xxxix: 28. Doch de tulband van linnen, en de overige klederen van linnen, die ook voor Aharon waren, betekenden het inzicht dat van het ware is, niet echter de wijsheid die van het goede is; over die klederen en over dien tulband zie men Levit. xvi: 4; Ezech. xliv: 18; het linnen immers betekent het ware in het natuurlijke van den mens, n. 7601; aldus is de tulband van linnen het inzicht van het natuurlijke. Zij die niet weten hoe het is gesteld met de uitbeeldende dingen en de overeenstemmingen, kunnen bezwaarlijk daartoe worden gebracht om te geloven dat zulke dingen worden aangeduid; maar laten zij bedenken dat in den Hemel geestelijke dingen in de plaats van de natuurlijke dingen worden doorvat, aldus in de plaats van den tulband, en in het algemeen in de plaats van de klederen, zulke dingen die des inziichts en der wijsheid, voorts des geloofs en der liefde zijn, in het algemeen die van het ware en van het goede zijn, want gene en deze dingen zijn geestelijk; de Hemel is immers de geestelijke wereld; laten zij ook bedenken dat de klederen van Aharon door Jehovah op den berg Sinai zijn beschreven en bevolen, en dat het zo in de afzonderlijke dingen het Goddelijk Hemelse is dat daaraan in is, en alleen door de erkentissen aangaande de overeenstemmingen en de uitbeeldende dingen wordt ontwikkeld.

9828. En een bandelier; dat dit betekent den gemenen band, opdat alle dingen tot één einddoel schouwen, staat vast uit de betekenis van den bandelier of den gordel, zijnde de gemene band, hij bindt immers samen, sluit in, houdt in een verband samen, en verstevigt alle innerlijke dingen, die zonder hem zouden worden geslaakt en zouden vervloeien. Dat het een gemene band is terwille hiervan dat alle dingen tot het ene einddoel schouwen,

komt omdat in de geestelijke wereld het einddoel regeert, en wel dermate dat alle dingen die daar zijn, einddoel moeten worden genoemd; het Rijk des Heren immers, dat de geestelijke wereld is, is het Rijk der nutten, en de nutten daar zijn de einddoelen, aldus is het het Rijk der einddoelen. Maar de doelen daar volgen in verschillende orde op elkander, en zij worden eveneens vergezelschap; de doelen die op elkander volgen, worden de middellijke doelen genoemd, doch de doelen die worden vergezelschap, worden vergezelschapte doelen genoemd. Al die doelen zijn aldus wederzijds verbonden en ondergeordend, opdat zij één einddoel beschouwen, hetwelk het universele van alle is; dit einddoel is de Heer, en in den Hemel bij de opnemenden de liefde tot en het geloof in Hem. De liefde daar is het einddoel van alle willen daar, en het geloof is het einddoel van alle denkingen, die des verstands zijn. Wanneer alle en de afzonderlijke dingen één einddoel beschouwen, dan worden zij in een onverbreekelijk verband gehouden, en maken zij één; want zij zijn onder den aanblik, de regering, en de Voorzienigheid van den Ene, Die allen volgens de wetten der onderordening en der vergezelschapping naar Zich toe buigt, en hen zo met Zich verbindt, en hen dan tegelijk ook buigt tot de genoten wederzijds, en hen zo over en weer verbindt. Vandaar is het, dat de aangezichten van allen in den Hemel tot den Heer gekeerd worden gehouden, Die daar de Zon is, en zo het middelpunt van alle aanblikken; en, wat wonderlijk is, onverschillig waarheen de Engelen zich ook maar keren, n. 3638. En omdat de Heer in het goede der wederzijdse liefde is, en in het goede der liefde jegens den naaste, Hij heeft immers allen lief en verbindt allen door de liefde, worden zij derhalve eveneens tot den Heer gekeerd door de genoten uit die liefde te beschouwen. Die dingen dus, welke in de laatste dingen zijn, en die samenbinden en insluiten opdat alle en de afzonderlijke dingen in zulk een verband worden samengehouden, werden uitgebeeld door de bandelieren of door de gordels; en deze zijn geen andere dingen in de geestelijke wereld, dan de goede en de ware dingen in de laatste of uiterste dingen, die de innerlijke dingen omsluiten; door de gordels der lenden werden de hemelse goede dingen uitgebeeld, en door de gordels der dijen, voorts der borst, de geestelijke goede en ware dingen in de laatste of uiterste dingen. Zulke dingen worden met de gordels der lenden aangeduid in deze volgende plaatsen; bij Jeremia: “Jehovah zeide tot den profeet: *Koop u een gordel van linnen*, en leg dien op *uw lenden*; maar haal hem niet door het water. *Ik kocht dus een gordel*, en legde dien op *mijn lenden*. Toen geschiedde het woord van Jehovah tot mij, al zeggende: *Neem den gordel*, en ga heen tot den Eufraath, en verberg hem in het gat van een rots. Aan het einde van vele

dagen ging ik heen tot den Eufrath, en *nam den gordel*, en ziet, de gordel was verdorven, en deugde nergens toe. Toen zeide Jehovah: Dit boze volk, zij weigeren Mijn woorden te horen, en zij zijn gegaan achter andere goden; derhalve zal het zijn *zoals deze gordel*, die nergens toe deugt”, XIII: 1 tot 12. Onder den gordel van linnen wordt daar in den geestelijken zin verstaan het goede der Kerk dat de ware dingen daar omsluit en in het verband samenhoudt; omdat het goede der Kerk er toen geen was, en vandaar de ware dingen verstrooid waren, wordt er derhalve gezegd, dat hij niet door het water zou worden gehaald; het water immers is het zuiverende en zo herstellende ware; het gat van een rots waarin hij werd verborgen, is het vervalste ware. De Eufrath is de uitbreiding en de grens van de hemelse dingen, die zijn van het goede in zijn laatste. Wie niet weet, hoedanig het Woord is, kan van mening zijn, dat het slechts een vergelijking is van het volk en deszelfs bederf met een gordel en het bederf ervan; maar in het Woord zijn alle vergelijkingen en beeldspraken werkelijke overeenstemmingen, n. 3579, 8989; indien de afzonderlijke dingen daar niet overeenstemden, zou het geenszins zijn geboden, dat de gordel niet door het water zou worden gehaald, dat hij op de lenden zou worden gelegd, dat de profeet tot den Eufrath zou gaan, en hem daar verbergen in het gat van een rots. Er wordt gezegd dat de gordel op de lenden zou worden gelegd, omdat de lenden krachtens de overeenstemming het goede der hemelse liefde betekenen, n. 3021, 4280, 5050 tot 5062; aldus is het leggen van den gordel op de lenden de verbinding met den Heer door het goede der liefde terwijl het Woord bemiddelt. Dat de gordel het begrenzende en verbindende goede is, blijkt eveneens bij Jesaja: “Een roede zal uitgaan van den tronk van Jischai; *de Gerechtigheid zal de gordel Zijner lenden zijn*, en *de Waarheid de gordel Zijner dien*”, XI: 1, 5; daar aangaande den Heer; de Gerechtigheid die de gordel der lenden is, is het goede Zijner liefde, dat de Hemel en de Kerk beschermt. Er wordt van de zonen Israëls gezegd dat zij, wanneer zij het Pascha zouden eten, *gegord zouden zijn aan de lenden*”, Exod. XII: 11, hetgeen betekent dat zo alle dingen in de orde waren, en bereid om het goede uit den Heer op te nemen, en om te handelen, n. 7863. Vandaar is het, dat van hen die bereid zijn, wordt gezegd dat zij zijn aangegord, zoals ook aangaande de zeven Engelen in de Apocalypse: “De zeven Engelen hebbende de zeven plagen, gingen uit van den Tempel, bekleed met wit en blinkend linnen, en *omgord om de borst met gouden gordels*”, xv: 6. Van Elia wordt gezegd, dat hij een harig man was, *en met een gordel van leder gegord om zijn lenden*”, II Kon. 1: 8. Evenzo van Johannes: “Johannes had een kleding van kemelhaar, en *een lederen gordel om zijn lenden*”, Matth. III: 4. Dat Elia en

Johannes aldus gekleed en gegord waren, was ter oorzaak hiervan, dat de een en de ander het Woord uitbeeldde; vandaar zijn hun Klederen het Woord in den uitwendigen zin, die de natuurlijke is; de haren immers zijn het natuurlijke, n. 3301, 5247, 5569 tot 5573; de kamelen zijn de gemene wetenschappelijke dingen in het natuurlijke, n. 3048, 3071, 3143, 3145; het leder en het vel betekenen het uitwendige, n. 3540; aldus de lederen gordel dat wat de innerlijke dingen samenbindt, omsluit, en in het verband samenhoudt. Dat Elia het Woord heeft uitgebeeld, zie men in de Voorrede tot Hfdst. XVIII van Genesis, en n. 2762, 5247 einde; evenzo Johannes de Doper, n. 9372. Omdat de ware en de goede dingen door de misdaden worden losgemaakt en verstrooid, wordt derhalve van Joab gezegd, toen hij door arglist Abner had gedood, dat hij had gegeven de bloeden des oorlogs *in zijn gordel die aan zijn lenden was*, 1 Kon. II: 5; waarmede wordt aangeduid dat hij die dingen had verstrooid en vernietigd; en daarom wordt er, wanneer de ware dingen zijn verstrooid en vernietigd, gezegd “*dat er in plaats van den gordel een verscheuring zal zijn*, en in plaats van het vlechtwerk kaalheid”, Jes. III: 24; daar wordt gehandeld over de dochters van Zion, met wie de goede dingen worden aangeduid die van de hemelse Kerk zijn; in plaats van den gordel een verscheuring, voor de verstrooiing van het hemels goede. Er wordt ook gezegd van Oholiba, die Jeruzalem is, bij Ezechiël, “dat zij, toen zij mannen op den wand geschilderd had gezien, de beelden der Chaldeeën, geschilderd met menie, *gegord met gordels aan de lenden*, op dezelve verliefd werd”, XXIII: 14, 15, waarmede de ontwijde ware dingen worden aangeduid; de Chaldeeën immers zijn zij die in de uitwendige dingen de ware dingen belijden, maar die in de inwendige dingen ontkennen, aldus ontwijden; de aan den wand geschilderde mannen zijn de schijnbaarheden van het ware in de uitwendige dingen, evenzo de met menie geschilderde beelden; de gordels waarmede zij aan de lenden waren gegord, zijn de goede dingen die zij veinzen opdat vandaar de ware dingen worden geloofd. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat de gordels, die de klederen bijeenhielden, in de uitbeeldende Kerk betekenden. Maar de natuurlijke mens kan bezwaarlijk daartoe worden gebracht om te geloven dat zij zulke dingen hebben betekend, ter oorzaak hiervan dat hij bezwaarlijk de natuurlijke voorstelling aangaande gordels, en in het algemeen aangaande de klederen, kan verwerpen, en in plaats daarvan de geestelijke voorstelling aannemen, zijnde die van het goede samenhoudende de ware dingen in het verband. Het natuurlijke immers, dat voor het gezicht verschijnt, houdt het gemoed op zich gevestigd, en het wordt niet verwijderd, indien niet het verstandelijk gezicht tot in het licht des Hemels kan worden verheven, en

de mens zo bijna los van de natuurlijke dingen kan denken; en wanneer dit geschiedt, treden de geestelijke dingen binnen die van het ware des geloofs en van het goede der liefde zijn, welke ondoorvattelijk zijn voor den louter natuurlijke mens.

9829. En zij zullen maken klederen der heiligheid voor Aharon uw broeder en voor zijn zonen; dat dit betekent zo het uitbeeldende van het geestelijk Rijk toegevoegd aan het hemels Rijk, staat vast uit hetgeen boven in n. 9814 is getoond.

9830. Om Mij het priesterschap te bedienen; dit betekent het uitbeeldende van den Heer, zoals boven n. 9809, 9810.

9831. Vers 5, 6, 7, 8. *En zij zullen nemen goud, en hemelsblauw en purper, en dubbel gedoopt scharlaken, en fijn lijnwaad. En zij zullen maken den Efod van goud, hemelsblauw en purper, dubbelgedoopt scharlaken en getweernd fijn lijnwaad, van het werk eens uitdenkers. Twee schouders verbonden zal hij hebben aan zijn twee uiteinden, en hij zal worden verbonden. En de gordel zijns Efods, die op hem is, volgens zijn werk, zal uit denzelve zijn, van goud, hemelsblauw, en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en getweernd fijn lijnwaad. En zij zullen nemen goud, betekent het goede universeel regerend; en hemelsblauw, en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en fijn lijnwaad, betekent het goede der naastenliefde en des geloofs; en zij zullen maken den Efod van goud, hemelsblauw en purper, dubbelgedoopt scharlaken en getweernd fijn lijnwaad, betekent het uitwendige van het geestelijk Rijk, uit dat goede; van het werk eens uitdenkers, betekent uit het verstandelijke; twee schouders verbonden zal hij hebben aan zijn twee uiteinden, en hij zal worden verbonden, betekent de instandhouding van het goede en het ware van alle zijden voor altijd met alle inspanning en alle macht door de vereniging op elke wijze; en de gordel zijns Efods die op hem is, betekent de uitwendige samenbinding; volgens zijn werk zal uit denzelve zijn, betekent het eendere en het continue uit het uitwendige van het geestelijke Rijk; van goud, hemelsblauw, en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en getweernd fijn lijnwaad, betekent aldus uit het goede dat des geloofs en dat der naastenliefde is in de uitwendige dingen.*

9832. En zij zullen nemen goud; dat dit betekent het goede universeel regerend, staat vast uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 9490, 9510; dat dit het universeel regerende is, wordt daarmee aangeduid dat het goud overal door den Efod was heengeweven, zoals vaststaat uit het volgende in dit Boek: *“En zij breidden platen van goud uit, en hij sneed het tot draden, om te doen in het midden van het hemelsblauw, en in het midden van het purper, en in het midden van het*

dubbelgedoopt scharlaken, en *in het midden* van het fijn lijnwaad”, Exod. xxxix: 3. Universeel regerend is wat heersende is, en zo wat in alle en de afzonderlijke dingen is; men zie n. 5949, 6159, 7648, 8067, 8853 tot 8858, 8865. Dat het goud overal doorheengeweven was, was ter oorzaak hiervan, dat met de klederen van Aharon de geestelijke Hemel werd uitgebeeld, n. 9814; en in dien Hemel regeert, zoals ook in de overige, het goede; in den binnensten Hemel het goede der liefde tot den Heer, en in den middelsten het goede der liefde jegens den naaste, en in den laatsten het goede des geloofs. Het ware echter dat des geloofs is, leidt binnen tot het goede, en daarna wordt het voortgebracht uit het goede. Daaruit blijkt, dat de mens niet in den Hemel is, voordat hij in het goede is. Indien hij slechts in de ware dingen is die des geloofs worden genoemd, staat hij alleen voor de poort, en indien hij daaruit het goede beoogt, treedt hij het voorhuis binnen, indien hij echter daaruit niet het goede beoogt, zie hij den Hemel zelfs niet van verre. Er wordt gezegd dat de mens niet in den Hemel is voordat hij in het goede is, aangezien de mens, als hij in de wereld is, in zich den Hemel moet hebben, opdat hij na den dood kan binnengaan, want de Hemel is in den mens, en deze wordt uit de Barmhartigheid gegeven aan hen die zich door de ware dingen des geloofs laten binnenleiden in de liefde jegens den naaste, en in de liefde tot den Heer, dat is, in het goede, terwijl zij in de wereld leven. Dat de mens niet eerder in den Hemel is dan wanneer hij in den staat is, dat hij van den Heer door het goede wordt geleid, zie men in n. 8516, 8539, 8722, 8772, 9139. Onder het goede wordt het goede des levens verstaan, en het goede des levens is het goede doen uit het goede willen, en het goede willen is uit de liefde, want dat wat de mens liefheeft, dit wil hij.

9833. En hemelsblauw en purper, en dubbelgedoopt scharlaken en fijn lijnwaad; dat dit betekent het goede der naastenliefde en des geloofs, staat vast uit de betekenis van het hemelsblauw, zijnde de hemelse liefde van het ware, waarover n. 9466; uit de betekenis van het purper, zijnde de hemelse liefde van het goede, waarover n. 9467; uit de betekenis van het dubbelgedoopt scharlaken, zijnde het geestelijk goede, waarover n. 9422, 4968; en uit de betekenis van het fijn lijnwaad, zijnde het ware uit hemelsen oorsprong, waarover n. 5319, 9469; aldus betekenen die dingen tezamen het goede der liefde en des geloofs, hier echter het goede der naastenliefde en des geloofs, omdat daarvan wordt gesproken met betrekking tot het geestelijk Rijk, n. 9814. Dat met het hemelsblauw, het purper, het dubbelgedoopt scharlaken en het fijn lijnwaad, de dingen worden aangeduid die der liefde of der naastenliefde, en de dingen die des geloofs zijn, ontleent de oorzaak aan de kleuren ervan;

de kleuren immers die in den Hemel verschijnen, ontlene den oorsprong aan het licht des Hemels, welk licht is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, waaruit alle inzicht en wijsheid is; vandaar zijn de schakeringen van dat licht, die voor het uitwendig gezicht daar als kleuren verschijnen, de schakeringen van het inzicht en van *de* wijsheid uit de ware en de goede dingen die des geloofs, der naastenliefde, en der liefde zijn; men zien. 1042, 1053, 1624, 3993, 4530, 4677, 4741, 4742, 4922, 9466; en dat de kleuren voor zoveel als zij uit het rode trekken, het goede betekenen, voor zoveel echter als zij uit het witte trekken, het ware betekenen, n. 9467.

9834. En zij zullen maken den Efod van goud, hemelsblauw en purper, dubbelgedoopt scharlaken en getweerd fijn lijnwaad; dat dit betekent het uitwendige van het geestelijk Rijk uit dat goede, staat vast uit de betekenis van den Efod, zijnde het uitwendige van het geestelijk Rijk, waarover n. 9824; en uit de betekenis van het goud, zijnde het goede, hier het goede universeel regerend, waarover boven n. 9832; en uit de betekenis van het hemelsblauw, het purper, het dubbelgedoopt scharlaken, en het getweerd fijn lijnwaad, zijnde het goede der naastenliefde en des geloofs, waarover vlak boven n. 9833; derhalve wordt er gezegd uit dat goede.

9835. Van het werk eens uitdenkers; dat dit betekent uit het verstandelijke, staat vast uit de betekenis van den uitdenker, zijnde het verstandelijke, waarover n. 9598, 9688; het werk eens uitdenkers dus is dat wat daaruit is. Dat de uitdenker het verstandelijke is, komt omdat de denking des verstands is, zoals de aandoening die der liefde is, des wils is. De uitdenker betekent in den inwendigen zin iets eenders als de denking, want in den inwendigen zin wordt niet gelet op den persoon, maar op de zaak zelf, en de uitdenker sluit een persoon in; dat het aldus is, zie men in n. 5225, 5287, 5434, 8343, 8985, 9007. Wat het betekent dat het uit het verstandelijke is, zal in het kort worden gezegd; daar wordt gehandeld over het geestelijk Rijk des Heren, en dat Rijk behoort ten aanzien van alle ware en goede dingen die daar zijn, tot het verstandelijk deel; de dingen echter in het hemels Rijk des Heren, behoren tot het willijk deel; het zijn immers twee dingen waarop alle dingen in het heelal betrekking hebben, het goede en het ware; derhalve zijn er in den mens twee vermogens, de wil en het verstand; de wil is er terwille van het goede, en het verstand terwille van het ware; want de wil neemt het goede op, en het verstand het ware. Evenzo is het gesteld in de Hemelen; daar zijn twee Rijken, het hemelse en het geestelijke; het hemels Rijk is er terwille van de opneming van het goede, en het geestelijke Rijk terwille van de opneming van het ware; en omdat de algehele Hemel overeenstemt met alle dingen die bij den mens

zijn, en derhalve de Hemel vóór den Heer is als één mens, die zo eveneens twee vermogens heeft, den wil en het verstand, zijn wil in het hemels Rijk, en zijn verstand in het geestelijk Rijk. Omdat nu het geestelijk Rijk werd uitgebeeld door de Klederen van Aharon, en in dit Rijk het verstandelijke des Hemels is, komt het daarvandaan dat met het werk eens uitdenkers het verstandelijke wordt aangeduid. Dat de algehele Hemel vanwege de overeenstemming met alle en de afzonderlijke dingen bij den mens is zoals één mens, en de Grootste Mens wordt geheten, zie men in de aangehaalde plaatsen in n. 9276 einde. Dat de goede en de ware dingen bij hen die in het geestelijk Rijk des Heren zijn, aan hun verstandelijk deel zijn ingeschreven, doch bij hen die in het hemels Rijk zijn, aan het willijk deel, zie men ook in de aangehaalde plaatsen in n. 9277, 9596.

9836. Twee schouders verbonden zal hij hebben aan de twee uiteinden, en hij zal worden verbonden; dat dit betekent de instandhouding van het goede en het ware van alle zijden en voor altijd met alle inspanning en macht door de vereniging op elke wijze, staat vast uit de betekenis van de schouders, zijnde alle kracht en macht, waarover n. 1085, 4931 tot 4937; doch leggen op de schouders, en dragen daarop, zoals in hetgeen volgt wordt gezegd van de twee stenen schoham, waarop de namen van de zonen Israëls waren gegraveerd, is de instandhouding van het goede en het ware voor altijd. Met de namen van de zonen Israëls immers worden alle goede en ware dingen in een samenvatting aangeduid, over welke zaak in hetgeen volgt; uit de betekenis van verbonden zijn en verbonden worden, zijnde de vereniging op elke wijze; en uit de betekenis van de twee uiteinden, of ter rechter en ter linker, zijnde van elke zijde, waarover n. 8613. Met deze dingen is het aldus gesteld: door den Efod werd, zoals boven is getoond, het uitwendige van het geestelijk Rijk des Heren uitgebeeld, aldus door de schouderbanden ervan waarop de beide stenen schoham met de namen van de zonen Israëls waren gelegd, de voortdurende instandhouding van het goede en het ware; en door de verbinding van den Efod op de schouders, en eveneens vóór de borst en achter den rug, de vereniging op elke wijze. Daaruit kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de dingen die volgen over de schouderbanden en over de graveringen daar, namelijk de instandhouding van het goede en het ware voor altijd met alle inspanning en macht, dus de instandhouding van de Hemelen; die stenen met de namen der zonen waren gelegd op de schouderbanden van den Efod, waarmede het uitwendige van het geestelijk Rijk werd uitgebeeld, ter oorzaak hiervan dat alle instandhouding afhangt van den staat der laatste dingen; de innerlijke dingen immers houden daar alle stil, en vormen daar

een vlak, waarin zij blijven bestaan. De laatste dingen zijn zoals de zolen en de voeten, waarop het ganse lichaam blijft staan, en eveneens zoals de handen en de armen, waardoor het lichaam zijn machten uitoefent; ook zijn de krachten des lichaams daarheen overgedragen. Vandaar komt het eveneens, dat de handen en de armen, voorts de zolen en de voeten, overeenstemmen met de laatste dingen des Hemels. Dat in de laatste dingen de macht en de sterkte bestaat, werd in de Oude Kerk uitgebeeld door de haren bij de Nazireërs, waarin hun sterkte bestond, zoals blijkt uit Simson, Richteren Hfdst. XIV, XV, XVI; voorts de heiligheid, n. 3301; dat het haar, hetwelk bij hen het Nazireaat was, overeenstemt met de laatste dingen van het goede en het ware, of met het goede en het ware in laatsten, zie men in n. 3301, 5247, 6437. Dat in de laatste dingen de macht is, en eveneens de instandhouding van de innerlijke dingen in hun staat, kunnen degenen verstaan die weten hoe het is gesteld met de opeenvolgende en daarvandaan gelijktijdige dingen in de natuur, namelijk dat de opeenvolgende dingen tenslotte in de laatste dingen het gelijktijdige vormen, waarin zij in een eendere orde zijn zijde aan zijde, weswege de gelijktijdige dingen, die de laatste zijn, van dienst zijn aan de opeenvolgende dingen, die de vorige zijn, als overeenstemmende schragen waarop zij steunen, en waardoor er zo instandhouding voor hen is. Dat de schouders betekenen *alle kracht en macht in het weerstaan, verbreken, en handelen*, staat vast bij Ezechiël: “*Met de zijde en met den schouder verdringt gij*, en met uw hoornen stoot gij alle zwakke schapen, totdat gij dezelve naar buiten hebt verstrooid”, xxxiv: 21. Bij denzelfde: “Egypte is een rietstok voor het huis Israëls; toen zij u bij de hand hielden, werd gij gebroken, en *doorboordet gij hem den gehelen schouder*”, xxix: 6, 7; den gehelen schouder doorboren, staat voor beroven van alle macht van de ware dingen te vatten; Egypte is het verdraaide wetenschappelijke, hetwelk berooft. Bij Zacharia: “Zij weigerden te luisteren en *zij gaven een wederspannigen schouder*”, vii: 11; een wederspannigen schouder geven, voor wederstaan. Bij David: “Zij hebben misdaad bedacht, zij hebben niet vermocht, *aangezien Gij hun den schouder zult zetten*”, Psalm xxi: 12, 13; hun den schouder zetten, staat ook voor wederstaan, aldus voor de macht. Dat de schouder de macht is, blijkt uit de uitbeeldende dingen in het andere leven, waar zij die wederstaan den schouder schijnen tegen te keren. *Dat op de schouders leggen en dragen is voor altijd in den staat van het goede en het ware bewaren met alle inspanning en macht*, staat vast bij Jesaja: “De natiën zullen uw zonen in den schoot brengen, en *uw dochters zullen zij op den schouder aandragen*”, xlix: 22; daar wordt gehandeld over de Nieuwe Kerk, en met de zonen worden de ware dingen aangeduid, en met de

dochters de goede dingen; aandragen op den schouder, staat voor die in stand houden. De instandhouding van het goede in zijn staat werd ook daarmee uitgebeeld dat de zonen Israëls, toen zij uit Egypte gingen, “*het deeg op den schouder droegen*”, Exod. xii: 34; en dat de zonen van Kehath “*de dienst van het heilige op den schouder droegen*”, Num. vii: 9. Vandaar komt het, dat de Heer, Die door overeenstemmingen sprak, van het verloren schaap zeide toen het gevonden was, “*dat Hij het op Zijn schouder legde, zich verheugende*”, Lukas xv: 5; het verloren en gevonden schaap, is het goede bij den mens die tot inkeer komt. Omdat dit met op den schouder dragen werd aangeduid, wordt derhalve ook van het goud en het zilver gezegd die zij liefhebben en bewaren, “*dat zij die dragen op hun schouder*”, Jes. xlvi: 7. Dat *dragen* ook is in zijn staat samenhouden, zie men in n. 9500. Uit deze dingen blijkt, wat het heeft aangeduid dat de namen van de zonen Israëls, gegraveerd op de beide stenen schoham, werden gezet op de schouderbanden van den Efod, en dat er wordt gezegd, dat Aharon die zou voeren of dragen op zijn beide schouders ter gedachtenis”, Vers 12. Dat op den schouder dragen, wanneer over de onderwerping wordt gehandeld, de *dienstbaarheid* betekent, zie men in Gen. xlix: 15; Psalm lxxxix: 7; Jes. ix: 3; Hfdst. x: 27; Matth. xxiii: 4; Zefanja iii: 9; doch dat het, wanneer over de heerschappij wordt gehandeld, de *hoogste mogendheid* betekent, Jes. ix: 5; Hfdst. xxii: 22.

9837. En de gordel zijns Efods, die op hem is; dat dit de uitwendige samenbinding betekent, staat vast uit de betekenis van den gordel, zijnde de gemene band, waarmee de innerlijke dingen in het verband worden samengehouden, waarover boven n. 9828, aldus de samenbinding; dat het de uitwendige samenbinding is, komt omdat met den Efod het uitwendige van het geestelijk Rijk wordt aangeduid, n. 9824.

9838. Volgens zijn werk zal uit denzelve zijn; dat dit betekent het eendere en het continue uit het uitwendige van het geestelijk Rijk, staat vast uit de betekenis van volgens het werk, zijnde het eendere, want dat wat is volgens het werk van iets anders, is daaraan eender; en uit de betekenis van uit denzelve zijn, zijnde het continue, want dat wat uit iets anders is, is niet alleen daaraan eender, maar is ook het continue uit hetzelfde. Dat het continue uit het uitwendige van het geestelijk Rijk wordt aangeduid, komt omdat het continue uit den Efod wordt verstaan, en met den Efod wordt het uitwendige van het geestelijk Rijk aangeduid, n. 9824.

9839. Van goud, hemelsblauw, en purper en dubbelgedoopt scharlaken, en getweerd fijn lijnwaad; dat dit betekent aldus uit het goede dat des geloofs en dat der naastenliefde is in de uitwendige dingen, staat vast uit de

betekenis van al die dingen bijeengenomen, zijnde het goede des geloofs en der naastenliefde, waarover n. 9687, 9833; dat het is in de uitwendige dingen, komt omdat met den band die moest worden samengeweven uit goud, hemelsblauw, purper, scharlaken, en fijn lijnwaad, de uitwendige band of samenbinding wordt aangeduid, n. 9837.

9840. Vers 9 tot 14. *En gij zult nemen twee stenen van schoham, en daarop graveren de namen der zonen Israëls. Zes van hun namen op den enen steen, en de zes overige namen op den anderen steen, volgens hun geslachten. Naar het werk van een steenbewerker, met de gravingen van een zegel, zult gij graveren de twee stenen op de namen der zonen Israëls; omgeven met vattingen van goud zult gij ze maken. En gij zult zetten de twee stenen op de schouders van den Efod, stenen der gedachtenis voor de zonen Israëls; en voeren zal Aharon hun namen vóór Jehovah op zijn twee schouders ter gedachtenis. En gij zult maken vattingen van goud. En twee ketentjes van zuiver goud, aan de grenzen zult gij die maken, met koordwerk; en gij zult geven de ketentjes der koorden op de vattingen. En gij zult nemen twee stenen van schoham, betekent het innerlijk geheugen dat is uit de ware dingen des geloofs die uit de liefde zijn; en graveren daarop de namen der zonen Israëls, betekent waaraan zijn ingeprent de ware en de goede dingen van het geestelijk Rijk ten aanzien van al hun hoedanige; zes van hun namen op den enen steen, betekent al het hoedanige der ware dingen uit het goede; en de zes overige namen op den anderen steen, betekent het hoedanige der ware dingen waardoor het goede is; volgens hun geslachten, betekent het ene en het andere in die orde waarin het ene uit het andere wordt verwekt en voortgaat; naar het werk van een steenbewerker, met de gravingen van een zegel, zult gij graveren de twee stenen op de namen der zonen Israëls, betekent den hemelsen vorm van alle waarheden in haar orde in het geheugen uit het goede der liefde, aldus de verstandelijke dingen daar volgens de ordening door het willijke bij den wederverwekte; omgeven met vattingen van goud zult gij ze maken, betekent het ontstaan en het blijven bestaan uit het goede; en gij zult zetten de twee stenen op de schouders van den Efod, betekent de instandhouding van het goede en het ware met alle inspanning en macht; stenen der gedachtenis voor de zonen Israëls, betekent uit de Barmhartigheid voor altijd voor het geestelijk Rijk; en voeren zal Aharon hun namen vóór Jehovah op zijn twee schouders ter gedachtenis, betekent het uitbeeldende vande Goddelijke instandhouding van het goede en het ware voor altijd uit de Barmhartigheid; en gij zult maken vattingen van goud, betekent het aanhoudend ontstaan en blijven bestaan uit het goede; en twee ketentjes van zuiver goud, betekent den samenhang met het goede van het ganse Rijk;*

aan de grenzen zult gij die maken, betekent aan de uiterste dingen waardoor de invloed is; met koordwerk, betekent de wijze der verbinding; en gij zult geven de ketentjes der koorden op de vattingen, betekent de verbinding met het goede waaruit de ware dingen zijn, en zo de instandhouding van het geestelijk Rijk met alle inspanning en macht.

9841. En gij zult nemen twee stenen van schoham; dat dit betekent het innerlijk geheugen dat is uit de ware dingen des geloofs die uit de liefde zijn, staat vast uit de betekenis van de stenen, zijnde de ware dingen, waarover n. 114, 643, 1298, 3720, 6426, 8609; en van de stenen van schoham, zijnde de ware dingen des geloofs uit de liefde, n. 9476; dat zij het geheugen zijn, komt omdat daarin waren gegraveerd de namen der zonen Israëls, en met de graving in de stenen wordt het geheugen aangeduid van de dingen die zullen blijven voortduren; zoals de insnijding of het schrift van de Wet op de Stenen Tafelen, en dat deze betekenen de dingen die aan het geheugen en het leven zijn ingeprent, en zo de dingen die zullen blijven voortduren, zie men in n. 9416 einde. Dat de graving of het schrift op de stenen die dingen betekent, komt omdat aan het geheugen van den mens zijn ingeprent de ware dingen en de dingen die den schijn van het ware hebben, en wel dermate, dat het uit zulke dingen is samengesteld; en de stenen betekenen de ware dingen, en wanneer een graving daarop is, betekenen zij het geheugen waar de ware dingen zijn; zoals de graving op de handen, bij Jesaja: “Ook al vergaten deze, zo zal Ik u toch niet vergeten; zie, *Ik heb u op de handen gegraveerd*, XLIX: 16. Vandaar is het, dat die stenen worden geheten *de stenen der gedachtenis* voor de zonen Israëls, Vers 12 en volgende. Dat de stenen van schoham, vanwege de graving daarin, het innerlijk geheugen betekenen, is omdat de dingen die daaraan waren ingeschreven, welke de namen der zonen Israëls waren, de geestelijke ware dingen betekenen, waarover men zie hetgeen volgt; en de stenen van schoham betekenen eveneens zulke ware dingen; ook zal het innerlijk geheugen van den mens uit zulke dingen bestaan. Dat de mens een tweetal geheugens heeft, een uiterlijk en een innerlijk, en dat het uiterlijk geheugen natuurlijk is, aldus samengesteld uit zulke dingen die in de wereld bestaan, doch dat het innerlijk geheugen geestelijk is, aldus samengesteld uit zulke dingen die in den Hemel zijn, zie men in n. 2469 tot 2494, 5212, 8067. Dat de stenen waarin graving is, het geheugen is waaraan de ware dingen zijn ingeschreven, ontleent den oorsprong aan de uitbeeldende dingen in den Hemel; de mensen die na het overlijden in het andere leven komen, en de ware dingen des geloofs slechts in het natuurlijk of uiterlijk geheugen met zich voeren, en niet in het geestelijk of innerlijk geheugen, hun schijnt het,

als zij uitgaan, toe alsof zij zwerven tussen rotsstenen en in wouden; doch hun die de ware dingen des geloofs ook in het geestelijke geheugen met zich voeren, schijnt het, als zij uitgaan, toe alsof zij wandelen tussen heuvelen die bebouwd zijn, en eveneens in tuinen. De oorzaak hiervan is deze, dat de ware dingen van het uiterlijk of natuurlijk geheugen, zijnde de wetenschappelijke dingen, van geen leven zijn indien zij niet tegelijk in het innerlijk of geestelijk geheugen zijn; de dingen immers die in dit zijn, zijn des levens geworden, want het innerlijk of geestelijk geheugen is het Boek van des mensen leven, n. 2474; en de dingen die des levens zijn, worden in den Hemel uitgebeeld door tuinderijen, olijfgaarden, wijngaarden, en door rozenbedden, en grasperken, en de dingen die der naastenliefde zijn, door heuvels waar zulke dingen zijn, n. 6435; de dingen echter die niet des levens zijn, worden uitgebeeld door stenige plaatsen en struikgewassen, die kaal en ruig zijn. Het zal in het kort ook worden gezegd, wat de ware dingen des geloofs uit de liefde zijn. De ware dingen des geloofs uit de liefde zijn de dingen die de liefde dicteert, en zo de dingen die uit de liefde hun Zijn trekken; die ware dingen zijn levend, omdat de dingen die uit de liefde zijn, leven; vandaar zijn de ware dingen des geloofs uit de liefde de dingen die handelen over de liefde tot den Heer en over de liefde jegens den naaste; want de ware dingen die de liefde dicteert, zijn deze. Het ganse Woord is de Leer van zulke waarheden, want het Woord handelt in zijn geestelijken zin enig en alleen over zulke dingen die des Heren, en die des naasten zijn, aldus die der liefde tot den Heer en jegens den naaste zijn; vandaar ook is het Woord levend. Dit wordt daaronder verstaan dat van dat tweetal geboden de Wetende Profeten afhangen, Matth. xxii: 34, 38; de Wet en de Profeten zijn het Woord in zijn ganse samenvatting. Maar de ware dingen des geloofs uit de liefde zijn niet de naakte erkentnissen van zulke dingen in het geheugen en daaruit in het verstand bij den mens, maar zij zijn de aandoeningen des levens bij hem; de dingen immers die de mens liefheeft, en vandaar doet, zijn van zijn leven. Er zijn ook ware dingen des geloofs, die niet over de liefde handelen, maar alleen gene dingen van meer nabij of van verder af bevestigen; deze ware dingen des geloofs worden de secundaire ware dingen genoemd. De ware dingen des geloofs gedragen zich immers zoals familiën en de geslachten ervan achtereenvolgens uit één vader. De vader dier waarheden is het goede der liefde uit den Heer en vandaar tot Hem; aldus is hij de Heer; want of gij zegt de Heer, dan wel de liefde uit Hem en vandaar tot Hem, het is hetzelfde. De liefde immers is geestelijke verbinding, en maakt dat Hij is waar de liefde is, dewijl de liefde aanwezig in zich vertoont hem die wordt geliefd.

9842. En graveren daarop de namen der zonen Israëls; dat dit betekent waaraan zijn ingeprent de ware en de goede dingen van het geestelijk Rijk ten aanzien van al hun hoedanige, staat vast uit de betekenis van in stenen graveren, zijnde aan het geheugen inprenten, waarover vlak boven, n. 9841; uit de betekenis van de namen, zijnde het hoedanige, waarover n. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 6674; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, zijnde alle ware en goede dingen van het geestelijk Rijk; onder de zonen Israëls worden hier de twaalf Stammen verstaan, aangezien deze ten aanzien van hun namen in die stenen waren gegraveerd, en met de twaalf Stammen worden alle ware en goede dingen in een samenvatting aangeduid, n. 3858, 3926, 3939, 4060, 6335, 6337; en omdat uit die de Kerk of de Hemel is, wordt derhalve met de zonen Israëls de Kerk en het geestelijk Rijk des Heren aangeduid, n. 4286, 6637, 7836, 7891, 7996, 7997, 9340. Uit deze dingen blijkt, dat met gij zult graveren daarop de namen der zonen Israëls, wordt aangeduid ingeprent aan het geheugen al het hoedanige van de ware en de goede dingen van het geestelijk Rijk, of de ware en de goede dingen van dat Rijk ten aanzien van al het hoedanige.

9843. Zes van hun namen op den enen steen; dat dit betekent al het hoedanige der ware dingen uit het goede, staat vast uit de betekenis van het getal zes, zijnde alle dingen, waarover n. 3960 einde, 7973, 8148; hier alle ware dingen uit het goede, waarover aanstonds; uit de betekenis van de namen, zijnde het hoedanige, zoals nu boven n. 9842; en uit de betekenis van op den steen, zijnde de inprenting aan het geheugen, waarover ook boven n. 9841. Dat het alle ware dingen uit het goede zijn, is omdat het twee stenen waren waarin de namen der zonen Israëls waren gegraveerd, en de ene steen op den rechterschouder, en de andere op den linkerschouder; en bij den mens stemmen de dingen die aan zijn rechterzijde zijn, overeen met de goede dingen wáaruit de ware dingen zijn, of met de ware dingen uit het goede, en de dingen die aan de linkerzijde zijn, met de ware dingen waardoor het goede is; men zie n. 9604 einde, 9736; aldus betekenden de namen der zonen Israëls, gegraveerd in den steen die op den rechterschouder was, de ware dingen uit het goede, en die welke op den linkerschouder waren, de ware dingen waardoor het goede is.

9844. En de zes overige namen op den anderen steen; dat dit betekent al het hoedanige der ware dingen waardoor het goede is, staat vast uit de dingen die nu boven in n. 9843 zijn gezegd.

9845. Volgens hun geslachten; dat dit betekent het ene en het andere in die orde waarin het ene uit het andere wordt verwekt en voortgaat, staat vast uit de betekenis van de geslachten, zijnde de dingen die des geloofs en der

naastenliefde zijn, of die van het ware en het goede in de geestelijke wereld zijn, waarover n. 613, 2020, 2584, 6239, 9042, 9079; aldus volgens de geslachten is volgens de orde, waarin het ene uit het andere wordt verwekt en voortgaat, namelijk het goede uit het ware, en het ware uit het goede. De mens immers die opnieuw uit den Heer wordt verwekt, heeft twee staten; de eerste staat is die van het ware, en de tweede die van het goede; wanneer de mens in den eersten staat is, wordt hij door de ware dingen tot het goede geleid; wanneer hij echter in den tweeden staat is, wordt hij door het goede geleid; deze staat is de staat des Hemels bij den mens, want hij is niet eerder in den Hemel dan wanneer hij in het goede is; men zie hetgeen hierover boven in n. 9832 is getoond. Uit deze dingen blijkt, wat betekent volgens de geslachten der zonen Israëls. Er wordt gezegd in die orde waarin het ene uit het andere wordt verwekt en voortgaat, want zoals het goede door de ware dingen wordt verwekt, aldus gaat het daarna voort; evenzo, zoals de ware dingen door het goede worden verwekt, aldus gaan zij daarna voort; zij worden immers achtereenvolgens verwekt, en zij gaan daarna voort in die orde waarin zij achtereenvolgens geboren zijn. Maar deze dingen zijn gezegd voor hen die weten hoe de reeksen der dingen achtereenvolgens worden voortgebracht.

9846. Naar het werk van een steenbewerker, met de gravingen van een zegel, zult gij graveren de twee stenen op de namen der zonen Israëls; dat dit betekend den hemelsen vorm van alle waarheden in haar orde in het geheugen uit het goede der liefde, aldus de verstandelijke dingen daar volgens de ordening door het willijke bij den wederverwekte, staat vast uit de betekenis van den steenbewerker, zijnde het goede der liefde, aldus het willijke van den wederverwekte, want dit is uit het goede der liefde; het willijke immers van den wederverwekte neemt het goede der liefde op, en zijn verstandelijke neemt de ware dingen des geloofs op; uit de betekenis van de gravingen van een zegel, zijnde de hemelse vorm van alle waarheden, zodanig als deze is in het verstandelijke van den wederverwekte, want daarin zijn de ware dingen des geloofs gerangschikt in den hemelsen vorm; vandaar is het, dat de wederverwekte mens de Hemel in een klein beeld is; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9279, einde; en dat het verstandelijke van den wederverwekten mens overeenstemt met het geestelijk Rijk in den Hemel, en het willijke met het hemelse Rijk daar, n. 9835. Daaruit blijkt, wat de hemelse vorm der waarheden bij den mens is; uit de betekenis van stenen graveren, zijnde aan het geheugen inprenten, waarover boven n. 9842, hier zulk een vorm inprenten aan de waarheden die daar zijn; en uit de betekenis van de namen der zonen Israëls, zijnde de ware en de goede dingen ten aanzien van al het hoedanige

in hun orde, waarover ook boven n. 9842, 9843, 9844, 9845. Dat met den steenbewerker het goede der liefde of het willijke van den wederverwekte wordt aangeduid, is omdat het goede der liefde werkt, en de ware dingen in de orde schikt bij den mens wanneer hij wordt wederverwekt, en die daarna in hun orde houdt wanneer hij wederverwekt is. De ware dingen immers worden geschapen naar de gehele gelijkenis van het goede, en naar geheel zijn wenk, aldus naar het al der liefde; het goede immers is der liefde. Dat het aldus is, staat hieruit vast, dat de mens die dingen als waar erkent welke hij liefheeft, en dat hij zo de ware dingen volgens zijn liefde vat en erkent; vandaar is het, dat de ware dingen den vorm van het goede samenstellen. Daaruit kan men weten, hoe de Heer den mens leidt door de ware dingen des geloofs, of door het geloof, namelijk door het goede der liefde bij hem; en eveneens hoe de Heer den mens ook middellijk door den Hemel regeert; de wederverwekte mens immers is de Hemel in een klein beeld, zoals boven is gezegd; weswege Hij, aangezien Hij den Hemel regeert, ook zulk een mens tegelijk regeert.

9847. Omgeven met vattingen van goud zult gij ze maken; dat dit betekent het ontstaan en het blijven bestaan uit het goede, staat vast uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 9490; vandaar is: omgeven met vattingen van goud, uit het goede worden voortgezet, en daaraan het ontstaan ontleen, en omdat het ontstaan ook het blijven bestaan is, want waaruit iets ontstaat, door dat zelfde zal het ook blijven bestaan; het blijven bestaan immers is een voortdurend ontstaan. Met het goede en het ware is het evenzo gesteld als met het goud waarmede een juweel wordt omgeven; het goede immers is zoals de grond, en de ware dingen zijn zoals de zaden daar, want de ware dingen worden niet ergens anders geboren dan in het goede, en eveneens bloeien zij volgens het hoedanige van het goede.

9848. En gij zult zetten de twee stenen op de schouders van den Efod; dat dit de instandhouding van het goede en het ware met alle inspanning en macht betekent, staat vast uit hetgeen boven in n. 9836 is getoond.

9849. Stenen der gedachtenis voor de zonen Israëls; dat dit betekent uit de Barmhartigheid voor altijd voor het geestelijk Rijk, staat vast uit de betekenis van de stenen der gedachtenis op de schouders van den Efod, zijnde de instandhouding van het goede en het ware uit de Barmhartigheid voor altijd. Dat de stenen op de schouders de instandhouding van het goede en het ware zijn, staat vast uit hetgeen in n. 9836 is getoond; en dat de gedachtenis, wanneer over den Heer wordt gehandeld, de Barmhartigheid

is, zal uit hetgeen volgt vaststaan; en uit de betekenis van de zonen Israëls, zijnde het geestelijk Rijk des Heren, waarover boven n. 9842. In het Woord wordt er gezegd van Jehovah, dat is, van den Heer, dat Hij gedenkt en dat Hij niet gedenkt, en daarmede wordt aangeduid, dat dan iets geschiedt uit de Barmhartigheid, hetzij een instandhouding, hetzij een bevrijding. Evenzo wordt er gezegd dat Hij ziet, hoort, kent, en dat Hij niet ziet, niet hoort, en niet kent, waarmede ook de erbarmingen en de niet-erbarmingen worden aangeduid. Dat het aldus wordt gezegd, is vanwege de gelijkenis met den mens, en vanwege den schijn. Wanneer immers de mens zich afkeert van den Heer, hetgeen geschiedt wanneer hij het boze doet, dan schijnt het hem, omdat de Heer voor hem aan den rug is, toe alsof de Heer hem niet ziet, niet hoort, en kent, noch Zich zijner gedenkt, terwijl dit toch bij den mens aldus is; vandaar wordt het vanwege den schijn aldus gezegd in het Woord. Omgekeerd echter is het, wanneer de mens zich tot den Heer keert, hetgeen geschiedt wanneer hij goed doet; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9306. Een ieder kan weten, dat met betrekking tot den Heer niet gesproken kan worden van gedenken of zich herinneren, aangezien de voorbijgegene en de toekomstige dingen in Hem eeuwig zijn, dat is, tegenwoordig uit het eeuwige tot in het eeuwige. Dat gedenken, wanneer over den Heer wordt gehandeld, is Zich ontfermen, en aldus in stand houden of bevrijden uit Barmhartigheid, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij David; “Jehovah heeft Zijn heil bekend gemaakt; voor de ogen der natiën heeft Hij Zijn Gerechtigheid onthuld; *Hij is gedachtig geweest Zijner Barmhartigheid* en Zijner waarheid aan het huis Israëls”, Psalm xcvi: 2. Bij denzelfde: “Jehovah heeft in onze nederigheid *aan ons gedacht*, omdat *Zijn Barmhartigheid* tot in het eeuwige is”, Psalm cxxxvi: 23. Bij denzelfde: “*Gedenk niet* der zonden mijner knapenjaren, en mijner overtredingen, *gedenk miner naar Uw barmhartigheid*, terwille van Uw Goedheid, o Jehovah”, Psalm xxv: 7. Bij denzelfde: “*Hij gedacht voor hen aan Zijn verbond*, en het berouwde Hem vanwege de veelheid Zijner Barmhartigheden”, Psalm cvi: 45. Bij denzelfde: “Hij heeft Zijner wonderen een gedachtenis gemaakt; Jehovah is genadig en *barmhartig*; Hij heeft spijs gegeven dengenen die Hem vrezen, *Hij gedacht* tot in het eeuwige *Zijn verbond*”, Psalm cxl: 4, 5. Bij denzelfde: “*Gedenk de vorige ongerechtigheden niet*; laten *Uw erbarmingen* ons vóórkomen”, Psalm lxxix: 8. Bij Lukas: “God heeft Israël Zijn dienstknecht aangenomen, aldus dat Hij *Zijner Barmhartigheid gedacht*, om *Barmhartigheid te doen* met onze vaders, en om *te gedenken aan Zijn heilig verbond*”, 1: 54, 72. Bij David: “Wat is de mens *dat Gij zinder gedenkt*”, Psalm viii: 5. Bij denzelfde: “*Gedenk*

mijner, Jehovah, in het welbehagen van Uw volk”, Psalm cv: 4. Bij denzelfde: “*Jehovah is onzer gedachtig geweest; Hij zegent*”, Psalm cxv: 12. In het Eerste Boek van Samuël: “Indien Gij al aanzien de ellende Uwer dienstmaagd zult hebben aangezien, en *mijner gedachtig zult zijn geweest*, en Uw dienstmaagd *niet zult hebben vergeten*”, 1: 11; zijnde de gelofte van Channah, de moeder van Samuël; en wanneer zij hem had gebaard, wordt er gezegd “*dat Jehovah aan haar gedacht*”, Vers 19; dat is, Hij had haar ellende aangezien, en haar Barmhartigheid betoond; evenzo meermalen aldus, zoals in Levit. xxvi: 41, 42, 45; Num. x: 9; Jes. xliii: 25; Hfdst. xlix: 1; Hfdst. lxiv: 8; Jerem. xxxi: 34.

9850. En voeren zal Aharon hun namen vóór Jehovah op zijn twee schouders ter gedachtenis; dat dit betekent het uitbeeldende van de Goddelijke instandhouding van het goede en het ware voor altijd uit *de* Barmhartigheid, staat vast uit de betekenis van voeren of dragen op de twee schouders, zijnde de Goddelijke instandhouding van het goede en het ware, waarover n. 9836; uit de betekenis van de namen der zonen Israëls, zijnde de goede en de ware dingen ten aanzien van al het hoedanige, waarover n. 9842; en uit de betekenis van de gedachtenis, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde de Barmhartigheid, waarover vlak boven n. 9849; dat het het uitbeeldende van zulke dingen is, is duidelijk.

9851. En gij zult maken vattingen van goud; dat dit het aanhoudend ontstaan en blijven bestaan uit het goede betekent, staat vast uit hetgeen boven in n. 9847 is gezegd; dat het aanhoudend is, is omdat hier voor de tweede maal over de vattingen wordt gesproken.

9852. En twee ketentjes van zuiver goud; dat dit betekent den samenhang met het goede van het ganse Rijk, staat vast uit de betekenis van de ketentjes, zijnde de samenhang. Dat de ketentjes dit zijn, komt omdat daarmede de verbindingen geschieden, en wanneer die zijn geschied, hangen de dingen samen, hier met het geestelijk Rijk, omdat de ketentjes waren gemaakt terwille van den samenhang met den Efod, waardoor het geestelijk Rijk in het gemeen werd uitgebeeld, n. 9824; en uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 9490; er wordt zuiver goud gezegd, omdat het goede uit het Goddelijke wordt aangeduid; dit immers is zuiver, en houdt alle dingen in het verband en in den vorm in den Hemel samen. Dat de ketenen de samenhang zijn, blijkt ook bij Jesaja: “De werkmeester giet een gesneden beeld, en de smelter overtrekt het met goud, en *hij smelt het samen met ketenen van zilver*”, xl: 19; het gesneden beeld is de leer van het valse, die uit het eigen inzicht is, aldus zonder het leven uit het Goddelijke, n. 8869, 8941; zulk een leer uitbroeden, wordt daarmede

aangeduid dat de werkmeester een gesneden beeld giet; en dat zij moge schijnen uit het goede, wordt daarmee aangeduid dat de smelter het met goud overtrekt; en dat de valse dingen mogen samenhangen, wordt daarmee aangeduid dat hij ketenen van zilver smelt; dat het zilver het ware is, en in den tegengestelden zin het valse, zie men in n. 1551, 2954, 5658, 6112, 6914, 6917, 8932.

9853. Aan de grenzen zult gij die maken; dat dit betekent aan de uiterste dingen waardoor de invloed is, staat vast uit de betekenis van de grenzen, zijnde de uiterste dingen; dat daardoor de invloed is, namelijk van het goede, is omdat met de ketentjes de samenhang wordt aangeduid, n. 9852; en alle samenhang in de geestelijke wereld geschiedt door invloed.

9854. Met koordwerk; dat dit de wijze der verbinding betekent, staat vast uit de betekenis van het koord, zijnde het verbindende; dat het koord het verbindende is, is omdat daarmee de verbinding geschiedt; hier betekent het echter de wijze der verbinding, omdat er wordt gezegd dat de ketentjes van goud moesten worden gemaakt met koordwerk; inde oorspronkelijke Taal wordt een koord verstaan dat is gemaakt van samengedraaid en ineengevlochten werk, waarmee in den inwendigen zin de verbinding wordt aangeduid zodanig als deze is van de waarheden in de wetenschappelijke dingen en tussen de wetenschappelijke dingen, aldus die zijn in het natuurlijk of uitwendig geheugen. Dat het zulk een verbinding is, is omdat hier wordt gehandeld over de verbinding van de ware dingen door het goede in de laatste dingen van het geestelijk Rijk; met den Efoed immers en den Borstlap, waarmee er door de met koordwerk gemaakte ketentjes verbinding was, wordt het geestelijk Rijk in de laatste dingen aangeduid, n. 9824; dat het ineengevlochtene het wetenschappelijke is, zie men in n. 2831. Er verschijnen ook koorden van verschillende samendraaiing en dichtheid in het andere leven, en daarmee worden de verschillende wijzen van verbinding uitgebeeld. Vandaar is het, dat ook met de koorden in het Woord der verbindende dingen worden aangeduid, zoals in deze volgende plaatsen; bij Jesaja: “*Wee dengenen die de ongerechtigheid aantrekken met koorden der ijdelheid*, en zoals met een *wagenkoord* de zonde”, v: 18; de koorden der ijdelheid zijn de verbindingen der valsheden, waardoor de ongerechtigheid of het boze des levens is. Bij denzelfde: “Schouwt Zion, de stad van ons vastgezet feest; laten uw ogen Hierosolyma zien, het kalme Habitakel, de Tent die niet zal worden verstrooid; de pinnen ervan zullen voor altijd niet verwijderd worden, en *alle koorden ervan zullen niet worden verscheurd*. *Uw koorden zijn slap geworden*; zij zullen hun mastboom niet bevestigen”, xxxiii: 20, 23; de pinnen en de koorden,

voor de verbindende ware en goede dingen des Hemels, want het Habitakel en de Tent, met betrekking waartoe hier van koorden wordt gesproken, zijnde Hemel, n. 9457, 9481, 9485, 9615, 9784. Bij denzelfde: “Verruim de plaats *uwer Tent*, laten zij de gordijnen *uwer Habitakelen* uitbreiden; verhinder het niet; *maak uw koorden lang*, en uw pinnen vast”, LIV: 2. En bij Jeremia: “Mijn *Tent* is verwoest, en *al Mijn koorden zin verscheurd*”, x: 20. Ook hier staan de koorden voor de verbindende en de bevestigende dingen, de Tent voor de Kerk, die de Hemel des Heren op aarde is. Bij Hoschea: “*Met koorden des mensen heb Ik hen getrokken, met dichte koorden der liefde*”, XI: 4. Hier staan de koorden klaarblijkelijk voor de verbindende dingen, want de liefde is geestelijke verbinding. Bij Ezechiël: “Aschur en Kilmad waren uw handelaren *met schatten van klederen, gebonden door koorden*”, XXVII: 23, 24; aldaar aangaande Tyrus, waarmede de erkenenissen van het goede en het ware worden aangeduid, n. 1201; de uitwendige verbindingen ervan zijn de door koorden gebonden klederen. Bovendien betekenen de koorden in het Woord ook de aandelen der erfenissen en des lands, ter oorzaak hiervan dat de metingen met koorden werden gedaan, zoals in Deut. XXXII: 9; Amos VII: 17; Micha II: 4, 5; Zach. II: 5; Psalm XVI: 6; Psalm LXXVIII: 55; Psalm CV: II; Psalm CXL: 6; en meermalen elders.

9855. En gij zult geven de ketentjes der koorden op de vattingen; dat dit betekent de verbinding met het goede waaruit de ware dingen zijn, en zo de instandhouding van het geestelijk Rijk met alle inspanning en macht, staat vast uit de betekenis van de ketentjes die van koordwerk waren, zijnde de samenhang en de verbinding met het goede, waarover boven n. 9852, 9854; en uit de betekenis van de vattingen van goud, zijnde het ontstaan en het blijven bestaan van de ware dingen uit het goede, waarover ook boven n. 9847; de instandhouding van het goede en het ware in het geestelijk Rijk, of, wat hetzelfde is, de instandhouding van het geestelijk Rijk met alle inspanning en macht, wordt aangeduid met de twee stenen van schoham, gezet op de schouderbanden van den Efod, waarin de namen der zonen Israëls waren gegraveerd, n. 9836, 9848, 9849.

9856. Vers 15 tot 30. *En gij zult maken een Borstlap des Gerichts, een werk eens uitdenkers, zoals het werk des Efods zult gij dien maken, van goud, hemelsblauw en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en getweerd fijn lijnwaad, maken zult gij dien. Vierkant zal hij zijn, verdubbeld, een span zijn lengte, en een span zijn breedte. En vullen zult gij hem met een vulling van steen; vier rijen van steen, een rij, een Robin, een Topaas, een Karbonkel, de ene rij. En de tweede rij, een Chrysopraas, een Saffier, en een Diamant. En de derde rij, een Cyaan, een Agaat,*

en een Amethyst. En de vierde rij, een Tharschisch, en een Schoham, en een Jaspis; ingevat met goud zullen zij zijn in hun vullingen. En de stenen zullen zijn op de namen der zonen Israëls, twaalf op hun namen, met de graveringen van een zegel, voor een ieder op zijn naam, zij zullen zijn voor de twaalf stammen. En gij zult maken op den Borstlap ketentjes der grens met koordwerk, van zuiver goud. En gij zult maken op den Borstlap twee ringen van goud, en gij zult geven de twee ringen op de twee uiteinden van den Borstlap. En gij zult geven de twee koorden van goud op de twee ringen aan de uiteinden van den Borstlap. En de twee uiteinden der twee koorden zult gij geven op de twee vattingen, en gij zult geven op de schouders van den Efod tegenover de aangezichten ervan. En gij zult maken twee ringen van goud, en die zetten op de twee uiteinden van den Borstlap op den zoom ervan, die is aan deze zijde van den Efod inwaarts. En gij zult maken twee ringen van goud, en gij zult die geven op de twee schouders van den Efod beneden tegenover de aangezichten ervan, tegen de voege ervan, boven den gordel van den Efod. En zij zullen vastbinden den Borstlap uit zijn ringen aan de ringen van den Efod met een hemelsblauwen draad, om te zijn op den gordel van den Efod; ook zal de Borstlap niet wijken van op den Efod. En dragen zal Aharon de namen der zonen Israëls in den Borstlap des Gerichts op zijn hart, bij zijn binnentreden tot het Heilige, ter gedachtenis vóór Jehovah geduriglijk. En gij zult geven tot den Borstlap des Gerichts de Urim en de Thumim, en zij zullen zijn op het hart van Aharon bij zijn binnentreden vóór Jehovah; en dragen zal Aharon het Gericht der zonen Israëls op zijn hart vóór Jehovah geduriglijk. En gij zult maken een Borstlap des Gerichts, betekent wat betreft het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede; een werk eens uitdenkers, betekent uit het verstandelijke; zoals het werk des Efods zult gij dien maken, betekent het continue voor het uitwendige van het geestelijk Rijk; van goud, hemelsblauw en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en getweernd fijn lijnwaad, maken zult gij dien, betekent het goede der naastenliefde en des geloofs; vierkant zal hij zijn, verdubbeld, betekent het gerechte en het volmaakte; een span zijn lengte en een span zijn breedte, betekent evangelijk ten aanzien van het goede en ten aanzien van het ware; en vullen zult gij hem met een vulling van steen, betekent de ware dingen zelf in hun orde uit één goede; vier rijen van steen, een rij, betekent de verbinding van alle dingen; een Robijn, een Topaas, een Karbonkel, betekent de hemelse liefde van het goede; de ene rij, betekent het drievuldige daar als één; en de tweede rij, betekent het drievuldige ook dit als één; een Chrysopraas, een Saffier, en een Diamant, betekent de hemelse liefde van het ware; en de derde rij, betekent het drievuldige ook hier als één; een Cyaan, een Agaat, en een Amethyst, betekent de geestelijke liefde

van het goede; en de vierde rij, betekent het laatste drievuldige als één; een Tharschisch, en een Schoham, en een Jaspis, betekent de geestelijke liefde van het ware; ingevat met goud zullen zij zijn in hun vullingen, betekent dat alle en de afzonderlijke dingen in het gemeen en in het bijzonder zullen voortgaan uit het goede dat der liefde is uit den Heer tot den Heer; en de stenen zullen zijn op de namen der zonen Israëls, betekent onderscheidenlijk de goede en de ware dingen ten aanzien van al het hoedanige; twaalf op hun namen, betekent alle en de afzonderlijke dingen in een samenvatting; met de graveringen van een zegel, betekent tot den hemelsen vorm; voor een ieder op zijn naam, betekent voor de afzonderlijke dingen in het bijzonder; zij zullen zijn voor de twaalf stammen, betekent voor alle dingen in het gemeen; en gij zult maken op den Borstlap ketentjes der grens, betekent de verbinding van den gansen Hemel in de uiterste dingen; met koordwerk, betekent onontbindbaar; van zuiver goud, betekent door het hemels goede; en gij zult maken op den Borstlap twee ringen van goud, betekent de sfeer van het Goddelijk Goede waardoor de verbinding is uit het hogere deel des Hemels; en gij zult geven de twee ringen op de twee uiteinden van den Borstlap, betekent in de uiterste dingen; en gij zult geven de twee koorden van goud op de twee ringen, betekent de wijze van de onontbindbare verbinding; aan de uiteinden van den Borstlap, betekent in de uiterste dingen; en de twee uiteinden der twee koorden zult gij geven op de twee vattingen, betekent de wijze der verbinding met de ondersteunende dingen in de uiterste dingen; en gij zult geven op de schouders van den Efod, betekent zo de ondersteuning van den Hemel en de instandhouding van het goede en het ware daar met alle inspanning en macht; tegenover de aangezichten ervan, betekent tot in het eeuwige; en gij zult maken twee ringen van goud, betekent de sfeer van het Goddelijk Goede; en die zetten op de twee uiteinden van den Borstlap, betekent in de uiterste dingen; op den zoom ervan die is aan deze zijde van den Efod inwaarts, betekent de verbinding en de instandhouding van het middelste deel; en gij zult maken twee ringen van goud, betekent de sfeer van het Goddelijk Goede; en gij zult die geven op de twee schouders van den Efod beneden, betekent de instandhouding van het goede en het ware in het laagste deel des Hemels; tegenover de aangezichten ervan, betekent tot in het eeuwige; tegen de voege ervan boven den gordel van den Efod, betekent waar is de verbinding van alle dingen het naast binnen de uitwendige samenbinding, waardoor alle dingen in het verband en in den vorm worden samengehouden; en zij zullen vastbinden den Borstlap uit zijn ringen aan de ringen van den Efod, betekent de verbinding en de instandhouding van alle dingen des Hemels door de sfeer

van het Goddelijk Goede in de uitwendige dingen van het geestelijk Rijk; met een hemelsblauwen draad, betekent door de hemelse liefde van het ware; om te zijn op den gordel van den Efod, betekent opdat het voor altijd wordt bewaard in zijn verband en in zijn vorm; ook zal de Borstlap niet wijken van op den Efod, betekent alle dingen des Hemels onafscheidelijk van de uitwendige dingen van het geestelijk Rijk; en dragen zal Aharon de namen der zonen Israëls, betekent de instandhouding van het goede en het ware ten aanzien van al het hoedanige uit den Heer; in den Borstlap des Gerichts, betekent het uitbeeldende van den Hemel ten aanzien van het Goddelijk Ware, opblinkende uit het Goddelijk Goede des Heren; op zijn hart, betekent uit de Goddelijke Liefde tot in het eeuwige; bij zijn binnentreden tot het Heilige, betekent in allen Eredienst; ter gedachtenis vóór Jehovah geduriglijk, betekent uit de Barmhartigheid tot in het eeuwige; en gij zult geven tot den Borstlap des Gerichts de Urim en de Thumim, betekent de uitstraling van het Goddelijk Ware uit den Heer in de laatste dingen; en zij zullen zijn op het hart van Aharon, betekent uit het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde; bij zijn binnentreden vóór Jehovah, betekent in allen Eredienst; en dragen zal Aharon het Gericht der zonen Israëls, betekent het Goddelijk Ware des Hemels en der Kerk; op zijn hart vóór Jehovah geduriglijk, betekent voortdurend opblinkende uit het Goede.

9857. En gij zult maken een Borstlap des Gerichts; dat dit betekent wat betreft het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede, staat vast uit de betekenis van den Borstlap, zijnde het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede des Heren in de laatste dingen, waarover n. 9823; dit wordt de Borstlap des Gerichts genoemd, omdat het antwoorden gaf, en daardoor het Goddelijk Ware onthulde; met het Gericht wordt ook in het Woord aangeduid het Goddelijk Ware, bijgevolg de leer en het leven volgens haar. Vandaar nu is het, dat deze Borstlap de Borstlap des Gerichts wordt geheten, en eveneens het Gericht, in de volgende dingen van dit Hoofdstuk: “*Dragen zal Aharon het Gericht der zonen Israëls op zijn hart vóór Jehovah geduriglijk*”, Vers 30; en toen Joshua tot leider over het volk werd verkozen, wordt er gezegd: “Dat hij stond vóór Eleazar den priester, die *zou vragen voor hem door het Gericht van de Urim vóór Jehovah*”, Num. xxvii: 21. Dat het Gericht is het Goddelijk Ware en het inzicht daaruit, bijgevolg dat het de leer is en het leven volgens haar, staat vast uit verscheidenen plaatsen in het Woord, zoals uit de volgende; bij Jesaja: “De wijngaard van Jehovah Zebaoth is het huis van Israël; *Hij heeft Gericht verwacht*, maar zie, ettering; Gerechtigheid, maar zie, geschreeuw”, v: 7; Gericht verwachten, is inzicht verwachten uit het Goddelijk

Ware, en het leven volgens de geboden. Bij denzelfde: “Hij is gezeten op den Troon in Waarheid, in den Tabernakel van David, *richtende en zoekende het Gericht*”, xvi: 5; aldaar aangaande de Komst des Heren; de Troon waarop Hij zal zitten, is het Goddelijk Ware voortgaande uit Hem, en vandaar het geestelijk Rijk; men zie n. 5313, 2129, 6397, 8625, 9039; het Gericht richten, is het Goddelijk Ware leren; en het Gericht zoeken, is de opneming ervan bij den mens. Bij denzelfde: “Te dien dage zal Jehovah zijn tot een tulband des sieraads voor de overblijfselen des volks, en *tot een geest des Gerichts voor hem die zit over het Gericht*”, xxviii: 5, 6; de tulband des sieraads is, wanneer gehandeld wordt over Jehovah, dat is, den Heer, het Goddelijk Inzicht; men zie boven n. 9827; en de geest des Gerichts is de wijsheid uit het Goddelijk Ware, n. 9818; voor hem die zit over het Gericht, is hij die aangaande het Goddelijk Ware onderricht, of dit leert. Bij denzelfde: “Jehovah heeft Zion vervuld met *Gericht en Gerechtigheid*”, xxxiii: 5; Zion staat voor de hemelse Kerk; met Gericht vervuld worden, voor met inzicht uit het Goddelijk Ware; en met Gerechtigheid vervuld worden, voor met wijsheid uit het Goddelijk Goede. Bij denzelfde: “Wie heeft den geest van Jehovah bestierd; met wien heeft Hij beraadslaagd, opdat hij Hem *inzichtsvol* zou maken, en *Hem onderrichten in den weg des Gerichts*, en Hem *wetenschap* leren, en Hem *den weg van het inzicht tonen*”, xl: 13, 14; de geest van Jehovah is het Goddelijk Ware, n. 9818; dat Hem onderrichten in den weg des Gerichts, is wetend, inzichtsvol, en wijs maken, is duidelijk. Bij Jeremia: “De ooievaar in den hemel kent zijn gezette tijden, doch het volk van Jehovah, zij hebben *het Gericht van Jehovah* niet gekend; hoe zegt gij: *Wis zijn wij, en de wet van Jehovah is met ons*”, viii: 7, 8; niet het Gericht van Jehovah kennen, voor het Goddelijk Ware, waaruit de wijsheid is; derhalve wordt er gezegd: Hoe zegt gij: *Wijs zijn wij*. Bij denzelfde: “*Wee hem die zijn huis bouwt zonder Gerechtigheid*, en zijn opperzalen *zonder Gericht*”, xxii: 13; opperzalen bouwen zonder Gericht, voor zich doordrenken met niet-ware dingen. Bij Hoschea: “Ik zal u Mij ondertrouwen tot in het eeuwige, *in Gerechtigheid en in Gericht*, en Ik zal u Mij ondertrouwen *in Waarheid*”, ii: 19, 20; ondertrouwen in Gericht, voor verbinden door het Goddelijk Ware, aldus door het geloof en het leven des geloofs. Bij Amos: “*Laat het Gericht vloeien zoals het water*, en de Gerechtigheid zoals een sterke bergstroom”, v: 24. Bij denzelfde: “*Gij hebt het Gericht in gal verkeerd*, en de vrucht der Gerechtigheid in alssem”, vi: 12; het Gericht ook daar voor het inzicht uit het Goddelijk Ware, en het leven daaruit. Bij Zefanja: “Jehovah zal in den morgenstond *Zijn Gericht in het licht geven*”, iii: 5; het Gericht in het licht geven, voor het Goddelijk Ware

onthullen. Bij Moscheh: “*Alle wegen van Jehovah zijn Gericht*”, Deut. xxxii: 4. Bij David: “Jehovah, *Uw Waarheid* is tot aan de aethers, *Uw Gerechtigheid* is zoals de bergen Gods, *Uw Gerichten zijn een grote afgrond*”, Psalm xxxvi: 6, 7. Bij denzelfde: “Jehovah zal zoals het licht *Uw Gerechtigheid* uitleiden, en *Uw Gericht* zoals den middag”, Psalm xxxvii: 6. Bij denzelfde: “Hoor mijn stem naar Uw Barmhartigheid, Jehovah, *maak mij levend naar Uw Gerichten*”, Psalm cxix: 149; in die plaatsen staat het Gericht en de Gerichten voor het Goddelijk Ware. Bij Lukas: “Wee u, gij Farizeeën, *gij gaat voorbij het Gericht* en de Liefde Gods; deze dingen behoorde men te doen”, xi: 42; het gericht Gods voorbijgaan, voor het Goddelijk Ware voorbijgaan, en de Liefde Gods voorbijgaan, voor het Goddelijk Goede voorbijgaan, en het leven uit het ene en het andere. Omdat ook het leven wordt verstaan, wordt er gezegd dat men die dingen behoorde te doen. Bij Jesaja: “Jehovah Zebaoth zal worden verhoogd *in het Gericht*, en God zal geheiligd worden *in de Gerechtigheid*”, v: 16. Bij denzelfde: “Op den Troon van David *om te bevestigen* het koninkrijk *in het Gericht* en in de Gerechtigheid, van nu aan en tot in het eeuwige”, ix: 6. Bij denzelfde: “Brenge raad aan, *doet Gericht*, stel zoals den nacht uw schaduw in het midden van den middag”, xvi: 3; Gericht doen, voor doen volgens *het Goddelijk Ware*. Bij Jeremia: “Ik zal aan David een gerechte Spruit opwekken, Die *zal doen Gericht* en Gerechtigheid op de aarde”, xxiii: 5; Hfdst. xxxiii: 15. Bij Ezechiël: “Indien een man gerecht zal zijn geweest, die *zal hebben gedaan Gericht* en Gerechtigheid, in de inzettingen wandelt, en Mijn Gerichten bewaart, *om de Waarheid te doen*, gerecht is deze, al levende zal hij leven”, xviii: 5, 9. Bij Zefanja: “Zoekt Jehovah, alle gij zachtmoedigen des lands, die *Zijn Gericht hebben gedaan*”, ii: 3; het Gericht Gods doen, voor het Goddelijk Ware of volgens dit doen. Bij Jesaja: “Ik heb Mijn geest op Hem gegeven; *Hij zal het Gericht den natiën voortbrengen*; Hij zal niet uitblussen, noch verbreken, *totdat Hij het Gericht in het land zal hebben gesteld*”, xlii: i, 4; aldaar aangaande den Heer; het Gericht den natiën voortbrengen, en het Gericht in het land stellen, voor het Goddelijk Ware leren en dit in de Kerk instaureren. Bij denzelfde: “De wet zal van met Mij uitgaan, en *Mijn Gericht zal Ik opwekken tot een licht der volken*”, li: 4; het Gericht voor het Goddelijk Ware; tot een licht der volken, voor ter verlichting. Bij Johannes: “*Ik kom tot het Gericht in deze wereld*, opdat degenen die niet zien, mogen zien, die echter zien, blind worden”, ix: 39; tot het Gericht in de wereld komen, voor: om het Goddelijk Ware te onthullen, hetwelk maakt dat degenen zien die uit den Heer wijs zijn, en degenen blind worden die uit zichzelf zien, aldus die voor geleerd gelden. Bij Jeremia: “Zweer bij den levenden Jehovah in de Waarheid, *in het Gericht*

en de Gerechtigheid”, iv: 2. Bij denzelfde: “*Geen die het Gericht richt tot gezondheid*, geneesmiddelen tot herstel hebt gij niet”, xxx: 13. Bij David: “*Gerechtigheid en Gericht* zijn de schraag Uws Troons; de barmhartigheid en de waarheid zijn vóór Uw aangezichten”, Psalm LXXXIX: 15; de Gerechtigheid voor het goede dat der barmhartigheid is, en het Gericht voor het ware dat des geloofs is; vandaar wordt er ook gezegd de barmhartigheid en de waarheid. Bij Ezechiël: “Jeruzalem heeft *Mijn Gerichten* veranderd in goddeloosheid meer dan de natiën, en Mijn inzettingen meer dan de landen; derhalve *zal Ik Gerichten over u doen* in de ogen der natiën, en Ik zal al uw overblijfselen verstrooien”, v: 6, 7, 8, 10, 15; de Gerichten veranderen, voor de ware dingen veranderen die van den burgerlijken staat zijn; dat die dingen worden aangeduid met de Gerichten, wanneer ook de inzettingen worden genoemd, zie men inn. 8972; doch Gerichten doen, is richten óf ten dode, hetgeen de verdoemenis is, óf ten leven, hetgeen de zaliging is. De zaliging of de verdoemenis wordt ook aangeduid met het Gericht, waar het wordt geheten de dag of het uur des Gerichts, zoals in Matth. xi: 22, 24; Hfdst. xii: 36, 41, 42; Lukas x: 14; Hfdst. xi: 31, 32; Joh. v: 28, 29; Apoc. xviii: 10; Hfdst. xiv: 7; iets eenders ook met het Gericht, waar wordt gehandeld over het ambt van den rechter, zoals in Matth. v: 21, 22; Hfdst. vii: 1, 2; Hfdst. xxiii: 14, 33; Joh. v: 24, 26, 27; Hfdst. vii: 24; Hfdst. viii: 15, 16; Hfdst. xii: 31, 47, 48; Lukas vi: 37; Hfdst. xii: 13, 14, 56, 57; Hfdst. xix: 21, 22; Hfdst. xx: 47; Hfdst. xxii:30; Markus xii: 40; Jes. xli: 1; Hfdst. iii: 14; Jerem. xxv: 31; Hfdst. xlvi: 21; Joël iv: 12; Psalm vii: 8, 9; Psalm ix: 5, 8, 9; Levit. xix: 15; Deut. i: 16, 17; Hfdst. xxv: 1; Apoc. xvii: 1; Hfdst. xviii: 10; Hfdst. xx: 12, 13.

9858. Een werk eens uitdenkers; dat dit betekent uit het verstandelijke, staat vast uit de betekenis van den uitdenker, zijnde het verstandelijke, waarover n. 9598, 9688. Dat er wordt gezegd uit het verstandelijke, is omdat het geestelijk Rijk des Heren, hetwelk door de klederen van Aharon wordt uitgebeeld, het verstandelijke des Hemels is, zoals het hemels Rijk het willijke ervan is; dat het verstandelijke en het willijke bij den mens overeenstemt met die Hemelen, zie men in n. 9835.

9859. Zoals het werk des Efods zult gij dien maken; dat dit betekent het continue voor het geestelijk Rijk, staat vast uit de uitbeelding van den Efod, zijnde het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk in den uitwendigen vorm, waarin de innerlijke dingen stilhouden, waarover n. 9824; bijgevolg het uitwendige van dat Rijk; het continue ervan wordt aangeduid met zoals het werk des Efods, zoals eveneens in n. 9838.

9860. Van goud, hemelsblauw en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, en getweerd fijn lijnwaad, maken zult gij dien; dit betekent het goede der naastenliefde en des geloofs, zoals boven n. 9687, 9832, 9833.

9861. Vierkant zal hij zijn, verdubbeld; dat dit het gerechte en het volmaakte betekent, staat vast uit de betekenis van vierkant, zijnde het gerechte, waarover n. 9717; dat het ook is het volmaakte, is omdat het verdubbeld was, en het verdubbelde sluit alle dingen van het goede en alle dingen van het ware in; dat wat aan de rechterzijde is, sluit het goede in waaruit het ware is, en dat wat aan de linkerzijde is, het ware uit het goede, n. 9604 einde; 9736, 9495; aldus eveneens de volmaakte verbinding van het ene en het andere; vandaar is het eveneens, dat twee de verbinding betekent, n. 8423, en eveneens alle en de afzonderlijke dingen, n. 9166, alsmede het volle, n. 9103.

9862. Een span zijn lengte, en een span zijn breedte; dat dit betekent evengelijk ten aanzien van het goede en ten aanzien van het ware, staat vast uit de betekenis van de lengte, zijnde het goede, waarover n. 1613, 9487; en uit de betekenis van de breedte, zijnde het ware, waarover n. 1613, 3433, 3434, 4482, 9487; het evangelijke uit het ene en het andere wordt daarmede aangeduid dat de lengte en de breedte evengelijk zouden zijn.

9863. En vullen zult gij hem met een vulling van steen; dat dit betekent de ware dingen zelf in hun orde uit één goede, staat vast uit de betekenis van den Borstlap, die hier *hem* is, zijnde het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede des Heren, waarover n. 9823; uit de betekenis van de vulling van steen, zijnde de ware dingen in hun orde, want de Borstlap werd gevuld met stenen volgens de namen der zonen Israëls, en met de stenen worden in den gemenen zin de ware dingen in het laatste der orde aangeduid, n. 114, 643, 1298, 3720, 6426, 8609; en met de kostbare stenen, zodanig als zij in den Borstlap waren, de ware dingen uit het goede opblinkende, n. 9476. Er wordt gezegd uit één goede, omdat er één goede is waaruit alle ware dingen zijn; dat goede is het goede der liefde tot den Heer, aldus de Heer Zelf, en vandaar het goede der liefde uit den Heer, zijnde het goede der liefde tot den Heer; want het goede dat uit den Heer bij den mens, den geest, of den Engel, invloeit, verschijnt zoals van hen; vandaar is de liefde tot den Heer de liefde uit den Heer. Dit goede is het enige waaruit alle ware dingen zijn, en waaruit de orde tussen die dingen is, want de ware dingen zijn de vormen van het goede. Dat de kostbare stenen, die in den Borstlap waren, de Goddelijke Ware dingen uit het Goddelijke Goede hebben aangeduid, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar de kostbare stenen worden genoemd; zoals bij Johannes in de Apocalypse: “De fundamenten van den muur der stad Nova Hierosolyma

waren met elken *kostbaren Steen* versierd; het eerste fundament was *Jaspis*, het tweede *Saffier*, het derde *Chalcedon*, het vierde *Smaragd*, het vijfde *Sardonix*, het zesde *Sardius*, het zevende *Chrysoliet*, het achtste *Beryl*, het negende *Topaas*, het tiende *Chrysopraas*, het elfde *Hyacinth*, het twaalfde *Amethyst*”, XXI: 19, 20; dat die kostbare stenen de ware dingen der Kerk betekenen, zijnde de *Goddelijke ware* dingen, staat vast uit de betekenis van de stad Nova Hierosolyma, van haar muur, en van de fundamenten van den muur; Nova Hierosolyma betekent de Nieuwe Kerk die op deze van ons zal volgen; want het Boek der Apocalypse handelt over den staat der Kerk die er nu is, tot aan haar einde, en dan over de Nieuwe, die is de Heilige Hierosolyma, nederdalende uit den Hemel; haar muren zijn de ware dingen des geloofs die verdedigen, en de fundamenten zijn de ware dingen uit het goede; die ware dingen zelf in hun orde worden aangewezen met de daar genoemde kostbare stenen. Dat Hierosolyma niet uit den Hemel zal nederdalen, en dat de overige dingen die daar worden gezegd, niet aldus zullen gebeuren, maar dat in de afzonderlijke dingen van haar beschrijving zulke dingen worden aangeduid die der Kerk zijn, kan een ieder zien. Dat de ware dingen des geloofs worden verstaan onder de fundamenten van haar muur, staat hieruit vast, dat het die dingen zijn welke de Kerk beschermen tegen elken aanval, zoals de muren de stad; dat Hierosolyma de Kerk is, zie men in n. 2117, 9166; dat de muren de ware dingen des geloofs zijn die de Kerk beschermen, n. 6419; en dat de fundamenten de ware dingen uit het goede zijn, n. 9643. Bij Ezechiël: “Zoon des mensen, hef een weklacht op over den koning van Tyrus, en zeg tot hem: Zo zeide de Heer Jehovih: Vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid; in Eden, den tuin Gods, zijt gij geweest; *alle kostbare steen* was uw deksel, *Robijn*, *Topaas*, en *Diamant*, *Tharschisch*, *Schoham*, en *Jaspis*, *Saffier*, *Chrysopraas*, en *Karbonkel*, en goud. In den berg der heiligheid Gods waart gij geweest; *in het midden der stenen van vuur* had gij gewandeld”, XXVIII: 12, 13, 14; hier ook worden met de kostbare stenen de ware dingen uit het goede aangeduid, want Tyrus is in den uitbeeldenden inwendigen zin hij die in het inzicht en de wijsheid uit de erkentissen van het goede en het ware is, n. 1201; vandaar wordt van zijn koning gezegd, dat hij vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid was; van de wijsheid wordt gesproken met betrekking tot het goede, en van de schoonheid met betrekking tot het ware, want alle wijsheid in de Hemelen is uit het goede, en alle schoonheid daar uit de ware dingen daaruit; de tuin Eden betekent het inzicht uit het goede, n. 100; de tuin zelf het inzicht, n. 100, 108, 2702; daaruit blijkt, dat met de daar genoemde stenen de ware dingen uit het goede worden aangeduid. Welke ware dingen

uit het goede echter de afzonderlijke stenen beteken, die in den Borstlap zijn, zal vaststaan uit hetgeen volgt. Dat het alle ware en goede dingen in een samenvatting zijn, staat hieruit vast dat het er twaalf waren, en daaraan de namen der zonen Israëls of der Stammen waren ingegrift; want met de twaalf Stammen worden de goede en de ware dingen des Hemels en der Kerk in de gehele samenvatting aangeduid, n. 3858, 3926, 3939, 4060, 6335, 6337, 6397; en dat zij vandaar hebben betekend den Hemel met alle gezelschappen daar, n. 7846, 7891, 7996, 7997; en dat zij verschillende dingen hebben betekend volgens de orde waarin zij in het Woord worden genoemd, n. 3862, 3926, 3939, 4603, 6337, 6640; en dat twaalf is alle dingen, n. 3272, 3858, 7973.

9864. Vier rijen van steen, een rij; dat dit betekent de verbinding van alle dingen, namelijk van de ware dingen uit het goede, staat vast uit de betekenis van vier, zijnde de verbinding, waarover n. 1686, 9601, 9674; en uit de betekenis van de rijen van steen, zijnde de ware dingen uit het goede in hun orde. Dat er vier rijen waren, en in iedere rij drie stenen, was ter oorzaak hiervan, dat zou worden uitgebeeld de verbinding van alle ware dingen uit één goede, en zo de volmaaktheid; met vier wordt immers de verbinding aangeduid, zoals is gezegd; en met drie de volmaaktheid, n. 9825; wanneer er immers één goede is waaruit alle dingen voortgaan, n. 9863, hetwelk bijgevolg alle dingen beogen, dan is dit goede de verbinding van alle dingen. Dat het aldus is, kan worden toegelicht uit de dingen die in de Hemelen bestaan; allen die in de Hemelen zijn, wie het ook zijn, keren het aangezicht tot den Heer, en, wat wonderbaarlijk is, aldus geschiedt naar onverschillig welke streek zij zich ook wenden; vandaar is het, dat allen die in de Hemelen zijn, zijn verbonden zoals één éne; doch zij die buiten den Hemel zijn, keren het aangezicht achterwaarts van den Heer af, en des te meer naarmate zij verder van den Hemel zijn verwijderd; vandaar is er bij hen ontbinding, omdat bij hen niet de liefde jegens God en jegens den naaste is, maar jegens zichzelf en jegens de wereld. Maar deze verborgenheid kan niet worden geloofd door hen die denken volgens de begoochelingen der zinnen; dezen immers kunnen niet begrijpen, hoe er een bestendige richting van alle aangezichten in den Hemel kan bestaan tot den Heer, Die daar de Zon is, bij elke wending; men zie hetgeen hierover boven in n. 9828 is aangevoerd.

9865. Een Robijn, een Topaas, een Karbonkel; dat dit de hemelse liefde van het goede betekent, staat vast uit de betekenis van die stenen, zijnde het goede der hemelse liefde; de hemelse liefde is de liefde tot den Heer uit den Heer. Dat die stenen deze liefde beteken, is vanwege hun rode en vlammege kleur; en het rode betekent de liefde, n. 3300; evenzo het vlammege, n. 3222,

6832, 7620, 7622, 9570; hier de hemelse liefde, omdat zij inde eerste rij zijn; ende dingen die in de eerste rij zijn, stemmen overeen met de dingen die in den binnensten Hemel zijn, waar de hemelse liefde, dat is, de liefde tot den Heer, regeert. De twaalf Stenen in den Borstlap beeldden, omdat zij alle ware dingen uit het goede uitbeeldden, vandaar eveneens den gansen Hemel uit, want de Hemel is de Hemel krachtens het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren. De En gelen daar, die den Hemel samenstellen, zijn de opnemingen ervan; vandaar is het, dat de drie stenen die in de eerste rij zijn, den binnensten Hemel uitbeelden, bijgevolg de liefde die daar is, welke de hemelse liefde van het goede, en de hemelse liefde van het ware wordt genoemd; de stenen die in de eerste rij zijn, de hemelse liefde van het goede, die welke in de tweede rij zijn, de hemelse liefde van het ware. Dat die stenen deze liefde uitbeelden, ontlene zij, zoals is gezegd, aan de kleur, want de kostbare stenen beelden uit volgens hun kleuren. Er verschijnen immers in de Hemelen kleuren van onuitsprekelijke schoonheid, want zij zijn modificaties van het hemelse licht, en het hemelse licht is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; daaruit blijkt, dat de kleuren zich daar vertonen volgens de variaties van het goede en het ware; aldus zijn zij de modificaties van het Licht voortgaande uit den Heer door de Engelen. Het Licht dat uit den Heer voortgaat, verschijnt in den binnensten Hemel zoals een vlam, weswege de kleuren die daaruit zijn, rood zijn en flitsen; doch hetzelfde Licht verschijnt in den middelsten Hemel zoals wit blinkend Licht, weswege de kleuren die daaruit zijn, blinkend wit, en schitteren voor zoveel als zij van het goede in zich hebben. Vandaar is het, dat er twee fundamentele kleuren zijn, waarop alle overige betrekking hebben, namelijk de rode kleur en de witte kleur; en dat de rode kleur uitbeeldend is voor het goede, en de witte kleur uitbeeldend voor het ware; men zie n. 9467. Uit deze dingen nu staat vast, waarvandaan het is dat stenen van zoveel kleuren volgens de rijen in den Borstlap waren gezet, namelijk opdat zij zouden uitbeelden alle goede en ware dingen die in de Hemelen in hun orde zijn, bijgevolg den algehelen Hemel. Dat de stenen van de eerste rij, welke zijn de Robijn, de Topaas, en de Karbonkel, de hemelse liefde van het goede uitbeeldden, komt omdat zij trekken uit het rode; de Robijn ook, die op de eerste plaats staat, wordt in de Oorspronkelijke Taal afgeleid van een woord dat Roodheid betekent; en de Karbonkel, die op de derde plaats staat, wordt in die Taal afgeleid van een woord dat de flikkering betekent, zodanig als van vuur. Van welk woord echter de Topaas, die in het middelste plaats staat, wordt afgeleid, is onbekend; dat hij van een vlammig rode kleur was, is waarschijnlijk. Vandaar

is het, dat daarover iets eenders als over het goud wordt gezegd bij Job: “Met de wijsheid zal *de Topaas van Ethiopië* niet wedijveren, bij het zuivere goud zal zij niet geschat worden”, xxviii: 19; het goud is ook het goede der liefde, n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 8932, 9490, 9510.

9866. De ene rij; dat dit betekent het drievuldige daar als één, staat vast uit de betekenis van de rij, zijnde het drievuldige, want drie stenen stelden die samen, en drie betekent het volledige van den aanvang tot het einde, n. 2788, 4495, 7715, 9198, 9488. Er wordt gezegd als één, omdat een éne uit drie in de opeenvolgende orde ontstaat, want vandaar stemt het gelijktijdige uit die drie in de collaterale orde overeen met de opeenvolgende dingen waaruit zij waren ontstaan, en waaruit zij blijven bestaan; men zie n. 9825. Vandaar is het, dat de drie Hemelen één zijn in de laatste dingen; evenzo iedere Hemel. Dit ontleent den oorsprong aan het Goddelijke Zelf, waarin het Drievuldige is, namelijk het Goddelijke Zelf, het Goddelijk Menselijke, en het Goddelijke, voortgaande; en deze zijn één. Dat Drievuldige Zelf en het Ene Goddelijke is de Heer. Uit deze dingen kan vaststaan, waarom er in iedere rij drie stenen waren, en dat met iedere rij het drievuldige als één wordt aangeduid. Dat er vier rijen waren, is ter oorzake hiervan, dat er twee Rijken in de Hemelen zijn, het hemels Rijk, en het geestelijk Rijk, en in ieder Rijk een Inwendige en een Uitwendige. Het Inwendige en het Uitwendige van het hemels Rijk werd uitgebeeld door de twee rijen aan de rechterzijde van den Borstlap, en het Inwendige en het Uitwendige van het geestelijk Rijk door de twee rijen aan de linkerzijde ervan, want de Borstlap was een verdubbeld vierkant.

9867. En de tweede rij; dat dit betekent het drievuldige ook dit als één, staat vast uit de dingen die nu zijn getoond. Dat in het algemeen elk éne ontstaat uit de harmonie en de samenstemming van verscheidenen, zie men in n. 457.

9868. Een Chrysopraas, een Saffier, en een Diamant; dat dit betekent de hemelse liefde van het ware waaruit de volgende dingen zijn, staat vast uit de betekenis van die stenen, zijnde de hemelse liefde van het ware, waarover aanstonds. Er wordt gezegd dat daaruit de volgende dingen zijn, omdat alle goede en ware dingen die volgen, in orde voortgaan uit de dingen die voorafgaan, want er kan niets bestaan dat niet is samengeschaakeld met de dingen die eerder zijn dan hetzelfde. Het eerste in de orde is de hemelse liefde van het goede; het tweede is de hemelse liefde van het ware; het derde is de geestelijke liefde van het goede; en het vierde is de geestelijke liefde van het ware. Het is deze orde die werd uitgebeeld inde rijen der Stenen in den Borstlap des Gerichts, en het is de orde zelf van de goede en de ware dingen in de Hemelen; in den binnensten Hemel is de hemelse liefde van het goede,

en de hemelse liefde van het ware; de hemelse liefde van het goede is het inwendige ervan, en de hemelse liefde van het ware is het uitwendige ervan; in den tweeden Hemel echter is de geestelijke liefde van het *goede*, die het inwendige ervan is, en de geestelijke liefde van het ware, die het uitwendige ervan is. Het ene vloeit ook in het andere in dezelfde orde in, en zij stellen als het ware een éne samen; daaruit blijkt, wat er wordt verstaan onder: waaruit de volgende dingen zijn. Wat de Stenen van deze rij betreft, zij ontleen de betekenis, zoals de vorige, en eveneens zoals de overige, aan hun kleuren. Dat de kostbare Stenen volgens de kleuren aanduiden, zie men boven in n. 9865; en dat de kleuren in de Hemelen de modificaties zijn van het licht en de schaduw daar, aldus dat zij de schakeringen zijn van het inzicht en de wijsheid bij de Engelen, n. 3993, 4530, 4677, 4742, 4922, 9466; want het Licht des Hemels is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, waarvandaan alle inzicht en wijsheid is. De Stenen der eerste rij ontleenden het aan het rode dat zij de hemelse liefde van het goede betekenden; de Stenen echter van deze rij ontleen het aan het blauwe dat uit het rode is; want er bestaat een blauw uit het rode, en een blauw uit het witte; het blauwe uit het rode schittert van binnen vanwege het vlammege; dit blauwe is het, dat de hemelse liefde van het ware betekent; doch het blauwe uit het witte, zodanig als het is inde Stenen van de volgende rij, welke de geestelijke liefde van het goede betekent, schittert van binnen niet vanwege het vlammege, maar vanwege het lichtvolle. Of de *Chrysopraas*, die de eerste Steen van deze rij is, van een blauwe kleur was, kan niet vaststaan uit de afleiding ervan in de oorspronkelijke Taal; maar dat deze de hemelse liefde van het ware betekent, blijkt bij Ezechiël: “Syrië was uw handelaarster vanwege de veelheid uwer werken, met *Chrysopraas*, Purper, en Geborduurd werk”, xxvii: 16; aldaar aangaande Tyrus, waarmee de wijsheid en het inzicht uit de erkenningen van het goede en het ware wordt aangeduid, n. 1201; daar wordt de Chrysopraas verbonden met het Purper, en omdat het Purper de hemelse liefde van het goede betekent, n. 9467, volgt dat de Chrysopraas de hemelse liefde van het ware betekent, want in het Profetische Woord wordt, waar over het goede wordt gesproken, ook gesproken over het ware van hetzelfde geslacht, terwille van het hemels huwelijk inde afzonderlijke dingen daar, n. 9263, 9314; Syrië ook, die de handelaarster was, betekent de erkenningen van het goede, n. 1232, 1234, 3249, 4112; de erkenningen van het goede zijn de ware dingen der hemelse liefde. Dat de Saffier, die de tweede Steen van deze rij is, van een blauwe kleur is, zodanig als die van den hemel, is bekend, en daarom wordt in het Boek van Exodus gezegd: “Zeventig uit de ouderen zagen den God Israëls, en

onder Zijn voeten *zoals een werk van saffier*, en zoals *de substantie des hemels* ten aanzien van de reinheid”, xxiv: 10. Dat die steen het doorschijnende uit de innerlijke ware dingen betekent, welke de ware dingen der hemelse liefde zijn, zie men in n. 9407. Dat echter de *Diamant*, die de derde Steen van deze rij is, het ware der hemelse liefde is, is vanwege het doorschijnende ervan dat naar een innerlijke blauwheid overhelt; zo immers lichten door dezen Steen, omdat hij de laatste is, de kleuren heen van de Stenen dezer rij; alsmede die van de vorige rij, en worden vergemeenschap met die welke in de volgende rij zijn; evenzo als het gesteld is met het goede en de ware dingen in den binnensten Hemel, evenzo is het gesteld met het goede en de ware dingen in de volgende Hemelen; deze trekken immers hun leven der naastenliefde en des geloofs uit gene door vergemeenschapping zoals door een doorheenschijnen.

9869. En de derde rij; dit betekent het drievuldige ook hier als één, zoals boven n. 9866.

9870. Een Cyaan, een Agaat, en een Amethyst; dat dit de geestelijke liefde van het goede betekent, staat evenzo vast uit hun kleur; de blauwe kleur immers uit het witte betekent het geestelijk goede, of, wat hetzelfde is, de geestelijke liefde van het goede; men zie boven n. 9868. De geestelijke liefde van het goede is de liefde jegens den naaste, en de geestelijke liefde van het ware is het geloof uit de naastenliefde; uit dat goede en uit dit ware bestaat de tweede Hemel; het inwendige ervan is het goede der naastenliefde, en het uitwendige is het goede des geloofs. Dat de Cyaan van blauwe kleur is, is bekend; alsmede dat de Amethyst het is; dat ook de Agaat het is, is niet aldus bekend, want in de oorspronkelijke Taal wordt het niet geweten van welk soort deze Steen is, of het een Agaat is, of een Turkoois, dan wel een andere steen.

9871. En de vierde rij; dat dit het laatste drievuldige als één betekent, staat vast uit de dingen die boven in n. 9866 zijn aangevoerd.

9872. Een Tharschisch en een Schoham en een Jaspis; dat dit betekent de geestelijke liefde van het ware, waarin de hogere dingen stilhouden, staat vast uit de betekenis van die Stenen, die zij ontleen aan hun kleuren; de kleur immers van alle Stenen dezer rij nadert tot het blinkend witte uit het blauwe; dat de *Tharschisch* de geestelijke liefde van het ware betekent, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar deze wordt genoemd, zoals bij Ezechiël: “Zie, vier raderen naast de Cherubim; *de aanblik der raderen was gelijk als de Steen Tharschisch*”, i: 16; Hfdst. x: 9; de raderen van den Cherubim betekenen iets eenders als de armen en de voeten bij den mens, namelijk de macht van handelen en van voortschrijden, welke die is van het ware uit het goede, men zie n. 8215. Vandaar is het, dat hun aanblik was gelijk als de Steen Tharschisch;

Tharschisch immers is het ware uit het geestelijk goede, hetwelk de macht heeft. Bij Daniël: “Ik hief de ogen op en ik zag, zie, een Man met linnen bekleed, wiens lenden waren gegord met goud van Ufaz, en *Zijn lichaam was zoals de Tharschisch*, Zijn aangezicht zoals des bliksems, en Zijn ogen zoals fakkelen van vuur”, x: 6; de Man met linnen bekleed was een Engel uit den Hemel; het linnen betekent het ware dat het goede bekleedt, n. 7601; de lenden betekenen de echtelijke liefde, zijnde die van het goede en het ware, n. 3021, 4280, 5050 tot 5062; vandaar is het, dat van de lenden wordt gezegd dat zij waren gegord met goud van Ufaz; het goud is immers het goede der liefde, n. 113, 1551, 1552, 5658, 9490, 9510; het lichaam echter betekent vanwege de overeenstemming het goede der hemelse liefde, en eveneens het goede der geestelijke liefde, n. 6135; en het uitwendige ervan betekent het ware uit dat goede; vandaar is het, dat zijn lichaam verscheen zoals een Tharschisch; aldus dat de Tharschisch het ware der geestelijke liefde is. Dat de *Schobam*, die de tweede steen in deze rij is, de ware dingen des geloofs uit de liefde betekent, zie men getoond in n. 9476, 9841. Dat de *Jaspis*, die de derde en de laatste Steen van deze rij is, het ware des geloofs betekent, staat vast bij Johannes in de Apocalypse: “Het licht van de Stad, de Heilige Hierosolyma *was den kostbaarsten steen gelijk*, zoals *den Steen Jaspis, gelijk als blinkend Kristal*”, XXI: 11; met de Heilige Hierosolyma wordt de Kerk aangeduid die op deze van ons zal volgen; met haar licht het ware des geloofs en het inzicht daaruit, n. 9548, 9551, 9555, 9558, 9561, 9684; weswege het wordt gelijk gesteld aan den Steen Jaspis, gelijk als blinkend Kristal; het Kristal is ook het ware des geloofs uit het goede. Bij denzelfde: “De bouw van den muur van de Heilige Hierosolyma, *was Jaspis*, en de stad was zuiver goud, aan zuiver glas gelijk”, XXI: 18; de muur dier stad wordt Jaspis geheten, omdat met den muur het ware des geloofs wordt aangeduid dat de Kerk beschermt, n. 6419; en omdat met den muur dat wordt aangeduid, wordt derhalve de eerste steen zijner fundamenten *Jaspis geheten*, Vers 19 aldaar; het fundament immers is het ware des geloofs uit het goede, n. 9643.

9873. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat er werd aangeduid met de twaalf kostbare stenen in den Borstlap des Gerichts, namelijk alle goede en ware dingen des Hemels in hun orde; de Hemel is onderscheiden in twee Rijken, het hemelse en het geestelijke; het Goede van het hemels Rijk werd uitgebeeld door de beide eerste rijen, die waren aan de rechterzijde daar; en het Goede van het geestelijk Rijk door de beide volgende rijen, die waren aan de linkerzijde. Het inwendig Goede van het hemels Rijk is het goede der liefde tot den Heer; het is dit goede dat wordt verstaan onder de hemelse

liefde van het goede; het uitwendig Goede echter van het hemels Rijk is het goede der wederzijdse liefde; het is dit goede dat wordt verstaan onder de hemelse liefde van het ware. Het inwendig Goede echter van het geestelijk Rijk is het goede der liefde jegens den naaste; het is dit goede dat wordt verstaan onder de geestelijke liefde van het goede; en het uitwendig Goede van het geestelijk Rijk is het goede des geloofs; het is dit goede dat wordt verstaan onder de geestelijke liefde van het ware. Dat de goede en de ware dingen in deze orde de Hemelen samenstellen, zie men in n. 9468, 9473, 9680, 9683, 9780. Daaruit nu blijkt, wat er werd uitgebeeld met de twaalf stenen, die de Urim en de Thumim werden geheten; hoe echter de Goddelijke ware dingen, die de antwoorden waren, door die stenen werden geopenbaard, zal beneden in n. 9905 worden gezegd. Dat daar het goede der liefde op de eerste plaats is geweest, en het ware des geloofs op de laatste, staat vast uit den eersten steen, die een Robijn was, en uit de laatsten, die een Jaspis was, aldus uit de kleur van den eersten steen die rood was, en van den laatsten die wit was, de ene en de andere doorschijnend; dat het rode het goede der liefde betekent, zie men in n. 3300, 9467; en het witte het ware des geloofs, n. 3301, 3993, 4007, 5319. Iets eenders als werd aangeduid met de Stenen in den Efod, werd ook aangeduid met de weefsels in den Efod. De Efod was geweven uit hemelsblauw, purper, dubbelgedoopt scharlaken, en fijn lijnwaad, zoals blijkt uit Vers 6 van dit Hoofdstuk; en met het hemelsblauw werd het ware der hemelse liefde aangeduid, met het purper het goede der hemelse liefde, met het dubbelgedoopt scharlaken het goede der geestelijke liefde, en met het fijn lijnwaad het ware der geestelijke liefde, n. 9833. De oorzaak hiervan was deze, dat de Efod den Hemel in de laatste dingen betekende, eender als de Borstlap, n. 9824. Maar de goede en de ware dingen worden daar in een andere orde opgesomd, omdat de Efod den geestelijken Hemel betekende, de Borstlap echter den gansen Hemel van het eerste tot het laatste. En omdat het Habitakel met de Tent ook den Hemel uitbeelde, n. 9457, 9481, 9485, 9615, was derhalve het weefsel der gordijnen en der voorhangen ervan desgelijks uit hemelsblauw, purper, dubbelgedoopt scharlaken, en fijn lijnwaad; men zie het vorige Hfdst. xxvi: 1, 31, 36; Hfdst. xxvii: 16, en n. 9466, 9467, 9468, 9469. Bovendien moet men weten, dat de *Saffier* in den gemenen zin het Uitwendige van het hemels Rijk betekent, en de *Schoham* het Uitwendige van het geestelijk Rijk. En omdat die twee stenen dit betekenden, waren zij derhalve de middelste Stenen van de laatste rijen, namelijk de Saffier de middelste steen in de tweede rij, en de Schoham de middelste steen in de vierde; de stenen van de tweede rij betekenden het uitwendig goede van het

hemels Rijk, hetwelk de hemelse liefde van het ware werd genoemd, en de stenen van de vierde rij betekenden het uitwendig goede van het geestelijk Rijk, hetwelk de geestelijke liefde van het ware werd genoemd; men zie hetgeen boven in dit Artikel daarover is gezegd. Dat de Saffier het Uitwendige van het hemels Rijk betekent, blijkt uit de plaatsen in het Woord waar deze wordt genoemd, zoals in het Boek van Exodus: “Zeventig uit de ouderen zagen den God Israëls, en *onder Zijn voeten zoals een werk van Saffier*, en zoals de substantie des Hemels ten aanzien van de reinheid”, xxiv: 10. Aldus wordt het Uitwendige van het hemels Rijk beschreven, want er wordt gezegd: onder Zijn voeten, hetgeen het Uitwendige is; en waar de God Israëls, dat is, de Heer, is, daar is de Hemel. Bij Jesaja: “Gij verdrukte en door de stormen voortgedrevene, en van troost verstokene; zie, Ik leg met spiesglans *uw Stenen*, en *uw fundamenten zal Ik in Saffieren leggen*”, liv: 11; in dit Hoofdstuk wordt gehandeld over het hemels Rijk; de fundamenten die zullen worden gelegd in Saffieren, zijn de uitwendige dingen daar, want de fundamenten zijn onderaan gelegd. Bij Jeremia: “Haar Nazireërs waren witter dan sneeuw, zij waren blanker dan melk, hun beenderen waren roder dan paarden, *een Saffier was hun polijsting*”, Klaagl. iv: 7. De Nazireërs beeldden den hemelsen mens uit; derhalve wordt gezegd dat een Saffier hun polijsting was; de polijsting is het uitwendige. Bij Ezechiël: “Over het uitspansel, dat was over het hoofd der Cherubim, *als het ware de aanblik van een Saffiersteen*, de gelijkenis eens Troons, en op de gelijkenis des Troons als het ware de aanblik eens Mensen, daarop zittende”, i: 26; Hfdst. x: 1. Ook daar wordt het Uitwendige van het hemels Rijk met een Saffier beschreven, want dat wat boven het uitspansel is, of wat rondom is, is buiten; het binnenste is Hij die op den Troon zit. Zoals de Saffiersteen het Uitwendige van het hemels Rijk betekent, aldus betekent de Steen *Schoham* het Uitwendige van het geestelijk Rijk. Derhalve was het eveneens deze Steen die op de beide Schouderbanden van den Efod werd gelegd, met de namen der zonen Israëls daarin gegraveerd, waarover in Vers 9 tot 14 van dit Hoofdstuk. Door den Efod werd immers het Uitwendige van het geestelijk Rijk uitgebeeld, n. 9824. Omdat de Schoham en de Saffier in den gemenen zin de uitwendige dingen van de twee Hemelen betekenden, werden zij derhalve ook gelegd in het midden van de drie stenen der tweede en der vierde rij, zoals boven is gezegd; want het midden sluit het ganse in, evenzo als van den Mantel wordt gezegd, door welchen in den gemenen zin het geestelijk Rijk werd uitgebeeld, omdat deze het midden was, zoals boven in n. 9825 is getoond. Omdat die twee Stenen alles insluiten wat de overige stenen in die rijen betekenden, wordt derhalve bij Job gezegd: “De wijsheid

wordt niet gelijkgesteld met het goud van Ofir, *met den kostbaren Schoham, en den Saffier*”, xxviii: 16.

9874. Ingevat met goud zullen zij zijn in hun vullingen; dat dit betekent dat alle en de afzonderlijke dingen in het gemeen, en in het bijzonder zullen voortgaan uit het goede dat der liefde is uit den Heer tot den Heer, staat vast uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 8932, 9490, 9510; en uit de betekenis van ingevat in hun vullingen, zijnde voortgaan daaruit; want alle en de afzonderlijke stenen werden met goud omgeven en zo gevat in goud, en aangezien het goud het goede der liefde betekent, betekent aldus de invatting dat wat daaruit is, of dat wat daaruit voortgaat; iets eenders als wordt aangeduid met de vattingen van goud, waarmede de beide stenen Schoham werden omgeven, die waren gelegd op de Schouderbanden van den Efod, Vers 11 van dit Hoofdstuk. Hiermede is het aldus gesteld: de Borstlap met de twaalf Stenen beeldde al het goede en ware in de Hemelen uit, aldus den gansen Hemel, zoals boven is getoond; en de Hemelen niet alleen, maar ook alle gezelschappen die in de Hemelen zijn, alsmede iedere Engel die in een gezelschap is, worden door de Goddelijke Sfeer omgeven, welke het Goddelijk Goede en Ware is, voortgaande uit den Heer, waarover men zie n. 9490, 9491, 9492, 9498, 9499, 9534. Zoals het goede en het ware van die sfeer door de Engelen wordt opgenomen, aldus gaan eveneens alle en de afzonderlijke dingen bij hen daaruit voort, want iedere Engel is de Hemel in den kleinsten vorm. Dat goede zelf voortgaande uit den Heer is dat wat wordt uitgebeeld door het goud rondom de stenen, en die insluitende. Dat dit goede is het goede der liefde uit den Heer tot den Heer, kan hieruit vaststaan, dat al het goede is der liefde; want dat wat de mens liefheeft, heet hij het goede, en voelt hij eveneens als het goede. Daaruit blijkt, dat het hemels goede het goede der liefde tot den Heer is, want door die liefde wordt de Engel en de mens met den Heer verbonden; en zo wordt hij tot Hem geleid, en geniet hij al het goede des Hemels. Dat dat goede is uit den Heer, is in de Kerk bekend; haar leer immers leert, dat al het goede uit het Goddelijke is, en niets uit den mens zelf; daaruit blijkt, dat het goede der liefde tot den Heer zal zijn uit den Heer, en dat het goede ergens anders vandaan niet het goede is.

9875. En de stenen zullen zijn op de namen der zonen Israëls; dat dit betekent onderscheidenlijk de goede en de ware dingen ten aanzien van al het hoedanige, staat vast uit de betekenis van de stenen, zijnde onderscheidenlijk de goede en de ware dingen, want iedere Steen betekent wel onderscheiden een of ander goede en ware, zoals men zie getoond in n. 9865 tot 9872; en uit

de betekenis van de namen der zonen Israëls, zijnde dezelfde goede en ware dingen ten aanzien van al het hoedanige, waarover n. 9842, 9843.

9876. Twaalf op hun namen; dat dit betekent alle en de afzonderlijke dingen in een samenvatting, staat vast uit de betekenis van twaalf, zijnde alle dingen, waarover n. 3272, 3858, 3913, 7973; en uit de betekenis van de namen der zonen Israëls, zijnde de goede en de ware dingen in een samenvatting, ten aanzien van al het hoedanige, waarover n. 9875.

9877. Met de graveringen van een zegel; dat dit betekent tot den hemelsen vorm, staat vast uit de betekenis van de graveringen van een zegel, zijnde de hemelse vorm, waarover n. 9846. Wat den hemelsen vorm aangaat, deze is het volgens welken alle gezelschappen in de Hemelen zijn geordend, aldus volgens welken alle ware dingen uit het goede zijn geordend; want de Engelen in de Hemelen zijn de opnemingen van de ware dingen uit het goede. Het Goddelijk Goede voortgaande uit den Heer scheidt dien vorm; volgens dien vorm vloeien alle aandoeningen die der liefde zijn, en daaruit alle denkingen die des geloofs zijn, aangezien zij zich volgens dien vorm verbreiden in de engellijke gezelschappen, en de gemeenschap maken. Vandaar is het, dat zij die in het goede der liefde tot den Heer zijn, en daaruit in de ware dingen des geloofs, in den meest vrijen staat zijn van willen en denken; zij echter die niet in dat goede zijn, en bijgevolg niet in de ware dingen daaruit, zijn in den slaafsen staat, want zij willen en denken uit zichzelf, en niet uit den Heer, uit Wien die vorm is. Maar hoedanig die vorm is, kan niet in bijzonderheden worden begrepen, ter oorzaak hiervan dat het alle inzicht te boven gaat.

9878. Voor een ieder op zijn naam; dat dit betekent voor de afzonderlijke dingen in het bijzonder; zij zullen zijn voor de twaalf stammen; dat dit betekent voor alle dingen in het gemeen, staat vast uit de betekenis van de namen der zonen Israëls, zijnde de goede en de ware dingen ten aanzien van al het hoedanige, waarover boven n. 9842, 9843; en omdat iedere steen zijn naam had naar de stammen, wordt derhalve aangeduid voor de afzonderlijke dingen in het bijzonder; en uit de betekenis van de twaalf stammen, zijnde alle goede en ware dingen in een samenvatting; met twaalf worden alle dingen aangeduid, n. 3272, 3858, 3913, 7973; en met de Stammen de goede dingen der liefde en de ware dingen des geloofs in de gehele samenvatting, n. 3858, 3926, 3939, 4060, 6335, 6397, 7836, 7891, 7996, 7997; aldus alle dingen in het gemeen.

9879. En gij zult maken op den Borstlap ketentjes der grens; dat dit betekent de verbinding van den gansen Hemel in de uiterste dingen, staat vast uit de betekenis van den Borstlap, zijnde het Goddelijk Ware. voortgaande uit het

Goddelijk Goede des Heren, waarover n. 9823; aldus eveneens de Hemel, waarover aanstonds; uit de betekenis van de ketentjes, zijnde de samenhang, waarover boven n. 9852, aldus eveneens de verbinding; en uit de betekenis van de grens, zijnde het uiterste, zoals eveneens boven n. 9853. Dat de Borstlap ook de Hemel is, is, omdat alle goede en ware dingen in een samenvatting daar werden uitgebeeld door de twaalf stenen, en door de namen der twaalf Stammen, en de goede en de ware dingen in een samenvatting stellen den Hemel samen, en wel dermate dat het hetzelfde is of gij zegt de Hemel, dan wel die dingen; de Engelen immers die den Hemel samenstellen, zijn de opnemingen van het goede en het ware uit den Heer; en omdat zij de opnemingen ervan zijn, zijn zij ook de vormen ervan, welke de vormen der liefde en der naastenliefde zijn; de ware dingen des geloofs maken de schoonheid, maar een schoonheid volgens de ware dingen uit het goede, dat is, volgens de ware dingen door welke het goede opblinkt; de vormen der liefde en der naastenliefde, zodanig als die der Engelen in de Hemelen zijn, zijn de menselijke vormen; de oorzaak hiervan is. deze, dat de goede en de ware dingen die voortgaan uit den Heer, en waarvan de opnemingen de Engelen zijn, de beeltenissen en de beelden des Heren zijn.

9880. Met koordwerk; dat dit betekent onontbindbaar, staat vast uit de betekenis van het koord, zijnde de verbinding, waarover boven n. 9854; dat het de onontbindbare verbinding is, komt omdat het koord van ineengedraaid en samengevlochten werk was, zoals blijkt uit de oorspronkelijke Taal, waarin zulk een koord wordt genoemd; dat wat van ineengedraaid en samengevlochten werk is, is in den inwendigen zin het onontbindbare.

9881. Van zuiver goud; dat dit betekent door het hemels goede, staat vast uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, waarover n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 8932, 9490, 9510; en omdat er wordt gezegd zuiver goud, is het het hemels goede dat wordt verstaan; want er bestaat het hemels goede en het geestelijk goede; en het ene en het andere inwendig en uitwendig; het hemels goede is het goede der liefde tot den Heer, en het geestelijk goede is het goede der liefde jegens den naaste; al die goede dingen worden in het Woord goud genoemd, en zij worden onderscheiden door het goud uit Ufaz, uit Ofir, uit Schebah en Chavillah, en eveneens uit Tharschisch. *Door het goud uit Ufaz*, in Jerem. x: 9; Dan. x: 5, zijnde het hemels goede; *door het goud uit Ofir*, Jes. XIII: 12; Psalm XLV: 10; Job XXII: 24; Hfdst. XXVIII: 16, zijnde het geestelijk goede; *door het goud uit Schebah*, Jes. LX: 6; Ezech. XXVII: 22; Psalm LXXII: 15, zijnde het goede der erkennenissen; alsmede *door het goud uit*

Chavillah, Gen. II: 11, 12; voorts *door het zilver en het goud uit Tharschisch*, Jes. LX: 9, zijnde het wetenschappelijke ware en goede.

9882. En gij zult maken op den Borstlap twee ringen van goud; dat dit betekent de Sfeer van het Goddelijk Goede, waardoor de verbinding is uit het hogere deel des Hemels, staat vast uit de betekenis van den Borstlap, zijnde het uitbeeldende van den Hemel, waarover n. 9879; en uit de betekenis van de twee ringen van goud, zijnde de Sfeer van het Goddelijk Goede, waardoor de verbinding is, waarover n. 9498, 9501; dat zij is uit het hogere deel des Hemels, wordt daarmee aangeduid dat de twee ringen zouden zijn aan het hogere deel van den Borstlap, want van daar werden de ketentjes geleid tot de vattingen van goud op de schouderbanden van den Efad.

9883. En gij zult geven de twee ringen op de twee uiteinden van den Borstlap; dat dit betekent in de uiterste dingen, staat vast uit de betekenis van de twee ringen, zijnde de Sfeer van het Goddelijk Goede, waardoor de verbinding is, waarover vlak boven n. 9882; uit de betekenis van de twee uiteinden, zijnde de laatste of uiterste dingen; en uit de betekenis van den Borstlap, zijnde het uitbeeldende van den Hemel, waarover boven n. 9879; uit welke dingen blijkt, dat met: gij zult geven de twee ringen op de twee uiteinden van den Borstlap, wordt aangeduid de verbinding van de Sfeer van het Goddelijk Goede in de uiterste dingen des Hemels.

9884. En gij zult geven de twee koorden van goud op de twee ringen; dat dit de wijze van de onontbindbare verbinding betekent, staat vast uit de betekenis van de koorden, zijnde de onontbindbare verbinding, waarover boven n. 9880; uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, waarover ook boven n. 9881; de wijze der verbinding echter wordt aangeduid met ze geven op de twee ringen. Uit deze dingen blijkt, dat met: gij zult geven twee koorden van goud op de twee ringen, wordt aangeduid de wijze van de onontbindbare verbinding van het goede met de Goddelijke Sfeer.

9885. Aan de uiteinden van den Borstlap; dat dit betekent in de uiterste dingen, staat vast uit hetgeen boven in n. 9882 is gezegd.

9886. En de twee uiteinden der twee koorden zult gij geven op de twee vattingen; dat dit betekent de wijze der verbinding met de ondersteunende dingen in de uiterste dingen, staat vast uit de betekenis van de uiteinden, zijnde de laatste of de uiterste dingen, waarover boven n. 9882; uit de betekenis van de koorden, zijnde de onontbindbare verbinding, waarover ook boven n. 9880; de wijze der verbinding wordt aangeduid met ze geven op de vattingen; en uit de betekenis van de vattingen die op de schouders waren, zijnde het ontstaan en het blijven bestaan, waarover n. 9847, 9851; dat zij

ook de ondersteuning zijn, komt omdat zij op de schouders waren, en met de schouders worden de ondersteunende dingen aangeduid, aangezien zij ondersteunen en dragen.

9887. En gij zult geven op de schouders van den Efod; dat dit betekent zo de ondersteuning van den Hemel en de instandhouding van het goede en het ware daar met alle inspanning en macht, staat vast uit de betekenis van geven op de schouders van den Efod, zijnde de ondersteuning en de instandhouding van het goede en het ware in de Hemelen; dat het de ondersteuning is, zie men vlak boven inn. 9886; dat het de instandhouding is met alle inspanning en macht, n. 9836. Dat het de ondersteuning is van den Hemel door het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, alsmede de instandhouding van het goede en het ware daar, is omdat met den Borstlap, die met de koorden werd vastgebonden aan de schouderbanden van den Efod, en zo werd ondersteund, wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, n. 9823, aldus alle goede en ware dingen in een samenvatting, die den Hemel maken, n. 9879.

9888. Tegenover de aangezichten ervan; dat dit betekent tot in het eeuwige, staat vast uit de betekenis van tegenover de aangezichten, zijnde tot in het eeuwige; met den Borstlap wordt immers aangeduid de Hemel, en al het goede en het ware dat dien samenstelt, n. 9879; dat wat tegenover de aangezichten daar is, is in den voortdurenden aanblik des Heren, aldus wordt het in stand gehouden tot in het eeuwige.

9889. En gij zult maken twee ringen van goud; dat dit de Sfeer van het Goddelijk Goede betekent, staat vast uit de betekenis van de ringen, zijnde de Sfeer van het Goddelijk Goede, waardoor de verbinding is, waarover n. 9882; en uit de betekenis van het goud, zijnde het goede der liefde, waarover n. 9881.

9890. En die zetten op de twee uiteinden van den Borstlap; dat dit betekent in de uiterste dingen, staat vast uit de betekenis van de uiteinden, zijnde de laatste of de uiterste dingen; en uit de betekenis van den Borstlap, zijnde het uitbeeldende van den Hemel, waarover n. 9882.

9891. Op den zoom ervan die is aan deze zijde van den Efod inwaarts; dat dit de verbinding en de instandhouding van het middelste deel betekent, staat vast uit de betekenis van den zoom van den Borstlap die is aan deze zijde van den Efod inwaarts, zijnde de verbinding met het middelste deel des Hemels, en zo de instandhouding; met den Efod immers wordt het Goddelijk Ware in den geestelijken Hemel in den uitwendigen vorm aangeduid, n. 9824, aldus de Hemel in de uitwendige dingen; en de zoom die is aan deze zijde van den Efod, is het middelste deel. Er wordt immers gehandeld over de verbinding

van alle goede en ware dingen des Hemels met de laatste dingen daar, en vandaar over de instandhouding van het ganse en van alle delen ervan. Alle goede en ware dingen worden uitgebeeld door de twaalf Stenen van den Borstlap, en door de twaalf namen der Stammen daarop; de verbinding ervan met de laatste dingen des Hemels wordt aangeduid door de vastbinding ervan aan den Efod op zes plaatsen, op twee aan de schouderbanden bovenaan, op twee aan het middelste deel, en op twee aan de schouderbanden onderaan boven den gordel. Vandaar wordt op uitbeeldende wijze de instandhouding voorgesteld van het ganse zowel van den Hemel als van alle dingen daar. De verbinding van den Borstlap aan de schouderbanden bovenaan beeldt de instandhouding uit van de hemelse goede en ware dingen daar; de verbinding echter aan den zoom aan deze zijde van den Efod inwaarts of aan het middelste deel, beeldt de instandhouding uit van de geestelijke goede en ware dingen; en de verbinding aan de schouderbanden onderaan tegen de voege boven den gordel, beeldt de instandhouding uit van de natuurlijke goede en ware dingen, voortgaande uit de beide vorige; want de goede en de ware dingen des Hemels zijn in drievoudige orde; die welke in de hoogste dingen zijn, worden de hemelse genoemd; die welke in de middelste zijn, de geestelijke; en die welke in de lagere zijn, de natuurlijke, voortgaande uit gene, waarover beneden.

9892. En gij zult maken twee ringen van goud; dit betekent de Sfeer van het Goddelijk Goede, zoals boven n. 9882, 9889.

9893. En gij zult die geven op de twee schouders van den Efod beneden; dat dit betekent de instandhouding van het goede en het ware in het laagste deel des Hemels, staat vast uit de betekenis van geven op de schouders, zijnde de instandhouding met alle inspanning en macht, zoals boven n. 9887; met beneden daar, wordt het laagste deel des Hemels aangeduid, waar het goede en ware zijn in den natuurlijke vorm; men zie vlak boven n. 9891.

9894. Tegenover de aangezichten ervan; dit betekent tot in het eeuwige, zoals boven n. 9888.

9895. Tegen de voege ervan boven den gordel van den Efod; dat dit betekent waar is de verbinding van alle dingen het naast binnen de uitwendige samenbinding, waardoor alle dingen in het verband en in den vorm worden samengehouden, staat vast uit de betekenis van tegen de voege van den Efod, zijnde waar de verbinding is van alle dingen die met den Efod worden aangeduid, zijnde de goede en de ware dingen in het geestelijk Rijk in den uitwendigen vorm, n. 9824; uit de betekenis van boven den gordel van den Efod, zijnde het naast binnen de uitwendige samenbinding, waardoor alle

dingen in het verband en in den vorm worden samengehouden, want met boven wordt aangeduid binnen, omdat met de hogere dingen de innerlijke worden aangeduid, n. 2148, 3084, 4599, 5146, 8325; en met den gordel van den Efod de uitwendige samenbinding, waardoor alle dingen in het verband en in den vorm worden samengehouden, n. 9828, 9837. Hoe het met deze dingen is gesteld, zal in het kort worden gezegd; dat met de vastbinding van den Borstlap aan de schouderbanden bovenaan, in het midden, en onderaan, de verbinding van alle dingen des Hemels wordt aangeduid, is boven in n. 9891 getoond; en dat met deze laatste vastbinding, die boven den gordel was, de instandhouding ervan aan het laagste deel wordt aangeduid, waar het goede en het ware zich in den natuurlijke vorm vertoont, n. 9893. Dat de dingen die de laagste zijn, of die de laatste zijn, de hogere of de innerlijke dingen in het verband en in den vorm samenhouden, zie men in n. 9828; dit laagste of laatste wordt uitgebeeld door den gordel van den Efod, n. 9828, 9837; doch dat wat het naast binnen of boven is, werd uitgebeeld door dat wat tegen de voege boven den gordel was, waar de Borstlap aan den Efod beneden was vastgebonden.

9896. En zij zullen vastbinden den Borstlap uit zijn ringen aan de ringen van den Efod; dat dit betekent de verbinding en de instandhouding van alle dingen des Hemels door de Sfeer van het Goddelijk Goede in de uitwendige dingen van het geestelijk Rijk, staat vast uit de betekenis van vastbinden, zijnde de verbinding en de instandhouding, waarover boven, waar is gehandeld over de vastbinding van den Borstlap aan den Efod; uit de betekenis van den Borstlap, zijnde het uitbeeldende van alle dingen des Hemels, waarover n. 9879, 9887; uit de betekenis van de ringen, zijnde de Sfeer van het Goddelijk Goede, waardoor de verbinding is, waarover n. 9498, 9501, 9882; en uit de betekenis van den Efod, zijnde het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk in den uitwendigen vorm, waarin de innerlijke dingen stilhouden, waarover n. 9824, aldus het gehele uitwendige van dat Rijk. 9897. Met een hemelsblauwen draad; dat dit betekent door de hemelse liefde van het ware, staat vast uit de betekenis van den hemelsblauwen draad, zijnde de hemelse liefde van het ware, waarover n. 9466, 9687, 9833.

9898. Om te zijn op den gordel van den Efod; dat dit betekent opdat het voor altijd wordt bewaard in zijn verband en in zijn vorm, staat vast uit hetgeen boven in n. 9895 is gezegd.

9899. Ook zal de Borstlap niet wijken van op den Efod; dat dit betekent alle dingen des Hemels onafscheidelijk van de uitwendige dingen van het geestelijk Rijk, staat vast uit de betekenis van niet wijken, zijnde niet gescheiden worden;

uit de betekenis van den Borstlap, zijnde het uitbeeldende van alle dingen des Hemels, waarover n. 9879, 9887; en uit de betekenis van den Efod, zijnde al het uitwendige van het geestelijk Rijk, waarover n. 9824, 9896.

9900. En dragen zal Aharon de namen der zonen Israëls; dat dit betekent de instandhouding van het goede en het ware ten aanzien van al het hoedanige uit den Heer, staat vast uit de betekenis van dragen, wanneer over den Borstlap wordt gehandeld, waarmede alle goede en ware dingen des Hemels worden aangeduid, n. 9879, 9887, zijnde in stand houden; dat wat immers wordt gedragen op de borst, wordt in stand gehouden; dat ook dragen, wanneer over het Goddelijke wordt gehandeld, is: samenhouden in den staat van het goede en het ware, zie men in n. 9500, 9737; uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover n. 9806; en uit de betekenis van de namen der zonen Israëls, zijnde de goede en de ware dingen des Hemels en der Kerk ten aanzien van al het hoedanige, waarover n. 9842.

9901. In den Borstlap des Gerichts; dat dit betekent het uitbeeldende van den Hemel ten aanzien van het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede des Heren, staat vast uit de betekenis van den Borstlap des Gerichts, zijnde het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede des Heren, waarover n. 9857; en zijnde het uitbeeldende van den Hemel, n. 9879, 9882.

9902. Op zijn hart; dat dit betekent uit de Goddelijke Liefde tot in het eeuwige, staat vast uit de betekenis van het hart, zijnde het goede der liefde, waarover n. 3313, 3635, 3883 tot 3896, 7542, 9050; vandaar is het, wanneer over den Heer wordt gehandeld, Die hier door Aharon wordt uitgebeeld, de Goddelijk Liefde. Vandaar is op het hart dragen: in stand houden uit de Goddelijke Liefde tot in het eeuwige.

9903. Bij zijn binnentreden tot het Heilige; dat dit betekent in allen Eredienst, staat vast uit de betekenis van binnentreden tot het Heilige, zijnde de Eredienst; het Heilige immers werd genoemd elke bediening van hem aan het Altaar, en in de Tent der samenkomst, welke bediening de Eredienst was.

9904. Ter gedachtenis vóór Jehovah geduriglijk; dat dit betekent uit de Barmhartigheid tot in het eeuwige, staat vast uit de betekenis van de gedachtenis, wanneer over het Goddelijke wordt gehandeld, zijnde instandhouden of bevrijden krachtens de Barmhartigheid, waarover n. 9849; en uit de betekenis van geduriglijk, zijnde tot in het eeuwige.

9905. En gij zult geven tot den Borstlap des Gerichts de Urim en Thumim; dat dit betekent de uitstraling van het Goddelijk Ware uit den Heer in de laatste dingen, staat vast uit de betekenis van den Borstlap des Gerichts,

zijnde het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede des Heren, waarover n. 9857; en uit de betekenis van de Urim en Thumim, zijnde het Licht en de Uitstraling daarvandaan. Dat de Urim en de Thumim het Licht en de Uitstraling zijn, komt omdat door de Stenen in den Borstlap het Licht des Hemels uitstraalde met een verscheidenheid volgens de antwoorden die door dezelve werden gegeven; derhalve waren zij ook van verschillende kleuren. Het Goddelijk Ware immers voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, verschijnt voor de Engelen als het Licht; daarvandaan is al het Licht des Hemels. De kleuren daaruit, welke de modificaties van dat Licht bij de Engelen zijn, zijn de schakeringen van het inzicht en van de wijsheid bij hen, want alle wijsheid en inzicht is uit dat Goddelijk Ware of Licht. Daaruit kan vaststaan, dat door de uitstralingen van verschillende kleur uit dat Licht zich de Goddelijke ware dingen, welke de antwoorden zijn, in de Hemelen vertonen; evenzo door de Urim en de Thumim, wanneer aan het Goddelijke vragen werden gesteld. Maar men moet weten, dat wanneer de uitstraling verscheen, dan tegelijk met levende stem het antwoord werd gezegd op de aangelegenheid waarover de vraag werd gesteld. Dit geschiedde door Engelen, aan wie dit door zulk een uitstraling uit den Heer werd onthuld, want, zoals is gezegd, de Goddelijke ware dingen, welke de antwoorden zijn, verschijnen aldus in de Hemelen. Dat het Licht des Hemels is het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, zie men in n. 1053, 1521 tot 1533, 1619 tot 1632, 2776, 3094, 3138, 3167, 3190, 3195, 3222, 3323, 3337, 3339, 3341, 3636, 3643, 3862, 3993, 4060, 4180, 4302, 4408, 4414, 4415, 4419, 4527, 4598, 5400, 6032, 6313, 6315, 6608, 6907, 7174, 8644, 8707, 8861, 9399, 9407, 9570, 9571 einde. En dat er kleuren in de Hemelen verschijnen, en dat die de modificaties van dat Licht bij de Engelen zijn, aldus de schakeringen van het inzicht en de wijsheid bij hen, n. 3993, 4530, 4677, 4742, 4922, 9466, 9467, 9865. Dat het aldus is, staat ook vast uit de betekenis van de Urim en de Thumim; Urim immers betekent het lichtende vuur, en Thumim de uitstraling daarvandaan; het lichtende vuur is het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde des Heren, en de uitstraling is dat ware in de laatste dingen, aldus in de uitwerking. Doch men moet weten, dat Thumim in de Hebreeuwse Taal de ongereptheid is, maar in de Engellijke Taal de uitstraling. Er wordt gezegd in de Engellijke Taal, omdat de Engelen onderling spreken uit het wezen zelf der zaak doorvat van binnen in hen, aldus volgens het hoedanige ervan; de rede vloeit daaruit voort in een daarmede overeenkomenden klank, hoorbaar alleen voor de Engelen; de uitstraling van het Goddelijk Ware is in klank *Thumim*; daarvandaan nu is de benaming

ervan. Iets eenders wordt door de Engelen doorvat, wanneer *Thum* in de Hebreeuwse Taal wordt gelezen, waarmede *het Ongerepte* of *de Ongereptheid* wordt aangeduid. Vandaar is het, dat met het Ongerepte in den inwendigen zin des Woords het Goddelijk Ware in de uitwerking wordt aangeduid, zijnde het leven volgens de Goddelijke geboden, zoals kan vaststaan uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals bij Joschua Hfdst. xxiv 14; in het Boek der Richteren, Hfdst. ix: 16, 19; bij David Psalm xxv: 21; Psalm xxxvii: 37; Psalm lxxxiv: 12; Psalm ci: 2; Psalm cxix: 1. Vandaar is het eveneens, dat de Urim en de Thumim worden geheten *het Gericht der zonen Israëls*, voorts *de Borstlap des Gerichts*, alsmede *het Gericht van de Urim*, want het Gericht betekent het Ware in leer en leven; men zie boven n. 9857. Uit deze dingen nu kan vaststaan, dat de Borstlap door de Urim en de Thumim, dat is, door de uitstraling van het Licht des Hemels heeft onthuld de Goddelijke ware dingen in de natuurlijke sfeer, aldus in de laatste dingen. Er vertoont zich ook een eendere uitstraling van binnen bij hen die in de ware dingen uit het goede zijn, welke dicteert en als het ware antwoorden geeft, wanneer vanuit de aandoening des harten het ware wordt gezocht, en dit wordt geliefd zoals het goede. Dat er zulk een uitstraling is, waardoor het Goddelijk Ware uit den Hemel wordt onthuld in den natuurlijke mens bij hen die uit het Woord worden verlicht, wordt niet doorvat in de wereld, ter oorzaak hiervan dat het onbekend is dat enig Licht uit den Hemel het verstandelijke van den mens verlicht; maar dat het aldus is, is te doorvatten gegeven, en eveneens te zien. Verder moet men weten, dat die uitstraling verschijnt in de laatste dingen, aangezien alle dingen die van het Licht uit het Goddelijke zijn, nederdalen tot aan de laatste einden; en omdat zij daarheen nederdalen, blinken zij ook daar en daaruit op. Vandaar nu is het, dat de Borstlap op den Efod en op den gordel ervan was gelegd; want de Efod beeldde het Goddelijk Ware in de laatste dingen uit, n. 9824, en de gordel ervan beeldde den gemenen band uit, opdat alle dingen in het verband zouden worden samengehouden, n. 9828, 9837. Derhalve wordt er gezegd: “*En zij zullen den Borstlap uit zijn ringen vastbinden aan de ringen van den Efod, om te zijn op den gordel van den Efod; ook zal de Borstlap niet wijken van op den Efod*”, Vers 28 van dit Hoofdstuk. Dat de namen der zonen Israëls ook daarin waren gegraveerd, was ter oorzaak hiervan, dat de twaalf Stammen eveneens alle dingen van het Goddelijk Goede en Ware in de Hemelen uitbeeldden, bijgevolg den Hemel met alle gezelschappen daar, en verschillende dingen volgens de orde waarin zij in het Woord worden genoemd; men zie n. 3858, 3862, 3926, 3939, 4060, 4603, 6335, 6337, 6397, 6640, 7836, 7891, 7973, 7996, 7997.

9906. En zij zullen zijn op het hart van Aharon; dat dit betekent uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde des Heren, zie men boven in n. 9902.

9907. Bij zijn binnentreden vóór Jehovah; dat dit betekent in allen Eredienst, staat vast uit de betekenis van binnentreden vóór Jehovah, of, wat hetzelfde is, tot het Heilige, zijnde de Eredienst, waarover boven n. 9903.

9908. En dragen zal Aharon het Gericht der zonen Israëls; dat dit het Goddelijk Ware des Hemels en der Kerk betekent, staat vast uit de betekenis van het Gericht, zijnde het Goddelijk Ware in de leer en in het leven, waarover n. 9857. Omdat het de Urim en de Thumim waren die hier het Gericht worden genoemd, is het derhalve het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, en opblinkende en uitstralende in de laatste dingen, dat hier onder het Gericht wordt verstaan, want de Urim en de Thumim betekenen dit, n. 9905.

9909. Op zijn hart vóór Jehovah geduriglijk; dat dit betekent voortdurend opblinkende uit het goede, staat vast uit de betekenis van het hart, zijnde het goede der liefde, waarover n. 3313, 3635, 3883 tot 3896, 7542, 9050; en uit de betekenis van geduriglijk, zijnde voortdurend; dat het is opblinkende, is omdat de Borstlap op het hart was, en met den Borstlap wordt aangeduid het Goddelijk Ware, opblinkende uit het Goddelijk Goede des Heren, n. 8923.

9910. Vers 31, 32, 33, 34, 35. *En gij zult maken den Mantel des Efods gans van hemelsblauw. En er zal zijn een mond van deszelfs hoofd in het midden ervan; een lip zal er zijn voor deszelfs mond rondom, een werk eens wevers, zoals de mond van een pantser zal hij hebben, opdat hij niet worde gescheurd. En gij zult maken op deszelfs franjes granaatappelen van hemelsblauw en purper, en dubbelgedoopt scharlaken, op zin franjes rondom; en schelletjes van goud in het midden van die rondom. Een schelletje van goud en een granaatappel, een schelletje van goud en een granaatappel op de franjes van den Mantel rondom. En hij zal zijn op Aharon om te bedienen, en gehoord zal worden de stem ervan bij zijn binnentreden tot het Heilige vóór Jehovah, en bij zijn uitgaan, opdat hij niet sterve.* En gij zult maken den Mantel des Efods, betekent het Goddelijk Ware in den inwendigen vorm in het geestelijk Rijk; gans van hemelsblauw, betekent door den invloed uit het goede van het hemels Rijk; en er zal zijn een mond van deszelfs hoofd in het midden ervan, betekent de verhouding van den invloed uit het hogere; en een lip zal er zijn voor deszelfs mond rondom, betekent van alle zijden begrensd en gesloten; een werk eens wevers, betekent uit het hemelse; en de mond van een pantser zal hij hebben opdat hij niet worde gescheurd, betekent aldus stevig en tegen schade beveiligd; en gij zult maken op deszelfs franjes, betekent in de uiterste dingen, waar het natuurlijke is; granaatappelen, betekent de wetenschappelijke dingen van het

goede; van hemelsblauw en purper en dubbelgedoopt scharlaken, betekent uit het goede der naastenliefde en des geloofs; op zijn franjes rondom, betekent in de uiterste dingen, waar het natuurlijke is, van alle zijden; en schelletjes van goud, betekent alle dingen van de Leer en van den Eredienst overgaande tot hen die van de Kerk zijn; in het midden van die rondom, betekent uit het innerlijke der weten schappelijke dingen van het goede van alle zijden; een schelletje van goud en een granaatappel, een schelletje van goud en een granaatappel op de franjes van den Mantel rondom, betekent zo overal; en hij zal zijn op Aharon, betekent het uitbeeldende van den Heer; om te bedienen, betekent als hij in den Eredienst en in de Evangelisatie is; en gehoord zal worden de stem ervan, betekent den invloed van het ware bij hen die in de Hemelen en die op de aarde zijn; bij zijn binnentreden tot het Heilige vóór Jehovah, en bij zijn uitgaan, betekent in elken staat van het goede en het ware in den Eredienst; opdat hij niet sterfe, betekent opdat niet het uitbeeldende verga, en zo de verbinding met de Hemelen.

9911. En gij zult maken den Mantel des Efods; dat dit het Goddelijk Ware in den inwendigen vorm in het geestelijk Rijk betekent, staat vast uit de betekenis van den Mantel, zijnde in het algemeen het geestelijk Rijk, en in het bijzonder het Goddelijk Ware in den inwendigen vorm daar, waarover n. 9825.

9912. Gans van hemelsblauw; dat dit betekent door den invloed uit het goede van het hemels Rijk, staat vast uit de betekenis van het hemelsblauw, zijnde de hemelse liefde van het ware, waarover n. 9466, zijnde het goede der wederzijdse liefde, en het goede der wederzijdse liefde is het uitwendig goede van het hemels Rijk; want de goede dingen in de Hemelen gaan in de orde voort van de binnenste dingen tot de uiterste, en in die orde, waarin zij voortgaan, vloeien zij ook in, want voortgaan is invloeiën; in welke orde de goede dingen voortgaan, zie men in n. 9873. Het is dit goede hetwelk invloeit in het inwendig goede van het geestelijk Rijk, dat met den Mantel wordt aangeduid; daarvandaan bestaat het goede ervan, dat het goede der liefde jegens den naaste is; vandaar nu is het, dat de Mantel gans uit hemelsblauw was. Met den invloed van de goede dingen is het aldus gesteld: er bestaat niet enig goede dat goed is, indien het niet in zich een innerlijker goede heeft waaruit het is; het innerlijker goede waaruit het is, maakt het wezen ervan; waarvandaan het is dat dit goede in het volgende bestaat bijna zoals de ziel in haar lichaam; het is dit volgende goede, waarvan wordt gezegd dat het voortgaat uit het andere, hetwelk innerlijker is. Dat het goede der liefde jegens den naaste voortgaat uit het goede der wederzijdse liefde, dat

het eerdere of innerlijkere goede is, is enige malen getoond; het goede der wederzijdse liefde is het uitwendig goede der onschuld; en indien niet het goede der naastenliefde in zich heeft het goede der onschuld, is het het goede der naastenliefde niet, n. 2526, 2780, 3183, 4797, 6765, 7840, 9262, bijgevolg indien het niet in zich heeft het goede der wederzijdse liefde. Vandaar nu is het, dat de Mantel gans uit hemelsblauw was; want het hemelsblauw is het goede der wederzijdse liefde, of, wat hetzelfde is, het uitwendig goede der onschuld; en de Mantel is het Goddelijk Ware in den inwendigen vorm in het geestelijk Rijk, hetwelk hetzelfde is als het goede der naastenliefde, n. 9825.

9913. En er zal zijn een mond van deszelfs hoofd in het midden ervan; dat dit de verhouding van den invloed uit het hogere betekent, staat vast uit de betekenis van den mond des hoofds van den Mantel in het midden ervan, zijnde waar de invloed uit het hogere is, of, wat hetzelfde is, uit het innerlijke, aldus uit het hemels Rijk in het geestelijk Rijk. Dat het uitwendig goede van het hemels Rijk invloeit in het inwendig goede van het geestelijk Rijk, zie men nu boven in n. 9912. Dat de mond des hoofds van den Mantel in het midden ervan dit betekent, komt omdat met den Mantel wordt aangeduid het geestelijk Rijk en in het bijzonder het inwendige ervan, n. 9825; en met den hals, waar de mond des hoofds van den Mantel is, wordt aangeduid de invloed, de vergemeenschapping, en de verbinding van de hemelse dingen met de geestelijke dingen, n. 3542, 5320, 5328. Het hoofd immers bij den mens stemt overeen met het hemels Rijk des Heren, en het lichaam met Zijn geestelijk Rijk; vandaar stemt de daartussenliggende hals, dien de mond des hoofds van den Mantel omgeeft en bekleedt, overeen met de bemiddeling of den invloed van het hemels Rijk in het geestelijk Rijk. Dat zulke dingen worden aangeduid met den mond des hoofds van den Mantel in het midden ervan, kan zoals een paradox verschijnen, en verschijnt alleszins zo aan hen die niets weten aangaande den Hemel, en aangaande de geesten en de Engelen daar, bijgevolg niets aangaande de Overeenstemming. Dat er een Overeenstemming is van alle dingen bij den mens met alle dingen in de Hemelen, is aan het einde van verscheidene Hoofdstukken getoond; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9280; en dat in het algemeen het hoofd overeenstemt met de hemelse dingen, het lichaam met de geestelijke dingen, en de voeten met de natuurlijke dingen, n. 4938, 4939. Daaruit blijkt, dat de hals vanwege de overeenstemming den invloed, de vergemeenschapping, en de verbinding van de hemelse dingen met de geestelijke betekent; vandaar betekent de mond des hoofds van den Mantel, die gemaakt is om den hals te omgeven, de verhouding van dien invloed; want door de klederen van Aharon

werden in het algemeen de dingen uitgebeeld die van het geestelijk Rijk des Heren zijn, n. 9814. Daaruit blijkt dat met de beschrijving van den mond of den omloop ervan de invloed zelf wordt beschreven. Bovendien moet men weten, dat de Engelen en de geesten met klederen bekleed verschijnen, en dat de afzonderlijke dingen der klederen uitbeelden. Dit weten allen die in de Hemelen zijn; vandaar is het, dat ook de afzonderlijke dingen van Aharon's klederen uitbeeldend waren voor zulke dingen die in de Hemelen zijn; want het Woord uit den Heer is aldus geschreven, dat er door Hetzelve verbinding is. Dat de mens der Kerk dit niet weet, hoewel hij zulk een Woord heeft, is omdat hij zijn innerlijke dingen tot de wereld keert, en wel dermate dat hij niet naar den Hemel verheven en onderricht kan worden; men zie n. 9706, 9707, 9709.

9914. En een lip zal er zijn voor deszelfs mond rondom; dat dit betekent van alle zijden begrensd en gesloten, staat vast uit de betekenis van de lip of van den rand rondom den mond of de hogere opening van den Mantel, zijnde van alle zijden begrensd en gesloten. Die lip immers, of die rand, die rondom was, begrenste en sloot af. Met dit en met het vlak daarop volgende wordt beschreven de verhouding van den invloed van het hemels goede in het geestelijk goede; dat die invloed zich op een eendere wijze gedraagt als waarop zich de invloed der krachten uit het hoofd door den hals bij den mens gedraagt, staat vast uit de dingen die in het vorenstaande artikel over de overeenstemming zijn gezegd. Hoedanig deze invloed is, zal ook in het kort worden gezegd. Alle eerste dingen, die van het hoofd zijn, namelijk die van het cerebrum en van het cerebellum zijn, verzamelen zich in bundeltjes van vezels en in zenuwtjes daar, en verzameld zijnde worden zij nedergelaten door den hals in het lichaam; en daarin verspreiden zij zich naar alle zijden, en zetten de organische dingen daar in beweging geheel en al naar de wenken van den wil, die in de hersenen inzet. Een eendere nedervloed en invloed van de machten en de krachten is er uit het hemels Rijk, dat het hoofd in den Grootsten Mens of in den Hemel is, in het geestelijk Rijk, hetwelk is zoals het lichaam daar. Die invloed is het ook die wordt verstaan onder en beschreven met den mond des hoofds van den mantel in het midden, en de begrenzing ervan door de lip rondom. Vandaar nu is het, dat met de lip van dien mond wordt aangeduid: begrensd en gesloten van alle zijden. De begrenzing zelf wordt nu beschreven.

9915. Een werk eens wevers; dat dit betekent uit het hemelse, staat vast uit de betekenis van een werk eens wevers, zijnde uit het hemelse; met het werk wordt datgene aangeduid wat geschiedt of ontstaat, aldus wat *vanuit* een

ander is; en de wever is hij die maakt dat iets is of dat het ontstaat. Aldus is het het hemelse, want vanuit dit en door dit ontstaat het geestelijke. Dat het goede van het hemels Rijk invloeit in het goede van het geestelijk Rijk, en maakt dat dit bestaat, is boven in n. 9913, 9914 getoond. Of gij zegt het goede van het hemels Rijk, dan wel het hemelse, het is hetzelfde, want het hemelse is het goede van dat Rijk; evenzo is het gesteld met het goede van het geestelijk Rijk en het geestelijke. Wat het goede van het hemels Rijk of het hemelse is, en wat het goede van het geestelijk Rijk of het geestelijke, daarvoor zie men de aangehaalde plaatsen in n. 9277. In de Hemelen zijn er drie dingen die in orde op elkander volgen, namelijk het hemelse, het geestelijke, en het natuurlijke; het hemelse maakt den binnensten Hemel, het geestelijke den middelsten Hemel, en het natuurlijke voortgaande uit het geestelijke den laatsten Hemel. Deze zelfde drie dingen zijn er in den mens, en zij volgen in een eendere orde in hem op elkander als in de Hemelen; want de wederverwekte mens is de Hemel in kleinste vorm, overeenstemmende met den Grootsten, n. 9279. Maar de vermogens welke die dingen opnemen, worden genoemd het Willijke, het Verstandelijke, en het Wetenschappelijke waaruit het denkvermogen of de verbeeldingskracht van den uitwendigen of natuurlijken mens is. Het willijke neemt het hemelse of het goede op, het verstandelijke neemt het geestelijke of het ware daaruit op; en het wetenschappelijke, hetwelk het verstandelijke van den natuurlijken mens maakt, omsluit gene dingen. Deze drie dingen worden in het Woord aangeduid met den Borduurder, den Uitdenker, en den Wever. Dat de borduurder of het borduursel het wetenschappelijke is, zie men in n. 9688; en dat de uitdenker of de uitdenking het verstandelijke is, n. 9598, 9688; aldus is de wever het willijke. De reden dat de wever het willijke is, is deze dat het willijke invloeit in het verstandelijke, en dat weeft, en wel dermate dat de dingen die in het verstandelijke zijn, de weefsels uit het willijke zijn; want wat het willijke wil, dat vormt het opdat het aan het gezicht in het verstandelijke verschijne; dat gezicht is de denking; vandaar wordt met den uitdenker het verstandelijke aangeduid. Aangezien door de klederen van Aharon werd uitgebeeld de geestelijke Hemel toegevoegd aan het hemels Rijk, n. 9814, en het hemels Rijk overeenstemt met het willijke bij den mens, en het geestelijk Rijk met het verstandelijke bij hem, n. 9835, wordt derhalve in aanpassing aan de klederen gezegd: het werk van een borduurder, van een uitdenker, en van een wever; en daarmee worden de dingen aangeduid die zijn uit het Wetenschappelijke, uit het Verstandelijke, en uit het Willijke, of, wat hetzelfde is, uit het natuurlijke, uit het geestelijke, en uit het hemelse. Dat zulke dingen worden aangeduid, kan vaststaan voor al degenen die geloven

dat het Woord Goddelijk is, en dat het zo innerlijk de dingen bevat die des Heren zijn, die des Hemels zijn, en die der Kerk zijn, want deze dingen zijn Goddelijk. Zonder die dingen, wat zou het te betekenen hebben dat door Jehovah Zelf werd gezegd uit welke dingen en van welk werk de klederen van Aharon zouden zijn, en welke zouden zijn van het werk van een borduurder, welke van het werk van een uitdenker, en welke van het werk van een wever? En deze werken worden ook onderscheidenlijk genoemd in het vervolg van het Boek van Exodus, met deze woorden: “Hij heeft hen vervuld met wijsheid des harten, om te maken alle werk eens Werkmeesters, en eens *Uitdenkers*, en eens *Borduurders*, in hemelsblauw, en in purper, en in dubbelgedoopt scharlaken, en eens *Wevers*; makende alle werk, en uitdenkingen uitdenkende”, xxxv: 35. De Werkmeester is daar het hemels Goddelijk Goede, waaruit het willijke van den wederverwekte is, n. 9846; zijn werk wordt in de eerste plaats genoemd, omdat het uit het Goddelijke onmiddellijk is, en uit het hemels goede middellijk alle dingen worden geboren en voortgaan.

9916. En de mond van een pantser zal hij hebben, opdat hij niet worde gescheurd; dat dit betekent aldus stevig en tegen schade beveiligd, staat vast uit de betekenis van het pantser, zijnde dat wat stevig is samengeweven, en daarom wordt er gezegd: opdat hij niet worde gescheurd, dat is, opdat het tegen schade is beveiligd; zulk een weefsel wordt met dit woord in de Oorspronkelijke Taal aangeduid. Men kan uit de overeenstemming een voorstelling hebben aangaande dit weefsel; daar wordt immers in den inwendigen zin gehandeld over den invloed van het hemels goede in het geestelijk goede; het is deze invloed, die wordt aangeduid met den mond des hoofds van den Mantel, en die wordt beschreven met het werk eens wevers, en van een pantser; en met dien invloed uit de Hemelen stemt den invloed des levens bij den mens overeen met het hoofd door den hals in het lichaam, n. 9913, 9914; en omdat zo daarmede overeenstemt het weefsel van den hals uit stevige zenuwen, en daaronder een als het ware kringvormig samenweefsel uit beenderen, waardoor de invloed wordt gevrijwaard van elke schade, kan men vandaar, zoals is gezegd, een voorstelling hebben aangaande de afzonderlijke dingen in dit Vers, wat er namelijk wordt aangeduid met den mond des hoofds in het midden, met de lip die daar rondom-heen is, met het werk eens wevers, en met den mond van het pantser, wat de mantel had, opdat hij niet worde verscheurd. Men moet weten, dat alle uitbeeldende dingen in de natuur betrekking hebben op den menselijken vorm, en volgens de betrekking daarop aanduiden, n. 9496, en dat alle bekledingen de betekenis

ontlenen aan dat deel van het lichaam dat zij bedekken, n. 9827; vandaar eveneens dit bovendeel van den Mantel, dat den hals omgeeft en dekt.

9917. En gij zult maken op deszelfs franjes; dat dit betekent in de uiterste dingen, waar het natuurlijke is, staat vast uit de betekenis van de franjes van den Mantel, zijnde de uiterste dingen, waar het natuurlijke is; met den Mantel wordt immers in het bijzonder het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk in den inwendigen vorm aangeduid, en in het algemeen het geestelijk Rijk, n. 9825; en met de franjes die beneden rondom waren, de uiterste dingen ervan; en de uiterste dingen van het geestelijk Rijk zijn de natuurlijke dingen; want de goede ende ware dingen inde Hemelen volgen in deze orde op elkander; in de hoogste of de binnenste dingen zijn de hemelse goede en ware dingen, in de middelste zijn de geestelijke goede en ware dingen, en in de laatste zijn de natuurlijke goede en ware dingen, over welke opeenvolging in de Hemelen en bij den mens, men zie hetgeen vlak boven in n. 9915 is gezegd; en omdat de wetenschappelijke dingen van het ware en het goede in den uitwendigen of natuurlijke mens zijn, waren derhalve eveneens de granaatappelen in de franjes gezet; met de granaatappelen worden immers de wetenschappelijke dingen van het goede aangeduid; en eveneens in de granaatappelen schelletjes van goud, omdat met de schelletjes zulke dingen worden aangeduid die uit de wetenschappelijke dingen zijn. Dat de franjes van den Mantel de uiterste dingen zijn, waar het natuurlijke is, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar de franjes worden genoemd, zoals bij Jesaja: “Ik zag Jehovah zitten op een hogen en verheven Troon, en *Zijn franjes vervullende den Tempel*”, vi: 1; met den Troon waarop de Heer zat, wordt de Hemel aangeduid, en in het bijzonder de geestelijke Hemel, n. 5313, 8625; met de franjes daar worden aangeduid de Goddelijke ware dingen in de laatste of de uiterste dingen, zodanig als de ware dingen des Woords zijn in den zin der letter; en van deze wordt gezegd dat zij den Tempel vervullen, wanneer zij de Kerk vervullen. Met de franjes die den Tempel vervullen, wordt iets eenders aangeduid als met den rook en de wolk die den Tabernakel en eveneens den Tempel vervult, waarover enige malen in het Woord. Dat met den rook daar wordt aangeduid het Goddelijk Ware in de laatste dingen, zodanig als de zin der letter des Woords is, zie men in n. 8916, 8918; en eveneens met de wolk, n. 4060, 4391, 5922, 6343. “Dat de aan bloedvloeijing lijdende vrouw, *toen zij de franje van het bekleedsel des Heren aanraakte*, werd genezen”, Matth. ix: 20, 22, en in het algemeen “dat *zovelen als de franje van Zijn Bekleedsel aanraakten*, waren genezen”, Matth. xiv: 36; Markus vi: 56, betekende dat van het Goddelijke in de uiterste of de laatste dingen het heil uitging; want dat in de laatste dingen

van het goede en het ware die uit het Goddelijke zijn, de sterkte en de macht is, zie men in n. 9836; en eveneens dat daar de antwoorden zijn, n. 9905. Bij Mattheus: “Jezus zeide van de Schriftgeleerden en de Farizeeërs dat zij alle werken doen om te worden gezien van de mensen, dat zij hun gedenkedels breed maken, *en de franjes van hun mantels groot maken*”, xxiii: 5; daar blijkt duidelijk, dat de franjes van den mantel de uitwendige dingen zijn, die zich aan het gezicht voordoen, en dat die groot maken is werken doen in de uitwendige dingen, opdat zij verschijnen of in aanmerking worden genomen. Bij Jeremia: “Jeruzalem heeft een zonde gezondigd, *haar onreinheid is in haar franjes*”, Klaagl. i: 9; de onreinheid in de franjes, voor: in de daden en in de gezegden, aldus in de uiterste dingen; de uiterste dingen immers ontlene hun wezen aan de innerlijke dingen, weswege wanneer de innerlijke dingen onrein zijn, ook de uiterste dingen onrein zijn, hoewel de onreinheden niet voor de mensen verschijnen, ter oorzaak hiervan, dat de mensen den uitwendigen vorm beschouwen, en zo niet zien de innerlijke dingen; maar nochtans verschijnen die onreinheden, die in de innerlijke dingen zijn, voor de Engelen, en zij worden eveneens blootgelegd bij een ieder in het andere leven, want daar worden de uitwendige dingen afgenomen; vandaar blijkt hoedanig de werken in hun wezen zijn geweest. Bij Nahum: “*Ik zal uw franjes over uw aangezichten ontdekken*, en Ik zal den natiën uw naaktheid tonen”, iii: 5; de franjes over de aangezichten ontdekken, is de uitwendige dingen verwijderen, zodat de inwendige dingen verschijnen. De uitwendige dingen immers, die van den natuurlijke mens zijn, verbergen op verschillende wijzen de inwendige dingen, die de huichelarijen, de arglisten, de leugens, de haatgevoelens, de wraaknemingen, de echtbreuken, en andere eendere dingen zijn, weswege, wanneer de uitwendige dingen worden afgenomen, de inwendige dingen verschijnen in hun onreinheid en schandelijkheid. Bij Jeremia: “Indien gij zult hebben gezegd in uw hart: *Waarom zijn mij deze dingen bejegend; om de veelheid uwer ongerechtigheid zijn uw franjes onthuld*, uw hielen zijn geweld aangedaan. *Ik zal uw franjes over uw aangezichten ontbloten*, opdat worden gezien uw schande, uw echtbreuken”, xiii: 22, 26. Daar wordt gehandeld over de gruwelen van Jeruzalem; de franjes onthullen, en die ontbloten, staat voor de uitwendige dingen *afnemen*, die versluieren en verbergen, zodat de innerlijke dingen worden gezien; de mens leert immers het goede, het eerbare, en het oprechte liegen, terwille van de faam, de eer, en het gewin, terwijl hij toch van binnen boze en valse dingen van verschillende geslachten verborgen houdt. Omdat met de franjes de uitwendige dingen worden aangeduid, wordt er derhalve ook van de hielen gesproken, aangezien

de hielen de laagste dingen van het natuurlijke zijn, men zie n. 259, 4938 en vervolg, 4940 tot 4951. Uit deze dingen nu staat vast, dat met de franjes van den Mantel de goede en de ware dingen in de laatste of uiterste dingen worden aangeduid, die in de natuurlijke wereld zijn.

9918. Granaatappelen; dat dit de wetenschappelijke dingen van het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de granaatappelen, zijnde de wetenschappelijke dingen van het goede, waarover n. 9552; dat de granaatappelen in de franjes van den Mantel waren aangebracht, was ter oorzaak hiervan dat de franjes de laatste of de uiterste dingen des Hemels en der Kerk betekenden; en de laatste of de uiterste dingen daar zijn de wetenschappelijke dingen, zoals vaststaat uit de dingen die over de opeenvolgende orde van de goede en de ware dingen in de Hemelen en bij den mens, boven in n. 9915 en 9917 zijn gezegd. De wetenschappelijke dingen van het goede en het ware, die met de granaatappelen worden aangeduid, zijn de leerstellige dingen uit het Woord, en deze zijn wetenschappelijke dingen voor zover zij in het geheugen zijn, dat in den uitwendigen of natuurlijke mens is; wanneer zij echter binnentreden in het geheugen dat in den Inwendigen of Geestelijken mens is, hetgeen geschiedt wanneer men dienvolgens leeft, dan worden de leerstellige dingen, ten aanzien van het ware, des geloofs, en ten aanzien van het goede, der naastenliefde, en worden zij de geestelijke dingen genoemd. Wanneer dit geschiedt, verdwijnen zij bijna uit het uitwendig of natuurlijk geheugen, en verschijnen zij alsof zij ingeboren waren, omdat zij aan het leven van den mens zijn ingeënt, gelijkertwijls als alle dingen die door dagelijks gebruik als het ware een natuur hebben aangenomen. Daaruit blijkt, wat de wetenschappelijke dingen zijn, en waartoe zij bevorderlijk zijn, bijgevolg waartoe de leerstellige dingen der Kerk bevorderlijk zijn, zolang zij slechts wetenschappelijk worden vastgehouden; wanneer zij immers slechts wetenschappelijk worden vastgehouden, hebben zij beneden het inzicht en de wijsheid een plaats; ook klimmen zij niet op of treden zij het leven binnen, voordat zij des geloofs en der naastenliefde worden in den inwendigen mens.

9919. Van hemelsblauw, en purper, en dubbelgedoopt scharlaken; dat dit betekent uit het goede der naastenliefde en des geloofs, staat vast uit de betekenis ervan, n. 9687, 9833; dat er geen fijn lijnwaad ook tussendoor was geweven, zoals in den Efod, is omdat de rok, die het binnenste kleed was, uit fijn lijnwaad was, en dit deswege, omdat met het fijn lijnwaad het ware uit hemelsen oorsprong wordt aangeduid, n. 5319, 9469, zijnde het geestelijk goede zelf voortgaande uit het hemelse.

9920. Op zijn franjes rondom; dat dit betekent in de uiterste dingen, waar het natuurlijke is, van alle zijden, staat vast uit de betekenis van de franjes, zijnde de uiterste dingen, waar het natuurlijke is, waarover boven n. 9917; en uit de betekenis van rondom, zijnde van alle zijden; want daar de franjes de uiterste dingen betekenen, betekent de ganse omtrek die uit franjes bestond, geheel het uitwendige, bijgevolg overal of van alle zijden daar.

9921. En schelletjes van goud; dat dit betekent alle dingen van de Leer en van den Eredienst uit het goede overgaande tot hen die van de Kerk zijn, staat vast uit de betekenis van de schelletjes, zijnde alle dingen van de Leer en van den Eredienst overgaande tot hen die van de Kerk zijn, waarover aanstonds. Dat het is uit het goede, wordt daarmede aangeduid dat zij uit goud zouden zijn, want het goud betekent het goede, n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 8932, 9490, 9510, 9874, 9881, 9884. Dat de schelletjes alle dingen van de Leer en van den Eredienst zijn, overgaande tot hen die van de Kerk zijn, komt omdat door dezelve de tegenwoordigheid van Aharon bij het bedienen werd gehoord en doorvat door het volk; met het volk immers worden degenen aangeduid die van de Kerk zijn, en met de bediening van Aharon worden alle dingen van de Leer en van den Eredienst aangeduid; weswege er in hetgeen volgt, wordt gezegd: *“En zij zullen zin op Aharon om te bedienen, en gehoord zal worden de stem ervan bij zijn binnegaan tot het Heilige vóór Jehovah, en bij zijn uitgaan”*, waaruit blijkt, wat met de schelletjes wordt aangeduid. Dat die schelletjes in de franjes waren aangebracht, was ter oorzaak hiervan dat de heilige dingen der Leer in de uiterste dingen zijn, en eveneens dat daar en daarvandaan het horen en het doorvatten is; men zie n. 9824, 9905.

9922. In het midden van die rondom; dat dit betekent uit het innerlijke der wetenschappelijke dingen van het goede van alle zijden, staat vast uit de betekenis van in het midden, zijnde het innerlijke, waarover n. 1074, 2940, 2973, 5897; aldus is in het midden, wanneer er wordt gehandeld over het horen en de doorvatting van de Leer en van den Eredienst, welke met de schelletjes worden aangeduid, uit het innerlijke; uit de betekenis van de granaatappelen, in welker midden zij waren, zijnde de wetenschappelijke dingen van het goede, waarover boven n. 9918; en uit de betekenis van rondom, zijnde van alle zijden, zoals boven n. 9920. Dat de schelletjes in het midden van de granaatappelen waren aangebracht, was ter oorzaak hiervan, dat de wetenschappelijke dingen, die met de granaatappelen worden aangeduid, de opnemende dingen zijn, en als het ware de vaten van het ware en het goede, n. 1469, 1496, 3068, 5373, 5489, 7770; ende Leer ende Eredienst, welke met de schelletjes worden aangeduid, zullen zijn uit het goede en het ware, die

van binnen in de wetenschappelijke dingen zoals in hun vaten zijn; indien zij niet daaruit zijn, maar alleen uit de wetenschappelijke dingen, zo hebben zij niets van het leven. Er wordt gezegd dat de Leer en de Eredienst uit het goede en het ware zullen zijn, die van binnen in de wetenschappelijke dingen zijn, niet echter uit de wetenschappelijke dingen zonder die; maar omdat weinigen kunnen vatten, hoe het daarmee is gesteld, zal het derhalve, voor zoveel als het mogelijk is, bevattelijk worden ontvouwd. Wetenschappelijke dingen worden alle dingen van het uitwendig of natuurlijk geheugen geheten; er bestaat immers een uitwendig geheugen, zijnde dat van de dingen in de natuurlijke wereld, en er bestaat een inwendig geheugen, zijnde dat van de dingen in de geestelijke wereld; men zie n. 2469 tot 2494, 2831, 5212, 9394, 9723, 9841. De dingen die aan het inwendig geheugen zijn ingeschreven, worden niet wetenschappelijke dingen genoemd, omdat zij de dingen van des mensen leven zijn, maar zij worden genoemd de ware dingen die des geloofs, en de goede dingen die der liefde zijn. Deze dingen zijn het, die van binnen in de wetenschappelijke dingen zullen zijn. In den mens is immers het uitwendige, dat de Uitwendige mens wordt genoemd, en het inwendige, dat de Inwendige mens wordt genoemd. Het inwendige zal in het uitwendige zijn, zoals de ziel in haar lichaam; aldus zullen de dingen die in den inwendigen mens zijn, zijn in de dingen die in den uitwendigen zijn, zo is immers de ziel of het leven in dezen; weswege, indien niet de inwendige dingen of de dingen die van den inwendigen mens zijn, in de uitwendige dingen zijn, de ziel niet in dezelve is, aldus niet het leven. Omdat het goede der liefde en des geloofs het inwendige is, volgt daaruit dat in de uitwendige dingen dat goede zal zijn, aldus in de wetenschappelijke dingen; want de wetenschappelijke dingen zijn, zoals eerder is gezegd, de opnemende dingen en als het ware de vaten van de inwendige dingen, bijgevolg zal uit de dingen die in de recipiënten of de vaten zijn, de Leer en de Eredienst zijn, welke niet zijn in ledige of daarvan verstoken recipiënten en vaten. Uit deze dingen blijkt, hoe het moet worden verstaan dat alle dingen van de Leer en van den Eredienst zullen zijn uit de innerlijke dingen der wetenschappelijke dingen van het goede, welke daarmee worden aangeduid, dat de schelletjes van goud zouden zijn in het midden van de granaatappelen. Verder moet men weten, dat er wetenschappelijke dingen van het goede, en wetenschappelijke dingen van het ware bestaan, en dat de ware dingen daar wederom de opnemende vaten van het goede zijn, want de ware dingen des geloofs zijn de vaten van het goede der liefde. Ter toelichting van deze zaak zie men de dingen die eerder aangaande de wetenschappelijke dingen zijn gezegd en getoond, namelijk, *dat de wetenschappelijke dingen de*

dingen van het geheugen in den natuurlijke mens zijn, n. 3293, 3309, 3310, 4967, 5212, 5774, 5874, 5886, 5889, 5934. Dat door de wetenschappelijke dingen de Inwendige mens wordt geopend, n. 1495, 1548, 1563, 1895, 1940, 3085, 3086, 5276, 5871, 5874, 5901. Dat de wetenschappelijke dingen middelen zijn om wijs te worden, en eveneens middelen om waanzinnig te worden, n. 4156, 4760, 8628, 8629. Dat de wetenschappelijke dingen de vaten van het ware zijn, en de ware dingen de vaten van het goede, n. 1469, 1496, 3068, 3079, 3318, 5489, 5881, 6023, 6071, 6077, 6750, 7770, 8005, 9394, 9724. Dat de wetenschappelijke dingen den Inwendigen mens van dienst zijn, n. 1486, 1616, 2576, 3019, 3020, 3665, 5201, 5213, 6052, 6068, 6084, 9394. Dat de wetenschappelijke dingen, zinde de dingen van het uitwendig geheugen, wanneer zij des levens worden, verdwijnen uit het uitwendig geheugen, maar aan het inwendig geheugen ingeschreven blijven, n. 9394, 9723, 9841. Dat de mens die in de ware dingen des geloofs uit het goede der naastenliefde is, kan worden verheven boven de wetenschappelijke dingen, n. 6383, 6384. Dat het wordt geheten: verheven worden boven de zinlijke dingen, n. 5089, 5094, 6183, 6313, 6315, 9730. Dat de mens met zich meedraagt de wetenschappelijke dingen of de dingen van het uitwendig geheugen in het andere leven, wanneer hij sterft, doch dat zij dan rusten, en op welke wijze, n. 2475 tot 2486, 6931.

9923. Een schelletje van goud en een granaatappel, een schelletje van goud en een granaatappel op de franjes van den Mantel rondom; dat dit betekent zo overal en geheel en al, namelijk dat de Leer en de Eredienst zullen zijn uit het innerlijke der wetenschappelijke dingen, staat vast uit hetgeen vlak boven over de schelletjes en de granaatappelen is getoond; de herhaling sluit in dat het zo overal zal zijn.

9924. En hij zal zijn op Aharon; dat dit het uitbeeldende van den Heer betekent, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het goede der liefde, waarover n. 9806, 9809; hier ten aanzien van de dingen die de Evangelisatie en den Eredienst betreffen, aangezien zulke dingen worden aangeduid met de schelletjes in de granaatappelen, en met de daarvandaan te horen stem, wanneer Aharon binnentrad tot het Heilige.

9925. Om te bedienen; dat dit betekent als hij in den Eredienst en in de Evangelisatie is, staat vast uit de betekenis van bedienen, wanneer over Aharon wordt gehandeld, door wien de Heer wordt uitgebeeld, zijnde de Eredienst en de Evangelisatie. Met den Eredienst wordt aangeduid al het uitbeeldende van den Eredienst uit het goede der liefde en de ware dingen des geloofs, want de Eredienst die uit die dingen is, is waarlijk Eredienst; doch de eredienst zonder

die is zoals een dop zonder noot, en zoals een lichaam zonder ziel. Zodanig was nochtans de eredienst bij de Joodse en de Israëlietische natie, want hij beeldde alleen de inwendige dingen uit, die, zoals is gezegd, der liefde en des geloofs zijn. Maar nochtans voorzag de Heer daarin, dat een zodanige eredienst in de Hemelen zou worden doorvat, en zo door dien de verbinding van den Hemel met den mens zou geschieden, niet door de inwendige dingen, maar door de overeenstemmingen met de uitwendige dingen, over welke zaak men de aangehaalde dingen in n. 9320 einde, en 9380 zie. Het is deze Eredienst, die wordt aangeduid met de bediening van Aharon. Dat het ook de Evangelisatie is, komt omdat onder de Evangelisatie alle dingen worden verstaan die in het Woord over den Heer handelen, en alle dingen die Hem in den Eredienst uitbeeldden. Want de Evangelisatie is de Aankondiging aangaande den Heer, aangaande Zijn Komst, en aangaande de dingen die uit Hem zijn, zijnde die van het heil en van het eeuwige leven; en omdat alle dingen des Woords in den binnensten zin ervan over den Heer alleen handelen, en eveneens alle dingen van den Eredienst Hem uitbeeldden, is derhalve het ganse Woord het Evangelie, desgelijks elke Eredienst die geschiedde volgens de dingen die in het Woord zijn bevolen. En omdat de priesters over den Eredienst de leiding hadden, en eveneens leerden, werd derhalve met hun bediening de Eredienst en de Evangelisatie aangeduid.

9926. En gehoord zal worden de stem ervan; dat dit betekent den invloed van het ware bij hen die in de Hemelen en die op de aarde zijn, staat vast uit de betekenis van gehoord worden, zijnde op opneming en de doorvatting, waarover n. 5017, 5471, 5475, 7216, 8361, 9311; vandaar eveneens de invloed, want de dingen die worden opgenomen en doorvat, vloeien in; en uit de betekenis van de stem, wanneer wordt gehandeld over Aharon, door wien de Heer wordt uitgebeeld, zijnde het Goddelijk Ware, waarover n. 8813; de stem immers is het aangekondigde ervan, en omdat het het aangekondigde is, is het bij hen die in de Hemelen en op aarde zijn; want het Goddelijk Ware vervult alle dingen des Hemels, en maakt alle dingen der Kerk; zulk een aangekondigde werd uitgebeeld door de stem uit de schelletjes van goud, wanneer Aharon binnentrad tot het Heilige vóór Jehovah, en wanneer hij uitging, zoals er wordt gezegd in hetgeen nu in dit Vers volgt. Dat de stem in het Woord betekent het Goddelijk Ware, dat in de Hemelen en op aarde wordt gehoord en doorvat, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij David: *“De stem van Jehovah op de wateren; de stem van Jehovah in de kracht; de stem van Jehovah met eer; de stem van Jehovah breekt de cederen; de stem van Jehovah klievende als een vlam des vuurs; de stem van Jehovah doet de woestijn*

beven; *de stem van Jehovah* doet de hinden baren; maar in Zijn Tempel zegt een ieder de heerlijkheid”, Psalm xxix: 3 tot 9; in dezen Psalm wordt gehandeld over het Goddelijk Ware dat de valse en de boze dingen vernietigt; dat Goddelijk Ware is de Stem van Jehovah; de heerlijkheid echter waarvan wordt gesproken, is het Goddelijk Ware in den Hemel en in de Kerk; dat de heerlijkheid het Goddelijk Ware is, zie men in n. 9429; en dat de Tempel de Hemel en de Kerk is, n. 3720. Bij Johannes: “Aan Hem Die de Herder der schapen is, doet de deurwachter open, en *de schapen horen Zijn stem*. De schapen volgen Hem, *omdat zij Zijn stem weten*. Een vreemde volgen zij niet, omdat *zij de stem der vreemden niet weten*. En Ik heb andere schapen, die van dezen stal niet zijn; ook deze moet Ik toebrengen, en *zij zullen Mijn stem horen*. Maar gijlieden zijt niet van Mijn schapen, *want Mijn schapen horen Mijn stem*, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij”, x: 2, 3, 4, 5, 16, 26, 27. Dat hier de Stem is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, aldus het Woord, blijkt duidelijk; de stem der vreemden is het valse. Bij Jesaja: “*De stem des roependen* in de woestijn: Bereidt den weg voor Jehovah; de heerlijkheid van Jehovah immers zal worden onthuld. *Een stem zegt: Roept*. Klim op den hogen berg, o Zion, gij Verkondigster van goede boodschap, *verhef met kracht uw stem*, o Hierosolyma, gij Verkondigster van goede boodschap; verhef, zie, de Heer Jehovih komt in den Sterke”, xl: 3, 5, 6, 9, 10; Joh. 1: 23; de stem daar is het aangekondigde uit het Woord aangaande de Komst des Heren; aldus is zij eveneens het Goddelijk Ware, dat het Woord aankondigt. De woestijn is de staat der Kerk alsdan, welke zoals een woestijn is, omdat het Woord niet langer is verstaan; de heerlijkheid die zal worden onthuld, is het Woord ten aanzien van de innerlijke dingen ervan; dat dit de heerlijkheid is, zie men in n. 9429. Dat Jehovah, voor wien de weg wordt bereid, en de Heer Jehovih Die in den Sterke zal komen, de Heer is, is duidelijk, want het wordt duidelijk gezegd. Bij Jesaja: “*De stem uwer wachters; zij zullen de stem verheffen*, wanneer zij oog aan oog zullen zien dat Jehovah naar Zion zal wederkeren”, lII: 8; de wachters staan voor hen die de Schriften doorvorsen aangaande de Komst des Heren; hun stem is het Woord, zijnde het Goddelijk Ware waaruit het is. Bij Jeremia: “De Maker der aarde; door Zijn inzicht breidt Hij de Hemelen uit; *bij de stem die Hij geeft, is er een veelheid van wateren in de hemelen*”, x: 12, 13; Hfdst. LI: 16; de stem staat voor het Goddelijk Ware; de wateren voor de ware dingen die in de Hemelen en uit de Hemelen zijn; dat de wateren in het Woord de ware dingen zijn, zie men in n. 2702, 3058, 3424, 4976, 5668, 8568, 9323; zoals eveneens in de Apocalypse: “*De stem van den Zoon des mensen was zoals het gedruis van vele wateren*”, 1: 15. “Ik hoorde een

stem uit den Hemel evenals de stem van vele wateren”, xiv: 2; en bij David: “*De stem van Jehovah op de wateren, Jehovah op de grote wateren*”, Psalm xxix: 3. Bij Joël: “*Jehovah heeft Zijn stem uitgegeven vóór Zijn heir, omdat talloos is die Zijn Woord doet*”, ii: 11; de stem staat ook daar voor het Goddelijk Ware, ook het Woord dat zij doen. Bij denzelfde: Jehovah zal uit Hierosolyma *Zijn stem geven*, zodat de Hemelen en de aarde zullen beven”, iii: 16. Bij David: “Gij koninkrijken der aarde, psalmzingt den Heer, Die rijdt op den hemel des hemels der oudheid; zie, *Hij zal in een stem de stem der sterkte geven*”, Psalm lxxviii: 33, 34. Bij Johannes: “Ik zeg ulieden, dat de ure komt wanneer de doden *zullen horen de Stem des Zoons Gods*, en zij die zullen horen, zullen leven”, v: 25; dat de stern daar het Goddelijk Ware is, bijgevolg het Woord des Heren, is duidelijk. Bij Ezechiël: “De Geest nam mij op, en *ik hoorde achter mij de stem van een grote aardbeving*. Gezegend zij de heerlijkheid van Jehovah; en *een stem van dierenvleugelen, en een stem van raderen, en de stem ener grote aardbeving*”, iii: 12, 13; en daarna: “*De stem van de vleugelen der Cherubim* werd gehoord tot aan den uiterlijken voorhof, zoals *de stem van God Schaddai*, wanneer Hij spreekt”, x: 5; de stem ook daar is het Goddelijk Ware; de Cherubim immers betekenen de Voorzienigheid en de Bewaking des Heren, opdat er geen toegaan zij tot Hem en tot den Hemel, tenzij door het goede dat der liefde is, n. 9277 einde, 9509; de stem der vleugelen en de stem der raderen zijn de geestelijke ware dingen. In dit Vers, waarin over Aharon wordt gehandeld, is het de klank of het gerinkel van de schelletjes, die de stem wordt geheten; ook elders in het Woord zijn het de klanken en de geluiden uit de bazuinen, alsmede het gedruis en het gedreun uit de donderslagen, die stemmen worden geheten, en met die worden desgelijks de Goddelijke ware dingen aangeduid; men zie n. 7573; bovendien betekenen ook de klanken van muziekinstrumenten van verschillende soort eendere dingen, maar die welke een schrillen en afgebroken toon geven, betekenen de geestelijke Goddelijke ware dingen; die echter welke een voortklinkenden toon geven, de hemelse Goddelijke ware dingen, n. 418, 419, 420, 4138, 8337; daaruit blijkt, dat met de klanken of de stemmen der schelletjes de geestelijke Goddelijke ware dingen worden aangeduid; want de Klederen van Aharon, en in het bijzonder de Mantel, in welks franjes de schelletjes rondom waren, beeldden het geestelijk Rijk of den geestelijken Hemel des Heren uit, n. 9814, 9825.

9927. Bij zijn binnentreden tot het Heilige vóór Jehovah, en bij zijn uitgaan; dat dit betekent in elken staat van het goede en het ware in den Eredienst, staat vast uit de betekenis van binnentreden tot het heilige, en van binnentreden vóór Jehovah, zijnde de Eredienst, waarover boven n. 9903, 9907;

dat het is de staat van het goede en van het ware in den Eredienst die wordt aangeduid, is omdat alle dingen van den eredienst bij de Israëlietische en de Joodse natie uitbeeldend waren voor den inwendigen Eredienst, en de inwendige Eredienst is uit het goede en het ware, of uit de aandoening van het goede en uit het geloof van het ware. Dat het is elke staat ervan die wordt aangeduid, is omdat er wordt gezegd bij het binnentreden en bij het uitgaan, en met binnentreden en uitgaan worden alle dingen van den staat aangeduid; de dingen immers die van de beweging zijn, zoals wandelen, gaan, voortschrijden, betekenen den staat des levens; dat wandelen dit betekent, zie men in n. 519, 1794, 3335, 4882, 5493, 5605, 8147, 8420; desgelijks voortschrijden en voorttrekken, n. 8103, 8181, 8397, 8557; en dat de bewegingen en de voortschrijdingen in het andere leven staten zijn, n. 1273 tot 1277, 1376 tot 1381, 2837, 3356, 9440. Daaruit blijkt, dat binnentreden en uitgaan het al is van den staat of van de zaak waarover wordt gehandeld; en omdat hier wordt gehandeld over den Eredienst uit het goede en het ware, is het elke staat van het goede en het ware in den Eredienst, die met binnentreden en uitgaan wordt aangeduid. Dat binnentreden en uitgaan dit is, is vanwege de uitbeeldende dingen in het andere leven; daar immers gaan zij, wandelen, schrijden voort, treden binnen, en gaan uit, zoals in de wereld, maar al die dingen worden verricht volgens den staat des levens van hun denkingen en aandoeningen; men zie de boven aangehaalde plaatsen. Dat zij ook daaraan den oorsprong ontlene, en dat zij overeenstemmingen zijn, en zo werkelijke schijnbaarheden, bemerken zij niet. Daaruit blijkt, dat alle dingen die der beweging zijn, die dingen betekenen welke van den staat des levens zijn; bijgevolg dat binnentreden en uitgaan elken staat des levens betekenen, aldus den staat der zaak waarover wordt gehandeld, van den aanvang tot het einde; vandaar is het, dat het bij de Ouden een gebruikelijke formule was te zeggen dat zij iemands *binnentreden en uitgaan* wisten, of zijn *ingang* en *uitgang*, omdat zij daaronder verstonden dat zij den gehelen staat van diens leven wisten. En aangezien die formule den oorsprong ontleent aan de overeenstemmingen in het andere leven, waarover is gesproken, wordt het derhalve ook in het Woord evenzo gezegd, en waar het wordt gezegd, wordt iets eenders aangeduid, zoals in deze volgende plaatsen; in het Eerste Boek van Samuël: “Achis riep David, en zeide tot hem: Gij zijt recht, en *goed is in mijn ogen uw uitgaan en uw binnentreden met mij* in het kamp, omdat ik het boze niet in u heb gevonden”, xxix: 6; goed in de ogen uw uitgaan en uw binnentreden, staat daarvoor dat hem elken staat van diens leven behaagde. In het Tweede Boek van Samuël: “Gij kent Abner, dat hij gekomen is om u te

overreden, en *opdat hij lere kennen uw uitgang en uw ingang*, en opdat hij lere kennen alles wat gij doet”, III: 25; den uitgang en den ingang leren kennen, staat voor alle gedachten en daden des levens; en daarom wordt er ook gezegd: opdat hij lere kennen alles wat hij doet. In het Tweede Boek der Koningen: “Ik ken uw zitten, en *uw uitgaan en uw binnentreden*, en dat gij in beroering zijt gekomen tegen Mij”, XIX: 27; Jes. XXXVII: 28; daar wordt gehandeld over Sancherib, den koning van Assyrië; diens uitgaan en diens binnentreden kennen, staat voor alle dingen van zijn toeleg. Bij David: “Jehovah zal u behoeden van elk boze, uw ziel zal Hij behoeden, Jehovah *zal uw uitgang en uw ingang behoeden*, van nu aan en tot in de eeuw”, Psalm CXXI: 7, 8; den uitgang en den ingang behoeden, voor het al des levens volgens den staat van het goede en het ware. Bij Moscheh: “Jehovah, de God der geesten van alle vlees, stelle een man over de vergadering, *die uitga vóór hen, en die binnentrede vóór hen*, opdat de vergadering van Jehovah niet zij zoals een kudde die geen herder hebben”, Num. XXVII: 16, 17; die uitga vóór hen, en die binnentrede vóór hen, voor die hen leide, aldus voor hem dien zij in elken staat des levens mogen beschouwen en volgen. Bij Johannes: “Die *niet is binnentredende* door de deur in den stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en een rover; die echter *is binnentredende* door de deur, is de herder der schapen. Ik ben de Herder der schapen; *indien iemand door Mij zal zin binnengegaan*, die zal worden gezaligd; en *hij zal binnentreden en hij zal uitgaan*, en weide vinden”, X: 1, 2, 9; binnentreden, namelijk den Hemel, is in het goede der liefde en des geloofs, want dit goede maakt den Hemel; en daarom is binnentreden en uitgaan, ten aanzien van elken staat des levens door den Heer geleid worden, bijgevolg uit het vrije het goede denken en willen, dat is, uit de liefde en het geloof, die uit den Heer zijn, want die maken het vrije. Bij Lukas: “Jezus zond de twaalf discipelen om het koninkrijk Gods te prediken, en Hij zeide tot hen: “*In wat huis gij zult gijn binnengetreden*, blijft aldaar, en *gaat van daar uit*”, IX: 4; binnentreden in een huis, daar blijven, en van daar uitgaan, voor de hemelse vergezelschapping genieten met hen die den Heer opnemen met het geloof en de liefde; want in den Hemel zijn zij die tezamen in één gezelschap zijn, ook in één huis, en treden daar binnen en gaan daar uit; zij zijn immers in een eender goede; degenen echter die in een niet eender goede zijn, kunnen niet aldus doen, en indien zij binnentreden, treden zij niet door de deuren binnen, maar van elders. Wie niet weet dat zulke dingen worden aangeduid, kan niet weten wat het insluit dat zij in het huis dat zij waren binnengetreden, daar zouden blijven en uitgaan. Bij Ezechiël: “Wanneer *de Vorst zal binnentreden*, zal hij langs den weg van het voorhuis

der poort *binnentreden*, en langs den weg ervan *zal hij uitgaan*. Wanneer het volk des lands *zal binnentreden* vóór Jehovah op de gezette feesten, zal hij die *binnentreedt* door den weg van de poort van het noorden om te aanbidden, *uitgaan* door den weg van de poort van den middag; hij die echter *binnentreedt* door den weg van de poort van den middag, *zal uitgaan* door den weg van de poort noordwaarts; hij zal niet wederkeren door den weg der poort door dewelke hij was *binnengetreden*, maar recht voor zich heen *zal hij uitgaan*. De Vorst echter in hun midden, wanneer hij *binnentreedt*, zo zullen zij *binnentreden*, en wanneer zij *zullen uitgaan*, zo zullen zij *uitgaan*”, XLVI: 8, 9, 10. Daar wordt in den inwendigen zin gehandeld over den nieuwen Hemel en over de nieuwe Kerk, en met den Vorst wordt het ware des geloofs uit het goede der liefde aangeduid, hoe dat bij de Engelen in de Hemelen, en bij de mensen der Kerk op aarde, binnentreedt, en daarna voortschrijdt; wanneer het langs den uitwendigen weg voortschrijdt tot de innerlijke dingen, en wanneer het langs den inwendigen weg voortschrijdt tot de uiterlijke dingen, wordt daar beschreven met den ingang en den uitgang van den Vorst en van het volk des lands; de middag is de staat van het ware des geloofs in den inwendigen mens, en het noorden is de staat ervan in den uitwendigen mens; de ingang en de uitgang is de staat des levens ten aanzien van het goede en het ware, aldus ten aanzien van den Eredienst. Uit die dingen kan men duidelijk genoeg weten, dat binnentreden en uitgaan zulke dingen zijn die van den staat des levens uit het goede en het ware zijn. Wat zou het anders te zeggen hebben, dat de Vorst zou binnentreden langs den enen weg of den anderen, alsmede het volk des lands; met het Huis immers of de Tempel daar, waarin de ingang, en waaruit de uitgang is, wordt de Hemel en de Kerk aangeduid; men zie n. 3720; met den Vorst het Ware des geloofs, n. 5044; met het volk des lands zij die in den Hemel of die van de Kerk zijn, n. 2928; met den weg dat wat tot het ware leidt, n. 627, 2333; met de poort het leerstellige, n. 2851, 3187; met den middag, waar het ware in het licht is, n. 9642; aldus het ware in den inwendigen mens; en met het noorden, waar het ware in het duister is, n. 3708, aldus het ware in den uitwendigen mens.

9928. Opdat hij niet sterve; dat dit betekent opdat niet het uitbeeldende verga, en zo de verbinding met de Hemelen, staat vast uit de betekenis van sterven, wanneer over Aharon en diens ambt wordt gehandeld, zijnde het ophouden van de uitbeeldende dingen, en vandaar van de verbinding met de Hemelen. Door Aharon immers wordt de Heer uitgebeeld, en door zijn ambt al het werk der zaliging, en, van de zijde der mensen, de Eredienst; en dat deze Eredienst uitbeeldend is geweest, en dat er door den uitbeeldenden Eredienst

verbinding met de Hemelen is geweest, is met vele dingen eerder getoond; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9320 einde; voorts wat het uitbeeldende van een Kerk was bij de Israëlitische en de Joodse natie, n. 9280, alsmede n. 9457, 9481, 9576, 9577; en dat de verbinding van den Heer, en van den Hemel, met den mens toen is geweest door uitbeeldende dingen, n. 9481. Vandaar is het eveneens geweest, dat Aharon was bekleed met klederen die de hemelse dingen uitbeeldden, wanneer hij de heilige dingen vervulde, en dat hij, indien hij anders deed, zou sterven; vooral, indien hij tot het vervullen van de heilige dingen zou gaan zonder dat het volk het wist; want bij het volk was het uitbeeldende van een Kerk, en bij Aharon het uitbeeldende van den Heer, uit Wien en tot Wien het al van den Eredienst is.

9929. *Vers 36, 37, 38. En gij zult maken zulk een plaat van zuiver goud, en graveren daarop met de graving van een zegel: Heiligheid voor Jehovah. En gij zult zetten dezelve op een hemelsblauwen draad, en zij zal zijn op den tulband; tegenover de aangezichten van den tulband zal zij zijn. En zij zal zijn op het voorhoofd van Aharon, en dragen zal Aharon de ongerechtigheid der heilige dingen, welke zullen heiligen de zonen Israëls, ten aanzien van al de gaven hunner heilige dingen; en zij zal zin op zijn voorhoofd geduriglijk, tot een welbehagen hun vóór Jehovah.* En gij zult maken een plaat van zuiver goud, betekent de verlichting uit het Goddelijk Goede des Heren; en graveren daarop met de graving van een zegel, betekent voortdurend en aan de harten ingeprent volgens de hemelse sfeer; Heiligheid voor Jehovah, betekent het Goddelijk Menselijke des Heren, en daaruit al het hemelse en geestelijke; en gij zult zetten dezelve op een hemelsblauwen draad, betekent den invloed in het ware der hemelse liefde; en zij zal zijn op den tulband, betekent uit de oneindige wijsheid; tegenover de aangezichten van den tulband zal zij zijn, betekent tot in het eeuwige; en zij zal zijn op het voorhoofd van Aharon, betekent uit de Goddelijke Liefde des Heren; en dragen zal Aharon de ongerechtigheid der heilige dingen, betekent vandaar de verwijdering van de valse en de boze dingen bij hen die in het goede zijn; welke zullen heiligen de zonen Israëls ten aanzien van al de gaven hunner heilige dingen, betekent de Erediensten uitbeeldend voor de verwijdering van de zonden; en zij zal zijn op het voorhoofd van Aharon geduriglijk, betekent het uitbeeldende van de liefde des Heren tot in het eeuwige; tot een welbehagen hun vóór Jehovah, betekent het Goddelijke des Heren in hen.

9930. En gij zult maken een plaat van zuiver goud; dat dit betekent de verlichting uit het Goddelijk Goede des Heren, staat vast uit de betekenis van de plaat, zijnde de verlichting; en uit de betekenis van het goud, zijnde het

goede der liefde, hier het Goddelijk Goede des Heren, omdat daaraan was ingegrift: Heiligheid voor Jehovah. Dat het goud het goede der liefde is, zie men in n. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 8932, 9490, 9510, 9874, 9881. Dat de plaat de verlichting is, was vanwege den glans; zij glansde immers vanwege het goud op het voorhoofd van Aharon, en alle glans betekent de verlichting, zodanig als zij is in de Hemelen uit den Heer als Zon. De verlichting daar is de wijsheid en het inzicht uit het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer daaruit, want dit verlicht de innerlijke dingen van hen; hun innerlijke dingen stemmen overeen met het verstandelijke bij den mens, dat door den Heer wordt verlicht, wanneer het ware en het goede der Kerk en des Hemels wordt doorvat; het verstandelijke immers is het opnemende subject, want zonder subject is er geen opneming. Dat die plaat de verlichting is uit het Goddelijk Goede des Heren, komt omdat daaraan was ingegrift: Heiligheid voor Jehovah, en omdat zij was gezet op den voorkant van den tulband, die op het hoofd van Aharon was. De Heiligheid die uit Jehovah is, is het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, n. 6788, 8302, 8330, 9229, 9680, 9820; opdat dit de uitstraling of de verlichting zou uitbeelden, waaruit de wijsheid en het inzicht is, werd zij vastgebonden aan den voorkant van den tulband. Omdat met de plaat de verlichting uit het Goddelijk Goede des Heren werd aangeduid, werd zij derhalve eveneens de plaat van de kroon der heiligheid genoemd, voorts eveneens de kroon der heiligheid, want de kroon is het uitbeeldende van het Goddelijk Goede, en de Heiligheid is het Goddelijk Ware daaruit voortgaande, zoals boven is gezegd. Dat zij *de plaat van de kroon der heiligheid* werd geheten, blijkt uit de volgende dingen van dit Boek van Exodus: “Tenslotte maakten zij *de plaat van de kroon der heiligheid* uit zuiver goud, en zij schreven daarop met het schrift van de graveringen van een zegel: Heiligheid voor Jehovah”, xxxix: 30. Dat zij ook *de Kroon der heiligheid* werd geheten, elders in Exodus: “Gij zult zetten den tulband op zijn hoofd, en gij zult geven *de kroon der heiligheid* op den tulband”, xxix: 6. En in Leviticus: “Hij zette den tulband op het hoofd, en hij zette op den tulband tegen de aangezichten ervan *de Plaat van goud, de Kroon der heiligheid*”, viii: 9. Dat de kroon heeft uitgebeeld het Goddelijk Goede waaruit het Goddelijk Ware is, staat vast uit de kronen der koningen; de koningen immers beeldden den Heer uit ten aanzien van het Goddelijk Ware; men zie n. 2015, 2069, 3009, 4581, 4966, 5044, 5068, 6148; vandaar hadden zij een kroon op het hoofd, en een schepter inde hand; de regering immers uit het Goddelijk Goede werd uitgebeeld door de kroon, en de regering uit het Goddelijk Ware door den schepter. Dat de kroon dit is, staat vast uit de volgende plaatsen; bij

David: “Ik zal David een hoorn doen uitspruiten, Ik zal een lamp schikken voor Mijn Gezalfde: Ik zal Zijn vijanden met schaamte bekleden, *maar op Hem zal Zijn kroon bloeien*”, Psalm CXXXII: 17, 18. David is daar de Heer, n. 1888; ook de Gezalfde, n. 3008, 3009; Zijn hoorn is de macht; n. 2832, 9081; de lamp is het Goddelijk Ware waaruit het inzicht is, n. 9548, 9783; de kroon is het Goddelijk Goede waaruit de wijsheid is, waaruit ook Zijn regering is. Van de kroon, welke de wijsheid is, wordt gezegd dat zij bloeit, en wel daardoor dat Hij haar voor Zich ten aanzien van het Menselijke heeft verkregen in de wereld door de worstelingen en de overwinningen tegen de hellen, n. 9548, 9783, welke de vijanden zijn die met schaamte zullen worden bekleed. Bij denzelfde: “Gij oefent toorn tegen Uw gezalfde; *Gij hebt Zijn Kroon tot de aarde toe verdoemd*”, Psalm LXXXIX: 40; daar ook staat de Gezalfde voor den Heer, aldus voor den staat der verzoeking, die er was toen Hij in de worstelingen met de hellen was; de weeklacht wordt dan beschreven met den toorn en de verdoemenis; zoals de laatste van den Heer aan het kruis dat Hij werd verlaten; het kruis immers was het laatste der verzoeking of der worstelingen met de hellen, en na die laatste trok Hij het Goddelijk Goede aan, en zo verenigde Hij Zijn Goddelijk Menselijke met het Goddelijke Zelf dat in Hem was. Bij Jesaja: “Te dien dage zal Jehovah Zebaoth zijn tot *een Kroon der versiering*, en tot *een tulband des sieraads* voor de overblijfselen Zijn volks”, xxviii: 5; de kroon der versiering voor de wijsheid die is van het goede uit het Goddelijke; de tulband des sieraads voor het inzicht dat is van het ware uit dat goede; daarvan wordt gesproken met betrekking tot de Goddelijke dingen bij het volk; het volk is de Kerk, omdat zij daar was. Bij denzelfde: “Om Zions wil zal Ik niet zwijgen, en om Hierosolyma’s wil zal Ik niet rusten, totdat uitga zoals een glans haar gerechtigheid, en haar heil zoals een lamp brandt; en gij zult *een kroon des sieraads* zijn in de hand van Jehovah, *en een tulband des koninkrijks* in de hand uws Gods; LXII: 1, 3. Onder Zion en Hierosolyma wordt de Kerk verstaan, onder Zion de hemelse Kerk, en onder Hierosolyma de geestelijke Kerk daaruit; de kroon des sieraads is de wijsheid die van het goede is, en de tulband des koninkrijks is het inzicht dat van het ware is; en omdat met de kroon wordt aangeduid de wijsheid welke van het goede is, wordt er derhalve gezegd: in de hand van Jehovah; en omdat met den tulband wordt aangeduid het inzicht, dat van het ware is, wordt er derhalve gezegd: in de hand Gods; want waar wordt gehandeld over het goede, wordt gezegd Jehovah, en waar wordt gehandeld over het ware, wordt gezegd God, n. 2586, 2769, 6905. Bij Jeremia: “Zeg tot den Koning en de Heerseres: Laat u neder, zit neder, omdat

is nedergedaald de versiering van uw hoofd, *de kroon uws sieraads*”, XIII: 18; de kroon des sieraads voor de wijsheid die van het goede uit het Goddelijk Ware is; het sieraad immers is het Goddelijk Ware der Kerk, n. 9815. Bij denzelfde: “De vreugde onzes harten heeft opgehouden, onze rei is in rouw verkeerd; *de kroon onzes hoofds is afgevalen*”, Klaagl. v: 16; de kroon des hoofds staat voor de wijsheid die zij hebben die zijn van de Kerk vanuit het Goddelijk Ware, krachtens welke wijsheid zij uitmunten boven de overigen van het volk, en vandaar als het ware de regering hebben. Bij Ezechiël: “Ik gaf een hanger op uw neus, en oorkingen op uw oren, en *een kroon der versiering op uw hoofd*”, XVI: 12; daar wordt gehandeld over de instauratie van de Kerk; een hanger op den neus, voor de doorvatting van het goede; de oorkingen op de oren, voor de doorvatting van het ware, en de gehoorzaamheid; de kroon op het hoofd voor de wijsheid daaruit. Bij Job: “Mijn heerlijkheid heeft Hij van mij afgetrokken, en *de kroon mijns hoofds heeft Hij verwijderd*”, XIX: 9; de heerlijkheid voor het inzicht dat van het Goddelijk Ware is, n. 9429; de kroon des hoofds, voor de wijsheid daaruit. In de Apocalypse: “Op de tronen zag ik vier en twintig ouderen, bekleed met witte klederen, *die op hun hoofden gouden kronen hadden*. Zij vielen neder voor Hem Die op den Troon zat, en zij aanbaden Hem Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, en *zij wierpen hun kronen vóór den troon*”, IV: 4, 10. De vier en twintig ouderen betekenen al degenen die in het goede uit de ware dingen zijn, en in den abstracten zin alle goede dingen uit de ware dingen, n. 6524, 9404; de tronen zijn de ware dingen uit het Goddelijke, n. 5313, 6397, 8625, 9039; de gouden kronen op de hoofden zijn uitbeeldend voor de wijsheid uit het Goddelijke, en omdat zij uit het Goddelijke is, wierpen zij die derhalve voor Hem Die op den Troon zat. Aangezien het goede der wijsheid wordt verkregen door de worstelingen der verzoeken, welke geschieden door de ware dingen des geloofs, werden vandaar aan hen die tegen de boze en de valse dingen stredden en overwonnen, kronen toegewezen; derhalve waren eveneens de kronen van het martelaarschap de onderscheidingsteken van de heerschappij uit den Heer over de boze dingen. Dat de kronen de prijzen der overwinning over de boze dingen zijn, en dat zij derhalve de goede dingen der wijsheid zijn ter oorzaak hiervan dat deze goede dingen de prijzen zijn, staat ook vast uit de Apocalypse: “Ik zag, toen, ziet, een wit Paard, en Die daarop zat, had een boog, en aan Hem *is een kroon gegeven; deze ging uit overwinnende, en opdat Hij overwonnen*”, VI: 2; het witte paard en Die daarop zat, is de Heer ten aanzien van het Woord, n. 2760, 2761, 2762; de boog is de leer van het ware, waardoor wordt gestreden, n. 2686, 2709. Daaruit blijkt, dat de Kroon, omdat over den Heer wordt

gehandeld, het Goddelijk Goede is, hetwelk de prijs der overwinning is. En elders: “Daarna zag ik, toen, ziet, een witte wolk, en op de wolk was Een gezeten, des mensen Zoon gelijk, *hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon*, en in Zijn hand een scherpe sikkel”, XIV: 14; de witte wolk staat voor den letterlijken zin des Woords, n. 4060, 4391, 5922, 6343 einde, 6752, 8981; de Zoon des mensen voor het Goddelijk Ware dat uit den Heer is, n. 9807; de gouden kroon voor het Goddelijk Goede waaruit het Goddelijk Ware is; de scherpe sikkel voor de verstrooiing van het boze en het valse. Elders: “Zijt getrouw tot aan den dood toe, en *Ik zal u geven de kroon des levens*”, II: 10; en elders: “Zie, Ik kom snellijk; houd hetgeen gij hebt, opdat *niemand uw kroon neme*”, III: 11; de kroon voor het goede uit de ware dingen, aldus voor de wijsheid, want deze is van het goede der liefde uit de ware dingen des geloofs. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met *de kroon*, en vandaar met de *kroon der heiligheid*, die de plaat van goud was, waaraan was ingegraveerd: Heiligheid voor Jehovah.

9931. En graveren daarop met de graving van een zegel; dat dit betekent voortdurend en aan de harten ingeprent volgens de hemelse sfeer, staat vast uit de betekenis van graveren, zijnde aan het geheugen inprenten, n. 9841, 9842, aldus eveneens aan het hart, want dat wat is ingeprent aan het innerlijk geheugen, hetwelk des levens is, daarvan wordt gezegd dat het aan het hart is ingeprent; en omdat dit blijft tot in het eeuwige, wordt ook aangeduid voortdurend; en uit de betekenis van de graving van een zegel, zijnde de hemelse sfeer, waarover n. 9846. Dat er wordt gezegd: aan de harten ingeprent volgens de hemelse sfeer, is omdat de dingen die zijn ingeprent aan het geheugen, vooral aan het innerlijk geheugen, hetwelk het Boek des levens is, n. 2474, volgens de hemelse sfeer zijn ingeprent; want de mens die in het goede der liefde is uit de ware dingen des geloofs, geeft den Hemel weer, en hij is eveneens de Hemel in kleinsten vorm; men zie de in n. 9279, 9632 aangehaalde dingen; aldus is in hem eveneens de hemelse vorm; want volgens den hemelsen vorm zijn alle gezelschappen in de Hemelen geordend, omdat alle aandoeningen van het goede, en vandaar alle denkingen van het ware volgens dien vorm vloeien, n. 9877. Dat ook alle wetenschappelijke dingen worden gerangschikt in den hemelsen vorm, wanneer de mens in de hemelse liefde is, en dat de liefde rangschikt, zie men in n. 6690.

9932. Heiligheid voor Jehovah; dat dit betekent het Goddelijk Menselijke des Heren, en daaruit al het hemels en geestelijk goede, staat vast uit de betekenis van de heiligheid, zijnde het Goddelijke voortgaande uit den Heer, aldus de Heer zelf ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, waaruit al het Goddelijke

in de Hemelen is. Vandaar is het, dat het hemels goede, zijnde het goede der liefde tot den Heer uit den Heer, en het geestelijk goede, zijnde het goede der liefde jegens den naaste uit den Heer, heilig zijn; want de Heer alleen is heilig, en dat wat uit Hem voortgaat, is alleen heilig in de Hemelen en op aarde, n. 9229, 9680, 9820; en vandaar is het, dat het heilige voortgaande uit den Heer de Heilige Geest wordt geheten, n. 9818; en dat de Engelen, de Profeten, en de Apostelen heilig worden geheten vanwege de opneming van het Goddelijk Ware uit den Heer, n. 9820; voorts dat het Heiligdom de Hemel is uit het Goddelijke daar, n. 8330, 9479. Heiligheid voor Jehovah wordt er gezegd, omdat Jehovah in het Woord de Heer is; men zie de in n. 9373 aangehaalde dingen. Dat de Heiligheid voor Jehovah was gegraveerd in de plaat van goud, en gezet op den tulband op het voorhoofd van Aharon, was ter oorzaak hiervan, dat deze zo in den aanblik van het gehele volk was; vandaar was het heilige in hun gemoederen wanneer zij in den Eredienst waren, en dit heilige stemde overeen met het heilige dat in den algehelen Hemel is, zijnde het Goddelijk Menselijke des Heren; want dit maakt, zoals is gezegd, den Hemel. Dat wat in den gemeenschappelijken aanblik van het gehele volk is, en zo universeel in de gemoederen regeert, treedt binnen in het al van de denking en van de aandoening, en vandaar in het al van den Eredienst, en doet het aan, n. 6159, 6571, 7648, 8067, 8865; weswege dit heiligste, wanneer het bij voortduur voor de ogen was, en vandaar in de gemoederen universeel regeerde, alle dingen van den Eredienst heiligde.

9933. En gij zult zetten dezelve op een hemelsblauwen draad; dat dit betekent den invloed in het ware der hemelse liefde, staat vast uit de betekenis van het hemelsblauw, zijnde het ware der hemelse liefde, waarover aanstonds; de invloed daarin wordt daarmede aangeduid dat die plaat, waaraan Heiligheid voor Jehovah was ingegraveerd, op een draad uit hemelsblauw was gezet, want zo hing zij daarvan af, en was daaraan vastgebonden, en met vastgebonden worden en afhangen wordt in den geestelijken zin aangeduid invloeden, aangezien alle verbinding in de geestelijke wereld, van welke hoedanigheid zij ook is, geschiedt door invloed. Dat de invloed is in het ware der hemelse liefde aangaande het Goddelijk Menselijke des Heren, dat met Heiligheid voor Jehovah wordt aangeduid, is omdat in die sfeer des Hemels, waar het ware der hemelse liefde is, geen ander Goddelijke wordt doorvat dan het Goddelijk Menselijke des Heren. Hiermede is het aldus gesteld: Er zijn drie Hemelen, die onder elkander zijn onderscheiden door de graden van het goede; in den binnensten Hemel is het goede der hemelse liefde, zijnde het goede der liefde tot den Heer; in den tweeden of middelsten Hemel is het goede der geestelijke

liefde, zijnde het goede der liefde jegens den naaste; in den eersten of laatsten Hemel is het goede der natuurlijke liefde uit het geestelijke en uit het hemelse, zijnde het goede des geloofs en der gehoorzaamheid. In iederen Hemel is het inwendige en het uitwendige. Het inwendige in den binnensten Hemel is het goede der liefde tot den Heer, zoals boven is gezegd, en het uitwendige daar is het goede der wederzijdse liefde, zijnde de liefde van het goede terwille van het goede; het is dit goede dat wordt verstaan onder het ware der hemelse liefde, hetwelk met den draad van hemelsblauw wordt aangeduid. In die sfeer, waar dit ware is, wordt het Menselijke des Heren, hetwelk het Goddelijke zelf in de Hemelen is, doorvat; weswege een Engel zodra hij in die sfeer wordt verheven, ook in dat licht komt; die doorvatting vloeit in uit den Heer, aangezien het Goddelijk Menselijke des Heren den Hemel maakt; het is deze invloed die wordt aangeduid. Dat het hemelsblauw de hemelse liefde van het ware is, of, wat hetzelfde is, het ware van de hemelse liefde, zie men in n. 9466, 9687, 9833.

9934. En zij zal zijn op den tulband; dat dit betekent uit de oneindige wijsheid, staat vast uit de betekenis van den tulband, zijnde het inzicht, waarover n. 9827; en wanneer over den Heer wordt gehandeld, Die door Aharon werd uitgebeeld, is de tulband de Goddelijke of de oneindige wijsheid.

9935. Tegenover de aangezichten van den tulband zal zij zijn; dat dit betekent tot in het eeuwige, staat vast uit de betekenis van tegenover de aangezichten van den tulband, wanneer over den Heer wordt gehandeld, Die door Aharon wordt uitgebeeld, zijnde tot in het eeuwige, waarover n. 9888.

9936. En zij zal zijn op het voorhoofd van Aharon; dat dit betekent uit de Goddelijke Liefde des Heren, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, en dit is het Goede Zijner Goddelijke Liefde, waarover n. 9806; en uit de betekenis van het voorhoofd, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde Zijn Goddelijke Liefde. Met het aangezicht des Heren immers, of, wat hetzelfde is, met het aangezicht van Jehovah, worden alle dingen aangeduid die der Goddelijke Liefde zijn, zoals de Barmhartigheid, de Vrede, het Goede, de Wijsheid, n. 222, 223, 5585, 6848, 6849, 9306, 9545, 9546. Dat het aangezicht van Jehovah, of het aangezicht des Heren, die dingen betekent, is omdat met het aangezicht in het algemeen de innerlijke dingen van den mens worden aangeduid, welke diens aandoeningen zijn en de denkingen daaruit, aldus de dingen die van zijn liefde en geloof zijn; men zie de in n. 9546 aangehaalde dingen. Dat die dingen met het aangezicht worden aangeduid, is omdat zij uit het aangezicht opblinken, zoals in hun afdruk of in hun beeltenis; weswege ook het aangezicht de beeltenis van den

animus wordt genoemd. Vandaar is het, dat met het aangezicht, wanneer over Jehovah of den Heer wordt gehandeld, die dingen worden aangeduid welke Zijner Goddelijke Liefde zijn. Dat met het voorhoofd in het bijzonder de Goddelijke Liefde zelf wordt aangeduid, is omdat aan de innerlijke dingen hun gebieden zijn toebedeeld in het aangezicht; de innerlijke dingen die der liefde zijn, zijn in het gebied van het voorhoofd; die welke der wijsheid en des inzichts zijn, zijn in het gebied der ogen; die welke der doorvatting zijn, zijn in het gebied der neusgaten; die welke van het uitspreken zijn, zijn in het gebied van den mond. Daaruit blijkt, waarom met het voorhoofd, wanneer wordt gehandeld over den Heer, Die door Aharon wordt uitgebeeld, de Goddelijke Liefde wordt aangeduid. Omdat het voorhoofd bij den mens overeenstemt met zijn liefde, wordt derhalve van hen die in de hemelse liefde zijn, dat is, in de liefde tot den Heer uit den Heer, gezegd dat zij een teken in de voorhoofden hebben, waarmede wordt aangeduid dat zij in de bescherming des Heren zijn, omdat zij in Zijn liefde zijn; zoals bij Ezechiël: “Jehovah zeide: Ga door het midden van Jeruzalem, en *teken een teken op de voorhoofden der mannen* die steunen en zuchten over al de gruwelen die in het midden van haar zijn gedaan; en slaat; ulieder oog verschone *niet; maar tegen enig man, op wien het teken is, nadert niet*”, ix: 4, 6. Bij Johannes in de Apocalypse: “Zie, het Lam staande op den berg Zions, en met Hem honderd vier en veertig duizend, *hebbende den Naam Zijns Vaders geschreven op hun voorhoofden*”, xiv: 1. Bij denzelfde daar: “Zij zullen zien de aangezichten Gods en des Lams, en *Zijn Naam in hun voorhoofden*”, xxii: 4. Bij denzelfde daar: “Er werd gezegd dat zij geen schade zouden berokkenen aan het gras der aarde, noch aan enig groen, noch aan enigen boom, maar aan de mensen alleen *die niet het teken Gods op hun voorhoofden zouden hebben*”, ix: 4. Het teken Gods en den naam Gods op hun voorhoofden hebben, voor: in de bescherming zijn tegen de bestoking van de boze dingen die uit de hel zijn, omdat zij in den Heer zijn door de liefde; het gras en het groen waaraan geen schade zou worden berokkend, voor het wetenschappelijk ware waardoor het ware des geloofs is, n. 7571, 7691; de boom waaraan geen schade zou worden berokkend, voor de doorvatting van het ware uit het goede, n. 103, 2163, 2722, 2972, 4552, 7692. Bij Moscheh: “Gij zult liefhebben Jehovah uw God uit uw ganse hart, en uit uw ganse ziel, en uit al uw krachten; vastbinden zult gij die woorden tot een teken op uw hand, en *laten zij zijn tot voorhoofdspansele tussen uw ogen*”, Deut. vi: 4, 5, 8; tot voorhoofdspansele, voor tot een teken der liefde tot Jehovah God; tussen de ogen wordt gezegd, omdat de ogen het inzicht en de wijsheid betekenen die uit deze liefde zijn; en de wijsheid uit

die liefde is God aanhoudend voor ogen hebben; dat het aldus is, is duidelijk, omdat er wordt gehandeld over de liefde tot Jehovah God. Er wordt gezegd dat zij Hem zouden liefhebben uit het ganse hart, uit de ganse ziel, en uit alle krachten, waarmede wordt aangeduid: uit alle dingen bij den mens; uit het hart, is uit den wil waar het goede der liefde is, n. 7542, 9050, 9300, 9495; uit de ziel, is uit het verstand, waar het ware des geloofs is, aldus uit het geloof, n. 9050; welke twee dingen van den Inwendigen mens zijn; uit alle krachten, is uit de dingen die des verstands en des wils in den Uitwendigen mens zijn; de krachten en de macht der liefde van den enen en den anderen mens, den Uitwendigen en den Inwendigen, worden aangeduid met de handen, n. 4931 tot 4937, 7518; derhalve wordt er gezegd, dat die woorden zouden worden vastgebonden tot een teken op de hand. Omdat het voorhoofd vanwege de overeenstemming de hemelse liefde bij de goeden betekent, betekent het aldus bij de bozen de helse liefde, die aan de hemelse is tegenovergesteld; het voorhoofd van dezen wordt een *bronzen voorhoofd* geheten bij Jesaja, Hfdst. XLVIII: 4; en een *verstijfd voorhoofd* bij Ezechiël, Hfdst. III: 7, 8; en van hen die in de helse liefde zijn, wordt gezegd dat *zij het merkteken van het beest op de voorhoofden hebben*, Apoc. Hfdst. XIII: 16; Hfdst. XIV: 9; Hfdst. XX: 4; en eveneens *den naam van Babylon op de voorhoofden*, Apoc. Hfdst. XVII: 5.

9937. En dragen zal Aharon de ongerechtigheid der heilige dingen; dat dit betekent vandaar de verwijdering van de valse en de boze dingen bij hen die in het goede zijn uit den Heer, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het goede der liefde, waarover n. 9806; en uit de uitbeelding van het priesterschap, waarmede Aharon was belast, zijnde het gehele ambt dat de Heer vervulde als Heiland, waarover n. 9809; uit de betekenis van de ongerechtigheid dragen, zijnde de verwijdering van de valse en de boze dingen bij hen die in het goede zijn, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de heilige dingen, zijnde de gaven die zij aan Jehovah of den Heer brachten opdat zij zouden worden verzoend van de zonden, en deze waren de brandoffers, de slachtoffers, en spijsoffers; dat deze onder de heilige dingen worden verstaan, blijkt duidelijk, want er wordt gezegd: *welke zullen heiligen de zonen Israëls ten aanzien van al de gaven hunner heilige dingen*. Dat de ongerechtigheid dragen is de valse en de boze dingen of de zonden verwijderen bij hen die in het goede zijn, is omdat dit van den Heer wordt gezegd; de Heer immers werd uitgebeeld door Aharon, en al het werk der zaliging door diens ambt of priesterschap. Dat het van den Heer wordt gezegd, dat Hij de zonden voor het menselijk geslacht heeft gedragen, is bekend in de Kerk, maar nochtans weet men niet wat er wordt verstaan onder

de ongerechtigheden en de zonden dragen. Door sommigen wordt geloofd, dat Hij de zonden van het menselijk geslacht op Zich heeft genomen, en dat Hij Zich heeft laten verdoemen tot aan den dood des kruises toe; en dat zo, omdat de verdoemenis voor de zonden op Hem was geworpen, de stervelingen van de verdoemenis zijn bevrijd; voorts ook dat de verdoemenis door den Heer was weggenomen door de vervulling van de Wet, aangezien de Wet een ieder die haar niet zou vervullen, zou hebben verdoemd. Maar onder de ongerechtigheid dragen worden die dingen niet verstaan, aangezien de daden ieder mens na den dood bijblijven, en hij dan volgens het hoedanige ervan óf tot het leven, óf tot den dood wordt geoordeeld; het hoedanige ervan is uit de liefde en uit het geloof, want de liefde en het geloof maken het leven van de daad; en daarom kunnen de daden niet worden weggenomen door overdracht op een ander, die ze zou dragen. Daaruit blijkt, dat onder de ongerechtigheden dragen iets anders wordt verstaan; wat er echter wordt verstaan, kan vaststaan uit het dragen zelf van de ongerechtigheden of van de zonden door den Heer; de Heer immers draagt die wanneer Hij voor den mens strijdt tegen de hellen; de mens immers kan uit zich niet tegen die strijden, maar dit doet de Heer alleen, zelfs aanhoudend voor ieder mens, maar met een verschil volgens de opneming van het Goddelijk Goede en van het Goddelijk Ware. Toen de Heer in de wereld was, heeft Hij tegen alle hellen gestreden, en die geheel en al onderjukt; vandaar is Hij ook de Gerechtigheid geworden; aldus verlost Hij hen die het Goddelijk Goede en Ware uit Hem opnemen, van de verdoemenis; indien dit niet door den Heer was gedaan, zou geen mens hebben kunnen gezaligd worden, want de hellen zijn bij voortduur bij den mens, en zij heersen over hem, voor zoveel als de Heer ze niet verwijdert; en Hij verwijdert ze voor zoveel als de mens van de boze dingen aflaat; wie eenmaal de hellen overwint, overwint ze tot in het eeuwige; en opdat dit door den Heer zou geschieden, heeft Hij Zijn Menselijke Goddelijk gemaakt. Van Hem dus Die alleen strijdt voor den mens tegen de hellen, of, wat hetzelfde is, tegen de boze en de valse dingen, want deze zijn uit de hellen, wordt gezegd dat Hij de zonden draagt, want Hij alleen houdt dien last uit. Dat met de zonden dragen ook de verwijdering wordt aangeduid van de boze en de valse dingen bij hen die in het goede zijn, is omdat dit er het gevolg van is; want voor zoveel als de hellen worden verwijderd van den mens, voor zoveel worden de boze en de valse dingen verwijderd, want deze en gene zijn, zoals gezegd is, uit de hellen; de boze en de valse dingen zijn de zonden en de ongerechtigheden. Hoe het met deze dingen is gesteld, daarover zie men de dingen die boven in n. 9715 en 9809 zijn getoond, waar gehandeld wordt over de Verdienste en de

Gerechtigheid des Heren, en eveneens over de onderjukking van de hellen door Hem. Dat van Aharon wordt gezegd dat hij de ongerechtigheden zou dragen, was omdat hij den Heer uitbeeldde, en diens Priesterschap het gehele werk der zaliging des Heren; men zie n. 9806, 9809. En het voornaamste werk der zaliging is den mens verlossen en bevrijden uit de hellen, en zo de boze en de valse dingen verwijderen. Gezegd wordt de boze en de valse dingen verwijderen, omdat de bevrijding uit de zonden of de vergeving ervan niets anders is dan een verwijdering; zij blijven immers bij den mens, maar voor zoveel als het goede der liefde en het ware des geloofs wordt ingeplant, voor zoveel worden het boze en het valse verwijderd. Het is hiermede zo gesteld als met den Hemel en de hel; de Hemel blust de hel niet uit, maar hij verwijdert hen die daar zijn, van zich; het is immers het goede en het ware, welke uit den Heer zijn, die den Hemel maken; deze zijn het die ze verwijderen. Evenzo is het gesteld met den mens; de mens is uit zich de hel, doch wanneer hij wordt wederverwekt, wordt hij de Hemel, en voor zoveel als hij de Hemel wordt, voor zoveel wordt de hel verwijderd. De gemene opinie is deze, dat de boze dingen, dat is, de zonden, niet aldus worden verwijderd, maar dat zij geheel en al worden afgescheiden. Maar dezen weten niet, dat de ganse mens uit zich niet anders dan het boze is, en dat de boze dingen, die van hem zijn, als het ware schijnen uitgeroeid, voor zoveel als hij door den Heer in het goede wordt gehouden, want wanneer de mens in het goede wordt gehouden, wordt hij van het boze afgehouden; niemand kan echter worden afgehouden van het boze en worden gehouden in het goede, dan alleen hij die in het goede des geloofs en der naastenliefde is uit den Heer, dat is, voor zoveel als hij zich door den Heer laat wederverwekken; want door de wederverwekking wordt de Hemel bij den mens ingeplant, en daardoor wordt de hel verwijderd die bij hem is, zoals boven is gezegd. Uit deze dingen kan wederom vaststaan, dat de ongerechtigheden dragen, wanneer over den Heer wordt gehandeld, is: aanhoudend strijden voor den mens tegen de hellen, aldus die aanhoudend verwijderen; want het is een voortdurende verwijdering, niet alleen wanneer de mens in de wereld is, maar ook in het andere leven tot in het eeuwige; aldus de boze dingen verwijderen kan niet enig mens; uit zich immers kan de mens zelfs niet het minste van het boze verwijderen, te minder de hellen, en nog minder tot in het eeuwige. Maar men zie de dingen die eerder hierover zijn getoond, namelijk, dat de boze dingen bij den mens niet geheel en al worden gescheiden, maar dat zij worden verwijderd voor zoveel als hij in dit goede is uit den Heer, n. 8393, 9014, 9333 tot 9336, 9444 tot 9454. Dat de Heer, toen Hij in de wereld was, door de worstelingen der verzoeken de hellen

heeft overwonnen, en zo alle dingen in de orde heeft geschikt; voorts dat Hij dit heeft gedaan uit de Goddelijke Liefde, om het menselijk geslacht te zaligen; en dat Hij zo ook Zijn Menselijke Goddelijk heeft gemaakt; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9528 einde; en dat de Heer voor den mens strijdt in de verzoeking, zijnde de geestelijke worstelingen tegen de boze dingen die uit de hel zijn, n. 1692, 6574, 8159, 8172, 8175, 8176, 8273, 8969. Hoe de Heer de ongerechtigheden van het menselijk geslacht heeft gedragen, dat is, met de hellen heeft gestreden, en ze onderjukt, toen Hij in de wereld was, en zo voor zich de Goddelijke Macht heeft verkregen van die te verwijderen bij allen die in het goede zijn, en dat Hij zo de Verdienste en de Gerechtigheid is geworden, wordt beschreven bij Jesaja in Hfdst. LIX: 16 tot 20, voorts Hfdst. LXIII: 1 tot 9, welke dingen men zie ontvouwd in n. 9715, 9809. Wanneer deze dingen zijn verstaan, zo kan men daaruit weten wat al de dingen betekenen die bij denzelfden Profeet over den Heer worden gezegd in Hoofdstuk LXIII, waarin van den aanvang tot het einde wordt gehandeld over den staat Zijner Verzoeking, aldus over den staat waarin Hij was toen Hij streed met de hellen, want de verzoeking is niets anders dan de worsteling daarmede. Die staat wordt daar beschreven: *Dat Hij onze ziekten op Zich heeft genomen, en onze smarten heeft gedragen; dat Hij is doorboord om onze overtredingen, en verbrijzeld om onze ongerechtigheden; dat Jehovah heeft doen aanlopen op Hem onzer aller ongerechtigheid; en dat Hij zo de goddelozen aan het graf heeft gegeven; dat de wil van Jehovah door Zijn hand zal gedijsen; dat Hij vanuit den arbeid Zijner ziel zal zien en verzadigd worden, en door Zijn wijsheid velen zal rechtvaardigen, deswege dat Hijzelf hun ongerechtigheden heeft gedragen, en dat Hij zo de zonden van velen heeft gedragen.* Hij wordt daar ook de *Arm van Jehovah* genoemd, waarmede de Goddelijke Macht wordt aangeduid, n. 4932, 7205. Dat met de ziekten, de smarten, en de ongerechtigheden dragen, en doorboord en verbrijzeld worden door die, de staat der verzoeking wordt aangeduid, is duidelijk; want dan zijn er smarten van den animus, angsten, en vertwijfelingen, die aldus benauwen; de hellen brengen zulke dingen teweeg; want in de verzoeking vallen zij de liefde zelf aan van hem tegen wien zij strijden; de liefde van een ieder is het binnenste van zijn leven. De liefde des Heren was de liefde van het menselijk geslacht te zaligen, welke liefde het Zijn zelf van Zijn leven was; het Goddelijke immers in Hem was die liefde. Dit wordt eveneens aldus beschreven bij Jesaja, waar wordt gehandeld over de worstelingen des Heren, met deze woorden: “Hij zeide: Zeker, zij zijn Mijn volk; derhalve is Hij hun tot een Heiland geworden; in al hun benauwdheid had Hij benauwdheid, *om Zijn liefde en Zijn*

goedertierenheid heeft Deze hen verlost, en hen aangenomen, en *Hij heeft hen gedragen al de dagen der eeuwigheid*”, LXIII: 8, 9. Dat de Heer, toen Hij in de wereld was, zulke verzoeken heeft doorstaan, is met weinig dingen beschreven bij de Evangelisten, maar met vele dingen bij de Profeten, en vooral in de Psalmen van David. Bij de Evangelisten wordt alleen gezegd, dat Hij werd heengevoerd in de woestijn, en daarna door den duivel werd verzocht, en dat Hij daar veertig dagen is geweest, en met de beesten, Markus 1: 12, 13; Matth. 4: 1. Doch dat Hij in verzoeken is geweest, dat is, in worstelingen met de hellen, van de eerste knapen jaren aan tot aan het einde van Zijn leven in de wereld, heeft Hij niet onthuld, volgens deze dingen bij Jesaja: *“Hij heeft de verdrukking verdragen, en Hij is verslagen geweest; toch heeft Hij zijn mond niet opengedaan; zoals een lam wordt Hij ter slachting geleid, en zoals een schaap voor zijn scheerders stom is, heeft Hij Zin mond niet opengedaan*, LIII: 7. Zijn laatste verzoeking was in Gethsemane, Matth. xxvi; Markus xiv; en daarna het lijden des kruises; dat Hij daarmede ten volle de hellen heeft onderjukt, leert Hijzelf bij Johannes: “Vader, red Mij uit deze ure; maar hierom ben Ik in deze ure gekomen. Vader, verheerlijk Uw Naam. Er ging een stem uit van den Hemel: En Ik heb verheerlijkt, en Ik zal verheerlijken. Toen zeide Jezus: *Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de vorst dezer wereld buiten geworpen worden*”, XII: 27, 28, 31; de vorst der wereld is de duivel, aldus de ganse hel; verheerlijken is het Menselijke Goddelijk maken. Dat alleen de verzoeking na de veertig dagen in de woestijn wordt vermeld, is omdat de veertig dagen de verzoeken tot aan het volle toe betekenen en behelzen, aldus die van verscheidene jaren; men zie n. 8098, 9437. De woestijn betekent de hel, en de beesten waarmede Hij daar heeft gestreden, de helse bende. De verwijdering van de zonden bij hen die in het goede zijn, of die boete hebben gedaan, werd in de Joodse Kerk uitgebeeld door den bok Asasel genoemd: “op welks hoofd Aharon de handen zou leggen, en de ongerechtigheden der zonen Israëls zou belijden, en alle overtredingen ten aanzien van al hun zonden, en daarna naar de woestijn zou uitlaten, en *dat zo de bok op zich zou dragen al hun ongerechtigheden in het land der afscheiding*”, Levit. xvi: 21, 22; door Aharon wordt daar de Heer uitgebeeld; met den bok wordt het geloof aangeduid, met de woestijn en het land der afscheiding de hel, en met de ongerechtigheden der zonen Israëls daarheen dragen, dezelve verwijderen en in de hel werpen. Dat zulke dingen uitgebeeld zijn geweest, kan niemand weten dan alleen uit den inwendigen zin. Een ieder immers kan zien dat de ongerechtigheden van een ganse gemeente niet door enigen bok naar de woestijn konden worden gedragen, want wat had een bok gemeen

met de ongerechtigheden; maar omdat alle uitbeeldende dingen te dien tijde zulke dingen hebben betekend die des Heren, des Hemels, en der Kerk zijn, deden deze dingen het aldus eveneens. De inwendige zin leert dus wat zij behelzen, namelijk dat het het ware des geloofs is waardoor de mens wordt wederverwekt, bijgevolg waardoor de zonden worden verwijderd; en omdat het geloof van het ware uit den Heer is, is het de Heer Zelf Die dit doet, volgens de dingen die zijn gezegd en getoond in de Voorrede tot Genesis, Hfdst. xxii, alsmede n. 3332, 3876, 3877, 4738. Dat Aharon den Heer uitbeeldt, zie men in n. 9806, 9808. Dat de geitenbok het ware des geloofs is, n. 4169 einde, 4769; dat de woestijn de hel is, komt omdat het legerkamp, waar de zonen Israëls waren, den Hemel betekende, n. 4236; derhalve wordt ook de woestijn het land der afscheiding of der afsnijding genoemd; aldus is de ongerechtigheden naar dat land of naar de woestijn dragen: de boze en de valse dingen in de hel werpen, waarvandaan zij zijn; en zij worden daarheen geworpen wanneer zij aldus worden verwijderd dat zij niet verschijnen, hetgeen geschiedt wanneer de mens daarvan wordt afgehouden daardoor dat hij van den Heer in het goede wordt gehouden, volgens de dingen die boven zijn gezegd. Iets eenders als met de uitwerping van de zonden in de woestijn wordt aangeduid, wordt aangeduid met de heenwerping ervan in de diepten der zee, zoals bij Micha: “Hij zal Zich onzer ontfermen, *Hij zal onze ongerechtigheden onderdrukken, en al hun zonden zal Hij in de diepten der zee werpen*”, vii: 19; de diepte der zee is eveneens de hel. Uit deze dingen nu blijkt dat daarmede dat Aharon de ongerechtigheden der heilige dingen zou dragen, de verwijdering van de zonden wordt aangeduid bij hen die in het goede uit den Heer zijn; en dat de verwijdering ervan aanhoudend door den Heer geschiedt, en dat dit is de ongerechtigheden dragen; zoals ook elders bij Moscheh: “Jehovah zeide tot Aharon: Gij, en uw zonen met u, *zult dragen de ongerechtigheid van het heiligdom*; gij ook, en uw zonen met u, *zult dragen de ongerechtigheid van uw priesterschap*. Niet langer zullen de zonen Israëls toetreden tot de Tent der samenkomst *om de zonde te dragen, al stervende*; maar de Leviet zal het werk van de Tent doen, *en die zullen hun ongerechtigheid dragen*”, Num. xviii: 1, 22, 23. Evenzo met het dragen bij Jesaja: “Let op Mij, o huis Israëls, *gij zijt gedragen van de baarmoeder aan*; tot aan den ouderdom toe ben Ik de Zelfde, en tot aan de grijsheid toe *zal Ik dragen; Ik heb het gedaan, en Ik zal dragen, en Ik zal voeren, en zal redden*”, xlvj: 3, 4. Dat de ongerechtigheid dragen *verzoenen* is, aldus de zonden verwijderen, blijkt bij Moscheh: “Moscheh was vertoornd op Eleazar en Ithamar, dat de bok des brandoffers was verbrand, zeggende: Waarom hebt gij het niet gegeten in de

plaats der heiligheid, aangezien Jehovah het u heeft gegeven *om de ongerechtigheid der vergadering te dragen, om hen te verzoenen vóór Jehovah*”, Levit. x: 16, 17; dat de verzoening de reiniging van de boze dingen is, aldus de verwijdering van de zonden, zie men in n. 9506; en dat het Aharon was opgelegd *het volk te verzoenen en hun de zonden te vergeven*”, Levit. iv: 26, 31, 35; Hfdst. v: 6, 10, 13, 16, 18, 26; Hfdst. ix: 7; Hfdst. xv: 15, 30. Dat *“de zonden dragen, wanneer niet van het priesterschap sprake is, verdoemd worden is, aldus sterven*”, Levit. v: 1, 17; Hfdst. vii: 18; Hfdst. xvii: 16; Hfdst. xix: 8; Hfdst. xx: 17, 19, 20; Hfdst. xxii: 9; Hfdst. xxiv: 15; Num. ix: 13; Hfdst. xviii: 22; Ezech. xviii: 19, 20; Hfdst. xxiii: 49.

9938. Welke zullen heiligen de zonen Israëls ten aanzien van al de gaven hunner heilige dingen; dat dit betekent de Erediensten uitbeeldend voor de verwijdering van de zonden, staat vast uit de betekenis van de gaven of de geschenken, die voornamelijk de brandoffers, de slachtoffers en de spijsoffers waren bij de Israëlietische en de Joodse natie, zijnde de innerlijke dingen van den Eredienst, want die werden uitgebeeld. De innerlijke dingen van den Eredienst zijn de dingen die der liefde en des geloofs zijn, en vandaar de vergevingen van de zonden, dat is, de verwijderingen ervan, aangezien door het geloof en de liefde uit den Heer de zonden worden verwijderd. Voor zoveel als immers het goede der liefde en des geloofs binnentreedt, of, wat hetzelfde is, voor zoveel als de Hemel binnentreedt, worden de zonden verwijderd, dat is, wordt de hel verwijderd, zowel die welke binnen den mens is, als die welke buiten hem is; daaruit blijkt, wat er onder de gaven die zij heiligden, dat is, offerden, wordt verstaan. Dat de gaven heilig werden geheten, en dat die geven of offeren heiligen werd geheten, was omdat zij de heilige dingen uitbeeldden; zij werden immers geofferd voor de verzoeningen, aldus voor de verwijderingen van de zonden, welke geschieden door het geloof in en de liefde tot den Heer uit den Heer. Er wordt van de gaven en de geschenken gezegd dat zij aan Jehovah werden opgedragen, hoewel Jehovah, dat is, *de Heer*, geen gaven of geschenken aanneemt, maar aan een ieder om niet geeft; nochtans wil Hij, dat zij uit den mens komen zoals uit hemzelf, als hij slechts erkent dat zij niet zijn uit hemzelf maar uit den Heer. De Heer geeft immers de aandoening in van het goede te doen uit de liefde, en de aandoening van het ware te spreken uit het geloof; maar de aandoening zelf vloeit uit den Heer in, en verschijnt zoals in den mens, aldus zoals uit den mens; want al wat de mens doet uit de aandoening die der liefde is, doet hij uit het leven, want de liefde is het leven van een ieder. Daaruit blijkt, dat de dingen die gaven en geschenken worden genoemd, aangeboden aan den Heer door den mens, in hun wezen

gaven en geschenken zijn, aangeboden aan den mens door den Heer; en dat zij gaven en geschenken worden geheten, is vanwege den schijn; dezen schijn zijn ook alle wijzen van hart, maar niet aldus de eenvoudigen; doch nochtans zijn de gaven en de geschenken van dezen aangenaam, voor zoveel als zij geschieden uit onwetendheid waarin onschuld is. De onschuld is het goede der liefde tot den Heer, en zij woont in de onwetendheid, vooral bij de wijzen van hart, want zij die wijs van hart zijn, weten en doorvatten, dat niets van wijsheid in hen is uit hen, maar dat het al der wijsheid is uit den Heer, dat is, het al van het goede dat der liefde is, en het al van het ware dat des geloofs is, en zo dat zij nochtans bij de wijzen in de onwetendheid woont. Daaruit blijkt, dat de erkenning van deze zaak, en vooral de doorvatting ervan, de onschuld der wijsheid is. De gaven die in de Joodse Kerk werden aangeboden, welke voornamelijk brandoffers, slachtoffers, en spijsoffers waren, werden ook verzoeningen van de zonden geheten, want terwille van de vergevingen ervan, dat is, terwille van de verwijderingen ervan, werden zij aangeboden. Zij die van die Kerk waren, geloofden ook dat de zonden zo vergeven waren, ja zelfs geheel en al weggenomen, want er wordt gezegd dat hun nadat zij ze hebben opgedragen, zal worden vergeven; men zie Levit. Hfdst. iv: 26, 31, 35; Hfdst. v: 6, 10, 13, 16, 18, 26; Hfdst. ix: 7; Hfdst. xv: 15, 30; maar die wisten niet dat hun geschenken de innerlijke dingen uitbeeldden, aldus zulke dingen die door den mens geschieden uit de liefde en uit het geloof, die uit den Heer zijn, en dat deze dingen het zijn die verzoenen, dat is, de zonden verwijderen; en dat zij, wanneer zij zijn verwijderd, verschijnen alsof zij geheel en al zijn verwijderd of weggenomen, zoals boven in dit en in het voorafgaande artikel is getoond. Die natie immers was in den uitbeeldenden eredienst, aldus in den uitwendigen eredienst zonder den inwendigen, waardoor er toen verbinding was van den Hemel met den mens; men zie de aangehaalde dingen in n. 9320 einde, 9380.

9939. En zij zal zijn op het voorhoofd van Aharon geduriglijk; dat dit betekent het uitbeeldende van de liefde des Heren tot in het eeuwige, staat vast uit de betekenis van het voorhoofd, zijnde de liefde, waarover n. 9936; uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer, waarover n. 9806; en uit de betekenis van geduriglijk, zijnde tot in het eeuwige. Dat geduriglijk is tot in het eeuwige, is omdat alle dingen die van den tijd zijn, wanneer over den Heer wordt gehandeld, de eeuwige dingen betekenen; aldus eveneens geduriglijk, want van geduriglijk, dagelijks en altijd, wordt gesproken met betrekking tot den tijd; vandaar eveneens is het dat gisteren en vandaag, wanneer over den Heer wordt gehandeld, ook het eeuwige betekenen, n. 2838.

9940. Tot een welbehagen hun vóór Jehovah; dat dit betekent het Goddelijke des Heren in hen, staat vast uit de betekenis van het welbehagen, wanneer er wordt gehandeld over Jehovah, dat is, over den Heer, zijnde uit Zijn Goddelijke; want dat wat den Heer behaagt, is het Goddelijke dat uit Hem is bij den mens, den geest, en den Engel; het is immers dan in een ander, in wien het wordt beschouwd, en zo behaagt. De dingen die uit den Heer zijn, zijn Hem dichter nabij of verder van Hem af, en van die dingen wordt gezegd dat zijn *uit Zijn wil*, uit *Welbehagen*, uit *Vergunning*, en *uit Toelating*. De dingen die uit den Wil zijn, zijn Hem het meest nabij; die uit Welbehagen zijn een weinig verder van Hem verwijderd; die uit Vergunning zijn nog verder verwijderd, en die uit Toelating zijn het verst van Hem verwijderd. Dit zijn de graden van den invloed en van de opneming van het Goddelijke. Maar iedere graad bevat ontelbare dingen die onderscheiden zijn van die welke in den anderen graad zijn, en die onte bare dingen zijn verborgenheden des Hemels, waarvan er slechts weinige vallen in het menselijke verstand; zoals alleen al de dingen die geschieden uit *Toelating*; door deze wordt de mens, hoewel zij op de laatste plaats zijn, nochtans in verwarring gebracht vanwege de ontelbare verborgenheden die daarin zijn, wanneer hij ze bekijkt uit de omwentelingen der dingen in de natuur, en uit de schijnbaarheden, en te meer wanneer hij het doet uit de begoochelingen der zinnen. Maar de verborgenheden der toelating zijn er betrekkelijk weinige vergeleken bij de verborgenheden der hogere graden, zijnde de dingen die geschieden uit de vergunning, uit het welbehagen en uit den wil.

9941. Vers 39, 40. *En geruit zult gij maken den rok van fijn lijnwaad, en gij zult maken den tulband van fijn lijnwaad, en een bandelier zult gij maken van het werk van een borduurder. En voor de zonen van Aharon zult gij maken rokken, en gij zult maken voor hen bandelieren, en tiaren zult gij maken voor hen tot heerlijkheid en tot sieraad.* En geruit zult gij maken den rok van fijn lijnwaad, betekent de binnenste dingen van het geestelijk Rijk voortgaande uit de ware dingen der hemelse liefde; en gij zult maken den tulband van fijn lijnwaad, betekent de wijsheid daar; en een bandelier, betekent den band en de afscheiding van de uiterste dingen van dat Rijk; zult gij maken van het werk van een borduurder, betekent door de erkentissen van het goede en het ware; en voor de zonen van Aharon, betekent de Goddelijke Ware dingen uit het Goddelijk Goede des Heren voortgaande in de Hemelen; zult gij maken rokken, betekent de dingen die des geloofs zijn daar; en gij zult maken voor hen bandelieren, betekent het samenhouden in verband; en tiaren zult

gij maken voor hen, betekent het inzicht daar; tot heerlijkheid en tot sieraad, betekent het ware der geestelijke Kerk.

9942. En geruit zult gij maken den rok van fijn lijnwaad; dat dit betekent de binnenste dingen van het geestelijke Rijk voortgaande uit de ware dingen der hemelse liefde, staat vast uit de betekenis van de klederen van Aharon in het algemeen, zijnde het Geestelijk Rijk toegevoegd aan het hemels Rijk, waarover n. 9814; en omdat de rok het binnenste van die klederen was, werden derhalve daarmee de binnenste dingen van dat Rijk aangeduid; dat de rok van Aharon is het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk onmiddellijk voortgaande uit het Goddelijk Hemelse, zie men in n. 9826; en uit de betekenis van het fijn lijnwaad, zijnde het ware uit hemelsen oorsprong, waarover n. 9469. Van dien rok wordt gezegd dat hij geruit zou worden gemaakt, en met het geruite wordt het werk van een wever verstaan, en met het werk van een wever wordt datgene aangeduid wat uit het hemelse is, n. 9915; met hetzelfde woord waarmee geruit maken in de oorspronkelijke Taal wordt uitgedrukt, wordt ook weven aangeduid. Dat die rok geweven was, of van het werk van een wever, staat vast uit de volgende dingen in het Boek Exodus: “*Zij maakten rokken van fijn lijnwaad, het werk van een wever, voor Aharon en zijn zonen*”, Exod. xxxix: 27. Dat het geruit was, of geweven uit fijn lijnwaad, was ter oorzaak hiervan, dat datgene zou worden uitgebeeld dat onmiddellijk voortgaat uit het hemelse, hetwelk als het ware continu is naar verhouding. De dingen immers die uit het hemelse voortgaan, zijn zoals die welke uit het willijke bij den mens voortgaan; alle dingen immers die des verstands zijn bij den mens, gaan voort uit zijn willijke; de dingen die innerlijk voortgaan uit het willijke, zijn als het ware continu ten opzichte van de dingen die uiterlijk zijn; weswege in de dingen die innerlijk uit het willijke voortgaan, voornamelijk de aandoening van het ware is, want elke aandoening die der liefde in het verstand is, vloeit in uit het willijke van hem. Evenzo is het gesteld in de Hemelen, waar het hemels Rijk overeenstemt met het willijke van den mens, en het geestelijk Rijk met het verstandelijke van hem; men zie n. 9835; en omdat de klederen van Aharon uitbeeldden het geestelijk Rijk des Heren toegevoegd aan Zijn hemels Rijk, n. 9814, beeldde derhalve de rok datgene uit wat het binnenste daar is, aldus dat wat het naast uit het hemels Rijk voortgaat; de rok immers was het binnenste kleed. Daaruit blijkt, waarom deze geweven of geruit was, en waarom van fijn lijnwaad; met het gewevene immers wordt datgene aangeduid wat uit het willijke of uit het hemelse is, n. 9915; en met het fijn lijnwaad wordt aangeduid het ware dat uit de hemelse liefde is, n. 9469. Het geestelijke dat uit het hemelse is, wordt *met Rokken* ook elders in

het Woord aangeduid, zoals met de *Rokken van vel*, waarvan wordt gezegd dat Jehovah God die voor den mens en voor diens echtgenote maakte, nadat zij hadden gegeten van den boom der wetenschap, Gen. III: 20, 21. Dat met die rokken het ware uit hemelsen oorsprong wordt aangeduid, kan men niet weten tenzij die historische dingen ten aanzien van den inwendigen zin worden losgewikkeld; weswege het zal worden ontvouwd. Onder den Mens en zijn Echtgenote wordt daar de hemelse Kerk verstaan, onder den Mens zelf als echtgenoot die Kerk ten aanzien van het goede, en onder zijn Echtgenote die Kerk ten aanzien van het ware; dit ware en dat goede was het ware en het goede der hemelse Kerk. Toen echter die Kerk was gevallen, hetgeen is geschied door de redeneringen uit de wetenschappelijke dingen aangaande de *Goddelijke Ware* dingen, wat in den inwendigen zin wordt aangeduid met de slang die overreedde, is deze eerste staat na den val dier Kerk die welke daar wordt beschreven, en het ware ervan met de rokken van vel. Men moet weten, dat onder de schepping van den Hemel en de aarde in het Eerste Hoofdstuk van Genesis in den inwendigen zin wordt verstaan en daarmede wordt beschreven de nieuwe schepping of de wederverwekking van den mens der Kerk toenmaals, aldus de instauratie van de hemelse Kerk, en dat onder het Paradijs wordt verstaan en daarmede wordt beschreven de wijsheid en het inzicht van die Kerk, en met het eten van den boom der wetenschap de val ervan doordien zij uit de wetenschappelijke dingen over de Goddelijke dingen redeneerden. Dat het aldus is, daarvoor zie men de dingen die hierover in de ontvouwingen tot die Hoofdstukken zijn getoond. Alle dingen immers die zijn bevat inde Eerste Hoofdstukken van Genesis, zijn gemaakte Historische dingen, in den inwendigen zin waarvan de Goddelijke dingen zijn aangaande de nieuwe schepping of de wederverwekking van den mens der hemelse Kerk, zoals gezegd is. Deze wijze van schrijven was gebruikelijk inde oudste tijden, niet alleen bij hen die van de Kerk waren, maar ook bij hen die buiten de Kerk waren, zoals bij de Arabieren, de Syriërs en de Grieken, zoals blijkt uit de boeken dier tijden, zowel de gewijde als de profane. In nabootsing ervan, omdat het daaruit was, werd het Hooglied door Salomo geschreven, welk boek niet een gewijd boek is, aangezien het niet bevat hemelse en Goddelijke dingen in een reeks van binnen, zoals de gewijde Boeken; het Boek Job is ook een boek der Oude Kerk; bij Moscheh worden ook de gewijde Boeken van de Oude Kerk vermeld die nu teloor zijn gegaan, in Num. XXI: 14, 15, 27 en vervolg, waarvan de Historische dingen *de Oorlogen van Jehovah* werden geheten, en de Profetische dingen *de Uitspraken*; men zie n. 2686, 2897. Dat in de Historische dingen ervan, die de Oorlogen van Jehovah werden geheten,

zulk een stijl was, blijkt uit die dingen daar die daaraan zijn ontleend en daaruit aangehaald door Moscheh; aldus naderden de Historische dingen ervan een zekeren Profetischen stijl, en wel een zodanigen dat de dingen door de kleine kinderen en eveneens door de eenvoudigen met het geheugen konden worden vastgehouden. Dat die daar aangehaalde Boeken gewijd waren, blijkt uit de dingen die daar in Vers 28, 29, 30 uitkomen, wanneer men ze vergelijkt met de dingen die bij Jeremia staan in Hfdst. XLVIII: 45, 46, waar eendere dingen staan. Dat zulk een stijl bij hen die buiten de Kerk waren, te dien tijde het meest in zwang en bijna de enige is geweest, blijkt duidelijk uit de fabels van die schrijvers die buiten de Kerk waren, in welke fabels zij de zedelijke dingen inwikkelden, of zulke dingen die der aandoeningen en des levens zijn. In de niet gemaakte maar ware Historische dingen, zijnde de dingen die staan in de Boeken van Moscheh na die Hoofdstukken, voorts die staan in de Boeken van Joshua, de Richteren, Samuël en de Koningen, betekenen de rokken ook het geestelijk ware en goede van het ware voortgaande uit het hemels ware en goede (men moet weten dat het geestelijk ware en goede zodanig is als het ware en het goede der Engelen in den middelsten of tweeden Hemel, doch dat het hemels ware en goede het ware en het goede is zodanig als het is van de Engelen in den derden of binnensten Hemel; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9277); in de Boeken van Moscheh wordt vermeld “dat Israël de vader aan Jozef zijn zoon *een rok van verschillende kleuren gaf*, en dat diens broeders vanwege *dien rok* verontwaardigd waren, en hem daarna uittrokken, en doopten in bloed, en zo tot den vader zonden”, Gen. xxxvii: 3, 23, 31, 32, 33. Dit waren ware Historische dingen, en omdat deze evenzo van binnen of in den inwendigen zin de heilige dingen des Hemels en der Kerk, aldus de Goddelijke dingen, bevatten, werd met dien rok van verschillende kleuren de staat van het goede en het ware aangeduid dien Jozef zou uitbeelden, welke was de staat van het geestelijk ware en goede voortgaande uit het hemelse; men zie n. 3971, 4286, 4592, 4963, 5249, 5307, 5584, 5869, 5877, 6417, 6526, 9671. Alle zonen van Jakob immers beeldden zulke dingen uit die des Hemels en der Kerk zijn in hun volgorde, n. 3858, 3926, 4060, 6403 en vervolg, 6335, 6337, 6397, 6640, 7836, 7891, 7996; doch daar beeldden zij de tegenovergestelde dingen uit. Aangezien alle dingen die in de Boeken des Woords zijn, uitbeeldend en aanduidend zijn voor de Goddelijk hemelse en geestelijke dingen, zowel die welke in de Historische Boeken als die welke in de Profetische Boeken staan, wordt derhalve de aandoening van het ware met de dochter des Konings, en het ware zelf met haar klederen beschreven bij David: “De dochter des konings is onder Uw

kostelijken; de koningin staat aan Uw rechter in het beste goud van Ofir; de dochter van Tyrus zal een geschenk aanbrengen; de rijken des volks zullen Uw aangezichten smeken; gans heerlijk is des Konings dochter van binnen; van *geweven* (of *geruite*) dingen van goud is *uw bekleedsel (uw rok)*; in borduursels zal zij tot den Koning worden geleid”, Psalm XLV: 10 en vervolg. Dat de dochter in het algemeen de aandoening van het geestelijk ware en goede betekent, aldus eveneens de Kerk, zie men in n. 2362, 3024, 3963, 9055 einde; en dat de Koning, wanneer over den Heer wordt gehandeld, het Goddelijk Ware betekent, n. 2015, 2069, 3009, 4581, 4966, 5068, 6148. Daaruit blijkt dat alle dingen die over de dochter des Konings in dat Psalm worden vermeld, zulke dingen betekenen die der aandoening van het ware en het goede uit den Heer in de Kerk zijn. Dat er wordt gezegd dat de dochter van Tyrus een geschenk zal aanbrengen, betekent de erkenningen van het goede en het ware; dat Tyrus die betekent, zie men in n. 1201; evenzo de rijken des volks, want onder de rijkdommen worden in den geestelijken zin niets anders verstaan dan de erkenningen van het goede en het ware, n. 1694, 4508. Daaruit blijkt, wat daarmede wordt aangeduid dat des Konings dochter heerlijk van binnen is, en dat haar bekleedsel was van geweven dingen van goud; onder het bekleedsel immers wordt de rok verstaan, zoals blijkt uit de betekenis van dit woord in de Oorspronkelijke Taal; het betekent immers daar het kled dat het lichaam het naast is; dat het een rok is, staat vast bij Johannes, Hfdst. XIX: 24; waar over den Rok des Heren wordt gehandeld, welke bij David in Psalm XXII: 19 Bekleedsel wordt genoemd met hetzelfde woord; voorts in het Tweede Boek van Samuël, Hfdst. XIII: 18, waar wordt gezegd dat de dochters des Konings waren bekleed met rokken van verschillende kleuren, over welke zaak aanstonds. Onder de geweven dingen van goud bij David wordt iets eenders verstaan als onder den geruiten rok van Aharon; het is hetzelfde woord in de Oorspronkelijke Taal. Wat het geborduurde is, waarin zij tot den Koning wordt geleid, zie men in n. 9688. Omdat door de dochter des Konings, en door haar bekleedsel, of door haar rok, zulke dingen werden uitgebeeld, wérden derhalve eveneens de koningsdochters te dien tijde met zulke dingen bekleed, zoals vaststaat in het Tweede Boek van Samuël: *“Er was op Thamar een rok van verschillende kleuren; omdat de dochters des Konings met zulke gewaden werden bekleed”*, XIII: 18. Omdat nu de geestelijke goede en ware dingen door de rokken werden uitgebeeld, kan vaststaan wat met den rok van Aharon wordt aangeduid, voorts eveneens wat met de rokken zijner zonen, waarover in het volgende Vers van dit Hoofdstuk, dat *zij voor de zonen van Aharon zouden maken*

rokken, bandelieren, en tiaren, tot heerlijkheid en tot sieraad. En omdat hun rokken die heilige dingen uitbeeldden, werd derhalve gezegd dat de zonen van Aharon, Nadab en Abihu, die met het vuur uit den Hemel werden verbrand, omdat zij uit een vreemd vuur hadden gerookt, “*in rokken* buiten het kamp zouden worden uitgeleid”, x: 1 tot 5; want met het vreemde vuur wordt aangeduid een liefde ergens anders vandaan dan uit het hemelse; het gewijde vuur immers in het Woord is de hemelse of de Goddelijke liefde, n. 6832, 6834, 6849, 7324, 9434. Vandaar waren de geestelijke goede en ware dingen, die met hun rokken worden aangeduid, bezoedeld, en daarom werden zij in de rokken buiten het kamp uitgeleid. Iets eenders wordt ook met den rok aangeduid bij Micha: “Mijn volk stelt zich als een vijand *om een kleed*, *gij trekt den rok af van hen die in zekerheid voorbijgaan*”, 11: 8; daar wordt de rok met een ander woord in de Oorspronkelijke Taal uitgedrukt, dat evenwel het geestelijk ware en goede betekent. De rok aftrekken van hen die in zekerheid voorbijgaan, is: hen die in het eenvoudig goede leven, beroven van hun geestelijke ware dingen; tot vijand hebben om een kleed, is: hun het boze doen om het ware dat zij denken, terwijl toch niemand gekwetst moet worden om datgene waarvan hij gelooft dat het waar is, als hij slechts in het goede is, n. 1798, 1799, 1834, 1844. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met den rok bij Mattheus: “Jezus zeide: Gij zult ganselijk niet zweren, noch bij den hemel, noch bij de aarde, noch bij Jeruzalem, noch bij het hoofd; uw rede zij ja ja, neen neen, wat boven deze is, is uit den boze. Indien iemand met u rechten wil, *en uw rok afnemen*, laat hem ook den mantel”, v: 34, 35, 36, 40; wie niet weet hoedanig de staat der Engelen in het hemels Rijk des Heren is, kan geenszins weten wat deze woorden des Heren behelzen; er wordt daar immers gehandeld over den staat van het goede en het ware bij hen die in het hemels Rijk des Heren zijn, bij wie al het ware aan de harten is ingeprent; zij weten immers uit het goede der liefde tot den Heer al het ware, en wel dermate dat zij nooit daarover redeneren, zoals in het geestelijk Rijk, weswege zij, wanneer over de ware dingen wordt gehandeld, slechts zeggen ja, ja, of neen neen; ja zelfs noemen zij daar ook niet het geloof, over welken staat van hen men de aangehaalde plaats in n. 9277 zie. Daaruit nu blijkt, wat daarmede wordt aangeduid dat zij ganselijk niet zullen zweren; met zweren wordt immers aangeduid de ware dingen bevestigen, n. 3375, 9166, hetgeen geschiedt door het redelijke en de wetenschappelijke dingen uit het Woord in het geestelijk Rijk; rechten en den rok willen afnemen, is redetwisten over de ware dingen en willen overreden dat het niet waar is; de rok is het ware uit het hemelse; zij immers laten aan een ieder zijn ware, zonder verdere

redenering. Met den rok wordt het ware uit het hemelse ook elders bij Mattheus aangeduid: “Jezus zond de twaalven uit om het Koninkrijk der Hemelen te prediken, zeggende dat zij niet zouden bezitten goud, noch zilver, noch brons in hun gordels, noch een tas tot den weg, *noch twee rokken*, noch schoenen, noch stokken”, x: 9, 10; met die dingen werd uitgebeeld dat zij die in de goede en de ware dingen uit den Heer zijn, niets van het goede en het ware uit zich bezitten, maar dat zij al het ware en het goede uit den Heer hebben; met de twaalf discipelen immers werden uitgebeeld allen die in de goede en de ware dingen zijn uit den Heer, in den abstracten zin alle goede dingen der liefde en alle ware dingen des geloofs uit den Heer, n. 3488, 3858 einde, 6397. De goede en de ware dingen uit zichzelf en niet uit den Heer worden aangeduid met goud, zilver, en brons in de gordels bezitten, en met de tas; de ware dingen echter en de goede dingen uit den Heer worden aangeduid met den rok, den schoen, en den stok; met den rok het innerlijk ware of het ware uit het hemelse; met den schoen het uiterlijk ware of het ware in het natuurlijke, n. 1748, 6844; met den stok de macht van het ware, n. 4876, 4936, 6947, 7011, 7026; met de twee rokken, de twee schoenen, en de twee stokken echter, de ware dingen en de machten ervan, zowel uit den Heer als uit zichzelf. Dat het hun was geoorloofd één rok te hebben, één paar schoenen, en één stok, staat vast bij Markus Hfdst. vi: 8, 9, en bij Lukas Hfdst. ix: 2, 3. Wanneer het uit deze dingen bekend is, wat met den rok wordt aangeduid, zo is het duidelijk wat er wordt aangeduid met den Rok des Heren, waarover bij Johannes: “Zij namen *de klederen*, en maakten vier delen, voor iederen krijgsknecht een deel, en den *Rok*; en *de Rok was zonder naad, van boven af geheel geweven*. Zij zeiden: Laat ons dien niet verdelen, maar laat ons daarover loten wiens die zijn zal; opdat de Schrift zou worden vervuld, zeggende: *Zij hebben Mijn klederen onder zich verdeeld, en over Min Rok hebben zij het lot geworpen*; deze dingen hebben de krijgsknechten gedaan”, xix: 23, 24; Psalm xxii: 19. Wie die uit een enigermate verlichte rede denkt, kan niet zien dat die dingen Goddelijke dingen hebben betekent, en dat anders bij David daarover niet zou zijn geprofeteerd; wat zij echter betekenen, kan men niet weten zonder den inwendigen zin; aldus niet zonder de erkenenis daarvandaan, wat de klederen betekenen, wat het lot daarover werpen of ze verdelen, wat de rok, en wat zonder naad of geheel geweven, en wat de krijgsknechten. Uit den inwendigen zin blijkt, dat met de klederen de ware dingen worden aangeduid, en met de klederen des Heren, de Goddelijke ware dingen; met het lot werpen en verdelen, die uittrekken en verstrooien, n. 9093; met den rok het geestelijk Goddelijk Ware uit het Goddelijk Hemelse, iets eenders als met den

rok van Aharon, aangezien Aharon den Heer uitbeeldde; aldus wordt daarmee dat deze zonder naad en van boven af geheel geweven was, iets eenders aangeduid als met het geruite of het gewevene aangaande den rok van Aharon; dat de rok niet zou worden verdeeld, betekende dat het geestelijk Goddelijk Ware dat het naast voortgaat uit het hemels Goddelijk Ware, niet zou kunnen worden verstrooid, aangezien dat ware het inwendig ware des Woords is, zodanig als het bij de Engelen in den Hemel is. Dat er wordt gezegd dat de krijgsknechten dit hebben gedaan, betekent dat het was gedaan door hen die moesten strijden voor de ware dingen, aldus de Joden zelf, bij wie het Woord was, die evenwel zodanig waren, dat zij dit verstrooiden; want zij hadden het Woord, terwijl zij toch niet daaruit wilden weten, dat de Heer was de Messias en de Zoon Gods, Die zou komen, noch enig inwendige des Woords, maar slechts het uitwendige, dat zij ook overhaalden naar hun liefden, welke de liefden van zich en van de wereld zijn, aldus ter begunstiging van de daaruit opwellende begeerten. Deze dingen worden aangeduid met de verdeling van de bekleedselen des Heren; want al wat genen den Heer deden, beeldde uit den staat van het Goddelijk Ware en Goede toenmaals bij hen, aldus dat zij de *Goddelijke Ware* dingen eender bejegenden als Hemzelf; want de Heer was, toen Hij in de wereld was, het Goddelijk Ware Zelf; men zie de aangehaalde dingen in n. 9199 einde, 9315 einde.

9943. En gij zult maken den tulband van fijn lijnwaad; dat dit de wijsheid daar betekent, staat vast uit de betekenis van den tulband, zijnde het inzicht, en wanneer over den Heer wordt gehandeld, Die hier door Aharon wordt uitgebeeld, zijnde de wijsheid, waarover n. 9827; en uit de betekenis van het fijn lijnwaad, zijnde het ware uit hemelsen oorsprong, waarover n. 9469; daaruit immers is *de* wijsheid die hier met den tulband wordt aangeduid. Alle wijsheid en inzicht immers is uit het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren; een andere wijsheid en een ander inzicht die wijsheid en inzicht zijn, bestaat er niet, omdat zij niet ergens anders vandaan zijn. Het inzicht is de *Goddelijke ware* dingen weten en verstaan, en daarna geloof daarin hebben; en de wijsheid is die dingen willen en liefhebben, en vandaar dienvolgens leven.

9944. En een bandelier; dat dit betekent den band en de afscheiding van de uitwendige dingen van dat Rijk, staat vast uit de betekenis van den bandelier, zijnde de uitwendige band die alle dingen der liefde en des geloofs in het verband en den vorm samenhoudt, opdat zij tot één einddoel schouwen, waarover n. 9341 einde, 9828, 9837. Dat het ook de afscheiding is van de uitwendige dingen, komt omdat deze aldus de inwendige dingen verzamelt

en samenhoudt, en dat wat de inwendige dingen verzamelt en samenhoudt, scheidt die ook af van de uitwendige dingen. De inwendige dingen van het geestelijk Rijk worden aangeduid met den Rok, omdat deze het binnenste bekleedsel was, en de uitwendige dingen van dat Rijk met den Mantel en den Efod, omdat zij uiterlijke klederen waren. Dat door de klederen van Aharon het geestelijk Rijk des Heren werd uitgebeeld, zie men in n. 9814; door den Efod het uitwendige ervan, n. 9824; door den Mantel het innerlijke ervan, n. 9825; en door den Rok het binnenste, n. 9826.

9945. Zult gij maken van het werk van een borduurder; dat dit betekent door de erkentissen van het goede en het ware, staat vast uit de betekenis van het werk van een borduurder, zijnde hetgeen uit de wetenschappelijke dingen is, waarover n. 9688; dat er gezegd wordt door de erkentissen van het goede en het ware, is omdat daaronder worden verstaan de innerlijke wetenschappelijke dingen, zodanig als die der Kerk zijn aangaande het geloof en de liefde. Dat deze wetenschappelijke dingen hier worden aangeduid met het werk van een bor-duurder, is omdat met den bandelier van den Rok, die van het werk van een borduurder was, wordt aangeduid de binnenste band van het geestelijk Rijk, over welke zaak vlak boven; en alle dingen in de geestelijke wereld worden in het verband samengehouden door de erkentissen en de aandoeningen daaruit.

9946. En voor de zonen van Aharon; dat dit betekent de Goddelijke Ware dingen uit het Goddelijk Goede des Heren voortgaande in de Hemelen, staat vast uit de uitbeelding van de zonen van Aharon, zijnde de Goddelijke Ware dingen uit het Goddelijk Goede des Heren voortgaande, waarover n. 9807; dat het is in de Hemelen, is omdat het het Goddelijke des Heren in de Hemelen is dat wordt uitgebeeld door het Priesterschap van Aharon en van zijn zonen; het Goddelijk Goede in de Hemelen door het Priesterschap van Aharon, en het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede daar door het priesterschap van zijn zonen. Er wordt gezegd in de Hemelen, omdat de Heer Zelf boven de Hemelen is; Hij is immers de Zon des Hemels, en nochtans is Zijn tegenwoordigheid in de Hemelen, die zodanig is alsof Hij Zelf daar was; Hijzelf in de Hemelen, dat is, het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware van Hem daar, kan worden uitgebeeld, maar niet Zijn Goddelijke boven de Hemelen, ter oorzake hiervan, dat dit niet kan vallen in de menselijke gemoederen, en zelfs niet in de engelijke, omdat het Oneindig is; doch het Goddelijke in de Hemelen, dat daaruit is, is aan de opneming aangepast.

9947. Zult gij maken rokken; dat dit betekent de dingen die des geloofs zijn, staat vast uit de betekenis van den Rok, wanneer over Aharon wordt

gehandeld, zijnde het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk het binnenst, aldus dat wat onmiddellijk uit het hemelse voortgaat, waarover n. 9826, 9942; doch wanneer over de zonen van Aharon wordt gehandeld, is de rok dat wat des geloofs is, want het is het voortgaande uit het geestelijke dat uit het hemelse is; het is dit voortgaande, dat het geloof van het ware wordt genoemd.

9948. En gij zult maken voor hen bandelieren; dat dit het samenhouden in verband betekent, staat vast uit de betekenis van de bandelieren, zijnde de uitwendige banden samenhoudende de ware en de goede dingen des geloofs en der liefde in het verband, waarover n. 9341 einde, 9828, 9837, 9944.

9949. En tiaren zult gij maken voor hen; dat dit het inzicht daar betekent, staat vast uit de betekenis van den tulband, en in het algemeen van het hoofddeksel, zijnde het inzicht en de wijsheid, waarover n. 9827; vandaar ook de tiaar, want de hoofddeksels voor de zonen van Aharon werden tiaren geheten.

9950. Tot heerlijkheid en tot sieraad; dat dit het ware der geestelijke Kerk betekent, staat vast uit de betekenis van tot heerlijkheid en tot sieraad, zijnde om het Goddelijk Ware te vertonen zodanig als het is in het geestelijk Rijk toegevoegd aan het hemels Rijk in den inwendigen en den uitwendigen vorm, waarover boven n. 9815; hier echter het ware der geestelijke Kerk dat daaruit is; want door Aharon wordt het Goddelijk Goede in de Hemelen uitgebeeld, en door zijn zonen het Goddelijk Ware daaruit; ook is het Goddelijk Goede daar zoals een Vader, en het Goddelijk Ware daaruit zoals een Zoon; en omdat het aldus is, wordt met den vader in het Woord het goede aangeduid, en met de zonen de ware dingen; deze worden ook uit gene geboren, wanneer de mens opnieuw wordt verwekt, dat is, wanneer hij wordt wederverwekt.

9951. Vers 41. *En bekleden zult gij daarmede Aharon uw broeder, en zijn zonen met hem; en zalven zult gij hen, en vullen hun hand; en heiligen zult gij hen, en het Priesterschap bedienen zullen zij Mij.* En bekleden zult gij daarmede Aharon uw broeder, betekent zulk een staat van het Goddelijk Goede in het geestelijk Rijk; en zijn zonen met hem, betekent zulk een staat daar in de uitwendige dingen daaruit voortgaande; en zalven zult gij hen, betekent het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het goede der liefde; en vullen hun hand, betekent het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het ware des geloofs; en heiligen zult gij hen, betekent zo het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; en het priesterschap bedienen zullen zij Mij, betekent het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het gehele werk der zaliging uit het Goddelijk Menselijke.

9952. En bekleden zult gij daarmede Aharon uw broeder; dat dit zulk een staat van het Goddelijk Goede in het geestelijk Rijk betekent, staat vast uit

de betekenis van bekleden, zijnde den staat aanbrengen van de zaak die door de klederen wordt uitgebeeld, hier den staat van het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk, want door Aharon wordt de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, aldus eveneens het Goddelijk Goede dat uit den Heer is, waarover n. 9806; en door zijn klederen het geestelijk Rijk des Heren toegevoegd aan Zijn hemels Rijk, n. 9814. Dat met bekleden wordt aangeduid den staat aanbrengen die wordt uitgebeeld door de klederen die worden aangetrokken, ontleent den oorsprong aan de uitbeeldende dingen in het andere leven. De geesten die daar zijn, en de Engelen, verschijnen allen met klederen bekleed, een ieder volgens den staat van het ware waarin hij is, aldus een ieder volgens zijn verstandelijke overeenstemmende met het willijke dat in hem is. De oorzaak dat het aldus is, is deze dat het verstandelijke bij den mens zijn willijke bekleedt, en het verstandelijke geformeerd is uit de ware dingen, en het willijke uit de goede dingen, en het is het goede dat wordt bekleed, n. 5248. Vandaar is het, dat de klederen in het Woord de ware dingen betekenen; men zien. 165, 1073, 4545, 4763, 5954, 6378, 6914, 6917, 9093, 9814; en dat dit den oorsprong ontleent aan de uitbeeldende dingen in het andere leven, n. 9212, 9216, 9814.

9953. En zijn zonen met hem; dat dit betekent zulk een staat daar in de uitwendige dingen daaruit voortgaande, staat vast uit de betekenis van bekleden, zijnde een zodanigen staat aanbrengen als door de klederen wordt uitgebeeld, waarover nu boven n. 9952; hier de staat die door de klederen der zonen van Aharon worden uitgebeeld, zijnde de staat der uitwendige dingen voortgaande uit het Goddelijk Ware, in het geestelijke Rijk, want met de zonen wordt datgene aangeduid wat voortgaat, aldus eveneens met de klederen van hen, volgens de dingen die vlak boven in n. 9950 zijn gezegd.

9954. En zalven zult gij hen; dat dit betekent het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het goede der liefde, staat vast uit de betekenis van zalven, zijnde de inwijding om uit te beelden, waarover n. 9474; dat het is om uit te beelden den Heer ten aanzien van het goede der liefde, of, wat het eendere is, om uit te beelden het goede der liefde dat uit den Heer is, is omdat met de olie, waarmede de zalving geschiedde, het goede der liefde wordt aangeduid, n. 886, 4582, 4638, 9780. Het is van belang om te weten hoe het hiermede is gesteld; aangezien de zalving van de oude tijden af tot de huidige toe in gebruik is gebleven; de koningen worden immers gezalfd, en de zalving wordt heden ten dage evenzo heilig gehouden als oudtijds. Bij de Ouden, t oen alle uitwendige eredienst door uitbeeldende dingen geschiedde, namelijk door zulke dingen die de innerlijke dingen uitbeeldden, die des geloofs en der

liefde uit den Heer en tot Hem zijn, aldus die Goddelijke dingen zijn, was de zalving ingesteld, ter oorzaak hiervan, dat de Olie, waarmede de Zalving werd verricht, het goede der liefde betekende. Zij wisten immers, dat het goede der liefde het wezenlijke zelf was, waaruit alle dingen die der Kerk en die van den Eredienst zijn, leven; het is immers het Zijn des levens; want het Goddelijke vloeit in door het goede der liefde bij den mens, en het maakt diens leven, en het hemels leven waar de ware dingen worden opgenomen in het goede. Daaruit blijkt, wat de zalving uitbeeldde; weswege de dingen die gezalfd waren, heilig werden geheten, en eveneens voor heilig werden gehouden, en de Kerk van dienst waren om de Goddelijke en de hemelse dingen uit te beelden, en in den hoogsten zin den Heer zelf, Die het Goede zelf is, aldus om uit te beelden het goede der liefde dat uit Hem is, en eveneens het ware des geloofs voor zoveel als dit uit het goede der liefde leeft. Vandaar nu is het, dat zij te dien tijde *Zalfden de tot standbeelden opgerichte stenen, voorts eveneens de krijgswapenen, zoals de schilden en de rondassen; en daarna het Altaar en alle vaten ervan; voorts de Tent der samenkomst, en alle dingen die daarin waren; en bovendien hen die het Priesterschap bedienden, en hun klederen; en eveneens de Profeten; en ten slotte de Koningen, die vandaar de Gezalfden van Jehovah werden geheten. Het was ook als een gemeen gebruik aanvaard zichzelf en anderen te zalven, om de blijdschap van den animus en de welwillendheid te betuigen.* Wat het eerste betreft, dat zij zalfden de tot standbeelden opgerichte stenen, staat vast in het Boek Genesis: “Jakob stond des morgens in de vroegte op, en hij nam den steen dien hij onder zijn hoofdsteeunen had gelegd, en hij zette hem tot een opgericht teken, en hij goot olie op het hoofd ervan”, xxviii: 18. De oorzaak, dat zij aldus stenen zalfden, was deze, dat met de stenen de ware dingen werden aangeduid, en de ware dingen zonder het goede hebben niet het leven des Hemels, dat is, het leven uit het Goddelijke in zich; wanneer dus de stenen met olie waren gezalfd, zo beeldden zij de ware dingen uit het goede uit, en in den hoogsten zin het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, aldus den Heer Zelf, Die vandaar *de Steen Israëls* werd geheten, n. 6426; dat de stenen de ware dingen zijn, zie men in n. 643, 1298, 3720, 3769, 3771, 3773, 3789, 3798, 6426, 8941, 9476; evenzo de opgerichte tekenen, n. 3727, 4580, 9388, 9389; en dat de opgerichte tekenen zalven, is maken dat de ware dingen uit het goede zijn, aldus dat zij de ware dingen van het goede zijn, bijgevolg go ede dingen, n. 3728, 4090, 4582. Dat de tot standbeelden opgerichte stenen daarna voor heilig werden gehouden, staat vast uit hetzelfde Hoofdstuk van Genesis, waar Jakob “den naam dier plaats noemde *Bethel*, en hij zeide: Indien ik zal

zijn wedergekeerd in vrede tot het huis mijns vaders, *zo zal deze steen, dien ik tot een opgericht teken heb gezet, het huis Gods zijn*”, Vers 19, 20; Bethel is het huis Gods, en het huis Gods is de Kerk, en het is de Hemel, en in den hoogsten zin de Heer Zelf, n. 3720. Ten tweede, *dat zij de krijgswapenen zalfden, zoals de schilden en de rondassen*, staat vast bij Jesaja: “Staat op, gij vorsten, *zalft het schild*”, XXI: 5; en in het Tweede Boek van Schemuël: “Bezoedeld is de rondas der helden, *de rondas van Schaul is niet gezalfd met olie*”, I: 21. Dat de krijgswapenen gezalfd waren, was ter oorzaak hiervan, dat zij betekenden de ware dingen strijdende tegen de valse dingen, en het zijn de ware dingen uit het goede die tegen gene vermogen, niet echter de ware dingen zonder het goede; weswege de krijgswapenen uitbeeldden de ware dingen voortgaande uit het goede dat uit den Heer is, aldus de ware dingen waardoor de Heer Zelf strijdt bij de mensen voor hen tegen de valse dingen uit het boze, dat is, tegen de hellen. Dat de krijgswapenen zijn de ware dingen strijdende tegen de valse dingen, zie men in n. 1788, 2686; de oorlog immers betekent in het Woord den geestelijken strijd, n. 1664, 2686, 8273, 8295; en de vijanden betekenen de hellen, in het algemeen de boze en de valse dingen, n. 2851, 8289, 9314. Ten derde, *dat zij zalfden het Altaar en alle vaten ervan; voorts de Tent der samenkomst, en alle dingen die daarin zijn*, staat vast bij Moscheh: “Jehovah zeide tot Moscheh: *Zalven zult gij het Altaar en heiligen hetzelfde*”, Exod. XXIX: 36; bij denzelfde: “Gij zult maken *een olie der zalving* der heiligheid, *waarmede gij zult zalven de Tent der samenkomst, en de Ark der Getuigenis, en de Tafel, en al de vaten ervan, en den Kandelaar, en al de vaten ervan, en het Reukaltaar, en het Altaar des brandoffers, en al de vaten ervan, en het wasvat en het voetstuk ervan*; aldus zult gij die heiligen, opdat zij het heilige der heiligen zijn; een elk die ze aanraakt, zal zich heiligen”, Exod. XXX: 25 tot 29. Bij denzelfde: “Gij zult *nemen de olie der zalving, en zalven het Habitakel, en al wat daarin is, en heiligen zult gij dat, en al de vaten ervan, opdat zij het heilige zijn; zalven zult gij ook het Altaar des brandoffers, en al de vaten ervan, en heiligen zult gij het Altaar, opdat het Altaar het heilige der en heiligen zij; gij zult zalven het wasvat en het voetstuk ervan, en heiligen zult gij dat*”, Exod. XL: 9, 10, 11. Bij denzelfde: “Moscheh *zalfde het Habitakel, en al de dingen die daarin waren; daarna sprengde hij van de olie op het Altaar, en op al de vaten ervan, en het wasvat, en het voetstuk ervan, om die te heiligen*”, Levit. VIII: 10, 11, 12; Num. VII: 1. De oorzaak dat het Altaar en het Habitakel met alle dingen daar, werd gezalfd, was deze, dat de Goddelijke en de heilige dingen des Hemels en der Kerk zouden worden uitgebeeld, bijgevolg de heilige dingen van den Eredienst; ook zouden zij die dingen niet hebben kunnen

uitbeelden, indien zij niet waren ingewijd door iets zodanigs dat het goede der liefde uitbeeldde, want het Goddelijke treedt door het goede der liefde binnen, en door dit is het aanwezig in den Hemel en in de Kerk, bijgevolg ook in den Eredienst; en zonder dat treedt het Goddelijke niet binnen, noch is het aanwezig, maar het eigene van den mens, en met het eigene de hel, en met de hel het boze en het valse, want het eigene van den mens is niets anders. Daaruit blijkt, waarom de zalving geschiedde door olie; de olie immers is in den uitbeeldenden zin het goede der liefde; men zie n. 886, 4582, 4638, 9780; en het Altaar was het voornaamste uitbeeldende van den Heer, en vandaar van den Eredienst uit het goede der liefde, n. 2777, 2811, 4489, 4541, 8935, 8940, 9388, 9389, 9714; en het Habitakel met de Ark was het voornaamste uitbeeldende van den Hemel waar de Heer is, n. 9457, 9481, 9485, 9594, 9632, 9596, 9784; dat het eigene van den mens niets dan het boze en het valse is, aldus de hel, n. 210, 215, 694, 874, 875, 876, 987, 1047, 3812 einde, 5660, 8480, 8941, 8944; dat voor zoveel als het eigene van den mens wordt verwijderd, de Heer aanwezig kan zijn, n. 1023, 1044, 4007 einde. Ten vierde, *dat zij diegenen zalfden die het Priesterschap bedienden, en hun klederen*, staat vast bij Moscheh: “Gij zult de olie der zalving nemen, en uitgieten op het hoofd van Aharon, en hem zalven”, Exod. xxix: 7; Hfdst. xxx: 30. Bij denzelfde: “Bekleden zult gij Aharon met de klederen der heiligheid, en zalven zult gij hem, en heiligen hem, opdat hij Mij het priesterschap bediene, en gij zult zijn zonen zalven gelijkewijls als gij gezalfd zult hebben den vader, en het zal zijn opdat hun zalving hun zij tot een priesterschap der eeuw, in hun geslachten”, Exod. xl: 13, 14, 15. Bij denzelfde: “Moscheh goot van de olie uit op het hoofd van Aharon, en hij zalfde hem, om hem te heiligen. Daarna nam hij van de olie der zalving, en van het bloed dat op het Altaar was, en sprengde op Aharon, op zijn klederen, op zijn zonen, en op de klederen zijner zonen met hem; en hij heiligde Aharon, zijn klederen, en zijn zonen, en de klederen zijner zonen met hem”, Levit. viii: 12, 30. De oorzaak dat Aharon werd gezalfd, en dat zijn zonen werden gezalfd, en hun klederen zelf, was deze, dat zij zouden uitbeelden den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, en ten aanzien van het Goddelijk Ware daaruit. Aharon den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, en zijn zonen ten aanzien van het Goddelijk Ware daaruit, en in het algemeen opdat het Priesterschap den Heer zou uitbeelden ten aanzien van al het werk der zaliging. Dat zij werden gezalfd in de klederen, Exod. xxix: 29, was omdat de klederen van Aharon uitbeelden het geestelijk Rijk des Heren toegevoegd aan zijn hemels Rijk; het hemels Rijk is waar het goede der liefde tot den Heer uit den Heer regeert; aldus geschiedt de invloed van het Goddelijke in het

geestelijk Rijk door het Goede der liefde; derhalve geschiedde de inwijding tot het uitbeelden door olie, welke in den geestelijken zin het goede der liefde is. Dat Aharon den Heer uitbeeldde ten aanzien van het Goddelijk Goede, zie men in n. 9806; dat zijn zonen den Heer hebben uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede voortgaande, n. 9807. Dat het Priesterschap in het algemeen den Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van al het werk der zaliging, n. 9809; dat de klederen van Aharon hebben uitgebeeld het geestelijk Rijk des Heren, toegevoegd aan Zijn hemels Rijk, n. 9814; dat de klederen van zijn zonen hebben uitgebeeld de dingen die daaruit voortgaan, n. 9946, 9950; dat in het hemels Rijk het goede der liefde tot den Heer regeert, daarvoor zie men de aangehaalde dingen in n. 9277. Omdat de inwijding tot het uitbeelden door de zalving geschiedde, en door Aharon en zijn zonen de Heer en hetgeen uit Hem is, werd uitgebeeld, werden derhalve aan Aharon en aan zijn zonen de heilige dingen der zonen Israëls gegeven, welke de aan Jehovah gegeven gaven waren, en de heoffers werden genoemd, en er wordt gezegd dat zij de zalving zijn, voorts voor de zalving, dat is, dat zij de uitbeelding zijn of voor de uitbeelding van den Heer, en dat zij uit Hem zijn, zoals vaststaat uit deze dingen bij Moscheh: “De borst der wiegeling, en de schenkel der heffing heb Ik genomen met de zonen Israëls van de slachtoffers der vredeoffers; *gegeven heb Ik dezelve aan Aharon en aan zijn zonen; dit is de zalving van Aharon en de zalving van zijn zonen*, van de vuuroffers voor Jehovah, welke Ik heb geboden hun te geven, ten dage als *hij hen had gezalfd* van met de zonen Israëls”, Levit. VII: 34, 35, 36; en elders bij denzelfde: “Jehovah sprak tot Aharon: Zie, Ik heb u gegeven de wacht *Miner heoffers*, ten aanzien van alle heilige dingen der zonen Israëls, *heb Ik ze u gegeven voor de zalving, en aan uw zonen*, tot een inzetting der eeuwigheid; al hun geschenk, ten aanzien van al hun spijsoffer, ten aanzien van al hun zond- en schuldoffer, alle beweging der zonen Israëls, al het vet der zuivere olie, en al het vet van den most en van het koren, hun eerstelingen, die zij aan Jehovah zullen geven, u heb Ik ze gegeven; voorts al het verbannene in Israël, alle opening van de baarmoeder, *aldus alle heffing der heilige dingen*. In hun land zult gij geen erfenis hebben, noch zal er voor u een deel zijn in het midden van hen; *Ik ben uw deel en uw erfenis in het midden der zonen Israëls*”, Num. XVIII: 8 tot 20. Uit deze dingen blijkt, dat de zalving de uitbeelding is, aangezien zij door de zalving werden ingewijd tot het uitbeelden, en dat daarmee werd aangeduid, dat alle inwijding in het heilige des Hemels en der Kerk is door het goede der liefde dat uit den Heer is, en dat het goede der liefde de Heer bij hen is. Omdat het aldus is, wordt er gezegd dat Jehovah zijn deel en erfenis is. Ten

vijfde, *dat zij ook de Profeten zalfden*, staat vast uit het Eerste Boek der Koningen: “Jehovah zeide tot Elias: *Zalf Chasaël tot Koning over Syrië*, en *zalf Jehu tot Koning over Israël*, en *zalf Elischa tot Profeet voor u*”, XIX: 15, 16; en bij Jesaja: “De Geest van den Heer Jehovih is op Mij ; *derhalve heeft Jehovah Mij gezalfd* om den armen te evangeliseren; Hij heeft Mij gezonden om de gebrokenen van harte te verbinden, om den gevangenen de vrijheid te prediken”, LXI: 1. Dat de Profeten werden gezalfd, was ter oorzaak hiervan, dat de Profeten den Heer uitbeeldden ten aanzien van de Leer van het Goddelijk Ware, bijgevolg ten aanzien van het Woord, want dit is de Leer van het Goddelijk Ware. Dat de Profeten het Woord hebben uitgebeeld, zie men inn. 3652, 7269; in het bijzonder Elias en Elischa, n. 2762, 5247 einde, 9372; en dat het de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke is, Die wordt uitgebeeld, aldus Die wordt verstaan onder Hem Dien Jehovah heeft gezalfd, leert de Heer Zelf bij Lukas, Hfdst. IV: 18, 19, 20, 21. Ten zesde, *dat zij daarna de Koningen zalfden*, en *dat dezen de Gezalfd van Jehovah werden geheten*, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals in I Sam. X: 1; Hfdst. XV: 1; Hfdst. XVI: 6; Hfdst. XVI: 3, 12; Hfdst. XXIV: 7, 11; Hfdst. XXVI: 9, 11, 16, 23; II Sam. Hfdst. I: 16; Hfdst. II: 4, 7; Hfdst. V: 3; Hfdst. XIX: 22; I Kon. I: 34, 35; Hfdst. XIX: 15, 16; II Kon. IX: 3; Hfdst. XI: 12; Hfdst. XXIII: 30; Klaagl. IV: 20; Habak. III: 13; Psalm II: 2, 6; Psalm XX: 7; Psalm XXVIII: 8; Psalm XLV: 8; Psalm LXXXIV: 10; Psalm LXXXIX: 21, 39, 52; Psalm CXXXII: 17, en elders. De oorzaak, dat zij de koningen zalfden was deze, dat zij den Heer zouden uitbeelden ten aanzien van het gericht uit het Goddelijk Ware, weswege in het Woord met de koningen de *Goddelijke Ware* dingen worden aangeduid; men zie n. 1672, 2015, 2069, 3009, 3670, 4575, 4581, 4966, 5044, 5068, 6148. *Dat de Koningen de Gezalfd van Jehovah waren geheten*, en dat het derhalve heiligschennis was hen te kwetsen, was ter oorzaak hiervan dat onder den Gezalfd van Jehovah de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, hoewel het ten aanzien van den zin der letter op den koning wordt toegepast, die met olie was gezalfd. De Heer was immers, toen Hij in de wereld was, het Goddelijk Ware Zelf ten aanzien van het Menselijke, en Hij was het Goddelijk Goede Zelf ten aanzien van het Zijn Zelf van Zijn leven, hetwelk bij den mens de ziel uit den vader wordt genoemd; Hij was immers ontvangen uit Jehovah; Jehovah in het Woord is het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, zijnde het Zijn van alle dingen des levens. Vandaar is het, dat alleen de Heer is geweest de Gezalfd van Jehovah naar het wezen zelf en naar de daad zelf, aangezien het Goddelijk Goede was in Hem, en het Goddelijk Ware voortgaande uit dat Goede in Zijn Menselijke was, toen Hij

in de wereld was; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9194, 9315 einde. De koningen der aarde echter waren niet de Gezalfden van Jehovah, maar zij beeldden den Heer uit, Die alleen de Gezalfde van Jehovah is; en derhalve was het vanwege de zalving heiligschennis, de koningen der aarde te kwetsen; doch de zalving van de koningen der aarde geschiedde door olie, de zalving echter van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, is geschied door het Goddelijk Goede Zelf der Goddelijke Liefde, dat de Olie uitbeeldde. Vandaar komt het, dat Hij de Messias en de Christus was geheten; Messias in de Hebreeuwse Taal betekent de Gezalfde; evenzo Christus in de Griekse Taal; Joh. 1: 42; Hfdst. iv: 25. Uit deze dingen kan vaststaan, dat daar waar in het Woord wordt gezegd de Gezalfde van Jehovah, de Heer wordt verstaan, zoals bij Jesaja: “De Geest van den Heer Jehovih is op Mij; *derhalve heeft Jehovah Mij gezalfd* om den armen te evangeliseren; Hij heeft Mij gezonden om de gebrokenen van harte te verbinden, om den gevangenen de vrijheid te prediken”, LXI: 1. Dat het de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke is, Dien Jehovah heeft gezalfd, staat vast bij Lukas, waar de Heer dit openlijk zegt, met deze woorden: “Jesus werd gegeven het Boek van den Profeet Jesaja; en Hij ontrolde het Boek, en Hij vond de plaats waar was geschreven: *De Geest des Heren op Mij; daarom heeft Hij Mij gezalfd; om den armen te evangeliseren heeft Hij Mij gezonden, om de verbrijzelden van harte te genezen, om den gebondenen loslating te evangeliseren, en den blinden het gezicht, om de gekwetsten heen te zenden met loslating, om te prediken het aangename jaar des Heren*. Daarna het Boek toerollende gaf Hij het den dienaar, en zat neder; de ogen echter van allen in de synagoge waren op Hem gevestigd. Hij begon tot hen te zeggen: *Heden is deze Schrift in uw oren vervuld*”, iv: 17, 18, 19, 20, 21. Bij Daniël: “Weet dan en doorvat: Van den uitgang des Woords tot aan het herstel, en tot aan het bouwen van Hierosolyma, *tot aan Messias den Vorst, zeven weken*”, ix: 25. Hierosolyma bouwen is de Kerk instaureren; Hierosolyma is immers de Kerk, n. 3654. Messias de Vorst, of de Gezalfde, is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke. Bij denzelfde: “Zeventig weken zijn bestemd om te verzegelen het gezicht en den profeet, en *om te zalven het Heilige der heiligen*”, ix: 24; het gezicht en den profeet verzegelen, is de dingen samenvatten die in het Woord over den Heer waren gezegd, en die vervullen; het Heilige der heiligen zalven, is het Goddelijk Menselijke des Heren, waarin het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde was, of Jehovah. Onder den Gezalfde van Jehovah wordt in de volgende plaatsen ook de Heer verstaan; bij David: “De koningen der aarde hebben zich opgesteld, en de heersers hebben tezamen beraadslaagd *tegen Jehovah en tegen Zijn Gezalfde; Ik heb Min Koning*

gezalfd over Zion, den berg Mijner heiligheid”, Psalm 11: 2, 6; de koningen der aarde zijn de valse dingen, en de heersers zijn de boze dingen, die uit de hellen zijn, waartegen de Heer, toen Hij in de wereld was, heeft gestreden, en die Hij heeft overwonnen en onderjukt. De Gezalfd van Jehovah is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; daaruit immers heeft Hij gestreden; Zion de berg der heiligheid, waarvan wordt gezegd dat Hij daarover als Koning is gezalfd, is het hemels Rijk, dat in het goede der liefde is; dit Rijk is het binnenste des Hemels en het binnenste der Kerk. Bij denzelfde: “Ik heb David, Mijn knecht gevonden; *met de olie der heiligheid heb Ik hem gezalfd*”, Psalm LXXXIX: 21. Onder David daar wordt de Heer verstaan, zoals eveneens elders, men zie n. 1888; de olie der heiligheid waarmede Jehovah Hem heeft gezalfd, is het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, n. 886, 4582, 4638. Dat het de Heer is die onder David daar wordt verstaan, blijkt uit de dingen die daar voorafgaan, en die daar volgen; er wordt immers gezegd: “Gij hebt in het visioen gesproken van Uw Heilige; Ik zal zetten in de zee Zijn hand, en in de rivieren Zijn rechter; Hij zal Mij noemen: Mijn Vader; ook zal Ik Hem tot Eerstverwekte geven, hoog boven de koningen der aarde; Ik zal zetten tot in het eeuwige Zijn zaad, en Zijn troon zoals de dagen der hemelen”, Vers 20, 26, 27, 28, 29, 30, behalve meer dingen. Evenzo elders bij denzelfde: “In Zion zal Ik *David* een hoorn doen uitspruiten; *Ik zal voor Mijn Gezalfd een lamp beschikken*; Ik zal Zijn vijanden met schande bekleden, en op Hem zal Zijn kroon bloeien”, Psalm CXXXII: 17, 18; dat ook daar onder David de Heer wordt verstaan, blijkt uit hetgeen daar voorafgaat, waar wordt gezegd: Zie, wij hebben van Hem gehoord in Efratha, wij hebben Hem gevonden in de velden des wouds; wij zullen binnentreden in Zijn Habitakelen; wij zullen ons nederbuigen voor de voetbank Zijner voeten; Uw priesters zullen worden bekleed met gerechtigheid, en Uw heiligen zullen jubelen, *terwille van David Uw knecht, keer de aangezichten van Uw Gezalfd niet af*”, Vers 6, 7, 8, 9, en vervolg; waaruit kan vaststaan, dat de Heer ten aanzien van Zijn Goddelijk Menselijke daar wordt verstaan onder David, den Gezalfd van Jehovah. Bij Jeremia: “Op de bergen hebben zij ons vervolgd, in de woestijn hebben zij ons belaagd; *de geest onzer neusgaten, de Gezalfd van Jehovah*, is gevangen in hun kuilen; van Wien wij zeiden: In Zijn schaduw zullen wij leven onder de natiën”, Klaagl. IV: 19, 20; daar wordt ook onder den Gezalfd van Jehovah de Heer verstaan; er wordt immers gehandeld over de bestrijding van het Goddelijk Ware door de valse en de boze dingen, hetgeen daarmede wordt aangeduid dat zij op de bergen vervolgd, en in de woestijn belaagd; de geest der neusgaten is het hemels leven zelf, dat uit den Heer is, n. 9818. Uit

deze dingen nu kan men weten, waarom het heiligschennis was de Gezalفة van Jehovah te kwetsen, zoals ook blijkt uit het Woord, zoals in het Eerste Boek van Schemuël: “David zeide: Dat late Jehovah verre van mij zijn, dat ik dit woord zou hebben gedaan aan mijn heer, *den Gezalفة van Jehovah*, en mijn hand tegen hem uitsteken, *omdat de Gezalفة des Heren Hij*”, xxiv: 7, 11; en elders: “David zeide tot Abischai: Verderf hem niet, want *wie zal zin hand gelegd hebben aan den Gezalفة van Jehovah, en is onschuldig*”, xxvi: 9. In het Tweede Boek van Schemuël: “David zeide tot hem die zeide Schaul gedood te hebben: Uw bloed zij op uw hoofd, omdat gij hebt gezegd: *Ik heb den Gezalفة van Jehovah gedood*”, i: 16; en elders: “Abischai zeide: Zal dan Schimai daarvoor niet worden gedood, *dat hij den Gezalفة van Jehovah heeft gevloekt*”, xix: 22. Dat Schimai derhalve op bevel van Schelomo werd afgemaakt, zie men in i Kon. 11: 36 tot het einde. Ten zevende: *Dat het als een gemeen gebruik was aanvaard zichzelf en anderen te zalven, om de blijdschap van den animus en de welwillendheid te betuigen*, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij Daniël: “Ik Daniël, was rouwende drie weken; het brood der verlangens at ik niet, en vlees en wijn kwam niet tot mijn mond, en *al zalvende werd ik niet gezalfd*, totdat waren vervuld de drie weken der dagen”, x: 3. Bij Mattheus: “Gij, wanneer gij vast, *zalf uw hoofd*, en was uw aangezicht, opdat gij niet voor de mensen verschijnt met vasten, maar voor uw Vader in het verborgene”, vi: 17; vasten is in den rouw zijn. Bij Amos: “Zij die drinken uit wijnschalen, *en met de eerstelingen der oliën zich zalven*, maar over de verbreking van Josef niet worden aangedaan met smart”, vi: 6. Bij Ezechiël: “Ik wies u met wateren, en Ik spoelde uw bloeden af, *en Ik zalfde u met olie*”, xvi: 9; aldaar aangaande Hierosolyma, waarmede de Kerk wordt aangeduid. Bij Micha: “Gij zult de olijf treden, *maar u niet zalven met olie*”, vi: 15. Bij Moscheh: “Olijfbomen zult gij hebben in geheel uw grens, *maar met olie zult gij u niet zalven*, omdat uw olijf zal worden afgeschud”, Deut. xxviii: 40. Bij Jesaja: “Om hun te geven een tulband voor as, *olie der vreugde voor rouw*”, lxi: 3. Bij David: “*Uw God heeft u gezalfd met olie der blijdschap* boven uw genoten”, Psalm xlv: 8. Bij denzelfde: “Gij richt vóór mij de tafel toe ten aanschouwe van mijn onvrienden; *Gij maakt met olie min hoofd vet*”, Psalm xxiii: 5. Bij denzelfde: “Gij zult mijn hoorn verhogen gelijk eens eenhoorns; *ik zal oud worden in groene olie*”, Psalm xcii: 11. Bij denzelfde: “De wijn verblijdt het hart des mensen, *om de aangezichten te vervrolijken met olie*”, Psalm civ: 15. Bij Markus: “De discipelen, uitgaande, *zalften vele kranken met olie*, en genazen hen”, vi: 13. Bij Lukas: “Jezus zeide tot Simon: Ik ben in uw huis binnengeschreden; *en met olie hebt gij Mijn hoofd niet gezalfd*; deze echter *heeft al zalvende Mijn*

voeten gezalfd”, VII: 46. Uit deze dingen blijkt, dat het een aanvaard gebruik is geweest zichzelf en anderen met olie te zalven; niet met de olie der heiligheid, waarmede de Priesters, de Koningen, het Altaar, en den Tabernakel werden gezalfd, maar met gewone olie, ter oorzaak hiervan dat deze olie het blijde en het gunstrijke betekende dat der liefde van het goede is; de olie der heiligheid echter betekende het Goddelijk Goede, waarvan wordt gezegd: “*Op der mensen vlees zal het niet worden gegoten, en in haar hoedanigheid zult gij niet maken zoals deze; heilig zal zij u zijn. Hij die zal hebben bereid zoals deze, of die zal hebben gegeven daarvan op een vreemde, zal worden uitgeroeid uit zijn volken*”, Exod. xxx: 32, 33, 38.

9955. En vullen hun hand; dat dit betekent het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het ware des geloofs, staat vast uit de betekenis van vullen de hand van Aharon en van diens zonen, zijnde inwijden om uit te beelden den Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware dat des geloofs is. Met de hand immers wordt de macht aangeduid, die is van het ware uit het goede, en derhalve wordt van de hand gesproken met betrekking tot het ware; men zie n. 3091, 3387, 4931 tot 4937, 7518, 8281, 9025. Vandaar nu is het, dat zoals de zalving den Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, aldus de vulling van de handen den Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware, want alle dingen in het heelal hebben betrekking op het goede en op het ware, en op het ene en het andere opdat zij iets zijn; derhalve wordt er in het Woord waar over het goede wordt gehandeld, ook over het ware gehandeld; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9263, 9314. Hoe de vulling van de handen geschiedde, wordt beschreven in het volgende Hoofdstuk, weswege over die dingen daar, uit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, zal worden gesproken.

9956. En heiligen zult gij hen; dat dit betekent zo het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, staat vast uit de betekenis van heiligen, zijnde het Heilige zelf uitbeelden, hetwelk is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; dit immers is het dat alleen heilig is, en waaruit al het heilige is in de Hemelen en op de aarde. Een ieder kan weten, dat de olie niet heeft geheiligd, maar dat zij het uitbeeldende van de heiligheid heeft aangebracht. Met deze dingen is het verder aldus gesteld: De Heer Zelf is boven de Hemelen; Hij is immers de Zon van den engellijken Hemel; het Goddelijke dat uit Hem van daar voortgaat in de Hemelen, is dat wat het heilige wordt genoemd. Het Goddelijke des Heren boven de Hemelen kon niet worden uitgebeeld, omdat het Oneindig is, maar wel het Goddelijke des Heren in de Hemelen; dit immers is aangepast aan de opneming der

Engelen die daar zijn, die eindig zijn; dit Goddelijke is in hun doorvatting het Goddelijk Menselijke des Heren, dat alleen heilig is, hetwelk werd uitgebeeld. Daaruit blijkt, wat er wordt aangeduid met geheiligd worden, en waarom dit wordt gezegd na de zalving, zoals bij Moscheh: “Zalven zult gij het Altaar, *en heiligen zult gij hetzelve*”, Exod. xxix: 36. ;Zalven zult gij de Tent der samenkomst, en alle dingen die daarin zijn, *en heiligen zult gij die*”, Exod. xxx: 25 tot 29. “Zalven zult gij Aharon, *en heiligen zult gij hem*”, Exod. xl: 13. “Hij zalfde Aharon en diens klederen, diens zonen en hun klederen, *en hij heiligde hen*”, Levit. viii: 13, 30, behalve ook elders. Dat de Heer alleen heilig is, en dat al het heilige is uit Hem, en dat alle heiliging Hem heeft uitgebeeld, zie men in n. 9229, 9680; dat de Heer in de Hemelen het Heiligdom is, aldus eveneens de Hemel, n. 9479; en dat de Heilige Geest is het Goddelijke voortgaande uit den Heer, n. 9818, 9820.

9957. En het priesterschap bedienen zullen zij Mij ; dat dit betekent het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het gehele werk der zaliging uit het Goddelijk Menselijke, staat vast uit de betekenis van het priesterschap, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het gehele werk der zaliging, waarover n. 9809; dit wordt gezegd na de heiliging door de zalving, omdat het werk der zaliging is uit het Goddelijk Menselijke des Heren, volgens de dingen die vlak boven in n. 9956 zijn getoond.

9958. Vers 42, 43. *En maak voor hen onderbroeken van linnen om te bedekken het vlees der naaktheid, van de lenden tot aan de dijen zullen zij zijn. En zij zullen zijn op Aharon, en op zijn zonen bij hun binnentreden tot de Tent der Samenkomst, of bij hun toetreden tot het Altaar om te bedienen in het Heilige, opdat zij niet ongerechtigheid dragen en sterven; een inzetting der eeuw voor hem en voor zijn zaad na hem.* En maak voor hen onderbroeken van linnen, betekent het uitwendige der echtelijke liefde; om te bedekken het vlees der naaktheid, betekent opdat niet de innerlijke dingen der liefde, die vuil en hels zijn, verschijnen; van de lenden tot aan de dijen zullen zij zijn, betekent de uitbreiding ervan, namelijk van de uiterlijke dingen der echtelijke liefde; en zij zullen zijn op Aharon en op zijn zonen, betekent de bescherming tegen de hellen; bij hun binnentreden in de Tent der Samenkomst, betekent in den Eredienst uitbeeldend voor alle dingen des Hemels en der Kerk; of bij hun toetreden tot het Altaar om te bedienen in het Heilige, betekent in den uitbeeldenden Eredienst van den Heer Zelf; opdat zij niet ongerechtigheid dragen en sterven, betekent de tenietdoening van den gansen Eredienst; een inzetting der eeuw voor hem en voor zijn zaad na hem, betekent de wetten der orde in de Uitbeeldende Kerk.

9959. En maak voor hen onderbroeken van linnen; dat dit het uitwendige der echtelijke liefde betekent, staat vast uit de betekenis van de onderbroeken, zijnde het uitwendige der echtelijke liefde, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het linnen, zijnde het uitwendig ware of het natuurlijk ware, waarover ook aanstonds. Dat de onderbroeken het uitwendige der echtelijke liefde betekenen, is omdat de klederen of de bedekkingen de betekenis ontlenen aan dat lichaamsdeel dat zij bedekken, n. 9827, en de lenden met de geslachtsdelen, die de onderbroek bekleedt of bedekt, betekenen de echtelijke liefde; dat de lenden haar betekenen, zie men in n. 3021, 4280, 4575; en dat de geslachtsdelen het doen, n. 4452, 5050 tot 5062. Wat de waarlijk echtelijke liefde is, zal in het terstond volgende Artikel worden gezegd. Dat de onderbroeken uit linnen waren gemaakt, was ter oorzaak hiervan, dat het linnen het uitwendig ware of het natuurlijk ware betekent, n. 7601; en het uitwendige zelf is het ware. De oorzaak dat het uitwendige het ware is, is deze, dat de inwendige dingen stillhouden in de uitwendige dingen, en daarop als op hun schragen rusten; en de schragen zijn de ware dingen. Het is met die dingen gesteld zoals met de fundamenten waarop het huis wordt gebouwd, weswege de fundamenten van het huis de ware dingen des geloofs uit het goede betekenen, n. 9643; en bovendien zijn het de ware dingen die de goede dingen beschermen tegen de boze en de valse dingen, en aan dezelve weerstand bieden; en alle macht die het goede heeft, is er door de ware dingen, n. 9643. Vandaar eveneens is het, dat in het laatste des Hemels degenen zijn die in de ware dingen des geloofs uit het goede zijn; derhalve stemt eveneens het laatste of het uiterste bij den mens, dat zijn uitwendige huid is, overeen met degenen in de Hemelen die in de ware dingen des geloofs zijn, n. 5552 tot 5559, 8980, doch niet met hen die in het van het goede gescheiden geloof zijn; dezen immers zijn niet in den Hemel. Uit deze dingen nu kan vaststaan, waarom de onderbroeken uit linnen waren; maar de onderbroek van Aharon, wanneer hij was bekleed met de klederen die tot heerlijkheid en tot sieraad waren, waarover in dit Hoofdstuk is gehandeld, was uit linnen met fijn lijnwaad doorweven, zoals blijkt uit het volgende, waar gezegd wordt: “Zij maakten rokken van fijn lijnwaad, het werk eens wevers, en den tulband van fijn lijnwaad, en de versieringen van de tiaren uit fijn lijnwaad, en de *onderbroeken van linnen met fijn lijnwaad doorweven*”, Exod. xxxix: 27, 28. Doch de onderbroek van Aharon, wanneer hij was bekleed met de klederen der heiligheid, was uit linnen, zoals vaststaat uit deze dingen bij Moscheh: “Wanneer Aharon zal binnentreden in het Heilige binnen den voorhang, zo zal hij aantrekken *den Rok van linnen der Heiligheid, en de onderbroek*

van linnen zal op z'n vlees zijn, en met den bandelier van linnen zal hij zich gorden, en hij zal zich den tulband van linnen opzetten; klederen der heiligheid, deze. Ook zal hij zijn vlees met wateren wassen, wanneer hij ze zal aandoen. En eerst dan zal hij de brandoffers en de slachtoffers offeren, door welke hij het heilige van onreinigheden zal ontzondigen”, Levit. xvi: 1 tot het einde. Dat Aharon toen met klederen van linnen bekleed zou gaan, welke ook de klederen der heiligheid werden genoemd, was ter oorzaak hiervan, dat hij toen het ambt vervulde van de Tent, alsmede het volk en zichzelf te ontzondigen van onreinigheden; en alle ontzondiging, welke geschiedde door wassingen, brandoffers, en slachtoffers, beeldde uit de zuivering des harten van de boze en de valse dingen, aldus de wederverwekking; en de zuivering van de boze en de valse dingen, of de wederverwekking, geschiedt door de ware dingen des geloofs; derhalve waren op Aharon dan de klederen van linnen, want met de klederen van linnen werden de ware dingen des geloofs aangeduid, zoals boven is gezegd. Dat alle zuivering van de boze en de valse dingen, geschiedt door de ware dingen des geloofs, zie men in n. 2799, 5954 einde, 7044, 7918, 9089; aldus de wederverwekking, n. 1555, 2046, 2063, 2979, 3332, 3665, 3690, 3786, 3876, 3877, 4096, 4097, 5893, 6247, 8635, 8638, 8639, 8640, 8772, 9088, 9089, 9103. Om dezelfde oorzaak was het ook, dat “de Priester *het gewaad van linnen en de onderbroek van linnen* zou aantrekken, wanneer hij de as van het Altaar wegnam”, Levit. vi: 10; en eveneens dat de Priesters Leviëten uit de zonen van Zadoch zo zullen doen, wanneer zij in het Heiligdom zullen binnentreden, waarover aldus bij Ezechiël: “De Priesters Leviëten, de zonen van Zadoch, zullen binnentreden in Mijn Heiligdom, en toetreden tot Mijn tafel om Mij te bedienen. Wanneer zij zullen binnentreden tot de poorten van den innerlijken voorhof, *zo zullen zij klederen van linnen aantrekken*; ook zal op hen geen wol opkomen, wanneer zij zullen binnentreden tot de poorten van den innerlijken voorhof inwaarts; *tulbanden van linnen zullen zijn op hun hoofd, en onderbroeken van linnen zullen zijn op hun lenden*; zij zullen zich niet aangorden met zweet”, XLIV: 15, 16, 17, 18. Daar wordt gehandeld over den Nieuwen Tempel, waarmede de nieuwe Kerk wordt aangeduid; met de Priesters Leviëten worden degenen aangeduid die in de ware dingen uit het goede zijn; met de klederen van linnen worden aangeduid de ware dingen des geloofs waardoor de zuivering en de wederverwekking geschiedt; dat zij niet zouden worden aangegord met zweet, betekent dat de heilige dingen van den Eredienst niet zouden worden vermengd met het eigene des mensen, want het zweet is het eigene des mensen, en het eigene des mensen is niets dan het boze en het valse, n. 210, 215, 694, 874, 875, 876, 987, 1047, 3812 einde, 8480, 8941.

Dat de onderbroek die Aharon had wanneer hij was bekleed met de klederen tot heerlijkheid en sieraad, uit linnen waren, met fijn lijnwaad doorweven, zoals blijkt uit de boven aangehaalde plaats, Exod. xxxix: 27, 28, was ter oorzaak hiervan, dat Aharon in dezelve uitbeelde den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede in de Hemelen, Aharon zelf den Heer ten aanzien van het Goddelijk Hemelse daar, en de klederen ten aanzien van het Goddelijk Geestelijke daar, voortgaande uit het Goddelijk Hemelse, n. 9814; en het fijn lijnwaad is het Goddelijk Geestelijke voortgaande uit het Goddelijk Hemelse, n. 5319, 9469.

9960. Om te bedekken het vlees der naaktheid; dat dit betekent opdat niet de innerlijke dingen der liefde, die vuil en hels zijn, verschijnen, staat vast uit de betekenis van bedekken, zijnde maken dat zij niet verschijnen; uit de betekenis van de geslachtsdelen en van de lenden, die hier met het vlees der naaktheid worden aangeduid, zijnde de innerlijke dingen der echtelijke liefde, want wanneer met de onderbroek de uitwendige dingen van die liefde wordt aangeduid, n. 9959, zo worden met het vlees dat deze bedekt, de inwendige dingen ervan aangeduid; dat de lenden der echtelijke liefde betekenen, zie men in n. 3021, 4280, 4575; en eveneens de geslachtsdelen, n. 4462, 5050 tot 5062; en dat het vlees het goede der liefde betekent, n. 3813, 7850, 9127; en omdat de meeste dingen in het Woord een tegengestelden zin hebben, hebben aldus eveneens de lenden, de geslachtsdelen, en het vlees zulks, in welken zin zij de boze, de vuile, en de helse dingen der liefde betekenen, n. 3813, 5059. Dat zij hier de boze, de vuile, en de helse dingen betekenen, blijkt hieruit, dat er wordt gezegd: om te bedekken het vlees der naaktheid; het vlees der naaktheid is hier dat wat is tegengesteld aan het goede der echtelijke liefde, zijnde het verkwikkelijke der echtbreuk, aldus het helse, waarover in hetgeen volgt. Wat de naaktheid aangaat, deze ontleent de betekenis aan de lichaamsdelen die naakt verschijnen, evenzo als de klederen haar ontlene aan de lichaamsdelen die zij bekleeden, n. 9827; derhalve een andere betekenis, wanneer de naaktheid het hoofd betreft, zijnde de kaalheid; een andere, wanneer zij het ganse lichaam betreft, en een andere wanneer zij de lenden en de geslachtsdelen betreft. Wanneer de naaktheid het hoofd betreft, zijnde de kaalheid, zo betekent zij de beroving van het inzicht van het ware, en van de wijsheid van het goede; wanneer zij het ganse lichaam betreft, zo betekent zij de beroving van de ware dingen die des geloofs zijn; wanneer zij echter de lenden en de geslachtsdelen betreft, zo betekent zij de beroving van het goede der liefde. Wat *het eerste* aangaat: *wanneer de naaktheid het hoofd betreft, zijnde de kaalheid, zo betekent zij de beroving van het inzicht van het ware en*

van de wijsheid van het goede; dit staat vast bij Jesaja: “Te dien dage zal de Heer door den koning van Aschur afscheren het hoofd, en de haren der voeten, en den baard zal Hij verteren”, vii: 20; het hoofd afscheren, is beroven van de inwendige ware dingen der Kerk; de haren afscheren en den baard verteren, is beroven van de uitwendige ware dingen ervan; door den koning van Aschur is door de redeneringen uit de valse dingen. Het is voor een ieder duidelijk, dat door den koning van Aschur niet het hoofd zou worden afgeschoren, noch het haar der voeten, noch de baard, en dat het nochtans aanduidende dingen zijn; dat het hoofd de innerlijke dingen zijn die der wijsheid en des inziichts zijn, zie men in n. 6292, 6436, 9166, 9656; dat de koning van Aschur de redenering is, n. 119, 1186; dat het haar het uitwendig ware der Kerk is, n. 3301, 5247, 5569 tot 5573; dat de voeten ook de uitwendige of natuurlijke dingen zijn, n. 2162, 3147, 3986, 4280, 4938 tot 4952; dat de baard de zinlijke wetenschappelijke dingen zijn, zijnde de laatste ware dingen, staat vast uit de plaatsen in het Woord, waarde baard wordt genoemd. Bij denzelfde: “Op alle hoofden kaalheid, alle baard afgeschoren”, xv: 2, evenzo. Bij Jeremia: “Kaalheid zal komen op Gaza, hoe lang zult gij uzelf insnijdingen maken”, xlvii: 5. Bij Ezechiël: “Op alle aangezichten schaamte, en op alle hoofden kaalheid; zij zullen hun zilver op de straten werpen, en het goud zal tot een gruwel zijn”, vii: 18, 19; op alle hoofden kaalheid, voor de beroving van het inzicht van het ware en van de wijsheid van het goede; omdat dit wordt aangeduid, wordt er ook gezegd: zij zullen hun zilver op de straten werpen, en het goud zal tot een gruwel zijn; het zilver immers is het ware dat des inziichts is, en het goud is het goede dat der wijsheid is, n. 1551, 5658, 6914, 6917, 8932. Het is duidelijk dat er niet wordt verstaan een kaalheid op alle hoofden, en dat zij niet het zilver op de straten zullen werpen, en dat het goud niet tot een gruwel zal zijn. Bij Moscheh: “Moscheh zeide tot Aharon en tot Eleazar, en tot Ithamar, diens zonen: Gij zult uw hoofden niet scheren, en uw klederen niet verscheuren, opdat gij niet sterft, en Hij vertoon over de algehele vergadering”, Levit. x: 6; en bij Ezechiël: “De Priesters Levieten zullen het hoofd niet scheren, en hun hoofdhaar niet nederlaten”, xliv: 20. Omdat Aharon en zijn zonen den Heer uitbeeldden ten aanzien van het Goddelijk Goede en ten aanzien van het Goddelijk Ware, n. 9806, 9807, en omdat met het geschoren hoofd en met de gescheurde klederen de beroving ervan werd aangeduid, was het derhalve verboden het hoofd te scheren, en de klederen te verscheuren, en wordt er gezegd: opdat gij niet sterft, en Hij vertoon over de ganse vergadering; waarmede wordt aangeduid dat zo zou vergaan het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en ten aanzien van het Goddelijk

Ware, aldus het uitbeeldende van de Kerk. Omdat de rouw den geestelijken rouw uitbeeldde, zijnde de rouw om de beroving van het ware en het goede der Kerk, brachten zij derhalve in den rouw kaalheid over de hoofden, zoals bij Jeremia: “Zij zullen hen niet bejammeren, *noch zal kaalheid worden aangebracht om hen*”, xvi: 6. Bij Amos: Ik zal uw feesten in rouw verkeren, *en Ik zal kaalheid op elk hoofd doen opklimmen*, en Ik zal die stellen zoals den rouw van een enigverwekte”, viii: 10; en bij Micha: “*Neem kaalheid aan, en scheer u om de zonen uwer verrukkingen, verwijd uw kaalheid*, zoals de arend, omdat zij van u zijn heengetrokken”, i: 16; de zonen der verrukkingen zijn de *Goddelijke ware* dingen; hun heentrekken is de beroving; dat de zonen de ware dingen zijn, zie men in n. 9807. Ten tweede, *dat de kaalheid, wanneer zij het ganse lichaam betreft, de beroving van de ware dingen des geloofs betekent*, staat vast bij Johannes: “Aan den Engel van de Kerk der Laodicensen schrijf: Omdat gij zegt: *Ik ben rijk*, en heb geens dings gebrek, terwijl gij niet weet dat gij zijt ellendig en jammerlijk, en behoeftig, en blind, *en naakt*; Ik raad u dat gij van Mij koopt goud, met vuur gezuiverd, en *witte bekleedselen opdat gij moogt worden bekleed, opdat de schaamte uwer naaktheid niet worde geopenbaard*”, Apoc. iii: 17, 18. De Engel der Kerk is het *Goddelijk Ware* daar; zeggen dat hij rijk is, is: dat hij in de erkentnissen van het ware en het goede is; ellendig, behoeftig, blind, en naakt, is: dat hij nochtans is zonder ware dingen ingeplant aan het leven, aldus zonder het goede; met vuur gezuiverd goud kopen, is zich het goede verwerven; de witte bekleedselen zijn de echte ware dingen des geloofs uit het goede. Daaruit blijkt, wat is: opdat de schaamte der naaktheid niet worde geopenbaard. Bij denzelfde: “Zie, Ik kom zoals een dief; gezegend hij die waakt en zijn bekleedselen bewaart, *opdat hij niet naakt wandele, en zij zijn schaamte zien*”, Apoc. xvi: 15, evenzo. Bij denzelfde: “Zij zullen de hoer haat toedragen, en *haar verwoest en naakt maken*”, Apoc. xvii: 16; de hoer staat voor hen die de *Goddelijke ware* dingen vervalsen; haar naakt maken, klaarblijkelijk voor: van die dingen beroven, want er wordt gezegd verwoest en naakt; verwoesten is beroven van de ware dingen. *Met de naaktheid wordt ook de onwetendheid omtrent het ware aangeduid*, en met de bekleding de inlichting, bij Jesaja: “*Wanneer gij een naakte zult hebben gezien, en wanneer gij hem zult hebben gedekt*, zo zal uw licht voortbreken zoals de dageraad”, lviii: 7, 8; en bij Mattheus: “De Koning zal zeggen tot hen die aan de rechterzijden zijn: *Ik ben naakt geweest en gij hebt Mij bekleed*; en Hij zegt tot hen die aan de linkerzijden zijn: *Ik ben naakt geweest en gij hebt Mij niet bekleed*”, xxv: 36, 38, 43, 44; naakt staat hier voor hen die niet in de ware dingen zijn, en nochtans de ware dingen verlangen;

voorts voor hen die erkennen dat niets van het goede en het ware in hen is; men zie n. 4956, 4958. Ten derde, *dat de naaktheid wanneer zij de lenden en de geslachtsdelen betreft, de beroving van het goede der liefde betekent*, staat vast bij Jesaja: “O maagd, dochter van Babel, neem den molen, en maal meel, *onthul uw lokken, ontbloot uw voeten, onthul de dij*, ga door de stromen; *uw naaktheid zal worden onthuld*, ook zal uw schande worden gezien”, XLVII: 2, 3; de dochter van Babel is de Kerk of iets wat gelijkt op een Kerk, waar het heilige in de uitwendige dingen is, maar het profane in de inwendige dingen; het profane dat in de inwendige dingen is, is dit dat zij zich en de wereld als einddoel beogen, aldus de overheersing en den overvloed van schatten, en de heilige dingen beschouwen als middelen tot dat einddoel; den molen nemen en meel malen, is een leer samenvoegen uit zulke dingen die als middelen aan het einddoel van dienst zullen zijn, n. 7780; de lokken onthullen, de voeten ontbloten, en de dij onthullen, is zonder schaamte en vrees de uitwendige en de inwendige heilige dingen prostitueren; aldus is de naaktheid onthullen: maken dat de vuile en de helse dingen, die de einddoelen zijn, verschijnen. Bij Jeremia: “Jeruzalem heeft een zonde gezondigd; zij die haar hebben geëerd, verachten haar, *omdat zij haar naaktheid zien, haar onreinheid in haar franjes*”, Klaagl. I: 8, 9. Jeruzalem staat voor de Kerk, hier voor de Kerk die in de valse dingen uit het boze is; de naaktheid zien, voor de vuile en helse liefden; de onreinheid in de franjes, voor zulke dingen in de uiterste dingen; dat de franjes de uiterste dingen zijn, zie men in n. 9917. Bij Nahum: “Ik zal uw franjes ontdekken over uw aangezichten, *en Ik zal den natiën uw naaktheid tonen*, en den koninkrijken uw schande”, III: 5; de franjes ontdekken, voor de uitwendige dingen wegnemen, zodat de innerlijke dingen verschijnen; de naaktheid die den natiën zal worden getoond, en de schande aan de koninkrijken, zijn de helse liefden, zijnde de liefden van zich en van de wereld, welke de innerlijke dingen bezoedelen. Bij Ezechiël: “Gij waart gekomen tot de sieraden der sieraden; de borsten waren vast geworden, en het haar was gegroeid; *gij waart naakt en ontbloot; met al uw gruwelen en uw hoererijen hebt gij niet gedacht aan de dagen uwer jeugd, toen gij naakt en ontbloot waart*, vertreden in uw bloed. *Onthuld is uw naaktheid* door uw hoererijen over uw boelen”, XVI: 7, 22, 36. Bij denzelfde: “Ik zal u geven in de hand dergenen die gij haat, opdat zij met u handelen uit haat; *en zij u achterlaten naakt en ontbloot*, en de naaktheid uwer hoererijen worde onthuld”, XXIII: 28, 29. Bij Hoschea: “Twist met ulieder moeder, opdat zij haar hoererijen verwijdere van haar aangezichten, en de echtbreuken van tussen haar borsten, *opdat Ik haar misschien niet naakt uitstroepe*, en haar zette volgens den dag van

haar geboorte, en haar stelle zoals een woestijn, en haar schikke zoals een land der droogte, en haar dode door dorst. Ik zal wederkeren en nemen Mijn koren, Mijn most, Mijn wol, en Mijn linnen, *die waren om haar naaktheid te bedekken*; en *Ik zal haar laagheid onthullen in de ogen harer boelen*”, II: 1, 2, 8, 9; daar en hier wordt gehandeld over Jeruzalem, die ook moeder wordt genoemd, en met haar wordt de Kerk aangeduid; haar verdraaidheid wordt beschreven met de hoererijen, de echtbreuken, en met de onthulling der naaktheid, welke niets anders zijn dan de vuile en helse liefden, zijnde de liefden van zich en van de wereld wanneer zij de einddoelen zijn, waaruit opwellen alle boze dingen en daaruit alle valse dingen; vandaar worden in het Woord de vervalsingen van het ware en de echtbrekingen van het goede beschreven met hoererijen en echtbreuken, en worden zij daar eveneens hoererijen en echtbreuken genoemd; men zie n. 8904; daaruit blijkt, wat er wordt verstaan onder de naaktheid en onder de onthulling van de naaktheid. Omdat er wordt gehandeld over de vervalste ware dingen der Kerk en over de verechtbreukte goede dingen van haar, wordt er derhalve gezegd: dat Ik haar stelle zoals een woestijn, en haar schikke zoals een land der droogte, en haar dode door dorst; de woestijn is dat wat zonder goede dingen is, het land der droogte dat wat zonder ware dingen is, en de dorst is de beroving van alle dingen des geloofs. Er wordt ook gezegd dat Hij zou nemen Zijn koren, Zijn most, Zijn wol, en Zijn linnen, waarmee Hij haar naaktheid had gedekt, omdat met het koren het innerlijk goede der geestelijke Kerk wordt aangeduid, met den most het innerlijk ware ervan, met de wol het uiterlijk goede ervan, en met het linnen het uiterlijk ware ervan. Dat niet linnen, wol, most, en koren worden verstaan, kan een ieder zien, die uit een enigermate verlichte rede die dingen leest, en die gelooft dat in het Woord geen woord zinledig is; en dat overall niet dan alleen het heilige is, omdat het Goddelijk is. Bij Jeremia: “Dochter van Edom, ook tot u zal de beker doorgaan, *gij zult dronken worden en ontbloot worden*”, Klaagl. IV: 21. Bij Habakuk: “Wee hem die zijn genoot doet *drinken door hem dronken te maken, en door den blik te richten op hun naaktheden*. Gij zult met schande verzadigd worden meer dan met heerlijkheid; *drinkt ook gij, opdat uw voorhuid worde onthuld*”, II: 15, 16. En bij Ezechiël: “Zij hebben het bloed in u vergoten; *de naaktheid des vaders heeft hij in u onthuld*”, XXII: 10. Wat die dingen betekenen, kan niemand weten, indien hij niet weet wat de beker is, wat drinken, wat dronken worden, wat ontbloot worden, wat den blik richten op de naaktheden, en die onthullen, alsmede wat de voorhuid; dat alle dingen geestelijk moeten worden verstaan, is duidelijk; geestelijk drinken is onderricht worden in de ware dingen, en in

den tegengestelden zin in de valse dingen, aldus die putten, n. 3069, 3168, 3772, 8562, 9412. Vandaar staat vast wat de beker is, waaruit wordt gedronken, n. 5120; dronken worden is daarvandaan waanzinnig worden; en ontbloot worden, is geheel en al ervan beroofd worden; de naaktheden onthullen is de boze dingen der liefden van zich en van de wereld onthullen, die hels zijn; de naaktheden des vaders onthullen, is de dingen onthullen die uit het erfelijke en uit het willijke zijn; de voorhuid onthullen, is die dingen bezoedelen; dat de voorhuid de bezoedeling van de hemelse goede dingen door die liefden is, zie men in n. 2056, 3412, 4462, 7045; vandaar is de besnijdenis de zuivering ervan; n. 2036, 2632. Uit deze dingen kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de dronkenschap en met de daaruit volgende onthulling van de naaktheid van Noach, over welke dingen aldus in Genesis: “Noach dronk van den wijn, en *hij werd dronken*, en *hij was opengedekt in het midden zijner tent*. En Cham, de vader van Kanaän, zag *zijns vaders naaktheid*, en hij gaf het zijn twee broeders te kennen. En Schem en Jafeth nam een kleed, en zij legden het op den schouder, zij beiden, en zij gingen achterwaarts, en *zij bedekten de naaktheid huns vaders*, en hun aangezichten waren achterwaarts, en *zij zagen de naaktheid huns vaders niet*”, Gen. ix: 21, 22, 23. Daar wordt de mens der Oude Kerk beschreven, die Noach is; de wijn die hij dronk, en waarvan hij dronken werd, is het valse waarmede die Kerk in den aanvang was doordrenkt; dat hij vandaar opengedekt in het midden der tent lag, betekent de boze dingen vanwege het ontbreken van het ware in den Eredienst; het kleed waarmede Schem en Jafeth diens naaktheid bedekten, is het ware des geloofs, waardoor die boze dingen worden bedekt en verbeterd; de inplanting van het ware en het goede des geloofs in het verstandelijke deel wordt daarmede beschreven, dat zij het kleed op den schouder legden, achterwaarts gingen, en dat zij het aangezicht achterwaarts keerden, want het is geheel en al aldus gesteld met de ware en de goede dingen des geloofs bij den mens der geestelijke Kerk; Schem en Jafeth betekent degenen van de geestelijke Kerk die de ware dingen des geloofs hebben opgenomen in het goede, dat de naastenliefde is; Kanaän echter hen die niet de ware dingen des geloofs hebben opgenomen in het goede of in de naastenliefde. Dat Noach den mens der Oude Kerk in den aanvang uitbeeldt, en dat dezen zodanig zijn geweest, zie men in n. 736, 773, 788, 1126; dat Schem den mens der inwendige geestelijke Kerk uitbeeldt, en Jafeth dien der uitwendige, n. 1102, 1127, 1140, 1141, 1150; dat Kanaän degenen heeft uitgebeeld die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, of, wat hetzelfde is, in den uitwendigen eredienst gescheiden van den inwendigen, aldus in het bijzonder de Joodse natie, n. 1093, 1140, 1141, 1167; dat het ware

en het goede des geloofs in het verstandelijk deel worden ingeplant bij de mensen der geestelijke Kerk, n. 9596; bovendien betekent de wijn waarvan Noach dronken werd, het valse, n. 6377; de tent waarin hij opgedekt nederlag, betekent het heilige van den Eredienst, n. 2145, 2152, 3312, 4128, 4391; het kleed waarmede zij de naaktheid huns vaders bedekten, betekent het ware des geloofs, n. 5954, 9212, 9216; de naaktheid zelf diens willijk boze, dat wordt bedekt door de ware dingen des geloofs, en wanneer het wordt bedekt, schouwen de ware dingen achterwaarts. Dat deze verborgenheden in deze Historische dingen zijn gewikkeld, blijkt uit den inwendigen zin; en dat die verborgenheden de verborgenheden der Kerk zijn, kan men hieruit zien, dat Schem en Jafeth alleen deswege dat zij de naaktheid des vaders hadden gedekt, werden gezegend, en met hen geheel hun nageslacht; en dat Kanaän met geheel zijn nageslacht werd vervloekt, alleen omdat diens vader het aan zijn broeders had te kennen gegeven. Aangezien de innerlijke dingen bij de Joodse en de Israëlietische natie vuil waren, zij waren immers meer dan de overige natiën in de liefden van zich en van de wereld, en omdat de geslachtsdelen met de lenden de echterlijke liefde betekenen, en die liefde de fundamentele van alle hemelse en geestelijke liefden is, en zo dezelve omvat, waren er derhalve voorzorgsmaatregelen getroffen, dat de naaktheden van die delen bij Aharon en bij diens zonen, wanneer zij in den heiligen Eredienst waren, niet op enige wijze verschenen; hetgeen de oorzaak is, dat er wordt gezegd dat zij voor hen zouden maken onderbroeken van linnen om het vlees der naaktheid te bedekken, van de lenden tot aan de dijnen; en elders, *dat hij niet zou klimmen bij treden op het Altaar, opdat de naaktheid op hem niet zou worden onthuld*”, Exod. xx: 26. Dat bij de Joodse en de Israëlietische natie de innerlijke dingen vuil zijn geweest, en dat die gesloten waren wanneer zij in den Eredienst waren, zie men in de aangehaalde plaatsen in n. 9320 einde, 9380. Dat de geslachtsdelen met de lenden de echtelijke liefde betekenen, n. 3021, 4280, 4462, 4575, 5050 tot 5062; en dat de echtelijke liefde de fundamentele van alle hemelse en geestelijke liefden is, bijgevolg dat deze liefden ook onder gene worden verstaan, n. 686, 2734, 3021, 4280, 5054. Uit deze dingen nu staat vast, wat de naaktheid betekent, vooral de naaktheid der voor de verwekking bestemde delen, wanneer de innerlijke dingen vuil zijn. Wanneer daarentegen de innerlijke dingen kuis zijn, dan betekent de naaktheid de onschuld, omdat zij de echtelijke liefde betekent, ter oorzaak hiervan dat de waarlijk echtelijke liefde in haar wezen de onschuld is; dat de waarlijk echtelijke liefde is der onschuld, zie men in n. 2736; bijgevolg dat de naaktheid in dezen zin de onschuld is, n. 165, 8375; weswege ook de Engelen

van den binnensten Hemel, die de hemelse Engelen worden genoemd, naakt verschijnen, n. 165, 2306, 2736. Omdat de Oudste Kerk, die in de eerste Hoofdstukken van Genesis wordt beschreven, en in den inwendigen zin wordt verstaan onder den Mens of Adam, en onder zijn Echtgenote, een hemelse Kerk is geweest, wordt er derhalve van hen gezegd “*dat beiden naakt waren, en niet bloosden*”, Gen. II: 25; doch toen die Kerk was gevallen, hetgeen is geschied door het eten van den boom der wetenschap, waarmede de redenering werd aangeduid uit de wetenschappelijke dingen over de Goddelijke dingen, wordt er gezegd, “*dat zij bekenden dat zij naakt waren*”; en dat zij voor zich vijgeboombladeren samennaaiden, en zich gordels maakten, aldus dat zij hun naaktheden bedekten; en eveneens dat de mens zeide, toen Jehovah tot hem had geroepen, “*dat hij vreesde omdat hij naakt was*”; en daarna “dat Jehovah voor hen maakte *rokken van vel, en hen bekleedde*”, Gen. III: 6 tot II, en 21. Onder de vijgeboombladeren waaruit zij zich gordels maakten, en eveneens onder de rokken van vel, worden de ware en de goede dingen van den uitwendigen mens verstaan; dat aldus hun staat na den val wordt beschreven, was ter oorzaak hiervan, dat zij van inwendige mensen uitwendige waren geworden; het inwendige van hen wordt aangeduid met het paradijs; het paradijs immers is het inzicht en de wijsheid van den inwendigen mens, en de toesluiting ervan wordt aangeduid met de uitwerping uit het paradijs. Dat het blad het natuurlijk ware is, zijnde het wetenschappelijke, zie men in n. 885; dat de vijgeboom is het natuurlijk goede, of het goede van den uitwendigen mens, n. 217, 4231, 5113; en dat de rok van vel ook het ware en het goede van den uitwendigen mens is, n. 294, 295, 296; dat het vel het uitwendige is, n. 3540.

9961. Van de lenden tot aan de dijen zullen zij zijn; dat dit betekent de uitbreiding ervan, namelijk van de uiterlijke dingen der echtelijke liefde, welke met de onderbroek van linnen wordt aangeduid, staat vast uit de betekenis van de lenden en de dijen, zijnde de dingen die der echtelijke liefde zijn, de lenden die welke van de innerlijke dingen ervan zijn, en de dijen die welke van de uiterlijke dingen ervan zijn, aldus de uitbreiding ervan, van de innerlijke dingen tot de uiterlijke. Dat de lenden de innerlijke dingen dier liefde betekenen, is omdat zij boven zijn; en dat de dijen de uiterlijke dingen ervan betekenen, is omdat zij beneden zijn. De dingen immers die boven zijn bij den mens, betekenen de innerlijke dingen, en die welke beneden zijn, betekenen de uiterlijke dingen; vandaar is het, dat in het Woord de innerlijke dingen worden verstaan onder de hogere, en de uiterlijke onder de lagere; men zie n. 3084, 4599, 5146, 8325. De hogere dingen bij den mens stemmen overeen

met de hemelse en de geestelijke dingen, zijnde de innerlijke dingen; en de lagere dingen stemmen overeen met de natuurlijke, zijnde de uiterlijke dingen; vandaar is het, dat de voeten de natuurlijke dingen beteken, n. 2162, 3147, 3986, 4382, 4938 tot 4952; en omdat onder de dijen het lagere deel der lenden wordt verstaan, hetwelk met de voeten verband houdt, worden daarmede derhalve de uiterlijke of de lagere dingen der echtelijke liefde aangeduid; men zie n. 4277, 4280; doch dat de lenden in het algemeen de echtelijke liefde beteken, n. 3021, 3294, 4575, 5050 tot 5062. Dat de lenden dit beteken, is krachtens de overeenstemming; aangaande de overeenstemming van alle dingen van den mens met den Hemel, zie men de dingen die overvloedig zijn getoond in de aangehaalde plaatsen in n. 9276 einde, en n. 9280. Er wordt gezegd de uitbreiding van de echtelijke liefde, van de innerlijke dingen tot de uiterlijke; er is immers een uitbreiding van alle dingen der liefde en van alle dingen des geloofs, of, wat hetzelfde is, van alle dingen van het goede en van alle dingen van het ware, in de Hemelen, want daar worden allen verbonden volgens de verwantschappen ten aanzien van de ware dingen des geloofs en ten aanzien van de goede dingen der liefde; zulk een uitbreiding is er in iederen Hemel; deze uitbreiding is er eveneens in de Hemelen die beneden zijn, aangezien alle Hemelen één maken; ja zelfs strekken zij zich ook uit tot aan den mens, opdat deze eveneens één maakt met de Hemelen. Het is deze uitbreiding, die wordt verstaan onder de uitbreiding van de hogere of de innerlijke dingen tot de lagere of de uiterlijke; de hogere of de innerlijke dingen worden de hemelse en de geestelijke genoemd, en de lagere of de uiterlijke worden de natuurlijke of de wereldlijke genoemd. Wat in het bijzonder de echtelijke liefde betreft, over welker uitbreiding hier wordt gehandeld, zij is de fundamentele van alle liefden; zij daalt immers neder uit het huwelijk van het goede en het ware in de Hemelen; en omdat het huwelijk van het goede en het ware in de Hemelen is, en de Hemelen maakt, is derhalve de waarlijk echtelijke liefde de Hemel zelf bij den mens; het huwelijk echter van het goede en het ware in de Hemelen daalt neder uit de verbinding van den Heer met de Hemelen; hetgeen immers uit den Heer voortgaat en invloet in de Hemelen, is het goede der liefde, en hetgeen door de Engelen daar wordt opgenomen, is het ware daaruit, aldus het ware dat uit het goede is, of waarin het goede is. Derhalve wordt de Heer in het Woord de Bruidegom en de Echtgenoot genoemd, en de Hemel met de Kerk de Bruid en de Echtgenote. Uit deze dingen kan vaststaan, hoe heilig de huwelijken in den Hemel zijn, en hoe profaan de echtbreuken daar zijn. De huwelijken immers zijn in zich zo heilig, dat niets heiliger is, ook ter oorzaak hiervan dat zij de kweekplaatsen

zijn van het menselijk geslacht, en het menselijk geslacht is de kweekplaats van de Hemelen; daarheen immers komen de mensen die in de wereld het engellijk leven hebben geleefd; en omgekeerd zijn de echtbreuken zo profaan, dat er niets profaner is, aangezien zij vernietigend zijn voor den Hemel en de Kerk bij den mens. Dat het zo is, daarover zie men hetgeen over de huwelijken en over de echtbreuken is gezegd en getoond in n. 2727 tot 2759. Uit deze dingen kan wederom vaststaan, waarom met de naaktheden de vuile en de helse dingen worden aangeduid, waarover is gehandeld in de voorafgaande paragraaf, en waarom het zo streng was geboden dat Aharon en diens zonen, wanneer zij zouden bedienen, bekleed zouden zijn met onderbroeken, en dat zij anders zouden sterven; er wordt immers gezegd: *“Maak voor hen onderbroeken van linnen, om te bedekken het vlees der naaktheid, van de lenden tot aan de dien zullen zij zijn; en zij zullen zijn op Aharon, en op zijn zonen, bij hun binnentreden in de Tent der Samenkomst, of bij hun toetreden tot het Altaar om te bedienen in het Heilige, opdat zij niet ongerechtigheid dragen, en sterven; een inzetting der eeuw voor hem en voor zijn zaad na hem”*. Men moet dus weten, dat onder de echtelijke liefde elke hemelse en geestelijke liefde wordt verstaan, ter oorzaak hiervan, zoals boven is getoond, dat de waarlijk echtelijke liefde de fundamentele van alle liefden is; degenen dus die in haar zijn, zijn ook in de overige liefden des Hemels en der Kerk, want zij daalt, zoals er is gezegd, neder uit het huwelijk van het goede en het ware in de Hemelen, welk huwelijk den Hemel maakt. Vandaar is het eveneens, dat de Hemel in het Woord met een huwelijk wordt vergeleken, en eveneens een huwelijk wordt geheten; daaruit blijkt het eveneens, waarom er voorzorgsmaatregelen waren getroffen dat de naaktheden van Aharon en van diens zonen niet verschenen bij het bedienen; hun naaktheden immers betekenden alle met de hemelse liefden strijdige liefden, die in het algemeen de liefden van zich en van de wereld worden genoemd, wanneer zij de einddoelen zijn, en het zijn vuile en helse liefden. Dat het aldus is, weet de mens heden ten dage niet, ter oorzaak hiervan dat hij in die liefden is, en niet een ander verkwikkelijke gewaar wordt dan dat wat uit die liefden is; vandaar is het, dat hij, wanneer er wordt gezegd de hemelse en de geestelijke liefde, in verlegenheid geraakt en niet weet wat zij zijn, bijgevolg wat de Hemel is; en hij zal misschien verbaasd zijn, wanneer hij hoort en denkt dat in de geestelijke en de hemelse liefde, gescheiden van de liefde van zich en van de wereld, de eeuwige gelukzaligheid ligt, die onuitsprekelijk is.

9962. En zij zullen zijn op Aharon en op zijn zonen; dat dit de bescherming tegen de hellen betekent, staat vast uit de betekenis van de onderbroeken,

waarvan wordt gezegd dat zij op Aharon en diens zonen zullen zijn, zijnde de uitwendige dingen der echtelijke liefde, waarover n. 9959; en uit de betekenis van de naaktheden, die de onderbroeken zouden bedekken, zijnde de innerlijke dingen ervan, welke vuil en hels waren, waarover ook boven n. 9960; en omdat de naaktheden die dingen betekenden, waren derhalve de onderbroeken die op Aharon en op diens zonen waren, ter bescherming tegen de hellen. Met deze dingen is het aldus gesteld: de Joodse en de Israëlietische natie waren ten aanzien van hun innerlijke dingen in de liefden van zich en van de wereld, aldus in de helse liefden meer dan de overige natiën, maar ten aanzien van de uiterlijke dingen konden zij ook meer dan de overige natiën, in het heilige zijn; weswege voor hen, wanneer zij in het heilige waren, de innerlijke dingen werden toegesloten; zo immers konden door hen de uitwendige heilige dingen vergemeenschap worden met de Hemelen, en vandaar de verbinding ontstaan; gans anders zou het gesteld zijn geweest indien bij hen de inwendige dingen niet toegesloten waren geweest, welke, als gezegd, vuil en hels waren. Vandaar is het, dat bij hen niet de Kerk is geweest, maar slechts het uitbeeldende van een Kerk. De Kerk immers die een Kerk is, is in de inwendige dingen, welke des geloofs en der liefde zijn, niet echter in de uitwendige dingen gescheiden van gene. De uitwendige dingen bij hen waren alle uitbeeldend. Omdat nu met de onderbroeken de uitwendige dingen der echtelijke liefde worden aangeduid, in het algemeen de uitwendige dingen van alle hemelse liefden, en het de uitwendige dingen waren die de inwendige bedekten, en de inwendige dingen bij hen vuil en hels waren, wordt derhalve daarmee dat er onderbroeken zouden zijn op Aharon en op diens zonen, de bescherming tegen de hellen aangeduid; zolang zij immers in het heilig uitwendige waren, terwijl de inwendige dingen bedekt of toegesloten waren, zolang waren zij ook verwijderd van de hellen, en zo in de bescherming. Dat de inwendige dingen bij de Joodse en de Israëlietische natie vuil en hels waren, en dat er derhalve bij hen niet de Kerk is geweest, maar slechts het uitbeeldende van een Kerk, zie men in de aangehaalde plaatsen in n. 9320 einde, en n. 9380; dat zij, wanneer zij in den Eredienst waren, alleen in het uitwendig heilige waren, n. 3479, 4293, 4311, 6304, 8588, 9373, 9380; en dat de innerlijke dingen dan waren toegesloten, n. 8788, 8806.

9963. Bij hun binnentreden in de Tent der Samenkomst; dat dit betekent in den Eredienst uitbeeldend voor alle dingen des Hemels en der Kerk, staat vast uit de betekenis van binnentreden in de Tent der Samenkomst, zijnde de Eredienst uitbeeldend voor alle dingen des Hemels en der Kerk; door de Tent werd immers de Hemel uitgebeeld waar de Heer is, n. 9457, 9481, 9485, 9784;

aldus wordt met in dezelve binnentreden, wanneer over Aharon en diens zonen wordt gehandeld, de Eredienst van den Heer aangeduid; elke Eredienst geschiedde ook te dien tijde in een Tent, en aan het Altaar; in de Tent immers werden de broden der aangezichten geschikt, de lampen aangestoken, en er werd gerookt, en aan het Altaar werd geslachtofferd. In die dingen bestond voornamelijk de uitbeeldende Eredienst. De uitbeeldende Eredienst is de uitwendige Eredienst die de inwendige dingen uitbeeldt, zijnde de dingen der liefde uit den Heer tot den Heer, aldus zijnde alle dingen des Hemels en der Kerk, want in den Hemel en in de Kerk hebben alle dingen betrekking op het goede dat der liefde is, en op het ware dat des geloofs is, uit den Heer tot den Heer.

9964. Of bij hun toetreden tot het Altaar om te bedienen in het Heilige; dat dit betekent in den uitbeeldenden Eredienst van den Heer Zelf, staat hieruit vast dat het Altaar het voornaamste Uitbeeldende was van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede; men zie n. 9714; aldus is toetreden tot het Altaar, en daar bedienen in het Heilige, de Eredienst van den Heer Zelf; de uitbeeldende Eredienst van den Heer bestond voornamelijk in brandoffers en slachtoffers, geofferd op het Altaar, n. 922, 923, 2180, 6905, 8680, 8936; de uitbeeldende Eredienst van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede aan het Altaar, en de uitbeeldende Eredienst van Hem ten aanzien van het Goddelijk Ware in de Tent der Samenkomst; derhalve wordt er gezegd dat met binnentreden in de Tent der Samenkomst wordt aangeduid de Eredienst uitbeeldend voor alle dingen des Hemels en der Kerk, n. 9963, en met toetreden tot het Altaar de uitbeeldende Eredienst van den Heer Zelf. De Hemel immers en de Kerk zijn de receptakels van het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer is het Ware voortgaande uit het goede der liefde van Hem, en het wordt ingeplant waar dit goede ook wordt opgenomen, bijgevolg waar de Heer is, uit Wien dit goede is.

9965. Opdat zij niet ongerechtigheid dragen en sterven; dat dit de tenietdoening van den gansen Eredienst betekent, staat vast uit de betekenis van de ongerechtigheid dragen, wanneer over het Priesterschap van Aharon en van diens zonen wordt gehandeld, zijnde de verwijdering van de valse en de boze dingen bij hen die in het goede zijn uit den Heer, waarover boven n. 9937; doch wanneer aangaande hen wordt gezegd de ongerechtigheid dragen en sterven, zo betekent het de tenietdoening van den gansen Eredienst, men zie n. 9928; want de uitbeeldende Eredienst stierf, aangezien niets dienaangaande langer verscheen in de Hemelen. Hoe het met deze dingen

is gesteld, kan vaststaan uit de dingen die boven in n. 9959, 9960, 9961 zijn gezegd en getoond. Dat zij ook stierven, toen zij niet volgens de inzettingen handelden, blijkt uit de zonen van Aharon, Nadab en Abihu, die, toen zij niet uit het vuur des Altaars maar uit een vreemd vuur rookten, werden verteerd door het vuur uit den Hemel, Levit. x: 1, 2, en vervolg. Het vuur des Altaars beeldde de Goddelijke Liefde uit, aldus de Liefde uit den Heer, doch het vreemde vuur een liefde uit de hel; de tenietdoening van den Eredienst werd aangeduid met het roken uit dit vuur; vandaar hun dood; dat de vuren de liefden betekenen, zie men in n. 5215, 6832, 7324, 7575, 7852. Er wordt in verscheidene plaatsen in het Woord gezegd *dat zij de ongerechtigheid zouden dragen*, wanneer zij niet handelden volgens de inzettingen, en daarmee werd de verdoemenis aangeduid, omdat de zonden niet waren verwijderd; niet dat zij derhalve verdoemd waren, maar dat zij daardoor den uitbeeldenden Eredienst tenietdeden, en zo de verdoemden uitbeeldden, die in hun zonden blijven. Niemand immers wordt verdoemd wegens het nalaten van de uitwendige riten, maar wegens de boze dingen des harten, aldus wegens het nalaten ervan uit het boze des harten. Dit wordt aangeduid met de ongerechtigheid dragen in deze volgende plaatsen; bij Moscheh: “Indien een ziel zal hebben gezondigd, en een van de geboden van Jehovah zal hebben gedaan die niet moeten worden gedaan, ook al zal zij het niet hebben geweten, nochtans zal zij schuldig zijn, en *zij zal haar ongerechtigheid dragen*”, Levit. v: 17; hier wordt onder de ongerechtigheid dragen niet verstaan het vasthouden van de boze dingen en zo de verdoemenis, maar het wordt daarmee aangeduid, aangezien zij dit niet had gedaan uit het boze des harten, want er wordt gezegd: ook al zal zij het niet hebben geweten. Bij denzelfde: “Indien al etende wordt gegeten van het vlees van het slachtoffer van zijn vredeoffers op den derden dag, zo zal hij die dat offert, niet worden aanvaard; het is een gruwel; en de ziel die zal hebben gegeten, *zal haar ongerechtigheid dragen, en worden uitgeroeid van haar volken*”, Levit. vii: 18; Hfdst. xix: 7, 8; met de ongerechtigheid dragen wordt ook hier aangeduid in zijn zonden blijven, en zo in de verdoemenis zijn; niet deswege omdat hij heeft gegeten van zijn slachtoffer op den derden dag, maar omdat door dat eten op den derden dag werd uitgebeeld het afschuwelijke dat de verdoemenis verdient. Aldus werd door de ongerechtigheid dragen, en uit haar volken uitgeroeid worden, uitgebeeld de verdoemenis van hen die den gruwel doen, welke met deze daad wordt aangeduid. Maar nochtans was de verdoemenis er niet, omdat hij had gegeten; de innerlijke boze dingen immers, die werden uitgebeeld, verdoemen, niet de uiterlijke zonder die. Bij denzelfde: “Alle ziel, die een

lijk en het verscheurde zal hebben gegeten, en haar klederen niet zal hebben gewassen, en haar vlees zal hebben afgespoeld, *zal haar ongerechtigheid dragen*”, Levit. xvii: 15, 16; omdat een lijk en het verscheurde eten uitbeeldde de toeëigening van het boze en het valse, wordt derhalve ook uitbeeldend gezegd: de ongerechtigheid dragen. Bij denzelfde: “Indien een man, die rein is, zal hebben nagelaten het Pascha te houden, *deze ziel zal uit haar volken worden uitgeroeid*, omdat zij het geschenk van Jehovah niet heeft geofferd *op zijn gezetten tijd; hij zal zijn zonde dragen*”, Num. ix: 13; het Pascha beeldde de bevrijding uit van de verdoemenis, door den Heer, n. 7093 einde, 7867, 7995, 9286, 9287 tot 9292; en het Paasmaal beeldde uit de verbinding met den Heer door het goede der liefde, n. 7836, 7997, 8001; en omdat die dingen werden uitgebeeld, was het ingesteld, dat degene die het Pascha niet had gehouden, uit de volken zou worden uitgeroeid, en dat hij zijn zonde zou dragen; maar dit was niet zulk een misdaad, alleen echter beeldde het degenen uit die in het hart den Heer loochenen, en vandaar de bevrijding van de zonden, en zo hen die niet met Hem willen verbonden worden door de liefde, aldus hun verdoemenis. Bij denzelfde: “De zonen Israëls zullen niet naderen tot de Tent der Samenkomst, *om de ongerechtigheid te dragen al stervende*; de Leviet zal het werk doen van de Tent der Samenkomst, *en die zullen de ongerechtigheid dragen*”, Num. xviii: 22,23. Dat het volk de ongerechtigheid zou dragen al stervende, indien zij toetraden tot de Tent der Samenkomst om daar het werk te doen, was omdat zij zo den uitbeeldenden Eredienst zouden tenietdoen die was opgedragen aan de bediening der priesters; de bediening der priesters of het Priesterschap beeldde het gehele werk der zaliging van den Heer uit, n. 9809; derhalve wordt er gezegd dat de Levieten, die ook de priesters waren, hun ongerechtigheid zouden dragen, waarmede de verzoening werd aangeduid, dat is, de verwijdering van de boze en de valse dingen bij hen die in het goede zijn uit den Allenen Heer, n. 9937. Met de ongerechtigheid dragen wordt aangeduid de ware verdoemenis, wanneer het wordt gezegd van hen die de boze dingen uit een boos hart doen, zoals er wordt gezegd van hen over wie er wordt gehandeld in Levit. xx: 17, 19, 20; Hfdst. xxiv: 15, 16; Ezech. xviii: 20; Hfdst. xxiii: 49; en elders.

9966. Een inzetting der eeuw voor hem en voor zijn zaad na hem; dat dit de wetten der orde in de Uitbeeldende Kerk betekent, staat vast uit de betekenis van de inzetting der eeuw, zijnde de wet der Goddelijke orde in de Hemelen, en in de Kerk, waarover n. 7884, 7995, 8357. Er wordt gezegd: in de uitbeeldende Kerk, omdat inzettingen werden geheten de uitwendige dingen van den Eredienst die de inwendige dingen uitbeeldden, n. 8972, aldus die

de uitbeeldende dingen van de Kerk waren; en omdat de inwendige dingen, die werden uitgebeeld, Goddelijke, aldus eeuwige dingen waren, wordt er derhalve gezegd een inzetting der eeuw; met de eeuw immers wordt het eeuwige aangeduid.

Over den tweeden aardbol, gezien in den sterrenhemel.

9967. *Daarna werd ik door den Heer geleid tot een Aardbol in het heelal die verder van onzen aardbol afstond dan die eerste, waarover aan het einde van ettelijke vorige Hoofdstukken is gehandeld. Dat deze verder afstond, werd daaraan te weten gegeven dat ik ten aanzien van mijn geest daarheen werd geleid gedurende een tweetal dagen. Die aardbol was ter linkerzijde, de vorige echter ter rechterzijde. De verte in het andere leven is niet tengevolge van den afstand van plaats, maar tengevolge van het verschil van staat, hetwelk daar nochtans zoals een afstand van plaats verschijnt, volgens hetgeen eerder in n. 9440 is gezegd. Weswege ik uit den duur der voortschrijding daarheen, welke, als gezegd, er een van twee dagen was, kon opmaken dat de staat der innerlijke dingen bij hen, die de staat is der aandoeningen en der denkingen daaruit, in die mate verschilde van den staat der innerlijke dingen die er is bij de geesten uit onzen aardbol. Aangezien ik daarheen ten aanzien van den geest werd overgebracht door veranderingen van den staat der innerlijke dingen, werd het derhalve gegeven de opeenvolgende veranderingen zelf waar te nemen, alvorens daar aan te komen. Dit is geschied terwijl ik wakker was.*

9968. *Toen ik daar was aangekomen, werd de aardbol niet gezien, maar gezien werden de geesten uit dien aardbol; want, zoals reeds eerder enige malen was waargenomen, de geesten van lederen aardbol verschijnen rondom hun aardbol, ter oorzaak hiervan dat zij van een diversen gemoedsaard zijn vanwege een diversen staat des levens, en de diversiteit van staat in het andere leven ontbindt, en de gelijkheid van staat verbindt; en vooral ter oorzaak hiervan dat zij bij de inwoners van hun eigen aardbol mogen zijn, die van een eenderen gemoedsaard zijn; de mens immers kan zonder de geesten niet leven, en aan een ieder worden eendere geesten toegevoegd; men zie n. 5846 tot 5866, 5976 tot 5993. Die geesten werden uitermate hoog boven het hoofd gezien, en van daar ontwaarden zij mijn komen. Men moet weten dat zij die in de hoogte zijn, degenen kunnen ontwaren die beneden zijn, en hoe meer in de hoogte, des te wijder gezichtsveld, en dat zij hen niet slechts kunnen ontwaren, maar ook met hen spreken. Van daar namen zij waar dat ik niet van hun aardbol was, maar uit de verte ergens anders vandaan; weswege zij van daar tot mij spraken, door over verschillende dingen vragen te stellen, waarop het ook werd gegeven te antwoorden; en onder*

andere dingen vertelde ik hun van welken aardbol ik was, en hoedanig die was; en daarna sprak ik hun over de aardbollen in onze zonnewereld; en toen eveneens over de geesten van den aardbol of van de planeet Mercurius, aan wie het wordt gegeven verscheidene aardbollen te doorzwerven om zich de erkentissen van verschillende zaken te verwerven, waarin zij worden verlustigd, over wie n. 6808 tot 6817, 6921 tot 6932, 7069 tot 7079. Toen zij dit hoorden, zeiden zij dat zij hen ook bij zich hadden gezien.

9969. *Door Engelen uit onzen aardbol werd mij gezegd dat de inwoners en de geesten van dien aardbol in den Grootsten Mens betrekking hebben op de scherpte van het uitwendig gezicht, en dat zij derhalve in de hoogte verschijnen; en dat zij ook van een uitermate scherp doorzicht zijn.*

9970. *Omdat zij op dit betrekking hadden in den Grootsten Mens, die de Hemel is, en omdat zij scherp doordringend de dingen zien die beneden waren, vergeleek ik hen ook onder het spreken met arenden, die hoog vliegen en scherp doordringend en wijd rondom zich heen schouwen. Maar zij waren hierover verontwaardigd, in de mening dat ik derhalve geloofde dat zij aan de arenden eender waren ten aanzien van de roofgierigheid, en zo dat zij boos waren; maar ik antwoordde dat ik hen niet met de arenden gelijkstelde ten aanzien van de roofgierigheid, maar ten aanzien van de gezichtsscherpte, daaraan toevoegende dat zij die aan de arenden eender zijn ten aanzien van de roofgierigheid, boos zijn, doch dat zij die daaraan alleen eender zijn ten aanzien van de gezichtsscherpte, goed zijn.*

9971. Er werden vragen gesteld aangaande den God Dien zij vereerden; zij antwoordden daarop dat zij een zichtbaren en een onzichtbaren God vereerden, een zichtbaren God onder den Menselijken vorm, en een onzichtbaren God niet onder enigen vorm; en uit hun spraak, en eveneens uit de met mij vergemeenschapte denkvoorstellingen werd bevonden, dat de zichtbare God onze Heer Zelf was, en zij noemden Hem eveneens den Heer. Het werd gegeven hierop te antwoorden, dat ook op onzen aardbol een zichtbare en een onzichtbare God wordt vereerd, en dat de onzichtbare God wordt geheten Vader, en de zichtbare de Heer; maar dat de een en de andere één zijn, zoals Hijzelf ons heeft geleerd, door te zeggen dat zij nooit de gedaante des Vaders hebben gezien, doch dat de Vader en Hij één zijn, en dat hij die Hem ziet, den Vader ziet, en dat de Vader in Hem en Hij in den Vader is; bigevolg dat dit ene en andere Goddelijke in één Persoon is. Dat dit de woorden van den Heer Zelf zijn, zie men in Joh. Hfdst. v: 37; Hfdst. x: 30; Hfdst. xiv: 7, 9, 10, 11.

9972. Daarna zag ik geesten uit dien zelfden aardbol op een plaats beneden genen, met wie ik ook sprak; maar zij waren afgodendienaren; zij vereerden

immers een afgod uit steen, eender aan een mens, maar niet schoon. Men moet weten, dat allen die in het andere leven komen, in den aanvang een eredienst hebben die eender is aan hun eredienst in de wereld, maar dat zij geleidelijk van dezen worden verwijderd; de oorzaak dat het aldus is, is deze, dat de gehele eredienst blijft ingeplant aan het innerlijk leven van den mens, waaruit hij niet dan alleen geleidelijk kan worden verwijderd en daaraan ontworteld. Toen dit was gezien, werd het gegeven hun te zeggen dat men niet het dode moet aanbidden, maar het levende. Hierop antwoordden zij dat zij weten dat God leeft en niet steen, maar dat zij over den levenden God denken, wanneer zij naar den steen zien die eender aan een mens is, en dat anders de voorstellingen van hun denken niet kunnen worden gevestigd op en bepaald tot den onzichtbaren God. Toen werd het gegeven hun te zeggen dat de denkvoorstellingen kunnen worden gevestigd op en bepaald tot den onzichtbaren God, wanneer zij het zijn op en tot den Heer, Die de zichtbare God is; en dat de mens zo met den onzichtbaren God kan worden verbonden door de denking en de aandoening, bigevolg door het geloof en de liefde, wanneer hij wordt verbonden met den Heer; niet echter anders.

9973. Het vervolg over dezen tweeden Aardbol in den Sterrenhemel, aan het einde van het volgende Hoofdstuk.

Exodus

Negen En Twintigste Hoofdstuk

De Leer der Naastenliefde en des Geloofs.

9974. Zij die geloven, dat zij door de goede dingen die zij doen, den Hemel verdienen, doen de goede dingen uit zichzelf, en niet uit den Heer.

9975. De goede dingen die de mensen doen uit zichzelf, zijn alle niet goed, omdat zij geschieden terwille van zichzelf, aangezien zij geschieden terwille van de beloning, aldus beogen zij vanuit die dingen primair zichzelf; doch de goede dingen die de mensen doen uit den Heer, zijn alle goed, aangezien zij geschieden terwille van den Heer en terwille van den naaste; aldus beogen zij in die dingen primair den Heer en den naaste.

9976. En daarom hebben zij die verdienste stellen in de werken, zichzelf lief; en zij die zichzelf liefhebben, verachten den naaste, ja zelfs toornen zij op God zelf, indien zij het gehoopte loon niet ontvangen, want zij handelen om het loon.

9977. Daaruit blijkt, dat hun werken niet zijn uit de hemelse liefde, aldus ook niet uit het ware geloof, want het geloof dat het goede beschouwt uit zichzelf, en niet uit God, is het ware geloof niet. Dezulken kunnen den Hemel niet in zich opnemen; uit de hemelse liefde en uit het ware geloof is de Hemel bij den mens.

9978. Zij die in de werken de verdienste stellen, kunnen niet strijden tegen de boze dingen die uit de hellen zijn, want uit zichzelf kan niemand dit; maar zij die niet in de werken de verdienste stellen, voor hen strijdt en overwint de Heer.

9979. De Heer Alleen heeft verdienste gehad, omdat Hij alleen vanuit Zich de hellen heeft overwonnen, en ze heeft onderjukt; vandaar is de Heer Alleen de Verdienste en de Gerechtigheid.

9980. Bovendien is de mens uit zichzelf niets dan het boze; aldus is uit zichzelf het goede doen, dit uit het boze doen.

9981. Dat men het goede niet moet doen om het loon, leert de Heer Zelf bij Lukas: *“Indien gij hen liefhebt die u liefhebben, wat dank hebt gij; indien gij goed doet dengenen die u goed doen, wat dank hebt gij; want de zondaars doen hetzelfde. Hebt veeleer uw onvrienden lief, en doet goed, en leent, zonder iets weder te kopen; dan zal uw loon groot zijn, en gij zult zonen des Allerhoogsten zijn”*, vi: 32, 33, 34, 35. Dat de mens ook niet het goede kan doen uit zichzelf,

zodat het het goede is, maar uit den Heer, leert de Heer ook bij Johannes: “*De mens kan niet wat ook nemen, tenzij het hem uit den Hemel is gegeven*”, III: 27; en elders: “*Jezus zeide: Ik ben de wanstok, gij zijt de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, deze draagt veel vrucht; omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen*”, XV: 5.

9982. Geloven dat men wordt beloond indien men het goede doet, is niet schadelijk bij hen die in de onschuld zijn, zoals bij de kleine kinderen en bij de eenvoudigen; doch zich daarin bevestigen wanneer men volwassen wordt, is schadelijk; de mens immers wordt ingewijd in het goede door de beloning te beschouwen, en afgeschrikt van het boze door de bestraffing te beschouwen; maar voor zoveel als hij in het goede der liefde en des geloofs komt, voor zoveel wordt hij daarvan verwijderd de verdienste te beschouwen in de goede dingen die hij doet.

9983. Het goede doen dat het goede is, zal zijn uit de liefde van het goede, aldus terwille van het goede; zij die in deze liefde zijn, verfoeien de verdienste, want zij hebben het doen lief en worden daaruit het heilrijke gewaar; en omgekeerd worden zij bedroefd indien men gelooft, dat het geschiedt terwille van iets van henzelf. Het is hiermede bijna evenzo gesteld als met hen die aan vrienden het goede doen terwille van de vriendschap, aan den broeder terwille van de broederschap, aan de echtgenote en de kinderen terwille van de echtgenote en de kinderen, aan het vaderland terwille van het vaderland, aldus uit de vriendschap en uit de liefde. Zij die goed denken, zeggen en overtuigen ook daarvan dat zij niet weldoen terwille van zich, maar terwille van genen.

9984. De verkwikkelijkheid zelf, die aan de liefde in is van het goede te doen zonder het einddoel der beloning, is het loon dat blijft tot in het eeuwige, want elke aan het leven ingeschreven aandoening der liefde blijft aanhouden; daarin wordt door den Heer de Hemel en de eeuwige gelukzaligheid ingeboezemd.

Negen En Twintigste Hoofdstuk.

1. En dit is het woord dat gij hun zult doen, om hen te heiligen, om Mij het priesterschap te bedienen: neem één var, een zoon van de kudde van grootvee, en twee volkomen rammen.
2. En brood van ongezuurde dingen, en koeken van ongezuurde dingen gemengd met olie, en vladen van ongezuurde dingen gezalfd met olie; van meelbloem van tarwe zult gij dezelve maken.
3. En geven zult gij ze op één korf, en gij zult ze doen naderen in den korf; en den var en de twee rammen.
4. En Aharon en zijn zonen zult gij doen naderen tot de deur van de Tent der Samenkomst, en wassen zult gij hen met wateren.
5. En nemen zult gij de klederen, en bekleden Aharon met den rok, en den mantel des efods, en den efod, en den borstlap, en gorden zult gij hem met den gordel des efods.
6. En zetten zult gij den tulband op zijn hoofd, en geven zult gij de kroon der heiligheid op den tulband.
7. En gij zult nemen de olie der zalving, en gieten op zijn hoofd, en hem zalven.
8. En zijn zonen zult gij doen naderen, en bekleden hen met rokken.
9. En aangorden zult gij hen met den bandelier, Aharon en zijn zonen, en aanbinden zult gij hun de tiaren, en voor hen zal het priesterschap zijn tot een inzetting der eeuw; en gij zult vullen de hand van Aharon, en de hand zijner zonen.
10. En gij zult doen naderen den var vóór de Tent der Samenkomst; en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van den var.
11. En gij zult slachten den var vóór JEHOVAH, aan de deur van de Tent der Samenkomst.
12. En gij zult nemen van het bloed des vars, en geven op de hoornen des Altaars met uw vinger; en al het bloed zult gij uitgieten aan het fundament des Altaars.
13. En gij zult nemen al het vet bedekkende de darmen, en het net over de lever, en de twee nieren, en het vet dat op die is, en gij zult verbranden op het Altaar.
14. En het vlees des vars, en zijn vel, en zijn mest, zult gij verbranden met vuur buiten het kamp; zonde dit.
15. En den enen ram zult gij nemen, en leggen zullen Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd des rams.

16. En slachten zult gij den ram, en nemen zijn bloed, en sprengen op het Altaar rondom.
17. En den ram zult gij snijden in zijn stukken, en gij zult wassen zijn darmen, en zijn poten, en geven op zijn stukken, en op zijn hoofd.
18. En gij zult branden met den gansen ram op het Altaar, een brandoffer dit voor JEHOVAH, een reuk van rust, een vuuroffer voor JEHOVAH dit.
19. En nemen zult gij den tweeden ram, en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd des rams.
20. En slachten zult gij den ram, en nemen van zijn bloed, en geven op het oorlapje van Aharon, en op het rechteroorlapje van zijn zonen, en op den duim hunner rechterhand, en op den groten teen huns rechtervoets, en sprengen zult gij het bloed op het Altaar rondom.
21. En nemen zult gij van het bloed dat op het Altaar is, en van de olie der zalving, en sprengen op Aharon, en op zijn klederen, en op zijn zonen, en op de klederen zijner zonen met hem, en heilig hij, en zijn klederen, en zijn zonen, en de klederen zijner zonen met hem.
22. En nemen zult gij van den ram het vet, en den staart, en het vet bedekkende de darmen, en het net der lever, en de twee nieren, en het vet dat op dezelve is, en den rechterschenkel, omdat een ram der vullingen die.
23. En één broodbol, en één koek van brood van olie, en één vlade, uit den korf der ongezuurde dingen, die vóór JEHOVAH zijn.
24. En leggen zult gij alle dingen op de handpalmen van Aharon, en op de handpalmen zijner zonen, en gij zult ze bewegen ter beweging vóór JEHOVAH.
25. En nemen zult gij ze van hun hand, en branden ten Altare op het brandoffer, tot een reuk van rust vóór JEHOVAH, een vuuroffer dit voor JEHOVAH.
26. En nemen zult gij de borst van den ram der vullingen, die voor Aharon is, en bewegen die ter beweging vóór JEHOVAH, en zij zal zijn u tot aandeel.
27. En heiligen zult gij de borst der beweging, en den schenkel der opheffing, die is bewogen, en die is opgeheven van den ram der vullingen, van hetgeen voor Aharon, en van hetgeen voor zijn zonen is.
28. En het zal zijn voor Aharon en voor zijn zonen tot een inzetting der eeuw van met de zonen Israëls, omdat een opheffing deze, en een opheffing zal het zijn van met de zonen Israëls, van hun vredeslactoffers, hun opheffing voor JEHOVAH.

29. En de klederen der heiligheid die voor Aharon zijn, zullen zijn voor zijn zonen na hem, om te zalven in dezelve, en om te vullen in dezelve hun hand.
30. Zeven dagen zal dezelve aantrekken de priester na hem van zijn zonen, die zal binnengaan in de Tent der Samenkomst om te bedienen in het heilige.
31. En den ram der vullingen zult gij nemen, en gij zult koken zijn vlees in een heilige plaats.
32. En eten zal Aharon en zijn zonen het vlees van den ram, en het brood dat in den korf is, aan de deur van de Tent der Samenkomst.
33. En eten zullen zij die dingen in welke ontzondigd is, om te vullen hun hand, om hen te heiligen; en een vreemde zal niet eten, omdat het heilige die.
34. En indien er overgebleven zal zijn van het vlees der vullingen, en van het brood, tot aan den morgen, en verbranden zult gij het overgeblevene met vuur, het zal niet worden gegeten, omdat het heilige dit.
35. En gij zult doen aan Aharon en aan zijn zonen aldus, volgens alles wat Ik u heb geboden; zeven dagen zult gij vullen hun hand.
36. En een var der zonde zult gij maken des daags op de verzoeningen, en gij zult reinigen van zonde op het Altaar in uw verzoenen op hetzelfde, en zalven zult gij dat om te heiligen dat.
37. Zeven dagen zult gij verzoenen op het Altaar, en heiligen dat, en het Altaar zal een heilige der heiligen zijn; al wie het Altaar aanroert, zal worden geheiligd.
38. En dit is het wat gij zult doen op het Altaar: lammeren zonen van een jaar, twee des daags, geduriglijk.
39. Het ene lam zult gij maken in den morgen, en het andere lam zult gij maken tussen de avonden.
40. En een tiende van meelbloem gemengd met gestoten olie, het vierendeel van een hin, en een drankoffer van het vierendeel van een hin wijn voor het eerste lam.
41. En het tweede lam zult gij maken tussen de avonden, volgens het morgenspijsoffer, en volgens het drankoffer ervan, zult gij maken voor hetzelfde, tot een reuk van rust, een vuuroffer voor JEHOVAH.
42. En een brandoffer geduriglijk in uw geslachten aan de deur van de Tent der Samenkomst vóór JEHOVAH, waar Ik zal samenkomen met ulieden om te spreken tot u aldaar.

43. En Ik zal samenkomen daar met de zonen Israëls, en het zal worden geheiligd in Mijn heerlijkheid.
44. En Ik zal heiligen de Tent der Samenkomst, en het Altaar, en Aharon, en zijn zonen zal Ik heiligen om Mij het priesterschap te bedienen.
45. En Ik zal wonen in het midden der zonen Israëls, en Ik zal zijn hun tot een GOD.
46. En zij zullen bekennen dat Ik JEHOVAH hun GOD, Die hen heeft uitgeleid uit het land van Egypte, tot Mijn wonen in het midden van hen; Ik JEHOVAH hun GOD.

De Inhoud.

9985. Er wordt in den inwendigen zin in dit Hoofdstuk gehandeld over de Verheerlijking des Heren ten aanzien van het Menselijke, hetgeen wordt aangeduid met de inwijding van Aharon en van diens zonen in het Priesterschap.

De Inwendige Zin.

9986. Vers 1, 2, 3. *En dit is het woord dat gij hun zult doen, om hen te heiligen, om Mij het priesterschap te bedienen: neem één var een zoon van de kudde van grootvee, en twee volkomen rammen. En brood van ongezuurde dingen, en koeken van ongezuurde dingen gemengd met olie, en vladen van ongezuurde dingen gezalfd met olie; van meelbloem van tarwe zult gij dezelve maken. En geven zult gij ze op één korf, en gij zult ze doen naderen in den korf; en den var en de twee rammen.* En dit is het woord dat gij hun zult doen, betekent de wet der orde; om hen te heiligen, betekent de uitbeelding van den Heer, ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; om Mij het priesterschap te bedienen, betekent om uit te beelden het gehele werk der zaliging door Hem; neem één var een zoon van de kudde van grootvee, betekent de zuivering van den natuurlijken of uitwendigen mens; en twee volkomen rammen, betekent de zuivering van den geestelijken of inwendigen mens; en brood van ongezuurde dingen, betekent de zuivering van het hemelse in het binnenste van den mens; en koeken van ongezuurde dingen gemengd met olie, betekent de zuivering van het middelste hemelse; en vladen van ongezuurde dingen gezalfd met olie, betekent het hemelse in den uitwendigen mens; van meelbloem van tarwe zult gij dezelve maken, betekent het ware dat uit het Goddelijk Goede is; en geven zult gij ze op één korf, betekent het zinlijke waarin die zijn; en gij zult ze doen naderen in den korf, betekent zo de aanwezigheid van alle dingen; en den var en de twee rammen, betekent het natuurlijke of het uitwendige van den mens, en het geestelijke of het inwendige van hem, die moeten worden gezuiverd.

9987. En dit is het woord dat gij hun zult doen; dat dit de wet der orde betekent, staat vast uit de betekenis van het woord, zijnde het Goddelijk Ware, en vandaar de Wet der orde, waarover aanstonds. Het woord betekent in den gewonen zin het uitgesprokene van den mond of de rede; en omdat de rede is de denking van het gemoed door uitgesproken woorden, betekent derhalve het woord de zaak die wordt gedacht; vandaar wordt elke zaak die werkelijk bestaat en iets is, in de Oorspronkelijke Taal een woord geheten; doch in den uitnemenden zin is het woord het Goddelijk Ware, ter oorzaak hiervan dat al wat werkelijk bestaat en wat iets is, uit het Goddelijk Ware is; derhalve wordt er bij David gezegd: *“Door het woord van Jehovah zijn de Hemelen gemaakt, en door den geest Zijns monds al hun heir”*, Psalm xxxiii: 6; waar het woord van Jehovah is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer; de geest des monds van Jehovah is het leven daaruit; de Hemelen daaruit

gemaakt, en al hun heir, zijn de Engelen, voor zover als zij de opnemingen van het Goddelijk Ware zijn. Dat de Hemelen de Engelen zijn, komt omdat die den Hemel samenstellen; en omdat de Engelen de opnemingen van het Goddelijk Ware zijn, worden derhalve met de Engelen in den abstracten zin de Goddelijke Ware dingen aangeduid die uit den Heer zijn; men zie n. 8192; en dat de heirlegers der Hemelen in denzelfden zin de Goddelijke Ware dingen zijn, n. 3448, 7236, 7988. Daaruit kan vaststaan, wat met het Woord wordt aangeduid bij Johannes: *“In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is. En het Woord is Vlees geworden, en het heeft in ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien”*, I: 1, 3, 14. Dat de Heer daar onder het Woord wordt verstaan, is duidelijk, want er wordt gezegd dat het Woord Vlees is geworden. Dat de Heer het Woord is, is omdat de Heer, toen Hij in de wereld was, het Goddelijk Ware Zelf is geweest, en omdat, toen Hij uit de wereld was heengegaan, het Goddelijk Ware uit Hem voortging; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9199 einde, en 9315 einde. Dat het Woord in den hoogsten zin de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware, of, wat hetzelfde is, dat het Woord is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, staat vast uit verscheidene plaatsen, zoals bij David: *“Zij riepen tot Jehovah, en Hij zond Zijn Woord, en Hij genas hen”*, Psalm CVII: 20. Bij Johannes: *“Het Woord des Vaders hebt gij niet blijvende in u, omdat gij niet gelooft Hem, Dien Hij heeft gezonden; ook wilt gij niet tot Mij komen, opdat gij het leven moogt hebben”*, v: 38, 40. Bij denzelfde: *“Ik heb hun Uw woord gegeven; derhalve heeft de wereld hen gehaat, heilig hen in Uw waarheid; Uw woord is de waarheid”*, XVII: 14, 17. En in de Apocalypse: *“Die op het witte paard zat, was bekleed met een bekleedsel in bloed gedoopt, en Zijn Naam wordt genoemd het Woord Gods; en Hij had op Zijn bekleedsel, en op Zijn dij, den Naam geschreven: Koning der koningen, en Heer der heren”*, XIX: 13, 16. Uit deze en uit andere plaatsen staat vast, dat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer het Woord is, en in den hoogsten zin de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, want er wordt gezegd dat de Naam van Hem Die op het witte paard zat, het Woord Gods is, en dat Hij is de Koning der koningen, en de Heer der heren; en omdat het Woord het Goddelijk Ware is, wordt er derhalve gezegd dat Hij bekleed was met een bekleedsel in bloed gedoopt, want met het bekleedsel wordt het ware aangeduid, n. 9952, en met het bloed het Ware uit het Goede; men zie deze dingen meer volledig ontvouwd in n. 2760, 2761, 2762. Vandaar is het, dat al het Ware dat uit het Goddelijke is, het Woord wordt geheten, zoals bij Joël: *“Jehovah heeft Zijn*

stem uitgegeven vóór Zijn heir; zeer groot is Zijn legerkamp; *omdat talloos is hij die Zijn Woord doet*, II: II; de stem die Jehovah geeft, is het ware uit het Goddelijke, n. 9926; het legerkamp van Jehovah is de Hemel, n. 4236, 8193, 8196. Daaruit blijkt dat: talloos is hij die het Woord doet, is: die *het Goddelijk Ware* doet. Bij Mattheus: *“Als iemand het woord des koninkrijks hoort, en niet daarop let, zo komt de boze, en rukt weg hetgeen in zijn hart is gezaaid. Die op de steenachtige dingen bezaaid is, is degene die het woord hoort, en dat terstond met vreugde ontvangt; hij heeft echter geen wortel. Die tussen de doornen bezaaid is, is degene die het woord hoort, maar de zorg der eeuw en het bedrog der rijkdommen verstikt het woord. Die in de goede aarde bezaaid is, is degene die het woord hoort en daarop let, en vandaar vrucht draagt”*, XIII: 19 tot 23. Dat het woord daar *het Goddelijk Ware is*, is zonder ontvouwing duidelijk. Er wordt gezegd het woord des koninkrijks, omdat het is het ware des Hemels en der Kerk, want het koninkrijk is de Hemel en de Kerk. Daaruit kan vaststaan, dat de woorden de Goddelijke ware dingen zijn die uit den Heer zijn, zoals bij Johannes: *“De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven”*, VI: 63; derhalve worden eveneens de geboden van den Dekaloog *“de tien woorden”* genoemd, Exod. XXXIV: 28. Dat het Woord de Wet der orde is, komt omdat het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer de orde in de Hemelen maakt, en wel dermate dat dit daar de orde is. Vandaar zijn de wetten der hemelse orde de Goddelijke ware dingen; men zie n. 1728, 1919, 2447, 2258, 4839, 5703, 7995, 8513, 8700, 8988. De Wet der orde die in dit Hoofdstuk wordt aangeduid met het woord, is op welke wijze de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, dat is, Goddelijk gemaakt, want over die zaak wordt hier in den inwendigen zin gehandeld; en vandaar in den betrekkelijken zin over de wederverwekking van den mens, want de wederverwekking van den mens is een beeld van de verheerlijking des Heren, n. 3138, 3212, 3296, 4402, 5688, 3245, 3246. Dat dit vooral de Wet der orde is, komt omdat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke de Orde in de Hemelen is; en omdat een elk die wordt wederverwekt, tot die orde wordt teruggebracht; weswege zij die in die orde zijn, in den Heer zijn.

9988. Om hen te heiligen; dat dit betekent om uit te beelden den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, staat vast uit de betekenis van heiligen, zijnde den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke uitbeelden, waarover n. 9956; dat dit heiligen is, komt omdat de Heer alleen Heilig is, en omdat al het heilige voortgaat uit Hem, en alle heiliging Hem uitbeeldt, n. 9479, 9680, 9820.

9989. Om Mij het priesterschap te bedienen; dat dit het gehele werk der zaliging door Hem betekent, staat vast uit de betekenis van het priesterschap, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het werk der zaliging, waarover n. 9809.

9990. Neem één var een zoon van de kudde van grootvee; dat dit betekent de zuivering van den natuurlijke of uitwendigen mens, staat vast uit de betekenis van den var, zijnde het goede der onschuld en der naastenliefde in den natuurlijke of uitwendigen mens, waarover n. 9391; en omdat er wordt gezegd: een zoon van de kudde van grootvee, wordt ook het ware van dat goede aangeduid, want de zoon is het ware, en de kudde van grootvee is het natuurlijke; dat de zoon het ware is, zie men in n. 489, 491, 533, 2623, 3373, 9807; en dat de kudde van grootvee het natuurlijke is, n. 2566, 5913, 8937. Dat met den var een zoon van de kudde van grootvee, hier wordt aangeduid de zuivering van den natuurlijke of uitwendigen mens, is omdat die werd geslachtofferd, en met de slachtoffers werd aangeduid de zuivering van de boze en de valse dingen, of de verzoening, hier de zuivering van de boze en de valse dingen die in den natuurlijke of uitwendigen mens zijn; de zuivering echter in den geestelijken of inwendigen mens wordt aangeduid met het brandoffer uit den ram. Opdat men wete wat de afzonderlijke brandoffers en slachtoffers uitbeeldden, moet men weten, dat er in den mens een uitwendige en een inwendige is, en dat er in het ene en het andere datgene is wat betrekking heeft op het ware, en datgene wat betrekking heeft op het goede; weswege de mens wanneer hij moet worden wederverwekt, ten aanzien van het uitwendige en ten aanzien van het inwendige moet worden worden wederverwekt, en in het ene en het andere ten aanzien van het ware en ten aanzien van het goede. Maar voordat de mens kan worden wederverwekt, moet hij worden gezuiverd van de boze en van de valse dingen, want die staan in den weg. De zuiveringen van den uitwendiger mens werden uitgebeeld door de brandoffers en de slachtoffers uit ossen, varren, en geitenbokken; de zuiveringen echter van den inwendigen mens door de brandoffers en de slachtoffers uit rammen, bokjes, en geiten; de zuivering echter van het inwendige zelf, hetwelk het binnenste is, uit lammeren; weswege uit de dieren zelf die werden geslachtofferd, kan vaststaan welke zuivering of verzoening werd uitgebeeld. Er wordt gezegd dat de zuivering of de verzoening werd uitgebeeld, omdat de brandoffers en de slachtoffers den mens niet zuiverden of verzoenden, maar slechts de zuivering of de verzoening uitbeeldden; want wie kan niet weten, dat zulke dingen niets van het boze en het valse bij den mens wegnemen; men zie de plaatsen uit het Woord in n. 2180. Dat zij ze niet hebben weggenomen, maar slechts hebben

uitgebeeld, was ter oorzaak hiervan, dat bij de Israëlietische en de Joodse natie het uitbeeldende van een Kerk was ingesteld, waardoor de verbinding met de Hemelen geschiedde, en door de Hemelen met den Heer, over welke zaak men de dingen zie die in de aangehaalde plaatsen in n. 9320 einde, en n. 9380 zijn getoond. Wat echter in het bijzonder werd uitgebeeld door de brandoffers en de slachtoffers uit varren, en rammen, en uit lammeren, zal men zien in de volgende dingen van dit Hoofdstuk, want daar wordt over die gehandeld.

9991. En twee volkomen rammen; dat dit de zuivering van den geestelijken of inwendigen mens betekent, staat vast uit de betekenis van den ram, zijnde het inwendige van den mens, aldus het geestelijke van hem, waarover n. 2830; het inwendige immers bij den mens wordt het geestelijke geheten, en het uitwendige het natuurlijke. Dat de zuivering wordt aangeduid, is omdat de brandoffers geschieden uit rammen, en door de brandoffers en de slachtoffers werden in het algemeen de zuiveringen van de boze en de valse dingen, of de verzoeningen uitgebeeld, en door de brandoffers en de slachtoffers uit rammen de zuiveringen of de verzoeningen van den inwendigen of geestelijken mens, waarover in de volgende dingen van dit Hoofdstuk, waar over die wordt gehandeld.

9992. En brood van ongezuurde dingen; dat dit betekent de zuivering van het hemelse in het binnenste van den mens, staat vast uit de betekenis van het brood, zijnde het hemelse, waarover n. 2165, 2177, 3478, 9545; en uit de betekenis van het ongezuurde, zijnde het gezuiverde, waarover aanstonds. Dat het het binnenste van den mens is, is omdat het hemelse het goede der liefde is, en het goede der liefde is het binnenste. Er zijn drie dingen bij den mens die op elkander volgen in opeenvolgende orde; die drie worden genoemd het hemelse, het geestelijke, en het natuurlijke. Het hemelse is het goede der liefde tot den Heer; het geestelijke is het goede der liefde jegens den naaste; en het natuurlijke daaruit is het goede des geloofs, hetwelk, omdat het uit het geestelijke is, het geestelijk-natuurlijke wordt genoemd. Want het is bij den mens evenzo gesteld als in de Hemelen; in den binnensten Hemel, die ook de derde Hemel wordt genoemd, is het hemelse, in den tweeden of middelsten Hemel is het geestelijke; en in den eersten of laatsten Hemel is het natuurlijke daaruit, of het geestelijk-natuurlijke. Dat het bij den mens evenzo is gesteld als in de Hemelen, is ter oorzaak hiervan, dat de mens die in het goede is, de Hemel in den kleinsten vorm is; men zie de aangehaalde dingen in n. 9279. Aangaande de verdeling in drieën van den Hemel of van het hemels Rijk, zal gesproken worden in hetgeen volgt, waar wordt

gehandeld over de koeken, en de vladen uit de meelbloem van tarwe. Dat het ongezuurde het gezuiverde betekent, is omdat de zuurdesem het valse uit het boze betekent, n. 2342, 7906; vandaar betekent het ongezuurde of ongedesemde het zuivere of dat wat zonder dat valse is. Dat het gegiste het valse uit het boze betekent, is omdat dat valse het goede bezoedelt, en eveneens het ware, voorts omdat het tot strijd opwekt, want wanneer dat valse op het goede toetreedt, ontstaat er gisting, en wanneer het op het ware toetreedt, ontstaat er botsing. Vandaar is het, dat het spijsoffer uit ongezuurd brood, in de brandoffers en in de slachtoffers werd gebezigd. Derhalve was het ingesteld *“dat alle spijsoffer dat zij Jehovah zouden toebrengen, niet gedeseemd zou worden gemaakt”*, Levit. II: 11; *“dat zij niet op het gedeseemde het bloed des slachtoffers zouden slachtofferen”*, Exod. XXIII: 18; en dat *“zij op het paasfeest in het geheel niet het gedeseemde zouden eten, en dat hij die het at, van Israël zou worden uitgeroeid”*, Exod. XII: 15, 18, 19, 20. Dat degene die op het paasfeest het gedeseemde at, van Israël zou worden uitgeroeid, was ter oorzaak hiervan, dat het paasfeest de bevrijding van de verdoemenis betekende, en in het bijzonder de bevrijding van de valse dingen uit het boze, bij hen die zich door den Heer laten wederverwekken; men zie n. 7093, 9286 tot 9292; vandaar eveneens werd dit feest het feest der ongezuurde dingen geheten.

9993. En koeken van ongezuurde dingen gemengd met olie; dat dit betekent de zuivering van het middelste hemelse, staat vast uit de betekenis van de koeken, zijnde het middelste hemelse, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de olie, zijnde het goede der liefde, waarover n. 886, 4582, 4638. Daaruit blijkt, dat met de koeken gemengd met olie wordt aangeduid het hemelse dat uit het binnenste is, want de olie is het goede der liefde, hetwelk het binnenste is. Hiermede is het aldus gesteld: de Hemelen zijn in twee Rijken onderscheiden, waarvan het ene het geestelijke wordt genoemd, het andere het hemelse; het geestelijk Rijk in de Hemelen stemt overeen met het verstandelijke bij den mens, en het hemels Rijk daar stemt overeen met het willijke van hem, n. 9835. In het ene en het andere Rijk is een inwendige en een uitwendige, zoals ook bij den mens het verstandelijke en het willijke dit heeft; er is immers bij den mens een inwendig en een uitwendig verstandelijke, en er is een inwendig en een uitwendig willijke. Het inwendig verstandelijke maakt het geestelijk leven van den inwendigen mens, en het uitwendig verstandelijke maakt het geestelijk leven van den uitwendigen mens. Het inwendig willijke echter maakt het hemels leven van den inwendigen mens, en het uitwendig willijke maakt het hemels leven van den uitwendigen mens. Dat er een inwendige en een uitwendige bij den mens is, kan vaststaan voor een ieder

die nadenkt, vooral uit de huichelaars, de arglistigen, de geslepenen, en de boosaardigen, namelijk dat die innerlijk bij zichzelf denken tegen de ware dingen des geloofs, en eveneens willen tegen de goede dingen der hemelse liefde, maar uiterlijk denken en willen met die dingen, vandaar eveneens spreken en handelen, opdat zij voor de wereld een schijn geven. Bovendien moet men weten, dat het ene en het andere Rijk, namelijk het geestelijke en het hemelse, in de Hemelen in drieën is verdeeld; er is het binnenste ervan, er is het middelste, en er is het uitwendige; men zie n. 9873. Het binnenste van het hemels Rijk is het goede der liefde tot den Heer; het middelste daar is het goede der wederzijdse liefde, zijnde het goede voortgaande daaruit, en het uitwendige is het verkwikkelijke voortgaande vanuit dit goede. De beide eerstgenoemde zijn in den inwendigen mens bij hen die in het hemels Rijk des Heren zijn, het derde echter is in den uitwendigen mens bij die zelfden. Deze drie werden uitgebeeld door het brood van ongezuurde dingen, door de koeken van ongezuurde dingen gemengd met olie, en door de vladen van ongezuurde dingen gezalft met olie; en de zuivering ervan wordt uitgebeeld door de offering van die drie op het Altaar tezamen met het brandoffer of het slachtoffer. Dat zulke dingen in volgorde worden aangeduid, kan alleen al hieruit vaststaan, dat die drie dingen werden bevolen, en dat eveneens de bereiding ervan in de Boeken van Moscheh werd beschreven, hetgeen geenszins zou zijn geschied indien zij niet verborgenheden des Hemels en der Kerk hadden beheld; waartoe zouden zulke dingen anders dienen? Maar ik weet, dat die verborgenheden nauwelijks door iemand heden ten dage kunnen worden gevat, ter oorzake hiervan, dat het wereldlijke heden ten dage alles is in het verstand en in den wil, en dat zij die over den Hemel denken en dien willen, dienaangaande geen andere voorstelling hebben, noch hebben willen, dan een natuurlijke en aardse; en waar zulk een voorstelling is, en zulk een wil, aldus waar zulk een liefde is, daar hebben de verborgenheden des Hemels geen plaats. Geheel anders zou het zijn gesteld, indien het gemoed door de hemelse dingen meer werd verlustigd dan door de wereldlijke, want de dingen waardoor de mens wordt verlustigd, worden gevat; zoals wanneer hij wordt verlustigd door de verborgenheden van den burgerlijken staat in de koninkrijken, en door de verborgenheden van den zedelijken staat bij den mens. Onder den zedelijken staat wordt de staat verstaan der liefden en der aandoeningen, en der denkingen daaruit, waarvan de geslepen mens gemakkelijk de verborgenheden ontwaart; de oorzaak hiervan is deze, dat hij er zich in verlustigt anderen door zulke dingen te leiden, om eerbewijzen of gewin te behalen, of de faam deswege. Dat de koeken het middelste hemelse

in den inwendigen mens beteken, is omdat zij in de tweede rij zijn; in de eerste immers is het brood van ongezuurde dingen, in de tweede zijn de koeken gemengd met olie, en in de derde zijn de vladen gezalfd met olie; die drie werden de spijsoffers genoemd, en zij werden op het Altaar geofferd tezamen met de brandoffers en de slachtoffers; het wordt in Leviticus, Hfdst. II beschreven, hoe zij moesten worden vervaardigd, en hoe zij moesten worden geofferd, in verschillende plaatsen, zoals hoe door Aharon op den dag van diens zalving, Levit. VI: 13 tot 16. Onder de koeken wordt ook in het Woord het goede der liefde in het algemeen verstaan; vandaar is het, dat de broden der aangezichten of de toonbroden koeken worden geheten, bij Moscheh: “Gij zult meelbloem nemen, en *die tot twaalfkoeken bakken*, van twee tienden zal *één koek* zijn; en gij zult ze op de tafel vóór Jehovah leggen, en gij zult op de rij zuiveren wierook geven”, Levit. XXIV: 5 tot 9; de zuivere wierook, die op de koeken werd gegeven, betekende het ware uit het hemels goede, hetwelk het laatste of het uiterste van het hemels Rijk is. Ook wordt met de koeken het goede der liefde in het algemeen aangeduid bij Jeremia: “De zonen verzamelen brandhout, en de vaders steken het vuur aan, de vrouwen kneden het deeg, *om koeken te maken voor de Melecheth der hemelen*, en om aan andere goden drankoffers te plengen”, VII: 18; Hfdst. XLIV: 19; koeken maken voor de Melecheth der hemelen, is uit het goede der hemelse liefde den duivel vereren; en aan andere goden drankoffers plengen, is uit de ware dingen des geloofs den satan vereren, want met de melecheth der hemelen worden degenen aangeduid die in de hel der geniën zijn, en met de andere goden degenen die in de hel der boze geesten zijn, over wie men zie n. 5977, 8593, 8622, 8625. Zij die in de hel der geniën zijn, worden tezamen genomen de duivel genoemd; zij die echter in de hel der boze geesten zijn, worden de satan genoemd. Het goede echter der geestelijke liefde wordt met de koeken aangeduid bij Hoshea: “*Efraim is een koek geworden die niet is omgekeerd*”, VII: 8; maar de koek wordt daar met een anderen naam in de Oorspronkelijk Taal uitgedrukt, die het goede der geestelijke liefde betekent; de koek is niet omgekeerd, wanneer de uitwendige mens regeert over den inwendigen; wanneer dit bij den mens geschiedt, zo is de orde omgekeerd, want dan gebiedt het uitwendige, en dient het inwendige; Efraïm is het verstandelijke der Kerk, hetwelk wordt verlicht en aangedaan, wanneer de ware en de goede dingen des geloofs worden opgenomen.

9994. En vladen van ongezuurde dingen gezalfd met olie; dat dit het hemelse in den uitwendigen mens betekent, staat vast uit de betekenis van de vladen, zijnde het hemelse in den uitwendigen mens, waarover aanstonds; uit de

betekenis van het ongezuurde, zijnde het gezuiverde, waarover boven n. 9992; en uit de betekenis van de olie, zijnde het goede der liefde, waarover n. 886, 4582, 4638. Daaruit blijkt, dat met de vladen van ongezuurde dingen gezalfd met olie, wordt aangeduid het hemelse in den uitwendigen mens, dat in volgorde uit de vorige voortgaat. De vladen worden met olie gezalfd geheten, doch de koeken met olie gemengd, ter oorzaak hiervan dat de vladen in de derde rij staan, en de koeken in de tweede, zoals vlak boven in n. 9993 is gezegd; en dat wat in de tweede rij is, gaat onmiddellijk uit het binnenste voort, en heeft vandaar het binnenste hemelse in zich, hetwelk met de olie wordt aangeduid; en dat wat in de derde rij is, gaat middellijk uit het binnenste voort, namelijk door dat wat in de tweede rij is, en het heeft vandaar niet aldus het binnenste in zich, zoals dat wat in de tweede rij is; derhalve worden de koeken, omdat zij het hemelse van de tweede rij betekenen, met olie gemengd geheten, en worden de vladen, omdat zij het hemelse van de derde rij betekenen, met olie gezalfd geheten. Maar deze dingen kunnen bezwaarlijk worden gevat, indien men niet weet hoe het is gesteld met het ontstaan der dingen in de opeenvolgende orde; en daarom is het gesteld als met het einddoel, de oorzaak, en de uitwerking; het binnenste is het einddoel, het middelste is de oorzaak, en het laatste is de uitwerking; het einddoel zal in de oorzaak zijn opdat zij de oorzaak van dat einddoel zij; en de oorzaak zal in de uitwerking zijn, opdat zij de uitwerking van die oorzaak zij. Het einddoel verschijnt in de uitwerking niet zoals in de oorzaak, omdat de uitwerking verder van het einddoel afstaat dan de oorzaak. Uit deze dingen kan het gemoed worden verlicht dienaangaande hoe het is gesteld met het binnenste, het middelste, en het uitwendige in de opeenvolgende orde.

9995. Van meelbloem van tarwe zult gij dezelve maken; dat dit betekent het ware dat uit het Goddelijk Goede is, waaruit die dingen zijn, staat vast uit de betekenis van meelbloem of van fijn tarwemeel, zijnde het ware, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de tarwe, zijnde het goede der liefde, waarover n. 3941, aldus in den hoogsten zin het Goddelijk Goede; en uit de betekenis van dezelve maken, zijnde dat die hemelse goede dingen, welke worden aangeduid met het brood, de koeken, en de vladen van ongezuurde dingen, zijn uit dat ware. Met deze dingen is het aldus gesteld: alle ware en goede dingen die in de Hemelen zijn, zijn uit het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren. Dit Goddelijk Ware, opgenomen door de Engelen in het hemels Rijk, wordt het hemels goede genoemd, doch in het geestelijk Rijk opgenomen door de Engelen daar, wordt het het geestelijk goede genoemd. Want hoezeer ook het Goddelijk Ware voortgaande uit het

Goddelijk Goede des Heren, het Ware wordt genoemd, toch is het nochtans het goede. De oorzaak dat het het Ware wordt geheten, is deze dat dit in de Hemelen voor het uitwendig gezicht der Engelen daar als Licht verschijnt, want het Licht daar is het Goddelijk Ware; maar de warmte in dat Licht, welke het goede der liefde is, maakt dat het het goede is. Evenzo is het gesteld bij den mens; wanneer het ware des geloofs voortgaat uit het goede der naastenliefde, hetgeen geschiedt wanneer de mens is wederverwekt, dan verschijnt het ware als het goede, hetwelk vandaar ook het geestelijk goede wordt genoemd; want het Zijn van het ware is het goede, en het ware is de vorm van het goede. Daaruit kan vaststaan, waarom de mens zo bezwaarlijk onderscheid kan maken tussen denken en willen; hij zegt immers wanneer hij iets wil, dat hij dit denkt, en vaak wanneer hij iets denkt, dat hij dit wil, terwijl zij toch onderscheiden zijn zoals het ware en het goede, want het Zijn van de denking is de wil, en de vorm van den wil is de denking, zoals het Zijn van het ware het goede is, en de vorm van het goede het ware is, zoals zo juist is gezegd. Omdat de mens zo bezwaarlijk onderscheid maakt tussen die beide, weet hij derhalve ook niet wat het Zijn van zijn leven is, en dat het goede dit is, en dat het ware het niet is tenzij voor zoveel als het uit het goede ontstaat. Het goede behoort tot den wil, en de wil is dat wat de mens liefheeft; en daarom wordt het ware niet het Zijn van des menschen leven voordat hij dit liefheeft; en wanneer de mens dat liefheeft, doet hij het. Het ware echter behoort tot het verstand; en van dit is het te denken; en wanneer het dit denkt, kan het daarover spreken; en het komt voor het ware te verstaan en te denken zonder dit te willen en te doen, maar wanneer het zonder het willen is, zo is het aan des menschen leven niet toegeëigend, omdat het in zich niet het Zijn van diens leven heeft. Omdat de mens zo iets niet weet, schrijft hij derhalve het al des heils aan het geloof toe, en nauwelijks iets aan de naastenliefde, terwijl toch het geloof het Zijn van zijn leven heeft uit de naastenliefde, zoals het ware het heeft uit het goede. Bovendien wordt al het goede bij den mens geformeerd door het ware; het goede vloeit immers langs den inwendigen weg uit den Heer in, en het ware treedt langs den uitwendigen weg binnen, en zij gaan een huwelijk aan in den inwendigen mens, maar anders bij den geestelijken mens en den geestelijken Engel, en anders bij den hemelsen mens en den hemelsen Engel. Bij den geestelijken mens en den geestelijken Engel geschiedt het huwelijk in het verstandelijk deel, doch in den hemelsen mens en den hemelsen Engel in het willijk deel. De uitwendige weg waarlangs het ware binnentreedt, is door het gehoor en het gezicht in het verstand; de inwendige weg echter, waarlangs het goede invloeit uit den Heer,

is door het binnenste van hem in den wil, over welke zaak men de dingen zie die zijn getoond in de aangehaalde plaatsen in n. 9596. Uit deze dingen blijkt, dat de hemelse goede dingen, die worden aangeduid met het brood, de koeken, en de vladen van ongezuurde dingen, ontstaan door het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, en dat dit wordt verstaan onder: van meelbloem van tarwe zult gij dezelve maken. Omdat het aldus is, werden derhalve alle spijsoffers, die op verschillende wijze werden vervaardigd, uit fijn tarwemeel gemengd met olie gemaakt; men zie Levit. II: 1 tot het einde; Hfdst. VI: 13 tot 16; Num. VII: 13 en vervolg; Hfdst. XV: 2 tot 15; Hfdst. XXVIII: 11 tot 15. Dat de meelbloem of het fijne tarwemeel, alsmede het meel, het ware is dat uit het goede is, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij Ezechiël: “*Gij at meelbloem, honing, en olie, waarvandaan gij zeer schoon zijt geworden*”, XVI: 13; die dingen worden gezegd van Jeruzalem, waaronder daar de Oude Kerk wordt verstaan; de meelbloem is het ware uit het goede dier Kerk; de honing is het verkwikkelijke ervan; de olie is het goede der liefde; en eten is toeëigenen; en daarom wordt er gezegd: gij zijt schoon geworden; want de geestelijke schoonheid is uit de ware en de goede dingen. Bij Hoshea: “Het heeft geen staand koren, *het uitspruitsel zal geen meel maken*; indien het bij geval maakt, zo zullen de vreemden het verslinden”, VIII: 7; het staande koren is het ware des geloofs uit het goede in de ontvingenis, n. 9146; het uitspruitsel zal geen meel maken, is de onvruchtbaarheid, omdat het niet het ware uit het goede is; de vreemden die zullen verslinden, zijn de valse dingen uit het boze, die zullen verteren. In het Eerste Boek der Koningen: “De vrouw van Sidon in Zorpa zeide tot Elias dat zij niets had om daaruit een koek te maken *dan alleen een handvol meels in de kruik*, en slechts een weinig olie in de fles; Elias zeide dat zij voor hem een koek zou maken in de eerste plaats, en *dat de kruik van het meel niet zou worden verteerd*, en de fles der olie niet zou te kort schieten; hetgeen eveneens is geschied”, XVII: 12 tot 15. Met het meel wordt daar het ware der Kerk aangeduid, en met de olie het goede ervan; want door de vrouw in Sidon wordt de Kerk uitgebeeld die in de erkenningen van het ware en het goede is, en door Elias den profeet de Heer ten aanzien van het Woord. Daaruit blijkt, wat dit wonder behelst, want alle wonderen waarover in het Woord wordt gehandeld, behelzen zulke dingen die der Kerk zijn, n. 7337, 8364, 9086; daaruit blijkt, wat het betekent dat de kruik van het meel niet zou worden verteerd, en de fles der olie niet zou tekortschieten, indien zij uit de weinige dingen die zij had in de eerste plaats voor Elias een koek maakte, en in de laatste plaats voor haar zoon. Dat de vrouw de Kerk is, zie men in n. 252, 253; dat Sidon de erkenningen van het ware en het goede

is, n. 1201; en dat Elias de Heer is ten aanzien van het Woord, n. 2762, 5247 einde. Bij Jesaja: “Dochter van Babel, *neem den molen, en maal meel*”, XLVII: 2; de dochter van Babel staat voor degenen in de Kerk die in een heilig uitwendige zijn, maar in een profaan inwendige; meel malen staat voor zulke dingen kiezen uit den zin der letter des Woords, die van dienst zijn om de boze dingen der liefden van zich en van de wereld te bevestigen, welk boze het profane is; malen is uitkiezen, en eveneens ten gunste van die liefden ontvouwen; en het meel is het van dienst zijnde ware; men zie n. 4335. Daaruit blijkt, wat malen is, bijgevolg wat het gemalene, zoals bij Jeremia: “De vorsten zijn door hun hand opgehangen; de aangezichten der grijsaards zijn niet geëerd geweest; *zij hebben de jongelingen heengevoerd om te malen*”, Klaagl. v: 12, 13. Bij Moscheh: “Moscheh nam het kalf dat zij hadden gemaakt, en verbrandde het met vuur, en *vermaalde* het, totdat het allerkleinst werd; toen strooide hij het op de aangezichten der wateren, en deed het den zonen Israëls drinken”, Exod. XXXII: 20; Deut. IX: 21. En bij Mattheus: “Alsdan zullen twee in het veld zijn, de een zal worden aangenomen, de ander zal worden verlaten; *twee zullen malen*, de ene zal worden aangenomen, de andere zal worden verlaten”, XXIV: 40, 41. Daaruit blijkt, wat malen is, namelijk dat het in den goeden zin is de ware dingen uit het Woord uitkiezen en ontvouwen opdat zij het goede van dienst zijn; en in den slechten zin opdat zij het boze van dienst zijn; men zie n. 7780; waaruit ook vaststaat, wat het gemalene betekent, bijgevolg wat het meel en de meelbloem.

9996. En geven zult gij ze op één korf; dat dit betekent het zinlijke waarin die zijn, staat vast uit de betekenis van den korf, zijnde het zinlijke; dat de korf het zinlijke is, is omdat het zinlijke het laatste van des mensen leven is, en in het laatste alle innerlijke dingen in volgorde zich verbergen; men zie n. 9828, 9836; en met de vaten van elk soort worden in het Woord de uitwendige dingen aangeduid, waarin de innerlijke dingen zijn, n. 3079. Vandaar nu is het, dat er wordt gezegd, dat het brood, de koeken, en de vladen van ongezuurde dingen in den korf zouden worden gegeven, en in den korf zouden worden aangebracht. Dat het zinlijke bij den mens het laatste van zijn leven is, zie men in n. 9212, 9216. Maar met deze dingen is het aldus gesteld: het zijn twee dingen bij den mens die het leven van hem maken: het verstandelijke en het willijke. Het laatste van het verstandelijke wordt het zinlijk wetenschappelijke genoemd, en het laatste van het willijke wordt het zinlijk verkwikkelijke genoemd; het zinlijk wetenschappelijke, hetwelk het laatste van het verstandelijke is, wordt geput door het tweetal zinnen, die het gehoor en het gezicht zijn; en het zinlijk verkwikkelijke, hetwelk het laatste

van het willijke is, wordt ook geput door een tweetal zinnen, die de smaak en de tast zijn. Het laatste der doorvatting van het ene en het andere is de reuk. Het zinlijk wetenschappelijke, hetwelk het laatste van het verstandelijke is, wordt in het Woord verstaan onder den kelk of den beker, want de wijn die daarin is, of het water, zijn de ware dingen die van het verstandelijke deel zijn; het zinlijk verkwikkelijke echter, hetwelk het laatste van het willijke is, wordt in het Woord verstaan onder den korf of de mand; en omdat het laatste het samenhoudende is van alle innerlijke dingen, worden derhalve eveneens de innerlijke dingen onder die vaten verstaan, onder den kelk of den beker de verstandelijke ware dingen, en in den tegengestelden zin de valse dingen, en onder den korf of de mand de willijke goede dingen, en in den tegengestelden zin de boze dingen. De goede dingen immers behoren tot den wil, en de ware dingen tot het verstand. Dat de kelken of de bekers de verstandelijke dingen in een samenvatting zijn, zie men in n. 5120, 9557; en dat de korven of de manden de willijke goede dingen in een samenvatting zijn, n. 5144. Of gij zegt de willijke goede dingen, dan wel de hemelse goede dingen, het is hetzelfde; desgelijks, of gij zegt de verstandelijke ware dingen, dan wel de geestelijke ware dingen. Dat de dingen die in den korf werden gelegd, de hemelse goede dingen betekenen, zie men vlak boven in n. 9992, 9993, 9994; en omdat het zinlijke het laatste ervan is, en zo het samenhoudende van alle dingen, wordt er derhalve gezegd dat al die dingen in den korf zouden worden gegeven.

9997. En gij zult ze doen naderen in den korf; dat dit betekent zo de aanwezigheid van alle dingen, staat vast uit de betekenis van doen naderen, zijnde de verbinding en de aanwezigheid, waarover n. 9378; en uit de betekenis van den korf, zijnde het zinlijke waarin alle dingen zijn, waarover vlak boven n. 9996.

9998. En den var en de twee rammen; dat dit betekent het natuurlijke of het uitwendige van den mens, en het geestelijke of het inwendige van hem, die moeten worden gezuiverd, staat vast uit de betekenis van den var, zijnde het natuurlijke of het uitwendige van den mens, dat moet worden gezuiverd; waarover boven n. 9990; en uit de betekenis van de rammen, zijnde het geestelijke of het inwendige van den mens, dat moet worden gezuiverd, waarover ook boven n. 9991.

9999. Vers 4 tot 9. *En Aharon en zijn zonen zult gij doen naderen tot de deur van de Tent der Samenkomst, en wassen zult gij hen met wateren. En nemen zult gij de klederen, en bekleden Aharon met den rok, en den mantel des efods, en den efod, en den borstlap; en gorden zult gij hem met den gordel des efods. En zetten zult gij den tulband op zijn hoofd, en geven zult gij de kroon der*

heiligheid op den tulband. En gij zult nemen de olie der zalving, en gieten op zijn hoofd, en hem zalven. En zijn zonen zult gij doen naderen, en bekleeden hen met rokken. En aangorden zult gij hen met den bandelier, Aharon en zijn zonen, en aanbinden zult gij hun de tiaren, en voor hen zal het priesterschap zijn tot een inzetting der eeuw; en gij zult vullen de hand van Aharon, en de hand zijner zonen. En Aharon en zijn zonen, betekent den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en ten aanzien van het Goddelijk Ware daaruit; zult gij doen naderen tot de deur van de Tent der Samenkomst, betekent de verbinding van het ene en het andere in den Hemel; en wassen zult gij hen met wateren, betekent de zuivering door de ware dingen des geloofs; en nemen zult gij de klederen, en bekleeden Aharon, betekent het uitbeeldende van het geestelijk Rijk des Heren; met den rok, betekent het binnenste van dat Rijk; den mantel des efods, betekent het middelste van dat Rijk; en den efod, betekent het laatste ervan; en den borstlap, betekent het Goddelijk Ware opblinkende uit het Goddelijk Goede des Heren; en zetten zult gij den tulband op zijn hoofd, betekent de Goddelijke wijsheid; en geven zult gij de kroon der heiligheid op den tulband, betekent het Goddelijk Menselijke des Heren; en gij zult nemen de olie der zalving, betekent het uitbeeldende van de inwijding in het Goddelijk Goede; en gieten op zijn hoofd, en hem zalven, betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Goede in den Heer ten aanzien van het ganse Menselijke; en zijn zonen zult gij doen naderen, betekent de verbinding van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren; en bekleeden hen met rokken, betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Geestelijke voortgaande; en aangorden zult gij hen met den bandelier, betekent den band der verbinding opdat alle dingen in het verband worden gehouden, en vandaar in den hemelsen vorm; Aharon en zijn zonen, betekent den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware; en aanbinden zult gij hun de tiaren, betekent het inzicht uit de wijsheid; en voor hen zal het priesterschap zijn, betekent den Heer ten aanzien van het werk der zaliging in de opeenvolgende orde; tot een inzetting der eeuw, betekent volgens de eeuwige wetten der orde; en gij zult vullen de hand van Aharon, en de hand zijner zonen, betekent het uitbeeldende van de Goddelijke macht des Heren door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede.

10000. En Aharon en zijn zonen; dat dit den Heer betekent ten aanzien van het Goddelijk Goede, en ten aanzien van het Goddelijk Ware daaruit, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het

Goddelijk Goede, waarover n. 9806; en uit de uitbeelding van zijn zonen, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware daaruit, waarover n. 9807. **10001.** Zult gij doen naderen tot de deur vande Tent der Samenkomst; dat dit betekent de verbinding van het ene en het andere in den Hemel, staat vast uit de betekenis van doen naderen, zijnde de aanwezigheid en de verbinding, zoals boven n. 9997; hier de verbinding van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit den Heer in den Hemel; uit de betekenis van de deur, zijnde de binnenleiding, waarover n. 8989; en uit de uitbeelding van de Tent der Samenkomst, zijnde de Hemel, waarover n. 9457, 9481, 9485, 9963. Dat de var, de rammen, het brood, de koeken, en de vladen van ongezuurde dingen in den korf, en Aharon met de zonen zouden worden opgesteld aan de deur van de Tent der Samenkomst, en dat dezen daar zouden worden bekleed met klederen en zouden worden gezalfd, en dat die dingen daar zouden worden geofferd op het Altaar, was ter oorzaak hiervan, dat de plaats waar de deur was van de Tent der Samenkomst, het huwelijk uitbeeldde van het Goddelijk Goede met het Goddelijk Ware; door het Altaar immers, dat ook aan de deur der Tent was gesteld, werd de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, en door de Tent der Samenkomst werd de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware. Vandaar werd door de plaats aan de deur der Tent de verbinding van het Goede en het Ware uitgebeeld, welke verbinding het hemels huwelijk wordt genoemd. Dat door het Altaar van het brandoffer was uitgebeeld de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, zie men in n. 9964; en dat door de Tent der Samenkomst de Heer was uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware, n. 9963. Dat het Altaar daar opgesteld is geweest, staat vast bij Moscheh: “En Moscheh *zette het Altaar des brandoffers aan de deur der Tent*”, Exod. xl: 29. Dat de verbinding van het goede en het ware het hemels huwelijk is, en dat dit de Hemel is, zie men inn. 2173, 2508, 2618, 2803, 3004 en vervolg, 3132, 3952, 4434, 6179. Uit deze dingen nu blijkt, dat met doen naderen Aharon en zijn zonen tot de deur van de Tent der Samenkomst, de verbinding van het ene en het andere wordt aangeduid, namelijk van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit den Heer in den Hemel.

10002. En wassen zult gij hen met wateren; dat dit betekent de zuivering door de ware dingen des geloofs, staat vast uit de betekenis van met wateren wassen, zijnde de zuivering door de ware dingen des geloofs, waarover n. 3147, 5954 einde, 9088; dat alle zuivering en wederverwekking geschiedt door de ware dingen des geloofs, zie men in n. 2799 midden, 7044, 8635 tot 8640, 8772; en dat de wateren de ware dingen des geloofs zijn, n. 739, 2702, 3058, 3424, 4976, 7307, 8568.

10003. En nemen zult gij de klederen, en bekleden Aharon; dat dit betekent het uitbeeldende van het geestelijk Rijk des Heren, staat vast uit de betekenis van de klederen van Aharon, zijnde het uitbeeldende van het geestelijk Rijk des Heren, waarover n. 9814.

10004. Met den rok; dat dit het binnenste van dat Rijk betekent, staat vast uit de betekenis van den rok, waarmede Aharon was bekleed, zijnde het Goddelijk geestelijke onmiddellijk voortgaande uit het Goddelijk hemelse, aldus het binnenste van het geestelijk Rijk, waarover n. 9826, 9942.

10005. Den mantel des efods; dat dit het middelste van dat Rijk betekent, staat vast uit de betekenis van den mantel, zijnde het Goddelijk geestelijke middellijk voortgaande uit het Goddelijk hemelse, aldus het middelste van het geestelijk Rijk, waarover n. 9825. Dat er wordt gezegd de mantel des efods, komt omdat de mantel behoorde tot den efod; ook werd hij van den rok onderscheiden door den gordel; er waren immers twee gordels, de ene gemeenschappelijk voor den efod en tegelijk voor den mantel, de andere voor den rok alleen; hetgeen betekende dat de dingen van het geestelijk Rijk, die door den rok werden uitgebeeld, onderscheiden waren van de dingen die werden uitgebeeld door den mantel en tegelijk door den efod. De gordel of de bandelier betekent den gemenen band, waardoor de innerlijke dingen in het verband worden gehouden, n. 9828; en waardoor eveneens het ene van het andere wordt gescheiden, n. 9944. Met deze dingen is het aldus gesteld: Er zijn drie dingen die in orde na elkander komen of op elkander volgen; die drie worden in de Hemelen genoemd het Hemelse, het Geestelijke, en het Natuurlijke daaruit; het Hemelse is het goede der liefde tot den Heer, het Geestelijke is het goede der liefde jegens den naaste; en het Natuurlijke daaruit is het goede des geloofs. Het Hemelse, hetwelk het goede der liefde tot den Heer is, stelt den binnensten of derden Hemel samen; het Geestelijke, hetwelk het goede der liefde jegens den naaste is, stelt den middelsten of tweeden Hemel samen; en het Natuurlijke daaruit, hetwelk het goede des geloofs is, stelt den laatsten of eersten Hemel samen. Aangezien de klederen van Aharon het geestelijk Rijk des Heren uitbeeldden, n. 9814, zo is het uit de dingen die zijn gezegd, duidelijk, wat de rok heeft uitgebeeld, en wat de mantel, en wat de efod; namelijk dat de rok heeft uitgebeeld het midden verenigende het geestelijk Rijk met het hemelse Rijk, weswege die ook door een gordel was onderscheiden van den mantel en den efod, welke het inwendig en het uitwendig geestelijke Rijk uitbeeldden. Over den Rok zie men n. 9826, 9942; over den Mantel, n. 9825; en over den Efod n. 9824. Men kan ook een voorstelling van deze zaak hebben uit de dingen die eerder zijn

getoond over de Tent der Samenkomst, waarmede de Hemel was uitgebeeld waarin de Heer is. Door het binnenste ervan, waar de Ark der Getuigenis was, was de binnenste of derde Hemel uitgebeeld; door het Habitakel, hetwelk buiten den Voorhang was, was de middelste of tweede Hemel, uitgebeeld; en door den Voorhof de laatste of eerste; aldus eveneens het Hemelse, het Geestelijke, en het Natuurlijke daaruit. Het midden echter verenigende den binnensten Hemel en den middelsten Hemel, werd uitgebeeld door den Voorhang tussen het Heilige en het Heilige der Heiligen, iets eenders als door den rok op Aharon werd uitgebeeld. Over het binnenste van de Tent, waar de Ark was, zie men n. 9485; over het Habitakel dat buiten den voorhang was, n. 9594, 9632; over den Voorhof, n. 9741; en over den Voorhang, zijnde het verenigende midden van den binnensten en den middelsten Hemel, n. 9670, 9671. Een nog betere voorstelling aangaande die dingen kan men vatten uit de overeenstemming van den mens met de Hemelen; dat er een overeenstemming is van alle dingen die bij den mens zijn, met alle dingen in de Hemelen, daarvoor zie men de dingen die eerder aan het einde van verscheidene Hoofdstukken zijn getoond. Het hoofd bij den mens stemt overeen met den binnensten of derden Hemel, waar het hemels goede is; de borst tot aan de lenden stemt overeen met den middelsten of tweeden Hemel, waar het geestelijk goede is; en de voeten stemmen overeen met den laatsten of eersten Hemel, waar het natuurlijk goede is; de hals echter is krachtens de overeenstemming het verenigende midden van den binnensten en den middelsten Hemel, n. 9913, 9914; evenzo als de Voorhang in de Tent; want alle uitbeeldende dingen in de natuur hebben betrekking op den menselijken vorm, en volgens de betrekking daarop duiden zij aan, n. 9496. Uit deze dingen nu kan vaststaan waarom de rok door den gordel was onderscheiden van den mantel en den efod, en eveneens waarom de mantel de mantel des efods wordt geheten.

10006. En den efod; dat dit het laatste ervan betekent, namelijk van het geestelijk Rijk, staat vast uit de betekenis van den Efod, zijnde het laatste van het geestelijk Rijk, waarover n. 9824.

10007. En den borstlap; dat dit betekent het Goddelijk Ware, opblinkende uit het Goddelijk Goede des Heren, staat vast uit de dingen die zijn getoond over den Borstlap, in n. 9823, 9863 tot 9873, 9905.

10008. En zetten zult gij den tulband op zijn hoofd; dat dit de Goddelijke wijsheid betekent, staat vast uit de betekenis van den tulband, zijnde het inzicht, en wanneer over den Heer wordt gehandeld, Die door Aharon wordt uitgebeeld, de Goddelijke wijsheid, waarover n. 9827.

10009. En geven zult gij de kroon der heiligheid op den tulband; dat dit het Goddelijk Menselijke des Heren betekent, staat vast uit hetgeen eerder over de plaat van goud waarin was gegraveerd Heiligheid voor Jehovah, welke hier de kroon der heiligheid wordt genoemd, is gezegd in n. 9930, 9931.

10010. En gij zult nemen de olie der zalving; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Goede in den Heer, staat vast uit de betekenis van de olie, zijnde het goede der liefde, en in den hoogsten zin het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde tot den Heer; en uit de betekenis van de zalving, zijnde de inwijding om dit goede uit te beelden, waarover n. 9474, 9954.

10011. En gieten op zijn hoofd, en hem zalven; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Goede in den Heer ten aanzien van het ganse Menselijke, staat vast uit de betekenis van olie gieten op het hoofd van Aharon, zijnde het Goddelijk Goede over het ganse Menselijke des Heren, want met de olie wordt het Goddelijk Goede aangeduid, n. 4582, 9474; met Aharon de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, n. 9806; en met het Hoofd het ganse Menselijke; en uit de betekenis van zalven, zijnde het uitbeeldende van deze zaak, waarover n. 9474, 9954. Dat het hoofd het ganse menselijke of de ganse mens is, komt omdat uit het hoofd het al van den mens nederdaalt; het lichaam immers is de afleiding daarvandaan; weswege ook dat wat de mens denkt en wil, hetgeen in het hoofd geschiedt, zich in de uitwerking vertoont in het lichaam. Het is met het hoofd gesteld zoals met het hoogste of het binnenste in de Hemelen; dit daalt neder en vloeit in de Hemelen in die beneden zijn, en brengt ze voort en leidt ze af van zich, weswege ook met den binnensten Hemel overeenstemt het hoofd bij den mens, met den middelsten Hemel het lichaam tot aan de lenden, en met den laatsten Hemel de voeten. Kortom, dat wat het binnenste is, is in de afgeleide dingen het enige, hetwelk wezenlijk leeft. Daaruit blijkt, dat het Goddelijke, omdat het het binnenste van alle dingen is, of, wat hetzelfde, het hoogste van alle dingen, het enige is waaruit het leven van alle dingen is; weswege de mens voor zoveel als hij uit het Goddelijke opneemt, voor zoveel leeft. Bovendien vloeiende de olie, waarmede de priester werd gezalfd, neder van de kruin des hoofds tot op het lichaam, zoals kan vaststaan bij David: *“Zoals de goede olie op het hoofd nederdalende op den baard van Aharon, die nederdaalt op den mond zijner klederen”*, Psalm CXXXIII: 2. Bij Mattheus: *“Een vrouw goot uit een albasten fles van balsem op het hoofd van Jezus, toen Hij aanzat. Jezus zeide: Zij heeft dezen balsem uitgegoten over Min lichaam ter de begrafenis”*, xxvi: 7, 12. En bij Markus: *“Er kwam een vrouw hebbende een albasten fles van zalf van onvervalsten nardus van groten prijs, ende albasten fles gebroken hebbende, goot zij die uit op het*

hoofd van Jezus. En Jezus zeide: Zij is voorgekomen *om Min lichaam te zalven ter begrafenis*”, xiv: 3, 8. Daaruit blijkt eveneens, dat het hoofd zalven, is het ganse lichaam zalven. Dat onder het hoofd de ganse mens wordt verstaan, staat ook vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals bij Jesaja: “De verlost van Jehovah zullen wederkeren, en komen tot Zion met gezang, en *de vreugde der eeuwigheid op hun hoofd*”, xxxv: 10. Bij Moscheh: “De kostbare dingen der inkomsten der zon, de eerstelingen der bergen van het oosten, en *de kostbare dingen der aarde voor het hoofd van Jozef*, en voor de kruin van den Nazireër zijner broederen”, Deut. xxxiii: 14, 15, 16. Bij Jeremia: “De stormwind van Jehovah *zal zich storten op het hoofd der goddelozen*”, xxx: 23. Bij Ezechiël: “Hun weg zal Ik *op hun hoofd* geven”, xi: 21; Hfdst. xvi: 43; Hfdst. xxii: 31; Joël iv: 4, 7; Obad. Vers 15. Bij denzelfde: “Wee die sluiers maken *op het hoofd van alle statuur*, om de zielen te jagen”, xiii: 18. Bij David: “*God zal het hoofd verbrijzelen*, de kruin van het haar”, Psalm lxxviii: 22. Uit deze dingen nu blijkt dat met het hoofd de ganse mens wordt aangeduid, en aldus dat met olie gieten op het hoofd van Aharon, wordt aangeduid het Goddelijk Goede in den Heer over het ganse Menselijke. Dat de Heer, toen Hij in de wereld was, Zich het Goddelijk Ware heeft gemaakt, en toen Hij uit de wereld heenging, Zich het Goddelijk Goede heeft gemaakt, daarvoor zie men de aangehaalde dingen in n. 9315 einde, 9199 einde.

10012. En zijn zonen zult gij doen naderen; dat dit betekent de verbinding van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, staat vast uit de uitbeelding van de zonen van Aharon, zijnde het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, waarover n. 9807; en uit de betekenis van doen naderen, zijnde de verbinding, waarover n. 9806, 10001.

10013. En bekleden hen met rokken; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Geestelijke voortgaande, staat vast uit de betekenis van de rokken die voor de zonen van Aharon waren, zijnde het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Geestelijke, hetwelk wordt uitgebeeld door den rok van Aharon, waarover n. 9947.

10014. En aangorden zult gij hen met den bandelier; dat dit betekent den band der verbinding opdat alle dingen in het verband worden gehouden, en vandaar in den hemelsen vorm, staat vast uit de betekenis van den bandelier, zijnde de uitwendige band samenhoudende alle ware en goede dingen des geloofs in het verband, en in den vorm, waarover n. 9341 einde, 9828, 9837, 9944.

10015. Aharon en zijn zonen; dat dit betekent den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware, staat vast uit

de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover n. 9806; en uit de uitbeelding van de zonen van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware daaruit voortgaande, waarover n. 9807.

10016. En aanbinden zult gij hun de tiaren; dat dit het inzicht uit de wijsheid betekent, staat vast uit de betekenis van de tiaren, zijnde het inzicht uit de wijsheid, waarover n. 9949.

10017. En voor hen zal het priesterschap zijn; dat dit betekent den Heer ten aanzien van het werk der zaliging in de opeenvolgende orde, staat vast uit de betekenis van het priesterschap, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het gehele werk der zaliging, waarover n. 9809. Dat het is in de opeenvolgende orde, is omdat over het priesterschap van de zonen van Aharon hier wordt gehandeld, en door zijn zonen worden de dingen uitgebeeld die voortgaan, aldus die in de orde op elkander volgen, n. 9807. Hiermede is het aldus gesteld: het priesterschap dat door Aharon wordt uitgebeeld, is het werk der zaliging van hen, die in het hemels Rijk des Heren zijn, welk Rijk eigenlijk in het Woord wordt verstaan onder het Rijk der priesters; het priesterschap echter dat door de zonen van Aharon wordt uitgebeeld, is het werk der zaliging van hen die zijn in het geestelijk Rijk des Heren, het naast voortgaande uit Zijn hemels Rijk. Vandaar is het, dat hier onder het priesterschap het werk der zaliging des Heren in de opeenvolgende orde wordt verstaan; het priesterschap echter dat door de Levieten wordt uitgebeeld, is het werk der zaliging des Heren, wederom uit dit voortgaande. Er zijn drie dingen die in orde op elkander volgen: er is het hemelse, zijnde het goede der liefde tot den Heer; er is het geestelijke, zijnde het goede der liefde jegens den naaste; en er is het natuurlijke daaruit, zijnde het goede des geloofs. Omdat er die drie dingen zijn die in orde op elkander volgen, zijn er ook drie Hemelen; en in die zijn de goede dingen in die orde. Het werk der zaliging van hen die in het hemels goede zijn, wordt uitgebeeld door het priesterschap van Aharon; het werk echter der zaliging van hen die in het geestelijk goede zijn, wordt uitgebeeld door het priesterschap van de zonen van Aharon; en het werk der zaliging van hen die daaruit in het natuurlijk goede zijn, wordt uitgebeeld door het priesterschap der Levieten. En omdat de dingen die in de orde op elkander volgen, voortgaan uit het goede der liefde tot den Heer, welk goede wordt uitgebeeld door Aharon en zijn priesterschap, wordt er derhalve van de Levieten gezegd, dat zij aan Aharon waren gegeven, want de dingen die voortgaan, zijn van hem uit wien zij voortgaan; de voortgaande dingen immers of de opeenvolgende dingen ontleen daaraan hun Zijn, volgens

hetgeen vlak boven in n. 10011 is gezegd. Dat de Levieten aan Aharon en aan diens zonen waren gegeven, om de bediening van het priesterschap onder genen te vervullen, zie men in Num. III: 1 tot het einde.

10018. Tot een inzetting der eeuw; dat dit betekent volgens de eeuwige wetten der orde, staat vast uit de betekenis van de inzetting, zijnde de wet der orde, waarover n. 7884, 7995, 8357; en uit de betekenis van de eeuw, zijnde het eeuwige.

10019. En gij zult vullen de hand van Aharon, en de hand zijner zonen; dat dit betekent de inwijding tot het uitbeelden van de Goddelijke macht des Heren door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, staat vast uit de betekenis van de hand vullen, zijnde het ingewijd worden om den Heer uit te beelden ten aanzien van het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, en van de macht daaruit. Het waren twee dingen waardoor de inwijding in het priesterschap geschiedde: de Zalving, en de Vulling van de hand. Met de zalving geschiedde de inwijding om den Heer uit te beelden ten aanzien van het Goddelijk Goede; de olie immers, waarmede de zalving geschiedde, betekent het goede der liefde, n. 10011; en met de vulling van de hand geschiedde de inwijding om den Heer uit te beelden ten aanzien van het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, en zo de macht. Met de hand immers wordt de macht aangeduid, n. 878, 4931 tot 4937, 5327, 5328, 6947, 7011, 7188, 7189, 7518, 7673, 8050, 8069, 8153; en van de hand wordt gesproken met betrekking tot het ware dat uit het goede is, n. 3091, 3563, 4931, 8281, 9025; aangezien alle macht is van het ware uit het goede, n. 5623, 6344, 6423, 6948, 8200, 8304, 9327, 9410, 9639, 9643. En omdat het hoofd en het ganse lichaam hun macht uitoefenen door de handen, en de macht het actieve des levens bij den mens is, wordt derhalve met de hand ook aangeduid al wat bij den mens is, aldus de mens voorzover als hij handelende is, n. 9133; uit welke dingen kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de hand vullen. Dat de Heer alleen de macht heeft, en de Engel, de geest, en de mens te enen male geen, tenzij die welke daarvandaan is, zie men in n. 8200, 8281, 9327, 9410, 9639. Dat met die twee dingen, namelijk met de zalving en de vulling van de hand, de inwijding in het priesterschap geschiedde, was ter oorzaak hiervan, dat alle dingen die ook maar in de Hemelen en op de aarde zijn en bestaan, betrekking hebben op het goede en op het ware. Hoe echter de vulling van de hand geschiedde, wordt in dit Hoofdstuk beschreven van Vers 9 tot 36; en eveneens in Levit. Hfdst. VIII: Vers 22 tot het einde. Zij geschiedde met den tweeden ram, die derhalve de ram der vullingen wordt genoemd. Het proces van de vulling was deze, dat die ram werd geslacht; dat van

deszelfs bloed werd gegeven op het oorlapje van het rechteroor, den duim van den rechterhand, den duim van den rechervoet van Aharon en van diens zonen; dat van het bloed uit het Altaar, en van de olie der zalving, werd gesprengd op Aharon en diens zonen, en op hun klederen; en dat het vet, de staart, het vet op de darmen, het net van de lever, de nieren en het vet ervan, en de rechterschenkel, uit dien ram, voorts het brood, de koeken, en de vladen van ongezuurde dingen, uit den korf, werden gelegd op de handpalmen van Aharon en diens zonen, en heen en weder werden bewogen, en daarna werden verbrand op het brandoffer uit den eersten ram; dat de borst, nadat zij was bewogen, en de linkerschenkel, voor Aharon en diens zonen waren, en dat dit vlees, gekookt in een heilige plaats, en het in den korf overgebleven brood, aan de deur van de Tent der Samenkomst door hen werden gegeten. Dit was het proces van de vulling van de hand. Wat echter de afzonderlijke dingen betekenden, zal, uit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, in hetgeen volgt worden gezegd. De Goddelijke macht des Heren, welke werd uitgebeeld door de vulling van de hand van Aharon en van diens zonen, is de Goddelijke macht van het menselijk geslacht te zaligen; en de macht van het menselijk geslacht te zaligen, is de macht over de Hemelen en over de hellen; want door die macht des Heren, en niet door een andere, wordt de mens gezaligd; al het goede immers dat der liefde is, en al het ware dat des geloofs is, vloeit door de Hemelen uit den Heer in, welke dingen niet kunnen invloeien tenzij de hellen worden verwijderd, want uit de hellen is al het boze, en vandaar al het valse. De mens wordt door de verwijdering van de boze dingen en vandaar van de valse dingen uit de hellen, en dan door den invloed van het goede der liefde en van het ware des geloofs door den Hemel uit den Heer, gezaligd. Dat de Heer, toen Hij in de wereld was, de hellen heeft onderjukt, en de Hemelen in de orde heeft hersteld, en voor Zich de Goddelijke macht over dezelve heeft verkregen, zie men in n. 9486, 9715, 9809, 9937, en de aangehaalde dingen in n. 9528 einde. Het is deze macht des Heren, die werd uitgebeeld door de vulling van de hand der Priesters; want met het Priesterschap werd het gehele werk van de zaliging des Heren aangeduid, n. 9809. Dat de Heer die Macht heeft, leert Hijzelf met openlijke woorden, bij Mattheus: *“Mij is gegeven alle mogendheid inde hemelen en op de aarde”*, xxviii: 18; en bij Lukas: *zaezus zeide tot de zeventig, die zeiden dat de demonen hun gehoormanden: Zie, Ik geef ulieden de mogendheid van op de slangen en op de schorpioenen te treden; en over alle mogendheid des vijands, zodat niets hoegenaamd u zal schaden; alle dingen zijn Mij van Mijn Vader overgegeven”*, x: 19, 22; met deze dingen wordt de mogendheid des Heren over de hellen beschreven; de demonen zijn zij die

in de hellen zijn; de slangen en de scorpioenen zijn de boze dingen en de valse dingen van het boze; op die treden, is die vernietigen; de hellen worden ook verstaan onder den vijand, over wien zij de mogendheid zouden hebben. Dat de Heer voor Zich die mogendheid heeft verkregen toen Hij in de wereld was, staat vast bij Jesaja: *“Wie is Deze, Die van Edom komt, voorttrekkende in de veelheid Zijner sterkte, groot om te verlossen; Mijn arm heeft Mij heil beschikt; derhalve is Hij hun tot een Heiland geworden”*, XLIII: 1 tot 10. Dat die dingen worden gezegd aangaande den Heer, is in de Kerk bekend; desgelijks de dingen elders bij den-zelfde: *“Zijn arm heeft Hem heil beschikt, en Zijn Gerechtigheid heeft Hem opgewekt; vandaar heeft Hij aangetrokken de Gerechtigheid zoals een pantser, en de helm des heils op Zijn hoofd; en de Verlosser is tot Zion gekomen”*, LIX: 16 tot 21. En bij David: *“Het gezegde van Jehovah tot Mijn Heer: Zit aan Mijn rechter totdat Ik Uw onvrienden [inimicos] zal hebben gezet tot een voetbank Uwer voeten; den schepter Uwer sterkte zal Jehovah uit Zion zenden; heers in het midden der vijanden [hostes]; de Heer is aan Uw rechter”*, CX: 1 en vervolg. Dat deze dingen zijn gezegd aangaande den Heer, leert de Heer Zelf bij Mattheus, Hfdst. XXII: 43. Daar wordt Zijn heerschappij over de hellen beschreven met zitten aan de rechter, want met de rechter wordt de Macht aangeduid die het Goddelijk Ware heeft uit het Goddelijk Goede; de hellen en daaruit de boze en de valse dingen zijn de onvrienden die tot een voetbank Zijner voeten zouden worden gesteld, en eveneens de vijanden, in wier midden Hij zou heersen. Dat de rechter van Jehovah de Goddelijke Macht is, blijkt uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals bij Moscheh: *“Uw rechter, Jehovah, is grootmachtig in sterkte; Uw rechter, Jehovah, verbreekt den vijand”*, Exod. xv: 6. Bij David: *“God, Gij geeft mij het schild des heils, en Uw rechter ondersteunt mij”*, Psalm XVIII: 36. Bij denzelfde: *“Hun arm heeft hen niet gered, maar Uw rechter en Uw arm, en het licht Uwer aangezichten”*, Psalm XLIV: 4. Er wordt gezegd Uw rechter, en Uw arm, en het licht der aangezichten, omdat de rechter de macht is, de arm de sterkte is, en het licht der aangezichten het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede is. Dat de arm de sterkte is, zie men in n. 4932, 4934, 4935, 7205; dat het licht het Goddelijk Ware is, n. 9548, 9684; en dat de aangezichten van Jehovah het Goddelijk Goede zijn, n. 222, 5585, 9306. Bij denzelfde: *“God, Uw rechter ondersteunt mij”*, Psalm LXIII: 9. Bij denzelfde: *“Jehovah, Gij hebt een arm met kracht; sterk is Uw hand; Uw rechter zal worden verhoogd”*, Psalm LXXXIX: 14. Bij Jesaja: *“Jehovah heeft gezworen bij Zijn rechter, bij den arm Zijner sterkte”*, LXII: 8. En bij David: *“Jehovah, Uw hand zij voor den Man Uwer rechter; voor den Zoon des mensen dien Gij U gesterkt hebt; dan zullen*

wij niet terugtreden van U”, Psalm LXXX: 18, 19. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat er wordt verstaan onder des Heren woorden bij Mattheus: “Jezus zeide: *Van nu aan zult gij zien den Zoon des mensen, zittende aan de rechterzijden der macht*”, xxvi: 64; en bij Lukas: “*Van nu aan zal de Zoon des mensen zijn gezeten aan de rechterzijden der kracht Gods*”, xxii: 69. Dat de Zoon des mensen de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware, zie men in n. 9807; doch dat de rechter de Goddelijke Macht is, staat vast uit de dingen die nu zijn getoond; derhalve wordt eveneens gezegd de rechter der macht en de rechter der kracht. Uit deze dingen nu blijkt, wat er werd uitgebeeld door de Zalving van Aharon en van diens zonen, en wat door de vulling van hun hand, namelijk door de Zalving het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde in den Heer, n. 9954 tot het einde; en door de vulling van de hand, het Goddelijk Ware en de Goddelijke Macht daaruit. Dat het Goddelijk Goede alle macht heeft door het Goddelijk Ware, en dat de Allene Heer haar heeft, zie men in de boven aangehaalde plaatsen; derhalve wordt eveneens de Heer in het Woord van het Oude Testament genoemd Held, Krijgsman, en eveneens Jehovah Zebaoth of der Heirscharen.

10020. Vers 10, 11, 12, 13, 14. *En gij zult doen naderen den var van de Tent der Samenkomst, en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van den var. En gij zult slachten den var voor Jehovah, aan de deur van de Tent der Samenkomst. En gij zult nemen van het bloed des vars, en geven op de hoornen des Altaars met uw vinger; en al het bloed zult gij uitgieten aan het fundament des Altaars. En gij zult nemen al het vet bedekkende de darmen, en het net over de lever, en de twee nieren, en het vet dat op die is, en gij zult verbranden op het altaar. En het vlees des vars, en zijn vel, en zijn mest, zult gij verbranden met vuur buiten het kamp; zonde dit. En gij zult doen naderen den var, betekent den staat der aanplooiing van den natuurlijken of uitwendigen mens, zodanig als hij in zijn kindsheid is; vóór de Tent der Samenkomst, betekent tot de zuivering, de opneming van het ware uit den Hemel, en de verbinding ervan met het goede; en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van den var, betekent het uitbeeldende van de opneming van het goede en het ware in den natuurlijken of uitwendigen mens; en gij zult slachten den var vóór Jehovah, betekent de voorbereiding tot de zuivering van het goede en het ware uit het Goddelijke in den uitwendigen of natuurlijken mens; aan de deur van de Tent der Samenkomst, betekent opdat er de verbinding van die zij; en gij zult nemen van het bloed des vars, betekent het Goddelijk Ware aangepast in den natuurlijken of uitwendigen mens; en geven op de hoornen des Altaars met uw vinger, betekent de Goddelijke macht des*

Heren uit het eigene; en al het bloed zult gij uitgieten aan het fundament des Altaars, betekent het Goddelijk Ware gans in het zinlijke, dat het laatste van des mensen leven is; en gij zult nemen al het vet, betekent het aangepaste goede; bedekkende de darmen, betekent dat is aangepast aan de laatste of de laagste dingen; en het net over de lever, betekent het innerlijk goede van den uitwendigen of natuurlijken mens; en de twee nieren, en het vet op die, betekent het innerlijk ware van den uitwendigen of natuurlijken mens, en het goede van dat ware; en gij zult verbranden op het Altaar, betekent uit de Goddelijke Liefde des Heren; en het vlees des vars, betekent het boze der vorige liefden daar; en zijn vel, betekent het valse in de laatste dingen; en zijn mest, betekent de overige onreine dingen; zult gij verbranden met vuur buiten het kamp, betekent dat die dingen naar de hel moeten worden verwezen, en moeten worden verteerd door de boze dingen van de zelfliefdje; zonde dit, betekent zo gezuiverd van de boze dingen.

10021. En gij zult doen naderen den var; dat dit betekent den staat der aanplooiing van den natuurlijken of uitwendigen mens, zodanig als hij in zijn kindsheid is, staat vast uit de betekenis van doen naderen, zijnde de aanwezigheid en de verbinding, waarover n. 9378, 9997, 10001, en eveneens de aanplooiing, n. 8439; hier de aanplooiing tot de zuivering en tot de opneming van het goede en het ware uit het Goddelijke, want met dit slachtoffer, en met de slachtoffers in het algemeen, wordt dit aangeduid; en uit de betekenis van den var, zijnde het goede der naastenliefde en der onschuld in den natuurlijken of uitwendigen mens, waarover n. 9391; aldus de uitwendige of natuurlijke mens zodanig als hij in zijn kindsheid is, want dan is hij in het goede der onschuld. Als hij in dien staat is, is hij ook in den staat der aanplooiing tot de zuivering en tot de opneming van het goede en het ware uit het Goddelijke. Aangezien er nu over deze dingen in den inwendigen zin wordt gehandeld, moet het worden gezegd hoe het hiermede is gesteld. Wanneer de mens wordt wederverwekt, hetgeen geschiedt wanneer hij in leeftijd is opgegroeid, zo wordt hij eerst binnengebracht in den staat der onschuld; maar in den staat der uitwendige onschuld, bijna zodanig als die der kleine kinderen; de onschuld van dezen is een uitwendige onschuld, welke woont in de onwetendheid; deze staat is het vlak van het nieuwe leven wanneer de mens wordt wederverwekt; de mens is dan ook zoals een klein kind, want wanneer hij wordt wederverwekt, wordt hij opnieuw ontvangen, geboren, wordt een klein kind, groeit op, hetgeen geschiedt door het ware ingeplant aan het goede; en voor zoveel als hij dan in het echte goede komt, voor zoveel komt hij in het goede der inwendige onschuld, welke onschuld

woont in de wijsheid. En omdat de wederverwekking van den mens het beeld is van de verheerlijking des Heren, zo is het duidelijk, dat aldus de Heer Zich heeft verheerlijkt, dat is, Zijn Menselijke Goddelijk heeft gemaakt. Er wordt immers in den inwendigen zin in dit Hoofdstuk gehandeld over de verheerlijking van den Heer, n. 9985; maar omdat de verheerlijking des Heren ten aanzien van Zijn Menselijke het verstand te boven gaat, wordt zij derhalve, opdat zij enigermate worde gevat, ontvouwd door iets dat daarop gelijkt of door het beeld ervan. Deze dingen zijn vooruitgezonden, opdat men wete wat er wordt verstaan onder de zuivering en onder de opneming van het goede en het ware, en onder de verbinding ervan, welke met de slachtoffers in het algemeen, en hier met de slachtoffers der inwijding van Aharon en van diens zonen in het priesterschap in het bijzonder, worden aangeduid. Dat de wederverwekking van den mens het beeld is van de verheerlijking des Heren, zie men in n. 3138, 3212, 3296, 3490, 4402, 5688. Dat de onschuld der kleine kinderen een uitwendige onschuld is, en woont in de onwetendheid, n. 2306, 3494, 3504, 4563, 4797, 5608, 2305, 9301. Dat de mens die wordt wederverwekt, opnieuw wordt ontvangen, geboren, een klein kind en een knaap wordt, en opgroeit, n. 3203. Dat de onschuld van het kleine kind het vlak is, n. 2780, 3183, 3994, 4797, 5608, 7840. Dat de erkentissen van het ware en het goede worden ingeplant aan de onschuld der kindsheid, zoals aan hun vlak, n. 1616, 2299, 3504, 4797. Dat de onschuld der wederverwekten de inwendige onschuld is, en woont in de wijsheid, n. 1616, 3495, 3994, 4797, 5608, 9301, 9939. Het verschil tussen de uitwendige onschuld, welke die van de kleine kinderen is, en de inwendige onschuld, welke die van de wijzen is, n. 2280, 4563, 9301. Dat het hiermede aldus is gesteld, kan vaststaan uit de opvoeding en de wederverwekking van de kleine kinderen in het andere leven, waarover n. 2289 tot 2309. Dat al het goede der Kerk en des Hemels in zich heeft de onschuld, en dat zonder dat goede het goede niet het goede is, n. 2736, 2780, 6013, 7840, 7887, 9262. Wat de onschuld is, n. 3994, 4001, 4797, 5236, 6107, 6765, 7902, 9262, 9936.

1002. Vóór de Tent der Samenkomst; dat dit betekent tot de zuivering, de opneming van het ware uit den Hemel, en de verbinding ervan met het goede, staat vast uit de uitbeelding van de Tent der Samenkomst, zijnde de Hemel waar de Heer is, waarover n. 9457, 9481, 9485. Dat de zuivering, de inplanting van het ware, en de verbinding ervan met het goede hier eveneens wordt aangeduid, is omdat de var daarheen werd gebracht om geslachtofferd te worden, en met de slachtoffers wordt zowel de zuivering, als de inplanting van het ware en goede, en de verbinding ervan aangeduid. Dat door de

slachtoffers de zuiveringen van de boze en de valse dingen, en de verzoeningen waren uitgebeeld, zie men in n. 9990, 9991; en dat door de plaats vóór de Tent, die de deur ervan wordt genoemd, wordt uitgebeeld de verbinding van het ware en het goede, welke het hemels huwelijk wordt genoemd, n. 10001. Vandaar nu is het, dat met: gij zult doen naderen den var vóór de Tent der Samenkomst, wordt aangeduid de aanplooiing van den uitwendigen of natuurlijke mens, zodanig als hij in zijn kindsheid is, tot diens zuivering van de boze en de valse dingen, en zo tot de opneming van het ware uit den Hemel, en de verbinding ervan met het goede. Omdat er over de Slachtoffers en de Brandoffers wordt gehandeld in hetgeen nu in dit Hoofdstuk volgt, zal het worden gezegd wat door die dingen in het algemeen was uitgebeeld: Door de brandoffers en de slachtoffers was in het algemeen uitgebeeld de zuivering van de boze en de valse dingen, en omdat de zuivering was uitgebeeld, was ook de inplanting van het goede en het ware uit den Heer uitgebeeld, en eveneens de verbinding ervan; want wanneer de mens is gezuiverd van de boze en de valse dingen, hetgeen geschiedt door de verwijdering ervan, dan vloeit het goede en het ware uit den Heer in, en voor zoveel als het goede en het ware in dien staat invloeden, voor zoveel worden zij ingeplant, en voor zoveel worden zij verbonden. De Heer immers is bij voortduur aanwezig met het goede en het ware bij ieder mens, maar Hij wordt niet opgenomen, dan alleen voor zoveel als de boze en de valse dingen worden verwijderd, aldus voor zoveel als de mens van die wordt gezuiverd; de verbinding van het ware en het goede is de wederverwekking. Daaruit kan vaststaan, wat er door de brandoffers en door de slachtoffers in het algemeen was uitgebeeld; wat echter in het bijzonder was uitgebeeld, staat vast uit de dieren van diverse soort, die werden geslachtofferd. Omdat die drie dingen, namelijk de zuivering van de boze en de valse dingen, de inplanting van het ware en het goede, en de verbinding van die, werden uitgebeeld door de slachtoffers en de brandoffers, wordt met die derhalve ook elke Eredienst uit het ware des geloofs en het goede der liefde aangeduid, n. 6905, 8680, 8936; want elke Eredienst heeft ten doel, dat de mens van de boze en de valse dingen wordt gezuiverd, bijgevolg dat aan hem de goede en de ware dingen uit den Heer worden ingeplant, en hij zo wordt wederverwekt, hetgeen geschiedt door de verbinding ervan. De verbinding ervan is de Hemel of het Rijk des Heren bij den mens.

10023. En leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van den var; dat dit betekent het uitbeeldende van de opneming van het goede en het ware in den natuurlijke of uitwendigen mens, staat vast uit de betekenis van de hand opleggen, zijnde vergemeenschappen dat wat het zijne is, met den

ander; dat het ook de opneming is, is omdat dat wat wordt vergemeenschap, door den ander wordt opgenomen; uit de betekenis van het hoofd, zijnde het ganse, waarover n. 10011, en uit de betekenis van den var, zijnde het goede der onschuld en der naastenliefde in den uitwendigen of natuurlijken mens, waarover n. 9391, 10021. Dat met de hand opleggen de vergemeenschapping en de opneming wordt aangeduid, is omdat met de hand de macht wordt aangeduid; en omdat deze het actieve des levens is, wordt met de hand ook al wat bij den mens is, aangeduid, aldus de ganse mens voorzover als hij handelende is; men zie de aangehaalde dingen in n. 10019, en met de oplegging de vergemeenschapping ten opzichte van hem die oplegt, en de opneming ten opzichte van hem of van dat op wien of waarop wordt opgelegd. Daaruit blijkt, wat er was aangeduid met de oplegging van de hand bij de Ouden, namelijk de vergemeenschapping en de overdracht van die zaak waarover wordt gehandeld, en eveneens de opneming door den ander, hetzij die zaak de macht was, hetzij de gehoorzaamheid, hetzij de zegening, hetzij de betuiging. Dat met de handoplegging de macht was aangeduid, staat vast uit deze volgende plaatsen, bij Moscheh: “Jehovah zeide tot Moscheh *dat hij de hand zou leggen op Joschua*, en hem zou stellen vóór Eleazar den Priester, vóór de algehele vergadering, *en zo van zijn heerlijkheid op hem zou geven*, en de gehele vergadering hem zou *gehoorzamen*”, Num. xxvii: 18, 19, 20. Dat met de hand opleggen hier wordt aangeduid de vergemeenschapping en de overdracht van de macht die Moscheh had, en de opneming ervan door Joschua, is duidelijk; vandaar wordt er gezegd dat hij zo van zijn heerlijkheid op hem zou geven. Bij denzelfde: “Wanneer de Levieten zouden worden gezuiverd, en hun de bediening van het priesterschap onder Aharon zou worden toegewezen, was het bevolen dat een tweetal varren met een spijsoffer zouden worden aangebracht, en dat Aharon de Levieten zou aanbrenge vóór Jehovah, en *dat de zonen Israëls hun handen zouden leggen op de Levieten*; en *dat de Levieten hun handen zouden leggen op het hoofd der varren*, waarvan er een zou worden geofferd tot een slachtoffer, de andere tot een brandoffer; en dat de Levieten zo zouden worden afgescheiden uit het midden vande zonen Israëls, en van Jehovah zouden zijn”, Num. viii: 7 tot 14. Dat de zonen Israëls hun handen zouden leggen op de Levieten, betekende de overdracht van de macht van te bedienen voor hen, en de opneming door de Levieten, aldus de scheiding; en dat de Levieten de handen zouden leggen op het hoofd der varren, betekende de overdracht van die macht aan Jehovah, dat is, aan den Heer; derhalve wordt er gezegd, dat zij zo zouden worden afgescheiden uit het midden van de zonen Israëls, en van Jehovah zouden zijn. Bij denzelfde: “Nadat de zonen

Israëls hun zonden zullen hebben beleden, *dan zal Aharon beide zijn handen op het hoofd van den levenden bok Asasel leggen*, en op hem belijden al de ongerechtigheden der zonen Israëls, en al hun zonden, en hij zal die geven op het hoofd van den bok, en hem in de woestijn zenden”, Levit. xvi: 21. Dat de oplegging van de handen op den bok de vergemeenschapping en de overdracht van alle ongerechtigheden en zonden der zonen Israëls heeft betekend, en de opneming door den bok, is duidelijk. De woestijn, waarheen de bok zou worden gezonden, is de hel. “*Dat de getuigen en allen die hoorden, hun handen zouden leggen op hem die zou worden gestenigd*”, Levit. xxiv: 14, betekende de zo vergemeenschapte en overgedragen betuiging, na de opneming waarvan hij aan den dood was overgeleverd. Bij denzelfde: “De mens die vande kudde van grootvee of van de kudde van kleinvee een brandoffer tot een gave aan Jehovah brengt, *zal de hand leggen op het hoofd van het brandoffer*; dan zal het met welbehagen van hem worden opgenomen, om hem te verzoenen”, Levit. i: 2, 3, 4; desgelijks “*op het hoofd van de gave dat tot slachtoffer was*”, Levit. iii: 1, 2, 8, 13; eender “*zou de priester doen, indien deze zal hebben gezondigd; eender de ouderen; eender de ganse vergadering; voorts de vorst, indien deze zal hebben gezondigd; en eender welke ziel dan ook, indien zij zullen hebben gezondigd*”, iv: Vers 4, 15, 24, 29. Met de oplegging van hun hand op het brandoffer en op het slachtoffer, werd aangeduid het al van den Eredienst van hem die offerde, namelijk de erkenning van de zonden, de belijdenis, daarvandaan de zuivering, de inplanting van het goede en het ware, aldus de verbinding met den Heer, welke dingen alle geschieden door de vergemeenschapping, de overdracht, en de opneming. Onder de overdracht en de opneming wordt datgene verstaan wat wordt aangeduid met het dragen van de ongerechtigheden, waarover n. 9937, 9938. Aangezien de vergemeenschappingen, de overdrachten, en de opnemingen werden aangeduid met de oplegging van de handen, kan men weten wat met de oplegging van de handen wordt aangeduid bij Mattheus: “Een overste kwam tot Jezus, en hij zeide: Mijn dochter is zo juist gestorven; maar *komende, leg Uw hand op haar*, dan zal zij leven. Jezus, binnengegaan zijnde, *greep haar hand*, en het meisje stond op”, ix: 18, 19, 25. Bij Markus: “*Jezus legde de hand op de ogen van den blinde*, en hij was hersteld”, viii: 25. Bij denzelfde: “Zij brachten een dove tot Jezus, *opdat Hij de hand op hem zou leggen*; Hij, hem van het volk genomen hebbende, *stak Zijn vinger in diens oren, en raakte diens tong aan*, en zijn gehoorgangen werden geopend”, vii: 32, 33, 35. Bij Lukas: “Een vrouw die vanwege een geest der krankheid ingekromd was geworden; *Jezus legde haar de handen op*, en *Hij genas haar*”, xiii: 11, 13. Bij Markus:

“Jezus legde de hand op de zieken, en Hij genas”, vi: 5. Hier wordt met de handoplegging door den Heer, en eveneens met de aanraking, de vergemeenschapping en de opneming van de Goddelijke kracht aangeduid; dat die dingen worden aangeduid, staat klaarblijkelijk vast bij Markus: “Een zekere vrouw kwam van achteren, en raakte het bekleedsel van Jezus aan, zeggende: *Indien Ik maar Zijn bekleedsel zal hebben aangeraakt*, zal ik genezen worden; en zij was terstond genezen van de plaag; en Jezus bekende in Zichzelf dat kracht van Hem was uitgegaan”, v: 27 tot 30. Bij Lukas: “Een vrouw die het bekleedsel van Jezus had aangeraakt, was genezen; Jezus zeide: *Iemand heeft Mij aangeraakt; Ik heb immers bekend dat kracht van Mij is uitgegaan*”, viii: 44, 46. En bij Lukas: “*De algehele schare, zij zochten Jezus aan te raken, omdat kracht van Hem uitging, en allen genas*”, vi: 19. Daaruit blijkt, wat er wordt aangeduid met het aanraken met de hand of den vinger; en eveneens wat bij denzelfde: “*Jezus, toetredende, raakte de baar aan* waarop de dode lag, en de dragers stonden stil; toen zeide Hij: Jongeling, Ik zeg u: Sta op. En de dode zat overeind, en begon te spreken”, vii: 14, 15; en wat met de handoplegging op de knapen en de kleine kinderen; op de knapen, bij Mattheus: “Tot Jezus werden knapen gebracht, *opdat Hij de handen op hen zou leggen*. Jezus zeide: Laat de knapen, en verhindert hen niet tot Mij te komen; derzulken is het koninkrijk der Hemelen; en *Hij legde de handen op hen*”, xix: 13, 14, 15; en op de kleine kinderen, bij Markus: “Jezus nam de kleine kinderen op de armen, en *Hij legde de handen op hen*, en Hij zegde hen”, x: 16. Met de handoplegging op de knapen en op de kleine kinderen wordt ook hier aangeduid de vergemeenschapping en de opneming van de Goddelijke kracht, waardoor de genezing van de innerlijke dingen geschiedt, zijnde de zaliging. Dat met de aanraking, die door de handen geschiedt, zulke dingen worden aangeduid, ontleent den oorsprong aan de uitbeeldende dingen in het andere leven; zij die daar in een niet gelijken staat des levens zijn, verschijnen op een afstand verwijderd; degenen echter die in een gelijken staat zijn, verschijnen vergezelschap; en zij die elkander daar wederzijds aanraken, vergemeenschappen den staat huns levens met den ander; indien dit geschiedt door de handen, zo wordt het al des levens vergemeenschap, omdat met de hand, zoals boven is gezegd, krachtens de overeenstemming, de macht wordt aangeduid, die het actieve des levens is, aldus al wat bij iemand is; zulke uitbeeldende dingen bestaan in het leven der geesten, maar zij geschieden door den invloed uit den Hemel, waar alleen de vergezelschappingen worden doorvat ten aanzien van de aandoeningen van het goede en het ware.

10024. En gij zult slachten den var vóór Jehovah; dat dit betekent de voorbereiding tot de zuivering van het goede en het ware uit den Heer in den uitwendigen of natuurlijke mens, staat vast uit de betekenis van slachten, wanneer over de dieren wordt gehandeld die tot een brandoffer of tot een slachtoffer werden geofferd, zijnde de voorbereiding tot de dingen die door de brandoffers en de slachtoffers worden uitgebeeld; dat die dingen waren de zuivering van de boze en de valse dingen, *de* inplanting van het goede en het ware, en de verbinding ervan, zie men boven in n. 10022; en omdat die dingen zijn uit het Goddelijke, wordt er derhalve gezegd: vóór Jehovah; en uit de betekenis van den var, zijnde de zuivering van den uitwendigen of natuurlijke mens, waarover boven n. 9990; vandaar is het, dat met slachten, wanneer over de brandoffers en de slachtoffers wordt gehandeld, in het Woord al datgene wordt aangeduid wat met het brandoffer en het slachtoffer zelf wordt aangeduid, aangezien dit alles dan wordt verstaan.

10025. Aan de deur van de Tent der Samenkomst; dat dit betekent opdat er de verbinding van die zij, staat vast uit de betekenis van de deur van de Tent der Samenkomst, zijnde de verbinding van het ware en het goede, welke het hemels goede wordt genoemd, waarover boven n. 10001. Omdat dit met de deur van de Tent der Samenkomst wordt aangeduid, was het derhalve ingesteld “dat indien het elders geschiedde, het bloed zou worden toegerekend, en die ziel zou worden uitgeroeid uit de volken”, Levit. xvii: 3, 4, 8, 9; de oorzaak hiervan was deze, dat dan niet werd uitgebeeld de verbinding van het goede en het ware, aldus niet het hemels huwelijk, maar de verbinding van het boze en het valse, zijnde het helse huwelijk.

10026. En gij zult nemen van het bloed des vars; dat dit betekent het Goddelijk Ware aangepast aan den natuurlijke of uitwendigen mens, staat vast uit de betekenis van het bloed, zijnde het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den var, zijnde het natuurlijke van den mens, dat moet worden gezuiverd, en waaraan het Ware en het Goede moet worden ingeplant, zie men in n. 9990. Dat hier eerst over het bloed wordt gesproken, en dat dit moest worden gegeven op de hoornen des Altaars, en het overige ervan uitgegoten aan het fundament ervan, is omdat met het bloed in het Woord wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, en door dit ware geschiedt alle zuivering, want het ware leert den mens wat het goede is, en hoe hij zal leven, en wanneer de mens dit weet, eerst dan kan de aandoening of de liefde van het goede worden ingeplant, en hij zo worden wederverwekt. De erkenning immers zal voorafgaan, voordat de mens het

geloof kan hebben, en het leven des geloofs leven, hetwelk het leven van het goede is. Dat alle zuivering van de boze en de valse dingen geschiedt door de ware dingen des geloofs, bijgevolg alle wederverwekking, daarvoor zie men de aangehaalde dingen in n. 9959. Zij die den inwendigen zin des Woords niet kennen, aldus die niet weten, dat met het bloed het Goddelijk Ware wordt aangeduid, en door dit uit den Heer de zuivering geschiedt, geloven dat de mens wordt gezuiverd door het bloed des Heren, waaronder zij Zijn kruislijden verstaan. Doch laten zij weten, dat niemand door het kruislijden des Heren, aldus door Zijn bloed, wordt gezuiverd, maar door het leven volgens Zijn geboden, zoals Hijzelf in vele plaatsen leert. Het kruislijden was het laatste van de verzoeking des Heren, waardoor Hij ten volle Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, zoals Hij eveneens Zelf zegt bij Lukas: *“Moest de Christus dit niet lijden, en in Zijn Heerlijkheid binnengaan”*, xxiv: 26. De Heer is immers in de wereld gekomen opdat Hij de hellen zou onderjukkan en alle dingen in de orde zou herstellen, ook in de Hemelen, hetgeen is geschied door de in Zich toegelaten verzoekingen; en het kruislijden is het laatste van Zijn verzoeking geweest, waardoor Hij volledig de hellen heeft overwonnen, en de Hemelen in de orde heeft geschikt, en tegelijk Zijn Menselijke heeft verheerlijkt; en indien Hij niet aldus had gedaan, zou niemand van de mensen hebben kunnen zalig worden; maar men zie de dingen die dienaangaande eerder overvloediglijk zijn getoond in de aangehaalde plaatsen in n. 9528 en n. 9715, 9937, 10019; en dat met het bloed des Heren wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit Zijn Goddelijk Goede, n. 4735, 6978, 6378, 7317, 7326, 7850, 9127, 9393.

10027. En geven op de hoornen des Altaars met uw vinger; dat dit de Goddelijke macht des Heren uit het eigene betekent, staat vast uit de betekenis van de hoornen des Altaars, zijnde de macht van het ware uit het goede; dat de hoornen de macht zijn, zie men in n. 9081, 9719, 9720, 9721; en dat het Altaar is het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, of het uitbeeldende van het Goddelijk Goede in den Heer, n. 9388, 9389, 9714, 9964; en uit de betekenis van den vinger, zijnde de macht, waarover n. 7430; dat het is uit de eigen macht of uit het eigene, is omdat dit door Moscheh werd gedaan, en door Moscheh wordt de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware, n. 9372, 9806; weswege er wordt gezegd: met uw vinger. Dat het bloed eerst zou worden gegeven op de hoornen des Altaars, was ter oorzaak hiervan, dat de macht zelf van het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede zou worden uitgebeeld; want door de macht van het

Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede geschieden alle dingen, en zonder die niets; men zie de boven aangehaalde dingen in n. 10019.

10028. En al het bloed zult gij uitgieten aan het fundament des Altaars; dat dit betekent het Goddelijk Ware gans in het zinlijke, dat het laatste van des mensen leven is, staat vast uit de betekenis van het bloed, zijnde het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede des Heren, waarover vlak boven n. 10026; en uit de betekenis van het fundament des Altaars, zijnde het zinlijke, dat het laatste is van des mensen leven; dat het fundament des Altaars dit is, komt omdat het Altaar het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke des Heren was, en daarom betekent zijn fundament dat wat het laatste des levens in het menselijke is, en het laatste des levens in het menselijke is dat wat het uitwendig zinlijke wordt genoemd, hetwelk hier wordt verstaan. Dat het Altaar het voornaamste uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke des Heren is geweest, zie men in n. 9388, 9389, 9714, 9964. Dat het fundament het laatste ervan is, is duidelijk; dat dit bij den mens het uitwendig zinlijke is, en hoedanig dit is, zie men in n. 9212, 9216, 9996. Hoe het hiermede is gesteld, moet in het kort worden gezegd; wanneer de mens wordt gezuiverd, dan worden allereerst zulke ware dingen aangeleerd, die door den zinlijken mens kunnen worden gevat; het zijn zodanige ware dingen als er in den zin der letter des Woords zijn; daarna worden de innerlijke ware dingen aangeleerd, zodanig als die zijn welke uit het Woord worden verzameld door hen die in de verlichting zijn; dezen immers verzamelen den innerlijken zin ervan uit verschillende plaatsen, waar de zin der letter daar wordt ontvouwd; uit deze dingen, wanneer zij gekend zijn, worden daarna nog innerlijker ware dingen door de verlichten geput, welke met de vorige dingen de Kerk tot leer van dienst zijn, deze tot leer voor hen die de mensen van de inwendige Kerk zijn, gene tot leer voor hen die de mensen van de uitwendige Kerk zijn. Dezen en genen worden, indien zij volgens die dingen hebben geleefd, in den Hemel onder de Engelen verheven, en daar doordrenkt van de engellijke wijsheid, welke is uit nog innerlijker ware dingen, en ten slotte uit de binnenste in den derden Hemel. Deze ware dingen houden met de vorige in hun orde stil in de laatste dingen, welke van het uitwendig zinlijke zijn, en zijn daar tezamen. Daaruit blijkt, dat alle innerlijke ware dingen tezamen zijn in de ware dingen van den zin der letter des Woords, want deze ware dingen zijn, zoals boven is gezegd, de laatste. Dat in *de* laatste dingen alle innerlijke dingen zich in volgorde nederleggen, en daar tezamen zijn, zie men in n. 9828, 9836. Uit deze dingen blijkt, wat daaronder wordt verstaan dat het Goddelijk Ware gans

in het zinlijke is, hetgeen daarmede wordt aangeduid dat al het bloed zou worden uitgegoten aan het fundament des Altaars.

10029. En gij zult nemen al het vet; dat dit het aangepaste goede betekent, staat vast uit de betekenis van het vet of van de vettigheid, zijnde het goede, waarover n. 5943; er wordt gezegd het aangepaste goede, omdat hier wordt gehandeld over de zuivering van den uitwendigen of natuurlijken mens, en over de inplanting van het ware en het goede, en zo over de verbinding van het ene en het andere daar, want het zijn deze dingen, die worden aangeduid met de slachtoffers en met de brandoffers; derhalve wordt onder het vet van den var hier het aan den natuurlijken of uitwendigen mens aangepaste goede verstaan, en dat met het ware daar kan worden verbonden, want het ware zal aan zijn goede zijn aangepast, en het goede aan zijn ware, ter oorzaak hiervan dat zij één zullen zijn. Men moet ook weten, dat het ware en het goede in den natuurlijken of uitwendigen mens verschilt van het ware en het goede in den inwendigen, zoals het uiterlijke en het innerlijke, of zoals het lagere en het hogere, of, wat hetzelfde is, zoals het latere en het eerdere. Het ware in het natuurlijke is het wetenschappelijke, en het goede daar is het verkwikkelijke ervan, het ene en het andere doorvattelijk voor den mens als hij in de wereld is, want dan verschijnt het wanneer het wordt gedacht. Doch het ware in den inwendigen mens is niet een verschijnend wetenschappelijke, maar het is het ware dat is ingeplant aan zijn verstandelijk deel; het goede is ook daar niet doorvattelijk, omdat het is ingeplant aan zijn willijk deel, het een en het ander aan het innerlijk leven van den mens, in hetwelk het ware is des geloofs, en het goede is der liefde. Zulk een verschil is er van het ware en het goede in den inwendigen of geestelijken mens, en van het ware en het goede in den uitwendigen of natuurlijken mens; de inplanting en de verbinding van deze wordt aangeduid met het slachtoffer uit den var, de inplanting en de verbinding echter van gene wordt aangeduid met het brandoffer uit den ram, waarover in de volgende dingen van dit Hoofdstuk. Uit deze dingen blijkt, wat er wordt verstaan onder het aangepaste goede, dat wordt aangeduid met het vet van den var.

10030. Bedekkende de darmen; dat dit betekent dat is aangepast aan de laatste of de laagste dingen, staat vast uit de betekenis van de darmen, zijnde de laatste of de laagste dingen. Dat de darmen de laatste of de laagste dingen zijn, is omdat zij de laatste en de laagste dingen zijn van des menschen innerlijke ingewanden, niet slechts ten aanzien van de ligging, maar ook ten aanzien van het nut. Ten aanzien van de ligging zijn zij beneden de maag, waarvan zij een aanhangsel zijn; en ten aanzien van het nut nemen zij het laatst de dingen

op die bij den mens zijn verteerd; boven dezelve zijn, zoals is bekend, de maag, de lever, de alvleesklier, de milt, en nog hoger, het hart en de long, en nog hoger het hoofd. Ook is het bekend, dat deze hogere dingen hun vuiligheden en hun afval in de darmen storten, en ze door die afvoeren, deels door de maag, deels door de leidingen uit de lever, die de leverbuizen worden genoemd, alsmede de galbuizen [*ductus cystici seu biliares*], deels door de leidingen uit de alvleesklier, welke leidingen met de overige haar uitgangen hebben in den twaalfvingerigen darm. Vandaar nu blijkt het, waarom met de darmen de laatste of de laagste dingen worden aangeduid. Dat met de ingewanden die bij den mens zijn, zulke dingen worden aangeduid die van de geestelijke wereld zijn, kan vaststaan uit de dingen die overvloediglijk zijn getoond aan het einde van verscheidene Hoofdstukken, waar is gehandeld over de overeenstemming van den Grootsten Mens, die de Hemel is, met alle dingen bij den mens. Wat in het bijzonder overeenstemt met de darmen, zie men in n. 5392; en dat de hellen overeenstemmen met de daaruit weggegoorpen drekken en uitwerpselen, n. 5393 tot 5396. Omdat in hetgeen nu volgt melding wordt gemaakt van ettelijke ingewanden des lichaams, zoals van het darmnet, de lever, de nieren, de benen, de borst, den schouder, het hoofd, en over de ordening ervan in de slachtoffers wordt gehandeld, moet hier derhalve eerst worden getoond, dat met de leden van den mens in het algemeen zulke dingen worden aangeduid die in den Grootsten Mens zijn, dat is, in den Hemel; hier alleen door die waarmede het standbeeld van Nebucadnezar bij Daniël wordt beschreven: “Dat zijn *hoofd* was zoals zuiver goud, de *borst* en de *armen* zilver, de *buik* en de *zode* brons, de *benen* ijzer, en de *voeten* deels ijzer en deels leem”, 11: 32, 33. Wie niet weet dat het Woord des Heren geestelijk is, gelooft dat die dingen zijn gezegd aangaande de koninkrijken der aarde, maar in het Woord wordt niet gehandeld voor de koninkrijken der aarde, maar over het Rijk Gods, aldus over den Hemel en de Kerk. Dat deze dingen worden beschreven met zulke dingen die op aarde zijn, en in de rijken van deze, is ter oorzaak hiervan dat de wereldlijke en de aardse dingen overeenstemmen met zulke dingen die in den Hemel zijn. De algehele natuur immers, en de algehele wereld is het uitbeeldende theater van het Rijk des Heren; men zie de aangehaalde dingen in n. 9280; en het zijn de aardse en de wereldlijke dingen die de mens het eerst vat. Daaruit kan vaststaan, dat met het door Nebucadnezar in den droom geziene standbeeld niet wereldlijke, maar hemelse dingen worden aangeduid; maar wat in het bijzonder wordt aangeduid met het hoofd, met de borst, met den buik, en de zijde, met de benen, en met de voeten, kan men weten uit de overeenstemming ervan,

aldus uit den inwendigen zin des Woords. Uit de overeenstemming weet men, dat met het hoofd de Eerste staat der Kerk wordt aangeduid, met de borst en de armen de Tweede, met den buik en de zijde de Derde, en met de benen de Vierde, en met de voeten de laatste. Omdat de Eerste staat der Kerk de staat is geweest van het goede der liefde tot den Heer, wordt er gezegd dat het hoofd uit goud was; en omdat de Tweede staat de staat is geweest van het ware uit dat goede, wordt er gezegd dat de borst en de armen waren uit zilver; en omdat de Derde staat is geweest het goede der liefde en het ware ervan in den uitwendigen of natuurlijke mens, wordt er gezegd dat de buik en de zijde waren uit brons; en omdat de Vierde staat het ware des geloofs is geweest, wordt er gezegd dat de benen uit ijzer waren; en omdat de laatste staat is geweest het ware dat des geloofs wordt genoemd, zonder het goede, wordt er gezegd dat de voeten deels uit ijzer, en deels uit leem waren. En omdat de laatste staat der Kerk zodanig was, wordt er gezegd *“dat van de Rots een Steen was afgehouwen die alle dingen verbrijzelde en verstrooide, dermate dat de wind ze wegdroeg, en er geen plaats voor dezelve werd gevonden”*, Vers 34, 35; met welke dingen wordt aangeduid, dat het goede der liefde tot den Heer, het goede der liefde jegens den naaste, en het goede des geloofs geheel en al waren verstrooid, en wel dermate dat men niet wist wat zij zijn, maar slechts iets aangaande de ware dingen des geloofs zonder het goede, of met een goede dat niet goed is, aldus dat niet samenhangt met de ware dingen des geloofs; dit goede is het uitwendig goede zonder het inwendige, zodanig als het goede is der verdienste, het goede terwille van zich en terwille van de wereld, aldus terwille van het gewin, de eer, en de faam, terwille van de vriendschappen deswege, of terwille van de gunst, en eveneens alleen vanwege de vrees voor de wet, en niet terwille van het goede der naastenliefde, zijnde het goede van den medeburger, het goede van het menselijke gezelschap, het goede van het vaderland, en het goede der Kerk; zulke goede dingen als boven zijn genoemd, worden aangeduid met het leem of het slijk; het ware waarmede dat goede niet samenhangt, is het ijzer; derhalve wordt er gezegd: *“Het ijzer dat gij hebt gezien vermengd met leem van slik, zij zullen zich vermengen door het zaad des mensen, maar zij zullen niet samenkleven, het ene met het andere, gelijk als ijzer niet met leem wordt vermengd”*, Vers 43; het zaad des mensen is het ware des geloofs uit het eigene, aldus het ware vervalst en verechtbreukt door aanplooiing aan boze dingen vanwege het op zich en op de wereld gerichte oogmerk. Uit deze dingen blijkt, dat met de ledematen van den mens, van zijn hoofd tot aan de voetsool, zulke dingen worden aangeduid die der Kerk zijn. Dat in het algemeen het hoofd het hemels goede betekent, zijnde het

goede der liefde tot den Heer, de borst het geestelijk goede, zijnde het goede der liefde jegens den naaste, en dat de voeten het natuurlijk goede beteken, zijnde het goede en het ware des geloofs, zie men in n. 9913, 9914; dat ook eendere dingen worden aangeduid met het goud, het zilver, het brons, en het ijzer, n. 5658. Wat echter in het bijzonder met het hoofd wordt aangeduid, zie men in n. 4938, 4939, 5328, 9913, 9914; wat met het goud, n. 113, 1551, 1552, 5658, 9510, 9881; wat met de borst, n. 4938, 4939, 5328, 6436, 9113, 9114; wat met het zilver, 1551, 5658, 6914, 6917. Daaruit blijkt, wat er wordt aangeduid met den buik en met de zijde, welke beneden de borst zijn; wat echter met het brons, n. 425, 1551; wat met de voeten, n. 2162, 3147, 3761, 4938 tot 4952; wat met het ijzer, n. 425, 426; en wat met het leem of het slijk, n. 1300, 6669. Uit deze dingen nu kan men weten, dat met de leden of de ingewanden van den mens zulke dingen worden aangeduid, die daarmede overeenstemmen in den Grootsten Mens, of in den Hemel, welke dingen alle betrekking hebben op het goede der liefde en op het ware des geloofs; en de dingen die met deze overeenstemmen, stemmen ook overeen met dezelfde dingen in de Kerk, want de Hemel des Heren op aarde is de Kerk. Dat er een overeenstemming is van den mens en van alle dingen bij den mens met den Grootsten Mens, zijnde de Hemel, daarvoor zie men de dingen die uit de ondervinding zelf aan het einde van verscheidene Hoofdstukken zijn getoond, in deze plaatsen: n. 3624 tot 3649, 3741 tot 3751, 3883 tot 3896, 4039 tot 4051, 4218 tot 4228, 4318 tot 4331, 4403 tot 4421, 4527 tot 4533, 4622 tot 4633, 4652 tot 4660, 4791 tot 4805, 4931 tot 4953, 5050 tot 5061, 5171 tot 5189, 5377 tot 5396, 5552 tot 5573, 5711 tot 5727, 5846 tot 5866, 5976 tot 5993, 6053 tot 6058, 6189 tot 6215, 6307 tot 6326, 6466 tot 6495. En wat overeenstemming is, n. 2987 tot 3003, 3213 tot 3227, 3337 tot 3352, 3472 tot 3485.

10031. En het net over de lever; dat dit betekent het innerlijk goede van den uitwendigen of natuurlijke mens, staat vast uit de betekenis van het net dat over de lever is, zijnde het innerlijk goede van den uitwendigen of natuurlijke mens. Dat het net dit goede is, is omdat het geheel en al vet is, en met het vet wordt het goede aangeduid, waarover boven n. 10029; dat het het innerlijk goede is, is omdat dit vet hoger of innerlijker in het lichaam is dan het vet dat de darmen bedekt, waarover vlak boven. Met de lever wordt ook de innerlijke zuivering aangeduid, want de lever zuivert het bloed, de darmen echter de dingen waaruit het bloed is. Dat het het goede van den uitwendigen of natuurlijke mens is, is omdat met den var waarin dat net was, het goede der onschuld en der naastenliefde in den uitwendigen of natuurlijke mens wordt aangeduid, n. 9990. Anders wordt met de lever [*per jecur seu hepatem*]

het uitwendig goede der onschuld aangeduid, zodanig als de kleine kinderen het hebben, ter oorzake hiervan dat de kleine kinderen, voordat de overige ingewanden ten volle tot hun nut zijn geformeerd, hetgeen geschiedt wanneer zij embryo's zijn, door de lever worden gevoed; alle voedingspap immers wordt daarheen toegevoerd door den moederkoek en den navel uit de baarmoeder der moeder; dit sap stemt overeen met het goede der onschuld. Dat dit goede met de lever wordt aangeduid, staat vast bij Jeremia: "Mijn ogen zijn verteerd door tranen, mijn ingewanden zijn beroerd; *mijn lever is ter aarde uitgegoten*, over de verbreking der dochter mijns volks; *het kleine kind en de zuigeling* bezwijkt op de straten; zij zeggen tot hun moeders: Waar is koren en wijn", Klaagl. II: 11, 12. Daar wordt de smart der verwoeste Kerk beschreven; de smart om het verloren ware wordt daarmede aangeduid dat de ogen door de tranen zijn verteerd; de smart om het verloren ware der onschuld daarmede dat de ingewanden zijn beroerd; en de smart om het verloren goede der onschuld daarmede dat de lever ter aarde is uitgegoten; en daarom wordt er gezegd: het kleine kind en de zuigeling bezwijkt op de straten, en zij zeggen tot hun moeders: Waar is koren en wijn. De dochter des volks, om wier verbreking die smart is, is de Kerk, n. 2362, 3963, 6729; de ogen zijn de dingen die van het inwendig gezicht zijn, aldus de ware dingen des geloofs, n. 4526, 4528, 9051; de ingewanden zijn de ware dingen der onschuld, n. 3294; de lever is het goede der onschuld, want de kleine kinderen en de zuigelingen die bezwijken op de straten, zijn zij die in het goede der onschuld zijn, n. 430, 3183, 4563, 5608; het koren en de wijn, waarvan zij tot de moeders zeggen: Waar zijn zij, zijn het goede van het ware en het ware van het goede; het koren het goede van het ware, n. 5959, de wijn het ware van het goede, n. 1071, 1798.

10032. En de twee nieren, en het vet op die; dat dit betekent het innerlijk ware van den uitwendigen of natuurlijke mens, en het goede van dat ware, staat vast uit de betekenis van de nieren, zijnde de innerlijke ware dingen, waarover aanstonds; en uit de betekenis van het vet, zijnde het goede, waarover boven n. 10029; dat het het goede van dat ware is, is omdat het het vet op de nieren was. Er wordt gezegd het goede van dat ware, omdat elk goede zijn ware heeft, en elk ware zijn goede heeft. Er zijn ontelbare geslachten van het goede, en ieder geslacht van het goede heeft een ware dat van hetzelfde geslacht is; want in den algehelen Hemel zijn goede en ware dingen, die het leven daar maken, en overal zijn zij verschillend. Hoedanig goede het is, dat met het vet op de nieren wordt aangeduid, staat vast uit de ware dingen die met de nieren worden aangeduid. Met de nieren worden de uitvorsende, zuiverende, en kastijdende ware dingen aangeduid; die betekenis ontleent de oorzaak aan

haar functie. Daaruit blijkt, wat er met de nieren wordt aangeduid in deze volgende plaatsen: “*Jehovah beproeft de nieren en het hart*”, Jerem. xx: 12. Bij David: “*Gij beproeft de harten en de nieren, gerechte God*”, Psalm vii: 10. Bij denzelfde: “*O Jehovah, doorvors mijn nieren, en min hart*”, Psalm xxvi: 2. Bij denzelfde: “*Jehovah, Gij bezit mijn nieren*”, Psalm cxxxix: 13. Bij Johannes: “*Ik ben het, Die de nieren en het hart onderzoek*”, Apoc. ii: 23; de nieren onderzoeken en beproeven, is de ware dingen des geloofs doorvorsen; en het hart onderzoeken en beproeven, is de goede dingen der liefde doorvorsen, want het hart is het goede der liefde, n. 3883 tot 3896, 7542, 9050. Dat de ware dingen des geloofs met de nieren worden aangeduid, blijkt duidelijk bij David: “*Jehovah, zie, waarheid verlangt Gij in de nieren*”, Psalm li: 8. Dat met de nieren het innerlijk ware, en de doorvorsing ervan wordt aangeduid, is omdat met de pisleiders en de pisblaas, die van de nieren uitgaan, het uiterlijk ware en de doorvorsing ervan wordt aangeduid, alsmede de kastijding, n. 5381, 5382, 5383, 5384.

10033. Omdat in dit Hoofdstuk wordt gehandeld over het slachtoffer en het brandoffer, waardoor Aharon en diens zonen in het Priesterschap zouden worden ingewijd, zal nog in het kort worden gesproken over het bloed en over het vet. Dat al het bloed van het slachtoffer en van het brandoffer aan het Altaar zou worden uitgegoten, en dat al het vet op het Altaar zou worden verbrand, staat vast uit de inzettingen en de wetten aangaande de Brandoffers en de Slachtoffers in Leviticus. Dat aldus geschiedde, was ter oorzaak hiervan dat het bloed het Goddelijk Ware betekende, en het vet het Goddelijk Goede. Dat het bloed dit heeft betekend, staat vast uit de dingen die over het bloed zijn getoond in n. 4735, 6978, 6378, 7317, 7326, 7850, 9127, 9393; en dat het vet het Goddelijk Goede heeft betekend, staat vast uit de dingen die in n. 5943 zijn getoond. Dat met het bloed het Goddelijk Ware wordt aangeduid, staat klaarblijkelijk vast bij Ezechiël: “Vergadert u van den omtrek over Mijn Slachtoffer, dat Ik voor u slachtoffer, een groot Slachtoffer op de bergen Israëls, opdat gij vlees eet en *bloed drinkt*; het vlees der sterken zult gij eten, en *het bloed van de vorsten der aarde zult gij drinken*; gij zult *vet* eten tot verzadiging toe, en *bloed drinken tot dronkenschap toe* van Mijn slachtoffer, dat Ik voor u zal slachtofferen; gij zult verzadigd worden over Mijn tafel, met paard, met wagen, met den sterke en met allen man des krijgs; zo zal Ik Mijn heerlijkheid geven onder de natiën”, xxxix: 17 tot 22. Dat daar niet bloed onder het bloed wordt verstaan, kan een ieder zien, want er wordt gezegd dat zij het bloed van de vorsten der aarde zouden drinken, en tot dronkenschap toe; en eveneens dat zij vet zouden eten tot verzadiging toe; en daarna dat zij

zouden worden verzadigd met paard en met wagen. Daaruit blijkt, dat er onder het bloed iets anders dan bloed wordt verstaan, en onder de vorsten der aarde iets anders dan vorsten der aarde, voorts iets anders onder het vet, alsmede onder het paard en den wagen, dan vet, paard, en wagen; wat er echter wordt aangeduid, kan men niet weten dan door den inwendigen zin; deze leert dat het bloed het Goddelijk Ware is, de vorsten der aarde de primaire ware dingen der Kerk, het vet het Goddelijk Goede, het paard de inwendige zin des Woords, en de wagen de leer zelf daaruit. Dat het bloed het Goddelijk ware is, staat vast uit de boven aangehaalde plaatsens; dat de vorsten der aarde de primaire ware dingen zijn, n. 5044; dat de aarde de Kerk is, n. 9325; dat het paard de inwendige zin des Woords is, n. 2760 2761, 2762; en dat de wagen de leer is, n. 5321, 8215. Uit deze dingen nu blijkt, wat er wordt aangeduid met des Heren woorden bij Johannes: “Jezus zeide: Tenzij gij *het vlees van den Zoon des mensen* zult hebben gegeten, en *Zijn bloed zult hebben gedronken*, zult gij het leven niet in uzelf hebben. Die Mijn *vlees* nuttigt en *Mijn bloed drinkt*, die heeft het eeuwige leven, en Ik zal hem wederopwekken ten uitersten dage; want *Mijn vlees is waarlijk spijs*, en *Mijn bloed is waarlijk drank*; die *Mijn vlees nuttigt*, en *Min bloed drinkt*, die blijft in Mij, en Ik in hem”, vi: 53, 54, 55, 56. Dat het vlees het Goddelijk Goede is, zie men in n. 3813, 7850, 9127; en dat de Zoon des mensen, Wiens vlees zij zouden eten, en Wiens bloed zij zouden drinken, de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, n. 9807. Dat echter het vet of de vettigheid het Goddelijk Goede is, staat vast bij Jesaja: “Maken zal Jehovah allen volken op dezen berg *een maaltijd van vettigheden*”, xxv: 6. Bij denzelfde: “Let op Mij, en *et het goede, en uw ziel worde verlustigd in vettigheid*”, lv: 2. En bij Jeremia: “Ik zal de ziel der priesteren vervullen met *vettigheid*, en Mijn volk, *met Mijn goed zullen zij worden verzadigd*”, xxxi: 14. Uit deze dingen kan vaststaan, waarom alle vet van het slachtoffer op het Altaar zou worden verbrand, en waarom alle bloed aan de zijde ervan zou worden uitgegoten. Omdat het bloed en het vet die Goddelijke dingen betekenden, was het derhalve het Israëlietische volk geheel en al verboden om vet en bloed te eten; zoals vaststaat bij Moscheh: “Een inzetting der eeuwigheid tot uw geslachten: *Geen vet en geen bloed zult gij eten*”, Levit. iii: 17. Bij denzelfde: “*Geen vet, hetzij van een os, hetzij van een schaap, hetzij van een geit, zult gij eten; al wie zal gegeten hebben het vet van een beest van hetwelk aan Jehovah een vuuroffer wordt geofferd*, die etende ziel zal uit haar volken worden uitgeroerd”, Levit. vii: 23, 25. En bij denzelfde: “*Al wie enig bloed zal hebben gegeten*, Ik zal Mijn aangezichten geven tegen *de bloed etende* ziel, en zal haar uit het midden haars

volks uitroeien”, Levit. XVII: 10 tot 14; voorts Deut. XII: 16, 23, 24, 25. Dat het zo streng verboden is geweest bloed en vet te eten, was ter oorzaak hiervan, dat daardoor werd uitgebeeld de ontwijding van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede; de Israëlitische en de Joodse natie immers was in uitwendige dingen gescheiden van de inwendige dingen, aldus in geen Goddelijk Ware en in geen Goddelijk Goede ten aanzien van het geloof en de liefde, maar in een uitwendigen erediens zonder die; zij waren immers meer dan de andere natiën in de liefde van zich en van de wereld, bijgevolg in de daaruit opwellende boze dingen, zijnde de verachting van anderen, vijandschap, haat, wraak, woede, en wreedheid. Vandaar was het ook, dat aan hen de inwendige ware dingen niet waren onthuld; indien zij immers waren onthuld, zo zouden zij wel niet anders hebben gekund dan die ontwijden. Dat die natie zodanig is geweest, daarvoor zie men de aangehaalde dingen in n. 9320 einde, en n. 9380; weswege zij de ontwijding zouden hebben uitgebeeld, indien zij het bloed en het vet hadden gegeten; want al wat bij hen was ingesteld, was uitbeeldend voor de innerlijke dingen der Kerk en des Hemels. Uit deze dingen blijkt wederom, wat daarmede wordt aangeduid dat zij vet zouden eten tot verzadiging toe, en bloed zouden drinken, het bloed van de vorsten der aarde, tot dronkenschap toe, bij Ezechiël Hfdst. XXXIX: 17 tot 22, waarover boven, namelijk dat wanneer de innerlijke dingen waren geopend, alsdan aan hen die in de innerlijke dingen waren, dat is, in het geloof aan en in de liefde tot den Heer, het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede zou worden toegeëigend, hetgeen bij de natiën is geschied toen de Heer in de wereld was gekomen, weswege daar ook wordt gezegd: “*Zo zal Ik Mijn heerlijkheid onder de natiën geven*”; met de heerlijkheid wordt het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer aangeduid, zodanig als het in den Hemel is, n. 9429; en met de natiën worden aangeduid allen die in het goede zijn, n. 1259, 1260, 1416, 1849, 4574, 6005, 8771, 9256. Deze dingen bevestigt de Heer zelf, wanneer Hij zegt, dat *Zijn vlees waarlijk spijs was*, en *Zijn bloed waarlijk drank was*, en dat *wie Zijn vlees zou eten*, en *Zijn bloed zou drinken*, in Hem blijft, en Hij in hem”, Joh. VI: 55, 56; “en eveneens dat Hij het Heilig Avondmaal heeft ingesteld, in *hetwelk zij Zijn vlees zouden eten*, en *Zijn bloed zouden drinken*”, Matth. XXVI: 26, 27, 28, waarmede de toeëigening wordt aangeduid van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit Hem; en de toeëigening van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit den Heer kan er niet zijn dan alleen bij hen die het Goddelijke des Heren erkennen, want dit is het eerste en het wezenlijke zelf van alle dingen die des geloofs zijn in de Kerk; de Hemel kan immers niet aan anderen worden ontsloten, omdat

de ganse Hemel in dat geloof is, aldus kan het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede, des Heren, hetwelk daar onder het bloed wordt verstaan, niet aan anderen worden vergemeenschap. Laat dus een ieder die binnen de Kerk is, zich daarvoor wachten dat hij den Heer loochent, en eveneens het Goddelijke van Hem, want voor die ontkenning wordt de Hemel gesloten en de hel geopend; dezulken zijn immers gescheiden van den Hemel, waar het Goddelijke des Heren het al in alle dingen is, want dit maakt den Hemel; en wanneer de Hemel is gesloten, is weliswaar de wetenschap van de waarheden des geloofs uit het Woord en uit de leer der Kerk mogelijk, maar nooit het geloof dat geloof is, want het geloof dat geloof is, komt van boven, dat is, door den Hemel uit den Heer. Dat de Heer aldus sprak, namelijk dat Hij het Goddelijk Goede uit Hem voortgaande Zijn vlees heeft geheten, en het Goddelijk Ware uit Zijn Goddelijk Goede voortgaande Zijn bloed heeft geheten, was ter oorzaak hiervan dat het Woord, hetwelk uit Hem is, het Goddelijke was dat den algehelen Hemel vervult; zulk een Woord zal door overeenstemmingen zijn, bijgevolg uitbeeldend en aanduidend in alle en de afzonderlijke dingen; aldus immers en niet anders verbindt het de mensen der Kerk met de Engelen in de Hemelen; want wanneer de mensen het Woord doorvatten volgens de letter, doorvatten de Engelen dit volgens den inwendigen zin, aldus voor het Vlees des Heren het Goddelijk Goede, en voor Zijn Bloed het Goddelijk Ware, het ene en het andere uit den Heer; daarvandaan vloeit het Heilige in door het Woord.

10034. En gij zult verbranden op het Altaar; dat dit betekent uit de Goddelijke Liefde des Heren, staat vast uit de betekenis van verbranden, zijnde de ontbranding der Goddelijke Liefde; en uit de betekenis van het Altaar, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede der liefde, waarover n. 9388, 9389, 9714. Dat verbranden is de ontbranding der Goddelijke Liefde, is omdat met het vuur op het Altaar de Goddelijke Liefde werd aangeduid, n. 6832.

10035. En het vlees des vars; dat dit het boze der vorige liefden daar betekent, staat vast uit de betekenis van het vlees, zijnde het goede der liefde, en in den tegengestelden zin het boze der liefde, waarover aanstonds; en uit de betekenis van den var, zijnde het uitwendige of het natuurlijke, waarover eerder. Met den var immers en het kalf wordt in den goeden zin het uitwendige of het natuurlijke van den mens aangeduid ten aanzien van het goede der onschuld en der naastenliefde, doch in den tegengestelden zin het uitwendige of het natuurlijke van den mens ten aanzien van het boze dat in strijd is met het goede der onschuld en der naastenliefde, want de meeste dingen die in het

Woord zijn, hebben ook een tegengestelden zin. Dat het vlees des vars hier het boze der vorige liefden in den uitwendigen of natuurlijke mens betekent, is omdat met het vlees het willijke van den mens wordt aangeduid, aldus diens eigene; want dat wat des wils is, is het eigene. En omdat met het vlees het willijke of het eigene wordt aangeduid, wordt derhalve daarmede eveneens het goede der liefde of het boze der liefde aangeduid; er zijn immers twee vermogens bij den mens, welke het verstand en de wil worden genoemd; tot het verstand behoren de ware of de valse dingen, tot den wil echter de goede of de boze dingen; aldus behoren tot het verstand de dingen die des geloofs zijn, en tot den wil de dingen die der liefde zijn; want de dingen die der liefde zijn, worden als goede dingen doorvat, en de dingen die des geloofs zijn, worden als ware dingen doorvat; ook zijn de valse dingen des geloofs en zijn de boze dingen der liefde bij hen die in de valse en in de boze dingen zijn. Daaruit kan vaststaan, wat er wordt verstaan onder het willijk eigene, hetwelk wordt aangeduid met het vlees in den enen en den anderen zin. Verder moet men weten, dat al het willijk eigene van den mens het boze is, omdat de mens uit zich niet dan alleen zich en de wereld liefheeft, en indien den naaste, zo is het terwille van zich; weswege hij moet worden wederverwekt, en door de wederverwekking een nieuwen wil moet ontvangen; maar de wil dien hij door de wederverwekking ontvangt, is niet van den mens, maar is des Heren bij den mens. Wanneer deze wil of dit willijke onder het vlees wordt verstaan, dan betekent het vlees het goede der liefde; maar men zie de dingen die eerder zijn getoond aangaande het vlees en aangaande het eigene, namelijk dat het Vlees het Eigene des Heren betekent, zijnde het Goddelijk Goede, en vandaar al het goede der liefde bij den wederverwekten mens, n. 3831, 7850, 9127; en dat het in den tegengestelden zin betekent het willijk eigene van den mens, zijnde het boze der liefde, n. 999, 3813, 8409. Dat het Eigene des Heren het Goddelijk Goede is, en vandaar het goede der liefde tot Hem, en jegens den naaste, aangezien het Eigene des Heren dat is wat het leven des Hemels geeft aan den mens wanneer hij wordt wederverwekt, n. 1023, 1044, 1937, 1947, 3812, 5660, 5786, 8480; en dat het eigene van den mens niet anders dan alleen het boze is, n. 210, 215, 694, 874, 875, 876, 987, 1047, 3812, 4328, 5660, 5786, 8480, 8497. Dat met het vlees van dezen var het boze der liefde wordt aangeduid, staat vast uit de dingen die in dit Vers volgen, namelijk dat het vlees, het vel, en de mest buiten het kamp zouden worden verbrand, omdat zij zonde waren. Wat echter daarmede werd uitgebeeld dat het vlees van het slachtoffer zou worden gegeten door den Priester en door het volk in de heilige plaats, zal men beneden in n. 10040 zien.

10036. En zijn vel; dat dit het valse in de laatste dingen betekent, staat vast uit de betekenis van het vel of de huid, zijnde het ware in de laatste dingen, en in den tegengestelden zin het valse daar; dat de huid of het vel dit betekent, is vanwege de overeenstemming. Zij immers die betrekking hebben op de huid in den Grootsten Mens of in den Hemel, zijn zij die in de ware dingen des geloofs zijn, en niet aldus in het overeenstemmende goede; en dezen zijn aan den drempel tot den Hemel; men zie n. 5552 tot 5559. Vandaar wordt met de huid of het vel in den abstracten zin het ware aangeduid in de laatste dingen, n. 3540, 8980; dat daarmede hier het valse in de laatste dingen wordt aangeduid, is omdat met het vlees het boze der liefde wordt aangeduid, waarover vlak boven n. 10035. Wanneer het vlees het boze der liefde betekent, zo betekent het vel ervan het valse des geloofs daaruit.

10037. En zijn mest; dat dit de overige onreine dingen betekent, staat vast uit de betekenis van den mest, zijnde het onreine. Dat de mest het onreine betekent, bijgevolg het boze en het valse, want deze zijn in den geestelijken zin de onreine dingen, is omdat al het onnuttige en verbruikte van de spijs in den mest en in den drek heengaat; en de spijs in den geestelijken zin is het ware en het goede des geloofs en der liefde, n. 4792, 5147, 5293, 5340, 5342, 5576, 5915, 8562, 9003. Vandaar ook is het, dat de mest, de drek, en het uitwerpsel overeenstemmen met de boze dingen die in de hel zijn, welke ook in het Woord de latrine wordt genoemd. Over die overeenstemming zie men n. 954, 2755, 4948, 5394, 5395, 7161. Vandaar nu is het, dat zulke dingen in het Woord de helse dingen betekenen, zoals kan vaststaan uit deze plaatsen; bij Jesaja: “De overgelatene in Zion, en de overige in Jeruzalem, zal heilig worden geheten, een elk die geschreven is ten leven in Jeruzalem: *wanneer de Heer zal hebben afgewassen den drek der dochteren van Zion*, en de bloeden van Jeruzalem zal hebben afgespoeld”, iv: 3, 4; met Zion en Jeruzalem wordt de Kerk aangeduid, met Zion de Kerk bij hen die in het goede der liefde zijn, en met Jeruzalem [*Hierosolyma*] de Kerk bij hen die in de ware dingen uit dat goede zijn; den drek der dochteren van Zion wassen, is hen in de Kerk die in het goede der liefde zijn, zuiveren van de boze dingen; en de bloeden van Jeruzalem wassen, is hen die daar in de ware dingen zijn, zuiveren van de valse dingen van het boze. Bij Jeremia: “Zij zullen de beenderen der koningen van Jehudah, en de beenderen van zijn vorsten, en de beenderen der priesters, en de beenderen der profeten, uithalen, en ze uitspreiden voor de zon en de maan, en voor het gehele heir der hemelen, die zij hebben liefgehad, en die zij hebben gediend; zij zullen niet worden verzameld, noch begraven; *tot drek op de aangezichten der aarde zullen zij zijn*”, viii: 1, 2. Met deze dingen

wordt de staat beschreven van hen die de goede en de ware dingen der Kerk hebben ontwijfd, welke staat ook te dien tijde werd uitgebeeld door het weghalen van de beenderen uit de graven. De uit de graven weggehaalde beenderen der koningen en der vorsten betekenen de ontwijde ware dingen; de beenderen der priesters en der profeten betekenen de ontwijde goede dingen; uitgespreid worden voor de zon, de maan, en al het heir der hemelen, betekent de verwijdering, weg van al het goede en ware; niet verzameld en begraven worden, betekent niet de wederopstanding tot het leven; drek op de aangezichten der aarde zijn, betekent dat er niet dan alleen het helse is. Bij denzelfde: “Met doden van boosaardige ziekten zullen zij sterven, zodat zij niet zullen worden beklaagd, noch begraven, *tot drek op de aangezichten der aarde zullen zij worden*”, xvi: 4, xxv: 33; met den drek op de aangezichten der aarde, wordt iets eenders als boven aangeduid. In de Klaagliederen: “Zij die lekkernijen aten, zijn verwoest in de straten; *zij die zijn opgevoed op purper, hebben de mesthopen omhelsd*”, iv: 5; zij die lekkernijen aten, zijn zij die het Woord hebben, en daaruit de erkenenissen van het ware; opgevoed op purper, zijn zij die in de erkenenissen van het goede zijn; de mesthopen omhelzen, is in plaats ervan de valsheden aanleren en verkiezen. Bij Malachia: “Indien gij niet zult hebben gehoord, en indien gij het niet ter harte zult hebben genomen, zo zal Ik de vervloeking onder ulieden zenden, *en Ik zal drek op uw aangezichten strooien, den drek van uw feesten*”, ii: 2, 3; drek op de aangezichten strooien, is de innerlijke dingen des levens bezoedelen met de valse dingen van het boze; de drek der feesten, is de heilige dingen van den Eredienst bezoedelen. Bij Ezechiël: “Het werd den profeet bevolen, dat hij een gerstekoeke zou maken *met drek van menselijken afgang*, omdat zo de zonen Israëls hun onrein brood eten; maar hij zeide: Ach, Heer Jehovih, mijn ziel is niet bevekt geweest; niet is in mijn mond het vlees van den gruwel gekomen. Toen antwoordde Hij: *Ik geef u het uitwerpsel van den os voor den drek van den mens*, opdat gij uw brood daarmede maakt. Want Ik zal maken dat het hun ontbreekt aan brood en aan water, en dat zij verlaten worden, de man en zijn broeder, en zij versmachten vanwege hun ongerechtigheid”, iv: 9 tot 17. Met deze dingen werd uitgebeeld hoedanig het goede en het ware der Kerk van de Joodse natie was; de gerstekoeke met drek van den afgang des menschen, betekent het innerlijk goede der Kerk bezoedeld door de boze dingen der zelfliefdede; de koeke met de uitwerpselen van den os, betekent het uitwendig goede der Kerk, bezoedeld door de boze dingen dier liefde. Omdat die dingen met den koeke worden aangeduid, wordt er gezegd dat het hun aan brood en water zou gaan ontbreken, en dat zij zouden worden verlaten;

het brood en het water is het goede en het ware; daaraan gebrek hebben en verlaten worden, is beroofd worden. Omdat zulke dingen werden aangeduid met den mest, den drek, en het uitwerpsel, is het duidelijk wat er met deze dingen wordt aangeduid bij Moscheh: “Er zal ruimte zijn buiten het kamp, waar gij buiten zult uitgaan, en gij zult een schopje hebben *waarmede gij uw uitwerpsel zult bedekken*; want Jehovah God is wandelende in het midden van uw kamp, dat uw kamp heilig zij, en Hij niet in u de naaktheid van enige zaak zie, en omkere van achter u”, Deut. xxxiii: 13, 14, 15. Dit werd bevolen, omdat het onreine door den drek werd uitgebeeld; door het kamp immers waar de zonen Israëls waren, werd de Hemel en de Kerk uitgebeeld waar de Heer aanwezig is door het geloof en de liefde; en daarom werd door de plaats buiten het kamp datgene uitgebeeld waar niet de Hemel en de Kerk was, aldus waar de Heer niet aanwezig was door het geloof en de liefde; weswege er wordt gezegd: dat Jehovah wandelende is in het midden van het kamp, dat het kamp heilig zij, en Hij niet de naaktheid van enige zaak zie, en omkere; de naaktheid is het onreine uit de boze en de valse dingen. Dat het kamp daar den Hemel en de Kerk heeft betekend, waar de Heer is, zal men zien in hetgeen nu volgt.

10038. Zult gij verbranden met vuur buiten het kamp; dat dit betekent dat die dingen naar de hel moeten worden verwezen, en moeten worden verteerd door de boze dingen van de zelfliefd, staat vast uit de betekenis van met vuur verbranden, zijnde verteren door de boze dingen van de zelfliefd; met verbranden immers wordt verteren aangeduid, en met het vuur het boze van de zelfliefd. Dat die dingen worden aangeduid met verbranden en met het vuur, zie men in n. 1297, 5071, 5215, 6314, 6832, 7324, 7575, 9141, 9434; en uit de betekenis van het kamp, zijnde de Hemel en de Kerk, en in den tegengestelden zin waar niet de Hemel en de Kerk is, aldus de hel, waarover aanstonds. Dat met vuur verbrand worden is verteerd worden door de boze dingen van de zelfliefd, is omdat die liefde alle goede en ware dingen des geloofs verteert. Dat de zelfliefd dit doet, is nauwelijks iemand heden ten dage bekend, en vandaar ook niet dat die liefde de hel bij den mens is, en dat die wordt verstaan onder het helse vuur. Er zijn immers twee vuren des levens bij den mens, het ene is de zelfliefd, het andere is de liefde tot God; zij die in de zelfliefd zijn, kunnen niet zijn in de liefde tot God, aangezien zij tegengesteld zijn. Dat zij tegengesteld zijn, is omdat de zelfliefd alle boze dingen voortbrengt, zijnde de verachting van de anderen bij zichzelf vergeleken, de onvriendschap tegen hen die niet begunstigen, ten slotte haatgevoelens, wraaknemingen, woestheden, wreedheden, welke boze

dingen den Goddelijken invloed geheel en al wederstaan, bijgevolg de ware en de goede dingen des geloofs en der naastenliefde uitblussen, want deze zijn het die invloeden uit den Heer. Dat de liefde van een ieder het vuur van zijn leven is, kan een ieder weten die daarover nadenkt; want zonder de liefde is het leven er niet, en hoedanig de liefde is, zodanig is het leven; en vandaar dat de zelfliefde de boze dingen van elk geslacht voortbrengt, en dat zij ze voor zoveel voortbrengt als zij tot einddoel wordt beschouwd, dat is, voor zoveel als zij regeert. Het ergste geslacht van de zelfliefde is de liefde van heersen terwille van zich, dat is, alleen terwille van de eer en terwille van het gewin. Zij die in deze liefde zijn, kunnen weliswaar het geloof en de naastenliefde belijden, maar zij doen dit met den mond en niet met het hart; ja zelfs beschouwen de ergsten van hen de dingen die des geloofs en der naastenliefde zijn, aldus de heilige dingen der Kerk, als middelen tot hun einddoelen. Maar over de zelfliefde en de geslachten ervan, en over de daaruit opwellende boze dingen, en over den staat derzulken in het andere leven, moet, uit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, in het bijzonder worden gesproken. Deze dingen zijn gezegd, opdat men wete wat is: verbrand worden met vuur buiten het kamp. Dat het kamp waar de zonen Israëls legerden, den Hemel en de Kerk heeft uitgebeeld, en dat vandaar buiten het kamp is: waar niet de Hemel en de Kerk is, aldus de hel, kan vaststaan uit de dingen in het Woord die aangaande het kamp en de legering van de zonen Israëls in de woestijn worden vermeld, zoals uit deze bij Moscheh: *“De zonen Israëls zullen zich legeren, de man bij zijn kamp, en de man bij zijn banier, naar hun heiren. En de Levieten zullen zich legeren rondom het Habitakel der Getuigenis, opdat er geen ontsteking zij over de vergadering van de zonen Israëls”*, Num. I: 52, 53; Hfdst. II: 2. En verder: De Stammen van Jehudah, Jisaschar, en Sebulon legerden zich aan het oosten; de Stammen van Ruben, Schimeon, en Gad aan den middag; de Stammen van Efraïm, Menaschah, Benjamin aan het westen; en de Stammen van Dan, Ascher, en Naftali aan het noorden; de Levieten echter in het midden van het kamp”, Num. II: I tot het einde; Hfdst. X: I tot het einde. Dat hun legeringen aldus waren geordend, was opdat zij den Hemel en de Kerk zouden uitbeelden, n. 9320 einde; door de Stammen ook, volgens welke zij zich legerden, werden alle goede en ware dingen des Hemels en der Kerk in een samenvatting uitgebeeld, n. 3858, 3926, 3939, 4060, 6335, 6337, 6397, 6640, 7836, 7891, 7996, 7997. Vandaar is het, dat er wordt gezegd: *“dat Jehovah woont in het midden van het kamp”*, Num. V: 3, en *“dat Hij in het midden ervan wandelt, en het derhalve heilig zal zijn”*, Deut. XXIII: 15; en in de profetische uitspraak van Bileam: *“Toen hij Israël zag wonen naar de*

Stammen, zeide hij: *Hoe goed zijn uw Tabernakels, o Jakob, en uw Habitakels, Israëel*”, Num. xxiv: 2, 3, 5. Omdat door het kamp de Hemel en de Kerk werd uitgebeeld, zo volgt dat met buiten het kamp was aangeduid waar niet de Hemel en niet de Kerk was, aldus de hel; weswege iedere onreine en eveneens iedere schuldige daarheen werd weggezonden, zoals ook kan vaststaan uit deze volgende dingen: “Gij zult uit het kamp wegzenden elken melaatse en elken aan den vloed lijdende, elken onreine van een ziel, van den manlijke tot de vrouwelijke, *buiten uit het kamp zult gij hen zenden, opdat zij het kamp niet bevelken*, in welks midden Jehovah woont”, Num. v: 2, 3; Levit. xiii: 45, 46. “Een man die niet rein is door een toeval des nachts, *zal buiten uit het kamp uitgaan*, en ook *niet komen in het midden van het kamp*; wanneer hij zich met wateren zal hebben gewassen, en de zon zal zijn ondergegaan, *zal hij binnentreden in het kamp*. Gij zult een ruimte hebben *buiten het kamp*, waarheen gij buiten zult uitgaan, en met een schopje zult gij uw uitwerpsel bedekken, omdat Jehovah wandelt in het midden van het kamp; derhalve zal het kamp heilig zijn”, Deut. xxiii: 10 tot 15; en “*dat zij zouden worden gestenigd buiten het kamp*”, Levit. xxiv: 14; Num. xv: 35, 36. Uit deze dingen nu staat vast, dat met: gij zult verbranden met vuur het vlees, het vel, en den mest van den var buiten het kamp, wordt aangeduid, dat de boze dingen die met deze dingen worden aangeduid, naar de hel moeten worden verwezen. Iets eenders als door het kamp en door buiten het kamp wordt uitgebeeld, was ook uitgebeeld door het land Kanaän, en door de landen rond daaromheen, nadat dit land onder de zonen Israëls in erfenissen was verdeeld. Vandaar is het, dat met het land Kanaän, en eenvoudig met land in het Woord, de Hemel en de Kerk wordt aangeduid, en met de zonen Israëls zij die in den Hemel en in de Kerk zijn. Dat met het land de Hemel en de Kerk wordt aangeduid, daarvoor zie men de aangehaalde dingen, in n. 9325; en dat met de zonen Israëls degenen worden aangeduid die daar zijn, n. 9340.

10039. Zonde dit; dat dit betekent zo gezuiverd van de boze en de valse dingen, staat vast uit de betekenis van de zonde, wanneer daaronder het slachtoffer wordt verstaan, zijnde de zuivering van de boze en de valse dingen. In de Oorspronkelijke Taal immers wordt onder *de zonde*, waar over de Slachtoffers wordt gehandeld, *het slachtoffer voor de zonde* verstaan, en met het slachtoffer wordt aangeduid de zuivering van de boze en de valse dingen, n. 9990, 9991. Dat het slachtoffer voor de zonde in het Woord de zonde wordt geheten, zie men in Levit. iv: 3, 8, 14, 20, 21, 24, 25, 29, 33, 34; Hfdst. v: 6, 8, 9; Hfdst. vi: 10, 18, 19, 23, en elders.

10040. Omdat het vlees van den var met het vel en zijn mest, buiten het kamp met vuur zou worden verbrand, kan het vaststaan dat met het vlees niet het goede der liefde, maar het boze der liefde werd aangeduid, volgens de dingen die over zijn vlees boven in n. 10035 zijn gezegd, en over het kamp nu boven in n. 10038. Dat het echter was toegestaan het vlees van het slachtoffer te eten, zoals kan vaststaan uit de plaatsen die volgen, was ter oorzaak hiervan, dat die natie, als zij in den eredienst was, in het uitwendige zonder het inwendige was; men zie de aangehaalde dingen in n. 9320 einde, en n. 9380; en het uitwendige zonder het inwendige is in het geheel niet heilig, omdat dan slechts het gebaar handelt, en de mond spreekt, doch het hart en de ziel afwezig is. Maar nochtans werd het uitwendige zonder het inwendige heilig geheten, omdat het de heilige inwendige dingen uitbeeldde. Heilige inwendige dingen zijn alle dingen die der liefde en des geloofs uit den Heer in en tot den Heer zijn. Omdat die natie zodanig was, was het haar niet geoorloofd het bloed en het vet te eten, aangezien met het bloed het Goddelijk Ware werd aangeduid dat des geloofs is, en met het vet het Goddelijk Goede dat der liefde is, het ene en het andere uit den Heer; men zie boven n. 10033; maar het was hun veroorloofd, het vlees van het slachtoffer te eten, omdat met dit het eigene van den mens werd uitgebeeld, n. 10035; en het eigene van die natie was de uitwendige dingen als heilig te vereren, en de inwendige dingen geheel en al voor niets te achten, en deze eredienst was, afgezien van het uitbeeldende, hetwelk heilig was, afgodisch; men zie n. 4281, 4311; ook was het vlees, uitbeeldend genomen, niets anders, wanneer het bloed ervan het Goddelijk Ware uitbeeldde, en het vet het Goddelijk Goede, n. 10033; want dan beeldde het vlees een zeker iets zonder leven en ziel uit, dat dood wordt genoemd, zodanig als het uitwendige zonder het inwendige is, volgens deze dingen bij Mozes: “Niet zult gij eten het bloed, omdat het bloed de ziel is; niet zult gij eten de ziel met het vlees”, Deut. XII: 23. *Een bijna eendere eredienst is er bij de natie van den Katholieken godsdienst, zoals deze wordt genoemd, namelijk een uitwendige zonder den inwendigen; het wordt immers niet aan het gewone volk gegeven om de inwendige dingen des Woords te weten, omdat het aan hetzelfde wordt ontzegd het Woord te lezen; derhalve is het eveneens uit des Heren Goddelijke Voorzienigheid geschied, dat in het Heilig Avondmaal het Brood wordt gegeven dat het Vlees is, en niet den Wijn die het Bloed is; en toch is het bloed dat wat het Vlees levend maakt, zoals de Wijn het Brood; want zoals het Brood zonder den Wijn geen voeding geeft aan het lichaam, aldus ook geeft het goede der liefde dat wordt aangeduid met het Brood en met het Vlees, zonder het ware des geloofs dat wordt aangeduid met den Wijn*

en met het Bloed, geen voeding aan de ziel. Uit de Goddelijke Voorzienigheid des Heren is het daar ook geschied, dat de priester den Wijn zou drinken, omdat daarmede wordt aangeduid de voeding der ziel door het Goddelijk Ware zonder het goede der liefde, zijnde het uitwendig heilige zonder het inwendig heilige. Dat dit is geschied uit des Heren Goddelijke Voorzienigheid, weten zij niet, ter oorzake hiervan dat zij afgodisch de uitwendige dingen aanbidden, en zo de inwendige dingen niet vatten; weswege zij indien het anders was, niet anders dan de Joden, de heilige dingen zouden hebben ontwijfd. Met den wijn uitdrinken alleen wordt ook aangeduid alleen het Goddelijk Ware weten, en niet het gewone volk, tenzij voor zoveel en zodanig als zij het willen; zoals daar ook geschiedt. Dat in het Heilig Avondmaal het Vles en het Brood zijn het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde des Heren jegens het menselijk geslacht, en de wederzijdse liefde van den mens tot den Heer, en dat het Bloed en de Wijn zijn het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, aldus het Ware des geloofs uit den Heer in den Heer, zie men in n. 3464, 3813; 42II, 4217, 4735, 4976, 6135, 6789, 6377, 7850, 9127. Wat het vlees der slachtoffers aangaat, wanneer dit zou worden uitgebracht buiten het kamp en met vuur verbrand, zie men Levit. IV: 11, 12, 21; en wanneer en door wie het zou worden gegeten, Levit. VI: 19 tot het einde; Hfdst. VII: 6, 15 tot 19; Hfdst. XIX: 5, 6; Deut. XII: 7, 17, 18, 27; Hfdst. XXVII: 6, 7.

10041. *Vers 15, 16, 17, 18. En den enen ram zult gij nemen, en leggen zullen Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd des rams. En slachten zult gij den ram, en nemen zijn bloed, en sprengen op het Altaar rondom. En den ram zult gij snijden in zijn stukken, en wassen zijn darmen, en zijn poten, en geven op zijn stukken, en op zijn hoofd. En gij zult branden met den gansen ram op het Altaar, een brandoffer dit voor Jehovah, een reuk van rust, een vuuroffer voor Jehovah dit. En den enen ram zult gij nemen, betekent het goede der onschuld in den inwendigen mens; en leggen zullen Aharon en zijn zonen hun handen, betekent de vergemeenschapping van de macht; op het hoofd des rams, betekent met het ganse; en slachten zult gij den ram, betekent de voorbereiding tot de zuivering van den inwendigen mens; en nemen zijn bloed, betekent het Goddelijk Ware; en sprengen op het Altaar rondom, betekent de verbinding met het Goddelijk Goede; en den ram zult gij snijden in zijn stukken, betekent de innerlijke dingen onderscheidenlijk te ordenen; en wassen de darmen, betekent de zuivering van de laagste dingen; en zijn poten, betekent de zuivering van de uiterlijke dingen die van den natuurlijken mens zijn; en geven op zijn stukken en op zijn hoofd, betekent de ordening van de uiterlijke dingen onder de inwendige en onder de binnenste; en gij zult*

branden met den gansen ram op het Altaar, betekent het inwendige van het Goddelijk Menselijke des Heren verenigd met het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde, dat in Hem is; een brandoffer dit voor Jehovah, betekent de verheerlijking van het Menselijke des Heren; een reuk van rust, betekent het doorvattelijke van den vrede; een vuuroffer voor Jehovah dit, betekent alle dingen uit de Goddelijke Liefde.

10042. En den enen ram zult gij nemen; dat dit het goede der onschuld in den inwendigen mens betekent, staat vast uit de betekenis van den ram, zijnde het goede der onschuld en der naastenliefde in den inwendigen mens, waarover aanstonds. Aangezien in dit Hoofdstuk wordt gehandeld over de Slachtoffers en de Brandoffers uit de rammen en de lammeren, zal er worden gezegd wat er was aangeduid met de dieren in het algemeen, die in de slachtoffers en de brandoffers werden geofferd. De dieren waren ossen, varren, geitenbokken, rammen, geiten, en bokjes; en mannetjeslammeren, wijfjeslammeren en wijfjesjongen van geiten. Hij die niet weet, wat die dieren betekenen, kan nooit weten, wat de Slachtoffers en de Brandoffers uit dezelve in het bijzonder betekenen. Men moet weten, dat alle dieren die op aarde zijn, zulke dingen betekenen die bij den mens zijn, welke in het algemeen betrekking hebben op de aandoeningen die van zijn wil zijn, en op de denkingen die van zijn verstand zijn; aldus op de goede en op de ware dingen, want de goede dingen zijn des wils, en de ware dingen zijn des verstands; en omdat zij betrekking hebben op de goede en de ware dingen, hebben zij ook betrekking op de liefde en op het geloof; want alle dingen die der liefde zijn, worden goede dingen genoemd, en alle dingen die des geloofs zijn, worden ware dingen genoemd. Dat de dieren van diverse soort zulke dingen betekenen, ontleent de oorzaak aan de uitbeeldende dingen in het andere leven; daar verschijnen dieren van verscheidene geslachten, en van ontelbare soorten. Zulke dieren zijn daar schijnbaarheden geheel en al naar het levende, overeenstemmende met de aandoeningen en de denkingen die bij de geesten en de Engelen zijn. Dat het aldus is, kan ook vaststaan uit de profetische visioenen hier en daar in het Woord. Alle dingen immers die door de profeten werden gezien, zijn zulke dingen die voor de Engelen in den Hemel verschijnen. Vandaar is het, dat de beesten zo vaak in het Woord worden vermeld, en dat met de afzonderlijke iets wordt aangeduid dat betrekking heeft op zulke dingen die bij den mens zijn, waarover boven. De mens is ook niets anders dan een dier ten aanzien van zijn uitwendigen mens, maar hij wordt daarvan onderscheiden door den inwendigen, en wel hierin dat deze en gene kan worden verheven naar den Hemel en tot God, en vandaar het geloof

en de liefde kan opnemen. Vandaar is het, dat beesten bij de slachtoffers en de brandoffers werden gebezigd. Wie deze dingen niet weet, kan geenszins weten waarom het bevolen was nu eens varren, rammen, mannetjes-lammeren te offeren, dan weer ossen, geiten, en wijfjeslammeren, dan weer bokken, bokjes, en wijfjesjongen van geiten; tot wat zouden zulke dingen anders dienen. Dat de beesten in het Woord de goede en de boze dingen bij den mens betekenen, alsmede de ware en de valse dingen, zie men in n. 142, 143, 246, 714, 715, 776, 1823, 2179, 2180, 2781, 3218, 3519, 5198, 7523, 7872, 9090; en dat zij derhalve bij de slachtoffers waren gebezigd, n. 1823, 2180, 2805, 2807, 2830. Wat echter de slachtoffers en de brandoffers uit dezelve betreft, zo moet men weten, i. dat de uitbeeldende Eredienst bij de Joodse en de Israëlietische natie voornamelijk heeft bestaan in slachtoffers en brandoffers. ii. Dat de slachtoffers en de brandoffers in het algemeen hebben betekend de wederverwekking van den mens door de ware dingen des geloofs en de goede dingen der liefde uit den Heer, en in den hoogsten zin de Verheerlijking van het Menselijke des Heren. iii. Dat het al van den Eredienst was uitgebeeld door de slachtoffers en de brandoffers volgens de verschillende dingen ervan, aldus met alle verscheidenheid; en dat derhalve verschillende geslachten van dieren waren bevolen. Maar nu afzonderlijk hierover; i. *Dat de uitbeeldende Eredienst bij de Joodse en de Israëlietische natie voornamelijk heeft bestaan in slachtoffers en brandoffers*, staat hieruit vast dat zij werden gebezigd voor elke zonde, en voor elke schuld; voorts voor elke wijding en elke inwijding; en bovendien iederen dag, iederen sabbath, iedere nieuwe maan, en op ieder feest; en dat derhalve het Altaar het heiligste van alle dingen was; de overige dingen van den Eredienst bij die natie hingen van deze af. Daarom wordt er bij Daniël, waar gehandeld wordt over de afschaffing van den uitbeeldenden Eredienst, gezegd dat zal ophouden *het slachtoffer en de offerande*, Hfdst. ix: 27, en dat zal worden verwijderd *het gedurig offer*, Hfdst. viii: 10, 11, 12, 13; Hfdst. xi: 31; Hfdst. xii: 11. Met het gedurig offer wordt in het bijzonder aangeduid het slachtoffer dat dagelijks geschiedde, en in het algemeen alle Eredienst; maar men zie de dingen die eerder hierover zijn getoond, namelijk dat de slachtoffers in het algemeen den gehelen uitbeeldenden Eredienst betekenen, n. 923, 2165, 6905, 8680, 8936; dat het Altaar het voornaamste uitbeeldende van den Heer en vandaar van den Eredienst is geweest, n. 2777, 2811, 8935, 8940, 9388, 9389, 9714, 9964. Dat de Ouden vóór Eber niets aangaande de slachtoffers hebben geweten, n. 2180; dat van Eber aan, aldus bij de Hebreeuwse natie, en vandaar bij de nakomelingen van Jakob, de slachtoffers waren ingesteld, en waarom, n. 1128, 1343, 2180, 2818; dat de

slachtoffers niet waren bevolen, maar toegelaten, n. 2180. II. *Dat de slachtoffers en de brandoffers in het algemeen hebben betekend de wederverwekking van den mens door de ware dingen des geloofs en door de goede dingen der liefde in den Heer uit den Heer*, staat hieruit vast dat alle dingen van den Eredienst betrekking hebben op de zuivering van de boze en de valse dingen, op de inplanting van het ware en het goede, en op de verbinding ervan, aldus op de wederverwekking, want door die drie wordt de mens wederverwekt. Vandaar is het, dat de slachtoffers en de brandoffers voor elke zonde en voor elke schuld werden geofferd; en wanneer zij waren geofferd, wordt er gezegd dat zij verzoend was en dat zij zal worden vergeven, Levit. iv: 20, 26, 31, 35; Hfdst. v: 6, 10, 13, 16, 18, 26; Hfdst. vii: 7; Hfdst. x: 17; Hfdst. xiv: 18, 19; Hfdst. xv: 30, 31; Hfdst. xvi: 6, 24; Hfdst. xvii: 11; de vergeving van de zonden, de ontzondiging, de verzoening, en de verlossing, zijn ook niets anders dan de zuivering van de boze en de valse dingen, de inplanting van het goede en het ware, en de verbinding ervan, aldus de wederverwekking, n. 9076, 9452, 9453, 9454, 9937, 9938. Het gehele proces der wederverwekking wordt ook beschreven met de afzonderlijke rituele dingen van ieder slachtoffer en brandoffer, en het wordt geopenbaard wanneer de uitbeeldende dingen door den inwendigen zin worden losgewikkeld, n. 10022. [II. bis]. *Dat de slachtoffers en de brandoffers in den hoogsten zin de Verheerlijking van het Menselijke des Heren betekenen*, is omdat alle rituele dingen van den Eredienst ingesteld bij de Israëlitische en de Joodse natie enig en alleen den Heer betroffen; aldus betroffen Hem voornamelijk de slachtoffers en de brandoffers, waardoor in het algemeen het al van den Eredienst werd uitgebeeld, zoals boven is getoond; ook is de wederverwekking van den mens nergens anders vandaan dan uit den Heer, n. 9506, 9715, 9486, 9487, 9809, 10019; weswege daar waar in het Woord wordt gehandeld over de wederverwekking van den mens, in den hoogsten zin wordt gehandeld over de Verheerlijking van het Menselijke des Heren; want de wederverwekking van den mens is het beeld van de Verheerlijking des Heren, n. 3138, 3212, 3296, 3490, 4402, 5688. Het Menselijke verheerlijken is dat Goddelijk maken; den mens wederverwekken echter, is hem hemels maken, zodat in hem het Goddelijke des Heren wonen kan. III. *Dat het al van den Eredienst was uitgebeeld door de slachtoffers en de brandoffers volgens de verschillende dingen ervan, aldus met alle verscheidenheid; en dat derhalve verschillende geslachten van dieren waren bevolen*, staat vast uit de verschillende dingen, waarvoor de slachtoffers en de brandoffers waren, namelijk voor de zonden door dwaling, en voor de zonden niet door dwaling, voor elke overtreding en onreinheid, hetzij bij den priester, hetzij bij de ganse

vergadering, hetzij bij den vorst, hetzij bij enige ziel; voor de reiniging van melaatsheid; voor de zuivering na de baring; voor de wijding van het Altaar, van de Tent der Samenkomst, en van alle dingen daarin; voor de reiniging van deze zelfde dingen wanneer Aharon eenmaal jaarlijks binnenschreed in het Heilige der Heiligen; voor de inwijding van Aharon en van diens zonen in het priesterschap; voor de wijding van de Nazireërs, en in het algemeen op de drie Feesten, bij de afzonderlijke nieuwe manen, sabbathen, en dagen des morgens en tussen de avonden, behalve de gelofte-offers en de vrijwillige offergaven. Omdat de slachtoffers en de brandoffers voor zoveel verschillende dingen waren, en daardoor de verschillende dingen van den Eredienst werden uitgebeeld, waren ook verschillende geslachten van dieren die zouden worden geofferd bevolen, namelijk varren, ossen, en bokken, rammen, geiten, en geitebokjes; mannetjes-lammeren, wijfjeslammeren, en wijfjesjongen van geiten; en door de slachtoffers en de brandoffers van den var, den os en den bok, werd de zuivering en de wederverwekking van den uitwendigen of natuurlijke mens uitgebeeld; door die van den ram, de geit, en de geitebokje werd de zuivering en de wederverwekking van den inwendigen of geestelijken mens uitgebeeld; en door die van het mannetjes-lam, het wijfjeslam, en het wijfjesjong der geiten werd de zuivering of de wederverwekking van den binnensten of hemelsen mens uitgebeeld. Dat het drie dingen zijn die bij den mens op elkander volgen: het hemelse, het geestelijke, en het natuurlijke, zie men in n. 9992, 10005, 10017; en dat de mens moet worden wederverwekt ten aanzien van de inwendige dingen en ten aanzien van de uitwendige dingen, opdat hij wederverwekt zij, daarvoor zie men de aangehaalde dingen in n. 9325 einde. Wat echter in het bijzonder wordt aangeduid met het slachtoffer en het brandoffer van den ram, waarover in dit Hoofdstuk wordt gehandeld, staat vast uit de plaatsen in het Woord, waar de slachtoffers en de brandoffers van den ram worden beschreven, en waar de ram wordt genoemd; uit welke dingen blijkt, dat met den ram wordt aangeduid het goede der onschuld en der naastenliefde in den inwendigen mens, en met het slachtoffer en het brandoffer daarvan de zuivering en de wederverwekking van den inwendigen mens, aldus de inplanting van het goede der onschuld en der naastenliefde daar. Dat dit met den ram wordt aangeduid, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: “Al de kudden van kleinvee van Arabië zullen tot u worden vergaderd, *de rammen van Nebajoth zullen u bedienen, zij zullen tot welbehagen opklimmen op Mijn Altaar*”, LX: 7; daar wordt gehandeld over den Heer, en over den Hemel en Zijn Kerk; de kudden van kleinvee van Arabië zijn alle goede dingen van den inwendigen mens; de rammen van Nebajoth zijn de

goede dingen der onschuld en der naastenliefde daar; dat de kudde van kleinvee de goede dingen van den inwendigen mens zijn, zie men in n. 8937, 9135; dat Arabië is waar het goede is, n. 3268; dat Nebajoth degenen zijn die daar in hetzelfde zijn, n. 3268, 3686, 3688. Bij Ezechiël: “Arabië en alle vorsten van Kedar, waren de kooplieden uwer hand, door *stukken kleinvee*, en *rammen*, en *bokken*”, xxvii: 21; aldaar wordt over Tyrus gehandeld, waarmede de Kerk wordt aangeduid waar de erkenningen van het goede en het ware zijn, n. 1201; de kooplieden zijn zij die ze hebben en vergemeenschappen, n. 2967, 4453; de stukken vee zijn de goede dingen der liefde, de rammen zijn de goede dingen der naastenliefde, en de bokken zijn de goede dingen des geloofs. In het Woord wordt gesproken van kudde van kleinvee [*greges*], kleinvee [*pecora*] en stukken kleinvee [*pecudes*], welke in de Oorspronkelijke Taal worden onderscheiden door hun namen; en met de kudde van kleinvee worden in het algemeen de inwendige dingen aangeduid, met de stukken kleinvee dezelfde dingen in het bijzonder, en met het kleinvee de binnenste dingen in het bijzonder; met de kudde van grootvee echter de uitwendige dingen. Bij Jeremia: “Ik zal hen doen nederdalen zoals *het kleinvee* om te slachten, zoals de *rammen* met de *bokken*”, li: 41; met het kleinvee, de rammen en de bokken worden hier eendere dingen aangeduid. Bij Ezechiël: “Zo zeide de Heer Jehovih: Zie, Ik ben richtende tussen *de stukken kleinvee en de stukken kleinvee*, en tussen de *rammen* en tussen de *bokken*”, xxxiv: 17; tussen de stukken kleinvee en de stukken kleinvee, staat voor: tussen hen die in de innerlijke dingen van het goede en van het boze zijn; tussen de rammen en tussen de bokken, voor: tussen hen die in de naastenliefde en het geloof daaruit zijn, en tussen hen die in de ware dingen des geloofs zonder de naastenliefde zijn; de rammen betekenen hier iets eenders als de schapen, want de rammen zijn de mannetjes der schapen; dat de schapen degenen zijn die in de naastenliefde en het geloof daaruit zijn, zie men in n. 4169, 4809; en dat de bokken degenen zijn die in de ware dingen zijn die des geloofs worden geheten, zonder de naastenliefde, n. 4169 einde, 4769; eendere dingen met den *ram* en den *bok* worden aangeduid bij Daniël, Hfdst. viii: 1 tot einde; en eendere dingen met de *schapen* en de *bokken* bij Mattheus, Hfdst. xxv: 32. Bij Moscheh: “Indien een ziel zal hebben gezondigd door dwaling, zo zal hij zijn schuld tot Jehovah brengen, *een volkomen ram uit de kudde*”, Levit. v: 15, 18, 25; met de slachtoffers van den ram wordt de zuivering van den inwendigen mens aangeduid, en de inplanting van het goede der onschuld daar; want de zonde door dwaling is een zonde uit onwetendheid waarin onschuld is, en de onschuld der onwetendheid is van den inwendigen mens. Bij denzelfde: “Dat

zij bij de nieuwe manen zouden offeren twee *varren*, één *ram*, en zeven *lammeren*, en daarna een *geitebok*. Evenzo op de afzonderlijke Paasdagen, en evenzo op den dag der *eerstelingen*”, Num. XXVIII: 11, 15, 19, 22, 27; dit was opdat zou worden uitgebeeld de zuivering van den gansen mens, zowel van den uitwendigen, als van den inwendigen, en den binnensten; door het slachtoffer en het brandoffer van de varren de zuivering van den uitwendigen mens, door die van den ram de zuivering van den inwendigen, en door die van de lammeren de zuivering van den binnensten; en omdat de zuivering werd uitgebeeld, werd ook de inplanting van het goede der onschuld uitgebeeld, want de var is het goede der onschuld in den uitwendigen mens, de ram hetzelve in den inwendigen, en het lam hetzelve in den binnensten, zoals boven is gezegd. Dat het laatste van die de bok was, was omdat met den bok het ware des geloofs in den uitwendigen mens wordt aangeduid, en het ware des geloofs is daar het laatste, n. 9959. Omdat de goede en de ware dingen bij den mens in deze orde op elkander volgen, waren derhalve eveneens de geschenken der vorsten Israëls, wanneer het Altaar en de Tent der Samenkomst werd gezalfd, een *var*, een *ram*, en een *lam* tot de brandoffers, en een *geitebok* tot het slachtoffer, Num. VII: 15, 16, 17, 21, 22, 23, 27, 28, 29, 33, en vervolg. Uit deze dingen nu kan vaststaan, dat de ram het goede der onschuld en der naastenliefde in den inwendigen mens betekent.

10043. En leggen zullen Aharon en zijn zonen hun handen; dat dit de vergemeenschapping van de macht betekent, staat vast uit de betekenis van de handen opleggen, zijnde de vergemeenschapping van de macht, waarover boven n. 10023.

10044. Op het hoofd des rams; dat dit betekent met het ganse, staat vast uit de betekenis van het hoofd, zijnde de ganse mens, aldus het ganse waarover n. 10011. Dat het hoofd het ganse is, is ter oorzaak hiervan, dat het het hoogste is, en daarin het binnenste van den mens is; en uit het hoogste gaan alle dingen voort die beneden zijn, zoals ook uit het binnenste alle dingen voortgaan die buiten zijn, want deze en gene zijn daaruit. Het binnenste bij den mens is diens wil en verstand; deze zijn in de beginselen in het hoofd; de dingen die daaruit voortgaan, zijn de daden, welke de uitwerkingen van de innerlijke dingen in het lichaam zijn; weswege er, wanneer gezegd wordt de wil en het verstand, wordt verstaan de ganse mens, want daarvandaan is de mens een mens; de daden van het lichaam hebben ook al het hare uit den wil; vandaar is het, dat de mens niet wordt beschouwd naar de daden van zijn lichaam of de werken, maar naar den wil in dezelve. Omdat het aldus is, wordt onder *de ziel* in het Woord de ganse mens verstaan, en wordt de mens

de ziel geheten, zoals in Levit. IV: 27; Hfdst. v: 1, 4, 17, 21; Hfdst. XVII: 10, 15, en elders. Er zijn twee dingen die het ganse betekenen, namelijk het hoogste en het laagste; dat het ook het laagste of het laatste is, komt omdat in het laatste alle innerlijke dingen stilhouden, van het eerste of het hoogste af, en daar tezamen zijn; men zie n. 9828, 9836. Vandaar is het, dat het hoogste door het laatste alle innerlijke dingen, welke tussenliggend zijn, in het verband en in den vorm samenhoudt, opdat zij tot één einddoel schouwen, n. 9828. Dat het laatste ook het ganse betekent, staat vast uit verscheidene dingen in het Woord, zoals dat de ganse mens vlees wordt geheten, zoals in Gen. VI: 12; Num. XVI: 22; Hfdst. XXVII: 16; Jes. XL: 5; Zach. II: 17, en elders. Omdat de laatste dingen ook alle dingen of het ganse betekenen, worden derhalve het hoofdhaar, het haar, de baard, welke de laatste dingen zijn die uitgroeien bij den mens, voor gene genomen, ook de voeten, ja zelfs de tenen en de vingers der handen. Dat *het hoofdhaar, het haar, de baard* daarvoor worden genomen, bij Jesaja: “Te dien dage zal de Heer met een *scheermes* door den koning van Aschur *het hoofd* scheren, *de haren der voeten*, en ook den *baard*”, VII: 20; de koning van Aschur is de redenering, zodanig als van hen die door haar de Goddelijke dingen vernietigen, n. 1186; het hoofd, de haren der voeten, en den baard scheren, is de laatste dingen wegnemen, want wanneer deze zijn weggenomen, vloeien de innerlijke dingen weg, en vergaan. Derhalve was het ook den priester verboden om *het hoofd te scheren*, Levit. XXI: 10, alsmede den Nazireër, wiens hoofdhaar het Nazireaat Gods werd geheten, Num. VI: n. 6437, 9407 einde, en wordt verstaan onder *de kruin van den Nazireër* der broederen, Gen. XLIX: 25, 26; Deut. XXXIII: 16. Vandaar wordt het eveneens gezegd *dat de haren des hoofds alle geteld zijn*, Matth. X: 30; waarmede wordt aangeduid dat alle en de afzonderlijke dingen in den mens het zijn; voorts “*dat niet een haar van het hoofd zal vergaan*”, Lukas XXI: 18. Dat ook de voeten en de tenen en de vingers der handen alle dingen, en aldus het ganse betekenen, staat vast bij Johannes: “Petrus zeide: Heer, Gij zult niet slechts mijn voeten wassen, maar ook de handen en het hoofd. Jezus zeide tot hem: *Die gewassen is, heeft niet van node dan dat hij ten aanzien van de voeten wordt gewassen, en hij is gans rein*”, XIII: 9, 10; de voeten zijn het natuurlijke, hetwelk het laatste is, n. 2162, 3147, 4938 tot 4592, 9406. En in de volgende dingen van dit Hoofdstuk: “Van het bloed des rams zult gij geven *op het oorlapje* van Aharon, en *op den duim der rechterhand*, en *op den groten teen van den rechervoet*”, Vers 20; hetgeen is op alle en de afzonderlijke dingen, die worden aangeduid met het oor, de hand, en den voet. Omdat het hoogste en het laagste, of, wat hetzelfde is, het eerste en het laatste, evangelijk alle en de

afzonderlijke dingen, of het ganse met de delen, betekenen, wordt derhalve de Almacht en de Alwetendheid des Heren daarmede beschreven dat Hij is “*De Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde, de Alpha en de Omega*”, Apoc. I: 8; Hfdst. XXI: 6; Hfdst. XXII: 13; Jes. XLI: 4. Dat alle dingen in het verband worden samengehouden, en tezamen staan uit het Eerste of het Hoogste door de Laatste of de Laagste dingen, wordt aldus beschreven bij Jesaja: “*Ik de Eerste en Ik de Laatste; ook heeft Mijn hand de Aarde gegrondvest, en Mijn rechter heeft den Hemel met de palm afgemeten; Ik ben ze samenroepende, zij staan tezamen*”, XLVIII: 12, 13; de hand ende rechter van Jehovah of van den Heer, is de Almacht; de aarde die Hij heeft gegrondvest, is het laatste, de Hemel dien Hij heeft uitgespannen, is dat wat tussen het Eerste en het laatste is; ze samenroepen opdat zij tezamen staan, is alle innerlijke dingen door het laatste in het verband en in den vorm samenhouden, opdat zij tot één einddoel schouwen. Het ene einddoel dat zij beogen, is Hij die de Eerste en de Laatste is; dat Deze de Heer is, staat vast bij Jesaja: “*Zo zeide Jehovah; De Koning van Israël en zijn Verlosser, Ik de Eerste en Ik de Laatste*”, XLIV: 6; de Koning van Israël is de Heer, Joh. XVIII: 37; dat Hij de Verlosser is, is duidelijk. En in de Apocalypse: “*Deze dingen zegt de Eerste en de Laatste, Die dood is geweest en is herleefd*”, II: 8. Dat het Eerste alle dingen in het verband samenhoudt door het Laatste, kan vaststaan uit *het Woord* en uit *den Mens*; het Woord in laatsten is de zin der letter ervan, en het Woord in het Eerste is de Heer, en het Woord in de innerlijke dingen is de inwendige zin ervan, welke in de Hemelen wordt doorvat, en maakt dat zij die daar zijn, tot het ene einddoel schouwen, hetwelk de Heer is; over deze verborgenheid zie men n. 9360, 9824. Wat den Mens betreft: de Mens in laatsten is de Kerk op aarde; de Mens in het Eerste is de Heer; de mens in de innerlijke dingen is de Hemel, want de Kerk en de Hemel is voor den Heer zoals één Mens; derhalve wordt de Hemel de Grootste Mens genoemd, waarover aan het einde van verscheidene Hoofdstukken is gehandeld; men zie de aangehaalde dingen in n. 10030 einde. Er is een doorlopend verband en volgens het verband een invloed van alle dingen uit den Heer door de Hemelen tot de Kerk op aarde; onder de Hemelen worden verstaan de Engelen die daar zijn, onder de Kerk de mensen die ware mensen der Kerk zijn, en onder den Mens in het Eerste de Heer ten aanzien van Zijn Goddelijk Menselijke. Dat uit het Eerste door het Laatste alle dingen in het verband worden samengehouden, en tezamen staan, wordt verstaan onder de boven aangevoerde woorden des Heren, bij Jesaja: “*Ik de Eerste en Ik de Laatste; ook heeft Mijn hand de aarde gegrondvest, en Mijn rechter heeft den Hemel met de palm afgemeten; Ik ben ze samenroepende, zij*

staan tezamen”, XLVIII: 12, 13. Dat onder de aarde in het Woord de Kerk wordt verstaan, is ook met vele dingen getoond; men zie de aangehaalde dingen in n. 9325. Men kan een voorstelling van deze zaak krijgen uit het laatste en het binnenste bij den mens; het laatste van hem is de huid, het binnenste is het hart; de tussenliggende of de innerlijke dingen zijn de ingewanden; van het hart tot aan de huid door de ingewanden heen is een doorlopend verband door de bloedvaten; deze gaan immers voort uit het hart, en vinden hun grens in de huid; dat de huid het laatste is dat de innerlijke dingen in het verband samenhoudt, is duidelijk, want wanneer de huid is weggenomen, vervloeien de innerlijke dingen. Uit deze dingen kan men zien, vanwaar het is, dat zoals het Hoogste of het Binnenste alle en de afzonderlijke dingen betekent, aldus eveneens het laagste of het laatste ze betekent. Uit deze dingen blijkt ook de verborgenheid waarom de Heer ook ten aanzien van de laatste dingen Zijn Menselijke heeft verheerlijkt; de laatste dingen worden Beenderen en Vlees genoemd, en daarom zeide de Heer tot Zijn discipelen, die meenden een Geest te zien: “Ziet Mijn handen en Mijn voeten, dat Ik het ben; *betast Mij, en ziet, want een Geest heeft geen Vlees en Beenderen, zoals gij Mij ziet hebben*”, Lukas xxiv: 37, 39. Dat het Goddelijke Zelf het Eerste in Hem is geweest, is bekend, want Hij was uit Jehovah ontvangen, en dat wat uit den vader wordt ontvangen, is het eerste van den mens; dat de Heer ook de laatste dingen van Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, blijkt uit Zijn woorden daar, en eveneens hieruit dat Hij niets van Zijn Menselijke in het graf heeft achtergelaten. Dat de innerlijke dingen stilhouden en rusten in de laatste dingen, en daar tezamen zijn, en dat de laatste dingen de innerlijke dingen in het verband samenhouden, ook in de geestelijke dingen, zie men in n. 9216, 9828; dat derhalve in de laatste dingen de sterkte en de macht is, n. 9836; en dat derhalve de heiligheid in de laatste dingen is, n. 9824; en dat in de laatste dingen de onthulde dingen en de antwoorden zijn, n. 9905.

10045. En slachten zult gij den ram; dat dit de voorbereiding tot de zuivering van den inwendigen mens betekent, staat vast uit de betekenis van slachten, wanneer over het slachtoffer of het brandoffer wordt gehandeld, zijnde de voorbereiding tot de zuivering, waarover n. 10024; en uit de betekenis van den ram, zijnde ten aanzien van den inwendigen mens, waarover boven n. 10042.

10046. En nemen zijn bloed; dit betekent het Goddelijk Ware, waarover n. 10026, 10003; dat alle zuivering van de boze en de valse dingen, en alle wederverwekking geschiedt door het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, zie men in de aangehaalde dingen in n. 9959.

10047. En sprengen op het Altaar rondom; dat dit de verbinding met het Goddelijk Goede betekent, staat vast uit de betekenis van het bloed, dat zou worden gesprengd op het Altaar rondom, zijnde het Goddelijk Ware, waarover n. 10026, 10003; en uit de uitbeelding van het Altaar, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover n. 9388, 9389, 9714, 9964. Daaruit blijkt, dat het bloed sprengen op het Altaar rondom, is: verenigen het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede in den Heer. Hiermede is het aldus gesteld: Het is boven gezegd, dat in dit Hoofdstuk wordt gehandeld over de Verheerlijking van het Menselijke des Heren, en in den uitbeeldenden zin over de wederverwekking van den mens uit den Heer. Wat de Verheerlijking van het Menselijke des Heren aangaat, deze is geschied door de vereniging van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede; het Goddelijk Goede, hetwelk Jehovah is, was in den Heer zoals de ziel uit den vader in den mens, want Hij was ontvangen uit Jehovah, en Hij heeft Zijn Menselijke het Goddelijk Ware gemaakt door Goddelijke middelen, vooral door de worstelingen der verzoeking, en voor zoveel als Hij heeft verenigd, voor zoveel heeft Hij verheerlijkt, dat is, Goddelijk gemaakt. Het is deze vereniging, die met het sprengen van het bloed rondom het Altaar in den hoogsten zin wordt aangeduid. Dat de Heer toen Hij in de wereld was, Zijn Menselijke het Goddelijk Ware heeft gemaakt, en dit heeft verenigd met het Goddelijk Goede, dat in Hem was, en zo Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, zie men in de aangehaalde dingen in n. 9199 einde, 9315 einde; en dat Jehovah Zijn Vader het Goddelijk Goede is, dat in Hem was, in de aangehaalde dingen in n. 9194. Zoals de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, aldus verwekt Hij eveneens den mens weder; de Heer immers vloeit bij den mens in met het goede door de ziel, zijnde langs den inwendigen weg, en met het ware door het gehoor en het gezicht, zijnde langs den uitwendigen weg; en voor zoveel als de mens van de boze dingen aflaat, voor zoveel verbindt de Heer het goede met het ware, en het goede wordt der liefde jegens den naaste en der liefde tot God, en het ware wordt des geloofs. Aldus scheidt de Heer een nieuw mens of verwekt Hij hem weder, want de wederverwekking van den mens, zoals boven is gezegd, geschiedt door de zuivering van de boze en de valse dingen, door de inplanting van het goede en het ware, en door de verbinding ervan. Het is de wederverwekking van den mens, en in den hoogsten zin de Verheerlijking van het Menselijke des Heren, die waren uitgebeeld door de slachtoffers en de brandoffers, n. 10022. Men moet weten, dat bij de brandoffers het bloed werd gesprengd op het Altaar rondom; evenzo bij de dankslachtoffers; doch bij de slachtoffers voor schuld en voor

zonde werd het bloed gesprengd aan het fundament des Altaars. Met het sprengen van het bloed op het Altaar rondom werd uitgebeeld de vereniging van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede op elke wijze, zowel in den inwendigen als in den uitwendigen mens; en met het sprengen van het bloed aan het fundament van het Altaar werd uitgebeeld de vereniging van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede alleen in den uitwendigen mens; bij de wederverwekten geschiedt de verbinding in den uitwendigen mens, volgens des Heren woorden bij Johannes: “Die gewassen is, heeft niet van node dan dat hij ten aanzien van de voeten wordt gewassen, en hij is gans rein”, XII: 9, 10; de wassing betekent de zuivering en de wederverwekking, n. 3147, 9089; aldus betekent de gewassene den gezuiverde en wederverwekte; en de voeten betekenen het natuurlijke of het uitwendige van den mens, n. 2162, 3147, 4938 tot 4952, 9406. Dat bij de brandoffers het bloed werd gesprengd op het Altaar rondom, Levit. I: 5, 11; ook bij de dankslachtoffers, Levit. III: 2, 8, 13; en dat bij de slachtoffers voor schuld en zonde het bloed werd gesprengd aan het fundament van het Altaar, Levit. IV: 7, 18, 25, 30, 34; Hfdst. v: 9.

10048. En den ram zult gij snijden in zijn stukken; dat dit betekent de innerlijke dingen onderscheidenlijk te ordenen, staat vast uit de betekenis van den ram, zijnde het goede der onschuld en der naastenliefde in den inwendigen mens, waarover n. 10042, hier de voorbereiding tot de zuivering ervan, welke met het brandoffer daarvan wordt aangeduid; en uit de betekenis van in stukken snijden, zijnde de ordening van de innerlijke dingen daar. Dat de voorbereiding tot de ordening van de innerlijke dingen wordt aangeduid met het snijden in stukken, brokken, leden, en delen, komt omdat de ordening daarmede wordt beschreven dat de darmen en de poten zouden worden gegeven op de stukken en op het hoofd; en met de darmen worden de laagste dingen aangeduid, welke de uitwendige zinlijke dingen worden genoemd; met de poten de naastgelegen hogere dingen, welke de natuurlijke dingen worden genoemd; aldus worden met de stukken, die nog hoger waren, de innerlijke dingen aangeduid, en met het hoofd de binnenste. Dat met de darmen, de poten, en het hoofd die dingen worden aangeduid, zal uit hetgeen volgt vaststaan. Dat met de ingewanden en de leden van den mens zulke dingen in de orde worden aangeduid, zie men boven in n. 10030. Omdat in den uitbeeldenden zin onder de slachtoffers de brandoffers de wederverwekking van den mens wordt verstaan, zal het in het kort worden gezegd, hoe het met de ordening in dezelve is gesteld. Bij hen die worden wederverwekt, worden de innerlijke en de uiterlijke dingen door den Heer geordend voor alle volgende staten, en wel dermate dat de tegenwoordige dingen de toekomstige insluiten, en

de toekomstige dingen, wanneer zij tegenwoordig worden, evenzo, en dit tot in het eeuwige. De Heer immers voorziet alle dingen en Hij voorziet in alle dingen, en het Vooruitzien en de Voorzienigheid van Hem is tot in het eeuwige, aldus zijn zij eeuwig. Het Goddelijke immers, hetwelk alleen van Hem is, is in zich Oneindig, en het oneindige ten opzichte van den duur is het eeuwige. Vandaar is het, dat al wat de Heer beschikt en ordent, eeuwig is. Aldus geschiedt met hen die de Heer wederverwekt. De wederverwekking van den mens zet in de wereld in, en houdt aan tot in het eeuwige; de mens immers wordt, wanneer hij een Engel wordt, steeds vervolmaakt. Er zijn in den mens uitwendige dingen, inwendige dingen, en binnenste dingen; al die dingen worden tegelijk en opeenvolgend geschikt en geordend voor de opneming van de volgende dingen tot in het eeuwige. Maar het zal, uit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, in hetgeen volgt worden gezegd, in welke orde de uitwendige, de innerlijke, en de binnenste dingen, en andersom, worden wederverwekt.

10049. En wassen de darmen; dat dit betekent de zuivering van de laagste dingen, staat vast uit de betekenis van wassen, zijnde zuiveren, waarover n. 3147, 5954 einde, 9098; de zuivering, die door de wassing werd uitgebeeld, is de zuivering van de boze en de valse dingen, want deze zijn de vuiligheden in den geestelijken zin; en uit de betekenis van de darmen, zijnde de laagste dingen, waarover boven n. 10030. Dat er wordt gezegd dat de darmen en de poten moesten worden gewassen, komt omdat daarmede de laagste en de natuurlijke dingen worden aangeduid, en de laagste en de natuurlijke dingen zijn meer dan de innerlijke dingen bevuild met boze en valse dingen; die zijn immers inde wereld, en de zinlijke dingen, welke de laagste zijn, staan in de wereld uit, en nemen derhalve onmiddellijk de dingen op die in de wereld zijn; de dingen die zij opnemen, zijn de verkwikkelijke dingen der liefden van zich en van de wereld, met de verkwikkelijke dingen der zinnen, en de begoochelingen ervan; de innerlijke dingen echter niet aldus, want deze zijn niet in de wereld, maar in den Hemel; en de dingen die van de wereld zijn, kunnen niet binnentreden in de dingen die des Hemels zijn, een fysische invloed immers bestaat er niet; maar de dingen die des Hemels zijn, kunnen binnentreden in de dingen die der wereld zijn bij den mens; weswege zodra de uitwendige mens zich wil binnenlaten in den inwendigen, hetgeen geschiedt door de redeneringen uit de liefden van zich en van de wereld, en uit de begoochelingen der zinnen, de inwendige mens wordt gesloten; aldus treft de Heer voorziening; en daarom geschiedt de zuivering van den inwendigen mens, wanneer de mens wordt wederverwekt, in den Hemel uit den Heer.

Vandaar is het, dat de mens, wanneer hij in de wereld is, niet doorvat wat er in zijn inwendigen mens wordt voltrokken, wanneer hij wordt wederverwekt. Deze dingen zijn het, die worden verstaan onder des Heren woorden bij Johannes: “De geest blaast waar hij wil, en gij hoort zijn stem, doch gij weet niet, vanwaar hij komt, en waarheen hij gaat; zo is een elk die is verwekt uit den geest”, III: 8; de geest is het leven der naastenliefde door het geloof.

10050. En de poten; dat dit betekent de zuivering van de uiterlijke dingen die van den natuurlijken mens zijn, staat vast uit de betekenis vande poten wassen, zijnde de zuivering van den natuurlijken mens; dat wassen zuiveren is, zie men vlak boven in n. 10049; en uit de betekenis van de poten [*benen*], zijnde de uiterlijke dingen die van den natuurlijken mens zijn; dat de benen die dingen betekenen, is omdat tegelijk de voeten worden verstaan, want de benen [*poten*] van de beesten zijn er vier, en zij hangen met de voeten samen, en de voeten betekenen krachtens de overeenstemming het natuurlijke of het uitwendige van den mens; men zie n. 2162, 3147, 3761, 4938 tot 4952. Iets eenders wordt met de poten [*benen*] aangeduid bij Amos: “Zoals een herder uit den mond des leeuws redt *twee poten*, of een stukje van een oor, alzo zullen de zonen Israëls worden gered die in Samaria wonen, in den hoek van het bed, en aan het uiteinde der sponde”, III: 12; met den leeuw worden hier degenen aangeduid die de Kerk verwoesten; met de poten [*benen*] haar uitwendige, hetwelk ook van den natuurlijken mens is; met het oorlapje het waarnemingsvermogen ervan; met hen die in Samaria wonen, zij die in den uitwendigen eredienst zijn; de hoek van het bed en het uiteinde der sponde, is het laagst natuurlijke, zijnde het uitwendig zinlijke, en het ware en het goede ervan. Met de benen, waar wordt gehandeld over het standbeeld van Nebuchadnezar bij Daniël, “dat zijn hoofd was van zuiver goud, de borst en de armen van zilver, de buik en de zijde van brons, de benen van ijzer, en de voeten deels van ijzer, deels van leem”, II: 32, 33, wordt het ware des geloofs in den uitwendigen of natuurlijken mens aangeduid, hetgeen ook het ijzer is; men zie n. 10030; dat de benen hier worden onderscheiden van de voeten, is ter oorzaak hiervan, dat het met de benen bij den mens anders is gesteld dan bij de beesten.

10051. En geven op zijn stukken en op zijn hoofd; dat dit betekent de ordening van de uiterlijke dingen onder de innerlijke en de binnenste, staat vast uit de betekenis van de stukken, zijnde de innerlijke dingen, waarover boven n. 10048; en uit de betekenis van het hoofd, zijnde het binnenste, waarover n. 5328, 6436, 9656, 9913, 9914; en uit de betekenis van de darmen en de poten, die daarop zouden worden gegeven, zijnde de uiterste en de uiterlijke dingen;

dat de darmen de uiterste of de laagste dingen zijn, zie men in n. 10030; en dat de poten de uiterlijke dingen zijn, n. 10050; en uit de betekenis van deze op gene geven, zijnde ordenen. Dat het is de uiterlijke dingen ordenen onder de innerlijke dingen, en niet op die, volgens den zin der letter, komt omdat het Altaar en het Vuur op het Altaar de hoogste of binnenste dingen zijn; het Altaar immers beeldt uit het Goddelijk Menselijke des Heren ten aanzien van het Goddelijk Goede, en het Vuur de Goddelijke Liefde zelf, weswege de dingen die uit den ram en het brandoffer het vuur des Altaars het dichtst nabij waren, de hogere of de innerlijke dingen waren, en de dingen die op gene hun plaats hadden, omdat zij verder van het vuur des Altaars waren verwijderd, de lagere of de uiterlijke dingen waren. In den inwendigen zin immers worden die dingen als hogere of innerlijke dingen beschouwd die het Hoogste het dichtst nabij zijn, en als lagere of uiterlijke dingen die welke verder daarvan zijn verwijderd, anders dan in den zin der letter; of gij zegt de hogere en de lagere dingen, dan wel de innerlijke en de uiterlijke, is hetzelfde, want dat wat hoger is, is innerlijk, en dat wat lager is, is uiterlijk, n. 2148, 3084, 4599, 5146, 8325. Daaruit nu blijkt, dat met: gij zult geven de darmen en de poten op de stukken en op het hoofd, wordt aangeduid dat de uiterste en de uiterlijke dingen moeten worden geordend onder de innerlijke en de binnenste dingen. Dat het Altaar het uitbeeldende is geweest van het Goddelijk Menselijke des Heren ten aanzien van het Goddelijk Goede, zie men in n. 921, 2777, 2811, 9388, 9389, 9714, 9964; en dat het vuur des Altaars de Goddelijke Liefde van Hem is, n. 6832.

10052. En gij zult branden met den gansen ram op het Altaar; dat dit betekent het inwendige van het Goddelijk Menselijke des Heren verenigd met het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde, dat in Hem is, staat vast uit de betekenis van branden, zijnde verenigen met het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, waarover aanstonds; uit de betekenis van den ram, zijnde het inwendige bij den mens, aldus in den hoogsten zin het inwendige van het Goddelijk Menselijke des Heren, waarover n. 10042; en uit de betekenis van het Altaar, zijnde het voornaamste uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke des Heren ten aanzien van het Goddelijk Goede van Hem, waarover vlak boven n. 10051 einde. Men moet weten, dat bij ieder mens een inwendige en een uitwendige is, welke zijn Inwendige en zijn Uitwendige mens worden genoemd, en dat de mens wanneer hij wordt wederverwekt, zowel ten aanzien van het inwendige als ten aanzien van het uitwendige wordt wederverwekt, en dat de wederverwekking de verbinding is van het goede en het ware in het ene en het andere. Evenzo in den Heer ten aanzien van Zijn

Menselijke; doch aangaande Zijn Menselijke kan het niet worden gezegd dat het is wederverwekt, maar dat het is verheerlijkt, want het binnenste van Hem, hetwelk bij den mens de ziel uit den vader wordt genoemd, was het Goddelijke Zelf; het was immers ontvangen uit Jehovah. Het Goddelijke Zelf is het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde; en omdat de Heer met Dit Zijn Menselijke heeft verenigd, en zo ook Zijn Menselijke Goddelijk heeft gemaakt, kan derhalve niet worden gezegd dat het Menselijke van Hem is wederverwekt, maar dat het is verheerlijkt, want verheerlijken is Goddelijk maken; men zie vlak beneden n. 10053. De Verheerlijking van den Inwendiger Mens van Hem, of van het Inwendig Menselijke van Hem, wordt beschreven met de uitbeeldende dingen in de brandoffers uit de rammen en uit de lammeren. Dat branden op het Altaar met den gansen ram, is verenigen het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde met het Inwendige van het Menselijke van Hem, komt omdat het Altaar het uitbeeldende was van het Goddelijk Menselijke des Heren, en het vuur op het Altaar, waarmede het brandoffer werd verbrand, het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde betekende, zoals kan vaststaan uit de aangehaalde dingen vlak boven in n. 10051 einde, en omdat de ram, die het brandoffer was, en werd verbrand, het inwendige bij den mens betekent, aldus het Inwendige van het Menselijke des Heren, n. 10042. Uit deze dingen blijkt, dat met: gij zult branden met den gansen ram op het Altaar tot een brandoffer, wordt aangeduid het Inwendige van het Menselijke des Heren verenigd met het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde, dat in Hem is.

10053. Een brandoffer dit voor Jehovah; dat dit betekent de Verheerlijking van het Menselijke des Heren, staat vast uit de uitbeelding van het brandoffer, zijnde de Verheerlijking van het Menselijke des Heren. Er waren bij de Joodse natie Slachtoffers en Brandoffers; de slachtoffers betekenden de zuivering van de boze en de valse dingen, en de inplanting van het ware; de brandoffers echter betekenden de verbinding van het ware met het goede, aldus de volledige wederverwekking; in den hoogsten zin echter, waarin over den Heer wordt gehandeld, betekenden de slachtoffers de uitwerping van de boze en de valse dingen uit Zijn Menselijke dat uit de moeder was, en de inplanting van het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede dat in Hem was; en de brandoffers betekenden de vereniging van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede, welke vereniging het is die onder de Verheerlijking wordt verstaan; want de Heer heeft, toen Hij in de wereld was, Zijn Menselijke het Goddelijk Ware gemaakt, en geleidelijk ook door de vereniging met het Goddelijk Goede dat in Hem was, en dat het Zijn van Zijn leven was, Zijn

Menselijke het Goddelijk Goede gemaakt, aldus één met Jehovah. Het Zijn van Zijn leven was dat wat bij den mens de ziel uit den vader wordt genoemd, en dit was het Goddelijk Goede Zelf of de Goddelijke Liefde; maar over deze dingen zie men de dingen die zijn getoond in de aangehaalde plaatsen in n. 9194, 9315 einde, 9528 einde; en dat de Heer geheel het menselijke dat uit de moeder was geweest, heeft uitgedreven, dermate dat Hij ten slotte niet haar zoon was, n. 9315; en dat de Zoon des mensen, dien de Heer Zich heeft genoemd, niet is de zoon van Maria, maar het Goddelijk Ware, n. 9807. Dat de Verheerlijking, waar over den Heer wordt gehandeld, de vereniging is van Zijn Menselijke met het Goddelijke Zelf dat in Hem was, aldus met Jehovah Zijn Vader, door welke vereniging Hij Zijn Menselijke Zelf ook het Goddelijk Goede heeft gemaakt, staat vast uit de plaatsen in het Woord, waar de Heerlijkheid en de Verheerlijking worden genoemd wanneer zij van Jehovah of den Heer worden gezegd, zoals bij Jesaja: “*De Heerlijkheid van Jehovah zal worden onthuld; en zij zullen zien alle vlees tegelijk, omdat de mond des Heren heeft gesproken*”, XL: 5. Bij denzelfde: “Jehovah heeft U geroepen in gerechtigheid, om de blinde ogen te openen, om uit den kerker uit te leiden den gebondene; Ik Jehovah, dit Mijn Naam, en *Mijn Heerlijkheid zal Ik aan geen ander geven*”, LXII: 6, 7, 8. En bij denzelfde: “Over U zal opgaan Jehovah, en *Zijn Heerlijkheid zal over U worden gezien; de natiën zullen tot Uw licht wandelen*”, LX: 2, 3. In die plaatsen wordt over den Heer gehandeld, en onder de Heerlijkheid van Jehovah wordt verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, want het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer is de Heerlijkheid van Jehovah, n. 9429. Dat het Goddelijk Ware nergens anders vandaan is, leert de Heer bij Johannes: “Gij hebt nooit de stem des Vaders gehoord, noch Zijn gedaante gezien”, v: 37. En omdat het de Heer is, is het Jehovah Zelf, want Hij zegt: “Ik Jehovah, dit Mijn Naam, en Mijn Heerlijkheid zal Ik aan geen ander geven. Vandaar is het eveneens, dat de Heer de Koning der Heerlijkheid wordt geheten, bij David: “Heft uw hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij deuren der wereld, en *de Koning der Heerlijkheid zal binnenschrijden. Wie is deze Koning der Heerlijkheid; Jehovah sterk en een held, Jehovah een held des krijgs*”, Psalm xxiv: 7 tot 10. Hier wordt de Heer Koning der Heerlijkheid geheten krachtens het Goddelijk Ware, waaruit Hij heeft gestreden, heeft overwonnen, en de hellen heeft onderjukt. Dat dit is geschied uit Zijn Menselijke, toen Hij in de wereld was, zie men in n. 9715, 9809, 10019. Vandaar is het, dat Hij wordt geheten Jehovah sterk en held des krijgs; en eveneens held bij Jesaja: “Een Knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, Zijn Naam *God, Held, Vader der*

eeuwigheid”, ix: 5. Dat de Heerlijkheid van Jehovah is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, voortgaande uit Zijn Goddelijk Goede, hetgeen Jehovah of de Vader is, leert de Heer Zelf bij Johannes: “Het Woord is Vlees geworden, en *wij hebben Zijn Heerlijkheid gezien, zoals de Heerlijkheid van den Eniggeborene uit den Vader*”, i: 14. Dat de Heer daar wordt verstaan onder het Woord dat Vlees is geworden, is duidelijk. Het Woord is het Goddelijk Ware, en eveneens de Heerlijkheid. Bij Mattheus: “De Zoon des mensen zal komen *in de Heerlijkheid Zijns Vaders*”, xvi: 27; en bij Lukas: “Jezus zeide tot de discipelen: Moest de Christus dit niet lijden, en *binnengaan in Zijn Heerlijkheid*”, xxiv: 26; binnengaan in Zijn Heerlijkheid is verenigd worden met het Goddelijk Goede dat in Hem was, aldus met Jehovah of met Zijn Vader. Daaruit blijkt, wat verheerlijkt worden is in deze plaatsen, bij Johannes: “De Heilige Geest was nog niet, *omdat Jezus nog niet was verheerlijkt*”, vii: 39. Bij denzelfde: “Deze dingen wisten de discipelen van Jezus niet, maar *toen Jezus was verheerlijkt*, toen werden zij het indachtig. Jezus zeide: *De ure is gekomen dat de Zoon des Mensen zal worden verheerlijkt*. En Hij zeide: Vader, *verheerlijk Uw Naam*; een stem ging van den Hemel uit: En *Ik heb verheerlijkt*, en *Ik zal wederom verheerlijken*”, xii: 16, 23, 27, 28. En bij denzelfde: “Nadat Judas was uitgegaan, zeide Jezus: *Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt*, en *God zal hem verheerlijken in Zichzelf*, en *terstond zal Hij Hem verheerlijken*”, xiii: 31, 32. Daaruit blijkt, dat de vereniging van den Heer ten aanzien van het Menselijke met het Goddelijke Zelf dat in Hem was en Jehovah den Vader wordt genoemd, de Verheerlijking is, want er wordt gezegd, dat God Hem zal verheerlijken in Zichzelf. Ook blijkt, dat die vereniging volledig is geworden door het kruislijden, welke het laatste der verzoeken is geweest. Dat de Heer door de worstelingen met de hellen, welke de verzoeken zijn, Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, daarvoor zie men de aangehaalde dingen in n. 9528, 9937. Dat sinds de Heer is verheerlijkt, het Goddelijk Ware voortgaat uit Hem, leert Hijzelf bij Johannes: “De Heilige Geest was nog niet, *omdat Jezus nog niet was verheerlijkt*”, vii: 39; en bij denzelfde: “De Parakleet, de Geest der waarheid, dien Ik u zal zenden, zal niet spreken uit Zichzelf; *Die zal Mij verheerlijken*, omdat Hij uit het Mijne zal ontvangen, en het u zal verkondigen. *Alle dingen, welke dan ook, die de Vader heeft, zin de Mijne*”, xvi: 13, 14, 15, 28; de Geest der waarheid is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, n. 9818. De vereniging van het Menselijke met het Goddelijke in Hem, wordt ook hier beschreven daarmede dat alle dingen die de Vader heeft, van Hem zijn; en elders, dat *de Vader en Hij één zijn*; en dat *de Vader in Hem is*, en *Hij in den Vader*, Joh. x: 30; Hfdst. xiv: 10, 11; men zie n. 3704;

aldus dat de Verheerlijking of de Vereniging wederkerig is geweest, hetgeen de Heer ook leert bij Johannes: “*Vader, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijke*”, xvii: 1; de Vader is het Goddelijke Zelf dat in Hem is, en de Zoon is het Goddelijk Menselijke. Dat de Vader het Goddelijk Goede is dat in de Heer was, zie men in n. 3704, 7499. Dat Jehovah in het Woord de Heer is, n. 2921, 6303, 8865; en dat de Heer is het Goddelijke Zelf of Jehovah onder den Menselijken vorm, zie men in de aangehaalde dingen in n. 9315.

10054. Een reuk van rust; dat dit het doorvattelijke van den vrede is, staat vast uit de betekenis van den reuk, zijnde het doorvattelijke, waarover n. 3577, 4624 tot 4634, 4748; en uit de betekenis van de rust, zijnde de vrede. Wat de Goddelijke Vrede in de Hemelen is, zie men in n. 92, 93, 2780, 5662, 8455, 8665, 8722; dat de vrede in den hoogsten zin de Heer is, en het Goddelijke voortgaande uit Hem aandoende het goede in de Hemelen van het binnenste uit, n. 3780, 8517. Dat het brandoffer een reuk van rust voor Jehovah wordt geheten, is omdat door het brandoffer werd uitgebeeld de vereniging van het Goddelijk Menselijke des Heren met het Goddelijke Zelf, waarover boven n. 10053; en door die vereniging was de Vrede in de Hemelen verkregen; want alle hellen waren door den Heer toen Hij in de wereld was, onderjukt, en alle Hemelen in de orde teruggebracht, n. 9715, 9809, 9937, 10019. Daaruit blijkt, vanwaar het is, dat het brandoffer een reuk van rust voor Jehovah wordt geheten, zoals meermalen elders, waar wordt gehandeld over de brandoffers en het spijsoffer, zoals in Levit. i: 9, 13, 17; Hfdst. ii: 2, 9, 12; Hfdst. iii: 5; Hfdst. iv: 31; Hfdst. vi: 8, 14; Hfdst. viii: 28; Hfdst. xxiii: 13, 18; Num. xv: 3, 7, 13; Hfdst. xxviii: 6, 8, 13; Hfdst. xxix: 2, 6, 13.

10055. Een vuuroffer voor Jehovah dit; dat dit betekent alle dingen uit de Goddelijke Liefde, staat vast uit de betekenis van het vuuroffer voor Jehovah, zijnde dat het is uit de Goddelijke Liefde, want het vuur in het Woord betekent de liefde in den enen en den anderen zin, en wanneer over Jehovah of den Heer wordt gehandeld, betekent het de Goddelijke Liefde. Dat het vuur de liefde is in den enen en den anderen zin, zie men in n. 4906, 5215, 6314, 7324; en dat het in den hoogsten zin, waarin over Jehovah of den Heer wordt gehandeld, de Goddelijke Liefde is, n. 6832, 6834, 6849. Het brandoffer wordt het vuuroffer voor Jehovah geheten, omdat het Goddelijke het Menselijke heeft aangenomen, en uit het Menselijke heeft gestreden tegen de hellen, en die heeft onderjukt, en tegelijk Dit met het Goddelijke heeft verenigd, om het menselijk geslacht te zaligen, uit zuivere liefde. Dat die vereniging met het brandoffer wordt aangeduid, zie men in n. 10042, 10053.

10056. Vers 19 tot 35. *En nemen zult gij den tweeden ram, en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd des rams. En slachten zult gij den ram, en nemen van zijn bloed, en geven op het oorlapje van Aharon, en op het rechteroorlapje van zijn zonen, en op den duim hunner rechterhand, en op den groten teen huns rechervoets, en sprengen zult gij het bloed op het Altaar rondom. En nemen zult gij van het bloed dat op het Altaar is, en van de olie der zalving, en sprengen op Aharon, en op zijn klederen, en op zijn zonen, en op de klederen zijner zonen met hem; en heilig hij, en zijn klederen, en zijn zonen, en de klederen zinder zonen met hem. En nemen zult gij van den ram het vet, en den staart, en het vet bedekkende de darmen, en het net der lever, en de twee nieren, en het vet dat op dezelve is, en den rechterschenkel, omdat een ram der vullingen die. En één broodbol, en één koek van brood van olie, en één vlade, uit den korf der ongezuurde dingen, die vóór Jehovah zijn. En leggen zult gij alle dingen op de handpalmen van Aharon, en op de handpalmen zijner zonen, en gij zult ze bewegen ter beweging vóór Jehovah. En nemen zult gij ze van hun hand, en branden ten Altaar op het brandoffer, tot een reuk van rust vóór Jehovah, een vuuroffer dit voor Jehovah. En nemen zult gij de borst van den ram der vullingen, die voor Aharon is, en bewegen die ter beweging vóór Jehovah, en zij zal zijn u tot aandeel. En heiligen zult gij de borst der beweging, en den schenkel der opheffing, die is bewogen, en die is opgeheven van den ram der vullingen, van hetgeen voor Aharon en van hetgeen voor zijn zonen is. En het zal zijn voor Aharon en voor zijn zonen tot een inzetting der eeuw van met de zonen Israëls, omdat een opheffing deze, en een opheffing zal het zijn van met de zonen Israëls, van hun vredeslachtoffers, hun opheffing voor Jehovah. En de klederen der heiligheid die voor Aharon zijn, zullen zijn voor zijn zonen na hem, om te zalven in dezelve, en om te vullen in dezelve hun hand. Zeven dagen zal dezelve aantrekken de priester na hem van zijn zonen, die zal binnengaan in de Tent der Samenkomst om te bedienen in het heilige. En den ram der vullingen zult gij nemen, en gij zult koken zijn vlees in een heilige plaats. En eten zal Aharon en zijn zonen het vlees van den ram, en het brood dat in den korf is, aan de deur van de Tent der Samenkomst. En eten zullen zij die dingen in welke ontzondigd is, om te vullen hun hand, om hen te heiligen; en een vreemde zal niet eten, omdat het heilige die. En indien er overgebleven zal zijn van het vlees der vullingen, en van het brood tot aan den morgen, en verbranden zult gij het overgeblevene met vuur, het zal niet worden gegeten, omdat het heilige dit. En gij zult doen aan Aharon en aan zijn zonen aldus, volgens alles wat Ik u heb geboden; zeven dagen zult gij vullen hun hand. En nemen zult gij den tweeden ram, betekent den volgenden staat, zijnde die van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren in*

de Hemelen; en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd des rams, betekent de vergemeenschapping van de macht met het ganse; en slachten zult gij den ram, betekent de voorbereiding; en nemen van zijn bloed, betekent het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren in de Hemelen; en geven op het oorlapje van Aharon, en op het rechteroorlapje van zijn zonen, betekent al het doervattelijke van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren in de Hemelen; en op den duim hunner rechterhand, betekent het verstandelijke daaruit in den middelsten Hemel; en op den groten teen huns rechervoets, betekent het verstandelijke in den laatsten Hemel; en sprengen zult gij het bloed op het Altaar rondom, betekent de vereniging van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede; en nemen zult gij van het bloed dat op het Altaar is, betekent het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede in den Heer; en van de olie der zalving, betekent het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde dat in den Heer is; en sprengen op Aharon, en op zijn klederen, betekent de wederkerige vereniging van het Goddelijk Goede met het Goddelijk Ware in het Goddelijk Menselijke des Heren in de hogere Hemelen; en op zijn zonen, en op de klederen zijner zonen, betekent de wederkerige vereniging van het Goddelijk Goede met het Goddelijk Ware in het Goddelijk Menselijke des Heren in de lagere Hemelen; en heilig hij en zijn klederen, en zijn zonen en de klederen zijner zonen, betekent aldus alle Goddelijke dingen in de Hemelen; en nemen zult gij van den ram het vet, betekent het goede in de Hemelen; en den staart, betekent al het ware daar; het vet bedekkende de darmen, betekent het goede in de laatste dingen; en het net der lever, betekent het gezuiverde innerlijk goede van den natuurlijken mens; en de twee nieren, en het vet dat op dezelve is, betekent het gezuiverde innerlijk ware van den natuurlijken mens, en het goede ervan; en den rechterschenkel, betekent het binnenste goede; omdat een ram der vullingen die, betekent het uitbeeldende van des Heren Goddelijke Macht in de Hemelen door het Goddelijk Ware uit Zijn Goddelijk Goede; en één broodbol, betekent het binnenst hemels goede uit den Heer; en één koek van brood van olie, betekent het middelste hemels goede; en één vlade, betekent het laatste hemels goede; uit den korf der ongezuurde dingen, betekent die tezamen zijn in het zinlijke; die vóór Jehovah zijn, betekent uit het Goddelijk Goede des Heren; en leggen zult gij alle dingen op de handpalmen van Aharon, en op de handpalmen zijner zonen, betekent de erkenning in de Hemelen dat die dingen zijn van den Heer en uit den Heer; en gij zult ze bewegen ter beweging vóór Jehovah, betekent daarvandaan het Goddelijk leven; en nemen zult gij ze van hun hand, en

branden ten Altare op het brandoffer, betekent de vereniging met het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde; een reuk van rust vóór Jehovah, betekent het doervattelijke van den vrede; een vuuroffer dit voor Jehovah, betekent uit de Goddelijke Liefde; en nemen zult gij de borst, betekent het Goddelijk Geestelijke in de Hemelen, en de toeëigening ervan daar; van den ram der vullingen, die voor Aharon is, betekent het uitbeeldende van des Heren Goddelijke Macht in de Hemelen door het Goddelijk Ware uit Zijn Goddelijk Goede; en bewegen die ter beweging vóór Jehovah, betekent de levendmaking; en zij zal u zijn tot aandeel, betekent de vergemeenschapping met hen die in de *Goddelijke ware* dingen zijn; en heiligen zult gij de borst der beweging, betekent het Goddelijk Geestelijke in den Hemel en in de Kerk erkend; en den schenkel der opheffing, betekent het Goddelijk Hemelse, dat van den Heer alleen is, in den Hemel en in de Kerk doorvat; die is bewogen, en die is opgeheven, betekent hetgeen is erkend en hetgeen is doorvat; van den ram der vullingen, van hetgeen voor Aharon, en van hetgeen voor zijn zonen is, betekent het uitbeeldende van des Heren Goddelijke Macht in de Hemelen door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede; en het zal zijn voor Aharon en voor zijn zonen tot een inzetting der eeuw van met de zonen Israëls, betekent de wet der orde in de uitbeeldende Kerk ten aanzien van het Goddelijk Goede des Heren en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware; omdat een opheffing deze, betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Goede en van het daaruit voortgaande Goddelijk Ware; en een opheffing zal het zijn van met de zonen Israëls, van hun vredeslachtoffers, een opheffing die voor Jehovah, betekent de opneming in de Hemelen en in de Kerk, en de erkenning dat het van den Heer alleen is; en de klederen der heiligheid die voor Aharon zijn, betekent het Goddelijk Geestelijke onmiddellijk voortgaande uit het Goddelijk Hemelse; zullen zijn voor zijn zonen na hem, betekent in het natuurlijke achtereenvolgens; om te zalven in dezelve, betekent om uit te beelden den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede; en om te vullen in dezelve hun hand, betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren in de Hemelen; zeven dagen zal dezelve aantrekken de priester na hem van zijn zonen, betekent de volledige erkenning en opneming; die zal binnengaan in de Tent der Samenkomst om te bedienen in het heilige, betekent in elken Eredienst in den Hemel en in de Kerk; en den ram der vullingen zult gij nemen, betekent het uitbeeldende van des Heren Goddelijke Macht in de Hemelen door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, en het vergemeenschappende en receptieve ervan daar; en koken zult gij zijn vlees in een heilige plaats, betekent

de voorbereiding van het goede tot het nut des levens door de ware dingen der leer in de verlichting uit den Heer; en eten zal Aharon en zijn zonen het vlees van den ram, betekent de toeëigening van het geestelijk goede uit den Heer; en het brood dat in den korf is, betekent de toeëigening van het hemels goede uit den Heer; [aan de deur van de Tent der Samenkomst, betekent om in den Hemel binnen te treden]; en eten zullen zij die dingen in welke ontzondigd is, betekent de toeëigening van het goede bij hen die zijn gezuiverd van de boze dingen en van de valse dingen daaruit; om te vullen hun hand, betekent om het Goddelijk Ware op te nemen; om hen te heiligen, betekent opdat zij zijn in de ware dingen uit het goede vanuit den Heer; en een vreemde zal niet eten, betekent geen toeëigening bij hen die den Heer niet erkennen; omdat heilig die, betekent omdat zij Goddelijke dingen zijn; en indien er overgebleven zal zijn van het vlees der vullingen en van het brood tot aan den morgen, betekent de geestelijke en de hemelse goede dingen, die niet zijn verbonden tot den nieuwen staat; en verbranden zult gij het overgeblevene met vuur, betekent de verstrooiing ervan; het zal niet worden gegeten, betekent het zal niet worden toegeëigend; omdat het heilige dit, betekent het Goddelijke waarmede het niet zal worden verbonden, omdat daaruit het profane is; en gij zult doen aan Aharon en aan zijn zonen aldus, betekent dit uitbeeldende van de Verheerlijking des Heren, en van Zijn invloed in de Hemelen en in de Kerk; volgens alles wat Ik u heb geboden, betekent volgens de wetten der Goddelijke orde; zeven dagen zult gij vullen hun hand, betekent het uitbeeldende van des Heren volledige Macht in de Hemelen door den invloed uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde van Zijn Menselijke.

10057. En nemen zult gij den tweeden ram; dat dit betekent den volgenden staat, zijnde die van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren in de Hemelen, staat vast uit de dingen die voorafgaan en die welke volgen; in de voorafgaande dingen is gehandeld over de slachtoffers van den var, en over het brandoffer van den eersten ram. In de volgende dingen wordt gehandeld over den tweeden ram, en over de vulling van de hand door denzelfde, en ten slotte over het slachtoffer van den var, en over het dagelijks brandoffer van lammeren. Wie die uit een enigermate verlichte rede denkt, kan niet zien, dat in die afzonderlijke dingen verborgenheden des Hemels schuilen, want waartoe zouden anders de slachtoffers en de brandoffers met zovele rituele dingen hebben gediend; zoals dat het Altaar zou worden overstroomd met bloed, en dat bloed zou worden gegeven op het oorlapje, op den duim der hand, en op den groten teen des voets, van Aharon en van diens zonen, en eveneens op hun klederen; en dat bij het slachtoffer het vet der

darmen, der lever en der nieren met de nieren zelf, zouden worden verbrand op het Altaar, ende overige dingen zouden worden verbrand met vuur buiten het kamp, of zouden worden gegeten; en dat bij het brandoffer de darmen en de poten die op de stukken en op het hoofd waren gelegd, zouden worden verbrand; voorts dat de dingen die van den tweeden ram waren, eerst op de handpalmen van Aharon en van diens zonen zouden worden bewogen, en dat enkele delen ervan zouden worden gegeten. Laat hij die wil, het overwegen, of zulke dingen niet aardse dingen van geen enkel belang zouden zijn geweest, indien zij niet heilige verborgenheden hadden behelst; en indien zij heilige verborgenheden behelzen, zullen het voorzeker zulke dingen zijn die des Hemels en der Kerk zijn, en die in den hoogsten zin des Heren zijn, want deze alleen zijn heilig, omdat zij Goddelijk zijn. Indien er het geloof is, dat het Woord heilig is, en uit het Goddelijke ten aanzien van alle en de afzonderlijke dingen geïnspireerd, zo zal er ook het geloof zijn, dat alle en de afzonderlijke dingen, die aangaande de slachtoffers en de brandoffers zijn ingesteld, van binnen in zich zulke dingen omvatten en samenhouden. Wat zij echter in zich omvatten en samenhouden, kan men geenszins weten op aarde, tenzij men weet wat met zulke dingen wordt aangeduid in de Hemelen. Wat er echter wordt aangeduid, leert alleen de inwendige zin des Woords, aangezien deze de overeenstemmingen loswikkelt. Alle dingen immers die in de natuurlijke wereld zijn, stemmen overeen met de dingen die in de geestelijke wereld zijn, ter oorzake hiervan dat gene uit deze ontstaat en blijft bestaan. Wat echter de brandoffers en de slachtoffers behelzen die in dit Hoofdstuk worden beschreven, zal volgens de loswikkeling van de overeenstemmingen door den inwendigen zin in een reeks worden gezegd. In den hoogsten zin, waarin alle Heilige Goddelijke dingen zijn, wordt gehandeld over de Verheerlijking van het Menselijke des Heren, en in den uitbeeldenden zin over de wederverwekking van den mens. Het proces zelf van de Verheerlijking van het Menselijke des Heren en van de wederverwekking van den mens, wordt ten volle beschreven met de dingen die aangaande de slachtoffers en de brandoffers waren bevolen; welk proces, opdat het worde gevat, mag worden uiteengezet door zulke dingen, die in het verstand kunnen vallen. Het is bekend, dat de met de ogen geziene en de met de oren gehoorde dingen van binnen bij den mens worden ontwaard, en als het ware uit de wereld door de ogen en door de oren heen overgaan in de denking, aldus in het verstand, want de denking is des verstands; en indien het zulke dingen zijn die worden geliefd, zo gaan zij daaruit over in den wil, en daarna uit den wil langs den verstandelijken weg in de spraak van den mond, en eveneens in de daad van het lichaam; zodanig

is de kringloop der dingen uit de wereld door den natuurlijken mens in diens geestelijken mens, en uit dezen wederom in de wereld; maar men moet weten, dat die kringloop wordt ingesteld uit den wil, die het binnenste van des mensen leven is, en dat hij daar inzet, en van daar wordt volvoerd; en de wil van den mens die in het goede is, wordt uit den Hemel door den Heer geregeerd, hoewel het anders schijnt; er is immers een invloed uit de geestelijke wereld in de natuurlijke, aldus door den inwendigen mens in diens uitwendige, niet echter omgekeerd; de inwendige mens immers is in den Hemel, de uitwendige echter in de wereld. Omdat deze kringloop de kringloop van des mensen leven is, wordt derhalve de mens wanneer hij wordt wederverwekt, volgens dezen zelfden kringloop wederverwekt, en wanneer hij is wederverwekt, leeft en handelt hij volgens den zelfden kringloop; weswege wanneer de mens wordt wederverwekt, door het gehoor en het gezicht heen de ware dingen worden ingeboezemd die des geloofs zullen zijn, en deze worden ingeplant aan het geheugen van zijn natuurlijken mens; uit dat geheugen worden zij opgetrokken in de denking die des verstands is, en de dingen die worden geliefd, worden des wils; en voor zoveel als zij des wils worden, voor zoveel worden zij des levens, want des mensen wil is diens leven zelf; en voor zoveel als zij des levens worden, voor zoveel worden zij van zijn aandoening, aldus der naastenliefde in den wil, en des geloofs in het verstand. Daarna spreekt en handelt de mens uit dat leven, hetwelk het leven der naastenliefde en des geloofs is; uit de naastenliefde, welke des wils is, gaat de spraak van den mond uit, en eveneens de daad van het lichaam, de ene en de andere langs den verstandelijken weg, aldus langs den weg des geloofs. Uit deze dingen staat vast, dat de kringloop van des mensen wederverwekking eender is aan den kringloop van zijn leven in het gemeen, en dat die evenzo wordt ingesteld in den wil door den invloed vanuit den Hemel uit den Heer. Daaruit blijkt eveneens, dat er voor den mens die wordt wederverwekt, twee staten zijn, de eerste wanneer de ware dingen des geloofs worden ingeplant, en met het goede der naastenliefde verbonden, de tweede wanneer hij uit het goede der naastenliefde door de ware dingen des geloofs spreekt en volgens die handelt; zo dat de eerste staat is uit de wereld door den natuurlijken mens in den geestelijken, aldus in den Hemel, en de tweede uit den Hemel door den geestelijken mens in den natuurlijken, aldus in de wereld; de geestelijke of de inwendige mens, is, als boven is gezegd, in den Hemel, en de natuurlijke of de uitwendige mens in de wereld; deze kringloop is de kringloop van de wederverwekking van den mens, en vandaar is het de kringloop van zijn geestelijk leven; over dit tweetal staten van den mens die wordt wederverwekt,

zie men de aangehaalde dingen in n. 9274. Uit hetgeen is gezegd kan men enige idee vatten aangaande de Verheerlijking van het Menselijke des Heren, want zoals de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, aldus verwekt Hij den mens weder; weswege, zoals eerder ettelijke malen is gezegd, de wederverwekking des mensen het beeld is van de Verheerlijking des Heren. Daaruit blijkt, dat de eerste staat van Zijn verheerlijking is geweest: Zijn Menselijke het Goddelijk Ware te maken, en dat te verenigen met het Goddelijk Goede dat in Hem was; en dat de tweede staat is geweest: uit het Goddelijk Goede handelen door het Goddelijk Ware, want door het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren wordt de Hemel gegrondvest en wordt de Kerk gegrondvest; en door dat worden allen die in de Kerk zijn, wederverwekt. Deze dingen zijn het, die worden beschreven met de Slachtoffers en de Brandoffers, en de rituele dingen ervan, waarover in dit Hoofdstuk wordt gehandeld; met het slachtoffer van den var en met het brandoffer van den eersten ram, de eerste staat; en met de vullingen der hand uit den tweeden ram de tweede staat; en ten slotte wordt met het slachtoffer van den var, en met het brandoffer het continue ervan aangeduid. Men moet weten, dat bij den mens die wordt wederverwekt, de zuivering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit aanhoudend voortduurt, want voor zoveel als de mens van de boze en de valse dingen wordt gezuiverd, voor zoveel worden de ware dingen ingeplant die des geloofs zijn, en worden deze verbonden met het goede dat der naastenliefde is, en voor zoveel handelt de mens daarop uit het goede der naastenliefde. De zuivering van de boze en de valse dingen bij den mens, is niet de bevrijding ervan, maar het is de verwijdering ervan; men zien. 868, 887, 894, 929, 1581, 2269, 2406, 4564, 8206, 8393, 8988, 9014, 9333, 9446 tot 9451, 9938. Doch bij den Heer is het niet een verwijdering geweest, maar de uitwerping van de dingen die Hij aan de moeder ontleende, aldus de volledige bevrijding van die, en wel dermate dat Hij niet langer de zoon van Maria was; men zie de aangehaalde dingen in n. 9315 einde. Deze dingen zijn vooruitgezonden, opdat men wete wat er wordt aangeduid met de vulling van de hand uit den tweeden ram, waarover nu volgt.

10058. En leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd des rams; dat dit betekent de vergemeenschapping van de macht met het ganse, staat vast uit de betekenis van de hand opleggen, zijnde de vergemeenschapping, de overdracht en de opneming van de macht, waarover n. 10023; uit de betekenis van het hoofd, zijnde het ganse met de delen, waarover n. 10011; aldus alle en de afzonderlijke dingen, die door dezen tweeden ram worden uitgebeeld.

10059. En slachten zult gij den ram; dat dit de voorbereiding betekent, staat vast uit de betekenis van slachten, wanneer er wordt gehandeld over het slachtoffer en het brandoffer, zijnde de voorbereiding, waarover n. 10024.

10060. En nemen van zijn bloed; dat dit betekent het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, in de Hemelen, staat vast uit de betekenis van het bloed, wanneer over het slachtoffer en het brandoffer wordt gehandeld, zijnde het Goddelijk Ware, waarover boven n. 10026, 10033; hier het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van het Goddelijk Menselijke des Heren, vergemeenschap en opgenomen in de Hemelen, want aangaande dit wordt in hetgeen nu volgt gehandeld. Er is boven in n. 10057 gezegd, dat er voor den mens die wordt wederverwekt, twee staten zijn, de eerste zijnde die wanneer het ware wordt ingeplant, en dit met het goede wordt verbonden, de tweede die wanneer de mens in het goede is, en uit het goede handelt. Wanneer hij in dezen staat is, dan gaan de ware dingen bij hem voort uit het goede, want uit het goede beschouwt hij ze, spreekt hij ze, en verricht hij ze. Dan is in de afzonderlijke dingen het goede zoals de ziel in den mens, of zoals het hart in het lichaam, hetgeen ook door den wijze wordt doorvat uit de gesprekken en uit de daden van hen die in het goede zijn. Uit deze idee van de wederverwekking van den mens kan men enigermate denken over de Verheerlijking van het Menselijke des Heren, want op gelijke wijze waarop de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, verwekt Hij ook den mens weder, n. 3138, 3212, 3296, 3490, 4402, 5688. De eerste staat immers van de Verheerlijking van Zijn Menselijke is geweest de inplanting van het Goddelijk Ware, en de vereniging ervan met het Goddelijk Goede; vandaar heeft de Heer toen Hij in de wereld was, Zijn Menselijke het Goddelijk Ware gemaakt, en eveneens maakte Hij door de vereniging met het Goddelijk Goede dat in Hem was, hetzelfde het Goddelijk Goede; men zie de aangehaalde dingen in n. 9199 einde, 9315 einde. De tweede staat van Zijn Verheerlijking is deze, dat uit het Goddelijk Goede voortgaat het Goddelijk Ware, zijnde Zijn Goddelijke in de Hemelen. De eerste staat van de Verheerlijking van het Menselijke des Heren wordt in den inwendigen zin beschreven met de dingen die zijn gezegd aangaande het slachtoffer van den var, en aangaande het brandoffer van den eersten ram, waarover in dit Hoofdstuk Vers 10 tot 18; de tweede staat echter wordt beschreven met de dingen die nu volgen over den tweeden ram, die de ram der vullingen wordt genoemd. Daaruit blijkt, dat met het bloed hier wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, vergemeenschap en opgenomen in de Hemelen.

10061. En geven op het oorlapje van Aharon, en op het rechteroorlapje van zijn zonen; dat dit betekent al het doorvattelijke van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren in de Hemelen, staat vast uit de betekenis van het bloed, dat op het oorlapje werd gegeven, zijnde het Goddelijk Ware in de Hemelen en in de Kerk voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, waarover nu boven n. 10060; uit de betekenis van het oor, zijnde het doorvattelijke, waarover n. 9397; hier het doorvattelijke van het Goddelijk Ware in de Hemelen en in de Kerk, want al het doorvattelijke daar is van hetzelfde. In het bijzonder wordt hier het doorvattelijke in het hemelse Rijk verstaan, want daar wordt het ware doorvat uit het goede; men zie de aangehaalde dingen in n. 9277; uit de betekenis van het oorlapje, dat het uiterste van het oor is, zijnde het ganse of alles, want evenals met het eerste of het hoogste het ganse of alles wordt aangeduid, aldus eveneens met het laatste of het uiterste; men zie boven n. 10044; en uit de betekenis van het rechteroor, zijnde het doorvattelijke van het ware uit het goede; dat het rechteroor dit is, is ter oorzaak hiervan dat de dingen die aan de rechterzijde van den mens zijn, overeenstemmen met het goede waaruit de ware dingen zijn, en de dingen die aan de linkerzijde zijn, overeenstemmen met de ware dingen waardoor het goede is, n. 9604, 9736; aldus in het cerebrum, aldus in het aangezicht en in de zinsorganen daar, aldus in de borst, aldus in de lenden, en aldus in de voeten. Wie deze verborgenheid niet weet, kan geenszins weten, waarom het was geboden dat bloed zou worden gegeven op het lapje van het *rechteroor*, op den duim van de *rechterhand*, en op den groten teen van den *rechtervoet* van Aharon en van diens zonen; en dat van dezen ram behalve het vet de *rechterschenkel* zou worden verbrand op het Altaar, waarover in de volgende dingen van dit Hoofdstuk, Vers 22, 25. Evenzo dat “bloed van het slachtoffer zou worden gegeven op het lapje van het *rechteroor* van hem die moet worden gereinigd van melaatsheid, en op den duim van de *rechterhand*, en op den groten teen van zijn *rechtervoet*; en dat de priester uit den log zou gieten op *zijn linkerhandpalm*, en den *rechtervinger* in de olie zou dopen die *op de linkerhandpalm* was, en die *met zijn rechtervinger* zevenmaal zou sprengen vóór Jehovah”, Levit. XIV: 14 tot 18, 25 tot 28. Ook kan men niet weten wat het betekent, dat de Heer tot de discipelen zeide toen zij visten “*dat zij het net zouden werpen aan de rechterzijde van het schip*, en dat zij, toen zij het wierpen, zoveel vingen dat zij het net vanwege de menigte der vissen niet vermochten te trekken”, Joh. XXI: 6; door dit werd uitgebeeld, dat uit het goede handelen en leeraren, is besluiten tot ontelbare dingen die van het ware zijn, niet echter omgekeerd. Zij die in de ware dingen uit het

goede zijn, worden ook verstaan *onder de schapen die aan de rechterzijden zijn*; doch zij die in de ware dingen zijn en niet uit het goede, worden verstaan *onder de bokken die aan de linkerzaden zijn*, Matth. xxv: 31. Onder de rechter worden ook degenen verstaan die in het licht van het ware zijn uit het goede, bij David: “De hemelen zijn Uwe, en de aarde is Uwe, het wereldrond en zijn volheid hebt Gij gegrond, het noorden en *de rechter hebt Gij geschapen*”, Psalm LXXXIX: 12, 13; met de hemelen, de aarde, en het wereldrond wordt de Kerk aangeduid, n. 9325; met de volheid al het ware en het goede, die de Kerk maken; met het noorden zij daar die in den duisteren staat zijn ten aanzien van het ware, n. 3708; en met de rechter zij die in het licht van het ware zijn uit het goede, aldus iets eenders als met den middag, n. 9642. Daaruit kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met zitten aan de rechterzijden, waar over den Heer wordt gehandeld, Psalm cx: 1, 5; Matth. xxvi: 63, 64; Markus xii: 36; Hfdst. xiv: 61, 62; Lukas xx: 42, 43, namelijk de Goddelijke Macht door het Goddelijk Ware voortgaande uit Zijn Goddelijk Goede, n. 3387, 4592, 4933, 7518, 8281, 9133. Aangezien de meeste dingen in het Woord ook een tegengestelden zin hebben, heeft aldus eveneens de rechter en de linker dien, en in dezen zin betekent de rechter het boze waaruit het valse is, en de linker het valse waardoor het boze is, zoals bij Zacharia: “Wee den herder van niets verlatende de kudde van kleinvee; het zwaard over zijn arm, en *over zijn rechteroog*; zijn arm zal al verdorrende verdorren, en *zijn rechteroog* zal al verdonkerende verdonkeren”, xi: 17; de arm staat daar voor *de* macht van het ware aangewend om het boze te bevestigen, van welke macht, omdat zij van geen waarde is, wordt gezegd dat zij al verdorrende zal verdorren; en het rechteroog is de wetenschap van het goede aangewend om het valse te bevestigen, van welke wetenschap, omdat zij van geen waarde is, wordt gezegd dat zij al verdonkerende zal verdonkeren. De herder is hij die de ware dingen leert, en door die tot het goede leidt, n. 343, 3795, 6044, vandaar is de herder van niets hij die leert en leidt tot het boze; de arm is de macht die is van het ware uit het goede, n. 4931 tot 4937, 7205; doch de arm van den herder van niets is geen macht; het oog is het verstand en de doorvatting van het ware, n. 4403 tot 4421, 4523 tot 4534, 9051; doch het rechteroog van den herder van niets is de wetenschap van het goede zonder het verstand en de doorvatting ervan, omdat zij tot het valse wordt aangewend; de donkerheid is het valse uit het boze, n. 7711. Bij Mattheus: “Jezus zeide: *Indien uw rechteroog u zal geërgerd hebben*, ruk het uit, en werp het van u, en *indien uw rechterhand u zal geërgerd hebben*, houw haar af en werp haar van u; het is u beter, dat een uwer leden verga, en niet uw ganse lichaam in de gehenna worde geworpen”,

v: 29, 30; het rechteroog is het verstand en het geloof van het valse uit het boze, en de rechterhand is het valse zelf uit het boze; een ieder kan weten, dat hier onder het oog niet het oog wordt verstaan, en onder de rechterhand niet de rechterhand, en dat het ergerende oog niet moet worden uitgerukt, en de ergerende hand niet moet worden afgehouden, want daarvandaan zou den mens niets van heil geworden. Bij Johannes: “Het beest gaf aan allen een merkteken *op de rechterhand*, of op hun voorhoofden”, Apoc. XIII: 16; de rechterhand is hier het valse uit het boze, en het voorhoofd is de liefde van het boze waaruit het valse is; dat het voorhoofd de hemelse liefde is, en vandaar in den tegengestelden zin de helse liefde, zie men in n. 9936.

10062. En op den duim hunner rechterhand; dat dit het verstandelijke daaruit in den middelsten Hemel betekent, staat vast uit de betekenis van den duim der hand, zijnde de macht van het goede door het ware, of het ware in zijn macht uit het goede, en vandaar het verstandelijke, waarover aanstonds; dat het het verstandelijke in den middelsten Hemel is, komt omdat met het bloed, dat werd gegeven op den duim der hand, wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren in de Hemelen, waarover boven n. 10060; hier derhalve het verstandelijke daaruit; want met het bloed op het rechteroorlapje wordt het doorvattelijke in den binnensten Hemel aangeduid; vandaar wordt met het bloed op den duim der rechterhand het verstandelijke in den middelsten Hemel aangeduid, en wordt met den groten teen van den rechtervoet het verstandelijke in den laatsten Hemel aangeduid; want de dingen die van den binnensten Hemel zijn, worden aangeduid met het hoofd en met de dingen die des hoofds zijn, hier dus het doorvattelijke ervan met het rechteroor, want dit is des hoofds; en de dingen die van den middelsten Hemel zijn, worden aangeduid met het lichaam en met de dingen die des lichaams zijn, hier dus het verstandelijke met de rechterhand; en de dingen die van den laatsten Hemel zijn, worden aangeduid met de voeten en met de dingen die der voeten zijn. Dat er zulk een overeenstemming is van de Hemelen met den mens, zie men boven in n. 10030, en in de aangehaalde plaatsen daar. In den binnensten Hemel is ook het doorvattelijke van het ware uit het goede; in den middelsten Hemel echter is niet het doorvattelijke van het ware, maar het verstandelijke ervan; desgelijks in den laatsten Hemel; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9277, 9596, 9684. Dat de duim der rechterhand het ware uit het goede in zijn macht betekent, en vandaar het verstandelijke in den middelsten Hemel, verschijnt weliswaar als iets dat te laag en te onbelangrijk is om den Hemel aan te duiden, want men kan zich afvragen: Waarvandaan heeft de duim zulk een

grote en een zodanige betekenis? Maar men moet weten, dat het laatste of het uiterste van enig lid hetzelfde betekent als het ganse lid, en de hand de ganse macht van het lichaam, en het lichaam heeft de macht door den arm en de hand. Dat het laatste of het uiterste het al en het ganse betekent, eender als het eerste en het hoogste, zie men boven in n. 10044. Dat de handen de macht betekenen, en dat alle macht is van het ware uit het goede, zie men in de aangehaalde dingen in n. 10019; en dat de rechterhand de macht van het ware uit het goede betekent, en de linkerhand het ware waardoor het goede is, n. 10061. Dat het het verstandelijke is dat wordt verstaan, is omdat het verstandelijke is gevormd uit de ware dingen; al het willijke echter is gevormd uit de goede dingen, want alle dingen in de wereld en in den Hemel hebben betrekking op het ware en op het goede, en het verstandelijke van den mens is gegeven voor de ware dingen, en de wil voor de goede dingen; derhalve wordt, omdat met de hand het ware in zijn macht wordt aangeduid, ook het verstand aangeduid. Omdat de duim der hand, eender als de hand, de macht betekende die van het ware uit het goede is, was het derhalve in den ouden tijd bij de natiën, en eveneens bij het Israëlietische volk in gebruik “om hun vijanden de duimen der handen, en de grote tenen der voeten af te houwen”, Richt. 1: 6, 7, waardoor de wegneming van alle macht werd uitgebeeld; in den duim is ook de voornaamste macht van de hand, want wanneer die is afgehouden, heeft de hand niet langer kracht in den oorlog. Evenals de duim betekenen ook de vingers de macht, zoals bij David: “Jehovah leert mijn handen de gevechten, en *mijn vingers den oorlog*”, Psalm CXLIV: 1. Bij denzelfde: “Wanneer ik de Hemelen aanschouw, *het werk Uwer vingeren*”, Psalm VIII: 4. Bij Lukas: “Jezus zeide: Indien Ik *door den vinger Gods* de demonen uitwerp, zo is dan het koninkrijk Gods tot u gekomen”, XI: 20.

10063. En op den groten teen huns rechervoets; dat dit het verstandelijke in den laatsten Hemel betekent, staat vast uit hetgeen nu boven in n. 10062 is gezegd en getoond.

10064. En sprengen zult gij het bloed op het Altaar rondom; dat dit betekent de vereniging van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede, staat vast uit de betekenis van het bloed, wanneer over het slachtoffer en het brandoffer wordt gehandeld, zijnde het Goddelijk Ware, waarover boven n. 10026, 10033; en uit de betekenis van het Altaar, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover n. 9964; wanneer er wordt gezegd het Goddelijk Goede, zo wordt ook de Goddelijke Liefde verstaan, want al het goede is der liefde; al wat immers wordt geliefd, wordt doorvat als het goede, en wordt vandaar eveneens het goede genoemd. Al het ware echter

is des geloofs, want al wat wordt geloofd, wordt aangemerkt als het ware en eveneens het ware geheten. Daaruit volgt, dat de dingen die des mensen verstand vormen, des geloofs zijn, en de dingen die den wil vormen, der liefde zijn; want het verstand van den mens is bestemd om de ware dingen op te nemen die des geloofs zijn, en zijn wil is bestemd om de goede dingen op te nemen die der liefde zijn; het verstand van den mens is dus zodanig als de ware dingen zijn die hetzelfde vormen, en als het geloof van die dingen is; en de wil van den mens is zodanig als de goede dingen zijn die denzelfde maken, en als de liefde van die dingen is. In den tegengestelden zin is er de liefde van het boze en het geloof van het valse, vandaar ook een wil en een verstand, maar het verstand is zodanig als het valse is dat hetzelfde vormt, en als het geloof van het valse is; en de wil is zodanig als het boze is dat denzelfde maakt, en als de liefde van het boze is. Dat de wil van het boze en het verstand van het valse uit de hel zijn, en dat zij de hel bij den mens zijn, is duidelijk, omdat zij zijn tegengesteld aan het verstand van het ware en aan den wil van het goede, welke zijn vanuit den Hemel uit den Heer, en zo den Hemel bij den mens maken.

10065. En nemen zult gij van het bloed dat op het Altaar is; dat dit betekent het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede in den Heer, staat vast uit de betekenis van het bloed op het Altaar, zijnde het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede, waarover vlak boven n. 10064. Hoe het hiermede is gesteld, zal worden gezegd in hetgeen terstond volgt.

10066. En van de olie der zalving; dat dit betekent het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, dat in den Heer is, staat vast uit de betekenis van de olie der zalving, zijnde het uitbeeldende van het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde dat in den Heer is, waarover n. 9954, 10019.

10067. En sprengen op Aharon, en op zijn klederen; dat dit betekent de wederkerige vereniging van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware [in het Goddelijk Menselijke des Heren] in de hogere Hemelen, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover n. 9806, hetgeen het Goddelijk Goede des Heren in het hemels Rijk is, waarover n. 9946, of, wat hetzelfde is, in de hogere Hemelen; en uit de betekenis van de klederen van Aharon, zijnde het uitbeeldende van het geestelijk Rijk des Heren toegevoegd aan Zijn hemels Rijk, waarover n. 9814; en uit de betekenis van sprengen op die, zijnde verenigen, want dat wat werd gesprengd en gegoten op iemand, beeldde de vereniging uit, zoals ook eerder, namelijk dat het bloed zou worden gesprengd op het Altaar rondom, n. 10064. Dat het het Goddelijk Menselijke des Heren in de Hemelen is dat wordt

verstaan, is omdat hier en in wat nu volgt wordt gehandeld over het Goddelijke des Heren in de Hemelen, en over Zijn vereniging met de Engelen daar, aldus over den tweeden staat der Verheerlijking van het Menselijke des Heren; men zie n. 10057; derhalve wordt hier door Aharon de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede in het hemels Rijk, en door zijn klederen ten aanzien van het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk toegevoegd aan het hemels Rijk, aldus ten aanzien van het ene en het andere in de hogere Hemelen. Dat het het Goddelijk Menselijke is, waaruit die dingen zijn, is omdat er geen ander Goddelijke in de Hemelen dan het Goddelijk Menselijke des Heren wordt erkend en vereerd, want het Goddelijke dat de Heer Zijn Vader heeft genoemd, was het Goddelijke in Hem. Dat er in de Hemelen geen ander Goddelijke dan de Heer ten aanzien van het Goddelijke Menselijke wordt erkend en vereerd, kan vaststaan uit des Heren woorden meermalen bij de Evangelisten, zoals uit deze: *“Alle dingen zijn Mij overgegeven door den Vader”*, Matth. xi: 27; Lukas x: 22. *“De Vader heeft alle dingen gegeven in de hand des Zoons”*, Joh. iii: 34, 35. *“De Vader heeft den Zoon de mogendheid gegeven over alle vlees”*, Joh. xvii: 2. *“Zonder Mij kunt gij niet wat ook doen”*, Joh. xv: 5. *“Vader, al Mijn dingen zijn Uwe, en al Uw dingen zijn Mijne”*, Joh. xvii: 10. *“Mij is gegeven alle mogendheid in de hemelen en op aarde”*, Matth. xxviii: 18. Jezus zeide tot Petrus: *“Ik zal u geven de sleutelen der hemelen; en al wat gij zult hebben gebonden op de aarde, zal gebonden zijn in de hemelen; en al wat gij zult hebben ontbonden op de aarde, zal ontbonden zijn in de hemelen”*, Matth. xvi: 19. Dat het aldus is, kan ook hieruit blijken, dat niemand door het geloof en de liefde kan worden verbonden met het Goddelijke Zelf zonder het Goddelijk Menselijke; het Goddelijke Zelf immers, hetwelk de Vader wordt genoemd, kan niet worden gedacht, omdat het onbegrijpelijk is; en dat wat niet kan worden gedacht, valt niet in het geloof, aldus ook niet in de liefde, terwijl toch het voornaamste van alle dingen van den Eredienst is in God geloven, en Hem liefhebben boven alle dingen. Dat het Goddelijke Zelf, hetwelk de Vader is, onbegrijpelijk is, leert de Heer ook bij Johannes: *“Niemand heeft ooit God gezien; de Enigverwekte Zoon, Die in den schoot des Vaders is, heeft Hem verklaard”*, i: 18. Bij denzelfde: *“Gij hebt noch de stem des Vaders ooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien”*, v: 37. En dat het Goddelijke Zelf, hetwelk de Vader is, begrijpelijk is in den Heer door Zijn Goddelijk Menselijke, bij Johannes: *“Die Mij ziet, ziet Hem die Mij heeft gezonden”*, xii: 45. Bij denzelfde: *“Indien gij Mij hebt gekend, hebt gij ook Mijn Vader gekend, en van nu aan hebt gij Hem gekend, en hebt gij Hem gezien; die Mij ziet, ziet den Vader”*, xiv: 6 tot 11. En bij Mattheus: *“Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader, en*

niemand kent den Zoon dan de Vader, noch kent wie ook den Vader dan de Zoon, en hij aan wien de Zoon het zal hebben willen onthullen”, xi: 27; Lukas x: 22. Dat er ook wordt gezegd, dat niemand den Zoon kent dan de Vader, is omdat onder den Zoon het Goddelijk Ware wordt verstaan, en onder den Vader het Goddelijk Goede, het ene en het andere in den Heer, en het ene kan niet worden gekend dan door het andere; weswege de Heer eerst zegt dat alle dingen Hem zijn overgegeven van den Vader, en daarna dat hij Hem kent aan wien de Zoon het wil onthullen. Dat de Zoon het Goddelijk Ware is, en de Vader het Goddelijk Goede, het ene en het andere van den Heer, zie men in n. 2803, 2813, 3704, 7499, 8328, 8897, 9807. Uit deze dingen nu blijkt, dat het Goddelijke in de Hemelen het Goddelijk Menselijke des Heren is. Nu zal het worden gezegd, wat daardoor werd uitgebeeld dat het bloed van den tweeden ram op het Altaar rondom zou worden gesprengd, opdat van dat bloed en van de olie der zalving zou worden genomen, en zou worden gesprengd op Aharon en op diens klederen. Dat zij de vereniging hebben betekend van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede, en van het Goddelijk Goede met het Goddelijk Ware, in het Goddelijk Menselijke des Heren, blijkt uit de dingen die boven in n. 10064, 10065, 10066, 10067 zijn gezegd en getoond. Maar de verborgenheid die hierin schuilt, is nog niet ontdekt; de verborgenheid is deze, dat er een wederkerige vereniging geweest is van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware, aldus van het Goddelijke Zelf, hetwelk de Vader wordt genoemd, en van het Goddelijk Ware, hetwelk de Zoon wordt genoemd. De vereniging van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede wordt aangeduid met het sprengen van het bloed op het Altaar, n. 10064; deze verenigd worden aangeduid met het bloed op het Altaar, waarvan het zou worden genomen, n. 10065; en met de olie der zalving, waarmede het Goddelijk Goede wordt aangeduid, n. 10066. Vandaar wordt de wederkerige vereniging van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede in het Goddelijk Menselijke des Heren, aangeduid met het sprengen van dat bloed, en tegelijk van de olie der zalving op Aharon en op diens klederen, n. 10067, begin. Dat de vereniging wederkerig is geweest, staat klaarblijkelijk vast uit des Heren woorden in deze volgende plaatsen; bij Johannes: *“De Vader en Ik zijn één; indien gij dus Mij niet gelooft, gelooft de werken, opdat gij bekent en gelooft, dat de Vader in Mij is, en Ik in den Vader ben”*, x: 30, 38. Bij denzelfde: *“Gelooft gij niet dat Ik in den Vader ben, en de Vader in Mij is; gelooft Mij, dat Ik in den Vader ben en de Vader in Mij is”*, xiv: 6 tot 11. Bij denzelfde: *“Jezus zeide: Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijke. Al Mijn dingen zijn Uwe, en al*

Uw dingen zijn Mijne”, xvii: 1, 10. Bij denzelfde: “Nu is de Zoon des Mensen verheerlijkt, en *God is verheerlijkt in Hem, en God zal Hem in Zichzelf verheerlijken*”, xiii: 31, 32. Uit deze dingen kan vaststaan, dat het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde; hetwelk de Vader is, verenigd is met het Goddelijk Ware, hetwelk de Zoon is, wederkerig in den Heer; en vandaar dat Zijn Menselijke Zelf het Goddelijk Goede is. Iets eenders wordt ook daarmede aangeduid “*dat Hij is uitgegaan van den Vader, en is gekomen in de wereld, en dat Hij tot den Vader gaat*”, Joh. xvi: 27, 28, 29. En “*dat alle dingen des Vaders van Hem zijn*”, Joh. xvi: 15. En dat “*de Vader en Hijzelf één zijn*”, Joh. x: 30. Maar deze dingen kunnen beter worden gevat aan de hand van de wederkerige verbinding van het goede en het ware bij den mens die wordt wederverwekt uit den Heer; want, zoals eerder is gezegd, de Heer verwekt den mens weder, zoals Hijzelf Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, n. 10057. Wanneer de Heer den mens wederverwekt, zo boezemt Hij het ware dat des geloofs zal zijn, in het verstandelijke van den mens in, en het goede dat der liefde zal zijn, in het willijke van hem, en daarin verbindt Hij die; en wanneer zij verbonden zijn, dan heeft het ware dat des geloofs is, zijn leven uit het goede dat der liefde is, en het goede dat der liefde is, heeft zijn hoedanige uit het ware dat des geloofs is. Deze verbinding wordt wederkerig voltrokken door het goede, en zij wordt het hemels huwelijk genoemd, en zij is de Hemel bij den mens. In dien Hemel woont de Heer als in het Zijne, want al het goede der liefde is uit Hem, en eveneens alle verbinding van het ware met het goede. In enig eigene des mens kan de Heer niet wonen, omdat dit boos is. Deze wederkerige verbinding is het die wordt verstaan onder des Heren woorden bij Johannes: “In dien dag zult gij bekennen dat Ik in Mijn Vader ben, *en gij in Mij, en Ik in u*”, xiv: 20. En bij denzelfde: “Al mijn dingen zijn Uwe, en Uw dingen zijn Mijne, maar Ik ben verheerlijkt in hen, opdat zij allen één zijn, zoals Gij, Vader, in Mij, en *Ik in hen, en opdat zij in Ons één zijn*”, xvii: 10, 21, 22. De wederkerige verbinding wordt aldus beschreven, maar nochtans wordt niet verstaan dat de mens zich met den Heer verbindt, maar dat de Heer met Zich verbindt den mens die afaat van de boze dingen, want van de boze dingen afaaten, is aan de beschikking van den mens overgelaten, en wanneer hij afaat, dan geschiedt de wederkerige verbinding van het ware dat des geloofs is en van het goede dat der liefde is uit den Heer, en geheel en al niet uit den mens; want dat de mens uit zich niets van het goede kan doen, en zo uit zich niets van het ware kan opnemen in het goede, is in de Kerk bekend. Dit bevestigt de Heer ook bij Johannes: “*Blit in Mij, en Ik in U; die in Mij blijft en Ik in hem, deze draagt veel vrucht; omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt*

doen”, xv: 4, 5. Deze wederkerige verbinding kan worden toegelicht met de verbinding van het verstand en den wil bij den mens; diens verstand wordt gevormd uit de ware dingen, en diens wil uit de goede dingen; en de ware dingen zijn des geloofs bij hem, en de goede dingen zijn der liefde. De mens put de ware dingen uit de aanhoring door het gehoor, en uit het lezen door het gezicht, en hij legt die weg in het geheugen; die ware dingen zijn of van den burgerlijken staat, of van den zedelijken staat, en worden de wetenschappelijke dingen geheten. De liefde van den mens, welke van zijn wil is, schouwt door het verstand binnen in die dingen daar, en zij kiest daaruit zulke dingen die met de liefde samenstemmen, en die welke zij uitkiest, haalt zij naar zich toe, en zij verbindt ze met zich, en door die versterkt zij zich van dag tot dag; de zo door de liefde levend gemaakte ware dingen maken zijn verstandelijke, en de goede dingen zelf die der liefde zijn, maken zijn willijke; en de goede dingen der liefde zijn zoals vuren daar, en de ware dingen in de omtrekken rondom door de liefde levend gemaakt, zijn zoals het licht uit dat vuur. Zo als de ware dingen bij graden door dat vuur worden ontstoken, evenzo wordt bij dezelve het verlangen ontstoken om zich wederkerig te verbinden; vandaar de wederkerige verbinding, die bij voortduur aanhoudt. Uit deze dingen staat vast, dat het goede dat der liefde is, het verbindende zelf is, niet echter het ware dat des geloofs is, tenzij voor zoveel als dit uit het goede der liefde in zich heeft. Of gij zegt de liefde, dan wel het goede, het is hetzelfde, want al het goede is der liefde, en dat wat der liefde is, wordt het goede genoemd; en eveneens, of gij zegt de liefde, dan wel de wil, is ook hetzelfde, want dat wat de mens liefheeft, dat wil hij. Men moet weten, dat de dingen die van den burgerlijken en den zedelijken staat zijn, waarover nu is gesproken, zich verbinden in den uitwendigen mens; doch dat de dingen die van den geestelijken staat zijn, waarover eerder, zich verbinden in den inwendigen mens, en daarna door den inwendigen in den uitwendigen; want de dingen die van den geestelijken staat zijn, zijnde de ware dingen des geloofs in en de goede dingen der liefde tot den Heer, en het eeuwige leven betreffen, hebben gemeenschap met de Hemelen, en zij openen den inwendigen mens, en in welke mate en hoedanig zij openen, in die mate en zodanig worden de ware dingen die des geloofs zijn, opgenomen in het goede dat der liefde is tot den Heer, en jegens den naaste, uit den Heer. Daaruit blijkt, dat degenen slechts uitwendige mensen zijn, die zich niet tevens doordrenken van de dingen die van den geestelijken staat zijn; en dat degenen louter zinlijk zijn, die deze dingen ontkennen, hoe inzichtsvol zij ook schijnen te spreken.

10068. En op zijn zonen, en op de klederen zijner zonen; dat dit betekent de wederkerige vereniging van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Menselijke des Heren in de lagere Hemelen, staat hieruit vast, dat wanneer met het sprengen van het bloed van het Altaar en van de olie der zalving op Aharon wordt aangeduid de wederkerige vereniging van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Menselijke des Heren in de hogere Hemelen, n. 10067, met eendere dingen op de zonen van Aharon en op hun klederen wordt aangeduid een zodanige vereniging in de lagere Hemelen; want het Goddelijke des Heren in de lagere Hemelen wordt uitgebeeld door de zonen van Aharon, wanneer het Goddelijke des Heren in de hogere Hemelen wordt uitgebeeld door Aharon zelf. De oorzaak dat het aldus is, is deze dat de lagere Hemelen worden geboren uit de hogere, zoals de zonen uit den vader; men zie n. 9468, 9473, 7004, 9680, 9683, 9780. Men moet weten, dat onder de hogere Hemelen het hemels Rijk des Heren wordt verstaan, en onder de lagere Hemelen Zijn geestelijk Rijk. Dat de Hemelen in twee Rijken zijn onderscheiden, is meermalen gezegd en getoond. In het ene en het andere Rijk is het Goddelijke des Heren eender, maar ten aanzien van de opneming door de Engelen daar is het niet eender.

10069. En heilig hij en zijn klederen, en zijn zonen en de klederen zijner zonen; dat dit betekent aldus alle Goddelijke dingen in de Hemelen, staat vast uit de betekenis van heilig, zijnde dat wat voortgaat uit den Heer, aangezien Hij alleen Heilig is, waarover n. 9229, 9479, 9680, 9818, 9820, 9956, 9988, aldus het Goddelijke; en omdat door Aharon en door diens klederen, en door diens zonen en door de klederen van dezen, de heilige of de Goddelijke dingen in de Hemelen werden uitgebeeld, zie n. 10067, 10068, worden derhalve daarmede alle Goddelijke dingen in de Hemelen aangeduid. Dat Aharon, diens zonen, en hun klederen heilig waren geheten deswege dat zij de heilige Goddelijke dingen uitbeeldden, staat vast; een ieder immers die het naar behoren overweegt, kan weten, dat niet het bloed des rams, noch de olie der zalving iemand kan heiligen; want bloed en olie zijn dode zaken, en kunnen zo niet de innerlijke dingen van den mens aandoen. De innerlijke dingen zelf van den mens worden alleen aangedaan vanuit de ware dingen des geloofs en vanuit het goede der liefde uit den Heer tot den Heer, aldus vanuit de Goddelijke dingen, en deze zijn het die heiligen, omdat deze alleen heilig zijn.

10070. En nemen zult gij van den ram het vet; dat dit het goede in de Hemelen betekent, staat vast uit de betekenis van het vet, zijnde het goede, waarover n. 10033; dat het is in de Hemelen, is omdat met de vulling van de

hand uit den tweeden ram, wordt aangeduid het Goddelijke voortgaande uit den Heer in de Hemelen, n. 10057.

10071. En den staart; dat dit al het ware daar betekent, staat vast uit de betekenis van den staart van den ram, zijnde het ware; dat de staart het ware is, is omdat deze het laatste is, en in de laatste dingen is het ware, n. 6952. De staart is ook het laatste van het cerebrum en het cerebellum; deze worden immers voortgezet in het ruggemerg, hetwelk ook zijn grens vindt in den staart, die zo het laatste aanhangsel ervan is; derhalve wordt er gezegd dat in de slachtoffers “*de staart zou worden verwijderd dicht aan den ruggegraat*”, Levit. III: 9. Dat de staart het ware in de laatste dingen betekent, en in den tegengestelden zin het valse, staat vast uit deze plaatsen; bij Jesaja: “Jehovah zal uit Israël afhouden *het hoofd* en *den staart*; de grijsaard en de geëerde is *het hoofd*, *de profeet echter*, *de leraar der leugen*, *is de staart*”, IX: 13, 14. Het hoofd en den staart afhouden, is in den geestelijken zin het goede en het ware afhouden; er wordt immers over de Kerk gehandeld, en wanneer zij is verwoest, betekent het hoofd het boze, en de staart het valse. Dat het hoofd het goede is, zie men in n. 4938, 4939, 5328, 9913, 9914; evenzo de grijsaard, n. 6524, 9404; dat de profeet degene is die het ware leert, aldus abstrakt genomen het ware, n. 2534, 7269. In den tegengestelden zin derhalve is het hoofd het boze, evenzo de grijsaard en de geëerde die het hoofd maken; en de staart is het valse, evenzo de profeet, weswege hij de profeet der leugen wordt geheten; de leugen immers is het valse. Bij denzelfde: “Er zal voor Egypte geen werk zijn *dat het hoofd en den staart mag maken*”, XIX: 15; Egypte staat voor hen die door de redenering uit de wetenschappelijke dingen willen binnentreden in de ware en de goede dingen des geloofs, en niet uit de onthulde dingen, aldus niet uit het geloof van deze dingen, n. 1164, 1165, 1186. Geen werk dat het hoofd en den staart maakt, staat daarvoor dat zij noch het goede, noch het ware hebben. Dat de staart het ware in de laatste dingen is, blijkt uit de betekenis ervan in den tegengestelden zin, waarin de staart het valse is, bij Johannes: “*De sprinkhanen hadden staarten den schorpioeneu gelijk*, *en er waren angels in hun staarten*, en hun mogendheid was de mensen te beschadigen”, Apoc. IX: 10; staarten den schorpioenen *gelijk*, en angels in de staarten, zijn de bedreven redeneringen uit de valse dingen, waardoor zij overreden, en zo schaden; en daarom wordt er gezegd dat hun mogendheid is de mensen te beschadigen; dat ook de sprinkhaan het valse in de uiterste dingen is, zie men in n. 7643. Bij denzelfde: “*De staarten der paarden* waren aan de slangen gelijk, hebbende hoofden, en door die beschadigen zij”, Apoc. IX: 9. De staarten aan de slangen gelijk, staan ook hier voor de redeneringen uit de valse dingen,

waardoor zij beschadigden. Bij denzelfde: “*De staart van den draak trok het derde deel van de sterren des Hemels, en wierp ze ter aarde*”, Apoc. XII: 3, 4. De staart van den draak staat voor de vervalste ware dingen, vooral voor de aanwending tot *de* boze dingen; de sterren zijn de erkentnissen van het ware en het goede, die worden vervalst; ter aarde werpen, is vernietigen.

10072. Het vet bedekkende de darmen; dat dit het goede in de laatste dingen betekent, staat vast uit de betekenis van het vet, zijnde het goede, waarover n. 10033; en uit de betekenis van de darmen, zijnde de laatste dingen, en de laagste dingen, waarover n. 10030, 10049.

10073. En het net der lever; dat dit het gezuiverde innerlijk goede van den natuurlijke mens betekent, staat vast uit de betekenis van het net der lever, zijnde het innerlijk goede van den uitwendigen of natuurlijke mens, waarover n. 10031; dat het het gezuiverde goede is, is omdat de lever een zuiveringsorgaan is, n. 10031; en omdat met de nieren het gezuiverd ware wordt aangeduid, n. 10032; vandaar wordt er ook gezegd, dat dit net nabij de nieren zal worden verwijderd, Levit. III: 4, 10, 15.

10074. En de twee nieren, en het vet dat op dezelve is; dat dit het gezuiverde innerlijk ware van den natuurlijke mens en het goede ervan betekent, staat vast uit de betekenis van de nieren, zijnde het innerlijk ware van den uitwendigen of natuurlijke mens; en uit de betekenis van het vet dat op dezelve is, zijnde het goede ervan, waarover boven n. 10032; dat het het gezuiverd ware is, dat met de nieren wordt aangeduid, is omdat de nieren bloedzuiverende organen zijn, n. 10032, en het bloed is het ware, n. 9393, 10026.

10075. En den rechterschenkel; dat dit het binnenste goede betekent, staat vast uit de betekenis van den rechterschenkel, zijnde het binnenste goede; dat de rechterschenkel het binnenste goede betekent, komt omdat de schenkels der dieren hetzelfde betekenen als de lenden en de dijen bij den mens, en de lenden en de dijen bij den mens betekenen de echtelijke liefde, en vandaar het goede der hemelse liefde, welk goede het goede van den binnensten Hemel is; men zie n. 3021, 4277, 4280, 4575, 5050 tot 5062, 9961; en de rechterlende en de rechterdij het binnenste goede daar; want de dingen die aan de rechterzijde des menschen zijn, betekenen vanwege de overeenstemming het goede waaruit het ware is, en de dingen die aan zijn linkerzijde zijn, het ware waardoor het goede is; en vandaar betekenen de dingen die in het midden zijn, de verbinding van het ene en het andere, of van het goede en het ware. Daaruit kan eveneens vaststaan, dat de schenkels de achterdelen van het dier zijn waar de geslachtsdelen van hetzelfde zijn, niet echter de vooraangelegen delen, want deze worden de borst genoemd. Omdat de rechterschenkel het binnenste

goede of het hemels goede betekent, wordt deze derhalve, wanneer hij uit het slachtoffer is opgeheven, en aan Aharon wordt gegeven, de zalving van hem genoemd, bij Moscheh: “*Den rechterschenkel* zult gij tot een opheffing van den priester geven aan uw dankoffers; de borst der beweging en *den schenkel der opheffing* heb Ik genomen van met de zonen Israëls van hun dankoffers; en Ik heb ze gegeven aan Aharon den priester, en aan zijn zonen tot een inzetting der eeuw; *deze de zalving van Aharon* en *de zalving van zijn zonen*, van de vuuroffers voor Jehovah; VII: 32, 34, 35; de borst en de schenkel worden de zalving geheten, vanwege de uitbeelding van het geestelijk goede en het hemels goede; want de borst betekent vanwege de overeenstemming het geestelijk goede, zijnde het goede van den middelsten of tweeden Hemel; en de rechterschenkel betekent het hemels goede, zijnde het goede van den binnensten of derden Hemel, en de zalving is de uitbeelding van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, n. 9954, 10019. Ook werden *de borst* en *de rechterschenkel* aan Aharon gegeven uit de slachtoffers van de eerstgeboorten van den os, van het schaap, en van de geit. Dat de rechterschenkel het binnenste goede betekent, blijkt ook hieruit, dat hij in de laatste plaats wordt genoemd; het eerste wordt immers genoemd de staart, en de darmen, daarna het net der lever en de nieren, en ten slotte de rechterschenkel. De dingen die in de eerste plaats worden genoemd, zijn het meest uitwendig; die welke in de tweede plaats worden genoemd, zijn innerlijk, en dat wat inde laatste plaats wordt genoemd, is het binnenste.

10076. Omdat een ram der vullingen die; dat dit betekent het uitbeeldende van des Heren Goddelijke Macht in de Hemelen door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, en het vergemeenschappende en het opnemende ervan daar, staat vast uit de betekenis van den ram, zijnde het inwendige van den mens ten aanzien van het goede der onschuld en der naastenliefde, waarover boven n. 9991; want alle beesten betekenen iets van de aandoening of van de neiging bij den mens, n. 9280; vandaar is het dat zij die in de naastenliefde en in de onschuld zijn, schapen en lammeren worden geheten; de ram dus, die een mannetjesschaap is, betekent het goede der naastenliefde en der onschuld in den inwendigen mens, en in den hoogsten zin hetzelfde in het Inwendige van het Menselijke des Heren; want dat wat in den inwendigen zin iets van den mens betekent, aldus iets van de Kerk of van den Hemel bij den mens, betekent in den hoogsten zin iets zodanigs bij uitstek bij den Heer toen Hij in de wereld was. Alle dingen des Woords ook handelen in den binnensten zin over den Heer; daarvandaan is het heilige des Woords; en uit de betekenis van de vulling van de hand, zijnde het uitbeeldende van het Goddelijk Ware

uit het Goddelijk Goede des Heren in de Hemelen, en het vergemeenschappende ervan met de Engelen daar, en het opnemende door hen; want, zoals eerder is getoond, evenals bij den mens die wordt wederverwekt, een tweetal staten is, de eerste, wanneer de ware dingen die des geloofs zijn, worden ingeplant aan het goede dat der liefde is, en worden verbonden, en de tweede, wanneer hij uit het goede der liefde handelt, evenzo was het op uitnemende wijze het geval in den Heer; de eerste staat der Verheerlijking van Zijn Menselijke was: hetzelfde het Goddelijk Ware maken, en verbinden met het Goddelijk Goede dat in Hem was en de Vader werd genoemd; en zo het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde worden, hetwelk Jehovah is; de tweede staat Zijner Verheerlijking was: uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde handelen, hetgeen geschiedt door het Goddelijk Ware voortgaande uit Dat Goede. Wat den mens aangaat, hij wordt in den eersten staat doordrenkt van de dingen die des geloofs zullen zijn, en naarmate hij van die dingen uit het goede wordt doordrenkt, dat is, door het goede uit den Heer, naar die mate wordt zijn verstandelijke gevormd; wanneer die ware dingen, welke van het verstandelijke zijn, zijn ingeplant aan en verbonden met het goede, dan komt hij in den tweeden staat, welke is dat hij uit het goede door de ware dingen handelt. Daaruit blijkt, hoedanig de tweede staat is van den mens die wordt wederverwekt, namelijk dat het is denken en handelen uit het goede, of, wat hetzelfde is, uit de liefde, of, wat ook hetzelfde is, uit den wil; want dat wat de mens wil, heeft hij lief, en dat wat hij liefheeft, noemt hij het goede. Maar de mens is dan eerst in den tweeden staat, wanneer hij gans en al van hoofd tot hiel zodanig is als zijn liefde is, aldus zodanig als zijn wil en het verstand daaruit is; wie kan ooit geloven dat de ganse mens is gelijk zijn wil en gelijk zijn verstand daaruit, bijgevolg gelijk zijn goede en het ware daaruit, of gelijk zijn boze en het valse daaruit, want het goede of het boze vormen den wil, en het ware of het valse vormen het verstand. Deze verborgenheid weten alle Engelen in de Hemelen. Dat echter de mens dit niet weet, komt omdat hij geen erkentenis van zijn ziel heeft, en vandaar ook geen erkentenis daaromtrent dat het lichaam wordt gevormd tot de gelijkenis ervan, en dat vandaar de ganse mens zodanig is als zijn ziel is. Dat het aldus is, staat klaarblijkelijk vast uit de geesten en de Engelen in het andere leven; zij allen zijn menselijke vormen, en zodanige vormen als hun aandoeningen zijn die der liefde en des geloofs zijn; en dit wel dermate, dat zij die in het goede der liefde en der naastenliefde zijn, “liefden en naastenliefden in vorm” kunnen worden geheten; en omgekeerd dat zij die in de boze dingen zijn uit de liefden van zich en van de wereld, aldus in haatgevoelens en eendere dingen, “haten in

vorm” zijn. Dat het aldus is, kan ook vaststaan uit deze drie dingen die in de algehele natuur in orde op elkander volgen, zijnde de uitwerking, de oorzaak, en het doel; de uitwerking heeft al het hare uit de oorzaak, want de uitwerking is niets anders dan de oorzaak in den uitwendigen vorm, aangezien de oorzaak, wanneer zij de uitwerking wordt, zich met zulke dingen bekleedt die in de uitwendige dingen zijn, opdat zij verschijne in de lagere sfeer, welke de sfeer der uitwerkingen is. Evenzo is het gesteld met de oorzaak der oorzaak, welke in de hogere sfeer de eindoorzaak wordt genoemd, of het einddoel; dit is het al in de oorzaak opdat zij de oorzaak terwille van iets zij, want een oorzaak die niet terwille van iets is, kan niet een oorzaak worden geheten, want waartoe zou zij anders zijn. Het “terwille van iets” is het doel, hetwelk het eerste in de oorzaak is, en eveneens het laatste ervan. Daaruit blijkt, dat het doel als het ware de ziel der oorzaak is, en als het ware het leven ervan, bijgevolg ook de ziel en het leven der uitwerking. Indien immers in de oorzaak en in de uitwerking niet dat is wat het doel voortbrengt, is dit niet iets, omdat het niet is terwille van iets; aldus is het zoals iets doods zonder ziel of leven, en iets zodanig vergaat, zoals een lichaam wanneer daarvan de ziel terugtreedt. Evenzo is het gesteld bij den mens; zijn ziel zelf is zijn wil; de naastgelegen oorzaak waardoor deze de uitwerking voortbrengt, is zijn verstand, en de uitwerking die wordt voortgebracht, is in het lichaam, aldus des lichaams. Dat het zo is, blijkt duidelijk hieruit, dat dat wat de mens wil en vandaar denkt, zich op overeenkomstige wijze in de uitwerking in het lichaam vertoont, aldus wanneer hij spreekt en aldus wanneer hij handelt. Uit deze dingen wederom blijkt, dat zodanig als des mensens wil is, de ganse mens is. Of men zegt de wil, dan wel het doel, dan wel de liefde, dan wel het goede, het is hetzelfde, want al datgene wordt als doel beoogd, en geliefd, en goed geheten, wat de mens wil; eveneens is het ook het zelfde of men zegt het verstand, dan wel de oorzaak van het doel, dan wel het geloof, dan wel het ware, want dat wat de mens vanuit den wil verstaat of denkt, dat heeft hij als oorzaak, en gelooft hij, en heet hij waar. Wanneer men deze dingen vat, kan men weten, hoedanig de mens, die wordt wederverwekt, is in zijn eersten staat, en hoedanig in den tweeden. Uit deze dingen kan men enige idee hebben daaromtrent, hoe het moet worden verstaan, dat de Heer toen Hij in de wereld was, en Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, dit eerst het Goddelijk Ware heeft gemaakt, en bij graden het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde; en dat Hij daarna uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde handelt in den Hemel en in de wereld, en aan die het leven geeft, hetgeen geschiedt door het Goddelijk Ware dat voortgaat uit het Goddelijk Goede der

Goddelijke Liefde van Zijn Goddelijk Menselijke, want daaruit zijn de Hemelen ontstaan, en daaruit ontstaan zij voortdurend, dat is, blijven zij bestaan; of, wat hetzelfde is, daaruit zijn de Hemelen geschapen, en daaruit worden zij voortdurend geschapen, dat is, in stand gehouden, want de instandhouding is een voortdurende schepping, zoals het blijven bestaan een voortdurend ontstaan is. Zulke dingen behelzen ook deze woorden bij Johannes: “In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord. Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is; en het Woord is Vlees geworden”, 1: 1, 3, 14. Het Woord is het Goddelijk Ware; de eerste staat wordt daarmee beschreven dat in den beginne het Woord was, en het Woord bij God was, en God het Woord was; de tweede staat daarmee dat alle dingen door Hetzelve zijn gemaakt, en dat zonder Hetzelve niets gemaakt is dat gemaakt is. Evenzo was het gesteld toen de Heer in de wereld kwam; en de Hemelen in de orde herstelde, en als het ware opnieuw schiep. Dat de Heer daar onder het Woord wordt verstaan, staat vast, want er wordt gezegd dat het Woord Vlees is geworden. Het vergemeenschappende en het opnemende van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde van Zijn Goddelijk Menselijke, is dat wat wordt verstaan onder de vulling van de hand, en wordt beschreven met de uitbeeldende dingen hier aangaande den tweeden ram. Omdat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede door Aharon wordt uitgebeeld, n. 9806, wordt derhalve de Verheerlijking des Heren ten aanzien van Zijn Menselijke in het proces van de inwijding van Aharon en van zijn zonen op uitbeeldende wijze beschreven. De eerste staat der Verheerlijking wordt beschreven met de dingen die worden gezegd aangaande het slachtoffer uit den var, en aangaande het brandoffer uit den eersten ram; en de tweede staat der Verheerlijking wordt beschreven met de dingen die worden gezegd aangaande den tweeden ram, welke de ram der vullingen wordt genoemd. De eerste staat wordt de zalving genoemd, en de tweede staat de vulling van de hand. Vandaar werden, toen Aharon en diens zonen door de zalving en door de vulling van de hand waren ingewijd in het priesterschap, zij gezalfden geheten, en zij wier handen hij heeft gevuld, zoals bij Moscheh: “De hogepriester, *op wiens hoofd de olie der zalving is gegoten, en hij heeft zijn hand gevuld* om de klederen aan te trekken, zal zijn hoofd niet scheren, en zijn klederen niet scheuren”, XXI: 10. Uit deze dingen blijkt eveneens, dat de vulling van de hand het uitbeeldende is van de vergemeenschapping en van de opneming van het Goddelijk Ware, voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren in de Hemelen, want er

wordt gezegd: “hij heeft zijn hand gevuld”, en niet: “de met de hand gevulde”; en eveneens: hij heeft de hand gevuld om de klederen aan te trekken. Door Aharon immers en door de zalving van hem wordt de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, en door zijn klederen iets eenders als door de vulling van de hand, namelijk het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren; dat dit door de klederen wordt uitgebeeld, zie men in n. 9814; de verstrooiing ervan wordt aangeduid met dezelve verscheuren, en de verstrooiing van het Goddelijk Goede in de Hemelen met het hoofd scheren. Omdat de invloed en de vergemeenschapping van het Goddelijk Ware uit den Heer, en de opneming ervan in de Hemelen wordt aangeduid met de vulling van de hand, wordt derhalve met deze ook de zuivering aangeduid van de boze en de valse dingen; want voor zoveel als de mens of de Engel van die wordt gezuiverd, neemt hij het Goddelijk Ware uit den Heer op. In dien zin wordt de hand vullen verstaan onder deze dingen bij Moscheh: “De zonen van Levi sloegen van het volk drieduizend mannen; en Moscheh zeide: *Vult uw hand heden voor Jehovah*, om te geven heden over u een zegen”, Exod. xxxii: 28, 29; gezegend worden, is in den geestelijken zin begiftigd worden met het goede der liefde en des geloofs, aldus het Goddelijke voortgaande uit den Heer opnemen, n. 2846, 3017, 3406, 4981, 6091, 6099, 8939. Er wordt ook gezegd vullen achter Jehovah, en daarmee wordt aangeduid doen volgens het Goddelijk Ware, aldus wordt eveneens het opnemende ervan daarmee aangeduid, bij Moscheh: “Een andere geest was met Kaleb, en *hij vulde achter Jehovah*, Num. xiv: 24; Deut. i: 36; en elders: “Jehovah zwoer, al zeggende: Indien de mensen, van den zoon van twintig jaren en daarboven, het land zien dat Ik Abraham, Jischak, en Jakob heb gezworen, *omdat zij niet hebben gevuld achter Mij*, behalve Kaleb en Joschua, *die hebben gevuld achter Jehovah*”, Num. xxxii: 11, 12.

10077. En één broodbol; dat dit het binnenst hemels goede uit den Heer betekent, staat vast uit de betekenis van het brood, zijnde het hemels goede, waarover n. 2165, 2177, 3478, 9545; het hemels goede is het goede der liefde tot den Heer; dit goede wordt, omdat het het goede van het hemels Rijk is, derhalve het hemels goede genoemd.

10078. En één koek van brood van olie; dat dit het middelste hemels goede betekent, staat vast uit de betekenis van de koek van olie, zijnde het middelste hemels goede, waarover boven n. 9993.

10079. En één vlade; dat dit het laatste hemels goede betekent, staat vast uit de betekenis van de vlade, zijnde het hemels goede in den uitwendigen mens, waarover n. 9994, aldus het laatste. In de Hemelen zijn twee onderscheiden

Rijken; het ene wordt het hemels Rijk genoemd, het andere het geestelijk Rijk; het ene en het andere Rijk is in drieën verdeeld, het heeft zijn binnenste, zijn middelste, en het heeft zijn laatste. Het binnenste goede van het hemels Rijk wordt aangeduid met het brood, het middelste goede met de koeken, en het laatste goede met de vladen; men zie boven n. 9993. Er wordt gezegd dat zij zouden nemen één broodbol, en één koek, en één vlade, en dat die, nadat zij bewogen waren, zouden worden gebrand op het brandoffer, en dat Aharon en diens zonen het overschot van het brood in den korf zouden eten aan de deur van de Tent der Samenkomst; met deze dingen werd het vergemeenschappende van het goede der liefde uit den Heer, en het opnemende ervan in de hogere Hemelen of in het hemels Rijk aangeduid, het vergemeenschappende met die broden, die na bewogen te zijn, op het brandoffer werden gebrand; en het opnemende ervan met de broden die werden gegeten. Er wordt gezegd één broodbol, één koek, en één vlade, omdat het Goddelijk Goede in Zich één is. Nu zal ook worden gezegd, waarom het was ingesteld, dat niet alleen het vet van den ram en zijn rechterschenkel zou worden gebrand op het Altaar, maar ook de broden, die het spijsoffer werden genoemd, terwijl toch met het vet en met den schenkel evenzeer het goede wordt aangeduid als met de broden of de spijsoffers. Indien men de oorzaak niet weet, waarom aldus geschiedde, kan het zoals iets overbodigs schijnen. Maar de oorzaak was deze, dat de slachtoffers en de brandoffers niet bevolen zijn geweest, maar toegelaten, en dat er derhalve in dezelve geen welbehagen is geweest in de Hemelen; derhalve werden ook gebezigd spijsoffers, welke broden waren, alsmede drankoffers uit wijn, waarin een welbehagen was; want het Brood betekent al het hemels goede, en de Wijn al het ware ervan. Vandaar is het ook, dat de slachtoffers en de brandoffers brood werden geheten, en eveneens de spijsoffers of de geschenken, want in de Oorspronkelijke Taal zijn de spijsoffers de geschenken. Maar men zie de dingen die hierover eerder zijn getoond, namelijk dat de slachtoffers en de brandoffers door Eber het eerst zijn ingesteld, en dat zij van daar zijn overgegaan op de nakomelingen van Jakob, n. 1128, 1343, 2818, 4874, 5702; dat de slachtoffers en de brandoffers niet waren bevolen, maar toegelaten, n. 2180; dat de slachtoffers en de brandoffers brood werden geheten, n. 2165; dat het Brood het hemels goede is, en de Wijn het ware ervan, n. 276, 680, 2165, 2177, 3735, 4217, 4735, 4976, 5915, 6118, 6377, 8410, 9323, 9545; evenzo het spijsoffer en het drankoffer, n. 4581. Daaruit blijkt, dat ook om die oorzaak de brandoffers en *de* slachtoffers door den Heer werden afgeschafft, en het Brood en de Wijn werden behouden. Doch men moet weten dat het Vlees van het slachtoffer en het brandoffer

in het bijzonder het geestelijk goede heeft betekend, doch het Brood van het spijsoffer het hemels goede, en dat derhalve niet slechts het vlees, maar ook het brood werd geofferd.

10080. Uit den korf der ongezuurde dingen; dat dit betekent die tezamen zijn in het zinlijke, staat vast uit de betekenis van den korf waarin de broden lagen, waarmede de goede dingen worden aangeduid, zijnde het uitwendig zinlijke, waarin die dingen tezamen zijn, waarover n. 9996; en uit de betekenis van de ongezuurde dingen, zijnde de dingen die zijn gezuiverd, waarover n. 9992.

10081. Die vóór Jehovah zijn; dat dit betekent uit het Goddelijk Goede des Heren, staat hieruit vast dat Jehovah in het Woord de Heer is, Die Jehovah wordt geheten vanwege het Goddelijk Goede, en God vanwege het Goddelijk Ware. Dat al die dingen welke hier over den tweeden ram worden gezegd, en de vullingen van de hand worden genoemd, betekenen het Goddelijke des Heren in de Hemelen voortgaande uit het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde, blijkt uit de dingen die boven zijn getoond. Dat Jehovah in het Woord de Heer is, zie men in de aangehaalde dingen in n. 9373; en dat de Heer Jehovah wordt geheten waar wordt gehandeld over het Goddelijk Goede, en God waar wordt gehandeld over het Goddelijk Ware, n. 2769, 2807, 2822, 4402, 6303, 9167.

10082. En leggen zult gij alle dingen op de handpalmen van Aharon, en op de handpalmen zijner zonen; dat dit betekent de erkenning in de Hemelen dat die dingen zijn van den Heer, en uit den Heer, staat vast uit de betekenis van alle dingen die uit den ram waren, zoals het vet, de nieren, en de rechterschenkel, en van alle dingen die in den korf waren, zoals het brood, de koek, de vlade, zijnde de Goddelijk Goede en de Goddelijk Ware dingen, welke des Heren zijn omdat zij uit den Heer zijn, waarover n. 10070 tot 10080; en uit de betekenis van de handpalmen, zijnde de dingen die uit de eigen macht zijn, aldus het eigene, waarover aanstonds; en uit de uitbeelding van Aharon en van diens zonen, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware, waarover n. 9806, 9807, 10017. Dat de handpalmen de dingen zijn die uit de eigen macht zijn, en dat vandaar: gelegd worden op de handpalmen, is de erkenning dat al die dingen van den Heer en uit den Heer zijn, is omdat de palmen tot de handen behoren, en met de handen wordt de macht aangeduid, en leggen op die is toekennen, aldus erkennen; want er volgt, dat zij zouden worden bewogen op die, waarmede het leven daarvandaan uit het Goddelijke wordt aangeduid, en het leven uit het Goddelijke wordt gegeven door het geloof, waarvan het eerste de erkenning is. Omdat met de handen de macht wordt aangeduid,

volgt dat met de handpalmen de volle macht wordt aangeduid, aangezien de palmen ten volle omgrijpen. Vandaar wordt, wanneer van de palmen wordt gesproken met betrekking tot den Heer, en tot het Goddelijk Ware voortgaande uit Zijn Goddelijk Goede, zoals hier, de Almacht aangeduid. Daaruit blijkt, dat met leggen op de palmen van Aharon en van diens zonen, de erkenning van de Almacht des Heren wordt aangeduid, aldus dat alle dingen van Hem zijn, omdat alle dingen uit Hem in de Hemelen zijn. Dat de hand de macht is, zie men in n. 4931 tot 4937, 5327, 5328, 6947, 7188, 7189, 7518. Dat de hand en de rechter, wanneer over den Heer wordt gehandeld, de Almacht is, n. 3387, 4592, 4933, 7518, 7673, 8050, 8153, 8281, 9133; en dat het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren alle macht heeft, n. 6948, 8200, 9327, 9410, 9639, 10019.

10083. En gij zult ze bewegen ter beweging vóór Jehovah; dat dit betekent daarvandaan het Goddelijk leven, staat vast uit de betekenis van bewegen ter beweging, zijnde levendmaken; aldus het leven; en omdat er wordt gezegd: van vóór Jehovah, wordt het Goddelijk Leven aangeduid. Dat bewegen ter beweging is levendmaken of het Goddelijk Leven geven, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar gesproken wordt van bewegen ter beweging, zoals bij Moscheh: “Wanneer gij zult aanbrengen een garf der eerstelingen van uw oogst tot den priester, *zo zal hij de garf bewegen vóór Jehovah* tot uw welbehagen; des anderen daags na den sabbath *zal de priester die bewegen*”, Levit. XXIII: 10, 11; met den oogst wordt aangeduid de staat van het ware des geloofs uit het goede, aldus de staat van het goede, n. 2925, met den garf der eerstelingen wordt de staat ervan in het gezamenlijke aangeduid; vandaar wordt met bewegen worden door den priester aangeduid levendgemaakt worden om den zegen op te nemen; alle zegen immers zal het leven uit het Goddelijke in zich hebben, opdat het een zegen zij. Bij denzelfde: “*Aharon zal bewegen de Levieten ter beweging vóór Jehovah* van met de zonen Israëls, opdat zij zijn om te bedienen de bediening van Jehovah. Gij zult stellen de Levieten vóór Aharon, en vóór zijn zonen, en *gij zult bewegen hen ter beweging voor Jehovah*; daarna zullen komen de Levieten om te bedienen in de Tent der Samenkomst, en gij zult hen zuiveren, en *gij zult bewegen hen ter beweging*. En wanneer de Levieten gezuiverd waren, en *Aharon bewoog hen ter beweging vóór Jehovah*, en hij verzoende hen om hen te zuiveren”, Num. VIII: 11, 13, 15, 21. Wat bewegen ter beweging is, kan uit deze dingen vaststaan, namelijk dat het is levendmaken door de erkenning, die het eerste is van het leven uit het Goddelijke bij den mens; de erkentenis gaat weliswaar aan de erkenning vooraf, maar aan de erkentenis is niets van het Goddelijk leven in, voordat

zij erkenning is, en daarna geloof. De Levieten beeldden uit de ware dingen bedienende het goede, en Aharon beeldde uit het goede hetwelk zij bedienden; derhalve werden de Levieten bewogen, dat is, de ware dingen levendgemaakt; weswege het ook wordt gezegd, dat zij moeten worden gezuiverd, want aan de ware dingen zal het leven uit het Goddelijke in zijn opdat zij het goede bedienen, en dat leven vloeit eerst in door de erkenning. Iets eenders wordt aangeduid met de beweging van het goud, bij Moscheh: “De mannen kwamen met de vrouwen, en zij brachten een haak, een neusring, goud, een gordel, alle vaten van goud, alle man *die bewoog een beweging van goud voor Jehovah*”, Exod. xxxv: 22; bewegen een beweging van goud voor Jehovah is levendmaken door de erkenning, dat het van Jehovah, dat is, van den Heer was. Dat bewegen ter beweging zulke dingen betekent, is vanwege de overeenstemming, want alle beweging stemt overeen met een staat van de denking; vandaar betekenen de voortschrijdingen, de reizen, en eendere dingen die der beweging zijn, in het Woord staten des levens; men zie n. 3335, 4882, 5493, 5605, 8103, 8417, 8420, 8557. Bij Johannes: “Aan het badwater van Bethesda lag een grote menigte zieken, en een Engel daalde op zekeren tijd neder tot het badwater, en *beroerde het water*; die dan het eerst inging na *de beroering van het water*, die werd gezond, van wat ziekte hij ook bevangen was”, v: 2 tot 7; met het water beroeren [of bewegen] werd hier evenzo de levendmaking door de erkenning en het geloof aangeduid, aldus eveneens de zuivering door de ware dingen; dat de beweging den staat des levens betekent, zie men in n. 2837, 3356, 3387, 4321, 4882, 5605, 7381, 9440, 9967; *en* dat de wateren de ware dingen des geloofs zijn, n. 2702, 3058, 3424, 4976, 8568, 9323; dat alle zuiveringen geschieden door de ware dingen des geloofs, n. 2799, 5954 einde, 7044, 7918, 9088; en dat de genezingen de herstellingen van het geestelijk leven hebben uitgebeeld, n. 8365, 9031 einde. Aangezien met de beweging op de handpalmen van Aharon wordt aangeduid de levendmaking door de erkenning van den Heer, en dat uit Hem alle dingen zijn, zal derhalve aangaande die erkenning en het geloof daaruit in het kort iets worden gezegd: Door den Heer is het vaak gezegd, wanneer de zieken worden genezen, dat zij geloof zouden hebben, en dat hun volgens het geloof zou geschieden, zoals in Matth. viii: 10 tot 13; Hfdst. ix: 2, 22, 27, 28, 29; Hfdst. xiii: 57, 58; Hfdst. xv: 28; Hfdst. xxi: 21, 22, 31, 32; Markus v: 34, 36; Hfdst. x: 49, 52; Lukas, vii: 9, 48, 49, 50; Hfdst. viii: 48; Hfdst. xvii: 19; Hfdst. xviii: 42, 43. De oorzaak was deze, dat het eerste van alle dingen is erkennen, dat de Heer de Heiland der wereld is, want zonder die erkenning kan niemand iets van het ware en het goede uit den Hemel opnemen, aldus ook niet het geloof, en

omdat dit van alle dingen het eerste en het wezenlijkste is, vroeg derhalve de Heer, opdat Hij zou worden erkend toen Hij in de wereld was gekomen, wanneer Hij zieken genas, aangaande het geloof; en zij die geloof hadden, werden genezen; het geloof was dit dat Hijzelf was de Zoon van God, Die in de wereld zou komen, en dat Hij de mogendheid had van te genezen en te zaligen; alle genezingen van ziekten door den Heer, toen Hij in de wereld was, betekenden ook de genezingen van het geestelijk leven, aldus de dingen die der zaliging zijn, n. 8364, 9086, 9031 einde. Omdat de erkenning van den Heer het eerste is van alle dingen van het geestelijke leven, en het meest wezenlijke der Kerk, en omdat zonder dezelve niemand iets van het ware des geloofs en van het goede der liefde kan opnemen uit den Hemel, zegt derhalve de Heer ook vaak, dat wie in Hem gelooft, het eeuwige leven heeft, en dat wie niet gelooft, niet heeft, zoals in Joh. I: 1, 4, 12, 13; Hfdst. III: 14, 15, 16, 36; Hfdst. V: 39, 40; Hfdst. VI: 28, 29, 30, 34, 35, 40, 47, 48; Hfdst. VII: 37, 38; Hfdst. VIII: 24; Hfdst. XI: 25, 26; Hfdst. XX: 30, 31. Maar Hij leert ook tegelijk dat degenen geloof in Hem hebben, die leven volgens Zijn geboden, zodat het leven daaruit het geloof binnenschrijdt. Deze dingen zijn gezegd, om het toe te lichten en te bevestigen dat de erkenning van den Heer, en dat uit Hem alle zaliging is, het eerste is van het leven uit het Goddelijke bij den mens; dit eerste van het leven wordt aangeduid met de bewegingen op de handpalmen van Aharon.

10084. En nemen zult gij ze van hun hand, en branden ten Altare op het brandoffer; dat dit betekent de vereniging met het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, staat vast uit de betekenis van nemen van hun hand, zijnde de staat na de erkenning, want wanneer met de beweging op de handpalmen van Aharon en van diens zonen de erkenning wordt aangeduid waardoor het Goddelijk leven is, zo wordt met dezelve nemen van hun hand de staat na de erkenning aangeduid, zijnde de staat der verbinding met het goede, welke wordt aangeduid met branden ten Altare op het brandoffer; met branden ten Altare immers wordt aangeduid verbonden worden met het goede, n. 10052; en met het brandoffer wordt de verbinding zelf aangeduid en beschreven.

10085. Een reuk van rust vóór Jehovah; dat dit het doorvattelijke van den vrede betekent, staat vast uit de betekenis van den reuk van rust, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot Jehovah of den Heer, zijnde het doorvattelijke van den vrede, waarover n. 10054.

10086. Een vuuroffer dit voor Jehovah; dat dit betekent uit de Goddelijke Liefde, staat vast uit de betekenis van het vuuroffer voor Jehovah, zijnde de Goddelijke Liefde, waarover n. 10055.

10087. En nemen zult gij de borst; dat dit betekent het Goddelijk Geestelijke in de Hemelen, en de toeëigening daar, staat vast uit de betekenis van de borst, zijnde het goede der naastenliefde, en in den hoogsten zin het Goddelijk Geestelijke, waarover aanstonds. Dat het de toeëigening ervan in de Hemelen is, is omdat in hetgeen nu volgt wordt gehandeld over het vlees van den ram, en over het brood uit den korf, welke niet werden gebrand op het Altaar, maar aan Moscheh, Aharon, en diens zonen, ten deel vielen, en werden gegeten, waarmede de toeëigening wordt aangeduid; het proces ervan wordt beschreven in hetgeen nu volgt. Dat met de borst het goede der naastenliefde wordt aangeduid, en in den hoogsten zin het Goddelijk Geestelijke, is vanwege de overeenstemming; het hoofd immers bij den mens stemt overeen met het goede der liefde tot den Heer, welk goede het goede van den binnensten Hemel is, en het Goddelijk Hemelse wordt genoemd; de borst echter stemt overeen met het goede der naastenliefde, hetwelk het goede van den middelsten of tweeden Hemel is, en het Goddelijk Geestelijke wordt genoemd; en de voeten stemmen overeen met het goede des geloofs, aldus met het goede der gehoorzaamheid, hetwelk het goede van den laatsten Hemel is, en het Goddelijk Natuurlijke wordt genoemd, over welke overeenstemming men de dingen zie die boven in n. 10030 zijn getoond. Omdat de borst vanwege de overeenstemming het goede der naastenliefde is, en het goede der naastenliefde is uit willen het goede doen, was derhalve Johannes, die dat goede uitbeeldde, *gelegen aan de borst of in den schoot des Heren*, Joh. XIII: 22, 23, 25, waarmede wordt aangeduid, dat dit wordt geliefd door den Heer, want liggen aan de borst en in den schoot is liefhebben. Wie dit weet, kan ook weten wat deze woorden des Heren tot Petrus en tot Johannes betekenen: “Jezus zeide tot Simon Petrus: Simon Jona, hebt gij Mij lief? Hij zeide: Ja, Heer, Gij weet dat ik U liefheb. Hij zeide: Weid Mijn lammeren. Hij zeide wederom tot hem: Simon Jona, hebt gij Mij lief? Hij zeide: Ja, Heer, Gij weet dat ik U liefheb. Hij zeide: Weid Mijn schapen. Hij zeide ten derden male: Simon Jona, hebt gij Mij lief? Petrus werd bedroefd; derhalve zeide hij: Heer, Gij kent alle dingen. Gij kent het dat ik U liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid Mijn schapen. Voorwaar zeg Ik u: Toen gij jonger waart, gordet gij uzelf, en wandeldet gij waarheen gij wildet. Wanneer gij echter oud zijt, zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gorden en leiden waarheen gij niet wilt. Toen Hij deze dingen had gezegd, zeide Hij: Volg Mij. Petrus, omgekeerd zijnde, *zag den discipel dien Jezus liefhad, volgende, die ook in het avondmaal gelegen had op Zijn borst*. Dezen ziende, zeide Petrus: Heer, wat zal deze? Jezus zeide tot hem: Indien Ik wil dat hij blijve totdat Ik come, wat gaat

het u aan. *Volg gij Mij*”, Joh. XXI: 15 tot 22. Wat deze dingen betekenen, kan niemand weten dan alleen door den inwendigen zin, welke leert dat de twaalf discipelen des Heren alle dingen des geloofs en der liefde in een samenvatting hebben uitgebeeld, gelijkewijs als de twaalf Stammen Israëls, en dat Petrus het geloof heeft uitgebeeld, Jakobus de naastenliefde, en Johannes de werken of de goede dingen der naastenliefde. Dat de twaalf discipelen des Heren alle dingen des geloofs en der liefde in een samenvatting hebben uitgebeeld, zie men in n. 3488, 3858 einde, 6397; evenzo de twaalf Stammen Israëls n. 3858, 3926, 4060, 6335, 6640; dat Petrus het geloof heeft uitgebeeld, Jakobus de naastenliefde, en Johannes de werken der naastenliefde, Voorrede tot Hfdst. XVIII en XXII van Genesis, n. 3750, 4738, 6344 einde; en dat de Rots [*petra*], zoals Petrus eveneens wordt genoemd, de Heer is ten aanzien van het geloof, n. 8581. Omdat het geloof zonder de naastenliefde niet den Heer liefheeft, en nochtans zulke dingen kan leren die des geloofs en der liefde zijn, en die des Heren zijn, zeide de Heer derhalve driemaal: Hebt gij Mij lief, en: Weid Mijn lammeren, en Weid Mijn schapen. En derhalve zegt de Heer: Toen gij jonger waart, gordet gij uzelf, en wandeldet gij waarheen gij wildet; wanneer gij echter oud zult zijn, zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gorden en leiden waarheen gij niet wilt; met welke dingen wordt aangeduid dat het geloof der Kerk in zijn opkomen is in het goede der onschuld zoals een klein kind, doch dat het geloof, wanneer het in zijn ondergaan is, hetwelk er is aan het einde der Kerk, niet langer zou zijn in dat goede, noch in het goede der naastenliefde; en dat dan het boze en het valse zouden leiden, welke dingen worden aangeduid met: wanneer gij oud zult zijn, zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gorden en leiden waarheen gij niet wilt; aldus van vrij slaafs worden; gorden is de ware dingen weten en ontwaren in het licht uit het goede, n. 9952; wandelen is volgens die leven, n. 8417, 8420; vandaar is zichzelf gorden en wandelen waarheen men wil, uit het vrije handelen, en uit het vrije handelen is uit de aandoening van het ware uit het goede, n. 2870 tot 2893, 9585 tot 9591; en het is geleid worden door den Heer, n. 9096, 9586, 9589, 9590, 9591; doch gegord worden door een ander, en geleid worden waarheen men niet wil, is slaafs zijn, en slaafs zijn is handelen uit het boze, aldus geleid worden door de hel, n. 9096, 9586, 9589, 9590, 9591. Dat de lammeren, waarvan de Heer het eerst spreekt, degenen zijn die in het goede der onschuld zijn, zie men in n. 3994; dat de schapen, waarvan de Heer in de tweede en derde plaats spreekt, degenen zijn die in het goede der naastenliefde en daaruit in het geloof zijn, n. 4169, 4809; en dat *drie* een ganse periode van het begin tot het einde is, n. 2788, 4495, 7715, 9198.

Derhalve zeide Hij, omdat Hij over de Kerk van haar opkomen tot aan haar ondergaan tot Petrus sprak, driemaal: Hebt gij Mij lief? Dat echter Johannes den Heer volgde, betekende, dat zij die in het goede der naastenliefde zijn, den Heer volgen en door den Heer worden geliefd, en ook niet terugtrekken; doch dat zij die in het afgescheiden geloof zijn, niet slechts niet den Heer volgen, maar ook daarover verontwaardigd zijn, zoals daar Petrus; om nog te zwijgen over meer verborgen dingen die in deze woorden zijn gelegen. Uit deze dingen blijkt ook dat *liggen op de borst en in den schoot des Heren is*: door Hem geliefd worden, en dat dit wordt gezegd van hen die in de goede dingen der naastenliefde zijn; eender als *in den schoot dragen*, Jes. XL: 10, 11, en *in den schoot nederliggen*, 11 Sam. XII: 3.

10088. Van den ram der vullingen, die voor Aharon is; dat dit betekent het uitbeeldende van des Heren Goddelijke Macht in de Hemelen door het Goddelijk Ware uit Zijn Goddelijk Goede, en het vergemeenschappende en het opnemende ervan daar, zie men boven in n. 10076.

10089. En bewegen die ter beweging vóór Jehovah; dat dit de levendmaking betekent, staat vast uit de betekenis van bewegen ter beweging vóór Jehovah, zijnde de levendmaking door de erkenning van den Heer, en dat Hij alle mogendheid in de Hemelen en op aarde heeft, waarover boven n. 10083. Dat het eerste der Kerk is den Heer erkennen, is bekend; de leer immers der Kerk leert, dat er zonder den Heer geen heil is. Dat Hijzelf alle mogendheid heeft, leert het Woord in vele plaatsen, en de Heer Zelf in deze volgende: “*Alle dingen zijn Mij overgegeven door den Vader*”, Matth. XI: 27; Lukas X: 22; “*De Vader heeft alle dingen gegeven in de hand des Zoons*”, Joh. III: 34, 35; “*De Vader heeft den Zoon de mogendheid van alle vlees gegeven*”, Joh. XVII: 2; “*Zonder Mij kunt gij niet wat ook doen*”, Joh. XV: 5; “*Mij is gegeven alle mogendheid in den Hemel en op de aarde*”, Matth. XXVIII: 18. “Jezus zeide tot Petrus: Gij zijt de rots; *Ik zal u de sleutels van het koninkrijk der hemelen geven, en al wat gij zult hebben gebonden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn, en al wat gij zult hebben ontbonden op de aarde, zal ontbonden zijn in de hemelen*”, Matth. XVI: 19; dat onder Petrus daar het geloof uit den Heer wordt verstaan, aldus de Heer ten aanzien van het geloof, Die alle mogendheid heeft, zie men in de Voorrede tot Hfdst. XXII van Genesis, n. 4738, 6344 einde; en dat de rots [*petra*], zoals hij daar wordt genoemd, de Heer is ten aanzien van het geloof, n. 8581.

10090. En zij zal u zijn tot aandeel; dat dit betekent de vergemeenschapping met hen die in de *Goddelijke ware* dingen zijn, staat vast uit de uitbeelding van Moscheh, voor wien de borst tot aandeel zou zijn, zijnde de Heer ten

aanzien van het Goddelijk Ware, aldus het Goddelijk Ware dat uit den Heer is, waarover n. 6752, 7010, 7014, 9372; en uit de betekenis van tot aandeel zijn, zijnde de vergemeenschapping, want de dingen die aan Moscheh, Aharon, diens zonen, en het volk werden gegeven van de slachtoffers, betekenden de vergemeenschapping van het heilige Goddelijke met hen; en alle vergemeenschapping geschiedt volgens het hoedanige van hem die opneemt; aldus volgens het hoedanige der uitbeelding bij hen die opnamen. Dat de borst aan Moscheh tot aandeel was gegeven, en de schenkel aan Aharon, waarover volgt, was ter oorzaak hiervan, dat hier wordt gehandeld over de vergemeenschapping en over de toeëigening van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede uit den Heer in den Hemel en in de Kerk; en het zijn twee dingen die worden opgenomen daar, namelijk het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede, het ene en het andere uit den Heer, het Goddelijk Ware door hen die in het geestelijk Rijk des Heren zijn, en het Goddelijk Goede door hen die in het hemels Rijk zijn; men zie de aangehaalde dingen in n. 9277, 9684; derhalve was de borst aan Moscheh tot aandeel gegeven, en de schenkel aan Aharon; met de borst immers wordt het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk des Heren aangeduid, n. 10087; en met den schenkel het Goddelijk Goede in het hemels Rijk, n. 10075; en eveneens met de broden in den korf, die ook aan Aharon ten deel vielen, n. 10077. Dat Moscheh den Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware, is boven getoond; en dat Aharon, toen hij was ingewijd in het priesterschap, den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede heeft uitgebeeld, zie men in n. 9806. Dat aan Moscheh de borst als aandeel te beurt viel, staat vast in Leviticus, waar ook wordt gehandeld over de inwijding van Aharon, en van diens zonen, in het priesterschap: “Moscheh nam de borst, en bewoog die ter beweging vóór Jehovah, van den ram der vullingen, en zij was voor Moscheh tot aandeel, gelijk als Jehovah aan Moscheh had geboden”, VIII: 29.

10091. En heiligen zult gij de borst der beweging; dat dit betekent het Goddelijk Geestelijke in den Hemel en in de Kerk erkend, staat vast uit de betekenis van heiligen, zijnde den Heer uitbeelden en de heilige dingen die uit Hem zijn, waarover n. 9956, 9988; uit de betekenis van de borst, zijnde het Goddelijk Geestelijke in den Hemel, waarover n. 10087; en uit de betekenis van de beweging, zijnde de levendmaking door de erkenning, waarover n. 10083, 10089; het Goddelijk Geestelijke is het Goddelijk Ware in den middelsten of tweeden Hemel, welke Hemel ook het geestelijk Rijk wordt genoemd.

10092. En den schenkel der heffing; dat dit betekent het Goddelijk Hemelse dat van den Heer alleen is, in den Hemel en in de Kerk doorvat, staat vast uit de betekenis van den schenkel, zijnde het Goddelijk Hemelse in den Hemel en in de Kerk, waarover n. 10075; en uit de betekenis van de opheffing, zijnde het gegevene en het opgenomene, waarover aanstonds. Het Goddelijk Hemelse is het Goddelijk Goede uit den Heer in den binnensten Hemel opgenomen, welke Hemel ook het hemels Rijk wordt geheten. Vandaar wordt het Goddelijk Goede opgenomen in den binnensten Hemel het hemels goede genoemd.

10093. Die is bewogen en die is opgeheven; dat dit betekent hetgeen is erkend en hetgeen is doorvat, staat vast uit de betekenis van bewogen, wanneer het wordt gezegd van de borst, zijnde levendgemaakt door de erkenning, waarover boven n. 10091; en uit de betekenis van opgeheven, zijnde het Goddelijk Hemelse, hetwelk van den Heer alleen is, in den Hemel en in de Kerk doorvat, waarover aanstonds. Hoe het met deze dingen is gesteld, zal in het kort worden gezegd. Er zijn twee Rijken, waaruit de Hemelen zijn, het hemelse en het geestelijke. Het Goddelijk Ware wordt in het geestelijk Rijk erkend, doch in het hemels Rijk wordt het doorvat. De oorzaak dat het aldus is, is deze dat het Goddelijk Ware in het geestelijk Rijk wordt opgenomen in het verstandelijk deel, doch in het hemels Rijk in het willijk deel; dat wat in het verstandelijk deel wordt opgenomen, wordt erkend genoemd; doch dat wat in het willijk deel wordt opgenomen, wordt doorvat geheten; dat genen ook alleen de erkenning van het Goddelijk Ware hebben, doch dezen de doorvatting ervan, daarvoor zie men de dingen die aangaande die beide Rijken overvloedig zijn getoond in de aangehaalde plaatsen in n. 9277, 9596, 9684. Wat de opheffing aangaat: opheffing wordt datgene genoemd wat van Jehovah of van den Heer was, en aan Aharon wordt gegeven terwille van de uitbeelding; en omdat Aharon den Heer uitbeeldde ten aanzien van het Goddelijk Goede, n. 9806, beeldde derhalve dat wat van de slachtoffers werd opgeheven en aan Aharon gegeven, het Goddelijke des Heren uit, en wordt eveneens de zalving genoemd, bij Moscheh: “*De borst der beweging, en den schenkel der opheffing* heb Ik genomen van met de zonen Israëls van hun dankoffers, en heb dezelve gegeven aan Aharon den Priester, en aan zijn zonen, tot een inzetting der eeuwigheid van met de zonen Israëls; deze de *zalving van Aharon*, en de *zalving van zijn zonen*, van de vuuroffers van Jehovah, ten dage als Ik hen deed naderen om te bedienen het priesterschap voor Jehovah”, Levit. vii: 34, 35. Dat er wordt gezegd de zalving, is omdat de zalving is de inwijding om den Heer uit te beelden ten aanzien van het

Goddelijk Goede; men zie n. 9954, 10019. Ook elders bij denzelfde: “Jehovah sprak tot Aharon; Zie, Ik heb u gegeven *de wacht van Mijn opheffingen*, ten aanzien van alle heilige dingen der zonen Israëls *heb Ik ze u gegeven voor een zalving*, en aan uw zonen. Aan u *de opheffing der gave ten aanzien van alle beweging der zonen Israëls, alle vet der zuivere olie, en alle vet van most en van koren, van de eerstelingen*, en ten aanzien van *alle eerstelingen* die zij Jehovah zullen geven, zullen uwe zijn; ten aanzien van al het *verbannene*; alle *opening van de baarmoeder ten aanzien van alle vlees*, welke zij Jehovah zullen brengen, *uit de eerstgeborenen van een os, van een schaap, en van een geit*, het vlees zal het uwe zijn, zoals *de borst der beweging*, en zoals de *rechterschenkel*; *alle opheffing der heilige dingen*. Gij zult geen deel en erfenis hebben in het land, omdat Jehovah het deel en de erfenis voor u is; voorts alle *opheffing van de tienden en van de gaven*, welke *zijn gegeven aan de Levieten*”, Num. XVIII: 8, 11 tot 20, 28, 29. Uit deze dingen blijkt, wat de opheffingen zijn, namelijk dat aldus alle dingen waren geheten die van Jehovah, dat is, van den Heer zijn. En omdat de Levieten uitbeeldden de Goddelijke ware dingen in den Hemel en in de Kerk van dienst zijnde aan het Goddelijk Goede, werden die ook aan Aharon gegeven in de plaats van alle eerstgeborenen, die van Jehovah, dat is, van den Heer waren, over wie aldus bij Moscheh: “Ik heb de Levieten genomen uit het midden der zonen Israëls, in plaats van allen eerstgeborene, de opening van de baarmoeder, van de zonen Israëls, opdat de Levieten Mijne zijn, omdat al het eerstgeborene Mijne is; en omdat de Levieten aan Mij zijn gegeven, heb Ik hen als gaven gegeven aan Aharon en aan zijn zonen”, Num. III: 12, 13; Hfdst. VIII: 16, 17, 18. Opheffingen worden de gaven geheten die aan Jehovah, dat is, aan den Heer, werden gegeven van met de zonen Israëls; maar er wordt verstaan dat zij zijn van Jehovah niet krachtens enige gave, maar krachtens het bezit, aangezien al het heilige of Goddelijke bij den mens, niet is van den mens, maar van den Heer bij hem. Dat al het goede en het ware, aldus al het heilig Goddelijke is uit den Heer God, en niets uit den mens, is in de Kerk bekend. Daaruit blijkt, dat het vanwege den schijn is, dat het door den mens gegeven wordt geheten; weswege er ook in het terstond volgende wordt gezegd: “Omdat een opheffing deze, en een opheffing zal het zijn van met de zonen Israëls, *een opheffing die voor Jehovah*”, waarmede wordt aangeduid dat de opheffing door de zonen Israëls een opheffing van Jehovah is, aldus het door hen gegevene, een door den Heer gegevene is. Daaruit blijkt wat de Opheffing is.

10094. Van den ram der vullingen, van hetgeen voor Aharon, en van hetgeen voor zijn zonen is; dat dit betekent het uitbeeldende van des Heren Goddelijke

Macht in de Hemelen door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, staat vast uit hetgeen boven inn. 10076 is getoond.

10095. En het zal zijn voor Aharon en voor zijn zonen tot een inzetting der eeuw van met de zonen Israëls; dat dit betekent de wet der orde in de uitbeeldende Kerk ten aanzien van het Goddelijk Goede des Heren en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware, staat vast uit de uitbeelding van Aharon en van diens zonen, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware, waarover n. 9806, 9807, 10068; uit de betekenis van de inzetting der eeuw, zijnde de wet der Goddelijke orde, waarover n. 7884, 7995, 8357; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, zijnde de Kerk, waarover n. 4286, 6426, 6637, 9340; dat het de uitbeeldende Kerk is, is omdat bij de zonen Israëls die Kerk was ingesteld; men zie de aangehaalde dingen in n. 9320 einde.

10096. Omdat een opheffing deze; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Goede en van het daaruit voortgaande Goddelijk Ware, staat vast uit de dingen die vlak boven in n. 10093 zijn getoond.

10097. En een opheffing zal het zijn van met de zonen Israëls van hun vredeslachtoffers, een opheffing die voor Jehovah; dat dit betekent de opneming in de Hemelen en in de Kerk, en de erkenning dat het van den Heer alleen is, staat ook vast uit de dingen die boven in n. 10093 zijn getoond. Er wordt gezegd van de vredeslachtoffers, omdat daarmee de Eredienst wordt aangeduid die uit het vrije geschiedt; de vrede- of de dankslachtoffers immers waren vrijwillige slachtoffers, en de dingen die vrijwillig zijn, zijn uit het vrije van den mens; vrij wordt datgene geheten wat uit de liefde geschiedt, aldus wat uit den wil geschiedt, want wat de mens liefheeft, dat wil hij. De Heer vloeit bij den mens in diens liefde in, aldus in diens wil, en maakt dat hetgeen de mens opneemt, in het vrije zij; en dat wat hij in het vrije opneemt, wordt ook het vrije, en hij heeft het lief, bijgevolg wordt het van zijn leven. Daaruit blijkt, wat de Eredienst uit het vrije is, welke wordt aangeduid met de vrede-slachtoffers of de vrijwillige offers, aldus eveneens wat de opheffing uit die is, namelijk dat het is van den Heer alleen. Dat de slachtoffers elken Eredienst in het algemeen aanduiden, zie men in n. 6905, 8936, 10042; en dat datgene het vrije van den mens is, wat van diens liefde is, n. 2870 tot 2893, 3158, 4031, 7439, 9096, 9585 tot 9591.

10098. En de klederen der heiligheid die voor Aharon zijn; dat dit betekent het Goddelijk Geestelijke onmiddellijk voortgaande uit het Goddelijk Hemelse, staat vast uit de betekenis van de klederen van Aharon, zijnde het uitbeeldende van het geestelijk Rijk des Heren toegevoegd aan Zijn hemels Rijk, waarover

n. 9814; aldus eveneens het Goddelijk Geestelijke, want het geestelijk Rijk des Heren ontstaat uit Zijn Goddelijke daar, hetwelk het Goddelijk Geestelijke wordt genoemd; de algehele Hemel is ook niets anders dan het Goddelijke des Heren; de Engelen immers, die daar zijn, weten, erkennen, geloven, en doorvatten, dat al het goede des geloofs en al het goede der liefde, welke den Hemel maken, uit den Heer zijn, en niets uit henzelf. Die klederen worden de klederen der heiligheid geheten, omdat zij uitbeelden de heilige Goddelijke dingen die uit den Heer zijn. Dat de Heer alleen Heilig is, en dat al het heilige uit Hem is, en dat alle heiliging Hem heeft uitgebeeld, zie men in n. 9229, 9680, 9818, 9820, 9956, 9988; en dat de Hemel vandaar het Heiligdom wordt geheten, n. 9479.

10099. Zullen zijn voor zijn zonen na hem; dat dit betekent in het natuurlijke achtereenvolgens, staat vast uit de betekenis van de zonen van Aharon, zijnde de dingen die voortgaan uit het Goddelijk Goede, zoals uit een Vader, waarover n. 9807, 10068; en uit de betekenis van na hem, zijnde achtereenvolgens of in de opeenvolgende orde; en wanneer die dingen worden gezegd van de klederen van Aharon, door welke het Goddelijk Geestelijke was uitgebeeld, n. 10098, wordt derhalve daarmee dat zij zullen zijn voor zijn zonen na hem, het Goddelijk Geestelijke in het natuurlijke achtereenvolgens aangeduid. Het zijn immers drie dingen die in den Hemel op elkander volgen, en deze moeten, opdat zij wel onderscheiden worden opgevat, met hun namen worden genoemd, zijnde het Hemelse, het Geestelijke, en het Natuurlijke. Deze drie gaan in orde voort, het ene uit het andere; en door den invloed van het ene in het andere achtereenvolgens, zijn zij aaneengeschakeld, en maken zij zo één. Het Goddelijke des Heren in de Hemelen wordt vanwege het verschil van opneming met die namen genoemd. Omdat hier wordt gehandeld over den tweeden ram, welke de ram der vullingen wordt genoemd, en met de vulling van de hand de inwijding ter uitbeelding van het Goddelijke des Heren in de Hemelen wordt aangeduid, en het vergemeenschappende en het opnemende ervan daar, n. 10019, wordt derhalve, opdat eveneens de opneming ervan in het natuurlijke wordt beschreven, hier nu gehandeld over het opeenvolgende aantrekken van de klederen van Aharon door diens zonen na hem, waaronder wordt verstaan het opeenvolgende van deze zaak in de Hemelen, die met de vulling van de hand wordt aangeduid. Daaruit blijkt, dat deze dingen in den inwendigen zin aan één stuk door samenhangen, hoewel in den zin der letter de reeks der dingen, welke den ram betreft, hier onderbroken schijnt. Omdat hier wordt gehandeld over de opeenvolgende dingen in den Hemel, zal het ook worden gezegd wat het opeenvolgende is. De meesten onder de geleerden

heden ten dage hebben geen andere idee aangaande de opeenvolgende dingen, dan zoals aangaande het continue, of zoals aangaande het samenhangende door het continue; omdat zij die idee hebben aangaande de opeenvolging der dingen, kunnen zij derhalve niet begrijpen hoedanig onderscheid er is tussen de uiterlijke en de innerlijke dingen van den mens, bijgevolg ook niet tussen het lichaam en tussen den geest van den mens; weswege zij, wanneer zij over die dingen denken uit gene ideeën, geenszins kunnen verstaan, dat de geest van den mens ook onder den menselijken vorm kan leven na de verstrooiing of den dood van het lichaam. Doch de opeenvolgende dingen gedragen zich niet continu, maar discreet, dat is, onderscheiden volgens de graden. De innerlijke dingen immers zijn geheel en al onderscheiden van de uiterlijke, en wel dermate, dat de uiterlijke dingen kunnen worden afgescheiden, terwijl nochtans de innerlijke dingen in hun leven blijven voortbestaan; vandaar is het, dat de mens van het lichaam kan worden afgeleid, en kan denken in zijn geest, of dat hij, volgens de door de Ouden gebruikte spreekwijzen, van de zinlijke dingen kan worden afgeleid, en verheven naar de innerlijke dingen. De Ouden hebben ook geweten, dat wanneer de mens wordt afgeleid van de zinlijke dingen die des lichaams zijn, hij daaraan onttrokken of verheven wordt in het licht van zijn geest, aldus in het licht des Hemels. Vandaar hebben de oude geleerden eveneens geweten, dat zij na de verstrooiing van het lichaam het innerlijk leven zouden leven, hetwelk zij hun Geest noemden; en omdat zij dit leven tot het menselijke leven zelf maakten, wisten zij vandaar ook, dat zij onder den menselijken vorm zouden leven. Zulk een idee hadden zij aangaande de ziel des menschen, en omdat dat leven verwant was aan het Goddelijk leven, doorvatten zij vandaar dat hun ziel onsterfelijk was; zij wisten immers, dat dat deel van den mens dat verwant was aan het Goddelijk leven, en zo daarmede verbonden, geenszins zou kunnen sterven. Maar deze idee aangaande de ziel en aangaande den geest van den mens verdween na die oude tijden, ter oorzake van de nietjuiste idee van de opeenvolgende dingen, zoals boven is gezegd. Vandaar is het eveneens, dat zij die uit de huidige geleerdheid denken, niet weten dat er het geestelijke is, en dat dit is onderscheiden van het natuurlijke; want zij die een idee aangaande de opeenvolgende dingen hebben zoals aangaande het continue, kunnen het geestelijke niet anders vatten, dan zoals een zuiverder natuurlijke, terwijl zij toch onder elkander zijn onderscheiden zoals het vroegere en het latere, aldus zoals dat wat verwekt en zoals dat wat wordt verwekt. Vandaar is het, dat door zulke geleerden het onderscheid niet wordt gevat tussen den Inwendigen of geestelijken mens, en tussen den Uitwendigen of natuurlijke mens; aldus

ook niet tussen de inwendige denking en den inwendigen wil van den mens, en tussen diens uitwendige denking en uitwendigen wil; vandaar kunnen zij evenmin iets vatten aangaande het geloof en de liefde, aangaande den Hemel en de hel, en aangaande het leven van den mens na den dood. Doch zij die een juiste en helder onderscheiden idee aangaande de opeenvolgende dingen hebben, kunnen ook op enige wijze begrijpen dat bij den mens die wordt wederverwekt, de innerlijke dingen achtereenvolgens worden geopend, en dat zij, naarmate zij worden geopend, ook worden verheven in het innerlijk licht en leven, en het Goddelijke meer nabij; en dat die opening, en vandaar die verheffing geschiedt door de *Goddelijke ware* dingen, die de opnemende vaten zijn van het goede der liefde uit het Goddelijke. Het is het goede der liefde dat den mens onmiddellijk verbindt met het Goddelijke, want de liefde is een geestelijke verbinding. Daaruit volgt, dat de mens zo al innerlijker en innerlijker geopend en verheven kan worden, naar gelang hij in het goede der liefde uit het Goddelijke is; en dat er andersom geen opening en vandaar geen verheffing is bij den mens die niet de *Goddelijke ware* dingen opneemt, hetgeen geschiedt indien hij in het boze is. Maar aangaande deze opeenvolgende orde, en aangaande de verborgenheden ervan, zal elders, uit des Heren Goddelijke Barmhartigheid, vollediger worden gesproken.

10100. Om te zalven in dezelve; dat dit betekent om uit te beelden den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, staat vast uit de betekenis van de zalving, zijnde de inwijding om uit te beelden den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover n. 9954, 10019, hier door hen die het Goddelijke des Heren in het natuurlijke opnemen; want daarmede dat de klederen van Aharon zullen zijn voor diens zonen na hem, wordt het Goddelijk Geestelijke des Heren in het natuurlijke aangeduid, n. 10098, 10099.

10101. En om te vullen in dezelve hun hand; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijke Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren in de Hemelen, staat vast uit de betekenis van de vulling van de hand, zijnde de inwijding om uit te beelden het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren, en het vergemeenschappende en het receptieve ervan in de Hemelen, waarover n. 10019, hier door hen die in de laatste dingen daar zijn.

10102. Zeven dagen zal dezelve aantrekken de priester na hem van zijn zonen; dat dit de volledige erkenning en opneming betekent, staat vast uit de betekenis van zeven dagen, zijnde de volle staat, waarover n. 6508, 9228, aldus het volledige; en uit de betekenis van de klederen aantrekken na Aharon, van zijn zonen, zijnde uitbeelden de opneming van het Goddelijk Geestelijke in het natuurlijke, waarover boven n. 10098, 10099.

10103. Die zal binnegaan in de Tent der Samenkomst om te bedienen in het Heilige; dat dit betekent in elken Eredienst in den Hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van de Tent der Samenkomst, zijnde het uitbeeldende van den Hemel en van de Kerk, waarover n. 9457, 9481, 9485; en uit de betekenis van daar binnentreden om te bedienen in het Heilige, zijnde de Eredienst, waarover n. 9963, 9964.

10104. En den ram der vullingen zult gij nemen; dat dit betekent het uitbeeldende van de Goddelijke Macht in de Hemelen door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, en het vergemeenschappende en het receptieve ervan daar, zie men boven in n. 10076.

10105. En koken zult gij zijn vlees in een heilige plaats; dat dit betekent de voorbereiding van het goede tot het nut des levens door de ware dingen der leer in de verlichting uit den Heer, staat vast uit de betekenis van koken, zijnde voorbereiden tot het nut des levens door de ware dingen der leer; uit de betekenis van het vlees, zijnde het goede, waarover n. 7850, 9127; en uit de betekenis van in een heilige plaats, zijnde uit de Goddelijke verlichting; want de heilige plaats is waar het Goddelijke des Heren aanwezig is, aldus in verband met de ware dingen der leer, waar de Goddelijke verlichting is, want waar het Goddelijke des Heren aanwezig is, daar is de verlichting. Dat het vlees van het slachtoffer koken is het goede voorbereiden tot het nut des levens door de ware dingen der leer, is omdat het vlees, waarmee het goede wordt aangeduid, zo wordt voorbereid tot het nut van het lichaam, vandaar in den geestelijken zin, tot het nut des levens. Dat de voorbereiding geschiedt door de ware dingen der leer, is duidelijk, aangezien deze het nut leren; met de wateren immers, waarin het koken geschiedt, worden de ware dingen aangeduid; men zie n. 2702, 3058, 3424, 5668, 8568, 9323. Er wordt gezegd door de ware dingen der leer in de verlichting uit den Heer, aangezien de ware dingen uit het Woord tot leer moeten worden samengevoegd, opdat zij het nut van dienst zijn, hetgeen zal geschieden door hen die in de verlichting zijn uit den Heer; en diegenen zijn in de verlichting, wanneer zij het Woord lezen, die in de aandoening van het ware zijn terwille van het ware, en terwille van het goede des levens, en niet zij die daarin zijn terwille van den eigen roem, de faam, of het gewin als einddoelen. Dat er in elk geval leer vanuit het Woord zal zijn, opdat het Woord worde verstaan, zie men in n. 9025, 9409, 9410, 9424, 9430; en zij die leer uit het Woord verzamelen, zullen in de verlichting uit den Heer zijn, n. 9382, 9424. Dat koken in wateren is de ware dingen in een leer opstellen, en zo voorbereiden tot het nut des levens, schijnt op het eerste gezicht ongerijmd en als vérg gezocht; maar dat het nochtans aldus

is, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord, waar gesproken wordt van koken in wateren, en eveneens waar de pot wordt genoemd waarin het koken geschiedt, zoals in het Tweede Boek der Koningen: “Elisa keerde weder tot Gilgal, toen er honger in het land was; toen de zonen der profeten vóór hem zaten, zeide hij tot zijn knaap: *Zet den groten pot toe, en kook moes voor de zonen der profeten.* Er ging een uit in het veld om moeskruiden te verzamelen, en hij vond een wilden wijnstok, en verzamelde daarvan kolokwinten, en *sneed ze in den moes-pot.* Toen zij aten van het moes, riepen zij: *De dood is in den pot, man Gods.* En daarom zeide hij dat zij zouden nemen *meel, dat hil in den pot wierp;* en hij zeide: Giet uit voor het volk, opdat zij eten. *Toen was er niets kwaads in den pot*”, iv: 38 tot 42. Dit wonder behelst, evenals de overige in het Woord, de heilige dingen der Kerk, die open komen te liggen door den inwendigen zin. Uit dezen weet men, dat Elisa den Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Woord, desgelijks als Elias; dat de zonen der profeten degenen zijn die de ware dingen uit het Woord leren; dat de pot die op bevel van Elisa werd toegezet, de leer daaruit is; dat de wilde wijnstok en de kolokwinten daarvandaan de valse dingen zijn; daaruit blijkt, wat de dood in den pot is; het meel dat hij in den pot wierp, is het ware uit het goede, en omdat de leer tengevolge van dit ware wordt verbeterd, is het geschied, dat er niets kwaads in den pot was. Vandaar blijkt het eveneens, dat koken in den pot is tot een leer samendragen, en zo voorbereiden tot nut. Dat alle wonderen in het Woord heilige dingen der Kerk insluiten, zie men in n. 7337, 8364, 9086; dat Elisa den Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Woord, n. 2762; dat de profeten degenen zijn die de ware dingen leren, aldus los van de personen de ware dingen der leer, n. 2534, 7269; dat de wijnstok het ware der Kerk is, en de druiven het goede ervan, n. 5113, 5117, 9277; vandaar zijn de wilde wijnstok en de kolokwinten de valse en de boze dingen. Dat het meel het echte ware des geloofs uit het goede is, n. 9995; dat het moes dat zij kookten, een samenraapsel van leerstellige dingen is, zodanig als die van de Joden was, n. 3316. Daaruit kan men opmaken, wat koken is, en wat de pot. Bij Ezechiël: “Gebruik een gelijkenis tegen het huis der wederspanningheid: *Zet een pot toe, zet toe, en giet daarin ook wateren,* door stukken te verzamelen daarin, alle goede stuk, en de dij en den schouder, vul met de keur der beenderen, en *laten de beenderen gekookt worden in het midden ervan.* Zo zeide de Heer Jehovih: Wee der stad der bloeden, *den pot* welks. schuim in haar is, en welks schuim niet uit gaat van haar”, xxiv: 3 tot 6. Hier wordt het Woord beschreven zodanig als het is ten aanzien van de leer, namelijk dat daar de Goddelijke ware dingen uit het Goddelijk Goede zijn; en daarna

wordt de leer vanuit het Woord beschreven, zodanig als zij was bij de Joodse natie, namelijk vol van onreinheden en valse dingen; de pot is de leer; de dij, de schouder, en de keur der beenderen, zijn de Goddelijke ware dingen uit het Goddelijke Goede in de opeenvolgende orde; de stad der bloeden is de Joodse natie ten opzichte van het ware der leer bij haar, aldus los van de natie of den persoon is zij de leer die het goede vernietigt; het schuim in haar is het uitwendige dat de vuile liefden begunstigt, en waardoor, wanneer het niet wordt verwijderd, het ware wordt bevuild. Daaruit blijkt eveneens dat de pot de leer is, en koken is voorbereiden tot het nut. Bij denzelfde: “De geest zeide tot mij: Zoon des mensen, deze mannen denken de ongerechtigheid, en raden een raad der boosheid in de stad, zeggende: Het is niet nabij, huizen te bouwen, *zijzelf de pot en wij het vlees*”, xi: 2, 5, 7; hier staat eveneens de pot voor de leer van het valse uit het boze; er wordt immers gezegd de stad waar de ongerechtigheid wordt gedacht, en een raad der boosheid wordt geraden; dat de stad ook de leer is, zie men in n. 402, 2712, 2943, 3216, 4492, 4493, hier zulk een leer. Bij Jeremia: “Jehovah zeide: Wat ziet gij. Ik zeide: *Een ziedende pot zie ik*, welks aangezicht is naar het noorden. Jehovah zeide: Uit het noorden zal het boze worden geopend over alle bewoners des lands”, i: 13, 14; de ziedende pot staat ook hier voor de leer van het valse uit het boze; het noorden is de duistere staat ten aanzien van het ware des geloofs, en eveneens de donkerheid vanwege de valse dingen, n. 3708. Daaruit blijkt, wat dit profetisch visioen insluit. Bij Zacharia: “Te dien dage *zal elke pot in Hierosolyma en in Jehudah een heiligheid zijn voor Jehovah Zebaoth*, en komen zullen alle slachtofferenden, en nemen van dezelve, en *koken in dezelve*”, xiv: 21; hier betekent de pot de leer der naastenliefde en des geloofs, aldus de leer van het ware uit het goede; Hierosolyma is de Kerk des Heren; de slachtofferenden zijn zij die in den Goddelijken Eredienst zijn; daaruit blijkt, dat koken in de potten is voorbereiden tot het nut van het geestelijk leven. Bij Moscheh: “*Alle aarden vat waarin wordt gekookt het vlees des slachtoffers van de schuld en de zonde, zal worden gebroken*; maar indien *het is gekookt geweest* in een vat van brons, *zo zal het geschuurd en in de wateren gedompeld worden*”, Levit. vi: 28; het aarden vat waarin het koken geschiedt, is het valse dat niet samenhangt met het goede; het vat van brons is het leerstellige waarin het goede is; het koken van het vlees des slachtoffers van de schuld en de zonde daarin, is de voorbereiding tot de zuivering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit. Daaruit blijkt, wat daardoor was uitgebeeld dat het aarden vat zou worden gebroken, en dat het vat van brons zou worden geschuurd en in de wateren gedompeld.

10106. En eten zal Aharon en zijn zonen het vlees van den ram; dat dit betekent de toeëigening van het geestelijk goede bij hen die in de inwendige dingen zijn uit den Heer, staat vast uit de betekenis van eten, zijnde de toeëigening, waarover n. 3168, 3513 einde, 3596, 4745; uit de uitbeelding van Aharon en van diens zonen, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware, waarover n. 9806, 9807, 10068, hier in de Hemelen, omdat er wordt gehandeld over de vulling van de hand, waarmede het vergemeenschappende en het receptieve ervan daar wordt aangeduid; uit de betekenis van het vlees van den ram, zijnde het goede van den inwendigen mens, of het goede in de inwendige dingen. Dat het vlees het goede is, zie men in n. 3813, 7850, 9127; en dat de ram het goede der onschuld en der naastenliefde in den inwendigen mens is, n. 9991, 10042. Er wordt gezegd de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware in de Hemelen, en het vergemeenschappende en het receptieve ervan daar, aangezien de Heer boven de Hemelen is; Hij is immers de Zon des Hemels; Hij verschijnt ook daadwerkelijk aan hen die in den Hemel zijn als Zon; al het Licht der Hemelen is ook daarvandaan; door het Licht en de Warmte daaruit, is Hij aanwezig in de Hemelen, en wel dermate aanwezig alsof Hij geheel en al daar is, want Hij vult de Hemelen, en maakt die. Het Licht uit Hem als Zon voortgaande is in zijn wezen het Goddelijk Ware, en de wijsheid en het inzicht daaruit die de Engelen hebben; ende Warmte uit Hem als Zon voortgaande, is het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde daar; het is de vergemeenschapping en de opneming van dit Goddelijk Goede en van dat Goddelijk Ware in de Hemelen, dat wordt aangeduid met de vulling van de hand. Dat de Heer de Zon des Hemels is, en dat daarvandaan het Licht en de Warmte in de Hemelen is, waaruit de Engelen het leven, dat is, de wijsheid en de liefde, hebben, zie men in n. 3636, 3643, 4321 einde, 5097, 7078, 7083, 7171, 7173, 7270, 8644, 8812.

10107. En het brood dat in den korf is; dat dit betekent de toeëigening van het hemels goede uit den Heer, staat vast uit de betekenis van eten, hier het brood, zijnde de toeëigening, zoals vlak boven n. 10106; uit de betekenis van het brood, zijnde het goede der liefde en der naastenliefde, waarover n. 2165, 2177, 3464, 3478, 3735, 3813, 4217, 4735, 4976, 5915, 6118, 9323, 9545; en uit de betekenis van den korf, zijnde het uitwendig zinlijke, waarover n. 9996. Daaruit blijkt, dat met eten het brood dat in den korf is, wordt aangeduid de toeëigening van het goede uit den Heer in de uitwendige dingen. De broden die in den korf waren, waren de ongezuurde broden, de ongezuurde koeken, en de ongezuurde vladen, en daarmede worden zowel de inwendige

als de uitwendige gezuiverde goede dingen aangeduid, n. 9992, 9993, 9994. Wanneer er dus wordt gezegd het brood in den korf, worden al die dingen in het uitwendig zinlijke aangeduid, en het uitwendig zinlijke is het laatste van des mensen leven, hetwelk alle innerlijke dingen in zich tegelijk samenhoudt. Dat het uitwendig zinlijke het laatste van des mensen leven is, zie men in n. 5077, 5081, 5094, 5125, 5128, 5767, 6183, 6311, 6313, 6318, 6564, 7645, 9212, 9216, 9730, 9996; en dat het alle innerlijke dingen samenhoudt, omdat het het laatste is, n. 6451, 6465, 9216, 9828, 9836, 10044.

10108. Aan de deur van de Tent der Samenkomst; dat dit betekent om in den Hemel binnen te treden, staat vast uit de betekenis van de deur, zijnde de ingang, waarover n. 2145, 2152, 2356, 2385; en zijnde de binnenleiding, n. 8989; en uit de uitbeelding van de Tent der Samenkomst, zijnde de Hemel waar de Heer is, waarover n. 9457, 9481, 9485, 9963.

10109. En eten zullen zij die dingen in welke ontzondigd is; dat dit betekent de toeëigening van het goede bij hen die zijn gezuiverd van de boze dingen en van de valse dingen daaruit, staat vast uit *de* betekenis van eten, zijnde de toeëigening, waarover boven n. 10106; en uit de betekenis van ontzondigd, zijnde gezuiverd van de boze dingen en de valse dingen daaruit, waarover n. 9506. Er wordt gezegd gezuiverd van de boze dingen en van de valse dingen daaruit, omdat er valse, alsmede ware dingen bestaan bij hen die in het boze zijn, en eveneens valse en ware dingen bij hen die in het goede zijn. De valse dingen bij hen die in het boze zijn, zijn de valse dingen van het boze, en de ware dingen bij hen zijn vervalste ware dingen, welke dood zijn; doch de valse dingen bij hen die in het goede zijn, worden aangenomen als ware dingen, want zij worden verzacht door het goede, en aangewend tot goede nutten; en de ware dingen bij hen zijn de ware dingen van het goede, welke levend zijn. Over het ene en het andere geslacht van het valse en het ware, zie men de dingen die zijn getoond in n. 2243, 2408, 2863, 4736, 4822, 6359, 7272, 7437, 7574, 7577, 8051, 8137, 8138, 8149, 8298, 8311, 8318 einde, 9258, 9298. Omdat met eten de heilige dingen in welke ontzondigd is, de toeëigening van het goede wordt aangeduid bij hen die zijn gezuiverd vande boze dingen en van de valse dingen daaruit, was het derhalve streng verboden, dat enig onrein mens van die dingen zou eten, want met de onreinheid wordt aangeduid de bevuilding door boze dingen en de valse dingen daaruit. Met deze zaak is het immers aldus gesteld: zolang de mens in de boze dingen en de valse dingen daaruit is, kan hem geenszins het goede worden toegeëigend; het boze immers klimt uit de hel op, en het goede daalt uit den Hemel neder; waar de hel is, daar kan de Hemel niet zijn; zij zijn immers lijnrecht aan elkander

tegenovergesteld. Opdat dus de Hemel, dat is, het goede uit den Hemel, een plaats hebbe, moet de hel worden verwijderd, dat is, het boze uit de hel. Daaruit kan vaststaan, dat den mens geenszins het goede kan worden toegeëigend zolang hij in het boze is; onder de toeëigening van het goede wordt de inplanting van het goede in den wil verstaan, want van het goede kan niet worden gezegd dat het den mens is toegeëigend, voordat het van zijn wil wordt; de wil immers des mensen is de mens zelf, en zijn verstand is voor zoveel mens, voor zoveel als het uit den wil heeft; dat wat immers des wils is, is van des mensen liefde, en vandaar van diens leven; want dat wat de mens wil, heeft hij lief, en noemt hij goed, en eveneens voelt hij het, wanneer hij het doet, als goed. Anders is het gesteld met de dingen die des verstands zijn, en niet tegelijk des wils. Men moet ook weten dat onder de toeëigening van het goede bij den mens slechts het vermogen van het goede uit den Heer op te nemen wordt verstaan, met welk vermogen hij wordt begiftigd door de wederverwekking. Vandaar is het goede bij den mens niet des mensen, maar is het des Heren bij hem, en wordt hij daarin gehouden voor zoveel als hij zich van de boze dingen laat afhouden. Aangezien het goede niet kan worden toegeëigend, dat is, vergemeenschap kan worden aan den mens zolang hij in het boze is, was het derhalve verboden dat een onreine het vlees en het brood van het slachtoffer zou eten, want met het eten ervan werd de toeëigening van het goede aangeduid, zoals boven is gezegd. Dat het den onreinen op straffe des doods was ontzegd te eten van de geheiligde dingen, staat vast bij Moscheh: “Elke reine zal het vlees eten; de ziel die het vlees van de slachtoffers zal hebben gegeten *terwijl de onreinheid op haar is, die zal uit haar volken worden uitgeroeid*. De ziel die enig onreine zal hebben aangeroeid, *de onreinheid des mensen, of het onreine beest, of enig onrein kruipend ding*, en zal hebben gegeten van het vlees des slachtoffers, *die zal uit de volken worden uitgeroeid*”, Levit. VII: 18, 19, 20, 21. Al die uitwendige onreinheden beeldden de inwendige onreinheden uit, welke de boze dingen bij den mens zijn, en zulke boze dingen die van zijn wil zijn, door het daadwerkelijke leven toegeëigend. Dit wordt nog uitvoeriger elders bij Moscheh beschreven: “Iedere man van het zaad van Aharon, die *melaats* is, of *aan een vloed lijdt*, zal van de heilige dingen niet eten, totdat hij gereinigd is; die iets *onreins* van ziel zal hebben aangeroeid, een man uit wien *een bilegging des zaads* zal zijn uitgegaan, of een man die *enig kruipend ding* zal hebben aangeroeid waarvan hij mag bezoedeld zijn, of een mens waarvan hijzelf mag bezoedeld zijn naar al zijn *onreinheid*, de ziel die dat zal hebben aangeroeid, zal onrein zijn tot den avond, en hij zal niet eten van de heilige dingen. Maar wanneer hij zijn

vlees met wateren zal hebben gewassen, en de zon zal zijn ondergegaan, zal hij rein zijn, en daarna zal hij van de heilige dingen eten, omdat dit zijn brood is. Geen vreemde zal het heilige eten; een bijwoner des priesters en een dagloner zal het heilige niet eten. Indien een priester een ziel zal hebben gekocht met den koop van zijn zilver, die kan daarvan eten; en de geborene van zijn huis, dezen zullen van zijn brood eten. Wanneer des priesters dochter aan een vreemden man zal zijn getrouwd, zo zal zij van de opheffing der heilige dingen niet eten; maar indien des priesters dochter een weduwe zal geworden zijn, of een verstotene, en zij geen zaad zal hebben, dermate dat zij zal zijn wedergekeerd tot haars vaders huis als in haar jeugd, zo zal zij van het brood haars vaders eten”, Levit. xxii: 1 tot 16. Dat al die dingen aanduidend zijn voor de innerlijke dingen, blijkt duidelijk, aldus dat zij behelzen de vergemeenschapping en de toeëigening van de heilige dingen met hen die in den staat van opnemen zijn. Dat geen vreemde zou eten, betekende dat niet zij zouden eten die niet den Heer erkennen binnen de Kerk, aldus die niet in de ware en de goede dingen der Kerk zijn; niet de bijwoner en de dagloner, betekende evenmin zij die in het natuurlijk goede zijn zonder het goede des geloofs, noch zij die het goede doen terwille van het loon; dat de met zilver gekochten en de geborenen des huizes zouden eten, betekende hen die bekeerd zijn, en die in het ware en het goede der Kerk zijn uit het geloof en de liefde; dat des priesters dochter die met een vreemden man is getrouwd, niet zou eten, betekende, dat de heilige dingen der Kerk niet konden worden toegeëigend aan het goede dat niet is verbonden met de ware dingen der Kerk. Dat echter de weduwe en de verstotene, indien zij geen zaad had, zou eten, betekende de toeëigening van het goede nadat die dingen zijn verwijderd welke niet der Kerk zijn, indien niet uit de verbinding ervan iets uitgebreed of geboren was dat des geloofs is geworden. Dat deze dingen worden aangeduid, blijkt uit den inwendigen zin der afzonderlijke dingen. Dat de erfboze dingen de toeëigening van het goede niet verhinderen, wordt ook beschreven bij Moscheh: “Alle man uit het zaad van Aharon, in wien een gebrek is, zal niet toetreden om te offeren het brood Gods; een man blind, kreupel, te kort, of te lang, hij die een breuk des voets of der hand heeft, die gebocheld is, gekneusd, troebel van oog, schurftig, vol wratten, of gekneusd aan den zaadbal, om het brood zijns Gods te offeren zal hij niet toetreden; maar het brood van de heiligen der heiligen, en van de heilige dingen zal hij eten”, Levit. xxi: 17 tot 23. Met deze dingen worden, zoals is gezegd, de erfboze dingen aangeduid, en met de afzonderlijke dingen iets specifieks. Dat dezelfden niet het brood zouden offeren, en toetreden tot het altaar, als priesters, was ter oorzaak hiervan, dat die gebrekkige of boze

dingen zo uitkwamen voor het volk, en de dingen die uitkwamen, vielen in een soort van uitbeelding, niet echter de dingen die verscholen waren. Want hoewel de priester, de Leviet, of het volk, onrein waren ten aanzien van de innerlijke dingen, waren zij nochtans rein geheten, en eveneens voor geheiligd gehouden, als zij slechts uiterlijk gewassen en rein verschenen.

IOIII. Om te vullen hun hand; dat dit betekent om het Goddelijk Ware op te nemen, staat vast uit de betekenis van de hand vullen, zijnde den Heer uitbeelden ten aanzien van het Goddelijk Ware, en het vergemeenschappende en het receptieve ervan daar, waarover n. 10076. Er wordt gezegd dat zij zullen eten de heilige dingen in welke ontzondigd is om te vullen hun hand, en dat daarmede de toeëigening van het goede wordt aangeduid bij hen die gezuiverd zijn van de boze dingen en van de valse dingen daaruit, aldus om het Goddelijk Ware op te nemen; hiermede is het aldus gesteld: Het eerste van alle dingen wat den mens wordt toegeëigend, is het goede, en geleidelijk het ware. De oorzaak dat het aldus is, is deze, dat het goede de grond is, en het ware het zaad is; aldus neemt op eendere wijze het goede het ware tot zich, en verbindt het met zich, omdat het dit liefheeft zoals een ouder; er is immers een hemels echtelijke tussen het goede en het ware; en het is het goede dat het leven maakt bij den mens, aangezien het goede des wils is, en de wil van den mens is de mens zelf; doch het ware maakt niet het leven bij den mens, tenzij voor zoveel het dit aan het goede ontleent, aangezien het ware is des verstands, en het verstand zonder den wil niet de mens zelf is; het is slechts de ingang tot den mens, want door het verstand wordt binnentreden. De mens kan worden vergeleken met een huis, waarin verscheidene kamers zijn, waarvan de ene leidt tot de andere. Zij die in de ware dingen zijn alleen ten aanzien van het verstand, zijn niet in enige kamer van het huis, maar slechts in den voorhof; voor zoveel als echter het ware door het verstand in den wil binnentreedt, treedt hij in de kamers binnen, en woont in het huis. De mens wordt ook in het Woord met een huis vergeleken, en het ware dat van het verstand alleen is, wordt met een voorhof vergeleken; doch het ware dat ook des wils is geworden, en daar het goede wordt, wordt met een kamer vergeleken waar wordt gewoond, en met de slaapkamer zelf. Dat het goede het allereerste is wat uit den Heer den mens wordt toegeëigend, staat vast uit de kindsheid en uit de eerste knapenjaren van hem; dat hij dan het goede der onschuld heeft, en het goede der liefde jegens de ouders en jegens de voedster, en het goede der naastenliefde jegens zijn makkertjes, is bekend; dit goede vloeit in bij hen uit den Heer, opdat het bij het voortschrijden van den leeftijd van dienst zij als het eerste van des Heren leven bij den mens, en zo als vlak

om de ware dingen op te nemen; dit goede wordt ook bij den mens bewaard wanneer hij opgroeit, indien hij het niet vernietigt door een leven van het boze en door het geloof van het valse daaruit. Wanneer er wordt gezegd het goede, zo wordt verstaan de liefde jegens den naaste, en de liefde tot den Heer, want al datgene wat der liefde en der naastenliefde is, is het goede. Dat het goede op de eerste plaats is, en het ware op de tweede, bij hen die worden wederverwekt, hoewel het anders schijnt, zie men in n. 3325, 3494, 3539, 3548, 3556, 3563, 3570, 4925, 4926, 4928, 4930, 6256, 6269, 6272, 6273.

IOIII. Om hen te heiligen; dat dit betekent opdat zij zijn in de ware dingen uit het goede vanuit den Heer, staat vast uit de betekenis van geheiligd worden, zijnde den Heer uitbeelden en de heilige dingen die uit Hem zijn, waarover n. 9956, 9988, aldus in den geestelijken zin zijnde geleid worden door den Heer, aangezien de Heer alleen heilig is, en al het heilige uit Hem voortgaat, n. 8806, 9229, 9479, 9688, 9818, 9820. Daaruit blijkt, dat de ware dingen door het goede uit den Heer opnemen, aldus het geloof door de liefde uit Hem tot Hem, is geheiligd worden; niet dat de mens in zich beschouwd derhalve heilig is, maar de Heer bij hem; het geloof immers en de liefde zijn de Heer bij den mens, omdat zij aanhoudend uit Hem zijn.

IOIII2. En een vreemde zal niet eten; dat dit betekent geen toeëigening van het goede bij hen die den Heer niet erkennen, staat vast uit de betekenis van den vreemde en den uitlander, zijnde zij die buiten de Kerk zijn, waarover n. 2049, 2115, 7996; en van diegenen wordt gezegd dat zij buiten de Kerk zijn, die den Heer niet erkennen, bij de Israëlietische natie zij die niet Jehovah als hun God erkenden, en zich niet lieten onderrichten in de rituele dingen der Kerk. Zij die erkenden en zich lieten onderrichten, werden vreemdelingen genoemd, en dezen hadden hetzelfde recht als de inboorlingen; men zie n. 8007, 8013, 9196; en uit de betekenis van eten, zijnde de toeëigening van het goede, waarover n. 10109. Dat er geen toeëigening van het goede is bij hen die den Heer niet erkennen, komt omdat zijn God erkennen het eerste van den godsdienst is, en bij de Christenen den Heer erkennen het eerste der Kerk is, want zonder de erkenning bestaat er geen vergemeenschapping, bijgevolg ook geen geloof, aldus ook geen liefde. Vandaar is het primaire der leer in de Christelijke Kerk dat er zonder den Heer geen heil is; al wat immers de mens waar heet, en gelooft, en al wat hij goed heet en liefheeft, kan niet het ware en het goede worden geheten, tenzij het uit het Goddelijke is, aldus tenzij het uit den Heer is, want dat de mens uit zichzelf niet kan geloven, en het goede doen, maar dat al het ware en al het goede van boven komt, is bekend. Daaruit blijkt duidelijk, dat zij die niet den Heer erkennen binnen de Kerk, geen geloof

kunnen hebben, aldus ook geen liefde tot God, bijgevolg niet kunnen worden gezaligd. Dit werd bij de Israëlietische natie daardoor uitgebeeld, dat zij Jehovah als hun God zouden erkennen, en dat hun Eredienst aangenomen en heilig geheten zou worden, en dat zij dan geheiligd waren, onverschillig hoedanig zij ten aanzien van de innerlijke dingen waren. De uitbeeldende dingen immers waren alleen uitwendig, en bij die natie was het genoeg om in de uitwendige dingen te zijn; men zie de aangehaalde dingen in n. 9320 einde. Diegenen dus van hen die niet Jehovah erkenden, maar een anderen God, hoezeer zij ook op eendere wijze slachtofferden, en op eendere wijze vereerden, waren nochtans verworpen uit de Kerk, zoals zij die Baäl, en andere Goden vereerden. Daaruit kan vaststaan, hoedanig het lot is in het andere leven van hen die binnen de Kerk zijn geboren, en nochtans in het hart den Heer ontkennen, onverschillig hoedanig zij zijn in het zedelijk leven. Door verscheidene ondervindingen is het ook te weten gegeven, dat die niet kunnen worden gezaligd; hetgeen de Heer ook openlijk leert bij Johannes: *“Wie gelooft in den Zoon, heeft het eeuwige leven; wie echter den Zoon niet gelooft, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem”*, III: 36. Wat echter de natiën buiten de Kerk aangaat, zij die krachtens hun godsdienstige in enig soort van liefde jegens hun naaste hebben geleefd, en in enig soort van liefde tot God den Schepper van het Heelal onder een menselijken vorm, worden in het andere leven door den Heer aangenomen en gezaligd; want zij erkennen, wanneer zij door de Engelen zijn onderricht, den Heer, en geloven in Hem, en hebben Hem lief; men zie n. 2589 tot 2604.

10113. Omdat heilig die; dat dit betekent omdat zij Goddelijke dingen zijn, staat vast uit de betekenis van de heilige dingen, zijnde de dingen die uit den Heer zijn, waarover boven n. 10111, aldus Goddelijke dingen.

10114. En indien er overgebleven zal zijn van het vlees der vullingen en van het brood tot aan den morgen; dat dit betekent de geestelijke *en* de hemelse goede dingen, die niet zijn verbonden tot den nieuwen staat, staat vast uit de betekenis van het overgeblevene van het vlees en van het brood, zijnde dat wat niet is toegeëigend, want met eten wordt aangeduid toegeëigend worden, n. 10109; aldus wordt met dat wat niet is gegeten, datgene aangeduid wat niet is toegeëigend; uit de betekenis van het vlees, zijnde het goede, waarover n. 7850, 9127; uit de betekenis van de vullingen, zijnde het receptieve, waarover n. 10076, 10110; vandaar wordt met het vlees der vullingen, de opneming van het ware in het goede aangeduid, bijgevolg de verbinding ervan; hier echter de niet-opneming en de niet-verbinding, omdat het overgeblevene ervan wordt verstaan; uit de betekenis van het brood, zijnde het hemels goede, hetwelk het

binnenste goede is, waarover n. 10077; en uit de betekenis van den morgen, zijnde de nieuwe staat, waarover n. 8211, 8427; uit welke dingen blijkt, dat met het overgeblevene van het vlees der vullingen en van het brood tot aan den morgen, worden aangeduid de geestelijke en de hemelse goede dingen, die niet zijn verbonden tot den nieuwen staat; met het vlees van de slachtoffers immers wordt het geestelijk goede aangeduid, zijnde het goede der liefde jegens den naaste, en met het brood daar het hemels goede, zijnde het goede der liefde tot den Heer. Wat er verder wordt verstaan onder de niet-verbinding tot den nieuwen staat, zal in het kort worden gezegd: de nieuwe staat is elke staat der verbinding van het goede en het ware, die er is wanneer de mens, die wordt wederverwekt, uit het goede handelt, aldus uit de aandoening die der liefde is, en niet als tevoren uit het ware, aldus uit de gehoorzaamheid alleen; de nieuwe staat is er ook, wanneer zij die in den Hemel zijn, in het goede der liefde zijn, welke staat daar de morgen wordt genoemd, want de staten der liefde en des geloofs daar worden gevariëerd zoals op aarde de middag, de avond, de schemering, en de morgen. En eveneens is de nieuwe staat er, wanneer een oude Kerk ophoudt, en een nieuwe inzet; al deze nieuwe staten worden in het Woord aangeduid met den morgen; over die afzonderlijke staten is hier en daar gehandeld in de ontplooiingen tot Genesis en tot Exodus. Eendere dingen worden daarmede aangeduid, dat “niets zou worden overgelaten van het vlees van het stuk Paasvee *tot aan den morgen*, en dat het overschot ervan *met vuur zou worden verbrand*”, Exod. XII: 10; voorts daarmede “dat het vet van het feest niet zal vernachten *tot aan den morgen*”, Exod. XXIII: 18. Eendere dingen worden ook daarmede aangeduid, dat “het overschot van het vlees van het dankslachtoffer ook zou worden gegeten op den volgenden dag, maar *verbrand op den derden dag*”, Levit. VII: 16, 17, 18; Hfdst. XIX: 6, 7; met den derden dag wordt ook de nieuwe staat aangeduid; men zie n. 4901, 5123, 5159. Dat het aldus was toegestaan, was ter oorzaak hiervan, dat de dankslachtoffers gelofte-offers en vrijwillige offers waren, niet aldus terwille van de zuivering en de heiliging, zoals de overige, maar om te eten in de heilige plaats, en om te betuigen de vreugde des harten vanwege den Goddelijken Eredienst; en die samenetingen, welke zij heilig noemden, verblijdden hen meer dan de overige Eredienst. Eendere dingen worden ook daarmede aangeduid dat zij niet van het manna zouden overlaten tot aan den morgen, waarover aldus bij Moscheh: “Moscheh zeide: *de man late niet van het manna over tot aan den morgen*; maar zij gehoorzaamden Moscheh niet, want zij maakten een overschot ervan tot aan den morgen, en het bracht wormen voort en verrotte”, Exod. XVI: 19, 20.

10115. En verbranden zult gij het overgeblevene met vuur; dat dit *de* verstrooiing ervan betekent, staat vast uit de betekenis van het overgeblevene van het vlees en van het brood, zijnde dat wat niet is toegeëigend, zoals boven n. 10114; en uit de betekenis van verbranden met vuur, zijnde verstrooien, hier door de liefden die van des mensen eigene zijn, aldus door de boze dingen welke van die liefden zijn; met het vuur wordt immers de liefde in den enen en den anderen zin aangeduid, hier de eigen liefde, zijnde de liefde van zich; dat die liefde met het vuur wordt aangeduid, zie men in n. 1297, 2446, 5071, 5215, 6314, 6832, 7575; en dat het eigene van den mens niets dan het boze is, n. 210, 215, 694, 874, 875, 876, 987, 1023, 1044, 3812 einde, 5660. Dat de eigen liefde hier wordt aangeduid, komt omdat met het overgeblevene tot den morgen datgene wordt aangeduid wat niet is verbonden met het goede, n. 10114; en dat wat niet kan worden verbonden, is niet uit het Goddelijke, maar uit het eigene; dat dit onrein was, aldus boos, staat vast bij Moschē: “Wie eet het tot den morgen overgeblevene, zal zijn ongerechtigheid dragen, en de ziel zal uit haar volken worden uitgeroerd”, Levit. XIX: 7, 8; bij denzelfde: “Indien al etende gegeten wordt van het vlees van het dankslachtoffer op den derden dag, zo zal hij die dat heeft geofferd, niet behagen, ook zal het hem niet worden toegerekend; het zal een gruwel zijn, en de ziel die daarvan zal hebben gegeten, zal haar ongerechtigheid dragen”, Levit. VII: 16, 17, 18; desgelijks hieruit, dat: “het overgeblevene van het manna wonnen voortbracht, en verrotte”, Exod. XVI: 20.

10116. Het zal niet worden gegeten; dat dit betekent het zal niet worden toegeëigend, staat vast uit de betekenis van eten, zijnde toeëigenen, waarover boven n. 10106.

10117. Omdat het heilige dit; dat dit betekent het Goddelijke waarmede het niet zal worden verbonden, omdat daaruit het profane is, staat vast uit de betekenis van het heilige, zijnde het Goddelijke, waarover boven n. 10111; dat het daarmede niet wordt verbonden, is omdat met het overgeblevene van het vlees en het brood datgene wordt aangeduid wat niet is verbonden, n. 10114, aldus eveneens wat niet moet worden verbonden; dat dit het eigene van den mens is, hetwelk niets dan het boze is, zie men boven in n. 10115; en het Goddelijke verbinden met het eigene van den mens, aldus met het boze, is ontwijden, n. 6348, 9298; vandaar wordt er gezegd dat “wie zal hebben gegeten het overgeblevene tot den morgen, *het heilige van Jehovah ontwijdt hij*, en dat die ziel uit haar volken zal worden uitgeroerd”, Levit. XIX: 7, 8; en eveneens “*dat het vlees des slachtoffers*, hetwelk de ene of andere onreine zaak zal hebben aangeroerd, *met vuur zou worden verbrand*”, Levit. VII: 19. Uit

deze dingen nu blijkt, dat de ontwijding van het heilige wordt aangeduid met het vlees en het brood des slachtoffers eten op den volgenden dag.

10118. En gij zult doen aan Aharon en aan zijn zonen aldus; dat dit betekent dit uitbeeldende van de Verheerlijking des Heren, en van Zijn invloed in de Hemelen en in de Kerk, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover n. 9809; en uit de uitbeelding van diens zonen, zijnde de Heer ten aanzien van het geestelijk Goddelijk Goede, waarover n. 10068; en uit de betekenis van aldus doen, dat is, hen zalven en hun hand vullen, en zo inwijden in het priesterschap, zijnde opdat zij den Heer uitbeelden ten aanzien van de Verheerlijking van Zijn Menselijke, en den invloed daaruit in de Hemelen en in de Kerk; want de zalving was uitbeeldend voor de Verheerlijking van Zijn Menselijke, en de vulling van de hand was uitbeeldend voor Zijn invloed daaruit in de Hemelen en in de Kerk. Dat de zalving het Goddelijk Goede des Heren in Zijn Goddelijk Menselijke heeft uitgebeeld, zie men in n. 9954; bijgevolg de Verheerlijking, welke is de vereniging van het Goddelijk Menselijke met het Goddelijke Zelf, hetwelk de Vader wordt genoemd, n. 10053; en dat de vulling van de hand heeft uitgebeeld de Goddelijke Macht des Heren door het Goddelijk Ware in de Hemelen en in de Kerk, en het vergemeenschappende en het ontvankelijke ervoor daar, n. 10019, aldus den invloed ervan.

10119. Volgens alles wat Ik u heb geboden; dat dit betekent volgens de wetten der Goddelijke Orde, staat vast uit de betekenis van gebieden, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, dat is, over den Heer, zijnde volgens de wetten der Goddelijke Orde; want al wat de Heer gebiedt, is volgens de Goddelijke Orde, aldus volgens de wetten ervan, want het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede des Heren in de Hemelen, aldus de Heer daar, is de Orde zelf; weswege alles wat de Heer gebiedt, de wet der Orde is; dat de wetten der Orde de Goddelijke Ware dingen des Heren zijn, zie men in n. 1728, 2447, 2258, 5703, 7995, 8512, 8700, 8988.

10120. Zeven dagen zult gij vullen hun hand; dat dit het uitbeeldende betekent van des Heren volledige Macht in de Hemelen door den invloed uit het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde van Zijn Goddelijk Menselijke, staat vast uit de betekenis van zeven dagen, zijnde de volle staat of het volledige, waarover n. 6508, 9228; en uit de betekenis van de hand vullen, zijnde het uitbeeldende van de Goddelijke Macht des Heren in de Hemelen, en het vergemeenschappende en het ontvankelijke daar, waarover n. 10019; en omdat dit geschiedt door den invloed uit het Goddelijk Goede Zijner

Goddelijke Liefde, uit Zijn Goddelijk Menselijke, wordt derhalve ook dit aangeduid.

10121. Vers 36 tot 46. *En een var der zonde zult gij maken des daags op de verzoeningen, en gij zult reinigen van zonde op het Altaar in uw verzoenen op hetzelfde, en zalven zult gij dat om te heiligen dat. Zeven dagen zult gij verzoenen op het Altaar, en heiligen dat, en het Altaar zal een heilige der heiligen zin; al wie het Altaar aanroert, zal worden geheiligd. En dit is het wat gij zult doen op het Altaar: lammeren zonen van een jaar, twee des daags, geduriglijk. Het ene lam zult gij maken in den morgen, en het andere lam zult gij maken tussen de avonden. En een tiende van meelbloem gemengd met gestoten olie, het vierendeel van een hin, en een drankoffer van het vierendeel van een hin wijn, voor het eerste lam. En het tweede lam zult gij maken tussen de avonden, volgens het morgenspijsoffer, en volgens het drankoffer ervan zult gij maken voor hetzelfde, tot een reuk van rust, een vuuroffer voor Jehovah. Een brandoffer geduriglijk in uw geslachten, aan de deur van de Tent der Samenkomst vóór Jehovah, waar Ik zal samenkomen met ulieden om te spreken tot u aldaar. En Ik zal samenkomen daar met de zonen Israëls, en het zal worden geheiligd in Mijn Heerlijkheid. En Ik zal heiligen de Tent der Samenkomst en het Altaar, en Aharon en zijn zonen, om Mij het priesterschap te bedienen. En Ik zal wonen in het midden der zonen Israëls, en Ik zal zijn hun tot een God. En zij zullen bekennen dat Ik Jehovah hun God, Die heeft uitgeleid hen uit het land van Egypte, tot Mijn wonen in het midden van hen; Ik Jehovah hun God. En een var der zonde zult gij maken des daags op de verzoeningen, betekent de aanhoudende verwijdering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit in den natuurlijken mens door het goede der onschuld uit den Heer; en gij zult reinigen van zonde op het Altaar, betekent de zuivering van de boze dingen in den Hemel en in de Kerk; in uw verzoenen op het Altaar, betekent zo het vermogen van op te nemen het goede uit den Heer; en zalven zult gij dat, betekent de inwijding om uit te beelden het Goddelijk Goede der Liefde uit den Heer in den Hemel en in de Kerk; om te heiligen dat, betekent zo de Heer daar; zeven dagen zult gij verzoenen op het Altaar, betekent het volle ten aanzien van den invloed in den Hemel en in de Kerk; en heiligen dat, betekent om den Heer op te nemen; en het Altaar zal een heilige der heiligen zijn, betekent het hemels Rijk, waarde Heer in het goede der liefde aanwezig is; al wie het Altaar aanroert, zal worden geheiligd, betekent een ieder die het Goddelijke des Heren opneemt; en dit is het wat gij zult doen op het Altaar, betekent wat in het algemeen de opneming van den Heer in den Hemel en inde Kerk betreft; lammeren zonen van een jaar, twee des daags, betekent het goede der*

onschuld in elken staat; geduriglijk, betekent in elken Goddelijken Eredienst; het ene lam zult gij maken in den morgen, betekent de verwijdering van de boze dingen door het goede der onschuld uit den Heer in den staat der liefde en des lichts daaruit in den inwendigen mens; en het andere lam zult gij maken tussen de avonden, betekent iets eenders in den staat des lichts en der liefde in den uitwendigen mens; en een tiende van meelbloem gemengd met gestoten olie, het vierendeel van een hin, betekent het geestelijk goede uit het hemelse, zoveel als voor de verbinding genoeg is; en een drankoffer van het vierendeel van een hin wijn, betekent het geestelijk ware zoveel als voor de verbinding genoeg is; voor het eerste lam, betekent dit in den inwendigen mens; en het tweede lam zult gij maken tussen de avonden, betekent de verwijdering van de boze dingen door het goede der onschuld uit den Heer in den staat der liefde en des lichts daaruit in den uitwendigen mens; volgens het morgenspijsoffer, en volgens het drankoffer ervan zult gij maken voor hetzelfde, betekent het geestelijk goede uit het hemelse en het ware ervan, zoveel als voor de verbinding genoeg is; tot een reuk van rust, betekent het perceptieve van den vrede; een vuuroffer voor Jehovah, betekent uit de Goddelijke Liefde des Heren; een brandoffer geduriglijk, betekent allen Goddelijken Eredienst in het algemeen; in uw geslachten, betekent voortdurend in de Kerk; aan de deur van de Tent, betekent de verbinding van het goede en het ware; vóór Jehovah, betekent uit den Heer; waar Ik zal samenkomen met ulieden om te spreken tot u aldaar, betekent Zijn tegenwoordigheid en invloed; en Ik zal samenkomen daar met de zonen Israëls, betekent de tegenwoordigheid des Heren in de Kerk; en het zal worden geheiligd in Mijn Heerlijkheid, betekent het ontvankelijke voor het Goddelijk Ware uit den Heer; en Ik zal heiligen de Tent der Samenkomst, betekent het ontvankelijke voor den Heer in de lagere Hemelen; en het Altaar, betekent het ontvankelijke voor het Goddelijke uit den Heer in de hogere Hemelen; en Aharon en zijn zonen om Mij het priesterschap te bedienen, betekent het uitbeeldende van den Heer in deze en gene Hemelen ten aanzien van het werk der zaliging; en Ik zal wonen in het midden der zonen Israëls, betekent de tegenwoordigheid des Heren en Zijn invloed door het goede in den Hemel en in de Kerk; en Ik zal zijn hun tot een God, betekent de tegenwoordigheid des Heren en Zijn invloed in het ware in de Kerk; en zij zullen bekennen dat Ik Jehovah hun God, betekent het doorvattelijke daarvan dat uit den Heer al het goede en al het ware is; Die heeft uitgeleid hen uit het land van Egypte, betekent de zaliging uit de hel door den Heer; tot Mijn wonen in het midden van hen, betekent het Goddelijke des Heren, hetwelk het al in alle dingen des Hemels en der Kerk

is; Ik Jehovah hun God, betekent uit hetwelk al het goede der liefde en al het ware des geloofs is.

10122. En een var der zonde zult gij maken des daags op de verzoeningen; dat dit betekent de aanhoudende verwijdering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit in den natuurlijken mens door het goede der onschuld uit den Heer, staat vast uit de betekenis van den var, zijnde het goede der onschuld in den natuurlijken mens, waarover n. 9391, 9990; uit de betekenis van de zonde, zijnde de zuivering van de boze dingen en vande valse dingen daaruit, want onder de zonde wordt het slachtoffer der zonde verstaan, n. 10039, en met het slachtoffer der zonde wordt de zuivering van de boze en de valse dingen aangeduid, n. 9938, 9990, 10022, 10053. Dat er wordt gezegd de verwijdering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit, is ter oorzaak hiervan, dat de boze en de valse dingen bij den mens niet worden uitgeworpen, maar alleen verwijderd; men zie de aangehaalde dingen in n. 10057; uit de betekenis van des daags, of van iederen dag, zijnde aanhoudend; en uit de betekenis van de verzoeningen, zijnde de opneming van het goede der liefde en des geloofs uit den Heer na de verwijdering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit, waarover n. 9506. Er wordt gezegd de verwijdering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit, aangezien alle valse dingen zijn uit het boze, weswege voor zoveel als het boze wordt verwijderd, voor zoveel de valse dingen worden verwijderd. Met deze dingen is het aldus gesteld: alle dingen in den Hemel hebben betrekking op het goede en op het ware daaruit; doch alle dingen in de hel hebben betrekking op het boze en op het valse daaruit; vandaar evenzo in den mens; alle dingen die bij hem uit den Hemel zijn, hebben betrekking op het goede en het ware, doch alle dingen die bij hem uit de hel zijn, hebben betrekking op het boze en het valse; of, wat hetzelfde is, alle dingen *die* uit den Heer zijn bij den mens, hebben betrekking op het goede en het ware, doch alle dingen die uit den mens zelf zijn, hebben betrekking op het boze en het valse. Omdat het die dingen zijn, waarop alle dingen in het heelal betrekking hebben, en de mens het receptakel ervan is, zijn er derhalve bij den mens twee dingen, die deze dingen opnemen, het ene wordt de Wil genoemd, en het andere het Verstand; de wil is het receptakel van het goede of het boze, en het verstand is het receptakel van het ware of het valse. De wil die uit den Heer is, welke ook de nieuwe Wil wordt genoemd, is het receptakel van het goede; doch het verstand dat uit den Heer is, hetwelk ook het nieuwe Verstand wordt genoemd, is het receptakel van het ware; doch de wil die uit het eigene van den mens is, en eveneens de oude wil wordt genoemd, is het receptakel van het boze; en het verstand

dat uit het eigene van den mens is, en eveneens het oude verstand wordt genoemd, is het receptakel van het valse. In dit verstand en in dezen wil wordt de mens geboren uit de ouders; doch in dat Verstand en in dien Wil wordt de mens geboren uit den Heer, hetgeen geschiedt wanneer de mens wordt wederverwekt; want wanneer de mens wordt wederverwekt, wordt hij ontvangen en opnieuw geboren. De mens is aldus geschapen, dat de wil en het verstand één maken, aldus dat die twee tezamen één mens samenstellen; den mens is immers het verstand gegeven, opdat hij het ware kan verstaan, maar te dien einde opdat het aan den wil wordt ingeplant en het goede wordt, en voor zoveel als het des wils wordt, voor zoveel is het in den mens, want de wil is het binnenste van den mens, en het is het Zijn van zijn leven; het verstand echter is uiterlijk, en ontstaat daaruit; want dat wat de mens wil, heeft hij lief, en dat wat hij liefheeft, voelt hij als verkwikkelijk, en dit noemt hij derhalve het goede; het verstand begunstigt dit, en bevestigt het door redenen, en deze noemt hij ware dingen; vandaar is het, dat de wil en het verstand werkelijk één maken; maar het verschijnt anders, zoals geschiedt, wanneer de mens het ware verstaat, en toch het boze wil; nochtans verstaat deze, wanneer hij aan zichzelf is overgelaten, en uit zich denkt, geheel zoals hij wil, dat is, zoals hij liefheeft. Dat de mens die het boze wil, nochtans het ware kan spreken, alsmede het goede doen, is vanwege de huichelarij, waaraan het ware en het goede als middelen van dienst zijn. Zulk een mens stort zich, indien hem die middelen worden afgenomen, en hij in het vrije wordt overgelaten, in de boze dingen naar het believen des wils, en hij verdedigt ze door zijn verstandelijk vermogen. Dit blijkt vooral uit eenderen in het andere leven; daar komt een ieder in een staat die eender is aan zijn wil; en dan storten zij die *geen* nieuwen wil uit den Heer hebben, zich in boze dingen van elk geslacht, en denken zulke dingen die de boze dingen begunstigen, hoezeer zij ook in de wereld gans anders gesproken, en anders gedaan hebben. De wet immers der Goddelijke Orde is deze, dat de wil en het verstand één gemoed zullen maken, aldus één mens, bijgevolg dat de ganse mens zij óf in den Hemel, óf in de hel, en niet hange tussen het ene en het andere, dat is, dat het oog niet schouwe tot de dingen die des Hemels zijn, en het hart tot de dingen die der hel zijn; onder het hart wordt de wil verstaan, en onder het oog het verstand.

10123. En gij zult reinigen van zonde op het Altaar; dat dit de zuivering betekent van de boze dingen in den Hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van reinigen, zijnde zuiveren; uit de betekenis van de zonde, zijnde het boze, want al het boze uit den mens wordt zonde genoemd; en uit de betekenis van het Altaar, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien

van het Goddelijk Goede, en van Zijn Eredienst, waarover n. 9714, 9964; hier ten aanzien van het Goddelijk Goede in den Hemel en in de Kerk. Omdat er in voortzetting nog wordt gehandeld over den invloed, de aanwezigheid en de opneming van den Heer daar, is het vandaar, dat ook met het Altaar wordt aangeduid de Hemel en de Kerk ten aanzien van de opneming van het Goddelijk Goede uit den Heer daar. Het is immers het Goddelijke des Heren, dat den Hemel en de Kerk maakt, aangezien de Heer daar woont in het Zijne, en niet in het eigene van den mens. Vandaar is het eveneens, dat met het Altaar ook wordt aangeduid de mens zelf in wien de Hemel is, of in wien de Kerk is, aldus in wien de Heer is; en los van den persoon, is het Altaar het Goede zelf, dat uit den Heer is bij de Engelen des Hemels en bij de mensen der Kerk. In deze zinnen wordt van het Altaar gesproken bij Johannes: “Mij werd een riet gegeven, een stok gelijk, en een Engel stond daarbij, en hij zeide: *Meet den Tempel Gods en het Altaar*, en hen die daarin aanbidden”, Apoc. xi: 1; daar zijn de Tempel Gods en het Altaar de Hemel en de Kerk; de Tempel is de geestelijke Kerk, en het Altaar is de hemelse Kerk; meten is de hoeveelheid en het hoedanige van het ware en het goede leren kennen, weswege er niet slechts wordt gezegd: meet den Tempel en het Altaar, maar ook hen die daarin aanbidden. Dat de Tempel de geestelijke Kerk is, zie men in n. 3720; en dat meten is leren kennen den staat der zaak ten aanzien van het ware en het goede, n. 9603. Bij denzelfde: “Ik hoorde een anderen Engel *uit het Altaar* zeggen: Heer God almachtig, waar en gerecht zijn Uw gerichten”, Apoc. xvi: 7; uit het altaar is uit den binnensten Hemel, waar het hemels goede regeert; het hemels goede is het goede der liefde tot den Heer. Bij Jeremia: “*Verlaten heeft de Heer Zijn Altaar*, verafschuwd is Zijn heiligdom”, Klaagl. ii: 7; het Altaar en het Heiligdom verlaten, is het al der Kerk, het Altaar het al der Kerk ten aanzien van het goede, en het Heiligdom het al der Kerk ten aanzien van het ware.

10124. In uw verzoenen op hetzelfde; dat dit betekent zo het vermogen van op te nemen het goede uit den Heer, staat vast uit de betekenis van verzoenen op het Altaar, zijnde na de verwijdering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit, de inplanting van het goede uit den Heer, en de opneming ervan door den mens der Kerk, en door den Engel des Hemels, waarover n. 9506; want met het Altaar wordt, zoals nu boven in n. 10123 is getoond, aangeduid de Hemel en de Kerk, ten aanzien van de opneming van het goede uit den Heer. Omdat met het Altaar wordt aangeduid de Hemel en de Kerk, waar het hemels goede regeert, zijnde het goede der liefde uit den Heer tot den Heer, zal het in het kort worden gezegd, hoe het is gesteld

met de opneming van het goede in het hemels Rijk; dat de Hemel in twee Rijken is onderscheiden, waarvan het ene het hemels Rijk wordt genoemd, en het andere het geestelijk Rijk, is meermalen eerder gezegd; in het ene en het andere Rijk wordt het goede ingeplant door het ware, maar bij hen die in het geestelijk Rijk zijn, wordt het goede door het ware in het verstandelijk deel ingeplant, doch bij hen die in het hemels Rijk zijn, wordt het goede door het ware in het willijk deel ingeplant. De inplanting van het goede door het ware bij hen die in het geestelijk Rijk zijn, geschiedt op een andere wijze dan bij hen die in het hemels Rijk zijn. Bij hen die in het geestelijk Rijk zijn, wordt het ware ingeplant in den uitwendigen of natuurlijke mens, en daar wordt het eerst wetenschap, en voor zoveel als de mens daardoor wordt aangedaan, en er volgens dat wordt geleefd, wordt het opgeroepen in het verstandelijke, en wordt het het geloof en tegelijk de liefde jegens den naaste; deze naastenliefde maakt zijn nieuwe willijke uit, en het geloof het nieuwe verstandelijke, het ene en het andere het geweten. Doch bij hen die in het hemels Rijk zijn, wordt het ware niet wetenschap, noch geloof, noch geweten, maar het wordt de opneming in het goede der liefde, en voor zoveel als er volgens dat wordt geleefd, wordt het de doorvatting, welke groeit en wordt vervolmaakt bij hen volgens de liefde. Dit geschiedt dagelijks zonder dat zij het weten, bijna zoals bij de kleine kinderen; dat het geschiedt zonder dat zij het weten, is omdat het niet als wetenschap in het geheugen blijft hangen, noch als een verstandelijke zich in het denken ophoudt, maar terstond overgaat in het willijke en des levens wordt; weswege dezen het ware niet zien, maar hetzelfde doorvatten; en zij doorvatten het in die mate en zodanig als zij in het goede der liefde uit den Heer tot den Heer zijn; vandaar is het verschil van dezen groot; en omdat zij het ware vanuit het goede doorvatten, bevestigen zij het derhalve nooit door redenen, maar wanneer er sprake is van de ware dingen, zeggen zij slechts of ja ja, of neen neen; dezen zijn het die door den Heer worden verstaan bij Mattheus: *“Laat uw rede zijn jaja, neen neen; wat buiten deze is, is uit het boze”*, v: 36, 37. Want redeneren over de ware dingen of het aldus is, is niet uit het goede, aangezien dan het ware niet wordt doorvat, maar slechts wordt geloofd op gezag, en vandaar uit een bevestiging door zichzelf. Dat wat de mens gelooft op gezag, is van anderen in zich, en niet het zijne; en dat wat men vandaar alleen gelooft uit bevestiging, verschijnt na de bevestiging als waar, al zou het vals zijn; zoals klaarblijkelijk kan vaststaan uit het geloof van ieder godsdienstige en uit de verscheidenheid ervan over het ganse wereldrond. Daaruit blijkt, welk en hoedanig verschil er is tussen hen die in het hemels Rijk des Heren zijn, en tussen hen die in Zijn geestelijk

Rijk zijn; de oorzaak der verschillen is deze, dat genen de ware dingen der Kerk terstond in de goede dingen verkeren door het leven, terwijl dezen in de ware dingen blijven, en het geloof boven het leven verkiezen. Zij die de ware dingen der Kerk terstond in goede dingen verkeren door het leven, aldus die uit het hemels Rijk zijn, worden door den Heer beschreven bij Markus in Hfdst. iv: 26, 27, 28, 29, en meermalen elders. Over het verschil van het hemels Rijk en het geestelijk Rijk zie men de aangehaalde dingen in n. 9277.

10125. En zalven zult gij dat; dat dit betekent de inwijding om uit te beelden het Goddelijk Goede der Liefde uit den Heer in den. Hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van de zalving, zijnde de inwijding om uit te beelden den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde vanuit Zijn Goddelijk Menselijke, waarover n. 9474, 9954, 10019, hier uit den Heer in den Hemel en in de Kerk, want er wordt over Zijn invloed en over Zijn opneming daar gehandeld. Al wat den Heer uitbeeldt, beeldt ook Hem uit bij de mensen der Kerk en bij de Engelen des Hemels, aldus den Hemel en de Kerk, aangezien de mensen in wie de Kerk is, de Kerk in het gemeen samenstellen, en de Engelen in wie de Hemel is, den Hemel in het gemeen samenstellen; maar nochtans stellen de mensen in zich beschouwd niet de Kerk samen, maar de Heer bij hen; aldus stellen ook niet de Engelen in zich beschouwd den Hemel samen, maar de Heer bij hen; want de Heer woont niet in enig eigene van den mens en den Engel, maar in het Zijne bij hen. Vandaar is het, dat er, wanneer er gezegd wordt de Kerk en de Hemel, verstaan wordt het Goddelijke des Heren bij hen die daar zijn. Uit welke dingen blijkt, hoe het moet worden begrepen, dat de Heer het al is in alle dingen des Hemels en der Kerk, en dat de Heer Zelf de Hemel en de Kerk is. Dit blijkt ook uit het in de Christelijke wereld bekende en aanvaarde leerstellige, dat al het goede des geloofs en der liefde is uit God, en niets uit den mens, en dat al wat uit den mens als uit hemzelf is, niet het goede is; vandaar is het eveneens dat niemand verdienste heeft, noch gerechtigheid uit het eigene. Deze dingen zijn gezegd, opdat men wete wat de Heer in den Hemel en in de Kerk is, aldus wat de Hemel en de Kerk; en vandaar wat het uitbeeldende van Hem door het Altaar en de zalving ervan, waarover hier wordt gehandeld. Alle dingen werden gezalfd die zouden uitbeelden den Heer, en de Goddelijke dingen die uit den Heer zijn, zoals het Altaar, de Tent der Samenkomst, de Tafels die daarin waren, de Kandelaar, de Ark, Aharon zelf, diens zonen, en hun klederen; en wanneer zij gezalfd waren, werden zij heilig genoemd; niet dat de olie iets heiligs aanbracht, maar omdat zij zo de Goddelijke dingen uit den Heer zouden uitbeelden, welke alleen heilig zijn. De oorzaak dat de olie

tot dit nut werd gebezigd, was deze dat de olie het goede der liefde betekende, en het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde is het Goddelijke Zelf; het is immers het Zijn Zelf van alle dingen; aldus om dat uit te beelden, geschiedde de inwijding door olie. Het Goddelijke Zelf, hetwelk het Zijn van alle dingen is, is in den Heer alleen geweest. Hij was immers uit Jehovah ontvangen; en elk mens heeft uit zijn vader het zijn van Zijn leven, hetwelk de ziel van hem wordt genoemd. Daaruit blijkt, dat het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde is geweest in het Menselijke des Heren zoals de ziel des vaders in den zoon; en omdat bij den mens niets leeft dan zijn ziel, want het lichaam zonder de ziel leeft niet, en omdat het al des lichaams wordt voortgebracht uit de ziel, aldus tot een evenbeeld, opdat de ziel in een staat zij die evenwaardig is gemaakt en aangepast aan de functies in de laatste dingen der orde, welke in de wereld zijn, zo volgt daaruit, dat het Zijn Zelf in het Menselijke des Heren Jehovah is geweest, zijnde het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde; en dat wat het Zijn des levens is, maakt alles wat daaruit ontstaat tot zijn gelijkenis; aldus maakte de Heer vanuit het Goddelijke Zelf dat in Hem was, aldus dat van Hem was, ook Zijn Menselijke het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde. Er wordt ook in de Geloofsbelijdenis van Athanasius, waar het in de Christelijke wereld aanvaarde geloof wordt gegeven, gezegd: *Zoals het lichaam en de ziel één mens is, aldus is het Goddelijke en het Menselijke in den Heer één Christus*. Wie dus het één-zijn van de ziel in het lichaam, en het evenbeeld van eerstgenoemde in laatstgenoemde kent, kan enigermate het één-zijn kennen van het Goddelijke en het Menselijke in den Heer, en het evenbeeld van het ene in het andere, en daaruit kan hij weten dat het Goddelijke dat de Vader wordt genoemd, en het Menselijke dat de Zoon wordt genoemd, één waren, en de een in den ander, dat is, de Vader in Hem en Hij in den Vader, volgens des Heren woorden bij Johannes, Hfdst. x: 30; Hfdst. xiv: 10, 11. Maar omdat men heden niet weet wat de ziel is, en nauwelijks dat die uit den vader is, en dat het lichaam het evenbeeld ervan is, en dat die twee één zijn zoals het eerdere en het latere, of zoals het zijn en het daaruit ontstaande, heeft derhalve de mens het Goddelijke gescheiden van het Menselijke in den Heer, en in twee naturen onderscheiden, en vandaar geen andere idee aangaande het Menselijke des Heren opgevat dan zoals aangaande het menselijke van den mens; terwijl toch de ziel des mensen uit zijn vader eindig is, en het boze in zich heeft uit het erfelijke; doch de ziel des Heren was, omdat zij uit Jehovah was, oneindig, en niet dan alleen het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, en vandaar was Zijn Menselijke na de Verheerlijking niet zoals het menselijke van den mens. Ter oorzaak hiervan heeft de Heer geheel Zijn verheerlijkte, dat

is, door Hem Goddelijk gemaakte Menselijke opgenomen in den Hemel, en niets daarvan in het graf achtergelaten, anders dan met den mens geschiedt, Dat de Heer Zijn Lichaam heeft verheerlijkt, tot aan de laatste dingen ervan toe, welke de beenderen en het vlees zijn, heeft de Heer ook geopenbaard aan de discipelen, door te zeggen: “Ziet Mijn handen en Mijn voeten, dat Ik het Zelf ben; betast Mij; en ziet, *want een geest heeft geen vlees en beenderen zoals gij Mij ziet hebben*”, Lukas xxiv: 39; en nochtans “trad Hij binnen door de gesloten deuren, en nadat Hij Zich had geopenbaard, werd Hij onzichtbaar”, Joh. xx: 19; Lukas xxiv: 31. Deze dingen zijn gezegd, opdat men wete dat de Allene Heer ten aanzien van Zijn Menselijke de Gezalfde van Jehovah is geweest, echter niet gezalfd met olie, maar met het Goddelijk Goede Zelf der Goddelijke Liefde, hetwelk met de olie wordt aangeduid, en hetwelk door de zalving werd uitgebeeld; men zie n. 9954.

10126. Om te heiligen dat; dat dit betekent zo de Heer daar, staat vast uit de betekenis van heiligen, zijnde de Heer uitbeelden, en de heilige dingen die uit Hem zijn, aldus Zijn tegenwoordigheid in den Hemel en in de Kerk, waarover boven n. 10111; dat wat wordt uitgebeeld, wordt in den inwendigen zin aangeduid. Het Woord in de letter bestaat uit dingen die uitbeeldend zijn voor de hemelse en de geestelijke dingen, welke van den Hemel en van de Kerk zijn, en derhalve betekenen zij die in den inwendigen zin. Vandaar kan het Woord des Heren als het ware de Hemel in de laatste dingen worden genoemd, want in de laatste dingen des Hemels zijn alle dingen die worden gezien en gehoord, uitbeeldend voor zulke dingen die de Engelen in de hogere Hemelen spreken en denken, welke dingen alle betrekking hebben op de ware dingen des geloofs en op de goede dingen der liefde. De oorzaak dat er in de laatste dingen des Hemels zulke uitbeeldende dingen zijn, is deze dat zij die in de laatste dingen des Hemels zijn, niet de innerlijke dingen der engelijke wijsheid vatten, maar slechts zulke dingen die ze uitbeelden; het is ook volgens de Goddelijke Orde dat de hogere dingen wanneer zij nederglijden in de lagere dingen, in eendere dingen worden verkeerdt, en zich zo voor de uitwendige zinnen vertonen, aldus aangepast aan het bevattingvermogen van een ieder. Vandaar komt het, dat het Woord in de laatste dingen, dat is, in den zin der letter, uitbeeldend en vandaar aanduidend is voor de hemelse en de geestelijke dingen die in de hogere Hemelen zijn, en dat het zich daardoor eveneens aangepast aan het bevattingvermogen der mensen vertoont; zo is het ook aan de Hemelen van dienst als basis en fundament.

10127. Zeven dagen zult gij verzoenen op het Altaar; dat dit betekent het volle ten aanzien van den invloed in den Hemel en in de Kerk, staat vast

uit de betekenis van zeven dagen, zijnde het volle, waarover aanstonds; uit de betekenis van verzoenen, zijnde de zuivering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit, waarover ook aanstonds; en uit de betekenis van het Altaar, zijnde het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke des Heren ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover n. 9388, 9389, 9714, 9964; hier in den Hemel en in de Kerk, n. 10123. Dat het slachtoffer van een var om het Altaar te verzoenen en te heiligen, zeven dagen zou geschieden, was omdat zeven dagen een volledige periode, groter en kleiner, van begin tot einde betekenden, evenzeer als de week; vandaar ook betekenen zeven dagen het volle. Het getal drie betekent ook een volledige periode van begin tot einde, en vandaar eveneens het volle; maar met dit verschil, dat van zeven wordt gesproken waar over een heilig ding wordt gehandeld, van drie echter wanneer over onverschillig welk ding wordt gehandeld. Men moet weten, dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, hetgeen in het andere leven overbekend is, waar somtijds papieren uit den Hemel tot de geesten die beneden zijn, worden nedergelaten vol met getallen, en degenen onder de geesten die uit den Heer den invloed opnemen, weten daarvandaan de dingen die worden aangeduid, in een ononderbroken reeks, alsof het met letters was geschreven. Het is ook mij ettelijke malen gegeven, zulke papieren te zien; en het werd eveneens gezegd dat sommigen van de Oudsten, die ten aanzien van hun innerlijke dingen in het samenzijn met de Engelen waren geweest, de dingen hunner Kerk, en de hemelse verborgenheden in getallen wikkelden, en als een gedachtenis voor henzelf weglegden. Daaruit kan vaststaan, dat alle getallen in het Woord aanduidend zijn voor dingen, want in het Woord is er niet een woordje dat niet aanduidt; het is immers niet alleen geschreven voor de mensen, maar ook tegelijk voor de Engelen in den Hemel; vandaar is het Woord het Goddelijke heengaande door alle Hemelen. Dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, zie men in n. 575, 1963, 1988, 2075, 2252, 3252, 4264, 4495, 4670, 5265, 6175, 9659; dat zeven in het Woord de heilige dingen behelst, n. 395, 433, 716, 881, 5265, 5268; en dat het een volledige periode betekent van het begin tot het einde, aldus een vollen staat, n. 6508, 9228; evenzo de week, n. 2044, 3845; ook het getal drie, n. 2788, 4495, 4901, 5123, 5159, 7715, 9198, 9488, 9489, 9825. Wat het verzoenen aangaat, dit betekent de zuivering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit, of, wat hetzelfde is, de verwijdering ervan; en omdat verzoenen en ontzondigen dit betekent, sluit het derhalve eveneens in de inplanting van het goede en het ware, en de verbinding van het ene en het andere door den Heer. Dat het deze dingen insluit, is ter oorzaak hiervan dat voor zoveel als de mens wordt gezuiverd

van de boze en de valse dingen, voor zoveel het goede en het ware wordt ingeplant, en zij door den Heer worden verbonden; weswege wanneer het ene is gesteld, het andere ook gesteld wordt; de Heer immers is bij ieder mens met het goede der liefde aanwezig; Hij heeft immers allen lief, en vanuit de liefde wil Hij hen met Zich verbinden, hetgeen geschiedt door het goede der liefde en het ware des geloofs; maar in den weg staan de boze dingen en de valse dingen daaruit, welke de mens zich toeëigent door het leven van het boze, en welke den invloed verhinderen; daaruit blijkt, wat de verzoening en de ontzondiging is; men zie ook n. 9506.

10128. En heiligen dat; dat dit betekent om den Heer op te nemen, staat vast uit de betekenis van geheiligd worden, zijnde de opneming van den Heer; dat geheiligd worden de opneming van den Heer is, is omdat de Heer alleen heilig is, en vandaar al wat uit den Heer voortgaat, heilig is; voor zoveel als derhalve de mens het goede opneemt, en met het goede het ware uit den Heer, welke heilig zijn, voor zoveel neemt hij den Heer op; want of gij zegt het goede en het ware uit den Heer opnemen, dan wel den Heer opnemen, het is hetzelfde; het goede en het ware immers zijn des Heren, omdat zij uit Hem zijn, aldus zijn zij de Heer in den Hemel en in de Kerk. Dat de Heer alleen heilig is, en al het heilige voortgaat uit Hem, en dat vandaar Hem opnemen is geheiligd worden, zie men in n. 9229, 9479, 9680, 9818, 9820, 9956, 9988, 10069. Dat geheiligd worden de opneming van den Heer is, blijkt ook hieruit, dat er wordt gezegd: gij zult verzoenen en heiligen; met verzoenen immers of ontzondigen wordt aangeduid de zuivering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit, en tegelijk de inplanting van het ware en het goede uit den Heer, n. 10127; de inplanting van het ware en het goede uit den Heer is de opneming van Hem, aldus de heiliging; evenzo als boven in dit Hoofdstuk: “Eten zullen zij die dingen, *in welke ontzondigd is*, om te vullen hun hand, *om hen te heiligen*”, Vers 33; met ontzondigd daar wordt aangeduid gezuiverd van de boze dingen en de valse dingen daaruit, n. 9506, 10109; met “de hand vullen” wordt aangeduid het goede en het ware inplanten, en die verbinden, n. 10076; aldus wordt met geheiligd worden aangeduid die dingen opnemen uit den Heer, n. 10111.

10129. En het Altaar zal een heilige der heiligen zijn; dat dit betekent het hemels Rijk, waar de Heer in het goede der liefde aanwezig is, staat vast uit de betekenis van het Altaar, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover n. 9388, 9389, 9714, 9964; hier ten aanzien van het Goddelijk Goede in den Hemel en in *de* Kerk, n. 10123; en uit de betekenis van het heilige der heiligen, zijnde het hemels goede, of het goede

der liefde uit den Heer; dat het het hemels Rijk is, dat hier met het Altaar, en het goede daar dat met het heilige der heiligen wordt aangeduid, is omdat in dat Rijk wordt opgenomen het goede der liefde uit den Heer tot den Heer, hetwelk het hemels goede is. Het zijn immers twee Rijken waarin de Hemelen zijn onderscheiden, het hemels Rijk en het geestelijk Rijk; in het hemels Rijk wordt opgenomen het goede der liefde uit den Heer tot den Heer, en in het geestelijk Rijk wordt opgenomen het goede der liefde jegens den naaste uit den Heer; men zie de aangehaalde dingen in n. 9277, en n. 9680, 10068. Door het Altaar wordt het hemels Rijk uitgebeeld, of, wat hetzelfde is, wordt de Heer uitgebeeld waar Hij in het goede der liefde aanwezig is; en door de Tent der Samenkomst buiten den voorhang wordt het geestelijk Rijk uitgebeeld, of, wat hetzelfde is, wordt de Heer uitgebeeld waar Hij in het goede der liefde jegens den naaste aanwezig is. Het goede van het geestelijk Rijk of het geestelijk goede wordt het heilige genoemd, doch het goede van het hemels Rijk of het hemels goede wordt het heilige der heiligen genoemd; dat het hemels goede, zijnde het goede der liefde uit den Heer tot den Heer, het heilige der heiligen wordt geheten, is omdat de Heer door dat goede onmiddellijk in de Hemelen invloeit, doch door het geestelijk goede, zijnde het goede der liefde jegens den naaste, middellijk door dat; men zie n. 9473, 9683, 9873, 9992, 10005. Er wordt gezegd invloeien, omdat de Heer boven de Hemelen is, en daarvandaan invloeit, n. 10106; en nochtans is Hij zoals aanwezig in de Hemelen. Dat het hemels goede, zijnde het goede der liefde uit den Heer tot den Heer, wordt verstaan onder het heilige der heiligen, staat vast uit de plaatsen in het Woord, waar het heilige der heiligen wordt gezegd, zoals bij Moscheh: “De voorhang make ulieden een scheiding *tussen het Heilige en tussen het Heilige der heiligen*, en gij zult het verzoendeksel geven op de Ark der Getuigenis in *het Heilige der heiligen*”, Exod. xxvi: 33, 34. Daaruit blijkt, dat het heilige datgene van de Tent wordt geheten, wat buiten den voorhang was, en het heilige der heiligen dat wat binnen den voorhang was. Dat de Tent of het Habitakel buiten den voorhang het geestelijk Rijk des Heren, of den middelsten Hemel, heeft uitgebeeld, en dat de Tent of het Habitakel binnen den voorhang het hemels Rijk des Heren heeft uitgebeeld, zie men in n. 9457, 9481, 9485, 10001, 10025. Datgene van de Tent wat binnen den voorhang was, wordt ook “*het heiligdom der heiligheid*” genoemd, Levit. xvi: 33. Omdat door de Ark, waarin de Getuigenis lag, en waarop het Verzoendeksel was, werd uitgebeeld de binnenste Hemel, waar het hemels goede regeert, wordt derhalve het *ontoegankelijk binnenste des Tempels*, waar de Ark des Verbonds was, ook “*het heilige der heiligen*” geheten, 1 Kon. vi: 16;

Hfdst. VIII: 6. Omdat het brood en het spijsoffer betekenden het goede der liefde uit den Heer tot den Heer, zijnde het hemels goede, worden zij ook het heilige der heiligen geheten, bij Moscheh: *“Het brood der aangezichten of het toonbrood zal door Aharon en zijn zonen worden gegeten in de heilige plaats, omdat het heilige der heiligen dat van de vuuroffers voor Jehovah”*, Levit. xxiv: 9; dat het brood der aangezichten of het toonbrood het hemels goede betekent, zie men in n. 9545. Bij denzelfde: *“Het overschot van het spijsoffer zal voor Aharon en zijn zonen zijn, een heilige der heiligen van de vuuroffers voor Jehovah”*, Levit. ii: 3, 10; dat het spijsoffer, hetwelk was het ongezuurde brood, de koeken, en de ongezuurde vladen gemengd met olie, het hemels goede is, of het goede der liefde, zie men in n. 4581, 9992, 10079. Bij denzelfde: *“Elk spijsoffer, elk zonde- en schuldslachtoffer dat is voor Aharon en zijn zonen, is een heilige der heiligen voor Jehovah”*, Num. xviii: 9, 10; dat ook die dingen het heilige der heiligen waren geheten, was ter oorzaak hiervan dat die slachtoffers de zuivering van de boze dingen betekenden, en alle zuivering van de boze dingen geschiedt in den staat van het goede der onschuld, welk goede ook het hemels goede is; weswege in de zonde- en schuldslachtoffers wijfjes lammeren of mannetjes lammeren, of rammen, of varren, of tortelduiven werden geofferd, zoals vaststaat uit Levit. Hfdst. iv en v; en met die dieren wordt dat goede aangeduid; dat het met de lammeren wordt aangeduid, zie men in n. 3994, 3519, 7840; met de rammen, n. 10042; met de varren, n. 9391; dat het met de tortelduiven wordt aangeduid, blijkt uit de plaatsen in het Woord waar zij worden genoemd; dat de zuivering van de boze dingen en de wederverwekking geschiedt in den staat der onschuld, n. 10021; derhalve worden die slachtoffers ook het heilige der heilige geheten in Levit. vi: 18; Hfdst. vii: 6; Hfdst. x: 17; Hfdst. xiv: 13. Dat het Altaar van het brandoffer den Heer uitbeeldde ten aanzien van het goede der liefde, en het receptieve ervan door de Engelen en de mensen, is boven getoond; derhalve wordt daarover aldus gesproken bij Moscheh: *“Zalven zult gij het Altaar des brandoffers, en al zijn vaten, zijn wasvat, en zijn voetstuk; en heiligen zult gij ze, opdat zij een heilige der heiligen zijn; al wie ze aanroert, zal zich heiligen”*, Exod. xxx: 29. *Het reukwerk* waarvan werd gegeven vóór de Getuigenis in de Tent der Samenkomst, wordt ook geheten *“het heilige der heiligen”*, Exod. xxx: 36, omdat het het hemels goede in de laatste dingen betekende, en eveneens de dingen die uit dat goede voortgaan, n. 9475. Bij Ezechiël: *“Dit is de wet van het huis, op het hoofd des bergs de gehele grens ervan rondom, een heilige der heiligen”*, xliii: 12; dat het huis met de grens daaromheen het heilige der heiligen wordt geheten, is omdat met het huis Gods het hemels

Rijk wordt aangeduid, en in den hoogsten zin de Heer ten aanzien van het goede der liefde, n. 3720; vandaar wordt er ook gezegd: op het hoofd des bergs, want met het hoofd des bergs wordt iets eenders aangeduid, n. 6435, 9422, 9434. Bij Daniël: “Zeventig weken zijn bestemd over het volk en over de heilige stad, om te verzegelen het visioen en den profeet, en om *te zalven het heilige der heiligen*”, IX: 24; daar wordt gehandeld over de Komst des Heren, die alleen de Gezalfde van Jehovah is, en alleen heilig, en eveneens ten aanzien van Zijn Menselijke is het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, aldus het heilige der heiligen. Dat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke alleen de Gezalfde van Jehovah is, zie men in n. 9954; en dat Hij alleen heilig is, n. 9229; en dat Hij het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde is, in de aangehaalde dingen in n. 9199 einde. Dat het hemels goede het heilige der heiligen is, doch het geestelijk goede het heilige, is omdat het hemels goede het binnenste goede is; derhalve is dit goede eveneens het goede van den binnensten Hemel; doch het geestelijk goede is het daaruit voortgaande goede, en derhalve is het goede van den middelsten Hemel, en dit goede is voor zoveel goed, en vandaar is het voor zoveel heilig, als het het hemels goede in zich heeft; dit vloeit immers in dat in, en concipiëert dat, en verwekt dat zoals een vader den zoon. Onder het hemels goede wordt het goede der liefde uit den Heer tot den Heer verstaan, en onder het geestelijk goede wordt het goede der liefde jegens den naaste uit den Heer verstaan; het goede zelf der liefde tot den Heer uit den Heer, is het heilige der heiligen, omdat de Heer door hetzelfde Zich onmiddellijk verbindt, doch het goede der liefde jegens den naaste is het heilige, omdat de Heer door hetzelfde Zich middellijk verbindt, en Hij verbindt zich voor zoveel, als het het goede der liefde uit den Heer in zich heeft. Het goede der liefde tot den Heer uit den Heer is in elk goede der naastenliefde dat echt is, en eveneens in elk goede des geloofs dat echt is, want het vloeit in uit den Heer; niemand immers kan den naaste liefhebben, en uit de liefde hem het goede doen uit zich, maar uit den Heer; en niemand kan in God geloven vanuit zich, maar vanuit den Heer; daarom, wanneer de Heer wordt erkend, en de naaste wordt geliefd, dan is de Heer in de liefde jegens den naaste, hoezeer de mens dit ook niet moge weten. Dit wordt eveneens verstaan onder des Heren woorden bij Mattheus: “De gerechten zullen antwoorden: Heer, *wanneer hebben wij U gezien* hongerig, en hebben U gevoed, of dorstig, en hebben U te drinken gegeven; *wanneer hebben wij U gezien* krank en in de gevangenis en zijn tot U gekomen. Maar de Koning zal tot hen zeggen: Voorwaar, Ik zeg u: *Voor zoveel als gij dit aan een van deze Mijn minste broederen hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan*”,

xxv: 37, 38, 39, 40. Daaruit blijkt, dat de Heer in het goede der naastenliefde is, en Hij dat goede is, ook al weten zij het niet die in dit goede zijn. Onder de broederen worden in den naasten zin degenen verstaan die in het goede der naastenliefde zijn, en in den zin die los is van den persoon, zijn de broederen des Heren de goede dingen zelf der naastenliefde; men zie n. 5063 tot 5071.

10130. Al wie het Altaar aanroert, zal worden geheiligd; dat dit betekent een ieder die het Goddelijke des Heren opneemt, staat vast uit de betekenis van aanroeren, zijnde de vergemeenschapping, de overdracht, de opneming, waarover aanstonds; uit de betekenis van het Altaar, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het goede der liefde, hier in den Hemel en in de Kerk, waarover boven n. 10129; en uit de betekenis van geheiligd worden, zijnde het Goddelijke des Heren opnemen, waarover ook boven n. 10128. Dat aanroeren de vergemeenschapping, de overdracht en de opneming is, komt omdat de innerlijke dingen zich voortstrekken door de uitwendige dingen, vooral door den tast, en zo zich met een ander vergemeenschappen, en zichzelf op den ander overdragen, en voor zoveel als de wil van den ander samenstemt, en één maakt, worden opgenomen. Of gij zegt de wil dan wel de liefde, het is hetzelfde, want hetgeen van des menschen liefde is, dat is ook van diens wil. Daaruit volgt eveneens, dat de innerlijke dingen van den mens, welke van diens liefde en vandaar van diens denking zijn, zich voortstrekken door den tast, en aldus zich vergemeenschappen met den ander, en zich op den ander overdragen; en voor zoveel als de ander den persoon liefheeft, of de dingen die de persoon spreekt of verricht, voor zoveel worden zij opgenomen. Dit openbaart zich vooral in het andere leven, want daar handelen allen uit het hart, dat is, uit den wil of de liefde, en het is niet geoorloofd te handelen uit gebaren afgescheiden van die, noch te spreken uit een huichelachtigen mond, dat is, afgescheiden van de denking des harten. Daaruit blijkt, hoe de innerlijke dingen zich vergemeenschappen met den ander, en zich op den ander overdragen door den tast; en hoe de ander die dingen opneemt volgens zijn liefde. De wil of de liefde van een ieder maakt daar den gansen mens uit, en de sfeer des levens daaruit vloeit van hem uit zoals een adem of een damp, en omgeeft hem, en maakt als het ware hemzelf rondom hem, nauwelijks anders dan zoals de uitwaseming rondom de planten in de wereld, die ook op een afstand wordt waargenomen door de geuren; ook rondom de beesten, die fijn wordt waargenomen door een hond met scherpen reuk; zulk een uitwaseming ontgolft ook aan ieder mens, zoals eveneens uit veel ondervinding bekend is. Doch wanneer de mens het lichaam aflegt, en een geest of een Engel wordt, is die uitwaseming of uitademing niet stoffelijk, zoals in de

wereld, maar zij is geestelijk, ontvloeiende aan zijn liefde; deze vormt dan de sfeer rondom hem, welke maakt dat hij op een afstand door de anderen wordt doorvat zodanig als hij is; over deze sfeer zie men de dingen die in de aangehaalde plaatsen in n. 9606 zijn getoond. Omdat deze sfeer met den ander wordt vergemeenschap, en daar op hem wordt overgedragen, en door den ander wordt opgenomen volgens diens liefde, ontstaan daaruit tal van wonderbaarlijke dingen daar, die den mens in de wereld onbekend zijn; zoals *Ten eerste*: Dat alle aanwezigheid is volgens de gelijkheden der liefden, en alle afwezigheid volgens de ongelijkheden ervan. *Ten tweede*: Dat allen worden vergezelschap volgens de liefden; zij die in de liefde tot den Heer uit den Heer zijn, worden vergezelschap in den binnensten Hemel; zij die in de liefde jegens den naaste uit den Heer zijn, worden vergezelschap in den middelsten Hemel; zij die in de gehoorzaamheid des geloofs zijn, dat is, die het ware doen terwille van het ware, worden vergezelschap in den laatsten Hemel; zij die echter in de liefde van zich en van de wereld zijn, dat is, die doen wat ze doen voor zich en voor de wereld als doelen, worden vergezelschap in de hel. *Ten derde*: Dat allen hun ogen keren tot hen die zij liefhebben; zij die den Heer liefhebben, keren hun ogen tot den Heer als Zon; zij die den naaste liefhebben uit den Heer, keren hun ogen tot den Heer als Maan; evenzo zij die het ware doen terwille van het ware. Aangaande den Heer als Zon en als Maan zie men de dingen die zijn getoond in n. 1521, 1529, 1530, 1531, 3636, 3643, 4060, 4321 einde, 5097, 5377, 7078, 7083, 7171, 8644, 8812; en, wat wonderlijk is, waarheen zij zich ook keren, of tot welke streek dan ook, schouwen zij nochtans den Heer vóór zich. Het tegendeel is het geval voor hen die in de hel zijn; hoe meer zij daar in de liefde van zich en in de liefde van de wereld zijn, des te meer keren zij zich van den Heer af, en zij hebben Hem aan den rug; dit ook onverschillig waarheen of tot welke streek zij zich keren. *Ten vierde*: Wanneer een Engel des Hemels zijn blik vestigt op anderen, zo worden zijn innerlijke dingen vergezelschap met en overgedragen op dezelve, al naar de hoeveelheid en de hoedanigheid van zijn liefde, en zij worden opgenomen door hen al naar de hoedanigheid en hoeveelheid hunner liefde; weswege er, indien door den Engel des Hemels de blik wordt gevestigd op de goeden, blijdschap en vreugde ontstaat, indien echter op de bozen, smart en marteling. Dat echter met de aanraking van de hand ook de vergemeenschapping, de overdracht, en de opneming wordt aangeduid, komt omdat het actieve van het ganse lichaam is verzameld in de armen en in de handen, en de innerlijke dingen door de uiterlijke dingen worden uitgedrukt in het Woord. Vandaar is het, dat met de armen, met de handen, en vooral met de rechter, de macht

wordt aangeduid; men zie de aangehaalde dingen in n. 10019 en n. 10023, 10076; en vandaar wordt met de hand aangeduid al wat bij den mens is, aldus de ganse mens voorzover als hij handelende is; men zie de aangehaalde dingen in n. 10019. Bovendien is het in de geleerde wereld bekend, dat alle uitwendige zinnen, zoals het gezicht, het gehoor, de smaak, en de reuk, betrekking hebben op den tast, en soorten van tast zijn. Dat met aanraken de vergemeenschapping, de overdracht, en de opneming wordt aangeduid, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, waarvan de volgende in het midden mogen worden gebracht; bij Moscheh: “Zalven zult gij de Tent der Samenkomst, en de Ark der Getuigenis, en de Tafel, en al haar vaten, en den Kandelaar, en al zijn vaten, en het Reukaltaar, en het Altaar des brandoffers, en al zijn vaten, en het Wasvat, en zijn voetstuk, en gij zult die heiligen, opdat zij het heilige der heiligen zijn; *al wie ze zal hebben aangeroeerd, zal worden geheiligd*”, Exod. xxx: 26 tot 29. Bij denzelfde: “*Al wat zal hebben aangeroeerd het overschot van het spijsoffer en het overschot van het vlees van de slachtoffers die voor Aharon en zijn zonen zijn, zal geheiligd worden*”, Levit. vi: 18, 27. Bij Daniël: “*De Engel roerde Daniël aan*, en herstelde hem op zijn standplaats, en hief hem op zijn knieën; en *hij raakte zin lippen aan*, en opende zijn mond, en *hij ging voort hem aan te raken*, en hij versterkte hem”, x: 10, 16, 18. Bij Jesaja: “Een van de Serafim *raakte met een gloeiende kool mijn mond aan*, en zeide: *Zie, deze heeft uw lippen aangeroeerd*; derhalve is uw ongerechtigheid geweken, en uw zonde is verzoend”, vi: 7. Bij Jeremia: “Jehovah zond Zijn hand uit, en *roerde mijn mond aan*; en Hij zeide: Ik geef Mijn woorden in uw mond”, i: 9. Bij Mattheus: “Jezus, uitstekende de hand tot den melaatse, *raakte hem aan*, zeggende: Ik wil, wees gereinigd; en terstond was zijn melaatsheid gereinigd”, viii: 3. Bij denzelfde: “Jezus zag de schoonmoeder van Petrus met koorts aangedaan, en *Hij raakte haar hand aan*, en de koorts verliet haar”, viii: 14, 15. Bij denzelfde: *Jezus raakte de ogen der blinden aan*, en hun ogen werden geopend”, ix: 29. Bij denzelfde: “*Jezus raakte de ogen der twee blinden aan*, en terstond ontvingen zij het gezicht”, xx: 34. Bij Lukas: “*Jezus raakte het oor van den gewonde aan*, en heelde hem”, xxii: 51. Bij Markus: “Zij brachten de kwalijk gestelden tot Jezus, *opdat zij maar de franje van Zijn bekleedsel mochten aanraken*, en zovelen als er aanraakten, werden geheeld”, vi: 56; Matth. xiv: 36. Bij Lukas: “Een vrouw lijdende aan den vloed des bloeds, *raakte de franje van het kleeid van Jezus aan*; en terstond stelpde de vloed des bloeds. Jezus zeide: *Wie is het die Mij heeft aangeraakt; iemand heeft Mij aangeraakt; Ik heb bekend dat kracht van Mij is uitgegaan*”, viii: 44 tot 48. Bij Markus: “Zij brachten kleine kinderen tot Jezus, *opdat Hij ze zou aanraken*; en *Hij nam ze*

op in de armen, legde Zijn handen op hen, en zegende hen”, x: 13, 16. Uit deze dingen blijkt, dat met aanraken de vergemeenschapping, de overdracht, en de opneming wordt aangeduid. Evenzo waar gehandeld wordt over de onreine dingen, waarmede in den inwendigen zin worden aangeduid de boze en de valse dingen, welke uit de hellen zijn; zoals bij Moscheh: “*Wie een dode aanraakt* ten aanzien van elke ziel eens mensen, zal zeven dagen onrein zijn. *Al wie een dode aanraakt*, ten aanzien van de ziel eens mensen die sterft, en zich niet zal hebben ontzondigd, *hij heeft het Habitakel van Jehovah bezoedeld*; derhalve zal deze ziel worden uitgeroeid uit Israël. *Al wie zal hebben aangeraakt op het oppervlak eens velds een met het zwaard doorboorde, of een dode, of het been eens mensen, of een graf*, zal zeven dagen onrein zijn. *Wie de wateren der afzondering aanraakt*, zal onrein zijn tot den avond. *Al wat den onreine zal hebben aangeraakt*, zal onrein worden; *en de ziel die zal hebben aangeraakt*, zal onrein zijn tot den avond”, Num. XIX: 11, 13, 16, 21, 22. Bij denzelfde: “*Wie aanraakt de onreine beesten, de onreine kruipende dingen*, zal onrein zijn tot den avond; *al hetgeen waarop het zal gevallen zijn*, zal onrein zijn, hetzij een houten vat, een kleed, wateren, een aarden vat, spijs, drank, een oven, een bron, een put, een waterhouder, zij zullen onrein zijn”, Levit. XI: 31 tot 36; desgelijks Hfdst. V: 2, 3; Hfdst. VII: 21. Bij denzelfde: “*Wie in een vloed is, is onrein; de man die zijn leger zal hebben aangeraakt; indien hij zal hebben gezeten op het vat waarop gene heeft gezeten; wie zijn vlees, zijn klederen zal hebben aangeraakt*; indien de met den vloed aangedane *zal hebben uitgespogen op den reine; de wagen waarop hij rijdt, het aarden vat, het houten vat*, zal onrein zijn”, Levit. XV: 1 tot het einde. Ook “*wie een melaatse zal hebben aangeraakt*”, Levit. XXII: 4. Bij denzelfde: “*Indien van een lijk zal zijn gevallen op al het zaad van een zaaïende*, dat wordt gezaaid, dat zal rein zijn; indien echter water op het zaad zal zijn gegeven, en *een lijk zal daarop gevallen zijn*, dat zal onrein zijn”, Levit. XI: 37, 38. Met die onreine dingen worden aangeduid de verschillende geslachten van boze dingen en van de valse dingen daaruit, die uit de hel zijn, welke zijn vergemeenschap, overgedragen en opgenomen; de afzonderlijke onreine dingen betekenen enig boze in het bijzonder; het zijn immers de boze dingen die den mens onrein maken, want zij besmetten zijn ziel. Van de boze geesten en geniën golven ook de boze dingen huns harten uit, en volgens de overredingen van het boze besmetten zij hen die aanwezig zijn; het is deze besmetting die wordt aangeduid met de aanraking van de onreine dingen. Bij Moscheh: “Van de vrucht des booms, die in het midden van den tuin is, zult gij niet eten, *noch die aanraken*, opdat gij niet sterft”, Gen. III: 3. Bij denzelfde: “De Engel, die met Jakob worstelde, ziende dat hij

hem niet overmocht, *raakte de kom zijner dij aan*, en de kom der dij werd ontwricht”, Gen. xxxii: 25. Bij denzelfde: “Moscheh zeide *dat zij niet wat ook zouden aanraken* van hetgeen Korach, Dathan, en Abiram hadden, opdat zij niet zouden worden verteerd vanwege al hun zonden”, Num. xvi: 26. Bij Jesaja: “Wijkt, wijkt, *raak het onreine niet aan*, gaat uit van het midden van haar, wordt gereinigd, gij die de vaten van Jehovah draagt”, LII: II. Bij Jeremia: “Zij zwierven blind op de straten, zij waren met bloed bevekt; de dingen die zij niet kunnen, *raken zij met hun bekleedselen aan*; wijkt, hij is onrein; zij roepen tot hen: Wijkt, *raak niet aan*”, Klaagl. iv: 14, 15. Bij Haggai: “Zie, een man zal het vlees der heiligheid dragen in de slip van zijn kleed, en *met zijn slip raakt hij aan het brood, of den wijn, of de olie, of enige spijs*; nochtans zal hij niet worden geheiligd. Indien *een onreine van ziel iets van die dingen zal hebben aangeraakt*, zal hij nochtans onrein zijn”, II: 12, 13, 14. Bij Hoschae: “Vals zweren. en liegen, en doden, en stelen, en echtbreken; zij roven, en *bloeden raken aan bloeden*; deswege zal het land rouwen”, iv: 2, 3.

10131. En dit is het wat gij zult doen op het Altaar; dat dit betekent wat in het algemeen de opneming van den Heer in den Hemel en in de Kerk betreft, staat vast uit de betekenis van: dit is het wat gij zult doen op het Altaar, zijnde dat wat in het algemeen de opneming van den Heer in de Hemelen betreft; met het Altaar immers wordt het Goddelijke des Heren in de Hemelen aangeduid, n. 10129, aldus eveneens de opneming van Hem; en met dit zult gij doen daarop, wordt aangeduid: dat wat het in het algemeen betreft; want in hetgeen volgt wordt gehandeld over de dagelijkse brandoffers, en daarmede wordt dat uitgebeeld wat in het algemeen de opneming van den Heer betreft; met de lammeren immers wordt het goede der onschuld aangeduid, en het goede der onschuld is het enige dat den Heer opneemt, want zonder het goede der onschuld is er geen liefde tot den Heer, noch is er liefde jegens den naaste, noch een geloof dat het leven in zich heeft, in het algemeen niet het goede waarin het Goddelijke is; men zie de aangehaalde dingen in n. 10021. Vandaar komt het, dat met: dit zult gij doen op het Altaar, wordt aangeduid dat wat in het algemeen de opneming van den Heer in den Hemel en in de Kerk betreft. Wanneer er Hemel wordt gezegd, wordt ook de Kerk verstaan, want de Hemel des Heren op aarde is de Kerk; en een ieder in wien de Kerk is, in dien is ook de Hemel; de Heer is immers in hem, en waarde Heer is, daar is de Hemel. Ook maakt de Kerk één met den Hemel, het ene hangt immers van het andere af in een onverbrekkelijk verband; het is het Woord dat verbindt; in het Woord is de Heer, en de Heer is het Woord, Joh. 1: 1 en vervolg.

10132. Lammeren, zonen van een jaar, twee des daags; dat dit het goede der onschuld in elken staat betekent, staat vast uit de betekenis van de lammeren, zijnde het goede der onschuld, waarover aanstonds; uit de betekenis van de zonen van een jaar, zijnde het hoedanige der kindsheid, waaraan evenwel de ware dingen zijn ingeplant, waarover ook aanstonds; en uit de betekenis van des daags, zijnde in elken staat, want met den dag wordt de staat aangeduid, en met den morgen van den dag en met den avond ervan, waarin de brandoffers van lammeren geschieden, wordt elke staat aangeduid. Dat de dag de staat is, zie men in n. 893, 2788, 3462, 3785, 4850, 7680; en dat de wisselingen der staten zich gedragen zoals de wisselingen van den dag ten aanzien van den morgen, den middag, den avond, den nacht, en wederom den morgen, n. 5672, 5962, 6110, 8426. Dat de lammeren het goede der onschuld zijn, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar de lammeren worden genoemd, zoals bij Jesaja: “De wolf zal *met het lam* verkeren, en de luipaard zal *met den geitebok* nederliggen, en *het kalf* en de jonge leeuw, en het mestvee tezamen; en *een kleine knaap* zal ze leiden; *een zoogkind* zal spelen over het gat van een adder, en *een gespeend kind* zal zijn hand uitsteken over de spelonk van den basilisk; zij zullen zich niet verderven in den gansen berg Mijner heiligheid. En het zal te dien dage geschieden, de natiën zullen zoeken den Wortel van Jischaï, Die staande is tot een banier der volken; en Zijn rust zal heerlijkheid zijn”, xi: 6, 8, 9, 10. Hier wordt beschreven de staat van vrede en onschuld in de Hemelen en in de Kerk, nadat de Heer in de wereld kwam; en omdat de staat van vrede en onschuld wordt beschreven, worden het lam, de geitebok, en het kalf vermeld, voorts de kleine knaap, het zoogkind, en het gespeende kind, en met die allen wordt het goede der onschuld aangeduid; het binnenste goede der onschuld met het lam, het innerlijke goede der onschuld met den geitebok, en het uiterlijke goede der onschuld met het kalf; evenzo met den knaap, het zoogkind, en het gespeende kind; de berg der heiligheid is de Hemel en de Kerk, waar het goede der onschuld is; de natiën zijn zij die in het goede zijn; de Wortel van Jischaï is de Heer, uit Wien dat goede is; het goede der liefde uit Hem tot Hem, hetwelk ook het hemels goede wordt genoemd, is het goede der onschuld. Dat het lam het goede der onschuld is in het algemeen, en in het bijzonder het binnenste goede der onschuld, staat hieruit vast, dat het in de eerste plaats wordt genoemd; voorts hieruit, dat de Heer Zelf het Lam wordt geheten, zoals in de volgende dingen zal worden gezien. Dat de geitebok het innerlijk goede der onschuld is, zie men in n. 3519, 4871; dat het kalf of de var het uiterlijk goede der onschuld is, n. 430, 9391; dat de knaap de onschuld is, n. 5236; evenzo het zoogkind, het gespeende kind, of

het kleine kind, n. 430, 2280, 3183, 3494, 5608; dat de berg der heiligheid daar is waar het goede der liefde tot den Heer is, n. 6435, 8758; dat de natiën degenen zijn die in dat goede zijn, n. 1416, 6005. Dat het goede der liefde tot den Heer, hetwelk het hemels goede wordt genoemd, het goede der onschuld is, staat vast uit hen die in den binnensten Hemel zijn, die, omdat zij in dat goede zijn, naakt en zoals kleine kinderen verschijnen, ter oorzaak hiervan dat de naaktheid *de* onschuld is, desgelijks de kindsheid; men zie de aangehaalde dingen in n. 9277, en n. 3887, 9680. Er wordt gezegd dat de wolf zal verkeren met het lam, omdat met de wolf degenen worden aangeduid die tegen de onschuld zijn, zoals ook bij denzelfde: *“De wolf en het lam zullen tezamen weiden; zij zullen niet het boze doen, noch verderven in den gansen berg Mijner heiligheid”*, LXV: 25; en bij Lukas: *“Jezus zeide tot de discipelen, die Hij uitzond: Zie, Ik zend u zoals lammeren in het midden der wolven, x: 3. Aangezien de Heer toen Hij in de wereld was, ten aanzien van Zijn Menselijke de Onschuld zelf was, en aangezien vandaar het al der Onschuld uit Hem voortgaat, wordt de Heer derhalve het Lam geheten, en het Lam Gods; zoals bij Jesaja: “Zend het Lam van den Heerser der aarde, van de rots naar de woestijn tot den berg der dochter van Zion”, xvi: 1. Bij denzelfde: “Hij verdroeg de verdrukking, en Hij werd verslagen; toch deed Hij Zijn mond niet open, zoals een Lam werd Hij ter slachting geleid”, lIII: 7. Bij Johannes: “Johannes de Doper zag Jezus komen; hij zeide: Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt”, i: 29, 36. In de Apocalypse: “Het Lam, Dat in het midden des Troons is, zal hen weiden, en Het zal hen heenleiden tot de levende bronnen der wateren”, vii: 17; en elders: “Dezen zijn het die met vrouwen niet zijn bevekt; dezen zin het die het Lam volgen waar Het ook gaat; dezen zijn gekocht van de mensen, de eerstelingen voor God en het Lam”, xiv: 4; behalve meermalen elders in de Apocalypse, zoals in Hfdst. v: 6, 8, 12, 13; Hfdst. vi: 1, 16; Hfdst. vii: 9, 10, 14; Hfdst. xii: 11; Hfdst. xiii: 8; Hfdst. xiv: 1; Hfdst. xv: 3; Hfdst. xvii: 14; Hfdst. xix: 7, 9; Hfdst. xxi: 9, 14, 22, 23, 27; Hfdst. xxii: 1, 3. Omdat de lammeren degenen zijn die in de onschuld zijn, zeide derhalve de Heer tot Petrus eerst “weid Mijn lammeren”, en daarna “weid Mijn schapen”, en nog eens “weid Mijn schapen”, Joh. xxi: 15, 16, 17; de lammeren daar zijn zij die in het goede der liefde tot den Heer zijn, want dezen zijn in het goede der onschuld meer dan de overigen; de schapen echter zijn zij die in het goede der liefde jegens den naaste zijn, en die in het goede des geloofs zijn. Iets eenders wordt met de lammeren aangeduid bij Jesaja: “Zie, de Heer Jehovih komt in den Sterke, en Zijn arm heerst voor Hem; zoals een Herder zal Hij Zijn kudde weiden, in Zijn arm zal Hij de lammeren*

verzamelen, in Zijn schoot zal Hij ze dragen, *de zogende zal Hij zachtjes leiden*”, xl: 10, 11. Dat deze dingen zijn gezegd aangaande den Heer, is duidelijk; omdat onder de lammeren degenen worden verstaan die in de liefde tot Hem zijn, aldus in het goede der onschuld, wordt derhalve gezegd dat Hij ze zal verzamelen in Zijn arm, en dragen in Zijn schoot; zij zijn immers met den Heer verbonden door de liefde, en de liefde is de geestelijke verbinding; en derhalve wordt er eveneens aan toegevoegd dat Hij de zogenden zachtjes zal leiden; de zogenden immers en de kleine kinderen zijn zij die in het goede der onschuld zijn, n. 430, 2280, 3183, 3494. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat de brandoffers en de slachtoffers van lammeren betekenen, en waarom die zouden geschieden iederen dag, iederen sabbath, iedere nieuwe maan, en ieder feest, bij het Paasfeest op de afzonderlijke dagen; en waarom op het Paasfeest een lam, dat het Paaslam werd geheten, zou worden gegeten; waarover aldus bij Moscheh: “Deze maand zij ulieden het hoofd der maanden; deze ten opzichte van u de eerste van de maanden des jaars; gij zult nemen *een stuk kleinvee, manlijk, van de lammeren, of van de geitebokken*; en zij zullen nemen van het bloed, en geven op de zijposten, en op den bovendorpel, en op de huizen in welke zij het eten zullen; zij zullen van hetzelfde niet rauw eten, of gekookt in wateren, maar aan het vuur gebraden”, Exod. xii: 2, 3, 5, 7, 9. Met het Paasfeest werd de bevrijding van de verdoemenis aangeduid van hen die den Heer opnemen met de liefde en het geloof, n. 9286, 9287 tot 9292; aldus zij die in het goede der onschuld zijn, want het goede der onschuld is het binnenste der liefde en des geloofs, en het is de ziel ervan, weswege er wordt gezegd, dat zij het bloed ervan zouden geven op de zijposten, den bovendorpel, en de huizen; want waar het goede der onschuld is, daar kan de hel niet binnenkomen. Dat zij het aan het vuur gebraden zouden eten, was ter oorzaak hiervan, dat daarmede het goede der hemelse liefde werd uitgebeeld, zijnde het goede der liefde tot den Heer uit den Heer. Omdat het lam de onschuld betekende, werd derhalve, wanneer de dagen na de baring waren vervuld, “*een lam, de zoon van een jaar, tot een brandoffer*, en de zoon van een duif, of een tortelduif, tot een slachtoffer geofferd”, Levit. xii: 6; met den zoon van een duif en met een tortelduif werd evenzo de onschuld aangeduid, als met een lam; met de baring wordt in den geestelijken zin de baring van de Kerk aangeduid, zijnde die van het goede der liefde; er wordt immers geen andere baring in den Hemel verstaan; en met het brandoffer en het slachtoffer ervan wordt de zuivering van de boze dingen door het goede der onschuld aangeduid; want dit goede is het waarin het Goddelijke invloeit, en waardoor het zuivert. Dat “wie door dwaling zal hebben gezondigd, *een lam zal offeren*,

of een wifesjong der geiten, of twee tortelduiven, of twee zonen der duiven, voor de schuld”, Levit. v: 1 tot 13, was ter oorzaak hiervan, dat de zonde door dwaling een zonde uit onwetendheid is, en indien er in de onwetendheid onschuld is, geschiedt er zuivering. Van den Nazireër wordt er ook gezegd, dat hij, “wanneer hij zijn Nazireërschap heeft vervuld, zal offeren een lam, den zoon van een jaar, tot een brandoffer, en een oilam, de dochter van een jaar, tot een zondeslachtoffer, en één ram tot een dankslachtoffer, voorts een korf van ongezuurde dingen, koeken gemengd met olie, en vladen van ongezuurde dingen, gezalfd met olie”, Num. vi: 13, 14, 15. Met al die dingen, namelijk met het lam, het oilam, den ram, de ongezuurde broden, de koeken, de vladen, en de olie, worden de hemelse dingen aangeduid, dat is, de dingen die der liefde tot den Heer uit den Heer zijn; dat die dingen door den Nazireër zouden worden geofferd na de vervulling van de dagen van het Nazireërschap, was ter oorzaak hiervan, dat de Nazireër den hemelsen mens uitbeeldde, of den Heer ten aanzien van het Goddelijk Hemelse; het Goddelijk Hemelse is het Goddelijke des Heren in den binnensten Hemel; en dit Goddelijke is de onschuld. Uit deze dingen kan vaststaan, dat met het lam het goede der onschuld wordt aangeduid, want met alle beesten die werden geofferd, werd iets van de Kerk aangeduid; hetgeen bovenal hieruit kan vaststaan, dat Heer Zelf het Lam wordt geheten, zoals vaststaat uit de boven aangehaalde plaatsen; en eveneens dat degenen lammeren worden geheten die den Heer liefhebben, zoals bij Jesaja Hfdst. xl: 10, 11; en bij Johannes Hfdst. xxi: 15; en dat eveneens de rechtschapen mensen schapen worden geheten, zoals in Matth. Hfdst. xv: 21 tot 29; Hfdst. xxv: 31 tot 41; Hfdst. xxvi: 31; Joh. x: 7 tot 16, 26 tot 31; Hfdst. xxi: 16, 17, en elders; en de boze mensen bokken, Matth. xxv: 31, 32; Zachar. x: 3; Dan. viii: 5 tot 11, 25. Dat alle nuttige en zachtvaardige beesten de goede aandoeningen en neigingen betekenen, doch de onnuttige en wreedaardige de boze aandoeningen en neigingen, daarvoor zie men de aangehaalde dingen in n. 9280. Het goede der onschuld wordt niet slechts aangeduid met het lam, maar ook met den ram, en met den var, maar met dit verschil, dat met het lam het binnenste goede der onschuld wordt aangeduid, met den ram het innerlijk of middelste goede der onschuld, en met den var het uitwendig goede der onschuld. Het uitwendige, het inwendige, en het binnenste in een ieder zal het goede der onschuld zijn, opdat de mens zij wederverwekt, want het goede der onschuld is het wezen zelf van elk goede; omdat deze drie graden der onschuld worden aangeduid met den var, den ram, en het lam, werden derhalve die drie tot een slachtoffer en tot een brandoffer geofferd, wanneer de zuivering door dit goede werd uitgebeeld,

hetgeen geschiedde op de afzonderlijke nieuwe manen, op de feesten, den dag der eerstelingen, wanneer het Altaar werd ingewijd, zoals blijkt in Num. VII: 15, 21, 27, 38, en vervolg; Hfdst. XXVIII: 1 tot het einde; en Hfdst. XXIX: 1 tot het einde. Dat de var het uitwendig goede der onschuld is, zie men in n. 9391, 9990; dat de ram het inwendig goede der onschuld is, n. 10042. Wat de onschuld is, en hoedanig zij is bij de kleine kinderen, hoedanig bij de eenvoudigen die in de onwetendheid zijn, en hoedanig bij de wijzen, zie men in de aangehaalde dingen in n. 10021 einde. Dat er wordt gezegd, dat het lam dat tot een brandoffer zou worden geofferd, de zoon van een jaar zou zijn, betekende dat het dan een lam was; wanneer het immers het jaar had overschreden, was het een schaap; en omdat het lam als het ware het kleine kind van een schaap was, werd daarmee zulk een goede aangeduid dat der kindsheid is, zijnde het goede der onschuld; vandaar was het eveneens, dat de lammeren tot een brandoffer zouden worden geofferd in de eerste maand van het jaar, wanneer het Pascha was, Exod. XII: 2 en vervolg; Num. XXVIII: 16, 19; op den dag der eerstelingen, Num. XXVIII: 26, 27; op den dag waarop zij de garf wiegelden, Levit. XXIII: 11, 12; want met de eerste maand des jaars, en met den dag der eerstelingen, en met den dag van de wiegeling van de garf, werd ook de staat der kindsheid, aldus de staat der onschuld aangeduid.

10133. Geduriglijk; dat dit betekent in elken Goddelijken Eredienst, staat vast uit de betekenis van geduriglijk, wanneer er gehandeld wordt over zulke dingen die van den Goddelijken Eredienst zijn, zijnde alles en in alles; er wordt immers gehandeld over de zuivering van de boze en de valse dingen door het goede der onschuld, want dit goede wordt aangeduid met de lammeren, en de zuivering van de boze dingen en de valse dingen daaruit met het brandoffer van die; dit wordt geduriglijk geheten, omdat het in allen Goddelijken Eredienst was; derhalve geschiedde het ook tweemaal iederen dag, des morgens en des avonds; en hetgeen des morgens en des avonds geschiedde, beeldde in het algemeen allen Eredienst en in elken Eredienst uit; het goede der onschuld immers zal in elk goede, en daaruit in elk ware zijn, opdat het het goede en het ware zij, waarin het leven uit het Goddelijke is, aldus in elken Eredienst, want alle Eredienst zal zijn uit het goede der liefde en uit de ware dingen des geloofs, opdat het een Eredienst zij. Dat al het goede der Kerk en des Hemels in zich de onschuld heeft, en dat zonder haar het goede niet het goede is, aldus ook de Eredienst niet de Eredienst, zie men in n. 2736, 2780, 6013, 7840, 9262, 7887; en wat de onschuld is, n. 3994, 4001, 4797, 5236, 6107, 6765, 7902, 9262, 9936, en de aangehaalde dingen in n. 10021 einde. Dat geduriglijk is alles en in alles, namelijk alle Eredienst en

in elken Eredienst, is omdat het den tijd insluit; en in de Hemelen, waar het Woord niet wordt verstaan in den natuurlijken zin, maar in den geestelijken zin, is niet enig begrip van tijd, maar in de plaats van tijden worden daar zulke dingen doorvat die van den staat zijn; hier dus wordt met geduriglijk de voortdurende staat in den Eredienst doorvat, aldus alle Eredienst en in elken Eredienst; evenzo met de overige dingen in het Woord die iets van tijd in zich sluiten, zoals met gisteren, heden, morgen, in twee dagen, in drie dagen, met den dag, de week, de maand, en het jaar, voorts met de tijden van den dag en het jaar, zoals met den morgen, den middag, den avond, den nacht, met de lente, den zomer, den herfst, en den winter; weswege, opdat de geestelijke zin des Woords worde verstaan, uit den natuurlijken zin ervan al datgene moet worden geworpen wat van den tijd is, en eveneens wat van een plaats is, alsmede al wat van den persoon is, en daarvoor in de plaats de staten der dingen moeten worden opgevat; uit welke dingen kan vaststaan, hoe zuiver het Woord is in den inwendigen zin, aldus hoe zuiver het wordt doorvat door de Engelen in de Hemelen, bijgevolg hoezeer de wijsheid en het inzicht der Engelen uitmunt boven het inzicht en de wijsheid der mensen, die alleen denken uit een natuurlijke dat bepaald is tot de dingen in de wereld en op den aardbol die ten zeerste eindig zijn. Dat de tijden in de Hemelen staten zijn, zie men in n. 1274, 1382, 2625, 2788, 2837, 3254, 3356, 3404, 3827, 4814, 4882, 4901, 4916, 6110, 7218, 7381, 8070; en wat staten zijn, n. 4850. Uit deze dingen blijkt, wat met het gedurig brandoffer van lammeren wordt aangeduid; aldus wat met gedurig en geduriglijk elders, zoals “dat het vuur *geduriglijk* zal branden op het Altaar”, Levit. vi: 6; dat “het *gedurige brood* zal zijn op de tafel”, Num. iv: 7; met het vuur daar en met het brood wordt het goede der liefde uit den Heer tot den Heer aangeduid; dat het vuur dit is, zie n. 4906, 5215, 6314, 6832, 6834, 6849, 7324, 7852, 10055; en eveneens het brood, n. 2165, 2177, 3478, 3735, 3813, 4211, 4217, 4735, 4976, 9323, 9545; met geduriglijk wordt daar ook aangeduid dat dit goede in allen Eredienst zal zijn; en dat uit dat goede zoals uit zijn vuur het ware des geloofs zou lichten, wordt daarmede aangeduid “*dat zij de lamp bij voortduur zouden doen opgaan*”, Exod. xxvii: 20; dat de lamp het ware en het goede des geloofs is, zie men in n. 9548, 9783.

10134. Het ene lam zult gij maken in den morgen; dat dit betekent de verwijdering van de boze dingen door het goede der onschuld uit den Heer in den staat der liefde en des lichts daaruit in den inwendigen mens, staat vast uit de betekenis van het lam maken of dat slachtofferen, zijnde de verwijdering van de boze dingen door het goede der onschuld uit den Heer, waarover

aanstonds; en uit de betekenis van den morgen, zijnde de staat der liefde en des lichts daaruit in den inwendigen mens, waarover ook aanstonds. Dat met het lam maken of slachtofferen, wordt aangeduid de verwijdering van de boze dingen door het goede der onschuld uit den Heer, is omdat met de brandoffers en de slachtoffers de zuivering van de boze dingen en van de valse dingen daaruit werd aangeduid, of, wat hetzelfde is, de verwijdering ervan, en de inplanting van het goede en het ware, en de verbinding ervan uit den Heer, n. 9990, 9991, 10022, 10042, 10053; dat de zuivering van de boze dingen de verwijdering ervan is, zie men in de aangehaalde dingen in n. 10057; dat het lam het goede der onschuld is, n. 10132; dat de verwijdering van de boze dingen, en de inplanting van het goede en het ware, en de verbinding ervan geschiedt door het goede der onschuld uit den Heer, is omdat in elk goede de onschuld zal zijn opdat het het goede zij, en dat het zonder dat goede het goede niet is; de onschuld immers is niet slechts het vlak, waaraan de ware dingen worden ingezaaid, maar zij is ook het wezen zelf van het goede; voor zoveel als dus de mens in de onschuld is, wordt het goede het goede, en leeft het ware uit het goede, bijgevolg voor zoveel wordt de mens levend, en voor zoveel worden de boze dingen bij hem verwijderd; en voor zoveel als die worden verwijderd, voor zoveel worden de goede en de ware dingen ingeplant en verbonden uit den Heer; vandaar is het, dat het brandoffer gedurig geschiedde met lammeren. Dat al het goede des Hemels en der Kerk in zich de onschuld heeft, en dat zonder haar het goede niet het goede is, zie men in n. 2736, 2780, 6013, 7840, 9262, 7887; en wat de onschuld is, n. 3994, 4001, 4797, 5236, 6107, 6765, 7902, 9262, 9936. Dat de morgen is de staat der liefde en des lichts daaruit in den inwendigen mens, is omdat in de Hemelen bij de Engelen de staten worden gevariëerd ten aanzien van de liefde en van het geloof daaruit, zoals in de wereld bij de mensen de tijden worden gevariëerd ten aanzien van de warmte en tegelijk van het licht; die tijden zijn, zoals bekend is, de morgen, de middag, de avond, en de nacht; vandaar wordt in het Woord met den morgen de staat der liefde aangeduid, met den middag de staat des lichts in de klaarte; met den avond de staat des lichts in het duister, en met den nacht of de schemering de staat der liefde in het duister; dat er zodanige variaties van de staten in de Hemelen zijn, zie men in n. 5672, 5962, 6110, 7218, 8426; dat de morgen daar de staat des vredes en der onschuld is, aldus de staat der liefde tot den Heer, n. 2405, 2780, 8426, 8812, 10114; dat de middag de staat des lichts in de klaarte n. 3708, 5672, 9642; dat de avond de staat des lichts in het duister is, n. 3056, 3833, 6110; en dat er geen nacht is in den Hemel, maar een schemering, n. 6110, waarmede de staat der liefde in het

duister wordt aangeduid. Dat met den morgen wordt aangeduid de staat der liefde en des lichts daaruit *in den inwendigen mens*, is omdat de Engel wanneer hij in den staat der liefde en des lichts is, dan in zijn inwendigen mens is, doch wanneer hij in den staat des lichts en der liefde in het duister is, alsdan in den uitwendigen is; de Engelen immers hebben het inwendige en het uitwendige, maar wanneer zij in het inwendige zijn, rust het uitwendige nagenoeg; wanneer zij echter in het uitwendige zijn, zo zijn zij in een meer groven en duisteren staat; vandaar is het, dat zij, wanneer zij in den staat der liefde en des lichts zijn, in hun inwendige zijn, aldus in hun morgen; doch dat zij, wanneer zij in den staat des lichts en der liefde in het duister zijn, in het uitwendige zijn, aldus in hun avond. Daaruit blijkt, dat de variaties der staten geschieden door de verheffingen naar de innerlijke dingen, aldus in de hogere sfeer van het hemels licht en van de hemelse warmte, bijgevolg den Heer dichter nabij, en door de nederlatingen naar de uiterlijke dingen, in de lagere sfeer van het hemels licht en van de hemelse warmte, bijgevolg verder van den Heer verwijderd. Men moet weten, dat de innerlijke dingen hoger zijn, aldus den Heer dichter nabij, en dat de uiterlijke dingen lager zijn, aldus verder van den Heer verwijderd; en dat het Licht in de Hemelen is het Goddelijk Ware dat des geloofs is, en dat de Warmte in de Hemelen is het Goddelijk Goede dat der liefde is, het ene en het andere voortgaande uit den Heer; de Heer immers in den Hemel is de Zon, waaruit de Engelen het al des levens hebben, en vandaar de mens het al van het geestelijk en het hemels leven heeft; men zie de aangehaalde dingen in n. 9548, 9684; en dat de innerlijke dingen hoger zijn, aldus den Heer dichter nabij, n. 2148, 3084, 4599, 5146, 8325. De mens die wordt wederverwekt, en eveneens de mens die wederverwekt is, ondergaat ook variaties van staat ten aanzien van de liefde en ten aanzien van het geloof, door de verheffingen naar de innerlijke dingen, en door de nederlatingen naar de uiterlijke dingen; maar het zijn er weinigen, die hierover kunnen bespiegelen, omdat zij niet weten wat is denken en willen in den inwendigen mens, en in den uitwendigen, zelfs niet eens wat de inwendige mens is, en wat de uitwendige. Denken en willen in den inwendigen mens, is denken en willen in den Hemel, want de inwendige mens is daar; doch denken en willen in den uitwendigen mens, is denken en willen in de wereld, want de uitwendige mens is daar; weswege de mens wanneer hij in de liefde tot God is, en in het geloof daaruit, dan in den inwendigen mens is, omdat hij den Hemel is; wanneer hij echter in het duister is ten aanzien van de liefde en het geloof daaruit, dan is hij in den uitwendigen mens, omdat hij in de wereld is. Deze staten worden eveneens verstaan onder den morgen, den middag, den

avond, en den nacht of de schemering in het Woord; evenzo de staten der Kerk; haar eerste staat wordt ook de morgen genoemd in het Woord, de tweede staat de middag, de derde de avond, en de vierde of de laatste de nacht. Maar wanneer de Kerk in haar nacht is, waarin zij is wanneer zij niet langer in de liefde tot God en in het geloof is, dan zet uit de schemering de morgen in bij een andere natie, waar de nieuwe Kerk wordt geïnstalleerd. Het is immers met de Kerk in het gemeen gesteld zoals met den mens in het bijzonder; zijn eerste staat is de staat der onschuld, zoals eveneens der liefde jegens de ouders, jegens de voedster, en eveneens jegens de kleine makkertjes; zijn tweede staat is de staat des lichts; wanneer immers het kleine kind een knaap wordt, zo leert hij de dingen die des lichts zijn, dat is, de ware dingen des geloofs, en hij gelooft die; de derde staat is er wanneer hij aanvangt de wereld lief te hebben en zichzelf lief te hebben, hetgeen geschiedt wanneer hij een jongeman wordt, en wanneer hij denkt uit zich; en voor zoveel als deze liefden groeien, voor zoveel neemt het geloof af, en met het geloof de liefde jegens den naaste, en de liefde tot God; de vierde en laatste staat is er, wanneer hij zich niet om die dingen bekommert, en te meer wanneer hij ze ontkent. Zulke staten zijn ook de staten van iedere Kerk van haar aanvang tot haar einde; haar eerste staat is ook de staat der kindsheid, aldus eveneens der onschuld, bijgevolg der liefde tot den Heer; deze staat van haar wordt de morgen genoemd; de tweede staat is de staat des lichts; de derde staat is de staat des lichts in het duister, zijnde haar avond; en de vierde staat is de staat van geen liefde, en vandaar ook van geen licht, zijnde haar nacht. Dat het aldus is, is ter oorzaak hiervan, dat de boze dingen dagelijks aangroeien, en voor zoveel als die aangroeien, voor zoveel steekt als een besmetting de een den ander aan, vooral de ouders hun kinderen; behalve nog dat de erfboze dingen geleidelijk zich verdichten, en zo worden afgeleid. Dat de morgen den eersten staat der Kerk betekent, en eveneens den staat der liefde, staat vast bij Daniël: “Een heilige zeide: Hoe lang dit visioen, het gedurige, en de verwoestende overtreding. Hij zeide tot mij: *Tot aan den avond de morgen* twee duizend en drie honderd; dan zal het heilige gerechtvaardigd worden”, VIII: 13, 14; daar wordt gehandeld over de Komst des Heren; de avond is de staat der Kerk vóór Zijn Komst, de morgen echter is de eerste staat der Kerk na de Komst, en in den hoogsten zin de Heer zelf. Dat de Heer in den hoogsten zin is de Morgen, is omdat Hij de Zon des Hemels is, en de Zon des Hemels gaat nooit onder, maar is altijd in het Oosten; vandaar wordt de Heer eveneens het Oosten genoemd, bijgevolg ook de Morgen; men zie n. 2405, 2780, 9668. Bij Jesaja: “Tot mij een roepende uit Seir: Wat is er *van den nacht*,

wat is er van den nacht, wachter. De wachter zeide: *De morgen komt, en ook de nacht*", XXI: 11, 12. Onder den wachter wordt in den inwendigen zin degene verstaan die gadeslaat de staten der Kerk en de veranderingen ervan, aldus elke profeet; onder den nacht wordt de laatste staat der Kerk verstaan, onder den morgen haar eerste staat; met Seïr, waarvandaan de wachter roept, wordt aangeduid de verlichting van de natiën die in de duisternis zijn; dat Seïr dit is, zie men in n. 4240; en dat de nacht de laatste staat der Kerk is, n. 6000; de morgen komt, en ook de nacht, betekent dat hoewel er verlichting is voor hen die van de nieuwe Kerk zijn, er nochtans nacht is voor hen die in de oude zijn. Iets eenders wordt met den morgen aangeduid bij David: *"In den avond zal het geween vernachten, in den morgen gezang"*, Psalm xxx: 6; en bij Jesaja: *"Omtrent den tijd van den avond, zie, de schrik; voordat het morgen is, is hij er niet; xvii: 14. Omdat de morgen in den hoogsten zin den Heer betekent, en vandaar de liefde uit Hem tot Hem, regende derhalve het manna, hetwelk het hemelse brood was, lederen morgen neder"*, Exod. xvi: 8, 12, 13, 21. Dat de Heer het Brood is dat van den Hemel nederdaalt, aldus het manna, zie men in Joh. vi: 33, 35, 48, 50; en dat het brood de hemelse liefde is, zijnde de liefde uit den Heer tot den Heer, n. 2165, 2177, 3464, 4217, 4735, 5405, 5915, 9545; en omdat de Heer het Oosten en de Morgen is, en omdat het al der hemelse liefde is uit Hem, stond Hij derhalve eveneens op *"den morgen van den dag des sabbaths"*, Markus xvi: 9; en derhalve werd eveneens de dag vóór het Paasfeest de avond genoemd, want met het Paasfeest werd aangeduid de tegenwoordigheid des Heren, en de bevrijding der gelovigen uit de verdoemenis door Hem, n. 7867, 9286, 9287 tot 9292. Wie den inwendigen zin des Woords kent, kan weten wat het insluit, dat Petrus "driemaal den Heer zou hebben verloochend, vóórdat de haan tweemaal had gekraaid", Matth. xxvi 34, 74, 75; Markus xiv: 30, 68, 72; Lukas xxii: 34, 60, 61; Joh. xviii: 27. Door Petrus immers werd het geloof der Kerk uitgebeeld, of, wat hetzelfde is, de Kerk ten aanzien van het geloof; met den tijd waarop de haan kraaide, werd aangeduid de laatste staat der Kerk, welke tijd ook het hanegekraai werd geheten; met de drievoudige verloochening werd aangeduid de volslagen verloochening van den Heer aan het einde der Kerk. Dat Petrus het geloof der Kerk heeft uitgebeeld, aldus de Kerk ten aanzien van het geloof, zie men in de Voorrede tot Hfdst. xviii van Genesis, en tot Hfdst. xxii; voorts in n. 3750, 4738; en dat die woorden tot Petrus hebben betekend de verloochening van den Heer in de Kerk, wanneer haar einde daar is, n. 6000, 6073 einde, 10087. De Heer wordt immers verloochend, wanneer er niet langer enig geloof is, en het geloof is er niet, wanneer er niet langer de

naastenliefde is; dat drie het volledige betekent, n. 2788, 4495, 7715, 8347, 9198, 9488, 9489; vandaar is het, dat er werd gezegd dat hij driemaal zou verlooohenen. Dat dit is geschied inde schemering, toen de morgen op komst was, staat vast bij Johannes, Hfdst. xviii: 28; en dat *het hanengekraai* en de ochtendschemering hetzelfde is, blijkt bij Markus: “Waakt; gij weet immers niet wanneer de Heer des huizes zal komen; des avonds, of te middernacht, of *met het hanengekraai*, of in den morgen”, xiii: 35. Uit deze dingen nu kan vaststaan wat met den morgen wordt aangeduid.

10135. En het andere lam zult gij maken tussen de avonden; dat dit betekent iets eenders in den staat des lichts en der liefde in den uitwendigen mens, staat vast uit de betekenis van het lam maken of het slachtofferen, zijnde de verwijdering van de boze dingen door het goede der onschuld uit den Heer, zoals vlak boven n. 10134; en uit de betekenis van tussen de avonden, zijnde in den staat des lichts en der liefde in den uitwendigen mens; met den avond immers wordt in het Woord aangeduid de staat der innerlijke dingen, wanneer de ware dingen des geloofs in het duister zijn, en de goede dingen der liefde in enige koude; want de staten der liefde en des geloofs worden gevariëerd bij de Engelen, zoals in de wereld worden gevariëerd de staten van de tijden van den dag, zijnde de morgen, de middag, de avond, de nacht, of de schemering, en wederom de morgen. Wanneer de Engelen in den staat der liefde zijn, dan is het voor hen morgen, en dan verschijnt hun de Heer als de opgaande Zon; wanneer zij in den staat des lichts zijn, dan is het voor hen middag; wanneer zij echter in den staat des lichts in het duister zijn, dan is het voor hen avond; en daarna, wanneer zij in den staat der liefde in het duister of in enige koude zijn, dan is het voor hen nacht, of veeleer een schemering vóór den morgen. Zulke staten volgen voor de Engelen aanhoudend op elkander, en door die worden zij aanhoudend vervolmaakt; maar die variaties ontstaan niet uit de Zon daar, haar opgang en ondergang, maar uit den staat van de innerlijke dingen der Engelen zelf; zij verlangen immers, zoals de mensen, nu eens in hun inwendige dingen te zijn, en dan weer in de uitwendige dingen. Wanneer zij in de inwendige dingen zijn, dan zijn zij in den staat der liefde en des lichts daaruit in de klaarte, en wanneer zij in de uitwendige dingen zijn, dan zijn zij in den staat der liefde en des lichts daaruit in het duister, want het uitwendige is zodanig ten opzichte van het inwendige; daarvandaan is de oorsprong der variaties van den staat der Engelen. Dat zij zodanige staten hebben, en dat er zulke variaties zijn, is omdat de Zon des Hemels, die daar de Heer is, de Goddelijke Liefde Zelf is, weswege de Warmte die daaruit voortgaat, het goede der liefde is, en het Licht dat daaruit voortgaat, het

ware des geloofs is; want alle dingen die uit die Zon voortgaan, zijn levend, en niet zoals de dingen die uit de zon der wereld voortgaan, die dood zijn. Daaruit kan vaststaan, wat de hemelse Warmte is, en wat het hemels Licht, en vanwaar het is dat met de warmte, de vlam, en het vuur in het Woord het goede der liefde wordt aangeduid, en met het licht en den glans ervan het ware des geloofs; en met de Zon de Heer Zelf ten aanzien van de Goddelijke Liefde. Dat de Heer in de Hemelen de Zon is, zie men in n. 3636, 3643, 4321 einde, 5097, 7078, 7083, 7171, 7173, 8812; dat de warmte daaruit het goede der liefde is, n. 3338, 3339, 3636, 3639, 4018, 5215, 6032, 6314; en dat het licht uit die Zon het Goddelijk Ware is, waaruit is het geloof, het inzicht, en de wijsheid, in de aangehaalde plaatsen in n. 9548, 9684. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat met den morgen, en wat met den avond wordt aangeduid. Maar laat men weten, dat hier de morgen ook den middag insluit, en de avond ook de schemering; wanneer immers in het Woord de morgen en de avond wordt gezegd, dan wordt de ganse dag verstaan, aldus onder den morgen ook de middag, en onder den avond ook de nacht of de schemering. Vandaar is het, dat met den morgen hier de staat der liefde en eveneens des lichts in de klaarte wordt aangeduid, en onder den avond de staat des lichts en eveneens der liefde in het duister, of in den uitwendigen mens. Dat onder tusschen de avonden niet wordt verstaan de tijd tussen den avond van den enen dag en den avond van den anderen dag, maar de tijd tussen den avond en den morgen, aldus met inbegrip van den nacht of de schemering, blijkt hieruit, dat het gedurige brandoffer van een lam niet alleen geschiedde in den avond, maar ook in den morgen. Daaruit kan vaststaan, dat iets eenders elders met tusschen de avonden wordt aangeduid, zoals dat zij den Paesach zouden maken *tussen de avonden*, Exod. xii: 6; Num. ix: 5, 11; hetgeen ook elders wordt ontvouwd met deze woorden: “*Slachtofferen zult gij den Paesach in den avond*, wanneer de zon zal zijn ondergegaan, te gezetter tijd van den uitgang uit Egypte; daarna zult gij het koken en eten in de plaats die Jehovah uw God zal hebben verkozen, en *gij zult omzien des morgens*, en gij zult gaan in uw tenten”, Deut. xvi: 6, 7. Dat de avond in het algemeen den staat des lichts in het duister betekent, staat vast bij Jeremia: “Staat op en laat ons opklimmen in den middag; wee u, omdat de dag heengaat, omdat *de schaduwen van den avond zich hebben geneigd*; staat op, laat ons opklimmen *in den nacht*, en de paleizen verderven”, vi: 4, 5; daar betekenen de avond en de nacht de laatste tijden der Kerk, wanneer alle dingen des geloofs en der liefde vernietigd zijn. Bij Zacharia: “Het zal een enige dag zijn, die Jehovah bekend is, *wanneer er omstreeks den tijd van den avond licht zal zijn*; te dien dage zullen de levende

wateren uitgaan van Hierosolyma, en Jehovah zal tot Koning zijn over de ganse aarde”, xiv: 7, 8, 9; daar wordt over de Komst des Heren gehandeld; het einde der Kerk is de tijd van den avond; het Licht is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware. Evenzo bij Daniël: “Een heilige zeide tot mij: *Tot aan den avond, de morgen*, twee duizend drie honderd”, viii: 13, 14.

10136. En een tiende van meelbloem gemengd met gestoten olie, het vierendeel van een hin; dat dit betekent het geestelijk goede uit het hemelse zoveel als voor de verbinding genoeg is, staat vast uit de betekenis van het tiende van een efa, zijnde zoveel als genoeg is, en zoveel als tot het nut dient, waarover n. 8468, 8540, 9757; en uit de betekenis van de meelbloem, zijnde het ware uit het goede, waarover n. 9995; hier het ware uit het hemels goede, welk ware het geestelijk goede wordt genoemd; uit de betekenis van de olie, zijnde het hemels goede, waarover n. 886, 3728, 4582, 4638, 9474, 9780; uit de betekenis van het vierendeel van een hin, zijnde zoveel als voor de verbinding genoeg is, want met vier wordt de verbinding aangeduid, n. 9601, 9674; vandaar is het vierendeel of het vierde deel zoveel als tot haar toereikend is. De efa en de hin waren maten, en met de maten wordt aangeduid de hoeveelheid van de zaak waarover wordt gehandeld; met de efa, die de maat was van de meelbloem, de tarwe, en de gerst, de hoeveelheid van het goede; en met de hin, die de maat was van den wijn en de olie, de hoeveelheid van het ware; dat het het tiende van een efa is dat wordt verstaan, staat vast uit Leviticus Hfdst. vi: 13, en elders. Daaruit blijkt, dat niet een tiende van meelbloem gemengd met gestoten olie, het vierendeel van een hin, wordt aangeduid het geestelijk goede uit het hemelse zoveel als voor de verbinding genoeg is. Wat het geestelijke en wat het hemelse is, zie men in de aangehaalde plaatsen in n. 9277.

10137. En een drankoffer van het vierendeel van een hin wijn; dat dit betekent het geestelijk ware zoveel als voor de verbinding genoeg is, staat vast uit de betekenis van den wijn, zijnde het ware, waarover n. 1071, 1798, 6377, hier het geestelijk ware overeenstemmende met het geestelijk goede uit het hemelse, dat wordt aangeduid met de meelbloem gemengd met olie, waarover vlak boven n. 10136; want waar in het Woord wordt gehandeld over het goede, daar wordt ook gehandeld over het ware, en wel over het ware van hetzelfde geslacht als waaruit het goede is, ter oorzaak hiervan, dat alle en de afzonderlijke dingen in den Hemel, en eveneens in de wereld, betrekking hebben op het goede en op het ware, en op het een en het ander, opdat zij iets zijn, want het goede zonder het ware is het goede niet, en het ware zonder het goede is het ware niet; men zie de aangehaalde dingen in n. 9263, 9314.

Vandaar is het, dat wanneer het spijsoffer, dat het brood was, werd geofferd, ook een drankoffer, dat de wijn was, werd geofferd; evenzo in het Heilig Avondmaal. Vandaar is het, dat met het drankoffer van wijn hier wordt verstaan het ware overeenstemmende met het goede dat wordt aangeduid met het spijsoffer, waarover vlak boven; en uit de betekenis van het vierendeel van een hin, zijnde zoveel als genoeg is voor de verbinding, waarover vlak boven n. 10136. Een ieder kan zien, dat onder het spijsoffer, dat het brood was, en onder het drankoffer, dat de wijn was, niet louter brood en wijn wordt verstaan, maar iets van de Kerk en van den Hemel, aldus geestelijke en hemelse dingen, welke des Hemels en der Kerk zijn. Waartoe zou het anders gediend hebben om op het vuur des Altaars brood en wijn te zetten; zou dit aangenaam zijn geweest voor Jehovah, of zou dit Hem tot een reuk van rust zijn geweest, zoals het wordt gezegd; en zou dit den mens hebben kunnen ontzondigen? Wie heilig over het Woord denkt, kan niet denken dat zo iets aards Jehovah zou behagen, indien er niet een dieper en innerlijker Goddelijke in was gelegen. Wie gelooft dat het Woord Goddelijk is en geestelijk waar dan ook, moet in elk geval geloven, dat in de afzonderlijke dingen daar een verborgenheid des Hemels schuilt; maar dat het tot dusver niet bekend is geweest waar deze verborgenheid schuilt, is ter oorzaak hiervan, dat het niet bekend was dat er een inwendigen zin, die geestelijk en Goddelijk is, in de afzonderlijke dingen daar is gelegen; en dat er Engelen bij ieder mens zijn, die zijn gedachten doorvatten, en het Woord, wanneer het door hem wordt gelezen, geestelijk vatten, en dat dan door hen uit den Heer het heilige invloeit, en dat er zo door hen verbinding is van den Hemel met den mens, bijgevolg verbinding van den Heer door de Hemelen met hem; om die oorzaak is zulk een Woord aan den mens gegeven, door hetwelk aldus uit den Heer kan worden gezorgd voor zijn heil, en niet anders. Dat het spijsoffer, zijnde het brood, het goede der liefde betekent, en dat het drankoffer, zijnde de wijn, het goede des geloofs betekent, en dat zij aldus door de Engelen worden doorvat, kan vaststaan uit al die dingen welke in het Woord over het spijsoffer en over het drankoffer worden vermeld; aldus bij Joël: *“Spijsoffer en drankoffer is van het huis van Jehovah afgesneden*; de priesters, de dienaren van Jehovah, hebben gerouwd, het veld is verwoest, het land rouwt, omdat het koren is verwoest, de most is verdroogd, de olie kwijnt, de wijnstok is verdroogd, en de vijgeboom kwijnt; huilt, gij dienaren van Jehovah, *omdat het spijsoffer en het drankoffer is geweerd van het huis onzes Gods*, omdat de dag van Jehovah nabij is, en zoals een verwoesting komt hij van Schaddai”, 1: 9 tot 15. Daar wordt gehandeld over den laatsten tijd der Kerk, wanneer er niet langer

het goede der liefde en het ware des geloofs is, hetgeen daarmede wordt aangeduid dat de dag van Jehovah nabij is, en zoals een verwoesting van Schaddai komt. Daaruit blijkt, dat met het spijsoffer en het drankoffer, die zijn afgesneden van het huis van Jehovah, met het veld dat verwoest is, met het land dat rouwt, met het koren dat ook verwoest is, met den most die verdroogt, met de olie die kwijnt, en met den wijnstok en den vijgeboom, zulke dingen worden aangeduid die der Kerk en des Hemels zijn. Wat zij echter betekenen leert de inwendige zin; daaruit blijkt, dat met het veld de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de opneming van het ware; men zie n. 3766, 4982, 7502, 7571, 9295; met het land de Kerk ten aanzien van het goede, zie de aangehaalde dingen in n. 9325; met het koren al het goede der Kerk, n. 5295, 5410, 5959; met den most al het ware der Kerk, n. 3580; met de olie het goede der liefde, n. 4582, 4638, 9780; met den wijnstok het innerlijk goede der geestelijke Kerk, n. 5113, 6376, 9277; met den vijgeboom het uiterlijk goede, n. 217, 4231, 5113. Daaruit blijkt, dat het spijsoffer en het drankoffer zijn de Eredienst uit het goede der liefde en uit het goede des geloofs. Bij Malachia: “*Het spijsoffer zal Ik niet aannemen uit uw handen; want van den opgang der zon tot aan haar ondergang de Naam van Jehovah groot onder de natiën; en in alle plaats Mijn Naam reukwerk toegebracht, en een rein spijsoffer*”, I: 10, 11. Dat daar onder het spijsoffer ook niet een spijsoffer wordt verstaan, noch onder het reukwerk een reukwerk, is duidelijk, want er wordt gehandeld over de Kerk bij de natiën, bij wie *er* toch geen spijsoffer was; er wordt immers gezegd: “van den opgang der zon tot haar ondergang de Naam van Jehovah groot onder de natiën; en in alle plaats een *rein* spijsoffer en een reukwerk”. Dat het reukwerk de aanbidding is uit het goede des geloofs, zie men in n. 9475. Evenzo bij David: “Aanvaard zijn mijn gebeden, *een reukwerk voor U, de opheffing mijner handen, het spijsoffer van den avond*”, Psalm CXXI: 2; het spijsoffer van den avond is het goede der liefde in den uitwendigen mens. Bij Jesaja: “Gij zijt hittig geworden tot de goden onder allen groenen boom; *ook hebt gij denzelven een drankoffer uitgestort; gij hebt een geschenk doen opklimmen, gij offert een geschenk aan den koning in olie; en gij vermenigvuldigt uw specerijen; en gij vernedert u tot de hel*”, LVII: 6, 9. Daar wordt gehandeld over den eredienst uit de boze en de valse dingen die uit de hel zijn; de goden zijn in den inwendigen zin de valse dingen, want zij die andere goden hebben vereerd, noemden hen weliswaar bij name, maar nochtans waren het de valse dingen uit de boze dingen die zij vereerden. Dat de vreemde goden in het Woord de valse dingen zijn, zie men in n. 4402 einde, 8941; de groene boom is al het perceptieve, cognitieve en confirmatieve van het valse, n. 2722, 2972,

4552, 7692; groen is het sensitieve, n. 7691; hittig worden is de gloed van den eredienst; het vuur immers waarvandaan de verhitting is, is de liefde in den enen en den anderen zin, n. 5215, 6832, 7575; een drankoffer uitstorten, is de eredienst uit de valse dingen van het boze; een geschenk offeren aan de koning in olie, is den satan vereren uit de boze dingen; het geschenk in olie is het spijsoffer; de specerijen vermenigvuldigen is de reukwerken vermenigvuldigen, waarmede de aanbiddingen worden aangeduid, n. 9475; en daarom wordt ook gezegd dat hij zich vernedert tot de hel. Uit deze dingen kan vaststaan dat het spijsoffer, hetwelk het brood was, en het drankoffer, hetwelk de wijn was, zulke dingen betekenen die der Kerk en des Hemels zijn, namelijk hemelse spijs en drank, eendere dingen als het Brood en de Wijn in het Heilig Avondmaal, om de bovengenoemde oorzaak dat de Hemel zich verbindt met den mens door het Woord, bijgevolg de Heer door den Hemel door middel van het Woord. Aangezien het Goddelijke des Woords in zulke dingen bestaat, voedt het dan niet alleen de menselijke gemoederen, maar ook de engelijke gemoederen, en maakt dat de Hemel en de Wereld één zijn. Uit deze dingen kan eveneens vaststaan dat alle en de afzonderlijke dingen die over het Spijsoffer en het Drankoffer, of over het Brood en den Wijn, in het Woord zijn gezegd en bevolen, van binnen in zich Goddelijke verborgenheden bevatten; zoals dat het spijsoffer zou zijn van meelbloem, waarop olie zou zijn, en eveneens wierook, en dat het in elk geval zou worden gezouten, en dat het ongezuurd of ongegist zou zijn; en dat de verhouding van zijn samenstelling een andere zou zijn wanneer een lam zou worden geofferd, een andere wanneer een ram, een andere wanneer een var, en eveneens een andere in de schuld- en zondeslachtoffers, dan in de overige slachtoffers; evenzo een andere verhouding van den wijn in het drankoffer. Indien de afzonderlijke dingen niet verborgenheden des Hemels hadden behelsd, zouden geenszins zulke dingen in toepassing op de verschillende dingen van den Eredienst zijn bevolen. Opdat deze dingen zich met één overzicht aan den blik voordoen, is het geoorloofd ze in hun orde voor te leggen: “In de dank-slachtoffers en dank-brandoffers was voor *ieder lam* het spijsoffer *van één tiende van een efa meelbloem*, gemengd met *het vierde van een hin olie*; en de wijn in het drankoffer *het vierde van een hin*. Voor *iederem ram* was het spijsoffer van *twee tienden meelbloem*, en *het derde van een hin olie*; van den wijn in het drankoffer *het derde van een hin*. Voor *iederem var* was het spijsoffer van *drie tienden meelbloem* gemengd met olie, *de helft van een hin*, en van den wijn in het drankoffer *de helft van een hin*”, Num. xv: 4 tot 12; Hfdst. xxviii: 10, 11, 12, 20, 21, 28, 29; Hfdst. xxix: 3, 4, 9, 10, 14, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33, 37. Dat er

voor het lam een andere verhouding van de hoeveelheid meelbloem, olie, en wijn was, dan voor den ram en den var, was ter oorzaak hiervan, dat het lam het binnenste goede der onschuld betekende, de ram het middelste goede der onschuld, en de var het laatste of uitwendig goede der onschuld; er zijn immers drie Hemelen, een binnenste, een middelste, en een laatste; vandaar zijn er eveneens drie graden van het goede der onschuld. De toename ervan van het eerste tot het laatste wordt aangeduid door de toenemende mate van meelbloem, olie, en wijn. Men moet weten, dat het goede der onschuld de ziel zelf des Hemels is, omdat dit goede alleen ontvankelijk is voor de liefde, de naastenliefde, en het geloof, welke de Hemelen maken. Dat het lam het binnenste goede der onschuld is, zie men in n. 3994, 10132; dat de ram het middelste, of innerlijk goede der onschuld is, n. 10042; en dat de var het laatste of het uitwendig goede der onschuld is, n. 9391, 9990. Inde slachtoffers echter voor de belijdenis *“was het spijsoffer van ongezuurde koeken gemengd met olie, van ongezuurde vladen gezalfd met olie, koeken gemengd met olie van ge-roost meelbloem; benevens gedeseemde koeken van brood”*, Levit. VII: 11, 12; en in de schuld- en zondeslachtoffers was het spijsoffer *“van het tiende van een efa meelbloem, maar geen olie, en wierook daarop”*, Levit. V: 11; dat geen olie en wierook op het spijsoffer van het zonde- en schuldslachtoffer zou worden gegeven, was ter oorzaak hiervan, dat met de olie het goede der liefde wordt aangeduid, en met den wierook het ware van dat goede, en met het zonde- en schuldslachtoffer de zuivering en de ontzondiging van de boze dingen en van de valse dingen daaruit wordt aangeduid, welke derhalve niet moesten worden vermengd met het goede en het ware daaruit. Bovendien zie men aangaande het spijs-offer van Aharon en van diens zonen op den dag waarop zij werden gezalfd, Levit. VI: 13, 14, 15; over *“het spijsoffer van de eerstelingen van den oogst”*, Levit. II: 14, 15; Hfdst. XXIII: 10, 12, 13, 17; over *“het spijsoffer van den Nazireër”*, Num. VI: 1; over *“het spijsoffer der ijverzucht”*, Num. V: 1; en over *“het spijsoffer van den van melaatsheid gereinigde”*, Levit. XIV: 1; en over *“het spijsoffer, in den oven gekookt, over het spijsoffer der pan, en over het spijsoffer des ketels”*, Levit. II: 3, 4, 5, 6, 7. Dat *“er geen zuurdesem zal zijn in het spijsoffer, noch enige honing; en dat het spijsoffer in elk geval zou worden gezouten”*, ald. Vers 10, 11, 13. Dat er geen zuurdesem en honing zou zijn in het spijsoffer, was ter oorzaak hiervan dat het zuurdesem in den geestelijken zin het valse uit het boze is, en de honing het uitwendig verkwikkelijke aldus vermengd met het verkwikkelijke der liefde van de wereld, waardoor ook de hemelse goede en ware dingen gisten, en zo worden verstrooid; en dat het in elk geval zou worden gezouten, was ter oorzaak hiervan dat het zout betekende

het ware verlangende naar het goede, aldus het ene en het andere verbindende; dat het zuurdesem het valse uit het boze is, zie men in n. 2342, 7906, 8051, 9992; dat de honing het uitwendig verkwikkelijke is, aldus der liefde in den enen en den anderen zin, n. 5620; en dat het zout is het ware verlangende naar het goede, n. 9207.

10138. Voor het eerste lam; dat dit betekent deze dingen in den inwendigen mens, staat vast uit de betekenis van het eerste lam, of daaruit dat het brandoffer geschiedde in den morgen, zijnde het goede der onschuld in den inwendigen mens, waarover boven n. 10134.

10139. En het tweede lam zult gij maken tussen de avonden; dat dit betekent de verwijdering van de boze dingen door het goede der onschuld uit den Heer in den staat der liefde en des lichts daaruit in den uitwendigen mens, staat vast uit de dingen die boven in n. 10135 zijn ontvouwd, waar eendere dingen staan.

10140. Volgens het morgenspijsoffer, en volgens het drankoffer ervan zult gij maken voor hetzelfde; dat dit betekent het geestelijk goede uit het hemelse, en het ware ervan, zoveel als voor de verbinding genoeg is, staat vast uit de betekenis van het morgenspijsoffer, of van het spijsoffer voor het tweede lam, zijnde het geestelijk goede uit het hemelse en het ware ervan, zoveel als voor de verbinding genoeg is, waarover ook boven n. 10136, 10137.

10141. Tot een reuk van rust; dat dit betekent het doorvattelijke van den vrede, staat vast uit de betekenis van den reuk van rust, zijnde het doorvattelijke van den vrede, waarover n. 10054.

10142. Een vuuroffer voor Jehovah; dat dit betekent uit de Goddelijke liefde des Heren, staat vast uit de dingen die ook boven in n. 10055 zijn gezegd en getoond.

10143. Een brandoffer geduriglijk; dat dit allen Goddelijken Eredienst in het algemeen betekent, staat vast uit de betekenis van het brandoffer, zijnde de Goddelijke Eredienst, waarover aanstonds; en uit de betekenis van geduriglijk, zijnde alles en in alles, waarover boven n. 10133; vandaar wordt met het gedurig brandoffer alle Goddelijke Eredienst in het algemeen aangeduid, en wanneer het lam wordt verstaan, waaruit het brandoffer geschiedde, waarmede het goede der onschuld wordt aangeduid, zo wordt ook aangeduid in allen Eredienst; want alle Eredienst, die waarlijk Eredienst is, zal zijn uit de ware dingen des geloofs en de goede dingen der liefde; en in elk goede der liefde, en in elk ware des geloofs daaruit, zal het goede der onschuld zijn, n. 10133; vandaar is het, dat met het gedurig brandoffer ook wordt aangeduid: in allen Eredienst. Dat het brandoffer is de Goddelijke Eredienst,

is omdat de brandoffers en de slachtoffers de voornaamste dingen van den uitbeeldenden Eredienst waren bij de Israëlietische en de Joodse natie, en alle dingen op hun voornaamste betrekking hebben, en daarnaar hun benaming krijgen. Dat het voornaamste van den Eredienst bij die natie heeft bestaan in slachtoffers en brandoffers, en dat vandaar met deze het al van den Eredienst in het algemeen wordt aangeduid, zie men in n. 922, 1343, 2180, 6905, 8680, 8936, 10042. Maar wat de Goddelijke Eredienst is, die met de slachtoffers en de brandoffers wordt aangeduid, zal in het kort worden gezegd. Met de slachtoffers en de brandoffers in het bijzonder was aangeduid de zuivering van de boze en de valse dingen, en dan de inplanting van het goede en het ware, en de verbinding van het ene en het andere, aldus de wederverwekking; men zie n. 10022, 10053, 10057. De mens die in deze dingen is, is in den echten Eredienst, want de zuivering van de boze en de valse dingen, is van die aflaten, en ze schuwen en verafschuwen; en de inplanting van het goede en het ware is het goede en het ware denken en willen, en ze spreken en doen; en de verbinding van het ene en het andere is vanuit die leven. Want wanneer het goede en het ware zijn verbonden bij den mens, dan heeft hij een nieuwen wil en een nieuw verstand, bijgevolg een nieuw leven; wanneer de mens zodanig is, dan is in elk werk dat hij verricht, de Goddelijke Eredienst; de mens immers schouwt dan het Goddelijke in alles; dit eerbiedigt hij, en dit heeft hij lief, bijgevolg dit vereert hij. Dat dit de echte Goddelijke Eredienst is, weten degenen niet die allen eredienst stellen in de aanbidding en in de gebeden, aldus in zulke dingen die van den mond en van de denking zijn, en niet in zulke dingen die zijn van het werk uit het goede der liefde en het goede des geloofs, terwijl toch de Heer niets anders beschouwt bij den mens die in de aanbidding en in de gebeden is, dan diens hart, dat is, diens innerlijke dingen, zodanig als zij zijn ten aanzien van de liefde en van het geloof daaruit; weswege, indien deze niet van binnen in de aanbidding en in de gebeden zijn, niet de ziel en het leven daarin zijn, maar het uitwendige, zodanig als het is van de vleiers en de huichelaars, en dat dezen ook aan de wijzen in de wereld niet behagen, is bekend. In één woord, doen volgens de geboden des Heren, is waarlijk de Eredienst van Hem, ja zelfs is het waarlijk de liefde en waarlijk het geloof. Hetgeen ook voor een ieder kan vaststaan die het overweegt; wie immers iemand liefheeft en wie iemand gelooft, wenst niets liever dan te willen en te doen wat de ander wil en denkt; zijn enig verlangen is het immers diens wil en denking te kennen, aldus diens welbehagen; anders is het gesteld met hem die niet liefheeft, noch gelooft. Evenzo is het gesteld met de liefde tot God, hetgeen de Heer ook leert bij Johannes: *“Wie Mijn geboden*

heeft, en dezelve doet, die is het die Mij liefheeft; wie echter Mij niet liefheeft, bewaart Min woorden niet”, XIV: 21, 24. En elders bij denzelfde: “Indien gij Mijn geboden zult hebben bewaard, zo zult gij in Mijn liefde blijven; Mijn gebod is, dat gij elkander liefhebt”, XV: 10, 12. Dat de uitwendige erdienst zonder dit inwendige niet de Eredienst is, wordt ook aangeduid met de dingen die aangaande de brandoffers en de slachtoffers worden gezegd bij Jeremia: “Ik heb niet met uw vaderen gesproken over de woorden van het brandoffer en het slachtoffer, maar dit woord heb Ik hun geboden, al zeggende: *Gehoorzaamt aan Mijn stem*, en Ik zal tot u een God zijn”, VII: 21, 22, 23. Bij Hoshea: “*Barmhartigheid wil Ik, en niet slachtoffer, en de erkenningen Gods meer dan brandoffers*”, VI: 6. Bij Micha: “Zal Ik Jehovah tegenkomen met brandoffers; zal Jehovah een welgevallen hebben aan duizenden van rammen; Hij heeft u te kennen gegeven wat het goede is; en wat eist Jehovah van u; *slechts alleen het gericht te doen, en de barmhartigheid lief te hebben, en zich te vernederen, al wandelende met uw God*”, VI: 6, 7, 8. In het Eerste Boek van Schemuël: “Heeft Jehovah een welbehagen in brandoffers en slachtoffers; *ziet, zich voegen is beter dan het slachtoffer van ossen, gehoorzaamheid beter dan het vet der rammen*”, XV: 22. Dat de eigenlijke Eredienst zelf des Heren bestaat in het leven der naastenliefde, en niet in het leven der vroomheid zonder dat, zie men in n. 8252 tot 8257.

10144. In uw geslachten; dat dit betekent voortdurend in de Kerk, staat vast uit de betekenis van de geslachten, wanneer over de zonen Israëls wordt gehandeld, zijnde opeenvolgend in de Kerk, want met de zonen Israëls wordt de Kerk aangeduid, en met de geslachten het opeenvolgende ervan. Met de geslachten worden ook de geestelijke verwekkingen aangeduid, zijnde die des geloofs en der liefde, aldus die der Kerk; en met in de geslachten wordt ook het voortdurende aangeduid, aldus eveneens het opeenvolgende. Dat met de zonen Israëls de Kerk wordt aangeduid zie men in de aangehaalde dingen in n. 9340; dat met de geslachten de dingen worden aangeduid die des geloofs en der liefde zijn, n. 2020, 2584, 6239; dat het voortdurende en het eeuwige daarmee worden aangeduid, n. 9789; aldus het opeenvolgende, n. 9845.

10145. Aan de deur van de Tent; dat dit de verbinding van het goede en het ware betekent, staat vast uit de betekenis van de deur der Tent, zijnde de verbinding van het goede en het ware, waarover n. 10001, 10025.

10146. Vóór Jehovah; dat dit betekent uit den Heer, staat hieruit vast dat Jehovah in het Woord de Heer is; men zie de aangehaalde dingen in n. 9373; dat vóór Jehovah is uit den Heer, is omdat vóór de tegenwoordigheid betekent, en de tegenwoordigheid des Heren is er voor zoveel als het goede dat der

liefde is en het ware dat des geloofs uit Hem is, wordt opgenomen. Vandaar is het, dat vóór Jehovah is uit den Heer. De Heer is weliswaar tegenwoordig bij ieder mens, maar Hij is anders tegenwoordig bij de goeden dan bij de bozen; bij de goeden is Hij tegenwoordig in de afzonderlijke dingen die zij denken uit de ware dingen des geloofs, en die zij willen uit het goede der liefde; en zó tegenwoordig dat Hijzelf het geloof is, en Hijzelf de liefde is voor hen; bijgevolg is Hij bij hen als het ware wonende, volgens de woorden des Heren Zelf bij Johannes: *“De geest der waarheid zal bij ulieden blijven en zal in ulieden zijn; en gij zult bekennen dat Ik in Min Vader ben, en gij in Mij zit, en Ik in u; wie Mijn geboden heeft, en dezelve doet, die is het die Mij liefbeeft; tot hem zullen Wij komen, en een verblijf bij hem maken”*, xiv: 17, 18, 20, 21, 23. Doch bij de bozen is de Heer niet tegenwoordig in de afzonderlijke dingen, omdat zij geen geloof, noch naastenliefde hebben, maar Hij is tegenwoordig in het gemeen, door welke tegenwoordigheid zij het vermogen van denken en willen hebben, en eveneens van het geloof en de naastenliefde op te nemen, maar voor zoveel als zij van de boze dingen aflaten. Voor zoveel als zij echter niet daarvan aflaten, schijnt Hij afwezig. De graad van Zijn afwezigheid is volgens de afwezigheid van het ware en het goede des geloofs en der liefde. Vandaar is het, dat zij die in den Hemel zijn, in de tegenwoordigheid des Heren zijn, doch zij die in de hel zijn, in de afwezigheid van Hem zijn. Maar nochtans is het hiermede aldus gesteld: De Heer is niet afwezig van den mens, maar de mens is afwezig van den Heer; de mens immers die in de boze dingen is, schouwt achterwaarts van Hem af; en de dingen die hem dan voor ogen staan, zijn voor hem aanwezig volgens de verwantschappen van de boze dingen waarin hij is. In het andere leven immers is er geen ruimte, maar slechts een schijn van ruimte volgens de verwantschappen der denkingen en der aandoeningen. Het is hiermede bijna zo gesteld als met de tegenwoordigheid van de zon der wereld ten aanzien van het licht en ten aanzien van de warmte; de zon is evengelijk tegenwoordig in elken tijd; maar wanneer de aardbol zich van de zon afkeert, dan vergaat het licht, en komt schaduw op, eerst de schaduw van den avond, en daarna de schaduw van den nacht; en wanneer de aardbol niet rechtstreeks naar de zon schouwt, maar scheef, zoals in wintertijd geschiedt, dan vergaat de warmte, en komt koude op, en daarvandaan verstijven en sterven alle dingen der aarde; dit wordt eveneens de afwezigheid der zon genoemd, terwijl het toch de afwezigheid van den aardbol is, van de zon af, niet ten aanzien van de ruimte, maar ten aanzien van den staat des lichts en der warmte. Deze dingen zijn gezegd ter toelichting.

10147. Waar Ik zal samenkomen met ulieden om te spreken tot u; dat dit Zijn tegenwoordigheid en invloed betekent, staat vast uit de betekenis van samenkomen om te spreken, zijnde de tegenwoordigheid en de invloed; samenkomen immers is de tegenwoordigheid, en spreken is, wanneer er over Jehovah wordt gehandeld, dat is, over den Heer, de invloed; dat spreken de invloed is, zie men in n. 2951, 5481, 5797, 7270; wat de tegenwoordigheid des Heren is, is boven in n. 10146 gezegd; wat echter de invloed van Hem is, daarvoor zie men de aangehaalde plaatsen in n. 9223, 9276, 9682.

10148. En Ik zal samenkomen daar met de zonen Israëls; dat dit de tegenwoordigheid des Heren in de Kerk betekent, staat vast uit de betekenis van samenkomen, zijnde de tegenwoordigheid, zoals nu boven n. 10147; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, zijnde de Kerk, waarover n. 9340.

10149. En het zal worden geheiligd in Mijn heerlijkheid; dat dit betekent het ontvankelijke voor het Goddelijk Ware uit den Heer, staat vast uit de betekenis van geheiligd worden, zijnde het ontvankelijke voor het Goddelijke uit den Heer, waarover aanstonds; en uit de betekenis van de heerlijkheid, zijnde het Goddelijk Ware, waarover n. 4809, 5922, 8427, 9429. Dat geheiligd worden het ontvankelijke voor het Goddelijke uit den Heer is, komt omdat alleen de Heer heilig is, en vandaar al het heilige uit Hem is, n. 9229; en omdat het Goddelijk Ware voortgaande uit Hem datgene is wat in het Woord wordt verstaan onder het heilige, n. 9818. Hier echter wordt, waar wordt gehandeld over de zonen Israëls, over de Brandoffers en de Slachtoffers, over de Tent der Samenkomst, en over het Altaar, met het heilige en met geheiligd worden het uitbeeldende ervan aangeduid, ter oorzaak hiervan dat bij de Israëlitische en de Joodse natie alle dingen uitbeeldend waren voor de innerlijke dingen der Kerk, zijnde de dingen des geloofs en der liefde uit den Heer tot den Heer; de bij die natie ingestelde Kerk immers was een uitbeeldende Kerk; vandaar betekenden alle uitwendige dingen zulke dingen en beeldden zij zulke dingen uit die de inwendige zin leert, weswege die heilig werden genoemd, zoals het Altaar, het Vuur daarop, het Brandoffer, het Vet, het Bloed, de Tent der Samenkomst, de Tafel daar waar de broden der aangezichten lagen, de Tafel van het reukwerk, de Kandelaar, en al de vaten ervan; vooral de Ark waarin de Getuigenis lag; en bovendien de broden, de koeken, de vladen, welke het Spijsoffer werden genoemd, de Olie, de Wierook; ook de Klederen van Aharon, zoals de Efod, de Mantel, de Rok, de Tulband, vooral de Borstlap; en eveneens werd Aharon zelf heilig genoemd, alsmede de zonen Israëls. Maar al die dingen waren nergens anders vandaan heilig, dan dat zij de heilige dingen uitbeeldden, en zo betekenden, dat is, de Goddelijke dingen die uit den Heer

zijn, want deze alleen zijn heilig. Hij die in de uitwendige dingen is zonder de inwendige dingen, gelooft dat zulke dingen niet uitbeeldenderwijs maar wezenlijk heilig zijn geweest, nadat zij waren ingewijd, maar zij dwalen geheel en al. Indien zij die dingen als wezenlijk heilig vereren, zo vereren zij aardse dingen; ook staan zij niet ver af van hen die stenen en houten vereren, zoals de afgodendienaren; doch zij die de dingen vereren die worden uitgebeeld of aangeduid, zijnde de heilige Goddelijke dingen, zijn in den echten Eredienst, want voor hen zijn de uitwendige dingen slechts de middellijke oorzaken om over zulke dingen te denken, en om zulke dingen te willen die de wezenlijke dingen der Kerk zijn, welke, zoals boven is gezegd, de dingen zijn die des geloofs en der liefde zijn uit den Heer tot den Heer. Evenzo is het heden ten dage gesteld met het Heilig Avondmaal; zij die, wanneer zij het geregeld houden, niet denken vanuit het geloof over den Heer, over Zijn liefde jegens het menselijk geslacht, en over de vernieuwing van het leven volgens Zijn geboden, vereren daar alleen het brood en den wijn, en niet den Heer, en geloven dat de uitwendige dingen heilig zijn, die evenwel niet heilig zijn in zich, maar vanwege de dingen die zij betekenen; het brood immers daar betekent den Heer ten aanzien van het goede der liefde, en de wijn den Heer ten aanzien van het ware des geloofs, en tegelijk het ontvankelijke daarvoor van des mensen zijde, welke beide dingen de werkelijke dingen zelf der Kerk zijn, aldus de wezenlijke dingen zelf van den Eredienst; men zie n. 4211, 4217, 4735, 6135, 6789, 7850, 8682, 9003, 9127, 10040. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat in het Woord wordt aangeduid met het heilige en met geheiligd worden.

10150. En Ik zal heiligen de Tent der Samenkomst; dat dit betekent het ontvankelijke voor den Heer in de lagere Hemelen, staat vast uit de betekenis van geheiligd worden, zijnde het ontvankelijke voor het Goddelijke des Heren, waarover vlak boven n. 10149; en uit de betekenis van de Tent der Samenkomst, zijnde de Hemelen, waarover n. 3478, 9457, 9481, 9485, 9963; dat het de lagere Hemelen zijn, is omdat met het Altaar de hogere Hemelen worden aangeduid; men zie vlak onder n. 10151. Wat de lagere Hemelen en de hogere Hemelen zijn, zal hier in het kort worden gezegd. De Hemelen zijn onderscheiden in twee Rijken, een Hemels, en een Geestelijk Rijk. Het hemels Rijk maakt de hogere Hemelen, en het geestelijk Rijk de lagere Hemelen; het wezenlijk goede van het hemels Rijk is het goede der liefde tot den Heer en het goede der wederzijdse liefde; doch het wezenlijk goede van het geestelijk Rijk is het goede der liefde jegens den naaste, en het goede des geloofs. Deze Rijken verschillen onderling zoals het verstandelijke en het

willijke bij den wederverwekten mens, in het algemeen zoals het goede en het ware; maar hoedanig dit verschil is, kan vaststaan uit de dingen die over die beide Rijken in de aangehaalde plaatsen in n. 9277, voorts in n. 9543, 9688, 9992, 10005, 10068 zijn getoond. Het willijke is ook het binnenste van den mens, want dit is de mens zelf; het verstandelijke echter is aanliggend en van dienst zijnde, aldus is het uiterlijk. Hetgeen innerlijk is, wordt ook het hogere geheten, en hetgeen uiterlijk is, wordt het lagere geheten. Dat het hemels Rijk met het willijke overeenstemt, en het geestelijke Rijk met het verstandelijke bij den wederverwekten mens, zie men in n. 9835. Uit deze dingen blijkt, wat er wordt verstaan onder de lagere Hemelen, en wat onder de hogere Hemelen.

10151. En het Altaar; dat dit betekent het ontvankelijke voor het Goddelijke uit den Heer in de hogere Hemelen, staat vast uit de betekenis van heiligen, zijnde het ontvankelijke voor het Goddelijke uit den Heer, waarover boven n. 10149; en uit de betekenis van het Altaar, zijnde het uitbeeldende van den Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, waarover n. 9964, hier ten aanzien van het Goddelijk Goede voortgaande uit Hem in de Hemelen, waar dit wordt opgenomen, aldus in de hogere Hemelen, want daar wordt de Heer opgenomen ten aanzien van het Goddelijk Goede; in de lagere Hemelen echter wordt de Heer opgenomen ten aanzien van het Goddelijk Ware, volgens de dingen die vlak boven in n. 10150 zijn getoond. Men moet weten, dat al wat den Heer Zelf uitbeeldde, ook den Hemel heeft uitgebeeld, want het door de Engelen opgenomen Goddelijke voortgaande uit den Heer, maakt den Hemel; de Engelen zelf ten aanzien van hun eigene maken niet den Hemel, maar ten aanzien van het Goddelijke dat zij opnemen uit den Heer. Dat het aldus is, kan hieruit vaststaan, dat een ieder van hen daar erkent, gelooft en eveneens doorvat, dat niets van het goede uit henzelf is, maar uit den Heer, en dat al wat uit henzelf is, niet het goede is; aldus geheel en al volgens het leerstellige der Kerk, dat al het goede van boven komt. Omdat het aldus is, volgt, dat het het Goddelijke des Heren is dat het hemels leven bij hen maakt, bijgevolg dat den Hemel maakt. Daaruit kan vaststaan, hoe het moet worden verstaan, dat de Heer het al is in alle dingen des Hemels; voorts dat de Heer daar in het Zijne woont; alsmede dat met den Engel in het Woord iets van den Heer wordt aangeduid, over welke dingen in hetgeen voorafgaat hier en daar is gehandeld. Evenzo is het gesteld met de Kerk; de mensen daar maken niet ten aanzien van het eigene de Kerk, maar ten aanzien van het Goddelijke dat zij uit den Heer opnemen; want een ieder daar die niet erkent en gelooft, dat al het goede der liefde en al het ware des geloofs uit God is, is niet van de Kerk; hij wil immers God liefhebben uit zich, en geloven in God uit zich,

hetgeen toch niemand kan. Daaruit blijkt eveneens, dat het Goddelijke des Heren de Kerk maakt, zoals het den Hemel maakt; de Kerk is ook de Hemel des Heren op aarde. Vandaar eveneens is de Heer in de Kerk het al in alle dingen, zoals in den Hemel, en woont Hij daar in het Zijne bij de mensen, zoals bij de Engelen in den Hemel; ook worden de mensen der Kerk, die aldus het Goddelijke des Heren met de liefde en het geloof opnemen, Engelen des Hemels na het leven in de wereld, en geen anderen. Dat het Goddelijke des Heren Zijn Rijk maakt bij den mens, dat is, den Hemel en de Kerk bij hem, leert de Heer bij Johannes: “De geest der waarheid zal bij ulieden blijven en *in ulieden zal Hij zijn*; en gij zult bekennen dat Ik in den Vader ben, en *Gij in Mij*, en *Ik in u*”, xiv: 17, 20. De geest der waarheid is het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer, waarvan wordt gezegd dat Hij in ulieden zal blijven; en daarna dat Hij in den Vader is, en zij in Hem, en Hij in hen; waarmede wordt aangeduid, dat zij in het Goddelijke des Heren zullen zijn, en het Goddelijke des Heren in hen. Dat het het Goddelijke Menselijke is dat daar wordt verstaan, is duidelijk. En elders bij denzelfde: “*Blijft in Mij, ook Ik in U*; gelijkterwijs de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf, indien zij niet in den wijnstok zal gebleven zijn, aldus ook gij niet, indien gij niet in Mij zult gebleven zijn; die *in Mij blijft*, en *Ik in hem*, deze draagt veel vrucht, *omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen*”, xv: 4, 5.

10152. En Aharon en zijn zonen om Mij het priesterschap te bedienen; dat dit betekent het uitbeeldende van den Heer in deze en gene Hemelen ten aanzien van het werk der zaliging, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het hemels goede, waarover n. 9806, 9946, 10068; en uit de uitbeelding van de zonen van Aharon, zijnde de Heer ten aanzien van het geestelijk goede, waarover n. 10017, 10068, aldus in deze en gene Hemelen, zowel in de hogere als in de lagere; want of gij zegt het hemels goede, dan wel het hemels Rijk, of de hogere Hemelen, het is hetzelfde; en eveneens of gij zegt het geestelijk goede, dan wel het geestelijk Rijk, of de lagere Hemelen het is hetzelfde. Over de hogere en de lagere Hemelen zie men de dingen die vlak boven in n. 10150, 10151 zijn gezegd; en uit de uitbeelding van het priesterschap, zijnde des Heren werk der zaliging, waarover n. 9809, 10017. Daaruit blijkt, dat met heiligen Aharon en diens zonen om het priesterschap voor Jehovah te bedienen, het uitbeeldende van den Heer wordt aangeduid in deze en gene Hemelen ten aanzien van het werk der zaliging. Het is geoorloofd nog enige dingen te zeggen over des Heren werk der zaliging; het is in de Kerk bekend, dat de Heer de Heiland en de Verlosser is van het menselijk geslacht; maar het is aan weinigen bekend, hoe dit moet worden verstaan. Zij die in de

uitwendige dingen der Kerk zijn, geloven dat de Heer de wereld, dat is, het menselijk geslacht, heeft verlost door Zijn bloed, waaronder zij het kruislijden verstaan. Maar zij die in de inwendige dingen der Kerk zijn, weten dat door het bloed des Heren niemand wordt gezaligd, maar door het leven volgens de geboden des geloofs en der naastenliefde vanuit het Woord des Heren. Zij die in de binnenste dingen der Kerk zijn, verstaan onder het bloed des Heren het Goddelijk Ware voortgaande uit Hem, en onder het kruislijden verstaan zij het laatste van des Heren verzoeking, waardoor Hij de hellen geheel en al heeft onderjukt, en tegelijk Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, dat is, dit Goddelijk heeft gemaakt; en dat Hij daardoor al degenen heeft verlost en gezaligd die zich laten wederverwekken door het leven volgens de geboden des geloofs en der naastenliefde uit Zijn Woord. Onder het bloed des Heren wordt ook in den inwendigen zin, volgens welken de Engelen in de Hemelen het Woord doorvatten, het Goddelijk Ware voortgaande uit den Heer verstaan; men zie n. 4735, 6978, 5476, 7317, 7326, 7850, 9127, 9393, 10026, 10033. Maar hoe de mens is gezaligd en verlost uit het Goddelijke, daardoor dat Het de hellen heeft onderjukt, en Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, kan niemand weten tenzij hij weet dat bij iederen mens Engelen vanuit den Hemel en geesten uit de hel zijn, en dat de mens, indien die niet bij voortduur bij den mens aanwezig zijn, niet kan iets denken, en iets willen; en dat zo de mens ten aanzien van zijn innerlijke dingen is óf onder de heerschappij van de geesten die uit de hel zijn, óf onder de heerschappij van de Engelen vanuit den Hemel. Eerst wanneer dit bekend is, kan men weten, dat niemand, indien niet de Heer de hellen geheel en al had onderjukt, en alle dingen zowel daar als in de Hemelen in de orde had hersteld, zou hebben gezaligd kunnen worden; desgelijks, indien de Heer niet Zijn Menselijke Goddelijk had gemaakt, en daardoor voor Zich de Goddelijke mogendheid tot in het eeuwige had verkregen over de hellen en over de Hemelen; want zonder de Goddelijke mogendheid kunnen de hellen noch de Hemelen in de orde worden gehouden; de macht immers waardoor iets ontstaat, zal voortdurend zijn opdat het blijve bestaan, want het blijven bestaan is een voortdurend ontstaan. Het Goddelijke Zelf, hetwelk de Vader wordt genoemd, kon zonder het Goddelijk Menselijke, hetwelk de Zoon wordt geheten, dat niet bewerkstelligen, aangezien het Goddelijke Zelf zonder het Goddelijk Menselijke niet tot den mens kan reiken, zelfs niet tot den Engel, dewijl het menselijk geslacht zich geheel en al van het Goddelijke heeft verwijderd, zoals is geschied in het einde der tijden, toen er langer geen geloof en geen naastenliefde was; weswege de Heer toen in de wereld kwam, en alle dingen heeft hersteld, en dit vanuit Zijn Menselijke; en aldus heeft

Hij den mens gezaligd en verlost door het geloof en de liefde tot den Heer uit den Heer; dezen immers kan de Heer van de hellen en van de eeuwige verdoemenis afhouden, niet echter diegenen die het geloof en de liefde uit Hem tot Hem verwerpen, want dezen verwerpen de zaliging en de verlossing. Dat het Goddelijke Zelf door het Goddelijk Menselijke dit doet, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals uit die waar het Goddelijk Menselijke, hetwelk de Zoon Gods is, de rechter en de arm van Jehovah wordt genoemd, en waar wordt gezegd dat de Heer alle mogendheid heeft in de Hemelen en op aarde; dat de Heer de rechter en de arm van Jehovah wordt geheten, zie men in n. 10019; en dat Hij alle mogendheid in de Hemelen en op aarde heeft, n. 10089; dat de Heer vanuit het Goddelijk Menselijke de hellen heeft onderjukt, en alle dingen daar en in Hemelen in de orde hersteld, en tegelijk toen Zijn Menselijke verheerlijkt, dat is, dit Goddelijk gemaakt, zie men in de aangehaalde dingen in n. 9528, en n. 9715, 9809, 9937, 10019; en dat het Goddelijke Zelf, hetwelk de Vader wordt genoemd, dit door het Goddelijk Menselijke heeft bewerkstelligd, blijkt bij Johannes: “In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; *alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is; en het Woord is Vlees geworden, en het heeft onder ons gewoond*”, i: 1, 2, 3, 14. Dat het daar de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke is, Die het Woord wordt genoemd, is duidelijk, want er wordt gezegd: Het Woord is Vlees geworden. En verder: “*Niemand heeft ooit God gezien; de Eniggeboren Zoon, Die in den schoot des Vaders is, Die heeft Hem verklaard*”, Vers 18; en elders bij denzelfde: “*Gij hebt de stem des Vaders nooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien*”, v: 37; en bij denzelfde: “*Ik ben de weg, de waarheid, en het leven; niemand komt tot den Vader dan door Mij; van nu aan hebt gij den Vader gekend, en gij hebt Hem gezien; die Mij ziet, ziet den Vader*”, xiv: 8, 7, 9. En bij Mattheus: “*Niemand kent den Vader, dan de Zoon, en hij aan wien de Zoon het zal hebben willen onthullen*”, xi: 27. Uit deze dingen nu kan vaststaan, wat het werk der zaliging en der verlossing is, en dat dit is vanuit Zijn Goddelijk Menselijke.

10153. En Ik zal wonen in het midden der zonen Israëls; dat dit betekent de tegenwoordigheid des Heren en Zijn invloed door het goede in den Hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van wonen, wanneer over den Heer wordt gehandeld, zijnde tegenwoordig zijn en invloeden; dat het is door het Goddelijk Goede, is omdat van wonen wordt gesproken met betrekking tot het goede; men zie n. 2268, 2451, 2712, 3613, 8269, 8309; derhalve wordt er eveneens gezegd “in het midden”, omdat met het midden het binnenste

wordt aangeduid, en het binnenste is het goede; dat dit met het midden wordt aangeduid, zie men inn. 2940, 5897, 6084, 6103; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, zijnde de Kerk, waarover n. 9340. Dat met wonen in het midden wanneer over den Heer wordt gehandeld, Zijn tegenwoordigheid en invloed door het Goddelijk Goede wordt aangeduid, is omdat de Heer bij den mens invloeit en tegenwoordig is in diens goede, dat hij uit den Heer opneemt; het goede immers maakt den mens zelf, want een ieder is zodanig als zijn goede is; onder het goede wordt de liefde verstaan, want al hetgeen wordt geliefd, wordt het goede genoemd. Dat de liefde of het goede van hem den mens maakt, weet een ieder die een ander uitvorst; want wanneer hij hem heeft uitgevorst, leidt hij hem door diens liefde waarheen hij wil, en wel dermate dat deze wanneer hij in zijn liefde wordt gehouden, niet langer zijn eigen meester is, en dat dan de redenen die tegen de liefde zijn, niets vermogen, doch die welke met de liefde meegaan, alles vermogen. Dat het aldus is, blijkt ook duidelijk in het andere leven; daar worden alle geesten gekend uit hun liefden, en wanneer zij in die worden gehouden, kunnen zij niet wat ook tegen die doen, want tegen die handelen is tegen henzelf handelen; zij zijn derhalve de vormen hunner liefden; zij die in de Hemelen zijn, zijn de vormen der naastenliefde en der hemelse liefde, van zulk een grote schoonheid dat zij niet beschreven kunnen worden. Zij die echter in de hellen zijn, zijn de vormen van hun liefden, zijnde die van zich en van de wereld, bijgevolg ook de vormen van den haat en van de wraak, aldus zulke monsters dat zij ook niet beschreven kunnen worden. Aangezien dus de ganse mens zodanig is als zijn liefde is, blijkt, dat de Heer niet tegenwoordig kan zijn in een boze liefde, maar in een goede liefde bij den mens, aldus in diens goede. Er wordt geloofd, dat de Heer tegenwoordig is in het ware dat des geloofs wordt genoemd; maar Hij is niet tegenwoordig in het ware zonder het goede; doch waar het goede is, daar is Hij tegenwoordig in het ware door het goede, en voor zoveel in het ware voor zoveel als dit tot het goede leidt, en voor zoveel als dit voortgaat uit het goede. Van het ware zonder het goede kan niet worden gezegd dat het van binnen in den mens is; het is alleen in diens geheugen als een wetenschappelijke, hetwelk niet den mens binnentreedt, en hem maakt voordat het des levens wordt; en het wordt dan des levens, wanneer hij het liefheeft, en uit de liefde volgens hetzelfde leeft. Wanneer dit geschiedt, dan woont de Heer bij hem; dit leert de Heer ook bij Johannes: “Wie Mijn geboden heeft, *en dezelve doet, die is het die Mij liefheeft*; en *Ik zal hem liefhebben*, en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen, en *verblijf bij hem maken*”,

xiv: 21, 23; Zichzelf openbaren is verlichten in de ware dingen des geloofs vanuit het Woord; tot hem komen, is tegenwoordig zijn, en verblijf bij hem maken, is in diens goede wonen.

10154. En Ik zal zijn hun tot een God; dat dit betekent de tegenwoordigheid des Heren, en Zijn invloed in het ware in de Kerk, staat vast uit de betekenis van zijn tot een God, zijnde de tegenwoordigheid des Heren en Zijn invloed in het ware. Dat het is in het ware, komt omdat de Heer in het Woord van het Oude Testament God wordt geheten waar gehandeld wordt over het ware, doch Jehovah waar over het goede wordt gehandeld. Vandaar eveneens is het dat de Engelen goden worden geheten vanwege de opneming van het Goddelijk Ware uit den Heer; vandaar ook is het, dat in de Oorspronkelijke Taal God wordt geheten Elohim in het meervoud, want de ware dingen zijn er verscheidene, het goede echter is één, Matth. xix: 16, 17. Dat de Heer God wordt geheten waar over het ware wordt gehandeld, en Jehovah waar over het goede wordt gehandeld, zie men in n. 2586, 2769, 2807, 2822, 3921, 4287, 4402, 7010, 9167; en dat de Engelen goden worden geheten vanwege de opneming van het Goddelijk Ware uit den Heer, n. 4295, 4402, 7268, 7873, 8192, 8302, 8867, 8941; en dat de Heer is Jehovah in het Woord, zie men in de aangehaalde dingen in n. 9573; dat Hij Vader uit het eeuwige wordt geheten, en eveneens God, blijkt duidelijk bij Jesaja: “Een Knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, op Wiens schouder de Heerschappij is; Zijn Naam wordt genoemd *God, Held, Vader der eeuwigheid, Vorst des vredes*”, ix: 5; en bij denzelfde: “Een maagd zal ontvangen, en baren, en Zijn Naam zal worden genoemd *Immanuel*, hetgeen is: *God met ons*”, vii: 14; Matth. i: 23. Dat hier met: Ik zal zijn hun tot een God, de tegenwoordigheid en de invloed des Heren in het ware wordt aangeduid, blijkt eveneens hieruit, dat met Ik zal wonen in het midden van de zonen Israëls, de tegenwoordigheid des Heren en Zijn invloed door het goede wordt aangeduid; in het Woord immers wordt, waar over het goede wordt gehandeld, ook over het ware gehandeld, terwille van het hemels huwelijk, zijnde dat van het goede en het ware, in de afzonderlijke dingen daar; men zie de aangehaalde dingen in n. 9263, 9314.

10155. En zij zullen bekennen dat Ik Jehovah hun God; dat dit betekent het doorvattelijke daarvan dat uit den Heer al het goede en al het ware is, staat vast uit de betekenis van bekennen, zijnde verstaan, geloven, en doorvatten, waarover aanstonds; dat het doorvatten is dat uit den Heer al het goede en al het ware is, is omdat er wordt gezegd Jehovah God, en de Heer wordt Jehovah geheten vanwege het Goede, en God vanwege het Ware; men zie n. 2586, 2769, 2807, 2822, 3921, 4287, 4402, 7010, 9167. Dat bekennen is

verstaan, geloven, en doorvatten, is omdat het wordt gezegd zowel van het verstandelijke van den mens als van diens willijke; wanneer het alleen van het verstandelijke wordt gezegd, zo is het verstaan; wanneer het wordt gezegd van het verstandelijke en tegelijk van het willijke, zo is het geloven; en wanneer het alleen van het willijke wordt gezegd, zo is het doorvatten; weswege bij hen die alleen in de wetenschap der zaak zijn, en vandaar in een denken dienaangaande zijn, bekennen verstaan is; bij hen echter die in het geloof zijn, is bekennen geloven; doch bij hen die in de liefde zijn, is bekennen doorvatten. Wanneer echter bekennen wordt verbonden met verstaan, zien, en geloven, zo is bekennen doorvatten, aangezien verstaan, zien, en geloven betrekking hebben op het verstand, bijgevolg op het ware, doorvatten echter op den wil, bijgevolg op het goede; zoals bij Johannes: “Petrus zeide: “Wij hebben *geloofd* en wij hebben *bekend*, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods”, vi: 69. Bij denzelfde: “Jezus zeide: Geloof de werken, opdat gij moogt *bekennen* en *geloven*, dat de Vader in Mij is, en Ik in den Vader ben”, x: 38. Bij denzelfde: “Jezus zeide: *Indien gij Mij hadt gekend, zoudt gij Mijn Vader hebben gekend*; en van nu aan hebt gij Hem *gekend*, en hebt gij Hem *gezien*”, xiv: 7. Bij denzelfde: “De Geest der waarheid zal worden gezonden, dien de wereld niet kan aannemen, *aangezien zij Hem niet ziet, noch Hem kent; gij echter kent Hem*, omdat Hij bij u blijft en in u zal zijn”, xiv: 16,17. Bij Markus: “Jezus sprak in gelijkenissen, opdat zij *ziende mogen zien, en niet bekennen*”, iv: 11, 12. Bij Jeremia: “Opdat gij moogt *bekennen* en *zien* dat het boos en bitter is Jehovah uw God te verlaten”, ii: 19. Bij denzelfde: “Laat hij die zich beroemt, zich hierover beroemen *Mij te verstaan en te kennen* dat Ik Jehovah”, ix: 24. Bij Hoschea: “Ik zal u Mij ondertrouwen in *geloof*, en *gij zult Jehovah kennen*”, ii: 20. In die plaatsen is (be)kennen doorvatten, en doorvatten is uit het goede; verstaan echter, en zien, is uit het ware; want zij die in het goede of in de liefde zijn, doorvatten van binnen in zich dat het zo is; zij echter die in het ware of in het geloof zijn, zien van binnen in zich; weswege zij die in het hemels Rijk des Heren zijn, de doorvatting hebben dat het zo is, daarentegen zij die in het geestelijk Rijk des Heren zijn, het geloof hebben dat het zo is; men zie de aangehaalde plaatsen in n. 9277; voorts n. 9992, 9995, 10105; en wat de doorvatting, n. 125, 371, 483, 495, 503, 521, 536, 597, 607, 1121, 1384, 1387, 1398, 1442, 1919, 2144, 2515, 2831, 3528, 5121, 5145, 5227, 7680, 7977, 8780. Omdat (be)kennen in den eigenlijken zin betekent doorvatten uit het goede, wordt derhalve eveneens gezegd “*het wordt bekend uit het hart*”, Deut. viii: 5; uit het hart immers is uit het goede der liefde, n. 3883 tot 3896, 7542, 9050, 9300, 9495; en derhalve wordt het goede doen geheten “*Jehovah (be)kennen*”,

Jerem. xxii: 16. Daaruit blijkt, dat met “zij zullen bekennen dat Ik Jehovah hun God”, wordt aangeduid het doorvattelijke daarvan dat uit den Heer al het goede en ware is.

10156. Die heeft uitgeleid hen uit het land van Egypte; dat dit betekent de zaliging uit de hel door den Heer, staat vast uit de betekenis van uitleiden uit het land van Egypte, zijnde bevrijd worden uit de hel, waarover n. 8866, 9197, aldus gezaligd worden. Dat met het land van Egypte de hel wordt aangeduid, is omdat daarmee in den echten zin het natuurlijke en het wetenschappelijke ervan wordt aangeduid; en uitgeleid worden uit den natuurlijken mens en diens wetenschappelijke, en verheven worden in den geestelijken mens en diens inzicht en wijsheid, is eveneens uitgeleid worden uit de hel; want de mens wordt natuurlijk geboren, maar hij wordt geestelijk door de wederverwekking; en indien hij niet geestelijk wordt, is hij in de hel; de wetenschap immers van den natuurlijken mens, dat is, van den nietwederverwekten mens, is in het licht der wereld; doch het inzicht van den geestelijken mens, dat is, van den wederverwekten mens, is in het licht des Hemels; en zolang de mens alleen in het licht der wereld is, is hij in de hel; doch wanneer hij tegelijk in het licht des Hemels is, is hij in den Hemel; zij ook die alleen in de natuurlijke wetenschap zijn, en vandaar in geen ander licht dan in het licht der wereld, kunnen geenszins de dingen geloven die des Hemels zijn; en eveneens komt, indien zij in die dingen willen binnentreden door hun schijnsel, hetwelk het natuurlijke schijnsel wordt genoemd, over hen als het ware een donkerachtig iets dat verblindt, en maakt dat het hemelse niets is; dat wat immers in het gemoed verschijnt als donkerheid, is zodanig. Vandaar komt het, dat de louter natuurlijke mens, hoezeer hij ook gelooft dat hij meer dan de anderen in het schijnsel is, in het hart de Goddelijke en de hemelse dingen ontkent; hetgeen ook de oorzaak is, dat zoveel geleerden zich door hun wetenschappen tot zulk een waanzin brengen, want verscheidenen van hen ontkennen de dingen die van het geloof der Kerk en des Hemels zijn, meer dan de eenvoudigen. Anders is het gesteld bij hen die zich laten verheffen door den Heer in het licht des Hemels; dezen immers worden eerst verheven boven de wetenschappelijke dingen die van den natuurlijken mens zijn; en daarop zien zij vanuit het licht des Hemels de dingen die in hun natuurlijken mens zijn, welke de wetenschappelijke dingen worden genoemd, en zij onderkennen ze ter dege, terwijl zij de dingen aannemen die zij vatten, en die passend zijn, en de dingen verwerpen of terzijde stellen die zij niet vatten en die niet passend zijn; in één woord, het is met dezen aldus gesteld: zolang de mens louter natuurlijk is, zijn diens innerlijke dingen, welke uit het licht des Hemels zien, gesloten;

en zijn de uiterlijke dingen, welke uit het licht der wereld zien, geopend, en dan schouwt de mens omlaag, dat is, in de wereld en tot zichzelf; daarheen immers hellen alle dingen over die van diens wil en denking zijn; en waarheen de mens schouwt, daarheen keert zich ook zijn hart, dat is, zijn wil en zijn liefde; doch wanneer de mens geestelijk wordt, dan worden zijn innerlijke dingen, welke uit het licht des Hemels zijn, geopend, en dan schouwt de mens omhoog, hetgeen geschiedt door de verheffing door den Heer; aldus schouwt hij in den Hemel en tot den Heer; daarheen worden ook alle dingen verheven die van zijn wil en die van zijn denking zijn, aldus zijn hart, dat is, zijn liefde. De mens immers is aldus geschapen, dat hij ten aanzien van zijn inwendige gevormd is tot het beeld des Hemels, en ten aanzien van zijn uitwendige tot het beeld der wereld, n. 6057, 9279, te dien einde opdat de Hemel en de wereld bij den mens verbonden zijn, en opdat zo de Heer door hem kan invloeien vanuit den Hemel in de wereld, en deze regeren, in het bijzonder bij een ieder, en in het gemeen bij allen, en aldus de ene en de andere verbinden, en daardoor maken dat er in de wereld ook het evenbeeld van den Hemel is. Maar wanneer de mens zich alleen bekommert om de wereld, zo is de Hemel bij hem gesloten; doch wanneer hij zich door den Heer laat verheffen, dan wordt de Hemel bij hem geopend, en aan hem de wereld onderworpen; en wanneer dit geschiedt, wordt de hel van hem gescheiden en verwijderd. En dan weet de mens voor het eerst, wat het goede en wat het boze is, niet echter eerder. Dit is het wat wordt genoemd het beeld Gods bij den mens, Gen. 1: 27, 28. Deze dingen zijn gezegd, opdat men wete wat de geestelijke mens en wat de natuurlijke mens is, en dat de louter natuurlijke mens, indien hij niet geestelijk is geworden uit den Heer, de hel is; bijgevolg, opdat men wete waarom met Egypte de hel wordt aangeduid, wanneer daarmede ook het natuurlijke en het wetenschappelijke wordt aangeduid; dat met Egypte het wetenschappelijke wordt aangeduid, zie men in de aangehaalde dingen in n. 9340; en vandaar het natuurlijke, in de aangehaalde dingen in n. 9391; en de hel, n. 8866, 9197.

10157. Tot Mijn wonen in het midden van hen; dat dit betekent het Goddelijke des Heren, hetwelk het al in alle dingen des Hemels en der Kerk is, staat vast uit de betekenis van wonen in het midden van de zonen Israëls, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, zijnde de tegenwoordigheid des Heren, en Zijn invloed door het goede in den Hemel en in de Kerk, waarover n. 10153; en omdat het Zijn tegenwoordigheid daar is, is eveneens Zijn Goddelijke het al in alle dingen daar, want de Heer is tegenwoordig bij de Engelen des Hemels en bij de mensen der Kerk niet in het eigene van hen, maar in het

Zijne bij hen, aldus in het Goddelijke, volgens de dingen die boven in n. 10151 zijn getoond; en wanneer de Heer tegenwoordig is in Zijn Goddelijke in de Hemelen en in de Kerk, is Hij eveneens het al in alle dingen daar; vandaar is Hij de Hemel zelf; en eveneens is het daarvandaan dat de ganse Hemel den Heer weergeeft ten aanzien van Zijn Goddelijk Menselijke; en dat de Hemel in samenvatting een Mens is, die de Grootste Mens wordt genoemd, waarover aan het einde van verscheidene Hoofdstukken is gehandeld; men zie de aangehaalde dingen in n. 9276 einde, 10030 einde; en vandaar is het eveneens, dat met den mens in het Woord de Kerk, en eveneens de Hemel wordt aangeduid, n. 478, 768, 3636; en dat van hen die in den Hemel zijn, en waarlijk in de Kerk, wordt gezegd dat zij in den Heer zijn, n. 3637, 3638, wanneer zij in het goede der liefde en in het ware des geloofs in Hem uit Hem zijn.

10158. Ik Jehovah hun God; dat dit betekent uit hetwelk al het goede der liefde en al het ware des geloofs is, staat hieruit vast dat Jehovah het Goddelijk Zijn is, en het Goddelijk Zijn is de Goddelijke Liefde, aldus het Goddelijk Goede; en dat God is het Goddelijk Bestaan, en het Goddelijk Bestaan is het Goddelijke des geloofs, aldus het Goddelijk Ware; al het ware immers ontstaat uit het goede; het ware is immers de vorm van het goede; uit welke dingen blijkt dat wanneer de Heer Jehovah God wordt geheten, al het goede der liefde en al het ware des geloofs wordt verstaan; en dat er, wanneer er wordt gezegd Jehovah God in het midden der zonen Israëls, wordt verstaan het doorvattelijke daarvan dat uit den Heer al het goede is dat der liefde is, en al het ware dat des geloofs is, zoals boven n. 10155.

Vervolg over den tweeden aardbol in den sterrenhemel.

10159. *Aangezien ik over den onzichtbaren en den zichtbaren God met hen heb gesproken, is het geoorloofd te vermelden, dat bijna allen in het heelal God vereren onder den zichtbaren vorm, en wel in hun idee onder den menselijken vorm; en dat dit is ingeënt; dat het is ingeënt, is vanwege den invloed uit den Hemel, want, hetgeen gedenkwaardig is, de Engelen die worden verheven tot in de sfeer van den Derden Hemel, komen in de klaarblijkelijke doorvatting dienaangaande; de oorzaak hiervan is deze, dat allen in dien Hemel in de liefde des Heren zijn, en vandaar als het ware in den Heer; en dat alle doorvatting, zodanig als de Engelen daar hebben, is uit de orde en uit de vloeijing des Hemels; de Hemel immers in zijn ganse samenvatting geeft één mens weer, zoals kan vaststaan uit de dingen die over den Hemel als den Grootsten Mens aan het einde van verscheidene Hoofdstukken zijn getoond; men zie de aangehaalde*

plaatsen in n. 10030 einde. Dat de Hemel in zijn ganse samenvatting één mens weergeeft, is uit het Goddelijk Menselijke des Heren; uit Dit immers vloeit de Heer in den Hemel in, maakt dien, en vormt dien tot Zijn gelijkenis. Maar deze verborgenheid kan bezwaarlijk worden gevat door hen, die dit ingeënte door het eigen inzicht bij zich hebben uitgeroeid.

10160. *Er werd gevraagd, of zij op hun aardbol leven onder de heerschappijen van vorsten of koningen; op deze dingen antwoordden zij, dat zij niet weten wat heerschappijen zijn, en dat zij onder elkander leven, onderscheiden in natiën, familiën, en huizen. Verder werd er gevraagd, of zij zo veilig zijn. Zij zeiden dat zij veilig zijn, aangezien de ene familie de andere niets benijdt, en niets wil wegnemen; zij waren verontwaardigd dat zulke dingen werden gevraagd, alsof men hen van vijandigheid verdacht, en dat zij een of andere beveiliging tegen rovers behoeften; wat is er meer van node, betuigden zij, dan voedsel en kleding te hebben, en zo tevreden en rustig onder elkander te wonen. Het werd doorvat van de Oudsten, die van onzen aardbol waren geweest, dat zij eender in hun tijd hadden geleefd, en dat zij toen niet hadden geweten wat het was over anderen te heersen uit de liefde van zich, en schatten opeen te hopen boven de noodzakelijkheden des levens uit, vanwege de liefde der wereld; en dat zij toen den inwendigen vrede en tegelijk den uitwendigen vrede hadden, en daarvandaan is de Hemel bij den mens. Die tijden waren derhalve door de oude Schrijvers de gouden Eeuwen gebeten, en daarmede beschreven dat zij het gerechte en het billijke betrachtten krachtens een aan de harten ingeschreven wet. De staat des levens van die tijden wordt in het Woord beschreven met wonen onder elkander zeker en eenzaam, zonder poortdeuren en grendels. En omdat hun habitakels Tenten zijn geweest, werd derhalve ter gedachtenis daaraan een Tent gebouwd, die voor het Huis Gods gold, en daarna werd het feest der Tenten ingesteld, waarin men zich van harte verblijdde. En aangezien zij die aldus leefden, waren zonder de waanzinnige liefde van heersen terwille van zich, en van het gewinnen der wereld terwille van de wereld, liet derhalve de Hemel toen zich tot hen neder, en werd de Heer door velen in den menselijken vorm gezien.*

10161. *Gevraagd naar hun aardbol, zeiden zij, dat zij weiden hebben, bloemenbedden, wouden vol vruchtbomen, en eveneens nieren waarin vissen zijn; en dat er vogels zijn van hemelsblauwe kleur met gouden vederen; en dat er dieren zijn, grotere en kleinere, en onder de kleinere vermeldden zij er, die een hogen rug hadden gelijk als die der kamelen op onzen aardbol; en dat zij zich evenwel niet met hun vlees voeden, maar alleen met het vlees der vissen, en bovendien met de vruchten van de bomen, en met groenten. Zij zeiden verder,*

dat zij niet wonen in opgebouwde huizen, maar in bossen, waarin zij zich tussen het loof daken maken tegen regenbuien en tegen de zonnehitte.

10162. *Gevraagd naar hun zon, welke een ster voor de ogen is van onzen aardbol uit, zeiden zij dat die van een vurige kleur was, naar den schijn niet groter dan een mensenhoofd. Door de Engelen werd mij gezegd, dat de ster die voor hen de zon is, tot de kleinere behoorde, niet ver afgelegen van den evenaar des Hemels.*

10163. *Er werden geesten gezien, die eender aan zichzelf waren toen zij mensen op hun aardbol waren geweest; zij waren van een aangezicht dat niet ongelijk was aan het aangezicht der mensen van onzen aardbol, uitgezonderd dat hun ogen klein waren, en eveneens hun neus klein. Omdat mij dit enigermate misvormd toescheen, zeiden zij, dat kleine ogen en een kleine neus voor hen een schoonheid is. Er werd een vrouw gezien met een overkleed aangedaan, waarin rozen van verschillende kleuren waren. Ik vroeg waarvandaan zij zich op dien aardbol klederen bereiden; zij antwoordden dat zij uit grassen er zulke bijeenlezen die zij tot draden spinnen, en dat zij de draden daarna laagsgewijs in een tweevoudige en drievoudige rij samenvlechten, en met een kleverig water bevochtigen, en zo stevigheid daaraan verlenen, terwijl zij dat weefsel daarna kleuren met kruidensappen.*

10164. *Het werd eveneens getoond hoe zij de draden maken; zij zitten half achterovergeleund in een zetel, en zij draaien de draden ineen met haar tenen, en wanneer zij zijn ineengedraaid, trekken zij ze naar zich toe, en bewerken ze met de handen.*

10165. *Zij zeiden ook, dat op dien aardbol de echtgenoot alleen één echtgenote heeft, en niet verscheidene; en dat zij daar kinderen ten getale van tien tot vijftien voorttelen. Zij voegden daaraan toe, dat daar ook hoeren worden gevonden, maar dat die na het leven van het lichaam, wanneer zij geesten worden, magiëringen worden, en in de hel worden geworpen.*

10166. *Over den derden aardbol in den sterrenhemel aan het einde van het volgende Hoofdstuk.*

